

V
B
J
C

Diuini eloquij preconis celeberrimi fratris Oliuerij Maillardi ordinis minorum professoris: Sermones de aduentu: declamati Parisius in ecclesia sancti Johannis in grauia: et Lugduni nouiter impressi.

Joan Zaborowski
Pro Bibliotheca Collegii maioris dahs

Sermones Oliverii

¶ Operis sequētis aduentus ⁊ quadragesime: necnon dñicaliū
sermonū infaustas laudes: actorisqꝫ cōmendationē prosodion.

Elo animarū duct⁹ quo (teste diuino Grego.)
nullū deo gratius acceptiusue sacrificiū creditur. Uenerabilis pr̄
frater Oliueri⁹ Maillardus seraphici frācisci ordinis ꝓfessor: mul
tis annis vniuersas pene galliaꝝ ꝓuincias verbi dei semina conge
rendo maximo cū fructu [vt credit̄] peragrauit. Cepit siquidē tur
mis pploꝝ adunatis circa annū dñi nostri iesu xp̄i. lx. supra millesi
mum quadringentesimū predicare. Et adusqꝫ hūc annū: q̄ est nonagesimusoctau⁹ in
defesse instāterqꝫ desudauit. Nō modo ꝑ dies singulos aduētus aut quadragesime:
sed et per quēqꝫ āni toti⁹ diē infatigabiliter declamauit. Habuit is p̄ ceteris nr̄i eui
predicātib⁹ faustā grām apd̄ reges ⁊ ꝑncipes: p̄latos: religiosos atqꝫ sacerdotes: vtri
usqꝫ etiam sexus ꝑsonas. Adeo vt obseruantie quoqꝫ status sui sit titulo ꝙ plurimū
decorat⁹. Cū ei strēnue sagaciterqꝫ ac intrepide vicia mūdialia increpitaret: q̄ ore fa
batur: ope quoqꝫ adimplere videbat̄. Idcirco nullū extimescebat: sed acriter fortiter
cunctos: clam: palāqꝫ arguebat: obsecrabat: increpabat: in oīm patientia ⁊ doctrina.
Huius dicta cū nuper pressioni demādata forent: potissimū illa q̄ per aduētū et qua
dragesimā in tēplo diui iohānis in grauia parisioꝝ vrbe declamauerat: tātis mēdis
in allegationū titulis ⁊ auctoritatū siluis referta visa sunt: vt corrup ele quoddā vi
derentur ꝓferre insigne. Sane cū pressores qꝫ librarij Lugdun̄. ad suā etiā officinam
hunc qꝫ libellū deduxissent: diligentius curarūt: vt trutina secura: necnō censura ve
ra reuiseretur: castigaret̄: tersqꝫ ac enucleate ꝓferret̄. In hoc potissimū sui pontifi
cis yrenei lugdun̄. ⁊ hylarij pictauen̄. sequuti vestigia: qui posteros adiurare curarūt:
vt mendis tersos suos extraherent libros. Hieronymi etiam conquestionē aīaduer
terunt: qui in quosdam acrimonia magna inuehitur: qui magis pulchros ꝙ emen
datos ac castigatos deligunt libellos. Habebit plane prima sediū gallicarū: sicut ⁊ i
primatu honorem: sic in pressione vera decorem. quo tanto felix iudicabit̄: q̄to verita
tis calculum amplexatur. Uide ergo lector iam iamqꝫ aspicito: quodāmodo lāguen
tem librum ad sanitatis integerrimā dietam peruenisse. Compara pauculis dena
rijs iam bene sana q̄ multis antea egrota exemeras. Secura iam allegationū gra
diere via: nō trūcas qꝫ reperies sn̄ias: sed ad vnguē: ⁊ iuxta veram litteram positas.
Gratias debes deo: actoriqꝫ Maillardo: ac castigatori optimo: necnō pressori pīētis
simo: qui omnes tibi obiurgandi vicia: peccataqꝫ pellendi materiam suxere. Uale fe
lix ex Lugduno. Ad sextum kalen. iuliarū. M. cccc. xcviij.

¶ Mendis erutus liber ꝑdicationū de aduentu fratris Oliuerij Maillardi ordinis minoruꝫ in eccl'ia scti Johānis i grauia parisius declamatarum: vna cum sermonibus quadragesimalibus eiusdeꝫ: fausto auspicio incipiunt.

¶ Dñica ante aduentū de mane. Ser. i.

Uꝫ videritis abhomīationē desolationis q̄ dicta est a Daniele ꝓpha stante in loco sctō: q̄ legit intelligat. christi doctoris amorosissimi v̄ba sunt hec. Mat. xxiiij. ca. origine primeua gratificantur: ⁊ in euangelio hodierno recitant᷑. ¶ Exceca cor populi huius: ⁊ aures eius aggraua: et oculos eius claude ne forte videat oculis suis ⁊ aurib⁹ suis audiat: ⁊ corde suo intelligat ⁊ cōuertat᷑ ⁊ sanem eum. Isa. vi. ca. ¶ Domini ⁊ anime deuote qui venistis ad saluandas animas vestras: deus det vobis gratiam ita faciendi. Hodie ecclesia declarat nobis dolores angustias: ⁊ tribulatiōes quas semel passura est ꝺm quod refert Matheus dicens. Cum videritis abhominationem desolationisꝫ: que dicta est a daniele ꝓpheta in loco sancto qui legit intelligat. Tunc qui in iudea sunt fugiant ad mōtes: et qui in tecto non descēdant tollere aliq̄d de domo sua: ⁊ qui in agro non reuertātur pollere tunicam suā. Multi sunt hodie in isto regno qui faciūt magnū gaudium non ymaginando que vētura sunt in breui sup eos. ¶ O peccatores si intelligeretis abhominationē que ventura est: tristaremini certe non dubito. Hec dicebat xp̄s iudeis excecatis qui non preuidebant diuinā iraꝫ sup eos in breui ruiturā. ¶ Sed queretis mihi vnde est hoc frater: ꝙ nō respicimus ad ea que imminent nobis pericula. Respondet propheta dicens. Exceca cor populi huius: et oculos eius claude. Dicit enim Aristo. in principio metha. ꝙ sensus visus est necessarius: vt dicit in de sensu ⁊ sensato: ꝙ omnia colore participant. Ideo priuatio visus est multum damnosa. Quapropter Dauid dicebat. Illumina oculos meos ne vnq̄ȝ obdormiaꝫ ⁊c. O peccatores nonne debemus timere quoniā tribulatio que dicta ē iudeis proxima est: et super eos ventura. Refert Isa. ꝙ quidam mali spiritus ad deuꝫ venerunt querentes posse nocere nature humane. cui dixit dñs. Exceca cor populi huius: vt non cōuertatur ⁊ miserear eis. ¶ Ubi q̄runt doctores. Utrum deus sit causa excecationis mentis. Dico ꝙ non: sed peccatū nostrum est causa. sicut datur exemplū de homine extinguēte candelam suā priuat aliū lumine: ⁊ non facit sibi iniuriam. peccatuꝫ enim nostruꝫ est causa illius excecationis. Ideo dicit Bernardus. Cor durum male habebit in nouissimo. qui enim durus est animo: reddit deum implacabileꝫ. Unde Iere. dicebat Treñ. iiij. Nos inique egimus ⁊ ad iracundiam prouocauimus. Idcirco inexorabilis es. Sed quod remediū: dico ꝙ oportet querere deo: sicut fecit quidā cecus sedēs secus viaꝫ: cui christus dixit. Quid vis vt faciam tibi: quasi diceret. Filius homīs non habet vbi caput suuꝫ reclinet: ⁊ tu petis ab eo elemosynam. Respondet. Fili Dauid miserere mei: nō quero a te aurum neq̄ȝ argētum: sed oro domine vt videam. O domini iusticiarij qui viuitis in cauillationib⁹ vr̄is Uos domini sacerdotes qui venditis sacramenta. Et vos religiosi qui non tenetis ordinem vestrū. Et vos mulieres excecatissime: plene vanitatibus ⁊ fecibus luxurie. Et vos omnes peccatores ⁊ peccatrices anime excecate a demone. Currite ad christuꝫ ⁊ petatis illi elemosynam dicētes in animo cōtrito ⁊ humiliato: flendo in pede crucis domini nostri iesu christi petimus a te videri solum. Hoc autem facietis vt thema proponebat. Cum videritis abhominationeꝫ ⁊c. Ut autem aliquid possimus in presenti sermone dicere quod sit ad honorem dei ⁊ animarum nostrarum salutem: recurram⁹ ad virginē mariā: eāq̄ȝ salutabimus dicendo. Aue maria ⁊c. ¶ Cū videritis abhominationē desolatiōis ⁊c. Habētur hec v̄ba vbi sup. ¶ Pro introductōe p̄ntis sermonis: ꝙuis aliqui hodie faciāt de sctā trinitate: alij de resurrectione: alij vero de beata katherina. Ego aūt iuxta thema loquor d̄ abhominatione desolatiōis tēpli: que fit per ydolatri-

am: ꝛ que facta ē ꝑ pylatū qui posuit ydola in templo salomonis: qđ est abhominabile mltū. ¶ Circa istud moueo vnā qōnē termi natā a magistris nr̄is theologis: ꝛ ꝑsertim a Bonauētu. xxxiiij. secūdi sniaꝝ. q. iiij. Utꝝ scʒ sit dabile vel reperibile inventib⁹ aliqđ sū mū malū. Et dr̄ ꝙ nō. si em̄ esset aliqđ sum mū malum illud esset indepēdens: qđ ē fal sum: q2 solus deus hʒ eē independēter. Sic essent ponēda duo entia summa indepēdē tia: qđ est hereticum ꝛc. vide ibi Bonauētu ram. ¶ Leuate corda vos mulieres: ītelligo ꝙ estis semitheologales. Dicatꝭ mihi in vr̄a conscientia: dubitatis ne ꝙ ista tribulatio veniat super vos: dubitatis ne damnari: di cetis ꝙ deus dicit: nolo mortem peccatoris sed magis vt conuertatur ꝛ viuat. Certe e go confiteor: ꝟ sicut creditis eū eē misericor dem: ita debetis credere eum esse iustuʒ. Et ita dicit Paulus. ꝛ etiam dauid. Justus es dn̄e ꝛ rectū iudiciū tuū. ꝛ alibi. Reddes vni cuiqʒ iuxta opera sua. Uos habetis ad hoc legem ciuilē. C. de pactis. l. ij. ꝙ pn̄ceps non potest renūciare vbi libet suis partib⁹. Ideʒ habetur in decretalibus extra de foro cōpe tenti. c. si diligenti. Ubi dicit̄ ꝙ subdit⁹ non potest abrenunciare priuilegio inducto ī fa uorem totius cōitatis. Ad hoc etiaʒ prophe ta regius dicens. Letabitur iustus. ꝛ alibi. non relinquet dn̄s virgam peccatorum sup sortem iustorū. Casus est patens. Si ordini nostro speciali priuilegio sit concessuʒ sicut est intuitu totius ordinis ꝙ fratres nostri pro nulla re compareant coram ordinario: si aliquis fuerit captus ꝛ velit iudicari per ordinarium non potest: nec etiam renūcia re iuri. sic deus non potest nō facere iusticiā et nec seipm̄ negare. ¶ O peccatores: īpossi bile est deum non punire vos si male agitis in peccatis: credo ꝙ si possetis habere para disum gaudendo ꝛ iocando: ꝛ viuendo in lu xurijs vestris ꝙ esset vobis multū iocūdum. sed non sic est vobis possibile. sed opʒ dū tem pus habemus operari bonum. Est em̄ ma ior honor vni homicide ꝙ habeat persoluat qʒ penam suaʒ iustam atqʒ condignā bene qʒ demeritā in castelleto qʒ in patibulo. no lite igit̄ obdurare corda vestra ꝛc. ¶ O pecca trices anime: si seruiatis diabolo inuite per ducet vos ad eternam dānationem. Recur ratis igitur ad dominum ꝛ cogitate ea que dicit christus in euangelio. Cuʒ videritis ab hominationem ꝛc. Pro continuatione ser monis duo videnda sunt. Primo que sūt ab hominatiōes propter quas irascitur domi nus nobis. Scđo que est causa inconsidera tionis illarum abhominationum.

¶ Quātum ad primaʒ partē qʒuis sint mlt̄a peccata siue abhominationes propt̄ q̄s irascitur dominus nobis: tamen septē sunt signa consummationis ire diuine volentis in nos seuire: q̄ signa si in nos adipleta fue rint nihil aliud expectandum est ꝙ flagel latio ꝛ vltio diuina.

Primū ē horribilitas pctōꝝ multoꝝ.
Secūdū ē multitudo peccātiū.
Tertiū ē ipuritas manifestoꝝ sceleꝝ.
Quartū ē aīaduersio in peccatis.
Quītū est affectio ad scelera.
Sextū studiū peccandi.
Septimū lōga ꝑseuerantia in peccatis.

¶ Et de istis omnibus habem⁹ exemplum. Gene. vi. c. tempore Diluuij vbi dicitur. Ui dens autem deus ꝙ multa malicia esset su per terram. Ab isto autem diluuio liberate sunt anime septem. Inuenimus autem ī sa cra scriptura duos modos liberandi siue li berationis: per quos modos fuerūt liberati a periculo mortis peccatores. s. per archam et per signuʒ thau. Archa noe significat no bis meritum passionis domini nostri iesu christi: in quo om̄s tam qui preibant qʒ qui sequebantur saluati sunt. Clamantes osan na filio Dauid: benedictus ꝛc. Math. xxi. O peccatores tam grauia sunt peccata vestra tanqʒ horribilia vt nullus pro illis satisface re posset: nisi dominus noster iesus christus merito passionis etiam de peccato veniali: vt dicunt doctores ¶ Aliud remedium Eze chi. ix. capi. de signo thau. Cum enim igres sus fuisset vir lineis indutus solos illos sal uauit: qui habebant signum thau in frōti bus suis. Sed quid per signum thau intel ligimus: nisi benedictissimā crucem domi ni in qua christus innocens pependit. de q̄ Paulus Galath. vi. Mihi autem absit ꝛc. O peccatores quando videritis desolatio nem vestrā imminētem: figite in fronte vr̄a signum thau: hoc est recordationē passiōis christi. Currite in montem caluarie: ꝛ noli

te descendere.s.per consensu3: sed figite ibi tabernacula vestra contēplando diuinam benignitatem: qui vos liberauit de manu pharaonis vos persequentis in curribus τ hastis: id est a demone persequente vos p sacramentum baptismi τ confessionis. Uoluerunt autē hoc persuadere verba p themate sumpta: cū videritis abhominatōe3.
¶ Quantū ad secūdam partē vos burgenses dicitis ꝙ maxima τ grauissima sūt peccata que hodie regnant pro quibus debet puniri: sed queritis sepe: vnde est ꝙ sumus ita ceci ꝙ non videmus ppinquam irā dei volentem in nos seuire: τ dico ꝙ sunt quatuor que causant in nobis istam cecitate3.
Primū est defectus credulitatis.
Secūdū ē expectatio longanimitatis.
Tertiū est apparētia bonitatis.
Quartū ē psperitas mūdialis.
¶ De primo Pau. pme ad Thi. iiij. Ueniet tempus cum sanam doctrinam non sustinebunt: sed cōuertent ad fabulas. De secūdo. Filij hominū vsqꝫquo graui corde: vt qd diligitis vanitatem τ queritis mendaciū. De tertio Apoca. iij. Nomē habes ꝙ viuas et mortuus es. De quarto Esa. xlvij. Dixisti in corde tuo: non sedebo vidua. O peccatores vos qui estis in regno francie non debetis formare querimoniam aduersus eū si non saluemur. quia ille ciuitates q̄ sunt inter paganos si habuissent predicatiōes in centeno ad bonum sicut vos habetis fecissent penitentiā in puluere τ cilicio. Sed vos grossi τ impinguati retroceditis. Audite precor illam hystoriā que hr̄ de pplo iudeorum. Numeri. xx. ca. signanter de Moyse τ Aaron fratre eius: qꝛ non credistis mihi vt sanctificaretis me coram filijs israel in deserto: nō introducetis hos populos in terram quam dabo eis. Audite domini pp incredulitatem Moysi τ Aaron iratus est dñs aduersus eos qui erant ei⁹ familiares: quid erit de nobis. Si aliquis pdicaret vobis fabulas: dicit Paul⁹ ꝙ crederetis: quare igitur est ꝙ non creditis pdicationib⁹: credo ꝙ hoc ē propter maliciā vestrā: vel propter eoꝝ malam vitam. Medicus non pōt sanare nisi in se confidentē: τ medicina nō pōt aliquid operari: nisi in corpe disposito. sic predicatores non pñt aliquid opari nisi disponatis vos ad predicationē recipiēdā.
¶ Scd̄o expectatio diuina multos perducit ad dānationē. Antiquit⁹ qñ in peccato mortali sacerdos celebrabat missā: vt dicit Uincentius hystorialis: diabolus eum strāgulabat. Eodēmodo de xp̄ianis simplicib⁹ in die sancto pasche corpus xp̄i recipientibus. dicit ps. Nolite o peccatores esse graui corde expectantes longuam vitā: qꝛ repēte venient dies domini τ petet a vob reddere rationem villicationis vestre: τ hoc erit i hora mortis. ¶ Tertio multi sunt ceci ppt apparentiam bonitatis. Estis vos hic domicelle que portatis horas vestras ad ecclesiam vt appareatis deuote: sancte: τ docte. Dicit xp̄us. Nomen habes ꝙ viuas τ mortuus es. De vobis potest dici qd̄ dicit Daniel. xiij. ca. Species mulieris decepit. i. apparentia sanctitatis decipit vos. Audite Bernar. super cantica dicentē. Serpit sup om̄e corpus putrida labes ypocrisis: morbus vti ꝙ dānabilis. quasi diceret. Ista fictio sanctitatis est ypocrisis que vos ducit ad eternam damnationē. ¶ De quarto cecitatem etiam in nobis causat psperitas mundialis. Uos burgenses que estis adeo delicate et implicate rebus mundanis: si egrederet nunc aliquis tyrannus τ vellet vos occidere: sicut maxentius qui occidit Katherinā credo ꝙ fugeretis. Non sic fecit Katherina Dic ibi de vita eius q̄tū voles que tot grauia tormenta in suo corpe passa fuit: vt omnes abhominatiōes peccatoꝝ effugeret. Quapropter in capite eius trinam aureolam sponsus suus i regno celoꝝ hodierna die imposuit. s. virginitatis: martyrij: τ doctoratus. Eius meritis gloria participes nos efficiat pater τc.
¶ Dñica añ aduētū post pradiū. Ser. ij.

Abijcientes omnem immūdiciam τ abūdātia3 malicie i mā suetudine suscipite insitū verbū. Uerba hec originaliter scribūtur Jacobi. i. capi. ¶ Accessistis ad syon montem τ ciuitate3 dei viuētis hirl'm celestem: τ multorum miliū angelorū frequentiā τ sanguinis aspersiones

melius loquentē q̄ Abel: videte ne recuse-
tis loquentē. ad Hebre. xij. ¶ Domini ⁊ aie
deuote etiam mater nostra ecclesia in tali
die sicut erit dies dn̄ica proxime futura re-
presentat nobis aduentū christi in carnē.
De quo aduentu Bernar. in sermone p̄mo
de aduentu. hodie fratres celebramus ad-
uentus initiū infelices filij Adam omissis
veris ⁊ salutaribus studijs caduca potius
et transitiua querūt. Quibus enī assimila-
bimus hoies generatiōis huius: aut q̄bus
cōparabimus illos: profecto siles sūt his q̄
merguntur aquis: quos videmus tenētes
se tenere: nec vlla ratione deserere qd̄ p̄muz
manibus occurrerit q̄cq̄ sit illud: vt sūt ra
dices herbarū ⁊c. Vos ante oīa fratres se-
dula cogitatione pensate rationē aduētus
hui⁹ querētes nimirū q̄s veniat. Vn̄. Quo
Ad quid. qn̄ et qua via. In hoc mūdo estis
veluti q̄ in aqua sine nauigio: qui si possent
herbam vel arborē accipere vtiq3 acciperēt
Sic ⁊ xp̄iani q̄diu sunt in hoc mūdo acci
piunt herbam. i. bona tp̄alia. nō sic aūt est
faciendū: sed danda ē manus ipsi porrigen
ti: cui dicere possumus trahe nos post te in
odorē vnguētoꝝ tuoꝝ. Ad hoc aūt vt traha
mur a xp̄o in montē syon. Jacobus xp̄i cō-
sobrinus in canonica sua nobis persuadet
vt abijcientes omnē inmūdiciā malicie su
scipiam⁹ isitū verbū. ¶ Sed queritis vos: o
o peccatores q̄d faciet nob̄ accessus ad xp̄z.
Respōdet Paulus i ꝓthemate. Accessistis
ad mōtem syō: q̄si diceret. non fecit nobis
sicut moysi ⁊ iudeis. Quando enī dn̄s loq̄-
batur pplo iudeoꝝ: vt h̄r Exod. xx. ca. Mit
tebat fulgura et tonitrua ⁊ voces cōcrepa-
bant a deo: ⁊ terrebat populus vt cōpulsus
esset dicere Moysi. loquere tu nobis: et nō
dn̄s ne forte moriamur: ⁊ si bestia tetigiss3
mōtem cecidisset in terrā mortua. Per istū
montē intelligit ecclesia ad quā venistis p
sacramētū baptismi ⁊ appellamini xp̄iani
a christo. extra de sacra vnctione ca. cum ve
nisset. Vos venistis ad xp̄m qui est mōs et
lapis angularis: qui effudit totum sangui
nem p redēptione generis humani. nō ei
clamat sanguis xp̄i vindictā sicut sanguis
Abel. vult enī oibus misereri: q2 vna gutta
sanguinis erat sufficiens ad redimendum
genus humanū. Videte igitur peccatrices
aie ne de vobis dicatur illud qd̄ scribit Lu
ce. xiiij. Nemo viroꝝ illoꝝ qui vocati sunt
gustabit cenam meam. Et vt intelligatis
parabolā. quidā nobilis fecerat cenā et mi
serat nūcios dicere inuitatis vt venirēt. ipsi
aūt excusauerūt se vt nō gustarēt cenā. qui
dā enī emerat boues: alius villā: ali⁹ vxo
rem duxerat. Dn̄i eccl'iastici: rectores ⁊ bur
genses: xp̄s inuitauit vos ad cenā. i. ad bti-
tudinē eternā: hortor vt nō recusetis: asse-
ro enī vobis q̄ oīs qui refutauerit non gu-
stabit cenā. De his aūt d̄r in Job. xxi. Domi
ne recede a nobis. dixerūt sciaz viarū tuaꝝ
nolum⁹. ¶ Vt āt possim⁹ aliq̄d dicere ad lau
dem dei oīpotētis: implorabim⁹ grām spi-
ritussācti p intercessionē v̄ginis marie ⁊c.
Dicēdo Aue ⁊c. Abijciētes oēm īmūdi. ⁊c.
More solito mouet qd̄ theologalis mota
a magistris theologis: ⁊ p̄sertim ab Alexā
dro de hallis de incarnatiōe. ¶ Vtꝝ. s. natu
ra hūana a principio sue creatōis i miserijs
quibus nunc subiacemus fuerit condita.
De ista materia si volumus loq̄ s̄m opinio
nē paganoꝝ: videlicet Aristo. ⁊ alioꝝ de q̄-
bus ad Ro. i. Dicit cū cognouissent eū non
sicut deū glorificauerūt: s; euanuerūt in co
gitatiōib⁹ suis. s̄m eos igit dicendū eēt q̄
sic. Scd̄m aūt fidē d̄r q̄ non: q2 vt h̄r Luce
xix. Venit saluū facere qd̄ perierat. Venit
enim saluum facere.
Primo ratione iusticie.
Scd̄o rōne sapientie.
Tertio rōne clementie.
Quarto rōne concordie.
¶ Et istas rōnes tangit Alexāder ⁊ Bona
uen. in breuiloquio. ⁊ p istoꝝ ꝯcordia vide-
mus experimētalit in vita humana multi
plicata bella: q2 vt inquit Paul⁹. Concupi
scit caro aduersus spm̄. spūs aūt aduersus
carnē. ⁊ de isto loq̄bat Paulus Ro. vij. Vi-
deo aliam legē in mēbris meis repugnātē
legi mentis mee. Ista aūt repugnātia non
pōt eē ex parte dei: q2 est clemētissimus: er
go op3 q̄ sit ex peccato: ⁊ p ꝯn̄s natura hu-
mana non fuit a pricipio sue creatiōis sub
iecta talibus miserijs. ¶ Leuate capita vr̄a
Timetis ne dānari dn̄i: quid dicūt spūs ve
stri: vos audiuistis hodie in euangelio de
abhominationib⁹ desolatiōis: ⁊ quō irasci
tur dn̄s ꝯ nos: q2 nō ꝯuertimur ad eū. S3

dicetis: pater nos cognoscim⁹ q̄ de⁹ est iustus et misericors. et beatus Paul⁹.ij.Cor.xi. Dicit q̄ nos sumus spōse xp̄i. despōdi ei vos vni viro v̄ginē castā exhibere xp̄o. Certe bñ dicitis: ſ nō totū. Dñi canoniste et legiste dicūt q̄ in.xvij.casib⁹ spōsalia soluuntur. Prim⁹ casus ē: q: vterq̄ ab altero se separat: et hoc pōt ēt fieri si fuerit iura. extra de spōsalibus.ca.p̄terea. Utinā pauperes aīe de⁹ nō faciat taliter nobis. casus est patens. Est domicella q̄ hȝ vnā filiā quam desponsauit filio cuiusdā ciuis: iterim filia accipit vnū aliū virū: postmodū q̄etant se īuicem: dico q̄ ampli⁹ nō valēt sponsalia. Spiritual'r. loquēdo ista filia ē aīa q̄ in die pasche accepit xp̄m i spōsū: ſ nūc accepit aliūm.s.diabolū: ideo merito separabūtur. Iere.vij. Audite nolite cōfidere in v̄bis mēdacij dicentes tēplū dñi tēplū dñi rc. Licet sitis xp̄o despōsate p sacr̄m baptismi et eucharistie susceptionē: tñ potestis alteri despōsari.s.diabolo p verba de p̄nti. Recurramus igit ad xp̄m sponsum dimittendo peccata iuxta thema preassumptū rc.

¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.
Scd̄a erit d̄ peccatis aīe v̄tuosa purgatōe.
¶ Et ista diuisio durabit vsq̄ ad festa regalia. Prima pars tangit ibi. suscipite insitū v̄bum. scd̄a ibi. abijciētes oēm immūdiciā.
Circa misteriū incarnationis quinq̄ misteria sunt declaranda.
Primum quō incarnatio est a deo eternaliter ordinata.
Secūdum quomodo a patribus feruētissime fuit desiderata.
Tertiū quō in scripturis fuit figurata.
Quartū quō a p̄phetis fuit denūciata.
Quitum quomodo per iesum mirū in modum fuit impleta.
¶ Quātum ad primū de incarnatione i generali aliq̄ sunt premittēda. Durandus in iij.di.i. dicit q̄ vnio nature humane ad v̄bū assimilat insertioni: ita q̄ misteriū icarnationis vocat insertio. Scō.in.iij.in p̄ma.q. dicit q̄ dependentia nature humane ad v̄bum ē simillima depēdentie actiuitatis ad subiectū. De baccone dicit in eadē.q. et i eodeȝ lib. q̄ assimilat.s. depēdentie forme ad materiā. Prim⁹ tñ mod⁹ vr̄ magis p̄sentire dicto Iacobi. abijciētes oēm imūdi.rc. De isto misterio dicit Aug.in lib. de trinitate. In rebus per tp̄s ortis nō ē maior gr̄a q̄ q̄ de⁹ factus fuerit hō: et hō de⁹. ¶ Dñi burgenses et vos mulieres: audite me si habeatis hortos et arbores: vos potestis intelligere quō natura hūana sit cōiūcta verbo. illi eñ rustici qui volūt inserere arbores: p̄mo amputant et dimittūt trūcū: et in trūco apponunt ramos et virgas alterius arboris cum vna massa terre. Sic dicit bea. Iacob⁹ q̄ natura humana ē insita verbo: verbū ei est truncus: ramus insitus est natura: terra pinguis mediante qua vniuntur iste arbores est beatissima virgo: ratione cui⁹ iste homo vocatur altissimi fili⁹. Luce.i. ¶ Sȝ quereret quis inclinauit eū ad hoc faciēdū: dico q̄ charitas vt inq̄t Paulus. et vt eos q̄ sub lege erant redimeret. ad Gal'.iiij. Si q̄ratis vos domi theologi: quō xp̄us recepit carnem humanam: quia non vocatur istō misterium animatio. dico ẜm Bonauenturam q̄ corpus est distantius a verbo q̄ anima a corpore: ideo debet vocari incarnatio et non animatio. Non enim verbuȝ animauit carnem: sed assumpsit carnem de amore quem habuit verbum ad naturam hūanam que eum prouocauit ad descendendū in vterum virginis. Habemus figuraȝ.iiij. Regum.iiij.capi. vbi habetur q̄ mulier sunamitis venit ad heliseū ad montē carmeli. cum autem heliseus vidit eam venientē dixit Giezi: ecce sunamitem vade et scias si cuncta prospera sunt apud eā. ipsa ei non loquebatur seruo verbum: sed procidit ad pedes helisei et seruus volebat eam expere sed prohibuit heliseus dicens: dimitte eaȝ: quia anima sua in amaritudine posita est. Tunc dixit heliseus famulo suo: vade et cape baculum meū ad suscitandū filium ei⁹. tunc mulier dixit heliseo: faciatis quod volueritis: quia non recedam ab isto loco: nisi vos in propria persona veniatis ad suscitādum filiū meum. Tunc descendit heliseus os super os eius ponens et brachia sup brachia pueri et orauit dominum dicēs. reuertatur oro anima pueri in corpus eius: qd̄ et factum est et restituit eum viuū matri sue. ¶ Leuate corda. in antiquo testa. mulieres

non osculabantur ora sacerdotum nec pe-
des:et tamē nō habebāt nec baptismū nec
alia sacramēta.ꝓhibebat iō giezi:ne tāge-
ret pedes magistri sui. Possetis dicere ad
quod ꝓpositū de incarnatione xpi.dico vo-
bis anime deuote ꝙ antiquis patrib⁹ vt in
quit Paulus.i.Cor.x. Omia contingebāt
in figurā:quo ad sensum litteralē est palea
et sensus misticus granū est.Loquēdo igr
spiritualiter opꝫ cognoscere: quid dat nob
intelligere filius mortuus ⁊ heli.qui descē
dit de monte.quid giezi qui descendit cum
baculo ad suscitandū puerū:⁊ nōvaluit su-
scitare puerū.Dico ꝙ puer est natura hūa-
na mortua ꝓpter peccatū primi parentis.
dicit Pau.ad Ro.v.Omnes in adam pec-
cauerūt.⁊ seqtur:p vni⁹ hois delictū mors
intrauit i mundū. Mulier clamans sunt
voces ꝓphetarū q tante fuerūt vt ascende-
rent vsqꝫ ad mōtē.i. vsqꝫ ad aures dñi: qḋ
audiens pr̄ misit giezi.i.moysen cū baculo
de quo dicit Paulus.Heb.x. Irritā qs faci
ens legem moysi sine vlla miseratiōe duo-
bus vl' trib⁹ testib⁹ morit.⁊ iste moyses pue
rum.i.naturā humanā nō suscitauit: qꝛ vt
dic Pau.Heb.vij. Lex moysi neminē ad ꝑ-
fectū ducit:ideo mulier.i.voces ꝓphetarū
non fuerūt cōtēte:nisi heliseus.i.xps descē
deret de mōte carmeli.i.de paradiso: ⁊ igre
deretur domū.i. vterū virginis et poneret
os eius sup os pueri ⁊ assumeret naturam
humanā ⁊ sanaret eā a peccato ⁊ sanata ē
O stupendū misteriū pauperes pctōres cō
siderate miam vobis factam: illam abrahā
voluit videre ⁊ alij prophete q viderūt in spū:
sed nō in facto sicut vos.Ideo vos.hortor vt
disponatis vos ad digne recipiendū v̄bum
incarnatū iuxta thema ꝑlibatū abijciētes.
¶ Quantū ad secūdā partē q ē de virtuosa
purgatione pctōꝝ:qdā doctores exponunt
thema de pctis proprijs:alij de alienis: alij
vero de ꝓprijs ⁊ alienis:⁊ de istis oib⁹ dice-
mus[deo fauente]in isto aduētu: vt habe
tur Apoc.xxi.Nō itrabit in eā aliqd coinq-
natū: aut abhominationē faciens ⁊ mēda
ciū:nisi qui scripti sunt in libro vite.⁊ idez
hr̄ in canone de pe.di.i.c.eccl'ia.⁊ sūt v̄ba
Hieronymi.eccl'a ē spōsa xpi nō hñs macu
lā.s.pcti.Audite rl'am gñalē oīm theo.nul-
lus vnq̄ ingredit paradisū nisi fuerit tam
mūd⁹ ⁊ inocēs sic erat i baptismo. O pctō-
res qui ꝑdidistis inocētiā baptismalē: opꝫ
recuperare ꝑ pniam.hētis ad hoc hysto.Le
uitici.xxi.ꝙ de filijs aaron si cecus: claud⁹:
gibbosus:lippus:aut scabiosus:nō d̄bebat
ministrare sacrificiū dño.ad hoc habetis tex
tum Hie.ij.q̄ vilis facta es nimis iterans
vias tuas.Et Treñ.iiij. Denigrata ē super
carbones facies eoꝝ:⁊ nō sūt cogniti i pla-
teis.Scdm aūt Sco.in.iiij.sen.di.xiiij. ma
cula non ē aliud q̄ obligatio ad penam:vt
pꝫ in pollicijs humanis trāseūte furto: vel
homicidio remanet obligatio ad bonū cōe
iō.b.Tho.in prima.ij.q.lxxxvi. dicit ꝙ sic i
corporalib⁹ macula q ē i corpe deturpat cor
pus:sic spūal'r loquēdo ē de aīa maculata
peccato.hētis exēplū:si sit aliq burgēsis q
habeat mappā turpē nō ponit sup mēsaꝫ:
sed dat ancille ad mundādū.sic si vultis di
gne recipere insitū verbū:opꝫ lauare ꝯscias
vestras.dico vobis ꝙ nisi fueritis inocētes
nō intrabitis paradisū.Sꝫ dicetis:frat' de
licta quis intelligit difficillimū ē: sunt hic
illi burgenses q meretricib⁹ domos suas lo
cant:et vos domicelle habuistis curiā. heu
heu a planta pedis vsqꝫ ad verticē capitis
non est in eo sanitas.vbi hodie honor diui-
nus: vbi amor ꝓximi: certe nō ē timor dei
ante oculos eoꝝ.Hortor igit vos vt vadatis
ad pedes helisei.i.ad xpm ⁊ lauetis ibi con
scētias vr̄as cum lachrymis: iuxta thema
preassumptū.Abijcientes oēm imūdi. Ut
nobis beatitudinem eternā cōcedat.

¶ Feria.ij.ante aduētū.Ser.iij.

Bijcientes omnez immundiciā ⁊c.
Qui timent dñm prepa
rabunt corda sua:⁊ i cō-
spectu illius sanctifica-
bunt aīas suas.Eccl'.ij.cap.Domini et ani-
me deuote qui venistis huc ad saluādas a-
nimas vestras si retinuistis doctrinā heri
vobis datā debetis apponere manū ad be-
ne operandū ⁊ ad proficiendu꞉ in lege dei.
Dixi vobis heri ꝙ xpus venit ad nos ꝑ in-
carnationē:non sicut iudex rigorosus ad iu
sticiam faciendā de malefactoribus:sed ad
misericordiā nobis ⁊ gratiā condonandaꝫ

O peccatores respicite vocationem vestraȝ vt non sit vana in oculis domini. non enim vt inquit Paulus .i. Thessa. iiij. vocauit vos deus in immūdiciam: sed in sanctificatōeȝ Quapropter assumpsi pro themate. Qui timent dominū preparabunt corda sua. quasi diceret spiritussanctus per os sapiētis ꝙ illi qui timent dn̄ȝ laborabunt in isto festo natiuitatis ad tergēdas cōsciētias suas. ꝛ q̄uis ad hoc semper laborare debeamus isto tamen tpe ad illud magis niti debem⁹ timore dn̄i. In istis verbis duo notant̄: scȝ principiū et finis totius boni operis. vnde Grego. in. vi. moraliuȝ. In timore dn̄i fiducia fortitudinis: quoniaȝ a timore incipit ꝛ ad fortitudineȝ ducit. Et cassianus libro de institutis monachoꝝ: timoꝛ dn̄i principiū sanctitatis: ex qua cōpūctio salutaris nascitur: abrenūciatio facultatis: ex qua nascit̄ mortificatio voluptatis: extirpatio vitioꝝ: infusio charitatis: adeptio perfectionis euāgelice. Et si velitis cognoscere dn̄i que ē causa tantoꝝ viciorꝝ in ista ciuitate: veritatis soluȝ ꝛ dicatis veritateȝ: credo ꝙ respōdebitis cum Dauid. q2 non est timoꝛ dn̄i ante oculos eoꝝ. O peccatores que est causa luxurie. pōparū furtoꝝ blasphemiaꝝ iniuriaꝝ ꝛ omniū maloꝝ. Certe carētia timoris dn̄i est. oīm illoꝝ. Audite deū per ysa. xlij. Tacui semper. filui patiens fui sicut parturiēs loquar. quasi diceret christus loquar vobis aliquando in furoꝛe meo ꝛ dabo vobis mercedeȝ iuxta opera vr̄a. Sed illi qui timent dn̄m sanctificabunt aīas suas. ꝛ q̄d est sanctificari nisi animaȝ a peccato purgari. i. ad Corinth. iij. dr̄. Templū dei sanctū est quod estis vos. ꝛ iteruȝ nescitis ꝙ corpora vestra tēpluȝ sunt spiritussancti. Accipitur tn̄ sanctificari alio modo vt tantū valet sicut i gradu virtutis sublimari. vnde ps. Cū sancto sanctus eris: ꝛ cū viro innocēte innocēs eris Tertio modo sanctificari tantuȝ valet sicut aīam suaȝ in grati a ꝛ cōsequēter in gloria ponere. prime ad Thessa. iiij. Hec est volūtas dei sanctificatio vestra. Dicetis pater ostende nobis modū per quē poterimus sanctificari. dico cuȝ iacobo. Faciatis iuxta thema preassūptū: abiiciētes in mansuetudine suscipite verbū insitū: quod vt facilius assequi possimus gratiā spūsc̄ti iploꝛabim⁹ salutātes virgineȝ. abiicientes omnē immundiciā ꝛc. Moꝛe solito ad propositū materie de incarnatione talis mouetur theologalis questio terminata in doctrina nostroꝝ magistrorū theologoꝝ ꝛ signanter ab Alexandro de hallis in tertia parte summe questione secūda. Utrū natura humana lapsa sit reparabiliter vel irreparabiliter. Et videt̄ primo ꝙ irreparabiliter: quia peccatū angeli non excedebat in infinitū peccatū hoīs nec auersio auersioneȝ: nec conuersio conuersionem. Sed peccatū angeli est irremediabile: igit̄ et peccatum hoīs. Respōdet Alexander et etiā Scotus ꝙ peccatū angeli est irremediabile multiplici rōe: peccatū vero hoīs fuit remediabile etiam multiplici ratione.

Primo angelus totaliter seipsum auertit,

Secūdo de pn̄ia nō cogitauit

Tertio nullo alio suggerente peccauit,

Quarto peccato pctm̄ addidit.

¶ Quapropter peccatū angeli fuit irremissibile. peccatū vo hoīs fuit remediabile. pmo quia nō ex malicia: sed ex fragilitate peccauit: vt complaceret vxori: ꝛ nō ex malicia. sicut dicit Augu. super Gen̄. ij. q2 per suggestionē demonis. tertio dicit Damascen⁹ ꝙ ad lachrymas cucurrit: ꝛ ideo potius debuit redimi q̄ȝ angelus. ¶ Quid dicitis dn̄i timeꝫ ne dānari: si vidissetis dia bolos in inferno dānatos multū timeretis nō dubito. Audeo enī dicere ꝙ sunt plus de mille milibus et de oībus statib⁹ que nō fecerūt tāta peccata sicut fecistis q̄ estis hic p̄ntes: saltē ꝺ multis hȝ veritatē. ¶ Sed dicetis: frater vos dicitis vnū terribile verbuȝ q̄ credimus esse verū: tn̄ speramus in mīa dei saluari. Dixistis enī heri ꝙ accepit naturaȝ humanā ad cōiungēduȝ nos sibi ꝛ fact⁹ est frater noster Quapropter speramus habere ab eo miam sicut a patre. Certe veꝝ est q̄ dicitis ꝛ bene dicitis: sed nō totū. Dixi vobis iter iuristas sunt decē ꝛ septem casus proptor quos vir post promissioneȝ quaȝ fecit mulieri potest eam dimittere. Prim⁹ erat quando mulier post ꝓmissum recedit ꝛ alteri promittit per verba de presenti: tunc vir potest aliā capere sine iniuria eius. Secūdus est q̄n vir emisit sponsalia cum aliqua ꝛ se transfert ad regionē longinquā ꝛ nō venit infra bienniū pōt mulier alteri nubere, Ad hoc ē lex ciui-

lis.C. de repudijs.l.ij. Si is qui puellā suis nuptijs pactus est putetur bienniū extinctus nuptias in eadē ꝓuincia degens potest puella alteri nubere. Idē habetur extra de spon. in antiquis. c. de illis. vbi dicit ꝙ lz contrahētes iurauerint seinuicē ducturos si tamē alter ad partes alias se trāstulerit liberū erit mulieri si amplius in facto non fuerit processum ad alia vota se transferre. ¶ Casus est talis ꝛ notetis filie que vultis maritari. Est vnus iuuenis hui⁹ parrochie qui promisit vnā filiā capere in vxorē ꝛ iurauit sponsalia. hoc facto iuuenis ꝓficiscitur in regionē longinquā ꝛ ibi manet per duos annos ꝛ vltra. dicit papa ꝙ liberū est mulieri aliū capere. Rogo deū ꝙ ille qui nos promisit desponsare non faciat nobis taliter. ¶ Habetis parabolā. Luce. xv. ꝙ homo quidā habuit duos filios: ꝛ iunior dixit patri. pater da mihi portionē substātie que me ꝯtingit ꝛ abijt in regionē lōginquā: ꝛ postꝙ oīa cōsumpsit adhesit vni ciuiū illius regiōis q misit eū ad porcos suos custodiēdos: et nisi reuersus fuisset amisisset bona patris: sed videns paupertatē intra se dixit. Surgā ꝛ ibo ad patrē ꝛ dicā. pater fac mihi misericordiā Et vos dñi nūquid dicitis in horis vestris lōge a peccatorib⁹ salus. Audeo dicere ꝙ filius nunꝙ tantū desiderauit capere vnā filiā in vxorē ꝙtuz christus cupit nos ducere in domū patris sui. Sed timeo ꝙ nō ibitis et ideo nō recipiet vos: quia recessistis lōge a patria vestra. ¶ Legitur de illo filio q iuerat ad regionē longinquā ꝛ comedebat cuz porcis: nullū de eo erat remediū nisi reuersus fuisset. Iste est aīa que recedit per peccatuz a deo nō gressibus corporis: sed vt dicit Hiero. affectionibus ꝛ adheret diabolo. Qd remedium dico ꝙ oportet deserere porcos. i. peccata per cōfessionē ꝛ xp̄s qui est extēsus in cruce nos ad penitentiā suscipiet. Iuxta thema preassūptū. Abijciētes. ¶ In isto sermone erūt due partes: scz. Prima erit de incarnatōis sacratissime ꝓfundissima dignitate. Scda de peccatricis aīe virtuosa purgatōe. ¶ Quantū ad primā partē beat⁹ iacobus declarat in ep̄la ꝙ recipiam⁹ i māsuetudine insitū verbū qd est plātatū in horto nature humane: hoc est verbū diuinū cōparatur grano. Plus enī debet istud misteriū dici incarnatio ꝙ aīatio. De isto habuistis heri figurā de heliseo qui posuit faciē suam super faciē pueri. ¶ Pro intellectione istius sacri misterij icarnatiōis qnqz vidēda sunt

Primū est: ꝙ icarnatio xp̄i fuit eternaliter a deo ordinata.

Secūdum est: ꝙ fuit a patribus antiquis feruentissime desiderata

Tertiū est: ꝙ in scripturis et figuris sacris fuit figurata.

Quartum est: ꝙ a prophetis fuit vario modo denūciata.

Quintū est: ꝙ per christum fuit miruz imodum adimpleta.

¶ De primo quō scz hoc sacratissimuz misteriū fuit in consistorio sanctissime trinitatis eternaliter ordinatū habem⁹ figurā. Gen. xlij. de Joseph qui dñabat in tota terra egypti: ꝛ ei⁹ nutu frumētū populis vēdebat: ad quē cū venissent fratres sui vt emerēt frumentū dure eis loquebatur: quem tamen non cognoscebant ꝛ dicebat ad eos. exploratores estis vt videatis infirma terre: non exibitis domum hanc pharaonis donec veniat frater vester minimus.

¶ In quibus verbis tria tanguntur.

Primū est diuine sententie seueritas.
Cum. non exhibitis

Scdm est diuine ꝓuidentie claritas.
Cum. donec veniat.

Tertiū est diuine clementie benignitas.
Cum dr. frater vester minimus.

¶ De primo scribitur Ezechielis. iij. Ecce data sunt super te vincula ꝛ ligabūt te in eis. Et ysa. xxiiij. Congregabūtur in cōgregatione vnius facis ꝛ claudētur ibi in carcere. De secundo scribitur Gen. vi. Non permanebit spiritus meus in hoīe ineternū: qr caro est. De tertio Baruth. iij. postmodum in terris visus est ꝛ cū hominib⁹ cōuersatus est. ¶ Leuate capita burgenses, habetis bibliam in gallico sicut habetis libros de amoribus fatuis ꝛ secretis mulierū: ad mille diabolos. Legitur in Gen. ꝙ erat quidam bonus homo nomine Jacob qui habuit. xij. filios ꝛ duodecim⁹ scilz ioseph fuit venditus. pater credebat eum fore mortuum: ipse tamen gubernabat in terra egypti: et erat secūdus in toto regno. facta est fames in terra canaā vbi morabatur Jacob. ꝛ dixit filijs

fius. Audiui q frumenta venduntur in terra egypti: vadatis illuc τ auferatis mihi. q cum essent in egypto coraz ioseph dixit eis. Vos estis exploratores τ eritis missi in carceres. Ipsi vero posuerunt se genibus flexis dicentes. Absit dñe q simus exploratores: sed sumus filij vnius hois τ eramus.xij. sed duodecim⁹ mortuus est τ minimus manet in domo cũ patre nostro i terra canaã. Tũc ioseph dixit eis. Nũc experior q exploratores estis. p salutẽ pharaonis iuro: q nõ exibitis donec veniat frat vester minim⁹. ¶ Auditis dñi mũdani quanta loquor de pctis τ quis multa loquar: adhuc manetis in sordibus vestris. Dicetis forte: pater nescim⁹ quid est peccatũ. Bonauẽ. dicit dist. vi. ij. senten. q diuina seueritas nõ tãtũ seuit in naturã humanã q̃tuz in angelicã propter peccatuz. tamen seuit in naturaz humanaz vt dicit beatus Paulus ad Hebre. x. q horrendũ est incidere in manu dei viuẽtis: hoc est dictu q pena debita peccato est horribilis. Oportet ergo videre quid sic peccatũ: τ que pena debet peccato τ quõ possum⁹ satisfacere pro pctõ. Primo videndũ est q̃d significat iacob: q̃d frumẽta: q̃d egyptij. Certe frumentũ est natura hũana q̃ spreto bono incõmutabili voluit adherere bono cõmutabili. Egyptus tenebra interpretat. Joseph eñ deũ patrẽ significat. tũc enĩz frumentũ in terra gypti vendit qñ adã potius voluit obtẽperare mulieri q̃z precepto diuino. hoc videns ioseph. i. de⁹ pater dixit ade τ toti ei⁹ posteritati. nõ exibitis donec veniat frater vester minim⁹. i. xp̃s. Scot⁹. di. xij. ij. sentẽ. dicit q hodie multa peccata cõmittũtur q̃ maiora sũt ex genere q̃ fuit pctm̃ ade. pctm̃ eñ ade fuit malũ q̃r p̃hibitũ. dicit Aristo. i. iij. ethi. q quedã sunt peccata q̃ cõfestĩz noĩata hñt inuolutã maliciã vt sacrilegiũ homicidium q. d. q ex natura rei sunt mala. ¶ Leuate capita vestra volo dicere q frãgere m̃rimoniũ deflorare virginẽ blasphemare deuz: occidere hoĩez auctoritate priuata sũt multo grauiora q̃ peccatũ ade. O deus si pctm̃ ade fuit sic punitum: q per nongentos τ. xxx. annos egit penitentiã τ quĩq3 milibus annis mansit in inferno: q̃d erit de nobis qui tot τ tanta pctã cõmittim⁹: p̃pter enim peccatũ primi parẽtis dicit magister sniaruz in. ij. di. xix. τ sunt verba Ambrosij. decreuerat in misterio neminẽ admitti ad dei cõtẽplationem: nisi in vno hoĩe esset tãta humilitas q̃ hoĩbus prodesset q̃ta fuit superbia in illo que oĩbus nobis nocuit. Nec est inuẽtus in celo nec i terra q̃ esset dignus soluere signacula libri: nisi solus agnus sine macula leo d tribu iuda. hec Ambro. hoc ẽ dicere q nullus inuẽtus est lege posita qui liberare posset naturã humanã nisi bẽiami filius minimus iacob. Beniamĩ aũt filius dextre interpretatur. Vos mulieres dicitis in credo. sedet ad dexteram patris. Sed dicetis. pater quare vocatur minimus. Dico q fuit puus in vtero minor in mũdo: τ mĩmus in cruce. nec fuisset natura nostra redempta nisi xp̃s ad mortẽ venisset. Jdeo dicebat ps. Afflict⁹ sum τc. Quãdo beniamĩ venit in egyptum i. christus in mundũ: tũc filij iacob. i. natura humana habuit libertatez: τ filij iacob redierunt in terraz canaaz. i. anime in limbo existentes in paradisuz. O diuina sentẽtia τ benedicta que nature hũane dedit liberationẽ τ nõ nature angelice. Leuate corda τ cogitate q̃ta pro nobis operatus ẽ bẽiamĩ id est christus purgãdo consciẽtias nostras τ omnẽ immundiciã deponendo. fm q̃d monet iacobus iuxta thema τc. ¶ Quantũ ad secundã partẽ dominivolovos inducere ad purgandũ consciẽtias vestras τ ad preparandũ corda vestra ad digne recipiendũ christũ venturũ. Si diceretur vni vetule: q rex vellet capere hospitiũ in domo sua: τ si non haberet tapeta ad ornãdum domuz suam: saltem deponeret oẽs immũdicias. ¶ Domini dico vobis: q non est rex francie neq3 anglie: sed est rex regum τ domin⁹ dominãtium. Jdeo oportet deponere immundiciaz vt dicit iacobus. Audite q̃d dicit ysa. xxviij. Coangustatum est stratũ. Jta vt alter decidat: τ palliũ breue vtrũq3 operire non potest. Dñi fuistis aliqñ in cõuẽtu carthusieñ. τ in cõuẽtibus bene regulatis ite ad dormitorũ eorũ τ videbitis parua grabata τ parua cubilia ita stricta q vnus solus põt dormire. nec posset vna meretrix cũ aliquo dormire. Sic est de cõsciẽtia que est adeo parua τ stricta q in ea tantuz vnus loquatur puta de⁹ vel diabolus τ nũq3 ambo simul. Et vt deus sit in illa oportet deponere oĩa pecca-

ta mortalia. ¶ Sed dicetis vos burgeñ.q̄d est peccatuȝ mortale: Dico q̄ est dictū vel factuȝ vel concupitū cōtra legeȝ dei. Ubi triplex differentia peccati tangitur. ¶ Prima differentia est: q̄ quoddā peccatuȝ est in voluntate. Secunda differētia est q̄ quoddaȝ est in verbo. Tertia differētia est q̄ quoddā est in opere. ¶ Oia eni peccata mortalia sūt hic apprehēsa i istis trib⁹ differētijs. pposui aūt pmo ostēdere.x. pctā volūtatis. scdo.xviij. vel.xx. oris ꝫ litteras alphabeti. tertio. xxx. operis. primū scȝ de volūtate difficile ē ista videre: tamē ad digne. christū suscipienduȝ oportet de volūtate anime cōfiteri sicut de facto exteriori. Uos mulieres si fregistis matrimoniū confitemini: sed de voluntate dicitis q̄ nescitis quando est peccatum. Notate igitur q̄ in voluntate ante opus tria sunt peccata in generali.

Primum est voluntas deliberata ad opus. Scdm est deliberatio cū delectatione ꝫ nō in cōsensum expressum. Tertiū est deliberatio per consensum interpretatiuum.

¶ De hoc habem⁹ textū figuram ꝛ rationeȝ Textus habet. Sapientie.i. puerse cogitationes separant a deo. ꝛ hoc hꝫ verū de cogitationib⁹ volitis: ꝛ nō de cogitationib⁹ puris. habetis etiā ad hoc textū augustini. de pnia di.ij.ca. sicut. Sicut trib⁹ vijs peruenit ad peccatū. s. Suggestiōe delectatiōe ꝛ consensu. Ita tres sūt dn̄e pctōꝝ in cui⁹ signuȝ legit dn̄s tres mortuos suscitasse. Primus fuit fili⁹ vidue q̄ efferebat mortu⁹ in porta ciuitatis: ꝛ erat fili⁹ vnicus matri sue. Scdʾs erat puella mortua i domo. Math.ix. Tertius erat fili⁹ reguli q̄ incipiebat iam mori. Jo.iiij. Audite cōfessores q̄ reliquitis curas asinis ad ꝯfitendū veniūt ad istas burgeñ. ad habēdū pingues offas retineatis doctrinā quā dat vobis archiepus florentinus in sūma: sua dicēs: q̄ opꝫ interrogare penitentē de peccato illicito opis: ꝛ de pctō volūtatis ꝛ de specieb⁹ ꝛ de nūero volitionū si possis habere nūeꝝ: ꝛ si non possis hr̄e dic tp̄s determinatum. ꝛ postq̄ dixeris oia: ꝯfessor dꝫ tibi dicere taliter decepisti aliquā mulierē. Si dicat ita pr̄ interroga vltra habuistis volūtatē pei⁹ faciēdi: fuistis p magnū tp̄s in illa volūtate: oia ista sunt peccata mortalia. Jn volūtate eniȝ peccas in gn̄ali triplr̄.

Primo consentiendo opus facere.

Secundo nō consentiendo in opus: sed tamen in delectatione das consensum.

Tertio q̄ nō dat expsse: ꝫ solū iterptatiue. ¶ Audite oēs ponatis casuȝ q̄ sit aliqs macquerellus q̄ portat bagā pulchrā ex ptevni⁹ psidētis ꝛ veniat ad.v. mlieres: quarū pma sit picarda. ij. pictauensis. iiij. turoneñ. iiij. Lugduñ. ꝛ.v. parisieñ. Primo venit ad primaȝ in domo sua exn̄tem ꝛ percutit ad ostium dicendo trac trac trac. et ancilla venit ꝛ querit quis est. qui ait. aperiatis mihi et dicatis domine: q̄ suȝ seruus talis. dn̄i ꝛ volo sibi loqui. ancilla venit ad dominam ꝛ dicit dn̄a ancille: q: nolo sibi loqui. ideo dic sibi q̄ recedat. Jsta mulier prima est bona. Secundo venit ad ostium secūde et facit sicut fecit prime: sed ancilla aperit sibi ostiū ꝛ loquit̄ dn̄e: que domina dicit dicatis magistro vestro: q̄ non sum talis seu de illis. Jsta secūda est bona sed non tantū sicut pma. Tertio vadit ad ostium tertie ꝛ dicit ancille sicut ꝛ ceteris et ingreditur domum: et ostendit domine bagaȝ: ioyau gallice: ꝛ placet multum mulieri ꝛ dicit. Certe baga vestra siue iocale vestruȝ est pulchrum ꝛ mihi placet. tūc ait seru⁹. est vestra si velitis. Respōdet mulier nolo. dubito eniȝ q̄ maritus meus videret. Jsta mulier ē mala: quia dat cōsensuȝ q̄uis nollet facere actum propter diffamationē. Quarto seru⁹ vadit ad quartam que dicit seruo baga est pulchra: sed habeo pessimū maritū: si sciret deponeret mihi nasuȝ: ideo non faciaȝ. Jsta mulier nihil valet: q: non dimittit peccatuȝ propter deum: sed propter timorē mariti sui Quinto venit ad quintaȝ que retinet bagaȝ ꝛ dicit seruo dicatis magistro vestro q̄ vir meus vadit mercurij extra: ꝛ tunc ibo eum visitatū. Jsta autem mulier est peior omniuȝ aliarū. nam ista consentit interpretatiue. ¶ Sed quid ē consensus interpretatiuus. Lex forensis dicit qui tacet consentire videtur. Uultis vos mulieres scire quid est consentire interpretatiue: si vos queratis licentiam maritis vestris ire ad banqueta: si nihil dicāt interpretatiue: consentire videntur. et si darent vobis vnam magnam alapam dicerentur dissentire. Moraliter oportet scire que est ista baga seu iocale ꝛ quis est iste seruus: et que

sunt quinqꝫ mulieres. Baga sunt delectati
ones peccatorū. seruus est dyabolus. ancil-
la est sensualitas. Prima mulier est bonus
religiosus vel aliqua alia persona: que pro
nulla re mundi vellet deum offendere mor
taliter: que bene custodit animam: nec per-
mittit itrare malas cogitatōes: sed imme-
diate resistit: nec vult ipsis obtēperare. Idē
dicendū est de secunda. Tertia est que dele-
ctatur in rebus malis: sicut quando cōside-
ras aliquod malū vides ꝙ cogitatio tua ni
hil valet: tamē tu delectaris periculū est ⁊
peccatū. Quarta est voluntas ante factum
vt mulier vellet bene adimplere voluntatē
suam: sed timet virum suū. est peccatū mor
tale. Quinta est que retinet bagam seu mu
nus: vt ille qui intendit illa die cōmittere
peccatū ⁊ proponit nūc pro tunc est peccatū.
qꝛ peccatū cum consummatū fuerit gene-
rat mortē. Jaco.i. Habetis ne talem volun
tatē? O peccatores si sic dispōatis iuxta the
ma preassumptū. Abijcientes omnē imun-
ditiā: et sic peruenietis ad gloriam paradi-
si: ad quā nos perducat ille qui sine fine vi
uit. Amen.

¶ Feria tertia ante aduentum.
Sermo quartus.

Bijcientes
omnem immūdiciā ⁊c.
Si separaueris preciosū
a vili: quasi os meū eris
Hiere.xv. Domini ⁊ ani
me deuote: si vos velitis saluare animas ve
stras: spiritus sanctus per os Hiere. indu-
cit nos ad preparandum nos ad digne su-
scipiendum aduentum christi. Diximus he
ri ꝙ qui timet deum disponet conscientiāꝫ
suam. Nunc vero dicit ꝙ si separauerimus
preciosū a vili ꝙ erim⁹ quasi os ei⁹. ¶ Sed
dicetis vos mulieres. Frater dicatꝭ nobis q̄
est illa res preciosa quāꝫ oportet separare a
vili. ¶ Certe dico vobis ꝙ petrus ostēdit. i.
Pet.i. Empti estis p̄cioso sanguie agni ima
culati. ⁊ Johannes Apoca.i.c. Dilexit nos. ⁊
lauit nos a pctis nr̄is i sanguie suo. Et ber
nardus i suis medi. Tot⁹ iste mūdus ad p̄-
ciū vni⁹ aīe estimari nō pōt. O pctōres res
illa preciosa quē debemus separare a vili est
anima: ⁊ vile est peccatū. Nā anima nostra
siue preciositas potest cognosci i tribus: scꝫ.
Primo in sublimitate creationis.
Scdo in sollicitudine requisitionis.
Tertio in grauitate redemptionis.
¶ De primo scribitur Genesis.i. Faciamus
hominem ad ymaginem et similitudinem
nostram. ¶ De secundo Luce.xv. in parabo-
la de oue perdita quomodo pastor quereret
illam que perierat: ⁊ inueniens ponit eam
super humeros suos. ¶ De tertio.i. Petri.ij.
Christus passus est pro nobis: vobis relin-
quens exemplū ⁊c. ¶ Uos mulieres leuate
capita vestra. Nūquid lauatis facies vestras
tunicas ⁊ ora. Certe vtilius esset vobis ꝙ es
setis leprose q̄ ꝙ portaretꝭ colores fictos su
per facies vestras. Nunquid lauatis cami-
sias vestras ⁊ etiā pannos vestros quando
sunt imundi. Si igitur lauatis illud qd̄ ver
tetur in puluerē: multomagis debetis laua
re illud qd̄ est perpetuū: scilicet aīam vestrā
Cū etiā dicat Bernardus ꝙ aīa est ita pre-
ciosa: ꝙ si omnia que sunt i mundo compa
rarentur seclusis animabus sanctorūꝫ ⁊ an
gelis nihil esset ei in dignitate comparabi-
le. Hoc autēꝫ possumus cognoscere ratione
creationis: quia fuit creata ad ymaginem
dei. ¶ Secūdo in sollicitudineꝫ requisitiōis
consideretis apud vos diligenter christi na
tiuitatem. Ab ipsa enim hora natiuitatis
christus quesiuit aīas nostras. De hoc enim
habemus figurāꝫ Gen̄.xxxvij. de ioseph quē
inuenit homo errantem in agro: cui cū que
siuisset quid queris. respondit fratres meos
quero. ¶ Si queratis christo ad quid descen
dit de celis: quid i vtero virginis fecit: quid
in templo inter doctores: cur in domo pyla
ti voluit percuti ⁊ ad mortē sententiari: cur
descendit ad inferos? Respōdet dulcissim⁹
iesus fratres meos quero. Credo enim ꝙ ni-
si anime vestre fuissent ita preciose nō acce-
pisset tot miserias ad habendas illas: nec
cum tanta diligētia quesiuisset illas ¶ Ter
tio apparet preciositas anime propter pre-
cium redemptionis. Uos domini acquiri-
tis magnas possessiones. Bernardus dicit.
Apparet mihi nobilitas anime: tū propter
ymagineꝫ: tum propter premij collationeꝫ:
tum tertio propter illud ex quo solutū ē pre
ciū. propter quod petrus dicebat. Scientes
ꝙ non auro nec argento redempti estis: sed
precioso sanguine agni immaculati. Ecce

ergo preciosum quod debetis separare a vi-
li. Uos domini mercatores quando datis
magnas pecunias de aliqua re:dicitis illaȝ
esse preciosam:ꝛ bene custoditis eam ne per
datis. Sic anima vestra empta est ꝑcio ma
gno:scilicet sanguine christi. Ideo animas
vestras debetis custodire ne ꝑdatis ineter-
num. ¶ Sed queretis pater quid est vile q̄ð
debemus separare a precioso id est ab aīa.
Dico ꝙ est illud de quo propheta abacuch
ait.i.ca. Domine mūdi sunt oculi ne videas
malum culpe:scilicet visione approbatiōis.
Cōmuniter dicitur ꝙ res est vilis quando
quis non potest eaȝ videre aut sentire. Dico
ꝙ nunq̄ȝ canis mortuus fuit ita fetidus co
ram hominibus sicut peccator fetet coram
deo. ¶ Sed dicetis pater si separemus pec-
catuȝ ab aīa quid nobis boni erit. Certe di-
cit spiritus sanctus quasi os meuȝ eris. vbi
ponitur contentuȝ pro continēte. Actuū.x.
Macta et mānduca. nūq̄ȝ enim epulum in
ore tuo taȝ suaue placet tibi ꝛ delectaris in
illo comedendo sicut deus delectatur te po
nere cuȝ suis sanctis in gloria. nec homo co
medet ita dulce ad suū gustuȝ sicut christus
desiderat nos ponere in sua societate. Post-
q̄ȝ igitur o peccatores christus vult nos ha
bere:quid faciemus? certe oportet deponere
oēȝ imūdiciā. Iuxta thema preassūptū. Ab-
iiciētes oēȝ imūdiciā ꝛc. dicēdo. Aue maria
¶ Abiicientes omnē ꝛc. More solito moue
tur questio theologalis mota a magistris
nostris theologis supra materiā īcarnatio-
nis ꝛ presertim in alexādro de hallis in.iiij.
parte sue summe questōe.i.arti.iiij. ¶ Utrū
culpa scilicet nature humane reparari po
tuerit sine satisfactiōe. ¶ Sunt argumen-
ta ad vtranq̄ȝ parteȝ. pro quorū euidentia
Anselmus cōposuit librū. Cur deus homo
Quibus argumētis dimissis respōdet alexā
der ad questioneȝ: ꝙ culpa humani generis
redimi sine satisfactione potest dupliciter i-
telligi. vnomodo absolute. aliomodo de po-
tētia iusticiā cernēte. De primo dicit ꝙ quā
do loquitur de potētia absoluta:tunc consi-
deramus quandaȝ virtuteȝ infinitā que de
sua natura pōt remittere sine satisfactōe:et
hoc modo poterat repari natura humana.
Si vero loquamur de potētia cōcernēte iu-
sticiā q̄ respicit merita vel demerita nequa-
q̄ȝ potest sine satisfactōne:ꝛ in isto sensu be
ne concludunt ratōes anselmi in libro. Cur
deus homo. Sicut eni non fuisset reparata
ꝛ sic remansisset aliquid inordinatū. Et hoc
videtur velle Aug. super Geñ. tractans il-
lud angeli ad loth dicentis. Nihil possuȝ fa
cere donec exeas. hec merita loth promere-
bantur ꝙ deus nō infligeret punitionē:cuȝ
loth esset presens sicut demerita filiorū ini
quitatis demerebantur vt punirētur. ¶ Le
uate capita vestra quid dicetis de aīabus ve
stris? ibitis ne ad monteȝ? timetis ne dāna-
ri? manebitis ne semper in hoc mūdo? Uos
dñi luditis ne aux oublies. ¶ Sȝ dicetis pa
ter expectamus misericordiaȝ dei. bene dici
tis sed non totū. dixi vobis heri per legē et
decretalem ꝙ cū filia ꝑmittit viro ꝛ ecōtra
ꝛ vnus est absens ꝛ se elongat ab illa: alter
qui remanet potest nubere alteri. Morali-
ter dixi ꝙ quādo aīa est in peccato est longe
a deo. ¶ Sed dicetis mihi. pater nos sumus
prope deū iam venim⁹ ad ecclasiaȝ ꝛ ad mis
sas. credim⁹ ꝙ deus habebit de nobis pieta
tē:bene dicitis:sed nō totū. Est eniȝ tertius
casus qui habet extra de cōiugio leprosoruȝ
in antiquis ca. litteras: ꝙ lepra supueniēs
spōsalibus dissoluit matrimoniū. Idē habe
tur in lege ciuili. C. de spon. l. finali. Casus ē
patēs. quidaȝ iuuenis huius parrochie vo-
lens desponsare quandā filiaȝ accepit eam
die sabbati per verba de futuro: ꝛ quādo est
in die dñico coraȝ sacerdote ad contrahendū
per verba de presenti videt leprā in facie mu
lieris. Queritur an teneat capere: videt ꝙ
sic:quia promisit. In oppo. est textus. Et di-
cit papa ꝙ nō tenet capere eaȝ etiaȝ vbi so
lum adesset aliqua infirmitas grauis:sicut
est. noli me tāgere. Rogo deuȝ ꝙ ille qui ce-
pit tunicā vestrā non sic agat vobiscū. Scri
bit leuitici.xiij. ꝙ omnis leprosus ꝑiicien-
dus erat extra castra. Audite vos mulieres
nūquid leprosus qui non habet nasuȝ tibi-
as ꝛ digitos ex lepra est ita īfamis sicut aīa
existēs in peccato. Ideo dicit moyses pona-
tis illos extra castra paradisi in leprosaria
diaboloruȝ. Postq̄ȝ anima efficitur sic lepro
sa per peccatum cum ipsa ingredi voluerit
paradisuȝ respondebitur illi. sola habitabis
extra castra paradisi:quia leprosa es: ꝛ hoc
erit quando deus veniet in morte nostra cū

credemus ire ad ecclesiã:sed non ibimus.et
tunc vellemus nunq̃ sic egisse:⁊ oĩa mũda
na citius dimisisse. ¶ Et vos religiosi velle-
tis nũc tenuisse statũ vestrũ: Et vos dñe io
hãnes dimisisse concubinã vestrã erit vobis
nunc durũ ire ad leprosariã dyabolorũ. Certe
ille gauderet q̃ posset inuenire medicũ q̃ eũ
sanaret a lepra ⁊ cognosceret pctã sua.talis
medic⁹ ẽ xp̃s q̃ venit ad sanãdũ nos ideo ad
eũ recurram⁹ tergẽdo maculas pctõrũ nr̃orũ
Juxta beati iacobi sniaz. Abijciẽtes oẽz ⁊c.
¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima erit de incarnationis sacratissime
profunda dignitate.
Scda erit d pcãtric aĩe virtuosa purgatõe.
¶ Quantũ ad primã ꝑtem debemus loqui
de incarnatione.diximus heri quomodo in
consistorio trinitatis fuit ordinatũ ⁊ per Jo
seph figuratum quando dedit sententiam
ꝙ natura humana non egrederetur de vin
culis inferni donec veniret frater noster mi
nimus scilicet christus. Libenter quererem
vobis dñis quis dedit consiliũ trinitati in-
carnationis.. Paulus ad Ro.xi.dicit. Quis
nouit sensum domini:aut quis cõsiliarius
eius fuit.q.d.nullus. Cogitate igitur o ani
me deuote ꝙ paulus percutit nos cuz mal
leo ferreo ne aliquid de deo sentiamus nisi
qd̃ possumus habere ex sacris litteris. Ad
hoc videtur esse dionysius in libro de diui-
nis nominibus dicens. Nihil nobis licituz
est sentire de deo:nisi q̃tuz ex sacris scriptu
ris ⁊ fide recolligere possumus.tamen pau
peres peccatores Bern.in sermõe de annun
ciatione angelica dicit ꝙ in consistorio ipsi
us trinitatis quattuor virtutes affuerunt:
quarũ misterio oĩa fecit deus.ergo ẜm con-
templationem ymaginemur incarnatiõis
misteriuz. ordinauerũt ⁊ fundant se in ps.
vbi dicitur.misericordia ⁊ veritas obuiaue
rũt sibi vt inhabitet glĩa in terra nostra. Et
que est glĩa gloria patris est filius sapiẽs:
glĩa nostra in terra est filius patris qui est
speculum sine macula candor lucis eterne.
⁊ vt inhabitet in terra et in carne mortali:
mĩa et veritas obuiauerunt sibi ad intelli-
gendũ:iusticia ⁊ pax osculate sunt:in signũ
cuius habemus.iiij.operationes quas dñs
operatus est in incarnatõe filij que in sacra
scriptura mistice ⁊ figuralit̃ nobis ostẽdũt
Quater enim apparuit dñs:scilicet.
Primo ambulans in aurora post meridiez
in paradiso.
Scdo abrahe in specie triũ virorũ in cãpo.
Tertio in specie ignis in deserto.
Quarto ĩ spẽ nubis siue colũna filijs israel.
¶ Primo modo describitur in specie aurore
hec est veritas:q̃ veritas vincit ⁊ preualet.
ij.Esdre.viij.⁊ nõ cõsiderat per solez. Scda
vice apparuit in specie homĩs qd̃ est iudici
um premij ⁊ supplicij.⁊ est iusticia. Tertio
in specie ignis ⁊ est charitas. Vñ canti.viij.
Aque multe nõ potuerunt extinguere cha-
ritatẽ. Quarto in specie nubis ⁊ est mĩa re-
frigerans ⁊ refrigeriuz prestans. ¶ Leuate
capita vestra ⁊ audiatis o peccatores. Dicit
bernardus loquens qñ angelus venit ad be
ataz virginẽ:⁊ dicit ꝙ quattuor virtutes fu
erũt quãdo filius dei patris descẽdit in vte
rum virginis. Q iste dederũt consiliuz trini
tati:⁊ figurate sunt in scriptura per quattu
or opationes dei factas in antiquo testamẽ
to. Primo in paradiso apparuit ade:non in
aliqua forma data:⁊ hoc est veritas q̃ ꝑ illũ
significatur. ¶ Sed dicetis. q̃d dicebãt ille
virtutes in volũtate patris: Domini scho-
lares quid dicunt doctores vestri. Scho-
la cõis dicit:ꝙ attributa non distinguunt ex
natura rei.sed Scot⁹ dicit ꝙ est distinctio
formalis vel nõ idẽptitatis formalis. Opor
tet enĩ [vt dicit] inter essentiaz et ꝑsonã esse
distinctionez aliquã cuz incarnatio verbi te
netur ad proprietatẽ personalẽ ⁊ nõ ad essẽ
tiã:q̃ si ad essentiã tota essentia eẽt incarna
ta. Dicit ergo bernar. ꝙ in medio volũtatis
patris erat misericordia dicẽs. O dñe deus
eterne misericordia dñi plena est terra iusti
ficationes tuas doce me. Adã [sanctissime
pater] fuit plusq̃ mille ãnis punit⁹ in car
cere inferni : ⁊ nouemcentum annis supra
terraz: vestra sancta maiestas habeat ergo
de eo pietatem. ¶ Sed in oppositum venit
iusticia dicens. O domine deus verbum tu
um permanet ineternum. vos dixistis ade
quacunq̃ hora comederis : morte morieris
⁊ ipse fuit vobis inobediẽs : ergo merito de
bet eternaliter puniri. Heu pauperes pec-
catores quis poterit satisfacere iusticie dei.
misericordia ⁊ pax querebant ꝙ adam sal-
uaretur:sed iusticia ⁊ veritas querebãt op-

positum: quibus in consistorio sancte trinitatis litigantibus atq; opposita sententibus affuit in medio charitas dicens. Non sic oportet hominem destruere: sed oportet inuenire aliquod medium ꝛ facere apuntamentum: ꝙ quilibet sit contentus: et ꝙ homini fiat iusticia cum misericordia. Et certe vt dicit aplūs Gal. iiij. propter nimiam charitatē qua dilexit nos deꝰ misit filiū suum vnigenitum natum ex muliere factum sub lege vt adoptionem filiorum reciperemus. q. d. charitas. Reperiamus vnum bonum hominē qui mortem pro homine patiatur qui sit innocens et non sit reus transgressionis ade qui moriaẗ ꝛ satisfaciat pro peccato. Tunc iusticia dixit. Domina charitas vos dicitis vnū mirabile: quomodo reperiri poterit talis homo mundus. Job dicit. xv. c. Quid est homo vt imaculatus sit ꝛ iustus appareat natus de muliere. ꝛ Isay. liiij. Unusquisq; in viam suam declinauit Hoc audito deus pater tulit sententiam inquit Bernardus dicens. Quis dedit consilium ferat et auxiliū. Ad seruandum igitur veritatem ꝛ iusticiam: ad faciendam misericordiam et prebendum charitatem oportet ꝙ filius descendat. Tunc dicit filius qđ dicit Jonas. x. ca. Jn mare proijcite me propter me enim tempestas orta est. Cum enī vellet Jonas fugere a facie domini: voluit fugere in tharsis: sed dominꝰ fecit validam tempestatem vt omnes ferme operirentur fluctibus. qđ vidēs Jonas dixit nautis. Certe propter me hec tempestas orta est: proijcite me in mare. Sed videndum est quod ē illud mare. Alexāder de hallis in tertia parte summe tractans istam materiam dicit: ꝙ lucifer videns anteꝗ̄ caderet ꝙ debebat quedam creatura eleuari super omnem creaturam purā ꝛ vniri debebat verbo. Jpse enī cecidit in die dominica: et die veneris post adam fuit creatus. Cum lucifer vidit adā dixit. Hic est quem vidi: ideo impediam eū: vt non illuc ascendat vnde descendi. ꝛ inuidit: ꝛ ideo prouocauit eū ad pctm̄ vt dānaretur credens eū esse naturā que esset vniēda verbo. Jdeo dixit Jonas ꝑpheta. hec tempestas ꝑpter me orta est: proijcite me in mare id est date mihi corpus passibile. Cū enim aīa xp̄i fuit creata: deus pater ostēdit ei oēs dolores quos pati debebat pro redemptiōe hominis: ꝛ volūtate voluit vniri corpi passibili: ꝛ acceptauit portare ꝑ nobis: vt dicit bonauen. in. iij. di. xviij. q. iij. O domini sicut qui tenet in manu sua speculū oia vidꝫ que sunt sibi presentia: sic aīa christi in speculo trinitatis oia vidit: ꝛ trinitas oia illi declarauit que erat passura. q. d. sibi pater. O fili mi tu ibis inferius ꝛ accipies ibi corpus passibile: ꝛ eris nouē mensibus in vtero virgis marie: ꝛ eris circūcisus in octaua die: ꝛ multos labores habebis: ꝛ tandē morte turpissima morieris. Respōdit filius cū oī obedientia: mittite me in mare. ꝑpter me enī orta ē hec tēpestas Jdeo venit charitas q̄ dedit cōclusionē trinitatis dicēs. ꝑpter nimiā charitatē qua dilexit nos deꝰ ꝛc. ¶ O pctōres nū quid cognoscere debetis eū qui nostrā assūpsit naturā: ꝛ tātos propter nos portauit dolores. Cogitate pauperes peccatores et disponatis vos vt in festo natiuitatis euꝫ digne recipiatis per gratiā confitēdo peccata ꝛ eijciēdo illa. Juxta thema preassūptū ꝛc.

¶ Quantū ad secundā partem principalē sermōis dicetis vos peccatores. Frater nos videmus ꝙ per misericordiā veritatē iusticiam pacē ꝛ charitatē descendit filius dei: ꝛ sic accepit nostrā naturā. Uultis ꝙ deponamus oēm īmundiciaꝫ: ita sed vbi incipiemus. Certe sunt multi similes cuidaꝫ qui voluit ab octo annis deponere peccata sua. Cum auteꝫ vidisset tantā multitudinē: nesciuit a qua parte īciperet: ꝛ sic totū dimisit ¶ Uos mulieres facitis ne sic: si sic expectaretis saltē timere debetis mortē. Oportet igitur īcipere in vno buto seu principio ꝛ illud est mala voluntas. Dixi vobis heri: ꝙ volūtas qn̄ sequiẗ consensus in peccatū ē peccatū dicit etiā ꝙ omne peccatū scḋm Augu. in libro contra Faustū est dictū vel factū vel concupitū contra legeꝫ dei. Oportet aūt incipere a primo peccato qđ est supbia. Eccli. x. ca. Initiū omnis peccati est supbia. Domine burgenses leuate capita vestra. habetis ne tunicas vestras a la grant gorre. habetis ne lapides rubicundos seu dyamās galice: Et vos qui ponderatis gressus vestros ꝛ vaditis gressu inconsueto: alias au gros bis: quibus videẗ ꝙ nullus est dignus vos aspicere. ¶ Dicetis forte: frater superbia non est

in tunicis:nec in pater nr̃ pendētibus: i zo
na:nec in lapidib⁹ p̄ciosis:neqꝫ in foderatu
ris p̄ciosis.certe verū ē:sed ista sūt signa su
perbie intrinsecus existentis.Ut aūt pau-
perrime peccatrices aīe sciatis quid ē sup-
bia:ponenda ē diffinitio Augu.ysidori.ber
nardi ⁊ Gregorij:qui in hoc couenīūt: ꝙ su
perbia est inordinat⁹ appetit⁹ prope excellē
tie.¶ Est autē aduertendū ꝙ appetere ex-
cellentiam ⁊ dignitatem q̄ al's sibi debetur
et debite siue debito modo appetere non ē
peccatū:sed ē virtus q̄ vocat̃ magnanimi-
tas.alias nō posuisset Aristo.in.iiij.ethico
rū:magnanimitatē eē virtutē ꝯ extremita
tem presumptionē ⁊ pusillanimitatē.Sūt
aūt ipsi⁹ supbie quattuor species.Prima ē
estimare se ceteris spretis.Secūda est esti-
mare a se habere ⁊ non a deo.Tertia est cū
proprijs meritis putat se habere.Quarta ē
iactare se habere quod non hꝫ. ¶ Sed dice
tis o vos pctōres an ista sint magna pctā:
Dico ꝙ magnitudinē eius primi grad⁹ ex-
plicat Dauid in p̄s.dicens. Nō habitabit i
medio domus mee q̇ facit superbiam.Gra
uitatem vero secundi gradus oñdit Amos
ꝓpheta.ij.ca.atqꝫ detestat̃.⁊ ysaias.xvi.ca.
Audiuimus supbiam Moab.supb⁹ ē val-
de:supbia eius plusqꝫ fortitudo eius.¶ Si
queratis igit̃ mihi si supbia sit peccatū:rñ
det sanctus Tho.ij.ij.q.lxxxiiij.arg.ij.ꝙ cuꝫ
supbia dicat inordinatū appetitum excel-
lentie ꝓprie ex quo quidē renuit subijci di-
uine legi:illud est mortale pctm̃. Dñi audi-
uistis loqui de banqueto.i.prandio facto
a filio maiori. Job habebat septeꝫ filios et
tres filias:⁊ faciebant conuiuium alternat̃
vicibus:nō faciatis sic in villa ista. Semel
in domo maioris filij Job:fuit factum con
uiuiū ⁊ oībus edentibus venit ventus a re
gione deserti ventus aq̄lonis ⁊ percussit q̄t
tuor parietes domus cōtra se inuicē:⁊ occi
dit omnes filios Job.Quis est iste ventus:
vtinam nō moriamur illo turpi vēto. Iste
est supbia veniens de deserto.i.de appetitu
inordinato ab aquilone.i.a diabolo: ⁊ cūm
hoc est in volūtate. capit parietes.i.q̄ttuor
virtutes cardinales:⁊ septem filios.i.septē
dona spūssancti:⁊ tres puellas.i.tres virtu
tes theologales:⁊ sic omnes destruūtur in
domo.i.in consciencia illa.¶ Estis hic qui
portatis zonam aureā:vtinā darent̃ ad sol
uendū dietā pauperū vt sanarentur.¶ Sꝫ
queretis an sit peccatū mortale pater.s.est
hic mulier vna disponens corpus suum vt
videatur ⁊ desiderat laudari ratione vesti-
mentorū:Dico ꝙ est peccatū mortale. Se-
cundo est hic vnus doctor magn⁹ ⁊ sophisti
cus ⁊ videt̃ ei ꝙ nō sit sibi similis i villa:ista
vult apparere sup oēs:an sit peccatū mor-
tale:Respondet thomas.supbia est qñ ap
petitis honorem ⁊ non ad honorē dei:sic ꝙ
estis cōtenti relinquere deū ꝓpter istū ho-
norem mundanum. Dico igit̃ ꝙ quattuor
sunt modi superbie.Primus est cū aliq̇ sūt
ebetati ꝙ videtur eis ꝙ bona nature: gra-
tie: āt fortune ex seipsis habeāt:vt cum spe
rant in iusticia sua in iuuentute sua in cā-
tu:⁊ volūt honorari ac si deus nō prebuissꝫ
illa bona.Et tunc dicit Thomas ꝙ postqꝫ
ad hoc deuenit quis ꝙ vult habere honorē
ac si haberet a seipso bona gr̃e: nature:aut
fortune:est peccatū mortale.Quid enim [o
miser peccator] habes quod non accepisti
a domino deo tuo.i.Cor.iij.sic peccauit lu-
cifer videns altitudinem:dignitatē:et pul
chritudinem dei. Non enim appetiuit ap-
petitu absoluto:quia videbat hoc eē impos
sibile.sed [vt inquit Anselmus] ei videbat̃
ꝙ non egebat deo. Ideo statim ad infima
descendit.Et istud peccatum multos deci-
pit:quia multi in se dicunt sic. sum melior
isto:sum doctior illo:⁊ sic de alijs. Secūda
species est quando quis q̄rit abscondere
vicium suum ⁊ apparere iustus coraꝫ deo.
Ut patet de phariseo qui dicebat.Domine
gratias tibi ago de bonis mihi fact̄ : quia
a te multa recepi. Sed illa merebar bene
habere: quoniam nō sum sicut ceteri hoīꝫ.
nam ieiuno bis in sabbato ⁊c.¶ Habet̄ ne
mulieres filias vestras ex quib⁹ facit̄ ydo-
la:Capio casuꝫ ꝙ habeatis duas ancillas
et vadatis ad eccl'iam ⁊ habeatis horas ve
stras ⁊ detis vni illarum ⁊ dicetis ei . veni
post me.Illa que habet horas dicet alteri.
sequere me tu non debes me precedere.Re
spondet alia:socia mea non curetis de hoc:
nec debetis gloriari:qm̃ si domina voluissꝫ
certe ita bene mihi dedisset horas sicut vo-
bis.Jere.ix. Nō glorietur diues in diuitijs
suis:nec sapiens in sapientia sua: nec fort̄

in fortitudie sua. Nullus em̄ ita bonus est quin deus potuisset ipm̄ facere meliorem. O peccatores: istud est donū dei ꝛ nō vr̄m. Ideo non debetis alios deprimere: nec dicere ꝙ sunt viles ꝛ inhonesti: fures aut latrones: ꝛ huiusmodi. Sed debetis reddere deo gratias: q: nisi preuenisset nos sua gratia: fuissemus forte peiores illis. ¶ Sed tu peccator dicere mihi posses. Pater: mihi videtur ꝙ ego sum bonus ꝛ honestus: an sit peccatum mortale? Dico ꝙ non: sed quādo hoc venit tibi debes dicere: laus deo ꝛ non mihi: ꝫ tibi domine refero gratias. et si oppositum facias: mortaliter peccas. Ideo ad deum referatis oīa: nec a vobis illa putetis euenisse: et omnes iniq̄tates relinquatis. iuxta thema preassūptuꝫ. Abijcientes omnem immundiciam ꝛc.

¶ Feria.iiij.ante aduentū. Sermo.v.

Abijcientes oēm imūdiciā ꝛc. Quasi a facie colubri fuge peccatum. si accesseris ad illa: suscipient te dentes leonis: dentes eius interficientes animās. Eccl'.xxi. ¶ Domini ꝛ anime deuote qui venistis ad sermonem vt discatis vos disponere ad sancte honesteq̄ viuendum atq̄ suscipiendum aduentū christi. vos audiuistis quomodo Jacobus suadet ꝙ mundetis consciās vestras. Et Jeremias heri dicebat ꝙ qui separat p̄ciosum a vili: id est, aīa a peccato: ē quasi os dn̄i. Hodie in pthemate nostro. sapiens illud idē ostēdit declarādo mala q̄ īducit pctm̄ dicēs, Quasi a facie colubri fuge peccatum ꝛc.

¶ Ubi nobis christianis tria ostenduntur.
Primo salutaris ei⁹ monitio,
Cum dr̄. fuge peccatū.
Scd̄o terribilis cōsequutio.
Cum dr̄. dentes ei⁹ ꝛc.
Tertio ꝯsequutiōis exp̄ssa declaratio.
Cum dicitur. interficientes animas ꝛc.

¶ Quasi diceret. O peccatores: seruate vos a peccato sicut a serpente infecto et ministranti venenum. ¶ Sed dicetis vos domine que est causa quare peccatum serpenti cōparatur. Domin⁹ Bonauentura di. xxij. secundi sententiaꝝ loquēdo de peccato Ade dicit. Recte diabolus in specie serpētis tēptauit: vt in specie serpentina recte peccatū significaretur. ¶ Peccatum enim colubro seu serpenti tripliciter comparatur.
Primo quia serpēs venenū primo imittit.
Scd̄o q: veneno emisso hoiem cōstringit.
Tertio quia corde hominis constricto mortem immittit.

¶ Jacobi primo. Unusquisq̄ tentatur a cōcupiscentia sua: ꝛ peccatū cuꝫ consūmatū fuerit generat mortem. O peccatores certe peccatū serpenti cōparatur: cū em̄ s̄pēs mordet dat venenum. Scd̄o cōstringit cor et interficit: sic diabolus dat venenū suggerendo malum. Tertio frigefacit circa bona opera facienda: ꝛ per ꝯ̄ns sibi datum imittit mortem in homine. De quo Petrus. i. petri. v. Aduersarius vester diabol⁹ tanq̄ leo rugiens ꝛc. Dicunt naturales ꝙ leo famelicus ꝛ canis rabidus querūt interficere omnes sibi occurrentes. Audeo tamē dicere ꝙ nunq̄ leo famelicus: aut etiā canis rabid⁹ intensiori odio quesiuit hoiem vel bestiam interficere: q̄ꝫ diabolus faciat animas vestras existētes in peccato mortali. Iste diabolus a sapiente vocatur leo qui habet dentes ferreos ad interficiendum aīas et non solum corpus. Utinam pauperes peccatores nō euenirent nobis sicut illi prophete de quo habetur. iij. Regū. xiij. ꝙ leo deuorauit eum ꝛ tamē non lesit animā eius. ꝛ tn̄ iste leo. s. diabolus non solum interficit corpora sed etiam animas. Juxta illud Ezechielis xviij. Anima que peccauerit ipsa morietur. et hoc erit quando christus in morte dicet anime existenti in peccato. Mat. vij. Discedite a me omnes qui operamini iniq̄tateꝫ. Cuꝫ igitur anime deuote peccatū maluꝫ sit: hortor vos in dn̄o iesu xp̄o retrahatis vos a grifa leonis: ne dānemini cū diabolis: et discite cauere a peccato ꝛ mundare cōsciētias vestras. Juxta thema preassumptum Abijcientes oēm immūdiciā ꝛc. Ut auteꝫ hoc facilius assequi possim⁹: virginē adeamus supplici mente dicentes. Aue maria. ¶ Abijcientes oēm. More solito talis mouetur theologalis q̄o: mota a magistris nostris in. iij. sententiaꝝ sup materia incarnationis: ꝛ presertim a doctore irrefragabili ale

randro de hallis di.i.tertie partis. et a Bonauentura di.iij.sniarum. ¶Utrum per purā creaturam potuerit genus humanū reparari? Beat⁹ Anselmus vir oīno cōtēplationi deditus in libro intitulato. Cur de⁹ hō: partē negatiuā affirmat. Sed cōis schola doctorum dicit et determinat: quod reparatio generis humani potuit fieri per purā creaturā. Ubi alexāder dicit tria eē əsideranda: scilꝫ.
Primo persona q̄ peccauit.
Scđo maiestas quā offendit.
Tertio inordinatio quā əmisit.
¶Quātum ad primū: licꝫ persona que peccauit fuerit in se finita: tñ Adam nō ingq̄tuꝫ suppositū particulare: sed vt in se habens totam naturā humanā infinite quodāmodo peccauit et infinitos homines [si possibiles eēnt] ad debitū iusticie originalꝭ obligauit. Quātum ad secūdū [s. ad maiestatem quam offendit] tāta fuit obiectiue offensa vt infinita sit pro eo quod infinitū obiectum offendit. Ideo vt dicit pura creatura condigne satisfacere non potuit. Tamē scotus.xx.di.iij.sniarum: et sanctus Tho. tertia parte.q.i.ar.ij.ad secūdū dicūt: quod pura creatura satisfacere non potuit [presupposita dei ordinatione] sed si a deo placuisset tantam gratiam conferre creature sicut aīe christi contulit: tunc pura creatura satisfacere potuisset si deus illam acceptasset: et dō tali satisfactione contentus fuisset. Uerūtamen [vt isti doctores dicunt] ipse christ⁹ dominus noster pro nobis satisfacere voluit: et hoc ideo vt satisfaciendo pro nobis maiorem gratiam nobis ostenderet q̄ꝫ non fecisset si pura creatura satisfecisset. Ideo dicit Hugo de sancto victore in tractau ð arra sponse. Hoc fecit christus vt nobis ostēderet q̄ꝫtum nos diligeret pro nobis moriendo satisfacere voluit vt non solū benignitatis effectum: verūetiam charitatis affectū ostenderet. Ad hoc ē Bonauētura i breuiloquio parte quarta dicens. Et si redemptionis humane alius mod⁹ fuerit possibilis: nullus tamen conuenientior fuit. Sic igitur competebat genus humanum reparari per ipsum: vt scilicet assumeret naturaꝫ humanam: et hoc tribus de causis.
Primo vt sapientiam: potentiam: et iusticiam ostenderet.
Scđo vt naturam humanā repararet.
Tertio vt amabilē et dulcē se oib⁹ pberet.
¶Leuate capita vestra et dicatis dñi mei: timetis ne dānari: emēdastis ne vitā: deposuistis ne adhuc supbias vestras: videlicet appetitum dominādi? creditis vos quod paucuꝫ sit dānari? opꝫ cogitare de aīabus vris vel dānari. hoc verbū terribile ē: tamen certissimum. ¶Sed dicetis forte: frater xps qui pendet in cruce est frater noster: nos speramus in eum quod ipse ducet nos ad gl'iam: sicut nouus sponsus ducit vxorē ad domū suaꝫ. certe bene dicitis: sed non totū. Dixi heri quod si durantib⁹ sponsalibus mulier efficiatꝛ leprosa: quod soluunꝛ sponsalia. Dicetis: fratꝛ certe hoc esset nobis multum triste si illa promissio frangeretur. certe hoc credo. Audite ius canonicum et ius ciuile. hꝛ eñ extra de sponsalib⁹ ca. sicut ex litteris. quod si quis cōtraxerit spōsalia cū aliqua: et certus terminus apponatur: et sponsalia sint de futuro hmōi spōsalia per secūda spōsalia q̄ aduenīunt de pñti soluūtur. Ad hoc est lex ciuilis. C. de accōmodato et conducto lege rei vēdite. Illud autem sciendū in pactis vbi terminus nō apponitur mora nocere nequit: sed vbi terminus ponitꝛ et non fit pactū nullum erit. Casus est patens. Unus iuuenis qui promisit vni filie quod capiet eam in vxorem infra festum sancti Andree: sed in illo termino prefixo filia non vult: sed capit aliū per verba de presenti. certe prima sponsalia soluūtur: vt dicit papa. Rogo quod deus non sic nobis faciat. Ipse eniꝫ dixit per os beati Pauli.ij. Cor.xi. Despōdi eñ vos vni viro virginem castā exhibere christo: hoc ē dicere. Jesus cepit nos et promisit nos capere in termino mortis. Mathei.xxv.c. Media nocte clamor factus est: ecce spōsus venit exite obuiam ei: et que parate erant intrauerunt cum eo ad nuptias. Ille que scꝫ contraxerant matrimoniū cuꝫ diabolo per peccatum mortale. O peccatores: audeo dicere quod si in hora mortis sitis capti existentes in peccato mortali: si omēs sancti et sancte dei orarēt pro vobis nunq̄ꝫ possent vos a damnatione impedire. ¶Uos domi burgenses qui estis pleni auro et lapidibus pciosis qui ambulatis super pennas ventoruꝫ vtinaꝫ essetis tam solliciti saluare aīmas

vestras. Si mors nūc veniret ad vos essetis ne parati ad recipiendū eā: dicatis veritatem: percutiatis pectora vestra: certe credo ꝙ de cētū mille nō reperietis vnū. Et vos religiosi ꝓprietarij: ꝛ vos sacerdotes symoniaci qui recipitis tres vl' quattuor missas in die ꝛ trāsitis eas sup vnū fideliū: velletis mori sicut estis nunc: Credo ꝙ si beata virgo maria astaret corā filio suo genibus flexis vsqꝫ ad diē iudicij nō obtineret miam pro vobis. ¶ Et vos mercatores hn̄tes vel facientes cōtractus vsurarios: ꝛ vos q̄ datis respectus impudicos in sermone: velletis ne sic mori: certe credo ꝙ nō. Estote ergo parati: q: qua hora nō putatis spōsus vester veniet. ponatis vos in bono statu: currite ad pedes crucis iesu ꝛ dicite illi in bona ꝯscia Dn̄e deus ꝓpono nūc ꝛ decetero abstinere a pctis ꝛ abijcere oēm immūdiciā. Iuxͣ thema bti iacobi pasſuptū. Abijcientes ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.
Secunda erit de peccatricis anime virtuosa purgatione.

¶ Quantū ad pmā partē dn̄i mei dixim' die lune ꝙ in ꝯsistorio sanctissime trinitatꝫ fuit ordinatu: ꝙ fili' incarnaref. habuim' heri ꝙ iusticia ꝛ pax ꝛ charitas dederūt cō filiū. ꝛ tunc filius dixit: mittatis me in mare. ꝛc. Si fuistis in parlamēto arreste danē In natiuitate xpi venet vnus consiliari': et apportabit factū suū ꝛ curia cōcludet ꝑ partem maiorem: ꝛ greffarius q̄ in pede ꝑsidentis positus est: scribit ꝛ registrat oīs causas ad sententiam dandā. Sic etiā dn̄i mei. sacratissimū misteriū incarnatōis dn̄i nostri iesu xpi fuit registratum a quattuor greffarijs.
Primus dixit etatem.
Secundus annum.
Tertius mensem.
Quartus vero diem.

¶ Primus igiť dixit etatē. Sacra euangelij hystoria dicit: ꝙ in ore duū vl' triū stat oē verbū. Ut aūt sciam' in q̄ etate xpus venit habetis scire ꝙ sicut septē sunt etates hominis: sic septem sunt etates mūdi.
Prima etas vocatur infantia.
Secūda puericia.
Tertia adolescentia.
Quarta iuuentus.
Quīta virilitas.
Sexta senectus.
Septima decrepitus.

¶ Uos domini dicit ꝙ pueri vestri nō peccant nisi i septimo anno: tn̄ Gregori' refert de vno quē diabolus portauit i quīto āno.

¶ A principio mundi vsqꝫ ad finem sunt septem etates.
Prima ab Adā: vsqꝫ Noe.
Scd̄a a Noe: vsqꝫ ad Abrahā.
Tertia ab Abrahā: vsqꝫ ad Moysen
Quarta a Moyse: vsqꝫ ad Dauid.
Quinta a Dauid: vsqꝫ ad trāsmigrationeꝫ babylonis.
Sexta a transmigratione: vsqꝫ ad aduentum christi.
Septima incipit in aduentu: ꝛ durat vsqꝫ ad finem mundi.

¶ Primus igiť greffari' seu notari' q̄ notauit aduētū xpi fuit Abrahā. de quo scribiť Gene. xviij. ꝙ apparuit ei dn̄s cū eēt i ostio tabernaculi sui in feruore diei. Et Johānis iiij. scribiť ꝙ fatigatus Jesus ex itinere sedebat super puteū ꝛ erat hora quasi sexta. Istud concordat cū hystoria Abrahe: ꝙ apparuit ei dominus i feruore diei. ¶ Uos domini scitis ꝙ greffarij in curijs ꝛ notarij apostolici apponunt signa sua in instrumētis publicis. sic etiam abrahā qui fuit greffarius etatis eius tria signa posuit de ei' incarnatione.
Primūꝫ ꝙ dominus apparuit in valle mābre Abrahe.
Scd̄m ꝙ abrahā dedit dn̄o vitulum vinuꝫ et panem.
Tertiū ꝙ sarra vxor abrahe risit ꝯtro ostiū.

¶ Abrahā semel erat in ostio tabernaculi sui in feruore diei q̄si hora sexta: stante illo venit dn̄s in valle mābre dicēs. Ne dubites Tunc abrahā interfecit vitulū ꝛ dedit butyrum: panē ꝛ vinū: ꝛ lauit pedes ei'. Et dn̄s dixit sarre: ꝙ hēret filiū. que risit: q: vetula erat ꝛ defecerant muliebria. ¶ Sꝫ dicetis vos mulieres: frater nō intelligimus ista: dicatis nobis q̄s est ille q̄ apparuit in valle mābre: Dico ꝙ ē xpus q̄ descēdit in vallem humilitatis q̄ comedit butyrū ꝛ panē: ꝛ lauit pedes ei'. Uenit āt hora sexta. i. i sexta

etate qñ.s.erant hoies in ealore diei.i.in in cendio charitatis.Juxta illud xpi. Luc.xij. Ignem veni mittere in terram: non pacē. et venit ad abrahā in ostio tabernaculi: scʒ ad naturam humanā que nō erat occupata mundanis occupatiōib⁹. In lotionibus pedū quē fecit abrahā dño veniente ad euʒ intelligit̃ ablutio peccatoꝝ meritoria ⁊ effectiua: quā xps fecit per incarnationē. In vitulo vero ꝑ Abrahā oblato dño immolatio corporis xpi ꝑ passionē intelligit̃. In comestione butyri dulcedo mie intelligit̃. In lacte quoqꝫ claritas doctrine illustrantis. Juxta illud Jsaie.vij. Butyrū ⁊ mel comedet ⁊c. Sicut eī butyꝝ ē dulce: ita mia dei ē dulcis penitentibus atqꝫ morosa. Lac vero est album ⁊ significat doctrinā. In pane vero quem dedit Abraham dño significat̃ refectio spūalis quā xps dedit per suā predicationē euangelicā. Risus vero sarre cū audiuit ꝙ pareret significat gaudiosam annūciationē angeli nūciantis natiuitatē xpi: atqꝫ dicentis pastoribus. Annuncio vobis gaudiū magnuꝫ: q: natus ē ⁊c. Jte ⁊ inuenietis infantē positū in presepio ⁊ pānis inuolutum. Posuit em̄ beatissima virgo maria pueꝝ suū in stabulo vbi ponebātur aīalia bruta. ¶ Credatis dñi ⁊ pauperes peccatrices aīe videndo ꝙ non poterat ipsuʒ honorabilius reclinare ⁊c. Et sic dñi videtis primuʒ notariū siue greffariū qui ꝑfigurauit etatem in qua xps venit. ¶ Secūdus greffarius fuit daniel: q̄ notauit seu significauit annuʒ aduentus xpi. Daniel.ix. q̄ dixit de cōsummatione tēporis ⁊ de numero ebdomadarum dicēs. Ebdomade septem abbreuiate sunt vt finē accipiat peccatū: ⁊ deleatur iniqtas de iuda. Primo igit̃ aduertendū ē: ꝙ daniel erat i captiuitate ⁊ venit ad eū Gabriel di. ꝙ deus vult ꝙ peccatū de iuda sit deletum: ⁊ ꝙ septē ebdomade sint abbreuiate. Est aūt numer⁹ septē ebdomaruʒ quadrigenti nonaginta anni. Intelligit̃ aūt per cētum sanct⁹ sanctoꝝ q̄ in doctrina quattuor euāgelistaruʒ dedit nobis charitatis precepta q̄ dirigūt nos in dilectione dei ⁊ proximi. Ista fuerūt manifesta danieli in captiuitate existēti: qui gauisus ē: et oīa ista scripsit. O peccatores si abraham voluit videre aduētū christi; vidit ⁊ gauis⁹ est. ⁊ Daniel in carceribus per quadringentos nonagita annos letabat̃ in carcere: qd nos debemus facere? Peccatores cauete ne dicatur de vobis illud Jsa.i. Cognouit bos possessorem suū ⁊c. et date comedere fenuʒ vni boui: cognoscet vos. Laborate igr̃ ad cognoscendū deum vestꝝ ne sitis debitores vobis abstergēdo maculas consciaꝝ vestraꝝ. Juxta thema ꝑassumptum. Abijciētes ⁊c. ¶ Quantū ad secūdā partem sermonis dicetis vos dñi. Frater: notarij isti sunt boni et veri: credimus eis ⁊ eccl'ie: volumus cōtēplari beneficiū aduentus xpi ⁊ tegere maculas consciaꝝ nostrarū: sed vellemus a vobis scire vbi debemus incipere ad deponēdun peccata. Credo ꝙ si haberetis vnuʒ foramē in sotularib⁹ vestris vel aliquā maculam in tunica vestra laboraretis ad mūdādum ⁊ ad faciendū albū. Sic em̄ opꝫ de cōscientia facere: ⁊ opꝫ incipere a supbia: quādo volumus volare sup alios. ¶ Sequitur aliud viciū: ⁊ pauci sunt mūdi ab illo. illud vocatur vana glīa: ⁊ ista macula solū remanet in corde. opꝫ tn̄ ista bene mundare ⁊ tergere. De isto em̄ dicit xps Math.v. Attēdite ne iusticiam vestrā faciatis coram hoīb⁹ vt glorificent vos: alioqui mercedē non habebitis. Quando facis elemosynā: nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua. Et Math.v. Nolite effici ianis glorie cupidi. Ad hoc intelligendū est optima figura in lib. Gen.xxxix. Et credo ꝙ de illa audiuistis sepenumero loqui: de ioseph qui fuit vendit⁹ in egyptum q̄ fuit datus magistro domus regis pharaonis. Jlle dñs habebat vnā pulchram mulierem q̄ nō habebat filios: et ioseph erat pulcherrimus viroꝝ: ita ꝙ domicelle veniebant ad prospiciendū pulchritudinem vultus ei⁹. Jste ioseph nō erat xpianus nec sciebat quid erat baptismus. Jsta mulier vxor dñi sui cōiecit oculos suos in eum ⁊ fuit dissoluta nimis ⁊ adeo dehonesta: ꝙ requisiuit eū vt dormiret secū. Jpe vero dixit. absit hoc a me: q: dñs me⁹ omnia bona domus sue mihi contribuit: solam te reseruauit. Ego essem multum ingrat⁹ si illud facerem. Tunc dixit sibi mulier: ꝓmitto tibi ꝙ nisi suscipiaʒ a te filium dicā marito meo ꝙ voluisti me opprimere ⁊ faciaʒ te mori. Et cepit eum per palliū suum. Jpe

enim aufugit. ¶ Sunt ne hic clerici des finances gallice: clerici aduocatorum et alij famuli: qui quando fuerit in domo magistrorũ per octo dies querũt habere dominã domus ad placitum. ¶ Quis est iste ioseph: et que est mulier? Scribit enim Isaie.xlij. Gloriam meam alteri non dabo. Gloria ẽ mulier domini.i.dei. Deus enim sibi reseruauit gloriam bonorum operũ.totum vero residuum tradidit ipsi ioseph.i.cuilibet nostrum.s. intellectum: volũtatem: cantum: pulchritudinem et alia hmõi. Igitur sponsa christi que deo pertinet est gloria bonorum operum. Sed queretis frater: an vana gloria sit peccatum? Est quedam mulier que dicit horas suas et vult videri. dicitur vni pdicatori quod ipe bene predicat et gloriatur. Uos qui gubernatis regem et in hoc gloriamini: vtrũ ista gloria sit peccatũ? De isto dicit Bernardus super illud ps. A sagitta volante in die. In hoc vana gloria leuiter infligitur: sed non leue vulnus infligit. ¶ Sed queretis differentiam inter vanam gloriam et superbiã. Dico quod est tãta differentia: sicut est inter matrem et filiã. Mater est mala: sed filia ẽ peior. Superbia est mater: sed vana gloria est filia. Superbia est cum appetis laudari de gratijs et bonis tibi a domino datis: sicut si a te venissent: vel apparet quod deus dederit meritis tuis. Uana gloria secundum Tullium ẽ clara noticia cum laude. Quando enim habes vas auri clarũ videtur a longe. sic si tu vis quod videatur honor tuus ab oĩbus qui a longe sint: est vana gloria. sicut si hic esset magnus clericus vel pulchra mulier que appeteret quod omnes respicerent eã et loquerentur de ea vt cognoscãt honorem suum: ẽ peccatũ mortale. gloria tñ potest appeti sine peccato quando quis habet dĩ honorem pre oculis: et vult quod alij sciant bonũ quod facit vt incitentur ad bonum et retrahantur a malo: vel vt glorificent deũ patrẽ De isto loquitur Paulus prime ad Cor.xij. Si gloriari voluero non ero insipiens: sed recte sine peccato. vbi enumerat reuelationes dei quas habuit: et qualiter raptus fuit etc. ¶ Bonauentura dicit quod opera nostra sunt in triplici differentia. Quedam sũt de necessitate salutis et meritoria: vt obseruatio votorum et decem preceptorum decalogi: et de talibus debemus velle videri ab oĩbus ne appareamus eis dissimulatores. Alia sunt supereminentie et illa manifestare nõ debemus: nisi ad manifestandũ dei zelum. verbigratia. Ego sum obligatus secundum ordinem non habere pecunias in proprio: neque habere vxorem: debeo hoc omnibus ostẽdere. si sim canonicus debeo ostendere quod dico horas. si sim vxoratus debeo ostendere facto non habere nisi meam et non tuam. Alia sũt superogationis: vt ieiunare: abstinere a carnibus in die mercurij: ponere se super terram: osculari terram: et portare cilicium. Ista autem non debent ostendi nisi sciret quis quod ex illa manifestatione deberet aliquis se emendare. Est autem aduertendum quod vana gloria est peccatum mortale triplici ratõe: vt dicit Thomas in.ij.ij.q.cxxxij.argu.iij. Et Alexander de hallis in secunda parte: et Henricus de gãdauo quodlibeto primo.

Primo ratione materie.

Secundo ratione desiderij.

Tertio ratione finis.

¶ Primo ratione materie est peccatũ mortale quando appetit gloriã de peccato mortali. Contra quos dicit psalmus. quid gloriaris in malicia: qui potens es in iniquitate? De secundo quando opera eminẽtia ordinanda sunt ad fidem: spem: et charitatẽ: vt est missa et predicatio: et alia sacramẽta. Opera virtutum quando sunt de precepto: si fiant vt consequatur gloria: est peccatum. dicit enim Augustinus: quod omnia que sunt ĩ scriptura ordinantur ad spem: fidem et charitatem. ¶ Tertio ratione finis: vt quãdo quis plus paratus est agere contra deum, et charitatem proximi quam perdere honorẽ. Hoc tangit dominos parlamenti qui propter gloriam et honorem mũdanum dubitant dicere veritatem. Hoc etiam tangit mulieres que dicunt: talis iuuenis sequitur me et habet aliquid in capite: ego gaudeo. Sed dicetis: pater ego aliquando sum in ecclesia: aliquis videt me et dicit bonum de me: an sit mortale peccatum de illo gaudere? Dico quod nõ: sed audiatis quid habetur in biblia. Genes.xi. post diluuium fuerunt filij Belial qui voluerunt edificare turrim vsque ad celum: et sũt hi qui sũt repleti vana gloria: qui finaliter destructi sunt. In his igitur omnibus habenda est hec regula generalis: quod si aliquis

laudet te:non consentias in te: sed referas in deum. Materia est virtutis huiusmodi.igitur o peccatores talis macula ē deponenda a conscientijs nostris.iuxta thema preassumptū.Abijciētes omnem immundiciam rc.

¶ Feria.v.ante aduentū. Sermo.vi.

Abijcientes omnē immūdiciam rc. Rabbi vbi habitas veni et vide.Johan.i.et ī euanlio hod. Domini et pauperes anime peccatrices qui venistis ad sermonē ad saluandas animas vestras et ad preparandū consciētias vestras ad suscipiendum christi aduentum benigne. Spiritussanctus dicebat heri p os sapientis: ꝙ nos debemus fugere a peccato et saluare aias nostras immunes ab omni serpēte:id est ab omni peccato. aliter leo inferni poneret dentes super nos ꝛ hoc faciendo deuoraret animas nostras.Si qs vellet ponere bonam diligentiam ad querendum christuz in bona conscientia:sicut beatus Andreas fecit:inueniret eum.Habemus em̄ hystoriā pulcherrimā Johan.i. de Johanne baptista.Ipse iohannes vidit iesum ambulantem iuxta mare galilee qđ est magnum sicut secana:ꝛ tunc dixit iohānes.Ecce agnus dei:ecce qui tollit peccata mūdi:ꝛ hoc audiuit Andreas ꝛ Nathanael ꝛ venerunt ad christum qui dixit eis. qđ queritis? Respondet andreas inquisitiue. Rabbi vbi habitas? quasi diceret:magister reuerende dicatis nobis vbi trahitis morā ad illos fines:vt si indigeremus vobis sciremus locum vbi vos inueniremus.Respondit christus.venite ꝛ videte ꝛ illi manserūt apud euz per duos dies.In crastino andreas repperit fratrem suum Petrum ꝛ dixit ei.inuenimus messiam qui dr̄ christus.ꝛ venit Petrus ꝛ dixit. Ostendatis mihi illuz. et venit in domuz ad christum:ꝛ dixit ei petrus iterū. oñdatis illū mihi:ꝛ venit tūc cū andrea ad christuz. Tunc dixit ei christus. tu es simon ꝛ vocaberis cephas.ꝛ venit philippus post alios ꝛ dixit ei christus.philippe veni post me. Et inuenit vnum alium qui dicebatur Nathanael ꝛ dicit Philipp⁹ quem scripserunt prophete ꝛ Moyses inuenimus.Et dixit nathanael quō:quis ē ille et vnde est natus?Dicunt ei: veni ꝛ vide:et cum christus venit dixit.hic est vere israelita in quo dolus non est. ꝛ dixit ei nathanael.domine bene me nosti. anteq̄ȝ esses sub ficu noui te.Ubi notat beatus aug. ꝙ adā comedit de ficu in paradiso terrestri: ꝛ tūc est sensus anteq̄ȝ esses in ficu.i.ī medio corporis ade noui te: vidi te.i. predestinaui te vt saluatus esses.O peccatores velletis ne inuenire xp̄m:si vultis eum reperire ꝛ querere ꝛ dicere. Rabbi vbi habitas? Ubi duo tanguntur singulariter.

Primo salutaris Rabbi vocatio:cum dicit veni et vide.

Scđo fructuosa imitatio.

¶ Dn̄i bea.Andreas ostendit cuilibet anime deuote quō debet inquirere xp̄m.Salomon in canticis in persona anime deuote ita inquit Canticoꝝ.i. Indica mihi quem diligit anima mea: vbi pascas: vbi cubes in meridie:ne vagari incipiā. hec est em̄ vita eterna vt cognoscā te noticia fidei practica.Dicit Scotus ꝙ finis ad quem ordinati sumus est cognoscere deum. Ideo angelus dicebat mulieribus in die resurrectionis.Math.xxviij.venite ꝛ videte locuz. O anime deuote si queratis a me vbi reperit christus: dico ꝙ in duobus locis per puraȝ et bonam ac deuotam meditationeȝ ꝛ imitationē.Primo in pauptatis strato.vñ p̄s. pauper ego sum ꝛ in laboribus a iuuentute mea.Respicit omēs dominus noster.cōtinue est locatus in camera paupertatis.s. in cruce. Dic ibi vitam christi succincte ꝛ eius paupertatem.Secundo in patiētie clibano.Jeremie vndecimo capit'o.Ego quasi agnus mansuetus qui paratur ad victimam.quasi diceret:ꝙ sicut ouis siue vapuletur siue percutiatur siue gladius in gutture ponatur nihil respondet:nisi vnū verbum quando iugulatur.Sic christus nihil dixit nisi cum īponeretur ei ꝙ habebat demoniū: dicit ibi solū Jo.viij.Ego demoniū ñ habeo.ꝛ aliq̄ vba plena dulcedie ꝛ ī cruce pauca,tñ istū patientissimū agnū debetis

[O peccatrices ale]ꝛ inspicere ꝛ inspicien
do imitari. Multi sūt q̄ viderūt xp̄m pen
dētē q̄ tn̄ ꝓpterea nō sunt facti meliores.
Seq̄mini igit̄ eū emendādo vitas vr̄as iu
xta thema pāssumptū. Abijciētes oēs ꝛc.
Quod vt facere possimus ad virginem ma-
riam recurramus dicendo Aue.
¶ Abijcientes oēm immūdiciā ꝛc. More
solito mouet̄ q̄o theologalis mota a magi
stris nr̄is theologis in.iij. sniaꝝ i materia
de incarnatione: ꝛ signāter a Bonauē.di.i.
iij.sentē. ¶ Utrū fuerit possibile naturā hu
manā vniri verbo ypostatice. Solutio isti⁹
q̄onis est fides catholica. Johā.i. Uerbū ca
ro factū ē. Sed q̄liter ꝛ quō doctores sūt di
uersificati. Bonauētura dat rōnē isti⁹ pos-
sibilitatis. Possibile ē deo q̄d nullā iplicat
cōtradictionē.s. vnire naturā humanā di-
uine persone: igit̄ ē possibile naturā huma
nam vniri verbo. ꝑ hoc eñ inquit Bonauē-
tura ōndit xp̄us charitatē quam habebat
ad naturam humanā. Sicut eñ rex mari-
mus signū amoris leprosis ostenderet si ha
bitum eoꝝ indueret: sic etiam xp̄s ꝛc. ¶ Le-
uate pectora: estis bone theologiane domi
ne burgenses: timetis ne dānari: videt̄ vi-
tam quam ducitis in luxuria: supbia ꝛ aua
ricia: ꝛ sic de alijs. Uos hic habetis tā ma-
gnam copiam auri ꝛ argenti: ꝛ nullū bonū
fit pro vobis: quid faciet diabolus de aiab⁹
vestris vbi tam grauia scelera committit̄:
cogitatis vos ꝙ deus dormiat: certe nō dor
mit. Sed dicetis: xp̄us est frater nr̄ ꝛ spon-
sus animaꝝ nostraꝝ: speramus ꝙ misere-
bitur nostri. bene dicitis: s; non totum. Di-
xi ꝙ quando quis capit aliquam iuuencu
lam p verba de futuro ꝛ postmodū aliquā
per verba de presenti: debet stare cum secū-
da ꝛ non cum prima. ꝛ quando veniet ter-
minus ꝙ debebit capere primam: nō audi-
etur. sic quando xp̄s veniet in morte: si sitis
parati: recipiet vos: sin autē ꝛc. ¶ Ad hoc āt
habemus decretalē de iureiurā. in antiq̄s.
c. queadmodū. ꝙ si quis iurauerit puelle eā
ducere in matrimoniū: si fornicatio supue-
nerit minime eā capere tenet̄. Ad hoc ē lex
ciuilis. C. ad legē iuliā de adulteris. lex in-
cipit. ꝓpter violatam. Casus decretalis est
talis. Pono ꝙ sit aliquis qui veniat de tu-
ronia vel picardia ꝓmittit ꝛ iurat ꝙ capi-
et parisius vnam filiā i vxorē ꝛ proficiscit̄
vsq; lugdunū: postq̄ vero est regressus seu
reuersus inuenit mulierem pregnantē: dic̄
papa ꝙ illā non tenetur capere: l; iuraue-
rit eam accipere. Et lex ciuilis reddit cām:
quia potest licite opponere contra eā: quia
fregit matrimoniū iā inceptū. O peccato-
res audite Ezechielē.xvi. ꝓphetam dicētē.
In pulchritudine tua habes fiduciā forni-
cata es ꝛ exposuisti fornicationē tuā oi trā
seunti. Sequit̄: ecce ego extendam manu;
meā super te ꝛc. Scitote o peccatrices aīe
ꝙ mulier ista nunq̄ fecit tantū malum et
cōfusionē marito suo: q̄ntū aīa rationalis
xp̄o sponso suo. Rogo eū ꝙ nō puniat nos
in furore. Dicit aūt bernardus ꝙ deus i fu-
rore punit sine mīa eternaliter: sicut puniū
tur diaboli ꝛ damnati. sine misericordia. s.
liberante. Eritis nevos de illis: relinquite
igitur pompas vestras: q2 veniet temp⁹ in
quo non erit oportunitas facere: gallice le
gaudisseur: le fringant. Uolo dicere ꝙ d̄po
natis peccata vestra: iuxta thema preassū-
ptum. Abijcientes ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima erit de incarnationis sacratissime
profunda dignitate.
Scd̄a erit d̄ peccatricis anime v̄tuosa pur
gatione.

¶ Quantum ad primā a die dominica vs-
q; modo: domini ꝛ aīe deuote habuim⁹: ꝙ
in scriptura declaratur ꝙ misteriū icarna-
tionis fuit ordinatū in consistorio sancte
trinitatis: ꝛ heri diximus quō arresta dan
tur in curia parlamenti: greffari⁹ registrat
arrestum vt executioni demandetur: ꝛ ne h̄
dubitemus: sed solum d̄ arresto dato in cu
ria paradisi. Nos habemus quattuor gref-
farios. primus fuit Abraham q̄ notat eta-
tem incarnationis. secūdus Daniel qui no
tat annum. tertius Jacob qui notat men-
sem. quartus Adam qui notat diem. Dixi-
mus de duobus primis: restat videre de a-
lijs duobus. De tertio legitur Gene. xxxv.
Egressus inde ia cob versus eufratem i mē
se veris venit in bethleē vbi rachel peperit
bēiami ꝛ mortua est: ꝛ cū trāsijt modicū
venit ꝛ tetēdit habitaculū iuxta turri gre-
gis. Sed dicetis vos dn̄e burgen̄. frat̄ nos
nō intelligim⁹: declarate nobis hystoriā.

ista figura p̄figurat nobis mensem ī quo
descendit christus in vteꝝ virginis mensis
vernalis: solsticia recesserunt a natiuitate
christi.xvi.diebus ⁊.xxvi.mensis marcij cō-
ceptꝰ est christus: ⁊ tūc venit iacob.i. xp̄s in
mense marcij.in marcio creatus est mūdus
⁊ in eodē mēse ppl's israel exiuit de egypto.
Et hec figura.sicut eñ mūdus fuit creatus:
sic qñ xp̄s descendit in marcio mūdus fuit
reformatus siue creatus.⁊ sicut pueri israel
fuerūt educti de pharaonis ptāte in marcio
sic genꝰ humanū de ptāte diaboli. Sed q̄d
est dicere ꝙ beniami fuit natus de rachel:
que obijt pariendo. Dico ꝙ rachel est syna-
goga.cū eñ xp̄s dedit legē euangelicā tūc
synagoga est mortua. Sed quid ē dicere ꝙ
iacob plantauit seu tetendit habitaculum
siue papilionē: dico ꝙ hoc representat pasto
res in habitaculis suis vigilantes sup gre-
gez suū quādo xp̄s nascebat̄.dixit eñ ange-
lus eis.annūcio vobis gaudiū magnū quia
natus est hodie saluator mūdi. ¶ Quartus
notarius fuit adā qui dedit horā incarnati
onis xp̄i.Geñ.iij.dum deambularet dñs ad
aurez post meridiez: dixit dñs ad adaz.Adā
vbi es: primo cooperuit se folijs ⁊ secūdo ex
cusauit se dicens.abscondi me: eo ꝙ nudus
essez.Audite o peccatores postq̄ adā pecca-
uit p tres horas descendit dñs in paradisuz
terrestrez ⁊ vocauit adaz dicēs. adā vbi es:
⁊ nō respondit: sz accepit folia eo ꝙ nudus
esset ⁊ istud fuit factū post vespam.ad Gal.
iiij.Cū venit plenitudo tēporis ⁊c. in pleni
tudine venit xp̄s.i.in fine tp̄is. venit enim
post quattuor mille annos.Sz queretis vos
q̄d significat hoc ꝙ adā abscōdit se: dico ꝙ
illud qd̄ scribit̄ Joh.iij.Qui male agit odit
lucē.diabolus ei cū peccamꝰ deponit nobis
verecundiā ⁊ post pctm̄ reddit illaz: sic adaz
post pctm̄ repletus rubore obscōdit se. Sed
quid est ꝙ mulier formata est de costa ade
dormiētis: dico ꝙ rep̄ntat nobis xp̄z dormi
entē in cruce de cuiꝰ latere exiuit sanguis ⁊
aq̄ rep̄ntātia sacramēta baptismi ⁊ eucha-
ristie.Quid igit̄ faciemꝰ o paupes peccatri
ces aie: quō reddemꝰ debitū deo xp̄o qui tā-
ta pro nobis operatꝰ est. certe xp̄s plāgit se
de oibꝰ nobis: de ecclesiasticis ⁊ scholaribꝰ
dicēs illud Hieremie.viij. miluus ⁊ turtur
cognouerūt tēpus suū: ppl's aūt meus non
cognouit iudiciū dñi. Certe pctōres dubito
ꝙ deꝰ nō ludat: gallice es oublies. q̄d ergo
faciendū: certe disponere nos ⁊ cōscientias
nostras ab oibꝰ pctis mūdare.iuxta thema
preassumptū.Abijciētes ⁊c. ¶ Quātū ad se
cūdā partē dicite. O dñi: incepistis ne depo
nere immundicias de conscientia vr̄a: q̄d di
cūt corda vestra: dicetis pater tot sunt pctā
ꝙ nescius a quo īcipere.Dictū est iam de su
perbia ⁊ inani gloria que sunt mater ⁊ filia:
iste due habent duas pessimas filias.
Prima est falsa de se presumptio.
Secūda est maligna de proximo iudicatio.
Vos peccatores videtis ꝙ qñ quis est super
bus ⁊ querit ꝓpriā excellentiā ⁊ querit vide
ri ab oibus postmodū vult omnes deprime
re ⁊ despicere ⁊ de se presumere. Unde gre-
go.sup Ezechielē.peccatū qd̄ p penitentiā
non deletur mox suo pondere ad aliud tra-
hit. respiciatis quō: per appōem vnius pizi
in statera apothecarij labit̄ inferius. Sed
dicatis nobis frater q̄d est presumptio.pre-
sumptio nequissima ortū habuit in die. vi.
presumētes eñ de se primi parētes trāsgres
si sunt preceptū dñi. Ideo dicebat Paulus
i.Cori. Si quis se existimat stare videat ne
cadat.Est autem triplex presumptio.
Quedam est iuris vel de iure.
Alia est in spiritum sanctum.
Alia est presumere portare indumenta.
¶ Dico primo ꝙ ē vna p̄sumptio q̄ vocatur
presumptio iuris vel de iure ⁊ ista facit pro
batōez semiplenā.Dixi scd̄o ꝙ alia erat pre
sumptio in sp̄m sanctū: ⁊ ista est presumēdo
ꝙ q̄s sit adepturꝰ veniā vel remissionē pec-
catoꝝ.sicut qñ mulier est effecta meretrix ⁊
dicit.quāq̄z ego multa peccata cōmittā de-
us nō me puniet: ista est presumptio ī spi-
ritū scm̄. Dixi tertio ꝙ alia presumptio erat
qñ aliq̄s vltra statū suū p̄sumit portare in-
dumēta vel vestes vel tenere magnū statū.
⁊ de ista loquit̄ Tho.ij.ij.q.clxij.Exemplū fa
miliare ad hoc ponit̄ ad cognoscēdū qñ ista
presumptio ē peccatū.ponatis vnū iuuenez
duodecim annoꝝ ⁊ vnū aliū decez ⁊ octo an
norū: ⁊ aliū.xxiiij.annoꝝ ⁊ detur cuilibet pō
dus aliqd̄ tūc si capiat iunior sicut antiqui-
or: est presumptio isto modo. Sp̄ualiter lo-
quēdo ⁊ capiamꝰ exēplū in omni statu: ver-
bi grā est vna mulier cui venit in animo seu

mente ꝙ est prope deū ⁊ credit eū capere ꝑ pedes ⁊ videt ei ꝙ nō debet capere: ⁊ tales sepenumero cadunt. sicut de seipso dicit dauid. Ego dixi in abundātia mea nō mouebor in eternū: sed auertisti faciē tuā a me ⁊ fact⁹ sū cōturbat⁹. Similiter discipulis de se presumentib⁹ dicit xp̄s. omnes vos scādalū patiemini in me i hac nocte. dixit illi petrus. dn̄e ⁊ si oēs scandalizati fuerint in te: ego nunq̄ȝ scandalisabor. Qui stat [vt dicit Paulus] videat ne cadat. Dicet vna mulier volo ꝙ sciatis ꝙ multi de curia venerūt ad me: ⁊ tn̄ nō feci sicut talis vel talis. Habetis in vitis patrū pulchrū exemplū ꝙ erat vnus ātiquus q̄ erat cōiter infirm⁹ sicut recitat florētin⁹ in sūma: multi venerūt ad eū ⁊ dixerūt. pater habetis aliq̄d ad portandū infirmitatē vr̄am: r̄ndit ꝙ parū. Tūc voluerūt ip̄m deferre ad hospitiū dei dicētes: ꝙ meli⁹ erat ip̄m eē cū plurib⁹ infirmis q̄ȝ solus. Tūc rogauit abbatē ꝙ daret ei vnā iuueculā mulierē q̄ seruiret ei: qḋ ⁊ fecit. Cum vero ille modicū ꝯualesceret eā deflorauit: ⁊ postmoduȝ dixit ille antiquus p̄r fratribus suis. Exēplū capiatis in me fratres mei: q: nō est ferrū adhuc taȝ durū quin igne ꝯsuetudinis mulierū frangat: ideoq̄ nemo debet in suis virib⁹ ꝯfidere. Ad hoc dicit Bernardus sup cantica. nihil est efficacius ad gratiā ꝯseruādā q̄ȝ nō altū sapere. Eccle. vi. Uanitas ⁊ presumptio sp̄us. Maius quod displicet deo ē presumptio: sicut q̄n estis in nuptijs: aut in bāquetis ⁊ vna loquit̄ ante aliā aut vna vadit āte ad offertoriū: ⁊ sic de alijs ⁊ tūc inter tales orit̄ q̄nq̄ȝ lis ꝑ annum. Ad istud ꝓpositū dicit Thomas ꝙ q̄n aliq̄s presumit de aliquo officio sibi nō competenti ex quo sequit̄ damnū ꝓximi aut dedecus aut infamia de se presumptio mortalis est. Hoc tangit ꝯfessores q̄ nesciūt distinguere inter peccata ⁊ interponūt se de ꝯfessiōibus audiendis. hoc tāgit etiā apothecarios q̄ nesciūt ꝯficere vnguēta. hoc tāgit etiaȝ aduocatos q̄ nesciūt discutere causas. ¶ Secūda malicia ē de ꝓximo maligna iudicatio. De falso iudicio loquit̄ xp̄s. Mathei. vij. Nolite iudicare ⁊ non iudicabimini. ⁊. i. ad Chorin. iiij. Nolite ante tp̄s iudicare quoadusq̄ȝ veniat dn̄s. ¶ Leuate capita vestra dn̄e burgēses. estis ne locute de vicinis vr̄is: ⁊ de domicellis q̄n ibant ad banqueta: estis ne illa que fecistis lucrari dotē filie vestre ad sudorem corporis sui. In vna ciuitate erāt due domicelle inter celū ⁊ terrā: vna eaꝝ erat vidua q̄ se male gubernabat ⁊ p̄sbyteri et monachi oēs ibāt ad eā: ⁊ alia erat maritata et vna dieꝝ dixit vicine sue. heu vicina mea ⁊ non veremini: ⁊ quō sic viuitis: tūc alia respōdit ei. ego bene viuo ⁊ melius q̄ȝ tu. q̄d ad te: nōne tu lucrata es dotē spōsaliū tuaꝝ exponēdo presbyteris ⁊ monachis. O iudiciū temerariū: vides tu festucā in oculo alieno: trabē aūt in proprio tuo oculo nō vides: est aūt iudiciū [vt dicit de lyra sup matheū] sn̄ia firma et deliberata de factis ꝓximi. Contingit aūt hoc fieri tripliciť: ſm ꝙ dicit Nicholaus de gorra sup matheū. Primo mō per signa violēta. ⁊ isto mō iudicare nō est pctm̄: sicut iudicare de hoīe solo exn̄te cū sola i loco suspecto hostio clauso nō est pcm̄. ex quo pꝫ falsitas illius glose q̄ habet. xi. q. iij. c. absit. ꝙ si videas sacerdotē mulierem osculari debes interp̄tari ꝙ dat ei benedictōeȝ. Alia sūt signa ꝓbabilia. ⁊ sic iudicare ex illis nō esset temeraria iudicatio. Alia sūt signa leuia ⁊ sic iudicare esset temerariū iudiciuȝ ⁊ pctm̄ mortale. sicut nūc videt̄ hoīeȝ i sermone q̄ ponit faciē suā supra mulierē aut ecōtra: iudicare ꝙ illa ē mala: aut ꝙ vir. sit malus est peccatū. Sic igit̄ mūdanda est ꝯsciētia ab oībus iudicijs falsis ⁊ temerarijs vt digne possimus recipere xp̄m venienteȝ. iuxta thema preassumptū. Abijcientes oēm ⁊c.

¶ Feria sexta ante aduentū post prandiuȝ. Sermo. vij.

Bijcientes

omnē immundiciam ⁊c. Rabbi vbi habitas. Joh. i. c. ⁊ in euangelio hesterno. Dn̄i ⁊ aīe deuote que venistis huc ad saluādas aīas vestras. Amicus dei iohānes euāgelista in euāgelio hesterno ponit questionē Andree dicētis: rabbi vbi habitas. quē tamē Johānes baptista vidēs ait. ecce agn⁹ dei ecce qui tollit peccata mūdi. christ⁹ vero respōdit Andree. fili charissime veni ⁊ vide. Dixi heri ꝙ oportebat q̄rere christū cuȝ Andrea. ad hoc etiā inducit nos

propheta dicens.ysa.lv.c.querite dn̄m dum inueniri pōt:inuocate eū dū prope est. Andreas potius voluit mori q̄ȝ non inuenire christū.ideo cātat ecclesia de eo ꝙ ipse cruci figēdus dicebat.Suscipe me sancta crux discipulū eius qui pepēdit in te magister meus christus. ideo vsq̄ȝ ad crucē quesiuit euȝ quousq̄ȝ inueniret.dixi heri ꝙ christus inuenitur in paupertatis stratu et in patientie clibano: nunc vero dico,ꝙ adhuc reperitur duobus modis.

Primo in charitatis incendio.

Secūdo in penalitatis stadio.

¶De primo Cāticoꝝ.viij.fortis est vt mors dilectio.De secūdo trenoꝝ.i.O vos omnes qui trāsitis per viā ⁊c.Leuate capita vestra: dicite o peccatores quā charitatem nobis ostendere potuit,maiorem q̄ȝ ꝙ pro inimicis suis moreretur vilissima morte. Maiorem charitateȝ inquit iohānes.xv.nemo habet vt animā suaȝ ⁊c.nō,eniȝ inquit petrus i.Pet.iij. Mortuus est iustus pro iustis et pro iniustis:vt nos offerrȝ deo mortificatos quidē carne viuificatos aūt spiritu.Ponat casum ꝙ sit in vniuersitate ista aliquis qui habet vnum capitaleȝ inimicū qui ducitur ad suspendiuȝ propter forefacta sua:nonne esset maxima charitas suo inimico si occurreret iudici eunti ad patibuluȝ ⁊ diceret ei. Equissime iudex iube me mori pro isto:malo enim mortē subire q̄ȝ hic inimicus meus moriatur:redeat ipse in domū suaȝ ego aūt pro illo moriar.O peccatores inimicus qui ducitur ad suspendiū est natura humana: ille qui currit est dominus noster:qui dicit deo patri equissime iudex volo mori pro natura humana vt non suspendatur in inferno.O iestimabilis charitas saluatoris.mortuus est certe iustus pro iniustis. Quapropter dicit Bonauentura in tractatu de stimulo amoris. Videtis fratres charitatem christi.Nō eñ vos auro vel argēto redemit: sed preciosissimo sanguine suo:videte crucē in qua pependit summ⁹ sacerdos in qua se obtulit sacrificiū deo in odorem suauitatis. Huiusmodi xp̄i amorē cernēs beatissimus miles Andreas ap̄l'us cū egeas immanissimus tyrānus ad euȝ diceret ꝙ crucē christi nō predicaret ⁊ ꝙ euȝ experiri faceret tormētum crucis.Respondit Andreas,si ego tormentū crucis expauescereȝ:crucis virtutem non predicarē. Ubi charitatis incendiū beati Andree plurimū ꝓprobatū est qui ꝓ suo magistro ⁊ dn̄o mori nō erubuit. ¶De secūdo ps.penalitas xp̄i ostēdit dicens. afflict⁹ sum ⁊ humiliatus suȝ nimis:id est valde.⁊ hieremias Tren̄.iij.Recordare paupertatis mee ⁊ potatōis absinthij ⁊ fellis. Sicut eñ fel inter oīa est amarissimū:sic mors xp̄i iter omnia fuit amarissima.Et hoc cōsiderabat aīa deuota Cāticoꝝ.iij. In lectulo meo per noctes quesiui eum⁊c. sic enim quesiuit beatus Andreas euȝ ⁊ inuenit eum. ⁊ nō querebat euȝ in delitijs neq̄ȝ in pompis mūdanis. De hoc dicebat Joh.xxviij.non inuenit in terra suauiter viuentium. Volo dicere o peccatores ꝙ q̄ratis a beato Andrea si ipse sit saluatus ducendo vitaȝ quā vos ducitis. Certe respōdet ꝙ nō.macquerelles ifames desponsate diabolo:beatus Andreas nō dedit vobis illud exempluȝ viuendi.⁊ vos domicelle a la grant gorre. beatus Andreas dicebat.salue crux. quasi dicerȝ in te crux cupio saluari.⁊ per te deo satisfacere.Heu magistri nostri theologi loquor vobis: beatus Andreas non currebat post b̄nficia nec hoc faciendo reperit christum. Sed cum vidit crucem cognouit ꝙ in penalitate inueniret dominum ⁊ magistrū suū.ipsa eniȝ crux benigne ⁊ iocunde suscepit eum ⁊ restituit eū magistro suo: et hoc post duos dies quibus in cruce pendens predicabat:⁊ sic iuit ad dominuȝ suuȝ. Vos domini pingues⁊ incrassati vbi reperietis christuȝ? in lecto in mensa aut in horto.Certe nescio:sed credo ꝙ in inferno.cuius ratio est.si eñ xp̄m pati oportuit ⁊ sic intrare in gloriaȝ suam:quō creditis vos in delicijs vestris saluare aīas vestras? Persuadeo igit' ꝙ abijciatis talia peccata. iuxta thema preassumptū. Abijcientes oēȝ immūdiciā ⁊c.Quod vt facilius facere possimus ad intemerate dei genitricis auxiliū oēs recurremus.Aue maria ⁊c. ¶Abijciētes omnē immundiciā. More solito mouet theologalis questio mota a magistris nostris theologis⁊ presertiȝ a Bonauētura di.i.iij.sentē.arti.ij. Utrū persona verbi conuenientior fuerit ad incarnationē q̄ȝ persona patris vel spiritussancti. Bonauentura respondet:ꝙ sic propter tres causas.Quarū

Prima est quia filius est ymago patris.
Secūda est quia ē noticia declaratiua pr̄is
Tertia q2 est filius per naturam.
¶ Et q2 incarnatio ordinabat̄ ad opus nature humane ideo ꝛc. Et quia filius patrē habebat in celis cōueniens erat ꝙ haberet matrē in terris.vnde Bona.ꝛ melius bea. Tho.iij. parte.q.iij.ar.viij. ¶ Leuate capita vestra. Timetis ne dānari vos dn̄i ꝛ mulieres voluptuose? Dicetis forte in cordibus vestris:pater vos dicitis ista ad terrendū nos. nos autem credimus firmiter ꝙ deus non fecit nos ad damnandū.verum dicitis: sed non totuꝫ.terret me dictū Hiero.ad palmachiū di.an credis frater ꝙ iocando ludi sūt hominis sancti:certe nō.beat⁹ Andreas voluit poni in cruce vt posset saluare animaꝫ suam. Non erat truffa quādo ducebatur ad crucē.Quapropter concludo ꝙ mia dei non saluabit nos nisi corrigamus vicia nostra. Sicut enim tēpore necessitatis recurrim⁹ ad reges: ita debemus recurrere ad christū: ꝛ credo nō dimittet nos. vos habetis bonū cor. Queratis dn̄is legistis in quibus casibus rex potest priuare vasallū stipēdijs suis.Ipsi habēt legē.ff.ad leges iuliā maiestatis.l.iij.ꝙ vasallus dimittens dominuꝫ suum in bello vel arma deponēs incurrit crimen lese maiestatis. Et lex ciuilis.ff. de re militari.l.omne.§. q̄ in acie.talis mereť decapitari. Similiter habeť in maiori volumine.vi.q.i.c.infames.Infames cēsenť oēs ꝛc.Casus est patens. Rex est in bello cōtra lombardos.ipse habet vnū capitaneum.sibi familiarissimū qui quando videt inimicos eius venire vertit dorsuꝫ ꝛ fugit. dicatis mihi domini si rex euꝫ teneat quid faciet sibi? certe decapitabit euꝫ ꝛ merito. Papa respōdet ꝙ ille cū non habeat arma est infamis ¶ Audiat ergo pauperrimi peccatores.audeo dicere ꝙ nullus imperator voluit cum tāta rabie[seclusa passione] punire militē suū sicut christus dānare peccatoreꝫ. Bonauentura in.iij.dicit ꝙ christus venit in mūdum ꝛ suscepit naturā humanā ad pugnādum ꝯtra diabolū. ꝛ dicit Iohā.xij. Nūc priceps huius mūdi eijcietur foras. Pugnauit aūt per humanitatē charitatē ieiunū paupertatē ꝛ patientiā. habetis illa arma ꝛ indumēta peccatores. Christus Luce.xi.dicit Qui non est mecum:contra me est: ꝛ habeť arma opposita. ¶ Sed dicetis:pater qđ remediū. Dico ꝙ beatus Paulus respōdet ad Ephe.vi. Induite vos armatura dei.cōsiderate quomodo Iesus venit in vterū virginis ꝛ fuit nouē mensibus:ꝛ sic inuenietis eum cū Andrea: ꝛ si peccastis[si pro q2]deponatis omnē immūdiciā peccati. Iuxta thema preassumptū. Abijcientes omnē immundiciā ꝛc. ¶ In isto sermone erūt due partes.
Prima erit de incarnatōis sacratissime profunda dignitate.
Secunda erit de peccatricis anime virtuosa purgatione.
¶ Quantū ad primaꝫ partē[erigite aures vestras o peccatrices anime]misteriū icarnatiōis fuit longo tēpore desideratū:ꝛ plurimis lachrymis postulatū. ¶ Sed queretis pater quare incarnatio xp̄i fuit tā diu desiderata? Ad istud plene ꝛ perfecte intelligēdū habemus pulchrā hystoriā Gen̄.xliij.vbi dr̄. Obsecro mitte nobiscū puerū vt proficiscamur ꝛ possimus viuere. Dn̄i nūquid retinuistis ea q̄ dixi vobis i superioribus sermonibus?.ego recolo me dixisse ꝙ Ioseph procurator toti⁹ terre egypti incarcerauit fratres suos ꝛ dixit.non exibitis hinc donec veniat frater vester minimus. Cū igiť iudas ꝛ alij fratres eius venissent ad patrem in terram canaam dixerunt patri. pater male nobis euenit in terra egypti: quia cuꝫ fuimus ibi dictū fuit nobis ꝙ exploratores eramus:credidimus bene facere ꝛ diximꝰ ꝙ de vno patre eramus duodecim filij ꝛ ꝙ minim⁹ erat cū patre: tūc procurator egypti retinuit Simoneꝫ ꝛ posuit in carcerē dicens non exibitis hinc donec frater vester minim⁹ veniat Quapropter pater date nobis beniamin vt proficiscamur ad eum et possimus viuere. Tūc pater dixit.absq3 liberis ego suꝫ etatis centū.xxx. annoꝝ: rogo vos dimittatis me cū puero meo. Est eniꝫ baculus senectutis mee. Obsecramus pater detis nobis pueꝝ ꝛ veniat nobiscū ne forte moriamur. Libenter quererē ab ip̄o iuda patriarcha quare sic feruēter querebat ꝛ desiderabat puerū beniamim. Certe credo ꝙ querebat eū tripliciter. ¶ Primo vt architectorē edificij virtualis. ¶ Secūdo vt largitorē supnaturalis beneficij. ¶ Tertio vt procuratorē negocij eter

nalis. De primo ysa.xxviij. Ecce ego mittam lapidem angularem et iaciā lapidem in fundo. De secundo Dan.ij. Abscisus est de monte lapis in manibus. De tertio Gen.xxviij. Erexit lapidem in titulum: et effudit oleum desuper. ¶ Leuate corda vestra domini, que retis forte mihi istud misterium grande et admirabile quid significat. Dico q̄ beniamin filius minimus est christus qui fuit paruus in vtero matris, minor in mūdo, et minimus in crucis patibulo. Judas patriarcha dixit patri suo. Pater mi detis nobis puerum ne scilicet moriamur nos et pueri nostri et vxores nostre. Heri dixit pater quare eū queritis. Respondit primo ad edificandū edificium spirituale. Si dn̄i essetis in domo luminosa vos deberetis velle bonas domos et fortes propter pericula habere et querere bonos et doctos magistros ad illas edificādas. Ad bene aūt edificandū quattuor requiruntur. Primo opz de fundo deponere īpedimēta. Secūdo opz fundamentū eleuare. Tertio parietes facere. Quarto tectum supponere.

¶ Daniel propheta vidit lapidem cadere de celo sine aliquo iaciente: et cecidit super ydolum et ꝯfregit illud. Lapis iste est christus qui descendit de celo. ydolum est statura mūdana habens ventrem ereum et significat luxuriam: et brachia aurea que significant auariciam. christus autem omnia ista impedimenta primo disrupit. Ad hoc habemus hystoriam de hierico: cuius muri ceciderūt Josue.vj. et significabant vanitatem peccati: que cecidit per aduentum christi. Habemus de isto lapide hystoriam de iacob qui leuauit lapidem in modum altaris: et fudit oleum desuper. Lapis est fides catholica: quia debemus credere deum super quo fundamento spirituale fundamentum crescit et eleuatur per miracula. Vos igitur credētes in deum sitis lapides vt sitis in medio templi vniti per gratiam: vt edificium crescat in vobis: et si non vultis recognoscere assero vobis q̄ eritis petra scandali et confusionis. Christus qui est lapis quem reprobauerunt edificantes fuit architector edificij virtualis: largitor beneficij supernaturalis: et procurator negocij eternalis. ¶ Ego nescio domini quam recognitionem illi facietis. Dicatis vos domini ecclesiastici estis ne pertinentes ad edificium: vel estis ne ydola que de nihilo seruiunt, oportet q̄ sitis in edificio militantis ecclesie per gratiam: vel q̄ sitis damnati. Si moyses esset hic diceret credo īcrassati: impinguati dilatati derelinquerunt deum factorem suum. Deut.xxxij. O peccatores qui estis iam scripti in libro diaboli considerate q̄ lapis descēdit de mōte id est christus descēdit de paradiso in vterum virginis: et destruxit statuam peccati: caput, i. supbiā: corpus id est luxuriā: et crura id est auariciam: et reliquas omnes partes. Hic lapis est positus in capite sanctuarij. Si vultis igitur saluari oportet q̄ sitis lapides eiusdem edificij. Hoc autem nō est possibile nisi deponendo omnes īmundicias nostras. Iuxta thema preassumptum. Abijcientes omnem immundiciam etc.

¶ Quantum ad secundam partem domini dicatis mihi in conscientia vestra bona incepistis adhuc deponere immundicias conscientie vestre. vos quando confitemini singulis diebus dominicis estis adhuc mundi: Gerson inuenit vnum hominem semel vt dicit qui quotidie ibat ad confessionem et tamen non poterat esse mundus a peccato. Quid igitur erit de illis qui solum vadunt semel in anno ad confessionem: et quis gloriabitur se mundum habere cor. Prouerb. xx. Quis potest dicere mundū est cor meum purus sum a peccato: quasi dicat nullus. Heu quid dicemus de illis qui querunt dimidiam horam ad confitendum peccata sua: et querūt dominum iacobum vel etc. qui expediat eos. ¶ Sed dicetis: pater in confessione vbi incipiemus: dixi vobis de superbia et inani gloria. Nunc oportet dicere primo de ira: et quomodo oportet iram deponere a nobis. Secundo quomodo odium etc. Vos mulieres leuate capita vestra: irascimini ne vos aliquando cum maritis vestris: nonne dicitis aliquando maledicta sit hora in qua eum vidi. Dicatis mihi quando inceperunt les repentailles gallice. Et vos viri qui relinquistis vxores vestras audite Job.v. dicentem. Virum stultum interfecit iracūdia. Et Paulus ad ephesios.iiij. Sol non occidat super iracundiam vestrā. Aristo. vero pagan⁹, in ij. rheto. diffinit iram.

dicens. Ira est appetit⁹ vindicte: appetitus
quidē inordinat⁹. Et dicit ꝙ triplex est ira:
scilicet fellea. i. acuta amara ⁊ grauis. Da-
mascenus vtitur alijs terminis dicens: ꝙ
quedam est fellea: alia est mania: alia est fu
ror. beatus Thomas in. ij. ij. dicit ꝙ passioni
bus laudamur vel vituperamur quando cō
formantur vel difformantur recte rationi.
verbigratia appetere vindictam illius qui
non meruit vel contra ordinem iusticie vel
per odiū si appetatur ab aliquo repugnat
ratiōi ⁊ est appetitus peccati mortalis. Do
mini audite me. ira acuta siue fellea est ira
que subito venit ⁊ subito recedit: ⁊ ista con-
tingit in hominibus multum felleatis siue
in calidis ⁊ fumosis. Alia est ira amara: et
est quando homo seruat cor suum ⁊ volun-
tatem suam: ⁊ nihil dicit: non obstante ꝙ ē
apud semetipsum in animo tristis ⁊ quasi
semirabidus. et ista conuenit hominibus
melencolicis: sicut mulier que est male con-
tenta de marito suo nihil dicit sibi: sed ser-
uat in corde ⁊ aīo suo per lōgū tempus. ista
est ira amara: ⁊ ista est mala ⁊ peior prima.
Alia enim est ira grauis: ⁊ est talis nature
ꝙ rancorē seruat in corde cū proposito no-
cendi facto exteriori. sicut si aliquis dicat in
imico suo. bene tu nocuisti mihi: sed si ego
superuixero per annū ego restituā tibi. Et
ista ira solet cōtingere īter fratres ⁊ sorores
in eadē domo existentes. ¶ Sed queretis a
me: pater dicatis nobis an sit peccatū irasci
contra ancillam? Dico ꝙ aliquando sic: ali-
quando non. Domini dicā vobis quod oro
vos notetis ꝙ quando non esset aliud in cō
uentibus regulatis et reformatis q̃ non
irasci contra superiores quando corrigūtur
magnū esset. Quando enī corriguntur ni
hil dicunt nisi ego sū culpabilis. Et aūt sci
atis o pauperes peccatrices aīe quando ira
est peccatum mortale. dico pro regula gene-
rali ꝙ quādo quis querit mortē alicui vel
damnū temporale vel spirituale si nō sit in-
corrigibilis vel damnationem eternam ali
cuius est peccatū mortale. Sed vbi aliquis
querit correctionē vel emendationē alicu
ius per bonas vias ⁊ rectas nō peccat. ¶ Di
ceret aliquis burgensis: pater. est vnus gar
sio malus cursor nocturnus in vico nostro
ego procuraui ꝙ esset incarceratus. Est eti
am quedā pessima mulier macquerella que
habet duas filias. multū iuuenes ad luxu-
riandum: ego procuraui ꝙ esset deposita de
vico nostro. dico ꝙ hoc non est peccatum ni
si esset per odium ⁊ inuidiam. Et in omni-
bus istis regula generalis est: ꝙ si fiant ex
charitate ⁊ pro honore dei ⁊ edificatiōe pro
ximi nō sunt peccata. Sed pater dicatis no
bis de impaciētijs quas habemus in domi
bus nostris. Vir meus facit de me sicut vn⁹
leno de metrice sua. Ipse irascitur mihi: et
ego doleo ⁊ irascor contra illū ⁊ sū impa-
tiens pro eo ꝙ ipse est lusor ⁊ consumit om-
nia bona nostra: ⁊ etiam ipse vadit ad aliā
mulierem: ⁊ derelinquit me solam cū filijs
⁊ filiabus. Ipse vadit ad tabernam ⁊ inebri
atur: et quando regreditur: ego clamo con-
tra eum dicendo. vtinam ego fuissem mor-
tua quando primo te vidi. Scotus in tertio
dicit. ꝙ licet appetere alicui mortem in du
obus casibus. Primo si impediat vitam bo-
norum. Secundo si sit vtile sibi. verbigratia
Est aliquis vir habens vxorem malā. Ipse
autem est simplex vir ⁊ timens deum. Ipse
dicit in corde suo. Si non vis te emendare
vellem ꝙ mors arriperet te. vel mulier di-
cit marito suo. Nunq̃ habeo bonū tecum.
vtinam deus capiat te vel me. In istis enī
nō est peccatū. ¶ Domini sunt ne tales ire
in mundo? Credo ꝙ sic ⁊ multo peiores in-
ter pueros: inter religiosos: inter socios lu-
sores ⁊ quoscūq̃ alios. Vos domini aduoca
ti in parlamento quando pars aduersa lu-
cratur: vel quādo estis condēnati nunq̃ im
precamini mortē iudici? credo ꝙ sic. Et ira
autem odium sequitur. Ideo beatissimus
Augu. in regula sua. Lites aut nullas ha
beatis aut q̃ celerrime finiatis: ne ira crescat
in odium. Est autem odium nec aliquē ho
minem videre posse: nec cum eo confabula-
ri: nisi cum rubore ⁊ mutato colore. Huius
modi autem odiū: vt dicit dn̄s Antho. flor.
venit propter displicentiam. primo verita-
tis. secūdo bonitatis. tertio recepte penali-
tatis. De primo dicebat achab rex israel. de
michea ꝓpheta. iij. Regū. xxij. Odiui eum.
non enī prophetat mihi nisi malum. De se-
cundo Gen̄. xxxvij. de ioseph nō poterant ei
quicq̃ loqui pacifice. De tertio. ij. Regum
xiij. de absolon qui oderat fratrem suū amā

eo ꝙ violauerat sororē suam thamar. ¶ Leuate corda vestra dñi. inuidia ⁊ odiū reperiuntur inter patrem ⁊ filios: inter sorores in monasterijs: inter fratres religiosos i claustris: inter canonicos vnius ecclesie. Similiter inter doctores ⁊ predicatores. ¶ Sed dicetis pater que est causa odioꝝ istorū. Dico ꝙ triplex est. Primo est veritas. vnde Salustius in iugurtino. obsequiū amicos veritatis odiū parit. Odiū enim est proles veritatis: sed nō formaliter. Habemus eniꝫ hystoriaꝫ de achab volente ire ad guerrā dixit ei rex Josaphat. Habetis ne hominem dei? Respōdit sic: sꝫ nō dicit mihi qḋ quero. Sic etiaꝫ inter vos quādo aliqs reprehendit siue redarguit vos nūq̄ꝫ illū diligitis. ¶ Uos meretrices sacerdotes ecclesiastici: ⁊ religiosi: ⁊ vos episcopi ⁊ curati dicitis nolite tangere nos. Et domicelle a la grant gorre si qs dicat vobis vitaꝫ vestraꝫ ⁊ reprehendat vos nūquid dicitis: pater non loquamini de nobis non tangatis nos taꝫ acriter. Credo ꝙ illi qui plangunt se sunt pallardi. sicut si haberē vnuꝫ lapideꝫ ⁊ proijcereꝫ super vos omnes: illa mulier sola que sentiret ictum plāgeret se. Secunda causa est bonitas. Si eni essent quattuor meretrices an vellent inter se habere vnuꝫ hominem bonuꝫ? certe non ¶ Et vos domini religiosi quando est aliqs bonus religiosus inter vos: nunqd dicitis ꝙ est bigotus ⁊ ypocrita ⁊ oditis eū vsqꝫ ad morteꝫ. Sic enim faciebant fratres Joseph cōtra ipsuꝫ. Tertia causa est recepta penalitas. sunt alique mulieres que habēt litigiū cū sororibus suis: ⁊ aliquando reperitur vna que solum querit destruere suaꝫ sororē. Sic faciebat contra patrem suuꝫ. ⁊ hoc prouenit aliquando ex quodam despectu vel odio cōcepto. ¶ Dicatis vos oēs rogo in cōsciētia vestra vtruꝫ habeatis tales faciatis phebe ad videnduꝫ quis vestruꝫ tenet huiusmodi rancoreꝫ vel odiū. volo persuadere. [O peccatrices anime] vt conueniatis omnes in vnuꝫ tanq̄ꝫ fratres. quia vt inquit ps. Ecce q̄ꝫ bonū ⁊ q̄ꝫ iocunduꝫ ⁊c. Deponatis odiuꝫ ⁊ rancoreꝫ vt possitis digne recipere aduentuꝫ christi. Juxta thema preassumptū. Abijcientes omnem immundiciam ⁊c.

¶ Sabbato ante aduentuꝫ. Ser. viij

Abijcientes omnē immundiciam ⁊c. Plantauerat autem dominꝰ deus paradisuꝫ voluptatis a principio: i quo posuit hoīeꝫ quē formauerat. lignū etiā vite in medio paradisi. Geñ. ij. ¶ Dñi ⁊ aie deuote beatus Jacobus in verbis premissis monet nos vt expellamus de cōsciētijs nostris oēm immundiciā. habuimus heri ad honōreꝫ sancti Andree: ꝙ opꝫ deū querere: ⁊ quō beatus Andreas quesiuit eum ⁊ iuenit ⁊ hoc in gloria. Hodie est dies sabbati i quo fit cōmuniter commemoratio de virgine maria: Ideo decēs est ꝙ loquamur de ipsa in principio sermonis: qua propter assumpsi in prothemate plantauerat aūt. Ubi tria tāgunt

Primo christianitatis electio.
Cum dicit plantauerat.
Secūdo virginis xp̄i fere magnificatio.
Cum dr̄ in quo posuit.
Tertio beneficioꝝ ipsius communicatio.
Cum dicit in medio paradisi.

¶ De primo habetur canticoruꝫ. iiij. Ortus conclusus soror mea. de secūdo Joh. vi. Ego suꝫ panis viuus q. de celo descēdi. De tertio Bernardꝰ sup euangeliū. Missus est ⁊c. Tā q̄ꝫ ad mediū ad eā inspicere debent qui i celo: in terra et in purgatorio sunt. ¶ Leuate corda dñi sacra scriptura dicit ꝙ i principio mūdi deus fecit hortū i nobilioꝝ ⁊ dignioꝝ parte totius mūdi: scꝫ in paradiso terrestri. In medio aūt istiꝰ horti erat arbor vite que erat dignior preciosior ⁊ nobilior totiꝰ paradisi. ¶ Sed queretis pater quid est iste hortus: Dico ꝙ hortꝰ est sancta christianitas ⁊ tot sunt arbores in loco voluptatis quot sūt hoīes. Et dr̄ iste hortꝰ voluptatis: qr̄ nunq̄ꝫ fuit hortꝰ ita placēs sicut xp̄ianitas. Sed rogo ꝙ nō simus illa arbor de qua loquit xp̄s Math. vij. Arbor que nō facit fructū bonū excidet ⁊ in ignē mittet. Dñe burgēses habetis ne aliquā arborē i horto vr̄o mortuā: si sic credo excideretis eā ⁊ poneretis eā in igne. Sic deus faciet animabus vestris in fructuosis ⁊ scindet eas cuꝫ securi iusticie. Jo. xv. Si quis in me nō manserit mittetur foras sicut palmes ⁊ arescet ⁊ i ignē mittet ⁊

ardet. Secūdo in isto horto erat arbor speci alis: scz vite: et dicebatur arbor vite ex effectu. Quia sicut dicit magister sententiarum di. xxi. ij. ex diuino munere influēte et ex corporum bona proportione cōplexione et equalitate humorum et ex continētia in iusticia originali et ex fructu ligni vite debebat perpetuari vita hominis. Certe i paradiso vbi erat illa arbor nullus fuisset mortuus. ¶ Sed quereretis pater que est illa arbor vite? Dico q est beatissima virgo de qua pōt dici illud Joh. vi. Ego sum panis viuus: viuus in se et dans vitam gratie. ¶ Tertio ista arbor erat in medio paradisi. Sed quid est mediū si rex esset hic in medio ecclesie oēs haberēt accessum ad eū. Sic beatissima virgo est in medio omnium tam peccatorum q iustorum. Et ideo oēs possunt ad eam accedere tanq ad medium seculorum: quia omnes de plenitudine eius accipiunt. si sis in desolatione ipsa est consolatrix. si sis in bono statu offer te illi ne cadas. si sis in morte ora vt tibi succurrat. Et finaliter dicit Bernardus q si velis venire ad eā accessus est patens. Si vultis q sit aduocata oportet eam sequi. Non enim ipsa inuenit christum nec gratiam eius laborando in vanitatibus: sed in bonis semper perseuerādo. Abijcientes omnem immundiciam. quod vt facilius faciamus et cetera. Aue maria.

¶ Abijcientes oēm immundiciā et cetera. More solito mouetur questio theologalis mota a magistris nostris theologis de materia incarnationis: et presertim a Bonauentura di stin. iij. in dubijs litteralibus. ¶ Quare cum incarnatio christi dicatur plenitudo temporis et tempus incarnationis tamen non sit finis seculi. Cur tale tempus vocatur tempus plenitudinis. ¶ Dico q dicitur plenitudo ser de causis. et solum dicemus tres pro nunc: scilicet que sequuntur in diuisione. Primo propter figurarū adimpletionem. Secundo propter gratiarū abundantiam. Tertio propter modos productōis creaturarum. ¶ Primo quia hoc tēpore figure implete sunt in christo: vt vidimus et magis videbimus per totum aduentum. Secūdo quia incarnatione data fuit plenitudo gratie que nondū data fuerat in alio tēpore neq in alio hoie: quia solus christus habuit gratie plenitudinē et nullus ante illū. Tertio propter productionis creaturarum plenitudinē: quia primus homo fuit productus sine viro et muliere. secundus de viro sine muliere. tertius de viro et muliere. quartus de muliere sine viro et cetera. ¶ Leuate corda vestra. Quid dicunt aie vestre: dubitatis dānari: quid vobis videtur. Incepistis adhuc corrigere vitas vestras? Frater videt nobis q deus miserebit nobis. i. Regū. xi. Habemus exēplum de filijs Galath: qui miserunt ad regē Saul et habuerūt auxiliū in crastino ante solis occasum. Sic faciet deus: quia est rex noster. si habuerimus vnū bonum suspiriū in hora mortis siue vnam bonā displicentiam de peccatis subueniet nobis et dabit nobis auxilium suum et habebit pietatē de nobis. Bene dicitis sed nō totū. Vos habuistis prius vnū casum de illo qui dimittit reges in bello et cetera. Est alius casus. C. de his q militari possunt. lex incipit. Is quidē nemo sibi comparere presumat duas militias: et q a duobus principibus contrarijs stipendia sumpserit stipendio priuetur: et a regno expellatur vt proditor. Simile habetur in decretis in maiori volumine. xxiij. q. viij. cap. reprehensibile. Reprehēsibile est vacare militie seculari: quia nemo militās deo implicet se negocijs secularibus. Casus est patens dñi Rex est nunc in lombardia et pugnat cōtra venetos: si vnus de regno iret cum venetis ad pugnandum contra regem: et caperet stipēdia a duobus. Certe secundum leges Italis merito venit decapitandus et velut proditor puniendus. Utinam deus non sit nobis tā rigorosus sicut sunt leges humane suis subditis. O peccatores audite verbum christi dicentis Math. vi. Nemo potest duobus dominis seruire. Aut enim vnum odio habebit et alterum diliget: aut vnum sustinebit et alterum cōtēnet. nō potestis deo seruire et mammone. Si dimisistis deum regem vestrum vos seruitis dyabolo. si seruitis peccato: oportet q habeatis stipendia a dyabolo. Uidete igitur statum vestrum peccatrices anime: deponite vsuras: nolite duri esse sicut dyabolus. querite deū dū habetis tempus. Et vt dicitur Apo. vi. Uenio cito et merces mea mecum est reddere vnicuiq secundum opera sua. Uolo igitur persuadere q abijciamus immundicias nostras. Juxta thema preassumptum. Abijcientes omnem et cetera.

¶ In isto s̃mone erūt due p̃tes p̃ncipales.
Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.
Secunda erit d e peccatricis anime virtuosa purgatione.
¶ Quantū ad p̄mā partē dixim⁹ heri q̄ sācti patres affectabāt executionē arresti dati i paradiso: ꝛ dixi q̄ hoc propter tres cās Et heri post prandium dixi de edificio sup naturalis edificij. Judas patriarcha dicebat patri suo. paṫ mitte nobiscū pueruȝ vt viuamus nos omnes ꝛ filij et filie nr̄e. In isto mundo nos sumus veluti peregrini et indigētes. Audiuimus eñ mltas p̄bēdas esse i celesti patria. Querim⁹ illud q̄d habeṫ Isa. lxi. Spūs dn̄i sup me eo q̄ vnxerit me deus ad annūciandū māsuetis misit me vt mederer cōtritis corde ꝛ predicarem captiuis indulgētiā ꝛ clausis apsionē: ꝛ predicarem annū placabilē dn̄o. ratio vt dareȝ eis coronā pro cinere: oleū gaudij ꝓ luctu: pallium laudis ꝓ spū meroris. In istis em̄ v̄bis Isaias declarat p̄bendas ꝛ dignitates que vacāt in celesti edificio quas deus volebat dare in aduētu suo. Sed ad istud pfectius intelligendū notāda sūt v̄ba Gregorij i moralibus: q̄ scȝ magister edificij deus pr̄ volens reducere naturā humanā ad patriaȝ: respexit ad quēlibet ordinē angelorū. Ideo cepit natura m humanā velut decimam: et ideo fecit decimuȝ ordinem sup noue ordines angeloꝝ. Et ideo aliqui lȝ pauci propṫ excellentiā electoꝝ sunt eleuati sup omneȝ ordinē angeloꝝ: sicut etiā narrat de beata virgine. Iuxta illud. Exaltata ē sancta dei genitrix super choros angeloꝝ ꝛc. In ordinibus vero angeloꝝ erant multe prebēde vacantes: q̄ȝ lucifer quando descendit traxit secū tertiam p̃teȝ stellarū. hoc videntes et cognoscentes sancti patres querebāt vt magnus sacerdos. s. x̄ps qui debebat distribuere prebēdas veniret ꝛ distribueret p̄bēdas aiabus existentib⁹ i limbo: que nō poterāt habere gloriā de lege posita ꝛ ordinata a tota trinitate sanctissima: nisi veniret filius dei. Et tunc Isaias r̄ndit. Spūs domini super me. Dicit x̄ps. Ego sū missus.
Primo ad dandū grām.
Scd̄o ad p̄bendū medicinā.
Tertio ad dandum captiuis culpe indulgentiam.
Quarto ad dandum clausis extractionem a loco pene.
Quinto ad dandum coronam pro luctu: id est gloriam.
¶ De primo Ioh. i. De plenitudine ei⁹ om̄s accepimus. De secūdo Apo. i. Dilexit nos ꝛ lauit nos a peccatis nostris. De tertio Zacharie. ix. Tu quoq̄ȝ in sanguine tuo eduxisti vinctos de lacu in quo nō erat aqua. De quarto p̄s. Desideriū anime ei⁹ tribuisti ei. et Iohan. xvj. Tristicia vestra cōuertetur in gaudiū. De quinto. p̄s. Glīa ꝛ honore coronasti eum. ¶ Leuate corda vestra ꝛ audite me peccatrices aie. Sunt ibi aliqui incarcerati qui fuerūt decē annis in castelleto vł in coniuriaria: certe hoc esset eis multū triste. Sed longiori tempe fuerūt antiqui patres incarcerati. Quidā eñ fuerūt per q̄ttuor mille annos sicut adam ꝛ abel. Quidaȝ vero per duo milia annoꝝ: vt machabei et multi alij. Et isti qui erant sic detenti i limbo sic diceb ant. Obsecro dn̄e mitte quē missurus es: vt proficiscamur cum eo ad edificium superni edificij. Tūc x̄ps r̄ndit verba dicta per Isaiā. q. d. Misit me deus vt habeam compassionē de dolentibus ad liberandu m incarceratos: ad dandum leticiā flentibus. Erant enim in peccato existentibus quattuor necessaria.
Primo vt culpa esset deleta.
Scd̄o vt gratia esset illis infusa.
Tertio vt ian ua regni eēt aperta.
Quarto vt b̄titudo ꝯferreṫ eterna.
¶ Hoc etiaȝ fecit ipse x̄ps. Primo eñ lauit oīa peccata nr̄a i sanguie suo. Scd̄o ifudit grāȝ. Tertio i die sancto pasche extraxit patres antiq̄s de limbo ꝛ i die ascēsionis secū duxit in patriā. Et q̄ȝ in celis duo sperabamus. s. dignitatē honorabilē i visione ꝛ delectationē i fruitione. Hoc ēt ꝓmittit Isaias ꝯīr cū dicit in ꝑsona x̄pi. Dabo coronā ꝓ cinere his qui portauerūt cinerē in capite: et dabo palmā laudis ꝓ luctu. i. beatitudinē flentibus sua peccata. O peccatores velletꝭ esse canonici i eccl'a beate marie: Certe maius est habere preben dan in paradiso iudicio meo. Uos estis nimiū tepidi ad habendum illas p̄bēdas. Ad illas eñ p̄bēdas habendas sufficit mundare ꝯsciam. Uos igr̄

supbi luxuriosi: meretrices infames ⁊ oĩs peccatrices aĩe. Iuxta thema pſſūptū factis. Abijcientes oẽs ⁊c. ¶ Quātū ad secūda ptē dixistis nobis pr̄ freqnter de aduentu xpi ⁊ ꝙ disponeremus nos ad habēdū pbēdas ꝙ sum⁹ mundi: aliter difficille ⁊ qsi impossibile ē hr̄e. Et paul⁹ dic̄ cras ꝙ hora venit neqꝫ est tps differendi. ¶ Sꝫ dicetis vos dn̄i burgeñ. pr̄ facile est dicere: ſꝫ nesciuus modū nos disponēdi. Ad hoc dixi vobis heri de ira ⁊ de odio si bene notastis. debetis laborare ad purgādū aĩas vestras ab istis immūdicijs. Fortassis queretis a me. pater cū hēm⁹ rācorē ꝯ aliquē sum⁹ aliquādo p annū absqꝫ hoc ꝙ loqmur ei: vtꝝ hoc sit peccatū mortale. Durandus dicit ꝙ odium quattuor consequitur.
Primo rancor in aĩo.
Scd̄o signū rancoris in signo.
Tertio rancoris expressio.
Quarto actio i exteriori iudicio.
¶ Primū tenemur illico dimittere ſꝫ quo ad signa ⁊ puiuia q̄ nō pn̄t iuste denegari non debemus denegare. sed q̄tuꝫ ad familiaritatem nō tenemur cū aliquo tali tātaꝫ habere familiaritatē sicut pri⁹. q̄tum vero ad actionē exteriorē dico ꝙ nō tenemur dimittere: ſꝫ illa pōt cōsequi ſm ordinem iuris ⁊ iusticie. ¶ Leuate spūs vestros. In parrochia ista est vna mulier q̄ habuit v̄ba cuꝫ vicina sua: ⁊ a tpe illo nō sūt loquute. Ista dicit. s. q passa ē iniuriā q̄ desiderat morteꝫ alteri. Dico ꝙ dꝫ deponere, illū rancorē sub pena pcti mortalis. Scd̄o dico ꝙ dꝫ loq cū ea q̄tū ad hoc qd̄ ē dicere: bona dies: vl' deus det vobis grām: ⁊ sic de alijs gn̄alib⁹ signis: ⁊ sic nō dꝫ recedere a societate vel dicere: ego nō veniā ad prandiū si talis veniat. nec se subtrahere a suo itinere si talis alter sibi in eodē itinere occurrat. Sꝫ bibēdo et comedēdo cū tali inimico nullus tenet sub pena pcti mortalis. Et vos viri vxorati q̄ dicitis vxorib⁹ vestris ꝙ nō loquātur cū talibus vel cū talib⁹. Dico ꝙ grauiter peccatis si facit in odiū illoꝝ. Et breuit quotiēscūqꝫ aliquis vel aliq̄ vult se vindicare de aliq̄: p certo tale ē peccatū. ¶ Sūt ne hic dn̄i pſbyteri q veniūt ad colligēdas pecunias: ⁊ i ptib⁹ suis hn̄t aĩalia locatiua ⁊ mouēt odia ad se inuicē inuidias rixas ⁊ rācores: melius esset ꝙ iret ad custodiēdū oues. Est aliud peccatum qd̄ dicitur tediū presentis vite. Est autem triplex tedium.
Quoddā ē inflicte penalitatis.
Aliud est bone operatiōis.
Et quoddā est vite pn̄tis.
¶ Leuate spūs. sūt aliq̄ qui irascūtur p tedio huius vite. Exēpli gratia. Est hic vna mulier antiqua q̄ dicit: vellē esse mortua vl' vellē esse vbi ero de hinc ad centū annos. Ut intelligatis peccatores tres sūt casus tedij: ⁊ aliqui sunt boni ⁊ aliq̄ sūt mali. Unus vir antiquus vel vna mulier antiqua q̄ dicunt. in mundo nō ē nisi labor: miseria: ⁊ sollicitudo. vellem ꝙ de⁹ traheret me de isto mūdo. felix est qui potest eē cū xp̄o in paradiso Istud tediū certe est meritoriū. Quid dicit in horis vestris dn̄e burgenses. Heu me: q incolatus meus plongatus ē ⁊c. Et btissimus Pau. dicebat Phil. i. Cupio dissolui ⁊ esse cū christo. Sed veritatis foliū aliqd̄ est tediū: qd̄ est peccatū mortale. puta aliqs ē vir vl' mulier que p tristicia q̄ pcedit ab ira dicit. vellem nunq̄ fuisse natus: vellē nunq̄ esse super terram: velleꝫ esse lapis vt nō peccarē. hoc est cōtra charitatē ⁊ ē peccatū mortale. Aliud est tediū ppt afflictiōes: vt quando aliquis dimittit benefacere vel displicet sibi bene facere. puta cōfiteri: dicere horas: ire ad matutinas: pdicare dicendo. mali habent omnia bona mundi: ⁊ boni nihil habent nisi laborem ⁊ tediū. Etiā prouenit hoc tediū quando aliquis dolet d̄ bono facto: ⁊ est peccatū mortale ⁊ peccatū ꝯtra spm̄sanctū. ¶ Leuate capita vestra. O pctōres istud tangit viduas: senes: ⁊ etiam religiosos qui veniūt ad obseruantiam ⁊ postea tristant se venisse. Habetis ad hoc hystoriam de filijs israel. Nu. xi. dicentib⁹. Utinā mortui fuissem⁹ i egypto. Istud etiā tāgit mulieres que sollicitant ppt luxuriam ab aliquib⁹ ⁊ nō cōsentiūt: ⁊ postmodū tristātur ꝙ non consenserūt. Hoc etiam tāgit illos qui ludunt ⁊ tristant ꝙ nō deceperunt lusores. Istd̄ tediū ē malū ⁊ ē pctm̄ mortale ⁊ etiā pctm̄ in spm̄sctm̄. Persuadeo igit vt nō tedeat vos nō malū fecisse: ſꝫ laborēt semp benefacere. Nā paulus. i. Thessal. v. c. Spm̄ nolite extinguere. qm̄ ſꝫ doctores theologos non solū de peccatis cōmissis sum⁹

redditurі ratõnē: ſ; etiã de bonis omiſſis. Audite queſo paupes peccatores anſelmū in orationibus ſuis dicētē. Terret me vita mea tota que diligenter apparet mihi ſterilitas per carentiã boni operis: aut vanitas per admixtionē mali operis: q2 ſi bonū inuenio videt mihi ꝙ deo magis diſpliceat ꝗ placeat. O ſancte anſelme tu viuebas ſancte ⁊ honeſte in vita regulari: ⁊ tu dicis ꝙ vita tua terret te. Quid dicet vilis peccator cuius vita diſcuſſa: mors potius eſt dicenda ꝗ vita. Dicatis vos domine iohãnes qui habetis concubinam veſtrã ⁊ ſingulis diebus celebratis: quid erit de vobis poſt mortem: ⁊ quid de vobis maledictis meretricibus que fuiſtis in cauſa infinitoꝝ maloꝝ: Si anſelmus timeat de vita ſua: quid debetis facere vos peccatores: Ideo ꝑſuadeo vobis vt diſponatis conſcias veſtras ad digne recipiendum aduentū xpi. Iuxta thema preaſſumptū. Abijciētes omnez imminũdiciam ⁊c.

¶ Eodem ſabbato ante aduētum domini poſt prãdiū. Ser.ix. ſup Miſſus eſt.

Inueniſti enim gratiam apud dominū. Luce.i. verba hec ſcribūtur ⁊ in officio veſpertino recitant. Inclinans ſe Jeſus deorſum digito ſcribebat in terra. Johan.viij. Domini et anime deuote qui veniſtis ad audiendū aliquid pro ſalute aĩarū veſtrarū ⁊ ad audiendū aliquid loq̃ de incarnatione xpi: ego cepi thema ⁊ fuerūt verba angeli gabrielis ſalutãtis virginē mariã turbatã i ſermone q̃ dixit. Ne timeas maria: inueniſti em̃ grãz apud dñm. Quero vobis q̃ veniſtis ad ſmonē q̃re veniſtis: nunq̃d ad iueniēdã grãm. q̃ro vobis ſororib' q̃ eſtis ibi clauſe: q̃re itraſtis illã clauſurã: nunq̃d vt iueniretis grãz certe dico ꝙ ſic. S; queretis a me: pat quomodo inueniemus iſtam gratiam: dico ꝙ ad inueniendū habemus optimã hyſtoriã in euangelio Johannis.viij. Ubi dicit: ꝙ chriſto p̃dicante ſcribe ⁊ phariſei adduxerũt mulierem in adulterio cõprehēſaz. Hoc autem faciebant tentantes eū, videns autez ieſus cogitationes eoꝝ inclinauit ſe deorſū et ſcribebat in terram: ⁊ iſtam inclinatiõez deorſum declarat Paulus qui nunq̃ mentitur ad Philippen.ij.c. Exinaniuit ſemet ipſum formã ſerui accipiēs. In redemptione aũt facta ꝑ xpm erant tria,

Primo ſumma maieſtas.
Scđo infinita delectabilitas.
Tertio ineſtimabilis copioſitas.

¶ De primo ad Phil.ij. humiliauit ſemetipſum formã ſerui accipiēs ⁊c. De ſcđo ps. Afflictus ſū ⁊ humiliatus ſū. De tertio. Pauper ſuz ego ⁊ in laboribus a iuuētute mea.

¶ O pauperes ſorores leuate ſpūs veſtros ⁊ cogitate charitatē xpi. xps inclinauit ſe ita baſſe vt in perſona ei' dicat ps. Ego ſū vermis ⁊ non hõ: opprobriū hoium ⁊ abiectio plebis. O magna humilitas videre ſūmam maieſtatē ita baſſe inclinatã vt putaretur filius fabri. Infinitã delectationē vt affligeret vulneribus maximis vt a planta pedis vſq; ad verticē capitis nõ eſſet i eo ſanitas. Summã copioſitatē vt pauper eſſet et non haberet vbi caput ſuum reclinaret. De iſto dicebat doctor deuot' ſanct' Bonauentura. O bone ieſu cur nõ potes ab oībus ſeparari. parū tibi fuit fratrem noſtrū eſſe niſi fuiſſes mortalis. parū tibi fuit mortem ſuſtinere niſi mortē crucis ſubires. parum tibi fuit mori in cruce niſi morte amariſſima moreréris. tūc ergo inclinauit ſe cū deſcendit de ſinu patris vterū virginis ingreſſus ē. d' quo vt ero loquebatur ps. Sub nomine terre di. Benedixiſti dñe terrã tuaz auertiſti captiuitatez iacob. tūc inclinauit ſe deorſū in terram. inclinem' etiã nos ꝑ cõſiderationē ꝓprie fragilitatis. quod vt effici a nobis poſſit facilius implorabim' vginis ſuffragiū dicētes. Aue maria. ¶ Inueniſti grãm apud dñm. loco ⁊ capi. p̃allegatis. In preſenti ſermone volo primã ꝑtem euangelij Miſſus eſt. declarare. Quapropter more conſueto ſup illo verbo. Miſſus eſt gabriel: quero queſtionem terminatã a magiſtris noſtris theologis: ⁊ p̃btum a Bonauentura in breuiloquio ſuo. Utrum annunciatio beate virginis per archangeluz gabrielez debuerat fieri. Et reddit tres cauſas ꝙ ſic. Et beatus Thomas, iij. parte, q. xxx, melius,

Prima ex parte dei.
Secūda ex parte angeli.
Tertia ex parte virginis.
¶ Quo ad primum hoc fuit vt seruaretur ordo diuinus in quo mediantibus angelis diuina hoibus ministrant. ideo angelus s3 Isidorum. ij. ethimologiarū nūcius interpretatur. est enim nomē officij nō nature. Secūda ratio sumitur ex parte āgeli: vt ostēderet se iuuare humanā naturā et eius querere salutē. sicut enim diabolus ipulerat ad dānationem: sic angelus denūciaret incarnationē vt eadē natura opē vulnusq3 ferret. et hanc rationem tāgit venerabilis Beda i homelia dicēs. aptū fuit redēptionis principiu3 vt angelus a deo mitteretur ad virginē partu consecrandā diuino: quia prima cā pditionis humane fuit cū serpēs a diabolo mittebatur ad mulierē spū supbie decipiendā. Tertia rō sumitur ex parte virginis. pmo vt ex tali nuncio mens eius eleuaretur in deū. secūdo vt eius puritas ostēderetur. Unde hieronymus ad paulā et eustochiū. bene angelus ad virginē mittitur: quia semp ē angelis cognata virginitas. Tertio vt esset certior testis: et sic patent cause: quia missus est gabriel āgelus ad virginē. ¶ Leuate corda paupes: timetis ne damnari: et vos pauperes religiose non sufficit solū vobis habere tunicā clausa3 et ianuam clausam ad inueniēdā grā3: s3 op3 inclinari sicut xps. practica in oibus statibus. Habetis textū extra de reg. iur. lib. vi. Damnū qd' quis sua culpa sentit sibi debet non alijs imputari. Casus est patens. si rex faceret proclamare per totū regnum quod ipe vellet aperire thesauru3 et dare omnibus et quod omēs venirēt: si esset aliquis miser qui nō vellet venire: quero a vobis vel hoc eēt ipu tandum regi vel negligentie sue. dico quod negligentie sue. Rex noster xps fecit pclamari vt omēs venirēt absq3 auro et argento et absq3 vlla cōmutatione: et quod ipse daret thesauru3: si pctōres nolint venire imputabitur eis. Uolo dicere: si vultis saluari facite iuxta thema preassūptu3. Inuenisti grā3 apō etc.
¶ In isto sermone erunt due partes.
Pria erit de missione iocūdissima angelica
Scđa erit đ dispōne cordis gratifica.
¶ Quātu3 ad primā partē leuate spūs sorores in christo iesu dilectissime beatissime. Beatus Lucas declarat misteriū incarnationis: et totum diuidit in tres partes.
Prima pars vocatur missionis.
Secūda annūciationis.
Tertia vero cōsensionis.
¶ Prima pars tāgitur ibi. missus. secūda ibi. ingressus. tertia ibi. dicit aūt maria ad angelum. Quantū ad primā partē dicit. missus est angelus gabriel a deo i ciuitatē galilee cui nomen nazareth ad virginē despōsatam viro cui nomen erat ioseph de domo dauid: et nomen virginis maria. vbi quattuor tanguntur.
Primo qs mittitur: quia angelus gabriel.
Scđo a quo mittitur: quia a deo.
Tertio ad quē locū mittitur: quia i nazareth.
Quarto ad quam personā: quia ad virginē desponsatam viro.
¶ Beatus bernardus sup Missus p modū admiratiōis dicit quod putandū ē quod beatus Lucas non sine paruo misterio tot et tanta noia apposuit. posuit nomen angeli nomē virginis et loci et viri. sicut enim dicit folia de arboribus et capilli de capitibus nō sine misterio cadūt: sic nec noia sine magno misterio ponuntur. sed inquit hierony. vsus nō habuit: natura nesciuit: rō non capit. ¶ Leuate capita. cōiter dr quod bonus medicus affert et dat bonā medicina3: et malus medicus pbet malam potionē. Diabolus veniēs ad eua3 in paradiso voluptatis suggessit sibi: quod comederet de fructu ligni vite et maximū malum sibi et toti posteritati mistrauit. O infelix medicus: o infelicior medicina: o infelicissimus casus. Bonus vero medicus fuit missus ad beatā virginē que sibi medicina3 optimam propinauit di. spūssanctus supueniet in te etc. ¶ Sed queretis a me: pater quō interptatur Gabriel. dico quod iterpretatur fortitudo dei ab officio suo. et hoc s3 beatum Grego. maior enim inquit illa fortitudo videtur esse connexa in opere recreationis siue incarnationis quam in mundi creatione. Ideo ab ista operatione fortius est nomē. sicut enim videmus quod ab operationibus fortiter quis nomina sua sicut clientes: aduocati: procuratores: et sic de alijs: tales vocantur que habēt tale officium. O filie deuote debetis scire quod Esa. lxiij. clamabat vtinam disrumperes celos et descenderes. et

ps.dicebat.Inclina celos tuos ꝛ descende ꝛc.ꝛ etiam alij ꝓphete. Tunc trinitas dixit angelis.date miaꝫ pauperibus pctõribus. tu ergo Gabriel vade ad citatē nazareth ꝛ inuenies ibi quādā virginē mihi dilectissimam que est desponsata cuidā viro noie ioseph:ꝛ dic illi ꝙ eligo eā in matrē filij mei et ex sacratissimo sanguie ei⁹ corp⁹ suuꝫ formabo:ꝛ eam sanctificabo ꝛ in grā ꝯfirmabo. Tunc gabriel descēdit ꝛ ab ista actione siue operatione nomē Gabrielis sortitus ē ¶ Sꝫ queretis:pr̄ qd significat ciuitas nazareth in q̄ morabat̄ beata virgo: dico ꝙ bꝫ Aug.nā areth interptat̄ mūdicia vl' sanctitas.s̄ bm btm̄ Ber.interp̄tat̄ flos.iuxͣ ꝓphetiā Esa.xi.Egrediet̄ virga de radice iesse:et flos de radice ei⁹ ascēdet. O paupes peccatores:si vultis inuenire grām cuꝫ btīssima virgine:opꝫ stare in nazareth.i.in mūdicia et sctītate. et recte dicūt doctores ad nazareth angelus mittit̄ q̄ flos inf'pretat̄: q: sic de flore fructus nascit̄: sic de v̄gine christ⁹. flos etiaꝫ de suauitate redolet:ꝛ tertio pulchritudo emanat.sic etiaꝫ de beata virgine emanāt ista tria.s.pulchritudo:redolētia:ꝛ fructus.De.i.cātico꞉.i.Tota pulchra ꝛc.de scdo Eccl'.xxiiij.In plateis sic cynamomuꝫ et balsamū aromatizans odore dedi ꝛc.De tertio ibidē. Ego mater pulchre dilectiōis ꝛc.ipsa certe virgo ē flos campi de q̄ ortuꝫ ē preciosuꝫ liliū cōualliū.O mulieres si btissima virgo in loco sancto ꝛ honesto cōmoratur vt fugiat actiões pctī: q̄to magis vos debetis eē seq̄strate a cōsortio mulierū. nō frequētabat banqueta:nō domos alienas sed vt inquit Bernard. Clauso sup se hostio orabat deū in abscōdito.Sꝫ q̄retis q̄re ad virginē missus ē angelus ꝛ nō ad corruptam:ꝛ q̄re ad despōsatā.De primo dico: ꝙ cōgruū fuit ꝙ mr̄ xp̄i esset v̄go propt̄ tria. vt dicit bea. Tho.iij.parte.q.xxviij.ar.i.

Primo ꝓpt̄ dignitatē patris seruādā.

Scdo ꝓpter filij puritatē.

Tertio ꝓpter incarnationis finem.

¶De primo cū christ⁹ sit verus deus nō fuit conueniēs vt aliū patrē haberet q̄ꝫ deū.De secūdo.nā filius ē verū verbū: verbū autēꝫ absq꞉ oī corruptione cordis concipit̄.De tertio.incarnatio facta ē ad hoc vt hoīes trāsformarent̄ in filios dei.vnde Jo.i.dedit eis ptātem filios dei fieri his qui credūt i noīe eius:q̄ nō ex sanguinib⁹ neq꞉ ex voluntate carnis neq꞉ ex volūtate viri: s̄ ex dō nati sr̄. Dicit eīn ad istud ꝓpositū bea.Ber.ꝙ necesse erat ꝙ in loco honesto xp̄us nasceret̄. O sorores i xp̄o dilectissime ꝯsiderate virginitatis dignitatē ꝛ q̄ꝫ magnū fecit vobis bonū qui vos eduxit de coruptiōe ꝛ trāstulit vos in locum sctm̄ religionis.amate igit̄ virginem: honorate ꝛ inuenietis grām apd dominū. ¶ Sed q̄retis quare fuit despōsata beata virgo ioseph: Rn̄det Ambro. ꝙ triplici de cā. Et bea. Tho.iij.pte.q.xxix.ar.i.

Prio vt genealogia ꝯsueto modo texeret̄ ꝑ virū:vt Lucas ꝛ Matheus faciūt.

Secundo vt ptus eius diabolo celaret̄.et hoc dicunt Hieronym⁹ ꝛ Crisostomus suꝑ Matheū ꝛ origenes.

Tertio vt puer natus a ioseph nutriret̄.vn̄ et pater eius dict⁹ ē: q: nutricius eius fuit: vt dicit origenes. Fuit aūt desponsata Joseph qd augmētum interptat̄:q: crescebat de virtute in virtutē vt dicebat ps. Ibim⁹ de virtute in virtutē videbit̄ deus deo꞉ i syon. Nomen aūt virginis maria.qd triplicē habꝫ ethymologisationē ex triplici ipsi⁹ v̄ginis statu. Primo interp̄tatur maris stella:ꝛ hoc in filij incarnatione.

Secundo interpretatur amarū mare:ꝛ h' i christi passione.

Tertio oīm dn̄a: vt in ipsiusmet assūptiōe.

¶De primo cantat eccl'ia. Aue maris stella.De secūdo Joh.penultimo. Stabat iuxͣ crucem iesu mater eius maria ꝛc.De tertio ps. Astitit regina a dextris tuis ꝛc. O felicem reginā circūamicta est virtutum ornamentis:vt in isto mūdo etiā ꝛ i alio seculo possit verificari thema preassumptum. Inuenisti eīn grām ꝛc.

¶Quātum ad secūdā partē oportet videre. O pauperes pctōres quō poterim⁹ inuenire istā grām: ꝛ ad hoc faciendū opꝫ tria facere ad illam habēdam.

Primo aspicere liberalē donationē.

Scdo remouere criminalē obiectionē.

Tertio hr̄e virtuosam dispositionē.

¶De prīo paul⁹ ad Ro.xi. grā nō ex meritꝭ. si eīn esset ex meritis iā nō eēt grā. De scdo Sap.i. In maliuolā aīam nō introibit sapientia:nec hītabit i corpe subdito peccatꝭ.

De tertio salomon Prouer.xxiij. Fili prebe mihi cor tuū. ¶Leuate spūs vestros. O peccatores opꝫ laborare vt inueniam⁹ grāꝫ: aliter ego inuito vos ad oēs diabolos. sed quō reperiem⁹ pr̄: Uadatis apud carthusiēses qui nō comedūt carnes ꝛ portant ciliciū et queratis illis: qr̄ creditis saluari pp pniaꝫ vestrā: credo ꝙ rn̄debunt: frat̄ nō: qꝛ non ex opibus iusticie q̄ fecimus nos: ſ ꝯm miām suā saluos nos fecit. ad Tituꝫ.iij. Et paul⁹ dicit ꝙ si gratia dare͛t ex meritis iā nō essꝫ gratia. Dn̄i hoc scitote ꝙ opꝫ deprimere frōtem: opꝫ ꝙ deus det liberaliter istā gratiaꝫ aut nos sum⁹ destructi. Sꝫ q̄d ipedit patri ꝙ nō habeam⁹ istā grāꝫ: Rn̄det salomō ꝙ peccatū. In maliuolā em̄ aiaꝫ nō intrabit sapientia neqꝫ i corpe subdito pctis. O dn̄i q̄ratis sancto andree q̄re pmisit se ponere in cruce: ꝛ istis sororibus q̄ voluerūt recludi in isto monasterio: credo ꝙ ad iueniēdam grāꝫ. Audiuistis loq̄ d̾ scripturis sctis ꝛ d̾ his q̄ inuener̄t grāꝫ corā deo. certe Abrahā Dauid: caleph: iosue: ꝛ p⁹ btissima virgo inuenerūt. Abrahā dimisit terrā ꝛ oēs parentes ꝛ oēs amicos ei⁹. Moyses eduxit ppl'm et perduxit per desertū vt iueniret grāꝫ coram dn̄o: ꝛ sic de oib⁹ alijs. Nō sufficit expectare senectutē ad inueniēdā grām: ſ opꝫ icipere i iuuētute. nō oꝫ ēt timere illos qui derident bonos ꝛ vocant eos ypocritas. vobis loquor meis sororib⁹ i xp̄o dilectissimis Si vultis inuenire grāꝫ spūsscti oꝫ ꝙ custodiatis vota vr̄a. qꝛ vt dicit Salo. Eccl.v. Si quid vouisti deo ne moreris reddere. displicet ei infidelis ꝛ stulta pmissio. ꝛ ſuate igr̄ vota vestra: qꝛ tāte erogatiōis sūt p⁹ emissionē sicut p̄cepta diuina. Uos dn̄i burgēses rogo vt oretis deū p his religiosis vt possit saluare aias suas. ꝛ vos religiose oretis p ipsis vt de⁹ det ipsis grām taliter viuere ꝙ diuinā possint facere voluntatē. Uolo dicere ꝙ oēs in sua vocatione iuxta thema p̄assumptū inueniāt grām apud dn̄m. Orem⁹ igitur omnes vt illam nobis donare dignetur: qui sine fine viuit ꝛc.

¶Dominica prima aduētus domini. Sermo.x.

Bijcientes omēm imūdiciā ꝛc. Abijciam⁹ opa tenebrarum ꝛ induamur arma lucis sic i die hōeste ābulem⁹. ad Ro.xiij. ¶Dn̄i ꝛ anime deuote q̄ fuistis heri i ſmone audiuistis loqui quō ad mūdādas aias nr̄as p⁹ meritū passionis xp̄i erāt nob̄ necessarie p̄ces btē v̾ginis quā ꝯparabim⁹ arbori i paradiso: cuius fruct⁹ si q̄s comederet āteqꝫ morere͛t vita et̾na viueret. Hodie btissim⁹ paul⁹ i epl'a dic̄. Frēs sciētes. i. scire debetis qꝛ hora ē iā nos d̾ sōno surgere: abijciam⁹ opa tenebraꝝ ꝛc. Dn̄i vos videtis ꝙ nox ē tenebrosa ꝛ qn̄ venit mane aperi͛ dom⁹ ꝛ disponitis ꝛ induitis vos ali͛ in die qꝫ i nocte. Nox durauit q̄nqꝫ mille ānis: ꝛ qn̄ venit in vterū v̾ginis lux venit. de q̄ idē xp̄s ait Joh.iij. lux venit i mūdū ꝛ dilexerūt homies magis tenebras qꝫ lucē: ꝛ tūc data ē nobis dies. Jō dic̄ paul⁹ hodie: ꝙ postqꝫ aduenit dies ē tēpus nūc se disponēdi ꝛ opa tenebraꝝ siue noctis abijciendi ꝛ capiēdi lucis arma siue fidei: q̄ sūt v̾tutes. Sꝫ q̄retis a me: pr̄ dicat̄ nob̄ q̄ sunt opera tenebrarū. Dico ꝙ sunt peccata mortalia prop͛ tres causas.

Prima quia in tenebris fiunt.
Scd̄a qꝛ tenebras inducunt.
Tertia qꝛ finaliter ad tenebras pducūt.

¶De p͛o Ja.iij. Qui male agit odit lucem. De scd̄o Ro.i. Obscuratū ē isipiēs cor eoꝝ ppt̄ qd̄ tradidit eos i passionē ignominie: et reprobū sensū. De.iij. Mat.xxij. ligat̄ manib⁹ ꝛ pedib⁹ mittite eū i tenebras exteriores. Uidete pctōres: deponat̄ opa tenebraꝝ Uoco opa tenebrarū pctā mortalia: qꝛ quādo peccatis poti⁹ q̄ritis loca obscura qꝫ lucida. Estis hic luxuriosi: vos sciretis aliq̄d dicere d̾ ista materia si velletis: Et vos qui facitis falsā monetā: nūquid vaditis ad loca obscura. Sꝫ audite paulū dicētē ad He. iiij. Oia nuda ꝛ apta sunt oculis ei⁹. Scd̄o pctā ponūt tenebras i ꝯscia. Jō regi⁹ pphēta dicit. nescierūt neqꝫ intellexerūt in tenebris ābulāt. Et doctor subtilis in tertio di. xxx. dicit ꝙ voluntas mala excecat intellectū p̄uatiue: qꝛ nō sinit neqꝫ pmittit itelle

ctū diu stare in recto dictamine:ne ↄscia re mordeat: ⁊ positiue q: sicut bon⁹ querit me dia ad finem debitū vt obtineat optatum: sic malus ecōtra. Ideo dicebat xps Lu.xvi. Filij h⁹ seculi prudētiores filijs lucis in ge neratione sua sūt. Uñ qñ hō est i mala vo⸗ lūtate luxuriādi:furandi:vindicandi se: et multa mala faciēdi si cogitet aliqđ bonum vt habeat bonū aspectū:tūc volūtas repū⸗ tat intellectui illud malū ⁊ excecat intelle ctū. Ideo prudētiores sunt filij h⁹ seculi et magis astuti ad perueniēdū ad finē suum optatū. Uolo dicere ꝙ boni nō tantā penā ponūt ad saluādos se sicut mali ad dānan⸗ dos se et facienda mala ⁊ ad manutenēdū suos magnos status ⁊ pōpas. Exēplū ha⸗ bet de quodā bono patre religioso q̄ inuenit vnā meretricē in angulo cuiusdā vici ⁊ cū eam aspexisset cecidit quasi mortuus: ⁊ cū aliqui subleuassēt eū dixit. dñe de⁹ ignosce mihi: q: nunq̄ tātā diligētiā adhibui ad ti bi puiēdū sicut ista mulier ad se dānādū. O pctōres q̄d dicitis: capitis ne tātā penā ad seruiendū deo sicut diabolo: Uos dñi ec clesiastici q̄d dicitis: nunq̄d dicovero: vide atis modicū iter vos ⁊ repiet ꝙ sic. Tertio peccata mortalia sūt tenebre: q: pducūt ad tenebras culpe ⁊ ad tenebras pene finalit: vt pz per parabolā xpi q̄ hr̄ i matheo đ q̄⸗ dam q̄venit ad nuptias sine veste nuptiali: dñs rex vero iussit vt ligatis manib⁹ ⁊ pedi bus mitteref ad tenebras exteriores. Ille rex est de⁹ q̄ fecit nuptias filio suo qñ acce⸗ pit naturā hūanā ⁊ dict⁹ ē xps. i. vnctus: et nos xpiani a xpo vncti: vt đi đ sacra vnctōe ca. vnico. Uestis nuptial' ē grā ⁊ charitas. de q̄ dic aug. xiij. de citate dei: ꝙ diuidit int̄ filios regni ⁊ filios pditōis. illi igr̄ q̄ habe bunt tunicā grē ⁊ charitatis ibūt cū deo: q̄ vero nō: cū diabolo i morte ⁊ tenebris eter⸗ nis. Quale remediū p̄r: abijciamus opa te⸗ nebrax ⁊ induamur arma lucis. i. virtutes. ⁊ q̄uis hoc sp debeam⁹ facere pcipue tñ quā do venit tps deuotiōis ⁊ festa pcipua: vt iu xta thema passūptū. Abijciē. om. im. susci. insi. verbū. quod vt facere possimus implo⸗ rabim⁹ grām spūsscti dicētes. Aue mar. ⁊c.

¶ Abijcientes omnem immundiciam ⁊c.

¶ More solito monetur questio theologa⸗ lis terminata a magistris nostris theologi et psertim a dño Alexandro de hallis i ter tia parte summe. Et etiam a Scoto in. iij. distin. iij. Utrum si adam nō peccasset xps incarnatus fuisset: Bonauētura doctor de uotus di. i. iij. ⁊ beatus Thomas dicunt: ꝙ due sūt circa hoc opiniones solēnes. q̄dam innitentes rōnibus asserere voluerūt: ꝙ si adam nō peccasset xpus naturam huma⸗ naz assumpsisset: nō tamē mortalē nec pas sibilē. Alij autē innitentes auctoritatibus sanctox dicūt oppositum. s. ꝙ si adam non peccasset xpus incarnat⁹ non fuisset. Ideo predictus doctor dicit: ꝙ in hac materia fi⸗ dei debemus nos cōfirmare auctoritatib⁹ sanctox. Ideo secūdam partē tenebimus. hec bonauētura. Alexander vero tractās il⸗ lud Jone pphete. ij. c. Propter me hec tem pestas orta est. dicit ꝙ lucifer preuidit ante casū suū naturā humanā vniendā ypostā⸗ tice nature diuine: ⁊ puidens eā sic vniēdā incepit inuidere ⁊ voluit ascēdere ad locū illi ordinatū. Scotus vero assignat duas aut tres rōnes ppter quas deus fuisset in⸗ carnatus si adā non peccasset. Prima q: sū mum bonum in entibus nō debet eē occa⸗ sionatū: sed si verbū fuisset incarnatū pro⸗ pter peccatū primi parētis: incarnatio ei⁹ fuisset occasionata. Secūda ratio: cum aīa christi sit maius bonum q̄ glīa animarū redimendarū videt̄ deus illam aīam ad to tam gloriā preordinasse. Tertio q: prius fu it predestinata anima christi ad beatitudi nem q̄ preuisū ꝙ adam peccaret. ⁊ sic con cludit ꝙ si adam nō peccasset xps incarna tus fuisset: tamen immortalis ⁊ impassibi lis. ¶ Leuate capita vestra: timetis ne dā⸗ nari p̄ vitam quā vos ducitis: habetis eñ sermones singulis diebus dñicis: vbi est e⸗ mēda quā vos facitis: certe pauca aut nul la est. dubito ꝙ male fiet vobis in dieb⁹ no⸗ uissimis. Sed dicetis: pater speram⁹ ꝙ nō erimus dānati: q: fili⁹ dei descēdit et venit querere ⁊ saluare hoīem q̄ perierat. bene di citis: sed non totum. Habuistis heri p legē et canonē ꝙ nemo debet recipere duo stipē dia a duobus: ego adducam vobis aliam le gem que habetur. ff. iudici non obtempera uit lege vnica. ⁊ habetis decretalem in an⸗ gem que habetur. ff. iudici non obtempera uit lege vnica. ⁊ habetis decretalem in an⸗

tiquis de maioritate et obedientia.c.si quis venerit cōtra epi preceptū anathematizet Idem hr.i.Reg.xiiij. Qui principi nō obtē perauerit morte moriat. Dñi cognouistis regem ludouicum et prepositū tristant lex; mite:si ipse viueret nunc et mandaret vobis vnum mandatū ꝙ ppositus cū quinqꝫ mili bus hoīm esset paratus ad eundū ad bellū quero tūc si aliquis dominoꝝ de parlamē; to vel aliquis de villa diceret ꝙ in despectū regis non faceret:quid esset faciendū iudi; cio vestro:Dñi:dicit lex ciuilis ꝙ dign⁹ est morte:et hoc confirmat ius canonicū et ius diuinū.Utinam deus nō sit nobis ita rigo rosus. Dicatis mihi dñi ꝙ sepe dereliqstis legem altissimi:quid eueniret vobis si mo; riamini in statu in quo estis. Uos latrões vsurarij collectores thesauroꝝ:et vos domi celle q̄ habet maritos thesaurarios q̄ reci; pitis vnam tunicā ab vno nobili vt marit⁹ acceleret solutionē suā ter aut quater cētū francos:vos tenemini ad restitutionē.vos religiosi qui discurritis per vicos qui nō ob seruatis regulas vr̄as:melius fuisset vobis ꝙ fuissetis mortui in vtero matrū vestrarū: ꝙ sic viuere et mori. Audite ps.dicentē qui nunqꝫ mentit. Increpasti supbos:maledi; cti qui declinant a mandatis tuis.et Sap. xli. Ue vobis filij ipij qui dereliquistis legē altissimi. Quod remedium:filia mea i chri sto iesu leuetis spm̄ vestꝝ.Reuertimini ad deum et cōpatiet vobis: recognoscatis casū vestrū et pponatis deo seruire.hoc aūt volo persuadere. Iuxta thema preassumptum. Abijcientes etc.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.

Secunda erit de peccatricis anime virtuo sa purgatione.

¶ Quātū ad primā partē leuetis spūs ve; stros. Misteriū incarnatiōis dñi sacratis; sime nō ē materia vnius diei neqꝫ vni⁹ mē; sis.Uidimus iam quō lōge fuit desiderata quinqꝫ mille annoꝝ spacio. et hoc erat pri; mo vt xp̄s edificaret edificiū spūale.i.eccle; siam.scdo vt beneficiū daret eternū. Uidi; mus quō iudas patriarcha dicebat: pr̄ ob; secro mitte nobiscum puerū. Istius petitio nis habetur responsū pmi. Reg.ix.et sūt v; ba dicta samueli.mittam cras virū ad te ď terra beniamī:et vnges eū ducē ppli mei:et liberabit ppl'm de manu philistinoꝝ.Sic etiam orabat Daniel existens in carcere in babylonia bis in die dicens.Dan.ix. Pecca uimus dñe iniuste egimus:hodie propt pec cata nostra facti sum⁹ opprobriū oībus qui in circuitu nostro sunt. Deus aūt pmittit liberatorem:cras mittam tibi virū de terra beniami. Utinā deus mittat ad nos puu; lum ad liberandum nos.nos eñ sum⁹ oēs vocati in curia criminali. In istis aūt v̄bis dictis samueli: mittam tibi hoiez de terra beniami:dabis sibi dominiū: et erit dux po puli.Quattuor notantur.

Primo quis est qui mittitur.

Scdo dignitas ei⁹ q̄ mittit.

Tertio opatio ad quē mittebatur

Quarto motiuū pter qd mittebat.

¶ Beniami filius dextre vocatur. qñ ei q̄s aliquē salutat libenter dat manū dextraz. sic deus pater dedit nobis filiuz suum q̄ se; det a dextris eius. Scdo dignitas ei⁹ tāgit cum dr. Unges eū ducē.ps. Misit verbū su um et sanauit eos. Tertio vt gubernaret po pulum. Ephe.i. Ipm dedit caput sup oēm ecclīam. hodie aūt mittet vt capitane⁹ ad liberandū animas nostras et de plenitudi; ne eius oēs accepimus. Iohā.i. Liberabit populum suuz de manu inimicoꝝ. libera; uit ei populuz suū ab egyptoꝛ a babylonia et philisteis. Primo ab egypto que tenebra interpretatur. xp̄us eñ per misteriū inca r; nationis a tenebris ignorantie genus hu; manum liberauit. Scdo a babylonia q̄ cō; fusio interpretatur. a confusiōe ei culpe na turam humanā liberauit. Tertio a phili; steis.i.a demonum potestate. De primo. est lux vera que illuminat omnem hominem venientē in hunc mundū. Iohan.i. De se; cundo ad Collocen.. primo capitu. Eripu; it nos de potestate tenebrarum. De tertio ps. Propter miseriā inopum et gemitū pau perum nunc exurgaz dicit dñs. Christ⁹ eñ accelerauit suum aduētum propter fletus orationes et p̄ces patrū antiqui testamēti: et presertim beatissime marie virginis que erat flens et desiderans incarnationē chri; sti quando ad eā venit gabriel. ¶ Dicite pec catores an sit tempus hodie ire ad ludos:

ad tabernas ad lupanaria: certe nō. Dicite mihi vos cōsiliarij ꝛ vos religiosi: quō recognoscitis deū creatorē vestrū. credo ꝙ Esaias recognoscebat modum vestrū faciendi dicens. i. c. Filios enutriui ꝛ exaltaui: ipsi autē nō cognouerūt me. Ubi sunt ieiunia? vbi oratōes ꝛ elemosyne quas facitis amore aduentus xpi? sanctus martinus isto sacro tempore viuebat in ieiunijs. ꝛ sanctus Ludouicus separabat se ab vxore sua. Nolo tamen dicere ꝙ vos viri dimittatis vxores vestras sed volo dicere ꝙ si sanctus Lu. abstinebat ab actu matrimonij licito ꝙ vos a fortiori debetis abstinere a peccatis que cōmittitis: que nō sunt multū honesta. et ad hoc dicit apostolus i epistola. Nō in cubilibus et impudicitijs ꝛc. et hoc faciendo iuxta thema preassumptū deponētes oēm immundiciā suscipite insitum verbum ꝛc. ¶ Quantū ad secundā partē dñi ꝛ vos domicelle: incepistis ne deponere imundicias cōscientiarū vestrarū? credo ꝙ hodie mane vos accepistis speculū vestrum ad speculādos vultus vestros: vtinam conscientie vestre essent bene mundate. Dixi in superioribus ꝙ opꝫ inspicere a voluntate ad bñ tergendas maculas: de quibus peccatis dixi heri duo: ꝛ sic sunt octo iam predicata. Restant adhuc duo dicenda. Nonū ergo in ordine est imisericordia vel inhumanitas ꝫ Grego. xxxij. moralium: cum cor humanum auaricie plaga sauciatum fuerit finalr̄ tēdit ad immisericordiam vt inhumanū existat. quo facto dicit iacob⁹ in canonica sua. i. c. Judicium sine misericordia fiet his qui non fecerint misericordiaꝫ. De his loquebatur dauid cum dicebat. Non dabit deo placatiouem suam: et precium redemptionis anime sue: ꝛ laborabit ineternū et viuet in finem. Ideo scribitur Danielis. iiij. Peccata tua elemosynis redime. extinguitur enī cor induratum ꝛ durum est habere bona ꝛ superfluitates ꝛ sine necessitate et nihil facere vel dare. non dico vt aliquid habeam a vobis sest videte pauperes incarceratos religiosos iuuenes filias que propter paupertateꝫ compelluntur facere multa mala. videre thesauros vestros: vultis cognoscere signum damnationis. quādo enim cor est induratum signum est ꝙ diabolus habet ibi partem. De hoc habemus exemplū. Luce xvi. De malo diuite qui sepultus est i inferno: quia non dabat sua: quid erit de illo qui rapuit aliena? audite quid dicit Ambrosi⁹ lxxxvi. dist. c. non satis. Pasce fame morientem: si non pauisti occidisti. non enim min⁹ est nō dare quod potes: ꝙ̄ tollere aliena. et si non des ad saluandas virgines ne labantur in peccatum: consensisse videris. Sed quid dicemus de episcopis ꝛ ecclasiasticis nostris qui non dant ad custodiendas virgines? ꝛ si layci teneantur ad elemosynam: nōne magis domini ecclesiastici qui habēt tot beneficia ꝛ tot bona crucifixi: bona pauperum ꝛ hospitalium: ꝛ vos domini frangitis ꝛ facitis multa que non licet hominib⁹ loqui. O gros goddons dānati infames et scripti in libro diaboli fures ꝛ sacrilegi. vt dicit Bernardus. creditis vos ꝙ fundatores beneficiorum vestrorū dederint vobis beneficia ad luxuriandū: ad meretricandū ad ludendū au glic gallice? Audite quid cōsulit vobis regius propheta dauid dicēs. Date elemosynam: quia beatus qui intelligit super egenum ꝛ pauperē: in die mala liberabit euꝫ dñs. Uide ibi guillermū altissiodorū. Decimū peccatū est amor hui⁹ mūdi. De quo loqtur beatus Jacobus dicens. Qui voluerit amicus esse huius seculi: inimicus dei constituitur. Jacobi. i. ꝛ. i. Johā. ij. Nolite diligere mūdū neqꝫ ea que in mūdo sunt. O peccatrices anime vultis scire quid est ponere amorē suū in hoc mundo? dixistis vnq̄ꝫ ego velleꝫ ꝙ deus custodiret paradisuꝫ suum ꝛ ꝙ dimitteret me viuere semper? Dico ꝙ quando nihil aliud esset diabolus vos caperet in fine dierū vestrorū. Hugolinus super pmū sententiaꝝ in prologo dicit: ꝙ si quis vellet sic manere semper peccaret mortaliter. Alexander de hallis in tertia parte dicit: ꝙ diligere mundū: contingere potest multis modis. Uno modo vt diligat eum vt seruiat deo: et merita multiplicet: ꝛ sic est opus meritorium. Secundo modo dicēdo: vellem manere adhuc in mūdo si deo placeret: ꝛ sic ē veniale. Tertio vt finem habeat in mundo: ꝛ semper hic stet in delicijs ꝛ sic est mortale. quādo quis non petit nisi facere bonum vultum ꝛ gaudere sicut sunt illi qui appetūt semper esse

vigintiquinqꝫ annoꝝ vel circa ⁊ nunqꝫ mo
ri. Quot sunt volūtates in mundo similes.
Audeo ei dicere ꝙ tot peccata mortalia ha
buistis quot similes volūtates habuistis.
Sicut sunt alique mulieres que dicūt quā
do ego fui vxorata ego erā pulchra. vtinam
essez nūc sicut tūc: ego facerē bonū vultū. di
splicet mihi ꝙ efficior senex. Et istud pecca
tū solet contingere viris et mulieribus lu-
bricis. Sed dicetis. pater quale remediuz?
Dico ꝙ si agatis vt nō diligatis mūdū nec
ea que in eo sūt. Et sic iuxta thema preassū
ptum. Abycientes oēm immundiciam ⁊c.

¶ Eiusdem dñice post prādium. Ser. xi.

Bijcientes omnē immundiciam ⁊c.
Tūc videbunt filiū hois
veniētē in nube cū pote-
state magna ⁊ maiestate
Luce. xxi. ca. Domini ⁊ aie deuote mater no
stra ecclesia in tali die sicut est hodie repre-
sentat nobis primā dominicā aduentꝰ: vbi
Leo papa in principio sermōis sic dicit. Sā
ctam ac desiderabilē fratres charissimi xpi
natiuitatē suscepturi tota deuotione debe-
mus nos preparare. q. d. fratres habemꝰ re
cipere christi natiuitatē: ideo debemus stu
dere toto nisu ad digne aduentū celebran-
dū ⁊ nos disponere: quia q̄uis christus sit
mortuus et in celuz ascenderit: tamē respi
cit qualiter quilibz disponit se. Modus au
tem seipsum disponēdi est ꝫm duo. vnus ē
per viā amoris: ⁊ alius per viā timoris. vnꝰ
in consideratione iusticie diuine: ⁊ alius in
contemplatione ⁊ consideratione clemētie
et misericordie diuine. Ideo ī ecclesia hodie
diuersa euangelia legūtur. Seclares enim
habent euangeliuz dominice in ramis pal
marū vbi ostendit̄ qualiter xp̄s ibat in hie
rusalē ⁊ dicebat̄. filie syon. Mat. xxi. Ecce
rex tuus venit tibi māsuetꝰ. Allegorice hoc
significat: ꝙ filiꝰ dei apparet in humanita
te. ⁊ dicite filie syon. i. ecclesie. ecce rex tuus
venit. vel aliter in sensu morali. ecce rex tuꝰ
venit in humanitate ad dādū misericordiā
pctōribꝰ: ⁊ qui preibāt ⁊ sequebant̄ dicebāt.
O sanna filio dauid. Et omnes patres taz
veteris testamēti q̄z noui clamabāt dicētes,
Quia hic est qui venit ad faciendū redem-
ptionē plebis israel. ¶ Aliud euangeliū qꝺ
legitur ꝫm vsuz romanū est ad incutiendū
timorē. Et istud tangit vos peccatores vsqꝫ
ad cor dicēs. Erūt signa in sole ⁊ luna ⁊ stel
lis: ⁊ in terris pressura gentiū. Dñi: saluator
veniet adhuc. ⁊ quādo frater. Dico ꝙ in iu-
dicio particulari ⁊ vniuersali. In morte eñi
est particulare iudiciuz ⁊ vniuersale in die
iudicij quādo numerꝰ electoꝝ erit in corpo
re ⁊ aia: ⁊ recipiet vnusquisqꝫ ꝫm ꝙ gessit
in corpore suo siue bonū siue malū. O quez
timorez habebūt tūc dānati videntes tunc
angustiā suā: vt dicit Crisostomus. Habe-
būt quendā timorē videntes deum supra se
iratū. ⁊ inferius infernū apertū. a dexteris
angelos accusantes: a sinistris demōes eos
ad tartara trahentes. ¶ O peccatores consi
derate statum vestruz. ⁊ status incertitudi
nez tēporis tribus vocabulis exprimit̄: vt
vult paganus Aristoles: scilicꝫ olim: tunc:
⁊ nunc. Olim importat preteritū. nunc pre
sens. ⁊ tūc futurū. De presenti dicit Salo-
mon Eccesia. ix. Quodcūqꝫ potest manus
tua instanter operare: quia nec opus nec ra
tio: nec sciētia nec sapiētia erūt apud infe-
ros quo tu properas. ⁊ hoc de tēpore presen
ti. De preterito dicit Job. xvij. Dies mei trā
sierūt cogitatōes mee dissipate sunt ⁊c. De
hoc etiā Anselmus ī meditationibꝰ. Terrz
me vita mea tota que diligēter discussa ap
paret mihi sterilitas aut vanitas. ¶ O pau
peres peccatores beatus anselmꝰ erat mo-
nachus: non comedebat carnes: neqꝫ habe-
bat meretrices ī camera sua a pain ⁊ a pot
gallice. nec erat proprietariꝰ. portabat cilici
um: ⁊ dormiebat super certaz. ⁊ tamē dice-
bat. terret me vita mea ⁊c. ⁊ dubitabat de
vita sua. Quid ergo de vobis miserrimis
pctōribꝰ? Jō nō immerito cātat ecclesia. Uix
iustus saluabit̄ ⁊c. Dicā vobis rē mirabilē.
btūs Augustinꝰ testat̄ ī libro suo ꝯfessiōuz:
ꝙ ipse cōfitebat̄ de hoc ꝙ inspiciebat ara-
neas facere telā suaz. Dicite o peccatrices
aie qꝺ bonū fecistis in vita vestra? quid in
iuuētute? qd etiā in medietate? ⁊ adhuc qd
in senectute vbi ieiunia vestra? vbi humili
tas? vbi deuotio? vbi amicitia ⁊ charitas?
vbi ꝯpassio paupeꝝ? Certe qui ad preteritū
modicū aspiceret: vehemēter expauesceret,

Sed si de presenti tempore loquamur:quid
est nisi pūctus. Audite beatū Jacobuz qui
nunq̄ mentit.iiij.ca.dicentē. Uita nostra
vapor est ad modicū patens ⁊ deinceps ex⸗
terminabitur. Et pauloāte dixit. Ecce nūc
qui dicūt hodie vel crastina die ibim⁹ ad ta
lem ciuitatē ⁊ lucrū faciem⁹: ⁊ ignorāt q̄d
eis vēturū sit. ¶ Leuate capita vr̄a vos oēs
⁊ quot estis hic. Nunquid essetis attoniti
si deus diceret vobis. Reddite rationē vili
catōis vestre. Certe credo ꝙ pauci sunt qui
essent pauidi. Quis eniz gloriabit̄ se mun⸗
duz habere cor? Pauper eniz ⁊ miser ē qui
sic viuit qualiter mori nō vellet. O paupe⸗
res peccatores bene viuite ⁊ bene moriami
ni. De tertio scilicet de futuro tēpore d̄r in
euāgelio. Tunc videbūt filiū hominis ve⸗
entē in nube: ⁊ erit sicut erat in cruce osten
dēs īsignia sue passionis. O pauperes pec⸗
catores non erit tunc cura gubernandi do⸗
mos: faciendi cauillationes: nec comeden⸗
di populū. quia tunc vt dicitur Apoc.i. Plā
gent se omnes tribus terre [capiendo om̄s
distributiue pro generibus singuloꝝ: ⁊ non
pro singulis generū]. Et tūc loquetur ipse
ad eos in ira sua ⁊ dicet. O dānati populi:
ppl'e maledicte: popule blasphemis plene:
vbi sunt bona que fecistis ꝑpter me? O mu
lieres a la grant gorre gallice: oportet ista
cogitare ⁊ nō tēpus occupare in ludis ⁊ a⸗
lijs vanitatibus. Nō oportebit respondere
ſm trutinationes Aristotelis in p̄mo prio
rū. nec de scientia nominaliū: aut realium
aut legistarū: canonistarū: aut medicoꝝ: scȝ
de bona aut mala vita. Cum igitur o popu
le indurate sicut lapides duri: tamē velitis
aut nolitis oportet cōparere ante conspe⸗
ctuȝ dn̄i: cum tēpus preteritū iam preterijt
nec sit in potestate vestra. tempus futuruȝ
est multum periculosuȝ. tēpus presens est
nimis transitorium: ea propter laborat. Ju
xta thema preassumptū. Abijcientes oēm
immundiciā ⁊c. Ut deus det nobis gratiā
cōprehēdēdi verba predicta inuocabimus
auxiliū spiritus sancti salutantes mariaȝ.
¶ Abijcientes omnē immundiciā ⁊c. Mo
re solito mouetur theologalis questio a ma
gistris nostris theologis mota ⁊ maxime a
domino Bonauētura dist.ij.iij.sentē. Utrū
natura humana preelegi debuerit potius
ad vnionem ypostaticam q̄ȝ natura ange⸗
lica. ¶ Respōdet predictus doctor ꝙ sic. pro
pter tres rationes.
Primo q2 amplius ipsa indigebat: ⁊ ampli
us sibi proficere poterat.
Secūdo quia natura humana erat tota la
psa: nō autem natura angelica.
Tertio q2 lȝ hō peccasset: nō tn̄ erat obstina
tus in pctō suo sicut demō: nec ī termio vie.
¶ Leuate corda vestra dn̄e mulieres estis
bone theologiane? si ita essetis: esset volun
tas mea ꝙ bene seruiretis deo. Dicetis for⸗
te: pater ē verbū terribile ꝙ ita faciliter dā
naremur sicut dicitis. Sed dico confiteor
ꝙ est terribile audire: sed magis terribile
sentire. Audeo tamen vobis dicere: ꝙ mul⸗
to plures damnabūtur q̄ȝ credatis: ideo val
de timendū est. ¶ Quero a vobis in verita⸗
te conscientiarū vestrarū si esset vnus ange
lus super istuȝ crucifixuȝ ⁊ diceret: vnus ve
strū me traditurus est: nunquid timeretis
om̄s? Nūquid timuerūt discipuli quando
christus dixit vnus vestrū me traditurus ē.
Uos habetis dictū christi qui nō potest mē
tiri ad istud propositū dicentis. Math.vij.
Arta est via que ducit ad vitam ⁊ pauci in
grediuntur per eam. Sed dicetis adhuc:
pater quomodo ita damnabimur? Rex no
ster xp̄s est ad dandū nobis misericordiaȝ.
de quo ergo seruiet nobis passio christi ⁊ tot
acerbissimi dolores quos passus est. Ipse
enim caro ⁊ frater noster est. hoc os eniȝ ex
ossibus meis: et caro de carne mea. Gen̄.ij
Propter quod p̄s. dicebat. Narrabo nomē
tuū fratribus meis. Sed dico certe bene di
citis: ⁊ bn̄dicte sunt aīe vestre: sed non dici⸗
tis totum. Habetur eniȝ in iure ciuili in au
tentica de nuptijs collatiōe.iiij. ꝙ frater ve
nit exhereditandus a fratre in tribus casi⸗
bus. Primo si insidiatus ei fuerit. Secūdo
si ꝯtra euȝ scripserit. Tertio si in bonis gra
ue dānū itulerit. Habem⁹ decretū in maio
ri volumine: ⁊ sūt verba Gelasij pape.xi.q.
i.c. Siluester. ab ingratis ⁊ indignis succes
soribus legitime merentur perdi heredita
tes. Casus est patens. sicut duo fratres in
eadem domo de codeȝ patre ⁊ matre pater
moritur: manent filij: vnus capit vxoreȝ: et
alter non sed est homo intelligētie ⁊ habet
bonum officium ⁊ multa bona. Jlle qui est

prelatus capit litigiū cōtra aliuz ⁊ vult eū
destruere. Quero a vobis vtrū ille debeat es
se heres fratris sui: Dicūt leges ꝙ nō. ⁊ quā
do mater diceret in ratione. frater eniz de-
bet ostēdere fratri ꝙ quādo facit ei damnū
nō facit vt frater eius. Utinā frater noster
xp̄s nō sic agat contra nos. Dicite o pecca-
tores nūquid fecistis sibi oultragiū: nonne
voluistis ponere manū in eū: Audite Pau
lum dicentez miserrimis peccatorib⁹. Hе-
bre.vi. Rursuz sibimetipsis crucifigētes fi-
liū dei. creditis qđ dicā vobis. Dn̄i placeat
misericordie diuie ꝙ habeat pietatē de vo
bis. Sed pro certo dico vobis ꝙ frater non
facit tantaz iniuriā fratri sicut facim⁹ xp̄o
cū peccam⁹. Magnū est crucifigere xp̄m:
sed maius est a nobis eijcere christum per
peccatuz. Ipse enim semper optat salutez
nostrā. Et si adhuc posset pati mortē: ipse se
offerret morti si esset necesse ad saluanduz
aīas nostras. ¶ Sūt ne hic matres ille mac
querelle filiaruz suarū que dederūt eas ho
minibus de curia ad lucrandū matrimoni
um suuz. Et vos mulieres quando itis ad
mulieres puerperas visitādas. ¶ Vos offi-
ciarij qui datis officia ad custodiēdū vos de
betis habere respectū. Et vos prelati qui ꝑ
mittitis blasphemias publicas. Quale re-
mediū ꝙ sitis saluati: recurrite ad fratrē ve
strū iesuz christū. Iuxta thema preassū-
ptuz. Abijcientes omnem immundiciā ⁊c.
¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima erit de incarnationis sacratissime
profunda dignitate.
Secunda erit de peccatricis aīe virtuosa
purgatione.
¶ Quātū ad primā partē hodie sūt sex dies
ꝙ ego dixi vobis ꝙ tota natura icarnatōis
diuidit in qnqꝫ ptes siue i qnqꝫ mysteria.
Primū est: ꝙ incarnatio fuit a deo eterna-
liter ordinata.
Secūdum: ꝙ fuit a partibus antiquis diu
desiderata.
Tertium: ꝙ in scripturis est figurata.
Quartum: ꝙ fuit a prophetis denunciata.
Quintū: ꝙ fuit per xp̄m adimpleta.
¶ Diximus a die lune vsqꝫ ad diē veneris
primū mysteriū. Vos dn̄i scitis ꝙ quando
arrestū est datū ⁊ pronūciatū in parlamen
to: ꝙ ille in cuius fauorē fuit pronunciatū
querit q̄ꝫ diligenter potest vt executioni de
mandetur. Sic etiā natura humana vidēs
arrestū datū i curia paradisi q̄rit executōeꝫ
arresti: ⁊ hoc est mysteriū secūduz. ⁊ hoc re-
presētat nostra mater ecclesia referēs voces
prophetarū dicēs. Ueni dn̄e ⁊ noli tardare:
relaxa facinora plebis tue. Et istud myste-
riū fuit declaratū a die veneris vsqꝫ modo.
Tertiū mysteriū declarandū est ꝙ incarna
tio fuit iudicib⁹ ⁊ presidentib⁹ populi israel
infantibus prefigurata. hoc est dicere ꝙ iu
dices israel dabant figurā veri iudicis xp̄i.
Hoc habetur Iudicū secūdo ⁊ tertio. Susci
tauit dn̄s iudices ⁊ non ambulauerūt corā
domino in corde perfecto. Ideo tradidit eos
dn̄s in manus gentiū ⁊ in manu regis chu
santasatayz: seruierunt ei octo annis ⁊ cla-
mauerūt ad dominū ⁊ misit eis octoniel q̄
liberauit eos. ¶ Leuate capita vestra. debe
tis notare domini sicut dicit Paulus p̄me
ad Chorin.x. Omnia in figura cōtingebāt:
illis scilicet patribus veteris testamēti. et
Bernardus super Missus: dicit exponens
quid significat nazareth. omnes reuelatio
nes ⁊ figure que precesserunt apud patres
antiquos fuerunt quedam semina vel flo-
res nostre redemptionis. Christus eniz ad-
uenīēs fructus fuit. Luce.ij. Benedict⁹ fru
ctus ventris tui. Et sicut aduenīēte fructu
flos cadit: sic adueniente christo flores: id ē
figura cessauit. Primo ergo iudex qui sal-
uauit populū a manibus gentiū fuit octo-
niel qui quo ad personā eius signuz dei in-
terpretatur qui representat christū. De quo
Paulus ad Hebreos.i. Qui cum sit splēdor
glorie ⁊ figura substantie eius sedet ad dex
terā patris ineternū. Ipse autē octoniel fu
it filius cenez: qđ interpretatur zelote: ⁊ il-
lud cōuenit xp̄o filio dei. de quo Ioh.ij. scri-
bitur. zelus dom⁹ tue comedit me. Dn̄i nō ē
a duobus annis nec a mille ꝙ fuit figura-
tuz: ꝙ christus tanqꝫ iudex veniret: sed sūt
fere tria milia annorū ꝙ hoc fuit figuratū
⁊ representatū. Naz legitur in libro Iudicū
de sex iudicibus qui representant christuz.
Primus vocat̄ octoniel qui tantū valet si-
cut signū dei vel ymago patris eius. ⁊ pa-
ter eius vocabat̄ cenem: qđ interpretat̄ gal
lice desir: latine zelote. Sic de⁹ desiderabat
et zelabat salutē nature hūane. Filij israel

seruierunt astaroth.hoc videns deus dedit eos in manus cuiusdã tyrãni vocati cusan: qui tantũ valet sicut tenebrosa iniquitas in mesopothamia: quod interpretatur eleuatio. Filij enim israel dati sunt in tenebris quãdo adam peccauit ꝛ eua in paradiso terrestri. Tunc enim ipsi ꝛ tota posteritas in manus tenebrarum: id est diaboli fuerunt dati. Et de isto põt dici illud Deu.xxxij. allegorice. Ipsi me prouocauerũt in eo qui nõ est de⁹: ꝛ ego prouocabo eos in eo q̃ nõ est populus. Tũc ipsi clamauerũt ad deũ redemptorẽ ꝛ misit eis octomel: id est ymaginem suam siue filiũ suum: ꝛ sumpsit non naturã angelicam: sed humanã in vtero beatissime virginis. Iste pugnat contra diabolũ: qui solum querebat peccatum. Christus autẽ per humilitatẽ vicit eum: ꝛ in arbore crucis totam iurisdictionem ei deposuit: et instituit ꝙ natura humana obseruaret precepta decalogi et que habentur in quattuor euãgelistis. ¶ Sed dicite mihi o peccatrices aĩe quã recognitiones facitis deo: Nunquid dixi vobis ꝙ diaboli erãt obstinati: ideo xp̃s nõ redemit eos nec assumpsit naturã angelicã. ¶ Estis ne duri ꝛ duriores diabolo. Audite oro psalmistam de ingratitudine vestra loquẽte. Obliti sunt deũ qui saluauit eos ꝛc. Certe obliti estis beneficium christi: qui saluauit ꝛ redemit vos. Vobis loquor domini de iusticia. Tempore preterito erat iusticia parisi⁹ seu in hac villa: ꝛ nõ vendebãt officia: sed nunc nihil ẽ. Erat etiã charitas ꝛ amor inter christianos: inter maritũ ꝛ vxorẽ: inter matrem ꝛ filiam: inter proximos ꝛ vicinos: ꝛ sic de alijs. Sed nũc odia ꝛ inuidie regnant. Antiquitus erat oratio humilitas ꝛ deuotio i religiosis: sed nũc nihil volo dicere. ¶ Cõsideret ergo vnusquisq; vestrũ gratiã xp̃i: et sic recipiet xp̃m in corde suo. Iuxta thema preassumptũ. Abijcientes oẽm imundiciã. ¶ Quantũ ad secundam partem leuetis capita vestra. Incepistis ne adhuc domini mũdare conscientias vestras: Dicetis frater cõscientie nostre sunt sicut hortus in quo nihil est factũ ab vno anno quãdo incipim⁹ in vna parte antequam simus in alia in fine: iam incipiũt crescere in alia parte male herbe scilicet peccata. vnde Grego. in moralib⁹. Vita s populi est cõuersio ad deũ per opera bene viuentium quando in hortis conscientiarum laborant. sed quando hortus incipit florere ꝛ adducere flores dulces tũc ascẽdũt vepres scilicet viciorum. Vidistis vnquam carthusien: Ipsi enim habẽt paruos hortos ꝛ semper laborant ꝛ auferũt superfluitates ꝛ adhuc ipsi timẽt ꝙ damnẽtur cũ reprobis. Quid igitur erit de vobis qui nõ curatis de hortis conscientiarũ vestrarũ: Volo dicere paupeṙes peccatores: ꝙ si deus non apponat manum certe difficilimum erit sanare conscientias. Immũdicie aũt oẽs sunt aut in volũtate aut in ore aut in opere. De immũdicijs siue peccatis volũtatis dixi vobis decẽ: sed nescio si bene notastis: sed adhuc nõ ẽ totũ. ¶ Leuetis corda. Oportet nũc loqui de peccatis lingue siue operis. Et istud est adhuc magis difficile. Fertur in quadã parabola ꝙ diabolus fuit semel infirmus et venerũt medici ꝛ quesierũt ei quid vellet comedere: an pisces aque dulcis aut maris. qui dixit nõ. an carnes porcorũ aut thaurorum vel vitulorũ. qui iterum respondit non. aut pullos aut perdices aut aliquam venationẽ. Tunc respondit: nihil comedam de omnibus istis epulis: sed ego volo comedere d̓ esca de qua fui nutritus: quã comedũt mulieres in balneis existentes. Illa esca domini mei ẽ pastillus de linguis. Sed dñe[,] dixerũt medici [,] quam salsam vultis habere: dixit ꝙ volebat primo ꝙ essent frixe in patella ꝛ postmodũ ponerentur in pastillo. Ista est parabola vna. Audite verba Jacobi.iij. nunquam mentiẽtis. Si q̃s in verbo nõ offendit hic perfectus vir est. Et post. lingua modicũ membrum est et magna exaltat. Ecce quantus ignis quam magnã siluã incẽdit ꝛc. Ideo beatus Grego. in mora. di. ꝙ vniuersitas iniquitatis lingua cõstituitur in membris nostris que maculãt totum corpus. Sequitur in iacobo Omnis enim natura bestiarum ꝛ volucrũ ꝛ serpẽtũ ꝛ ceterorum domãtur a natura humana: linguam aũt nullus domare potest: inquietum malũ ꝛ plena veneno mortifero. In ipsa benedicimus deũ ꝛ in ipsa maledicim⁹ hoĩes qui ad similitudinem dei facti sunt. Audite o pauperes peccatores beatũ iacobũ dicentem: ꝙ ille q̃ nõ peccauit in lingua est btũs. ꝛ dicit ꝙ aĩalia siluestria possunt domari: nõ tamẽ lingua: ꝛ ꝙ totũ corpus nostrum

potest cōburi ab igne lingue sicut vna tota silua a paruo igne comburitur. ¶ Dicatis mihi dñe burgenses mulieres cuiuscunqȝ status: habetis ne tales linguas in ista ciuitate: ego credo ꝙ sic: ⁊ experior in meipso Dixi enim vobis die iouis preterita tractās illud Rabbi vbi habitas. q. d. si indigerem⁹ vobis vbi inueniremus vos: Respōdit veni ⁊ vide. ⁊ dixi ibidem ꝙ nos inuenirem⁹ eum in paupertatis strato ⁊ in patientie cliba no. Dixi ꝙ pauper fuit in infantia in mundo ⁊ in morte. Non enim habebat vt iquit ipse vbi caput suum reclinaret. Dixi ibi ꝙ non habuit in proprio neqȝ in cōmuni: stratum neqȝ etiā domū quia si habuisset domū: discipuli eius tunc nō quesissent. Luce. xxij. Domine vbi vis paremus tibi comedere pascha. Ego autē non dixi de alijs ꝙ non habuerūt vel in cōmuni vel in particulari sed solum strato ⁊ domicilio. Parui logici ⁊ sūmuliste qui vadunt ad vicum straminis parisius sciunt bene ꝙ particularis negatiua non infert vniuersalem negatiuā in bona conseqntia. Dixi etiam ꝙ predicarem de iudicio falso die veneris ꝙ nullus debet iudicare alium nisi casus sit patens siue euidēs. Dixi tamen ꝙ si videatis hoīem nudū cum nuda nec sit ibi aliqs: potestis dicere ꝙ talis sit pallardus. Dixi vltra ꝙ si videretis aliquē sacerdotē deosculari mulierē nō debetis esse de opinione illi⁹ glose que habet xi. q. iij. c. Absit. ꝙ iudicetis sacerdotē sibi dare bādictionē. dico ꝙ si ibi sint soli ⁊ in loco suspecto ꝙ nō est pctm̄ illos iudicare eē pallardos. Imposuerūt mihi aliqui ꝙ ego dixi ꝙ magistri nostri sunt brigatores: nō dixi: faciāt quicquid volent: dico tamen ꝙ si non seruauerunt legē christi: melius fuissz illis fuisse bubulcos. Quia leuate spiritus vestros: multa mala faciūt mulieres loquaces. Vultis comedere de isto pastillo vadatis ad mulieres puerperas ⁊ audiatis ibi loqui de domicellis quomodo se habēt cum dominis de curia ⁊ mulieribus aduocatorum ⁊ procuratoꝝ: certe ibi comedūtur pastilli cū abūdātia. Sed dicetis: pater quot sunt peccata lingue: ad faciēdū vnū pastillum de linguis carparū oportet habere multas. Fuistis in scholꝭ: scitis a. b. c. Et tot sūt peccata ligue quot sūt i A, b, c, littere, Sūt autem viginti principales scilicet a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. v. Sic etiam sūt viginti peccata mortalia ligue. Prima lingua istius pastilli est primū peccatū lingue quod vocat ligua adulatoria. De isto loquebatur. Ese. v. c. ⁊ dicebat ꝙ sub pena mortis nullus comederet dicens. Ve qui dicitis bonū malū ⁊ malum bonū: ponentes tenebras lucem ⁊ lucē tenebras. ¶ Secundū peccatum est lingua blasphematoria ⁊ secunda lingua istius pastilli correspondet isti littere b. Moyses aūt prohibebat ꝙ nullus comederet de isto pastillo sub pena mortꝭ. Numeri. v. Quicunqȝ blasphemauerit nomen domini morte moriat. ¶ Pro intellectu clariori debetis notare qđ dicit Tho. ij. ij. q. cxv. ꝙ adulatio potest esse peccatū mortale tribus modis. Primo quando laudatur peccator de peccato suo. vnde ps. Laudat peccator in desiderijs anime sue ⁊ iniquus benedicitur. Secūdo qñ quis laudat vt spiritualiter vel corporaliter decipiat eū qr ē cōtra charitatē. Tertio qñ quis laudat ⁊ dat occasionē peccandi: ⁊ tunc tam laudans ꝙ laudatus peccant mortaliter. ¶ Leuate capita vestra ⁊ corda vestra. sunt ibi qñ vidēt ꝙ aliquis pcussit aliquē vsqȝ ad mortē vel dedit sibi tres alapas: dicunt sibi per deum sanctum vos bene fecistis: vos multa mala passus estis ab illo trufatore. Et vos domini gaudisseurs qñ petit a vobis vbi fuistis heri. respondetis: nos fuimus per totā diem in luppanari siue in prostibulo cum amasijs nostris: faciebamus grant chiere gallice. dicit alius vtinā fuissem vobiscū. Et vos burgēses nunqd dicitis ꝙ fuistis cū tali domino: ⁊ ꝙ dedit vobis vnā cathenā aureā ⁊ ꝙ fecistis pulcherrimū banquetū. Et vos dñi in parlamento quādo fecistis aliquā deceptionē: nunqd dicūt vobis socij vestri: bene fecistis. vous luy aues bien fait desploier. ses escus. Il semble vng grāt papellart gallice. Et vos dñi gaudisseurs gallice: nūquid dicitis sepe. talis mulier bene chorisat siue talis mulier bene tripudiat: siue talis mulier bene equitat. ¶ Secūdo adulatio est pctm̄ mortale qñ is qui laudat vel qui facit: facit vt aliū decipiat corporaliter vel spūaliter. Estis hic domini bullatores ⁊ portatores reliqaꝝ. Aristoteles vocat istū adulatorē blā

ditorem in.iiij.ethicorum. Vos dicitis vos habuisse de bullis centū scuta: et curatus decies pro vino suo. Et licet essent rubea vous les aues abbatus a tous les dyables gallice. talis enim modus faciendi est grauissimū peccatū. Tertio peccat inducēdo aliquē ad malū peccatū. Estis hic qui sic laudatis vnā mulierē que bene saltat: aut vnā mulierem que bene chorisat in presentia alterius: aut vnā mulierē que bene equitat: quia nō auderet is propter ei' mariti presentiā laudare alibi. Et etiā qui laudatis dominos: superiores et magistros vestros vt inducatis eos ad malum. sicut faciunt seruitores et famuli abbatum: episcoporum et aliorū magnorū dominorū. Petrus aūt blesensis fecit vnam pulcherrimam epistolam de hac materia: vide eā si volueris. ¶ Secūdum peccatum siue secunda lingua pastilli est lingua blasphematoria. Qui nomen dn̄i blasphemauerit morte moriatur dicit Moyses Leuitici. xxiiij. Et extra de maledicis ca. Statuimus. debet blasphemator poni in porta eccl'e in camisia sicut faciūt illi qui faciūt emēdā solēnē. et in autētica collatōne. vi. lex dicit. Si blasphemie in hoibus nō relinquūtur impunite: certe in deū vltimo supplicio puniri volum'. Dn̄s aūt anthoni' triplicē blasphemiā ponit siue differentiā blasphemie scilicet maledica falsidica et turpiloqua. Maledica est imprecando malum deo. Turpiloqua est irreuerenter loqui de deo et de humanitate eius. Falsidica est quando aliqs attribuit deo aliquid quod sibi nō conuenit. De primo exemplum: in despectum dei fit hoc factum: ego renego deū. Et lusores dicūt in mala gratia sit hoc factum. ie desauoie dieu gallice. Estis hic iudices et aduocati q̄ bene clamatis in curia et iuratis: et pro vno prandio prolōgat' causam vsq; ad quattuor annos. De secūda lingua scilicet falsidica exēplum habemus quando in infirmitate dicitis. Heu me quid feci deo q; mittat mihi istam infirmitatem: videtur mihi q; non est iustus et q; nō sit bonus. Et istud est maius q̄ furari pecuniam in bursa communi ville. De tertia ligua scilicet turpiloqua exēplū habem' vt iurare p ventrē p caput et p cetera mēbra. Sūt aliq̄ qui sūt magis infames circa christum q; carnifices circa vaccas et ea que occidūt. Audite quid dicat Paulus ad beatū Iohā. Irritā quis faciēs legē Moysi duobus testibus morit. si ergo in lege Moysi blasphemator occidebatur: q̄to magis nō acrius puniri debem' blasphemias. Hortor enim vos q̄tum possum in dn̄o ne irreuerenter tractetis mēbra xpi dn̄i nostri. Sed si hactenus deū in prouocatiōe et blasphemia offendistis: facite thema preassumptum. Abijcientes omnem immundiciam &c.

¶ Feria secunda prime dominice aduētus Sermo. xij.

Abijcientes omnē immundiciam &c. Me insule expectabūt et brachiū meū sustinebūt. Leuate in celum oculos vestros et videte sub terra deorsum. Esa. li. ca. Domini et fideles aie deuote heri post prādiū Lucas declarabat q; semel videbim' christū venientem ad nos iudicandū: et dixi q; tēpus preteritū male exposuimus: presens aūt tēpus currit et subito trāsit: et futurū tempus qđ venit est periculosū. Restat q; me insule expectabūt brachiū meū incarnatū &c. Leuate in celū aspiciendo premia et respicite in terrā cōsiderādo dānator supplicia. Peccatores ad nos ponendum in bono statu et ad habendū p̄miū eternū nos sumus xpiani: nos habemus fidē. Dicit ergo Esa. isule expectabūt id ē pagani habebūt fidē de me. De isto loquebat' Jacob patriarcha. Gen. xlix. Nō auferetur sceptrum de iuda nec dux de femore ei' donec veniat q̄ mittēdus est. Jacob p̄phetauit q; iste messias veniret de iuda et esset saluator. Sed dicetis: frater quid est q; debemus leuare oculos. Certe ad videndā gloriam. qm̄ vt dicit Apost. i. Cor. ij. et Isa. lxiiij. Oculus non vidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit q̄ preparauit deus his qui diligunt illum. Et si spes non trahat nos ad bonum et dimittendū peccata nostra: dicit Esa. aspicite deorsum in terram ad considerandū coram oculis vestris retributionē peccatorum: et tunc videbitis

 omnis qui sine baptismo moriuntur: sunt damnati: et similiter omnes qui in peccatis mortalibus: dicentes illud Sapi. v. Quid nobis profuit superbia aut diuitiarum iactantia quid contulit nobis etc.: et videbitis ibi dolores vt parturientis: vt ps. dicit. Vidistis vos domini bullire vnquam falsos monetarios: vidistis excoriari homines. ponatis omnes penas huius vite insimul quas velletis: sicut assari super craticulam: comburi in igne: omnes huius mundi pene comparate penis inferni non est nisi ros. Heu dicent mundani quid profuit nobis vita nostra mundana. Heu dicent meretrices quid profuit nobis luxuria. transierunt omnes delectationes vane: et nunc sumus damnate sine remissione: et habere tales penam post illa. o peccatores talis est casus futurus. Restat vt queramus remedium: quamdiu in hac vita sumus viuentes: quoniam ecclesia non ponit ante oculos nostros fletus patrum sine causa: sed inducit nos ad corrigendum vitas nostras. Ad quod inducit nos thema propositum. Abijcientes omnem etc. Quod vt facilius facere valeamus: virginem mariam inuocabimus dicendo. Aue maria etc. ¶ Abijcientes omnem immundiciam etc. More solito mouetur questio theologalis mota a magistris nostris theologis et tractata a Bonauen. in. iij. distin. ij. Utrum conuenientius fuerit verbum diuinum naturam humanam assumere in athomo quam in specie. i. in singulari. Et respondet quod sic pluribus de causis. primo ratione separationis. natura tamen humana fuit assumpta vt repararetur per mediatorem: et mediator scilicet christus est vnus quia fuit vnum suppositum diuinum. Secundo ratione exaltationis: quia natura humana tota erat exaltanda super omnem creaturam: et quod per superabundantiam dicitur vni soli conuenit. Tertio propter honorem nature assumpte. ¶ Leuate corda vestra: timetis ne damnari: faciatis bonam gardiam: quia licet christus sit frater noster: tamen si frater verberet fratrem debet exheredari: vt heri diximus. Sed dicetis vos: pater christus di. Marci. xvi. Quicunque baptisatus fuerit saluus erit qui promisit et iurauit. bene dicitis sed non totum. Habetis legem in quibus casibus iuramentum factum non est obligatorium et sunt tres. Primus est: si res super quam iuratum est non in eodem statu permanet. Ideo dicunt domini iuriste xxij. q. ij. ca. Ne quis. quod in omni iuramento vel promissione facta intelligitur hec conditio: stantibus rebus vt nunc. Casus est patens. vicinus vester dat vobis bogetam suam auro et argento plenam et dat etiam vobis gladium suum et iuratis sibi quod quotienscunque petet restituetis sibi. ipse vadit lusum: et ibidem perdidit omnia bona sua et vult occidere illum cum quo lusit. Queritur vtrum debeatis sibi restituere gladium: dicit imperator et etiam Aug. quod non. Moraliter christus promisit nobis paradisum si habeamus propositum benefaciendi et si in illo persistamus. Mansistis in tali domini: Audite deum per Ezechielem. xvi. vobis dicentem. Laui te aqua et emundaui sanguinem tuum ex te: et vnxi te oleo et vestiui te discoloribus: et calciaui te iacintho etc. et ornaui te ornamento. Sequitur et fabricasti lupanar tuum in capite omnis vie et exposuisti te omni transeunti. Dominus deplangit se de vobis: et credo quod non tenebit promissum: quia conditio non manet. Dicit enim: o persone christianorum: ego laui te in baptismo et mundaui te sanguine. i. a peccato. vnde ps. Libera me de sanguinibus etc. et vestiui te discoloribus vestimentis. i. fide spe et charitate. et quid fecistis vos: edificastis lupanaria. nunquid illa mulier que inuenit lupanaria fecit tot mala sicut vos patres religiosorum: quid dicitis vos. seruastis vnum punctum regule vestre: et vos domine Iohan. qui fuistis sacerdos in principio dicebatis. Deus in nomine tuo saluum me fac: nunc autem dicitis defecit in salute tuum anima mea etc. Quod remedium pater: reuertimini ad consciencias vestras. detestando peccata vestra. iuxta beati Iacobi documentum. deponentes omnem immundiciam: suscipite insitum verbum etc. ¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.

Secunda erit de peccatricis anime virtuosa purgatione.

¶ Quantum ad primam partem dixi heri quod misterium incarnationis fuit representatum in scriptura per presidentes et iudices regales qui habuerunt presidentiam super populum Israel. Ad hoc plenius intelligendum aduertendum quod christus dominus noster habuit multas conditiones.

Primo fuit verus deus in deitate.

Secundo beatus in humanitate.

Tertio plen⁹ gr̃a ꝛ sapia virtuosa.
Quarto repletus doctrina fructuosa.
¶ Et fuit exercitatus exercitatiõe meritoria: pass⁹ passiõe acerba: mortu⁹ morte turpissima. Quãtu ad diuinitatẽ excellentia saluatoris fuit ostensa i illo iudice q̃ habuit onus sup filios israel q̃ vocabat̃ octoniel: q̃ iudicauit filios israel q̃n illi d̃ mesopothamia posuerũt filios israel in tribulatiõe Octoniel interp̃tat̃ ymago dei qui est fili⁹ dei. s. qui est ver⁹ deus ꝛ ver⁹ hõ. Secũda cõditio xp̃i est ꝙ fuit vere beatus q̃tũ ad portionẽ superiorẽ: ꝛ fuit figuratus p secũdu iudicẽ filioꝝ israel q̃ vocabat̃ Aioth. d̃ quo Judicũ. iiij. ꝙ filij israel fecerũt malũ corã domino: ꝛ seq̃tur in textu. Clamauerunt ad dñm: q̃ misit eis saluatorẽ vocabulo aioth: qui vtraq manu p dextra vtebatur: ꝛ fecit sibi gladium ancipitẽ. ¶ Leuate corda dñi: postq̃ filij israel fuerunt p quadragita annos in pace peccauerũt coram dño: ꝛ cõmiserũt ydolatriã. Quod vidẽs dñs misit eis virgam mirabilẽ Eglon q̃ erat vn⁹ magn⁹ rex grossus ꝛ piguis: ꝛ erat rex Moab qui venit cum filijs Amon ꝛ Amalech ꝛ oppssit eos. xviij. annis. qui cũ viderent se in maxima tribulatione ꝛ angustia clamauerũt ad dñm miam. Tunc deus audiuit clamorem ꝛ misit vnũ capitaneu qui vocabatur Aioth: q̃ erat dexter in duabus manibus ꝛ percutiebat ita fortiter de sinistra manu sicut de dextra: et fecit gladiu ab vtraq p̃te scindentẽ: ꝛ posuit super latus dextrũ: ꝛ venit ad regẽ ꝛ dixit. Ecce tributu q̃d offero vobis p filijs israel cõputetis bene: ꝛ postq̃ cõputaueritis habeo vobis aliq̃d dicere in secreto. qui ascẽderũt camerã: et rex iussit omnes ire extra ꝛ clausa camera loquebat̃ Aioth cũ rege familiariter. Tũc aioth accepit gladiũ quẽ habebat sub pallio ꝛ p̃cussit regem ꝛ posuit regi gladiũ i ventrẽ vsq ad manubriũ ꝛ interfecit regem. O peccatrices ꝛ pauperes aie cõfitemini dño ꝛ inuocate nomẽ ei⁹: ꝛ enarrate oĩa mirabilia ei⁹. Credatis ꝙ sp̃ussanct⁹ nõ scripsit ista sine causa. quid est dicere Eglon: quid gladius representat: Origenes dicit ꝙ de⁹ misit pricipem qui est dexter: et vtitur eque dextra manu sicut et sinistra: ꝛ habet gladium suum in latere eius dextro. Jlle princeps benignus et liberator populi est xp̃s: q̃tũ ad humanitatẽ et diuinitatẽ. debet sedere ad dexteram dei patris oĩpotentis. q̃tũ ad diuinitatẽ: hoc est in equalitate glorie. s̃ q̃tũ ad humanitatẽ sedet ad dextera in potioribus bonis glorie q̃ de⁹ creauit. Aioth interpretatur inclitus vel gloriosus. Dicit augustinus ꝙ nõ ẽ maior glorificatio q̃ glorificatio dei i hũanitate ꝛ diuinitate. ¶ Sed quid est dicere ꝙ aioth habuit gladiu sub pallio cũ quo p̃cussit regẽ eglon: ꝛ gladiu ab vtraq parte scindentẽ: Huic q̃ni videtur satisfacere Johannes in Apocal. de ore eius gladius ex vtraq parte acutus. Xp̃s habet ensem acutũ. i. s̃niam ad scindendũ duo. s. corpus ꝛ aĩam in iudicio: q: scindet ex vtraq parte: ꝛ diuinitus iudicabit sub forma humanitatis. Habet em̃ aioth palliũ ꝛ representat humanitatẽ christi. Ad philippen. ij. Habitu inuentus homo: ꝛ sub pallio humanitatis latebat diuinitas. Eglon interpretatur festiuitas inutilis. Origenes tamen dicit ꝙ interp̃tatur rogatus. Amõ et Amalech gens bruta est que bellat contra filios israel seu xp̃i festiuitates. Jnutilis est delectatio hui⁹ presentis seculi: siue voluptas mũdana. Moab ex parte diabolo processit: quia homo cadit in miseriã voluptatis. iuxta illud Sapiẽ. ij. Jnuidia diaboli mors introiuit in orbem terrarũ. ꝛ etiam iuxta illud Gene. viij. Sensus ꝛ cogitatio hũani cordis in malũ prona sũt. Amalech est viciu conueniẽs homini q̃ viuit ex sensualitate: tunc em̃ viuit vt brutu: ꝛ sũt lubrici et luxuriosi. Unde p̃s. Homo cu in honore esset nõ intellexit: ꝛ comparatus ẽ iumentis insipientibus et similis factus ẽ illis. Ad clamorem aũt populi israel quem rex Eglon rex magnus: spissus ꝛ pinguis in maxima s̃uitute subegit: misit de⁹ aioth qui percussit regem per ventrẽ et occidit eũ id est potestatẽ remouit nocẽdi. Tũc aioth id ẽ xp̃us percutiet in ventrẽ cu ipse iudicabit in iudicio manifestans oĩa pudẽda. quid tũc poterũt luxurie vestre. certe populus ille liberatus dedit laude domino: sic et nos debemus laudare xp̃m qui nos liberauit et extraxit nos ab oĩbus. Uolo dicere ꝙ tergamus imundicias iuxta thema preassumptũ. Abijcientes oẽs immũdiciã ꝛc.

d

¶Quātuȝ ad secūdā partē. Leuate capita
dñi. Cenastꝭ heri de pastillo quē diligit dia
bolus: sed queretis: pr̄ dñi ⁊ magnates co-
medūt de isto pastillo sicut nos. Quid itel-
ligitis vos per pastillū linguarū: dico ꝙ est
vita dānabilis que fit ꝑ linguas. Diximus
heri duas litteras.s.a ⁊ b.⁊ significant duo
peccata ligue. Restat ī pastillo ponere ter-
tiam linguā q̄ vocat̄ cōspiratoria seu cōsili
atoria: q̄ significatur ꝑ hanc lr̄aȝ c. Dicitur
aūt cōspirare cū quis cū aliquo vel cū aliq̄-
bus cōuenit ad aliqđ malū faciendū. Job.
ix. Cōspirauerāt iudei vt si quis eū cōfitere
tur xp̄m extra synagogam fieret. Cōsilia-
tor vero đr aliquis qñ non ē cōtētus de ma
lo: sed mutat ⁊ incitat alios ⁊ dat ꝯsilium
ad rebellandū p̄lato dicēs. teneatis bonuȝ
et ego ita faciam. Et de hoc scribit̄ Joh.xi.
de Cayphа qui dedit cōsiliū iudeis de int̄fi
ciendo xp̄m dicens. Nescitis quicq̄ȝ nec co-
gitatis: expedit vobis vt vnus homo moria
tur pro pp̄lo: ⁊ idem est ꝓprie cōspiratoria
lingua ⁊ cōsiliatoria. Sȝ differunt in mo-
do significandi. De malo cōsilio hr̄ in.ij. Re
gum.xvij. De achitophel qui dedit cōsiliuȝ
malū absalon vt interficeret David patrē
suum. Et hester.vi. scribit̄ ꝙ amā dedit cō-
siliū vt fieret patibulū et suspēderet̄ Mar
docheus et ipsemet fuit suspensus. Vñ sa-
piens facienti cōsiliū nequissimū sup ip̄m
deuoluetur. q.d. ꝙ qui dat malum cōsiliuȝ
talis punitco ei debetur sicut illi q̄ facit cō
silium malū consentiendo cōsilio dato. Di-
cetis: pater ista verba dirigūtur ad aduoca
tos ⁊ consiliatores: ⁊ non ad dños rectores
neq̄ȝ predicatores: certe dico ꝙ istud omēs
tāgit. Dñi qui habetis vina dirigite aures.
dedistis ne cōsiliū seruitoribus vestris dicē
do: ponatis tale vinuȝ in tali: facientes trā
sire maluȝ cū bono. Et vos apothecarij qñ
ponitur zymziber ad facienduȝ species: nū
quid consilium datis seruitorib⁹ vestris ita
faciēdi: Et vos qui ponitis les balles zym
ziberis: piperis: croci: canelle: ⁊ sic đ alijs a-
romaticis rebus infra caueā sup terram vt
magis ponderent. et vos qui ponitis aquā
in lanis. Certe de oībus si dedistis consiliū
auxiliū vel fauorem: tenemini ad restitutio
nem: ⁊ si non restituatis: inuito vos ad om
nes diabolos. De vobis inquit Isa.xxxi. Ve
filij desertores vt faceretis cōsilium et non
ex me. Et vos dñi qui impeditis pueros ne
intrent religionem. ⁊ vos dñi trufatores q̄
datis cōsilium sodalibus quō manutenere
debeant mulieres meretrices dicēdo: veni
dabo tibi cōsi liū quō habebis volūtateȝ de
tali muliere. Sed dicetis: frater dicatis no
bis quid euenit illis qui dederūt malū con
siliū. dico ꝙ male moriūtur ⁊ male finiunt
dies suos. sicut habemus exemplū de absa
lon cui achitophel dedit consiliū vt pugna
ret contra patrem ⁊ eijceret eū extra villaȝ:
et acciperet concubinas patris sui. Cusi ve
ro dissipauit consilium: ⁊ venit ab absalon
dicens. Non facitis bene contra patrem ve
strum: ⁊ tūc absalon credidit. ⁊ achitophel
hec videns iuit ad domū et seipsum suspen
dit. Heu mūdani quid erit de vobis: Et vos
patres religionum: qñ aliquis iuuenis reli
giosus vult ire ad obseruantiam dicitꝭ. Ex
pecta postq̄ȝ ero doctor et magister recede-
mus. Scotus dicit in.iiij.di.iiij. Et q̄ cōtē-
nit consiliū: contēnit ⁊ consulentē. Volo di
cere ꝙ sufficiat vobis ꝙ sitis soli damnati
et dimittatis alios saluare animas suas.
Et vos mulieres nunq̄d vos dicitis aliqñ
aliquibus mulieribus vxoratis quarū ma-
riti recesserūt. quō potestis tādiu stare sine
marito: Volo dicere: ꝙ quicūq̄ȝ dat consili-
um ad peccatū mortale faciendū: mortalit̄
peccat. qua de re studeat vnusquisq̄ȝ profi-
cere in bono cōsilio: ⁊ deponat consiliariaȝ
linguam. Juxta thema preassumptū. Abij
cientes omnes immūdicias. Quod dona-
re dignet̄ q̄ sine fine viuit ⁊ regnat. Amen.

¶Feria.iij.ꝑme dñice aduent⁹. Ser.xiij.

Bijcientes
omnē immundiciaȝ ⁊c.
Desideriū iustorū omne
bonū est. ꝑstolatio īpiorū
furor. Prouerbi.xi. Dñi et
aīe đuote bñdict⁹ isaias
dicebat in obis heri ad ponendū nos in bo-
no statu ad suscipiēdū aduētū xp̄i ꝙ leua-
remus oculos in celum ⁊ respiceremus terrā:
gaudia.s. paradisi ad acquirendū: et penas
inferni ad fugiendum: vbi opȝ ire nisi sitis
omnino indurati sicut diabolus: nō habetis

causam aliter faciendi vel viuendi. Ad coniungendum bene materiam precedentem cum presenti. Salomon dicit sicut desiderium bonorum obiectiue vel virtualiter. ē omne bonum: prestolatio autem impiorum est furor ꝛ pena occasionaliter: ꝛ qui se diligūt bonum desiderium habent. Sic Dauid loquendo de seipso dicebat. Concupiuit anima mea desiderare iustificationes tuas ꝛc. Et in alio passu. Os meū aperui ꝛ attraxi spiritum. ꝛ quare: q: mandata tua desiderabā Totum igiť desideriū bonorū est obiectiue vel virtualiter omne bonum diligit: et querendo deum querit omnia que sibi placent et que sibi sunt necessaria. Ponamus barbaram de qua hodie festum recolitur ante oculos nostros ꝛ queram⁹ ei quis misit eam in paradisum quare est in celo. Certe dicet si placeat sibi loqui: q: dilexit omne bonum Unde de ea potest dici illud Canticoꝝ. viij fortis est vt mors dilectio. Lampades eius lampades ignis. aque multe non poterūt extinguere charitatem. Ideo Paulus ad Roma. viij. dicebat. Certus sum enī q: neqꝫ mors neqꝫ vita neqꝫ āgelus neqꝫ principatus neqꝫ v̄tutes neqꝫ creatura poterit nos separe a charitate dei que est in xp̄o iesu. q̄si dicat ꝙ nulla pena nec dolor non separarent eum a dilectione dei. O sancta barbara loquimini nobis. Nunqd fuistis tacta vsqꝫ ad mortem: certe sic. Barbara erat iuuenis ꝛ fuit tp̄e quo origenes viuebat. erat āt filia Dioscori pagani. Ipsa vero videns patrem ydolatram misit vnum nunciū ad origenem vt instrueret eam in fide iesu christi Tunc ipse scripsit vnā litteram manu ppria in qua instruebat eam de deo ꝛ de trinitate. Tunc pater misit eam in turrim ꝛc. ¶ O paupes peccatores mundani sciatis ꝙ btā barbara non habuit paradisum ducendo vitam quam ducitis. Et cum esset in turri nullus loquebatur ei nisi per fenestrā. Pater autem eius videns ꝙ non vellet adorare ydola post supplicia multa: ipsemet manu propria iugulauit eam. Et tunc accepit desiderium bonorum suorum. Ideo potest dici de ea. desiderium anime eius tribuisti ei domine. Desiderium bonorum est saluare animam suam. Sed verte foliū. prestolatio impiorum furor. Sed quis est iste furor. certe de quo loquitur pp̄heta. Qui diligit iniquitatem odit animam suā. Desideriū peccatorum breuiter est quasi vna rabies. Si videretis vnam mulierem dicentē. non quero nisi gladium ad me occidendū: diceretis ne ꝙ esset insana et rabida: Certe gladius in stomacho fuit periculosus: ꝛ sic anima in peccato. Unde Eccl. xxi. Quasi rūphea bis acuta omnis iniqtas. Et prouer. v. Iniquitates sue capiūt impiū et funibus peccatorū suoꝝ constringitur: ꝛ sic cū corda peccati dānabitur. Ne sera pas grant enragerie. Heu peccatores si vnum peccatum sit h⁹ cōditionis quid erit ō mille: quod remediū: vultis manere sic: Si non deponatis gladiū peccati et cordam male cogitationis. Et sic cogitate ad disponendum vos ad suscipiēdū christi verbum. Iuxta thema preassūptum. Abiicientes omnem ꝛc. Et vt dignius hoc facere possimus: Marie virgini dicemus. Aue maria ꝛc.

¶ Abiicientes omnē immūdiciā ꝛc. More consueto querit questio decisa in doctrina magistroꝝ nostroꝝ theologoꝝ ꝛ figuranter in doctrina Bonauenture dist. ij. tertij. Dixi heri ꝙ natura particularis et non tota natura sm speciem debebat assumi.

¶ Queritur vtrum filius acceperit veram carnē humanam ꝛ animam: Dicit Bonauētura ꝛ beatus Tho. ꝙ hic sunt duo errores. Primus error fuit manicheoꝝ dicentiū ꝙ christus non cepit veram carnem sed fantasticam: q: vt dicebāt caro creata est a diabolo: ꝛ ideo concupiscit aduersus spiritum: ido nō debebat assumi. Alius fuit error appolinaris dicentis: ꝙ licet christus assumpserit veram carnem: non tamen terrenam: sed de celo portatam. Istud est hereticum ꝛ cōiungit istum errorem sm damascenū ꝙ inassumptibile fuit: fuit incurabile. si carnem nostram non cepisset non fuisset frater noster: neqꝫ etiam curasset naturam humanā. ¶ Sed contra istos duos errores dico primo conueniens erat ꝙ christus esset perfectus hō. modo si non habuisset veram carnē non fuisset verus homo. et si non habuisset veram animam etiā nō fuisset verus homo. Ideo symbolū athanasij dicit sic. Perfect⁹ de⁹ perfectus homo ex anima rationali et humana carne subsistēs. Similiter christ⁹

fuit vere passus: ergo habebat verā carnem Item xp̄s tristabatur: ergo habebat verā animam. ¶ Leuate capita vestra. Quid dicūt aīe vestre: respexistis statū vestrū: vellet mori in statu in quo estis. Quādo ciuitas aliq̄ obsessa ē ab inimicis opꝫ facere le guet gallice. Sed dicetis: p̄r nos sumus xp̄iani: deus habebit pietatem de nobis. optime dicitis sed non totū. Habetis casuꝫ tā in iure ciuili q̄ȝ canonico: q̄ q̄n aliquis promittit ī cōtractu aliquid: ipse nō tenetur nisi p̄missiōes seu pacta tenere. Vetis legem ciuilē ī duobus locis p̄ socio. ꝛ ca. de pactis lege cū p̄ponas. ꝛ ius canonicū. extra de iureiurā. c. peruenit. Casus est patens. Est hic vn⁹ mercator vel aduocatus qui p̄mittit tibi dare ī festo regū vnam scarletā: ꝛ tu p̄misisti duo scuta ꝛ apportat tibi: sed tu non habes pecunias ad dandū. Dico q̄ tū non habebis. Sic rn̄det imperator ꝛ etiam papa. Rogo q̄ deus nō faciat taliter nobis. Habetur mathei. xiij. negociatori. Simile ē regnū celorū homini quereti bonas margaritas. Mercator paradisi. s. xp̄s habet scarletam: q̄ voluerit eam habere opꝫ q̄ soluat q̄d p̄missū est. Vos mulieres tenuistis promissum q̄d promisistis capellanis vos baptizantib⁹ ab renuncias sathane. Rn̄debant patrini vr̄i: abrenuncio. Et hoc tantum valet ꝫm Alexandrum de hallis ī quarta parte sūme sic promitto nunq̄ȝ peccare mortaliter sub pena dānationis eterne. Queratis Dauid si tenuistis promissū: quid dicitis in horis vestris vos mulieres? Multiplicate sunt super capillos capitis mei: ꝛ cor meum dereliquit me. Nunquid habuistis voluntatē vindicandi vos de vicina vestra et de alijs. Et vos lusores pipeurs gallice. Et vos dn̄i religiosi qui habetis buffetos et cupas: eritis ne damnati? O idurati peccatores cogitate in casu vestro. Scitis quid dicatur his q̄ iudicati sunt ad morteꝫ? pensetis in ɔsciā vestra: q: veniet tempus q̄n oportebit ostēdere si tenuistis promissum. Quid dicetis vultis damnari? Volo dicere q̄ si peccata cōmisistis [si pro q:] prothdolor: faciatis q̄d dicit thema preassumptum. Abijciētes ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due partes. Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate. Secunda erit de peccatricis anime virtuosa purgatione.

¶ Quātū ad primā nos sumus in misterio incarnatiōis. diximus q̄ persona xp̄i figurata est q̄tum ad diuinitatem et humanitatem: sapiam ꝛ prudentiam. Dixim⁹ dn̄ica post prandiū: q̄ filij israel propter eorū peccata fuerunt captiuati: sed deus misit eis octoniel qui liberauit eos. Et est filius dei qui liberauit populū a captiuitate demonis. et q: p̄li addiderunt peccata peccatis: ideo ceciderunt in man⁹ Eglon regis Moab per. xviij. annos: et misit deus principeꝫ Aioth qui habebat gladiū super dexteram et representabat xp̄m qui est in dextera dei in humanitate ꝛc. Tertio xp̄s habuit vnā qualitatem: q: fuit plenus sapētia inq̄ȝtuꝫ verbum habet predestinationē oīm saluādorū ꝛ presentiam omniū dānandorū: ꝛ habebat librum vite. Et ipsuꝫ xp̄m figurauit Delbora: de qua scribit Judicū. iiij. Addiderunt autem filij israel ꝛ peccauerūt coram dn̄o: ꝛ tradidit eos ī manus Jabin regis canaam: ꝛ fuit secum Cysara domin⁹ exercit⁹ sui: ꝛ erat Delbora vxor Lapidoth p̄phetissa: ꝛ vocauit Barath et ait vt congregaret populū. Respondit Barath. nō ascēdā nisi ascendas mecum. ascēde ꝛ ego tecū ascēdā. et sequitur. fugit ergo Cysara ꝛ venit ad Jael. Et sequitur. igredere ad me ꝛ petijt potū aque et dedit sibi Jael lac ꝛ dormiuit. ꝛ accepto clauo misit in timpora eius et mortuus est Cysara. ¶ Leuate capita vestra. Ego non capio has hystorias ī caputio meo. habetur in sacra scriptura: vt credatis q̄ spiritussanctus voluit habere aliquod graue misteriū sicut dicebat Paulus. Oīa cōtigebant illis in figuris. i. ad Cor. x. Sequitur ergo in libris iudicū: q̄ filij israel post mortem aioth. lxxx. ānis pacem habuerunt: sed non fuerunt cōtenti ꝛ venerunt ꝛ peccauerunt coram dn̄o: et dn̄s ostendit eis q̄ male faciebant: ꝛ misit eis iabin regē canaaꝫ et habebat vnuꝫ connestabulū qui vocabatur Cysara. Habebat aūt nōgentos curr⁹ falcatos ad eundum cōtra filios israel: ꝛ venit ille Cysara ꝛ tunc cucurrit et obtinuit campum. Erat quedam dn̄a noīe Delbora sicut diceretur Nabarrina: ꝛ habebat sp̄m propheticum: ꝛ gubernabat prouinciā siue

illam patriam: ꝛ erat sancta ꝛ bona sicut regina hyspanie que nunc est. Tunc ipsa vocauit barath: ꝛ dixit. capite armigeros ꝛ facite clamare guerram. Et dixit Barath. nõ ibo nisi veniatis. Dixit delbora: ibo vobiscũ Et iuit pied ad pied gallice. Et quãdo venerunt ad campum certaminis Cysara fugit Et erat quedã nobilis pulchra nimis nomine Jael in porta domus sue que videns Cysaram dixit ei. Dñe intretis domũ meã. qui igressus dixit Jael. Dña detis mihi bibere aquã. que dedit sibi lac pro aqua: qui bibit ꝛ dormiuit. Tunc eo dormiente: cepit dicta mulier clauum cũ malleo [Origenes dicit ꝙ erat palus] et interfecit eum. Jael vero videns alios currentes post Barath ꝛ querentes vbi eẽt. dixit. venite ꝛ videte eũ: q2 mortuus est. ¶ Leuate capita vestra ꝛ affectiones vestras. Nunqd velletis scire vos domini ꝛ domine burgenses quid hoc significat. s. quid significat Jabin: quid Cysara: quid Delbora: quid Barath: ꝛ qd Jael: Dñi Jabin qui cepit dominationẽ sup filios israel per violentiam: repñtat enim diabolũ et interpretatur iabin intelligens. Cysara interpretatur exclusio gaudij: vt Origenes interpretatur. Delbora vero eloquentia siue sapientia dr vel eloquens apis. de q̃ Hebreoꝝ. iiij. dicit. viuus ẽ sermo dei ꝛ efficax et penetrabilior gladio ancipiti. Christus igitur habuit duplicẽ modũ sciendi. Fuit eñi deus beatus homo: innocẽs ꝓpheta. in q̃tum deus habuit noticiã dei infinitã q̃ cognouit possibilia infinita. inq̃tũ beatus habuit scientiam cõprehensionis et visiõis que deus decreuit facere: ꝛ i habitu cognouit omnia ventura. inq̃tum homo inocẽs habuit noticiam per species inditas clari⁹ et melius ꝙ angelus ante beatitudinẽ. inq̃tum vir iustus ꝛ sanctus habuit noticiã oĩm misterioꝝ pertinentiũ ad redemptionem clarius q̃z ꝓphete. inq̃tum homo viator didicit hic qd passus est: ꝛ habuit noticiã in proprio genere. ¶ Sz pater dicatis nobis si vobis placet: quid intelligitis per hoc qd Delbora vocauit Barath. Dico ꝙ Barath interpretatur fulgur. ꝛ habet aliquid luminis non multũ durantis. ꝛ quid ẽ nisi ista synagoga que habuit noticiã dei: sed non multum durauit. Dicit eñi Nicola⁹ de lira: ꝙ iudei a principio cognouerunt xp̃m et habuerunt modicum luminis: q2 cognouerunt prophetias fuisse impletas: sz paucũ stetit. ꝛ ideo ipsa versa ẽ in amaritudine Jael vero occidit cysaram. Interpretatur iael ascensio siue christianitas ꝺm origenẽ que fuit vocata ex paganis et occidit Cysarã. i. diabolum dando lac ad bibendum. i. credendum. Unde Paulus. i. Coꝛ. iij. Tanq̃ puulis in christo lac vobis potũ dedi non escã: id est a principio christianitatis postq̃ nutriri inceperunt xp̃iani data fuerũt eis parua documenta: ꝛ tunc mortuus est diabol⁹ quia merito per meritũ claui. i. per crucem xp̃i. diabolus interfectus est. Et tunc venit Barath qui inuenit eum mortuũ. et h̃ erit in fine mundi quando fiet vnũ ouile ꝛ vn⁹ pastor: et istud nos petimus. Juxta thema preassumptum. Abijcientes oẽm ꝛc.

¶ Quantũ ad secũdã partẽ leuate capita vestra vos dñe domicelle: fuistis ne heri in degentaculo vnius pastilli linguarũ: Dixi vobis ꝛ non ego solus dico: ꝫ etiam beatus iacobus qui nunq̃ mentit: ꝙ perfectus est qui nunq̃ offendit in verbo. Diximus heri ꝛ pridie de multis liguis h⁹ pastilli. ¶ Quarta lingua est lingua detractoria: ꝛ significatur per istam litteram. d. que est quarta in numero: et ista nihil valet ad comedendũ: quia diabolus est nutritus de illa. Uñ salomon Prouer. xxiiij. Cum detractorib⁹ ne cõmiscearis. vbi glosa hoc vicio specialiter periclitatur totum genus humanũ. ¶ Dñi canoniste de ista materia habemus in maiori volumine. vi. q. i. ca. Summa iniquitas est detrahere. ꝛ de penitentia di. i. ca. Homicidioꝝ. homicidioꝝ tria sunt genera. s. odium: homicidium ꝛ detractio. ¶ Domini nõ comedatis cũ detractoribus: q2 vt. dic glosa totum humanum genus deperditur ꝑ hoc vicium. ꝛ quomodo: nunqd possum⁹ comedere carnes: dicit ꝙ non q̃uis non loq̃mur de carnibus bouis ꝛ mutonis: loq̃mur tamen de carnibus humanis: ꝙ nõ opꝫ ponere carnes proximoꝝ ad comedendũ sup mensam. Dicit eñi Eccl. xvi. Curã habe de bono nomine. ¶ Sed dicetis vos burgẽses: pater nunqd possum⁹ loqui de peccatis proximoꝝ: Sanctus Tho. in. ij. ij. q. lxxiij. dicit: ꝙ peccata oris maxime ponderantur ex in

tentiōe. Detractio ex genere suo sonat mortale peccatum. Est aūt detractio aliene fame p occulta verba denigratio: et est cōtra charitatem. Sed referre malum alteri⁹ nō est malū ex genere. verbigratia. video religiosos intrare lupanar: video etiam vnum abbatem qui tenet vnuz officium qui non querit nisi argentum velut vng pipeur gallice. Video etiaz in tali domo ad talem domum vnus hō accedit. Queretis dñe burgēses an possint loqui de illo sine peccato? Dico q sic in triplici casu sm Thomā,
Primo ad correctionē.
Scdo ad cautelam.
Tertio ad pietatem.
¶ Verbigratia d primo. Est aliqua mulier que frequentat locum quem frequētat dominus iacobus. hoc videns aliqua bona et pba persona dicit illi persone cui vult prodesse et non obesse: q nō amplius frequētet talem locū vel talē domū: talis nō dr detractor. Exemplū de secūdo. Alique iuuenes filie que fuert diffamate a festo pasche et vna illarū est grauida: hec videns vna pba mulier que habet filias dicit eis. O filie mee si frequentassetis talem locū: habuissetis talem famā sicut habēt tales. Exemplum de tertio. Est aliquis predicator qui habet bonuz zelū: venit aliqs ad eū et dicit ei. Pr ego supplico vobis si placet q predicetis ppt salutem aīarum contra tales. puta est vn⁹ hō qui tenet malos terminos mulieri sue: ofidatis ei q non debet sic facere. In istis tribus casibus nō est peccatuz mortale. Et q aliqui sepenumero murmurant contra me q diffamo predicando vicia eo2. Dico q verbum pdicationis mee est sicut lapis proiectus inter multos q non ledit nisi percussū Aliquando loquor de vna materia et aliqs qui est irretitus illo crimine dicit q ego loquor pro eo: vbi non est verū. sed vertam⁹ folium. quādo comedimus pastillū. Istud est de lingua detractionis: et omnes diffamatis vos adinuicē dicendo. talis mulier hz talē secretariuz: et talis habet tunicas a tali clerico. et talis aduocatus est ppater talis mulieris vt citius habeat causam veniēdi ad eam. Queritis domini vtrum in istis casibus sit peccatū mortale? Dicit Sapi. Prouerbio2. xxij. Melius est nomē bonū q diuitie multe. Beatus Tho. ij. ij. q. lxxiij. ar. i. et Alexander de hallis ponit septem species detractionis, quattuor directas et tres indirectas.
Prima spēs est imputare falsum.
Secūda adiūgere malū.
Tertia reuelare secretū cā diffamandi.
Quarta asserere eē bonū malum.
Quita bonū eē factū mala intētione.
Sexta scienter verū tacendo.
Septima p libros vl cātilenas detrahēdo.
¶ Primus est quando aliquis dat malā famam alicui deponendo sibi pilleū boni nominis et imponendo sibi nomē qd est vnus pallardus. Exemplū de secūdo. Aliqs burgens hz vnam ancillam que recessit: iste dicit q ipsa est furata ei vnuz scutum: peccat mortaliter. De tertio exēplum. Aliquis hō hz vnū seruitorem q manutenet vnā filiā: et peccatum est secretū: tamē dixit alijs: talis diffamat eum. Sed dicetis: pr non dixi manifeste: sed dixi sorori mee opz deponere sororem meam: que tū nō dico aio diffamādi. De q̄rto exēplū. Est aliq mulier q vadit ad ecclīam et dat elemosynas: s dico q hoc facit propter ypocrisim. eodez modo de vno doctore qui bene predicat: dico q stult⁹ oēs stultos iudicat et peccat mortaliter. ¶ O lingua infamis que oīa bona in malū cōuertit. De quinto exēplum. Est aliquis bon⁹ iusticiarius q facit debitū suuz: et alius dicit q oēs nō vident intentionez suā: et quicqd faciat interpretat in malū dicēdo. Vos nescitis totum: vos nescitis intētionē suam. De sexto exēplū. Est quedā mulier que habet quandā vicinā cui iponit aliqd crimen graue: quod tamen non ē verū: ipsa dicit. nihil dicam de ea nec bonū nec maluz: nec accusabo nec excusabo: q illa nō meruit apd me. Talis em peccat scienter tacendo verū: et istud peccatū occurrit i matrimonijs cōtrahendis. Sunt em plures quando interrogant d bonitate vel probitate viri vl mulieris qui dicunt: ego non me interponā: faciatis qd voletis. De septimo exēplū. vt facere falsas litteras: cātilenas diffamatorias. sz leges tal debeteret puniri pena capit. C. de famosis libellis. li. ix. Et sm ius canonicū. v. q. i. c. i. et ij. veniunt excōicandi. O q multi peccant per peccatum detractionis.

quot mulieres vidue representant meretrices ppter malā liguā.religiose meretrices reputantur:ꝛ viri religiosi concubinarij: et similiter omnes ecclesiastici. Habetur exēplum de hoc de sancta Marina q̄ lōgo tēpore seruiuit in monasterio monachoꝝ in habitu viri:ꝛ fuit accusata ꝙ impregnauerat quandā mulierē ꝛc.dicvt scis. Volo dicere ꝙ si talia fecisti. si p q̄ prothdolor cōuertamini ad dn̄m per pn̄iam satisfaciēdo vt ipevos suscipiat ꝛ detvobis grām bn̄faciendivt ide ꝯseqmini gl'iam eternā.

¶ Feria.iiij.pme dn̄ice aduent⁹.Ser.xiiij.

Abijcientes omnē immundiciaꝫ ꝛc. Opus dn̄i nō respicitis nec opa manuū eius ꝯsideratis.ppterea duct⁹ē popul⁹ meus captiu⁹:q: non habuit scientiā. Isa.v. ¶ Dn̄i et anime peccatrices:salomō dicebat heri:ꝙ desiderium bonorum est totū bonū ꝛ defectus peccatoꝝ est rabies quedam.i.boni querūt deo placere:ꝛ peccatores faciūt peccatūvt damnentur. Et causam quare quis venit in talem furorem declarat Isaias dicens. Op⁹ dn̄i nec opera redemptionis:nec opera manuum eius consideratis.opa pmissionis ꝛ retributionis oim̄ siue bonoꝝ siue maloꝛū etiam nō cōsideratis.propterea duct⁹ ē populus in captiuitatem:q: nō habuit sciam̄ Certe pauci sunt qui curant ppriā salutez. O peccatores:spūssanctus per os Isaye dicit. Non aspicietis opera dei. et ideo ē quia estis hebetati in statu damnationis eꝛ̄ne. ¶ Sed dicetis:pr̄ qd̄ est opus singulare di: Dico ꝙ est illud qd̄ factum ē circa xp̄m. De quo scribit Johā.xvij. Pater clarificaui nomen tuū sup terram:opus ꝯsummaui:op⁹ incarnationis:opus pdicationis:ꝛ sic d alijs.q.d.filius patri. Clarificaui nomen tuū et opus ꝯsummaui:descendi ad laborē carnez humanā suscipiendo:nūcvado ad mortem. ¶ O peccatores nūquid cōsideratis amorem ꝛ charitatez inapp̄ciabilē: credo ꝙ non. Ideo xp̄s potest dicere illud ps̄. Obliuioni sum dat⁹ tanq̄ mortu⁹ a corde. ¶ Leuate capita vestra:nō est talis natio sic ista que habeat deos appropinquātes sibi. Casus est patens. Dn̄i si rexvellet ire ad leprosoriam ꝛ mitteret primo aliquos denunciantes leprosis:ꝙ ipse estventurus ad eos ꝛ ꝙ ipevult induivestimentis eoꝝ:diceretur pfecto ꝙ esset multuz gratiosus. Certe nullus est ita putrefactus sicutvita peccatorū et natura humana:ꝛ tn̄ ipse cepit tunicam nature humane. Etvos miserrimi nō aspicitis ꝛc. ¶ Sed dicetis: pater q̄ sunt opa di: opera promissionis.ad Ro.xi.c. O altitudo diuitiaꝝ sapientie ꝛ scientie dei:q̄ incomprehensibilia sūt iudicia ei⁹ ꝛc. Cōsiderate o peccatores opa altissimi. Nō est aliquis qui posset illa corrigere. Quāuis Hieremias.xij.ca. Faciat admiratione de operibus impioꝛū dicens. Quare via impioꝝ prosperatur bene est omnibus qui preuaricantur et inique agunt.q.d.ꝙ deus delectatur benefaciendo malis ꝛ oibus operātibus malum. Sed postmodum respondet Hieremias dicens:ꝙ sunt sicut porci qui ducunꝭ ad campos. ¶ O domini habetis porcos ipinguatos: quando porci impinguātur signuz est mortis venientis. Sic quandovn⁹ malus prosperatur deus dimittit eum impinguari vt damneꝭ. Uerte folium. videmus enim ꝙ homo peccator aliquando conuertitur:ꝛ alius peccator in peccato suo semꝑ perseuerat:ibi est iudicium dei. Istud ē vnū opus altissimi.postq̄ enim aliquis ruit in peccatum non resurget: nisi deus preueniret eum sua gratia. Unde Prouerbioꝝ.v.c. Respicit deus viaꝫ hominis ꝛ omnes gressus illius considerat.ꝛ.xv.ca. In omni loco oculi dn̄i cōteplantur bonos ꝛ malos. Idō o pauperes peccatrices aīe si istud cogitaretis non offenderetis deum. Ideo subiūgit propheta.propterea captiuus a diabolo:scꝫ ductus est pp̄ls:q: non habuit scientiam. ad Ephe.iiij. Ambulant i vanitate sensus in tenebris obscuratum habentes intellectum. Heu heu pauperes peccatores quod remedium: aperiatis oculos vestros et respiciatis christum in cruce pendentē.considerate beneficium incarnationis. Et mundate cōsciasvr̄as. Iuxta beati Jacobi p̄ceptum. Abijcientes oēm immūdi.ꝛc. Quod vt facilius facere possimus advirginē mariam recurramus dicētes. Aue ꝛc.

Fe.iiij.p̄me dn̄ice aduētus.

¶ Abijcientes omnem immūdiciam ⁊c. More solito meuetur questio theologalis mota in doctrina magistroꝝ nostroꝝ theologoꝝ et presertim in doctore subtili dist.ij. iij. Utrū prius natura humana a verbo tota fuerit assumpta q̄z aīa ⁊ caro. Schola cōmunis dicit: ꝙ prius fuit aīa ⁊ per aīam caro informata. Scotus tn̄ dicit: ꝙ illud assūptum fuit per se primo: qꝺ fuisset supportatum si sibi fuisset dimissum. ⁊ qꝛ tertia vnitas que resultat ex vnione corporis ⁊ aīe q̄ est etiaz terminus generationis substātial' est primo suppositū. Ideo illud fuit p̄mo et per se assumptū a verbo: q̄uis etiā ꝑtes essentiales. s. corpus ⁊ aīa fuerūt assūpte. et hm̄oi tertia est realis distincta a partibus simul vnitis ſm̄ predictū doctorez. ¶ Leuate capita vestra. O peccatores: timet[is] ne dānari? Pater istud est terribile ꝙ dānemur ita faciliter. verū dicitis: nō obstante ꝙ debetis vigilare. Quando ego respicio vitam sanctoꝝ ⁊ nostram quam ducimus: capio mihi occasionē timēdi. Uos dn̄i q̄ estis hic presentes leuate spūs vestros ⁊ querat[is] btō Nicolao [de quo cras loquemur: deo fauente] si est saluatus dādo meretricibꝰ bōa ecclesie. Sz dicetis: pr̄ nos speramꝰ ꝙ deꝰ dabit nobis paradisum: qꝛ ipse ꝓmisit. veruz dicitis: sed non totū. Habet̄ em̄ ex̄ de iureiuran. c. quēadmodū: ꝙ qn̄ ex iuramento sequitur peccatū: nō est iuramentū tenendū Idem hr̄. ff. de pactis dotalibus. l. cōuenire. Casus est patens. Est quedā mulier habēs puerū nouē annoꝝ: ⁊ facit ydolū de eo. maritus dicit mulieri. faciatis qꝺ voletis post q̄z habetis: ego promitto deo ⁊ iuro: ꝙ non dicam vobis aliquid qꝺ displiceat voƀ. Ipa aūt mulier incipit prestare aures ruffianis Dicit imperator ⁊ etiā papa: ꝙ iuramētuz nō tenetur. Rogo ꝙ deus nō faciat nobis sic. Scribitur em̄ Hiere. vi. Ecce vos cōfidit[is] in sermonibus mēdacij qui non ꝓderūt vobis: furari: occidere: adulterari: iurare mendaciter: ⁊ ambulare post deos alienos. Sapien. ij. Exiguum et cū tedio est tp̄s vite nostre: ⁊ non est q̄ agnitus sit reuersus ab iferis. Heu quid facerēt pauperes peccatores si deus nunc puniret ita eos sicut fecit ī principio xp̄ianitatis vel in lege iudeoꝝ. Tēpe em̄ beati pauli sacerdotes qui celebrabant in peccato mortali: īmediate suffocabātur a demone: etiaz q̄ suscipiebāt sacr̄m eucharistie in peccato mortali. O cōcubinarij sacerdotes: quid esset nunc de vobis si non esset magna dī mīa. Et vos religiosi trāsgressores votoꝝ et regularum: volo dicere ⁊ persuadere: ꝙ corrigatis ⁊ emendetis vitas vestras. Iuxta beati Iacobi documētū. Abijcientes omnem immūdiciā ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.
Secunda erit de peccatricis anime virtuosa purgatione.

¶ Quantuz ad primā partē. Audiuistis domini. dn̄ica quō persona redēptoris dn̄i nostri iesu christi fuit figurata ꝑ tres iudices qui saluauerūt pp̄lm israel. s. octoniel: aiot et delbora. Primus figurabat christi diuinitatem. Secūdus figurabat xp̄i humanitatem. Tertius vero xp̄i sapientiā per quā elegit synagogam. ⁊ qꝛ non fecit debitū suū peruenit christianitas ⁊ eccl'ia et synagoga facta sunt vnum. Quarto venit xp̄s per doctrinam ⁊ p̄dicationem. Deutero. xviij. Dixit Moyses: ꝓphetam suscitabit de vobis dn̄s: illum velut me audietis. Erat eī ipse moyses proximus morti: ⁊ dixit populo ꝙ deus mitteret vnum aliū prophetam q̄ daret eis legem sicut iam dederat eis: ⁊ illuz debet[is] audire sicut ipsūmet: aliter mala cōtingerent eis. Et istud ſm̄ expositores hebreos et latinos ad litteraz intelligit̄ ꝺ aduentu messie ⁊ xp̄i qui dedit legem nouaz. et istud nobis figuratur per vnū alium iudicem q̄ dicitur gedeon. Audite me dn̄i: legitur in scriptura in libro Iudicum. vi. ca. Post punitiones quas deus dedit populo israel postq̄z delbora liberauit eos fuerunt in pace: sed post addiderunt peccatū super peccatū. Qꝺ videns deꝰ misit eis regē madian: qui captiuauit eos ⁊ in tāta subiectione posuit eos: ꝙ quando panem infra furnum vel bladum in horreo habebāt: illi immediate capiebant: ⁊ filij israel non habebant quid comederent. Eo tempe erat vnꝰ homo gedeon nomine: q̄ ventilabat bladū in area sua: ⁊ respiciebat quando venirent madianite ad capiendum. tunc angelꝰ domini stetit super quercu ⁊ dixit, dn̄s tecuz

virorū fortissime. Et quo modo dixit gedeō
dominus est nobiscū: cuz habemus tot ma
la? Dixit angelus: cape animū: quia in for⸗
titudiue tua liberabit deus populū suum
de manu madian. Et quomodo inquit ge⸗
deon ego minimus in domo effrain potero
conducere tantū exercitū ꝛ tantos armige
ros? Dixit angelus. tu habes trigītaduo mi
lia hominū: nō ꝙ in tāta multitudine libe
res filios israel: sed dic oībus qui volent re⸗
dire ad dominū ꝙ vadant in pace. Et reces
serunt.xxij.milia. ¶ Leuate capita vestra:
ego nō capio has hystorias in caputio meo
Iste est sensus litteralis: ꝛ est pallea opor⸗
tet capere granū. Dixit secūdo angelus ad
gedeon: mitte illos ad aquas. Gedeon mi⸗
sit totū populuz ad aquas. ꝛ qui genu cur⸗
uauerūt recesserūt. q̄ vero lambuerunt ꝛ cuz
manu biberūt māserūt. ꝛ fuerūt trecēti nūe
ro. Et dixit dominus gedeoni. in trecentis
viris liberabo filios israel. tunc venit ꝛ de⸗
dit cuilibet thedā ꝛ lagenaz ꝛ vnā bucinā.
ꝛ diuisit eos in tres partes. Tūc dixit gede⸗
oni. vos de prima acie vadatis ad hanc par
tez. Et vos de secūda ad secundaz. ꝛ vos de
tertia ad tertiā. ꝛ circa principiū secūde vi⸗
gilie noctis que est hora inter nonā ꝛ deci⸗
maz cuz bucina clamabo vadatis ꝛ frāgatꝭ
lagenas ꝛ itretꝭ sup eos. ꝛ ꝙuis sūt quadrin
genta milia virorum: tn̄ intretis audacter:
quia oēs sunt in manibus vestris. Quod ꝛ
factuz est. Et cū viderēt lumen ipsi semetip
sos occidebāt. Dn̄i fuistis aliqn̄ in bello. Nū
q̄z fuit datū tel assault quil fut qn̄ xp̄us di⸗
xit Iohā.xij. Nunc princeps huius mundi
eycieť foras. Ista figura est figura incarna
tionis ꝛ predicatōis iesu xp̄i. Madiā inter
pretať iniquitas. Amalech gens bruta: viri
oriētales supbia. q2 sicut ex oriēte apparet
signū ꝛ principiū luminis: sic ex apparētia
boni venit supbia. Gedeō interpretať circui
tus in vtero. Unde Hiere.xxxi. Creauit dn̄s
nouū sup terrā. femina circūdabit viꝝ. viri
formidolosi qui nō audēt occidere virū: sūt
illi qui ex pusillanimitate dimittūt aggre⸗
di opa ardua virtutū qui veniūt ad aquas
vbi probātur: qui super ventrē bibunt non
sunt ad belluz apti. ꝛ sunt illi qui viuūt in
voluptatibꝰ suis: ꝛ qui post baptismū non
querūt nisi voluptates, illi vero qui lābūt:
sunt illi qui rebus seculi vtuntur ad necessi
tatē vite: ꝛ trecēti viri sunt tres status ec⸗
clesie ꝛ tres status vite incipiētiū ꝓficiētiū
ꝛ pfectoꝝ. ecclesie prelatorū cōtinentiū cō⸗
iugatoꝝ status: sunt qui in fide trinitatis
debent militare cū xp̄o. dn̄t frangere lage⸗
nam p contritionē. debēt habere lampadē
ardentē id est opis boni exhibitionē buci⸗
nam ore clangentē p ꝯfessionē. madiā ē ini
quitas vel pctm̄. equiualet tm̄ sicut bestie
brute vel vita brutalis carnalis que ducit
naturā humanā ad oēs diabolos. ꝛ si nō ve
nisset gedeon ꝛ tenuisset ventilabrū ad ven
tilandum frumenta: id est xp̄s qui separat
frumētū in morte a pallea. i. bona opera a
fermento malicie. Nunq̄z aliquis fuit ita
bonus purgator sicut est xp̄s in morte. Sz
queretis: pater qui sunt illi qui ponūt se su
pra ventrē? Dico ꝙ sūt illi q̄ bona terrena
cupiūt. qui vero lābūt: sunt qui cupiūt bo⸗
na huius mūdi ad necessitatē. De quibus
Paulus. i. Thimo. vi. Hn̄tes alimēta ꝛ qui
bus tegamur: his cōtenti simus. Sed q̄d ē
ꝙ gedeon oēs misit in tres partes? Dico ꝙ
est xp̄s qui oēs status distinxit in statū p⸗
latoꝝ cōtinentiū ꝛ cōiugatoꝝ. Sed q̄d est
ꝙ lagenā fregerūt oēs? Dico ꝙ hoc represē
tat corpus mortificatum. vnde Paulus. i.
Coꝝ. ix. Castigo corpus meū ꝛ in seruitutez
redigo: ne forte cū alijs predicaueriz: ipse re
probus efficiar. Theda vero significat bona
opera que debēt lucere. Iuxta dictum xp̄i.
Math. v. Sic luceant opera vestra ꝛc. Ge⸗
deon. i. xp̄s cū buccina sue sacratissime pre
dicationis nudis pedibꝰ sine pecunia sine
bonis tpalibus proprijs docebat populū: ꝛ
statuebat acies cōtra madiā. i. cōtra diabo⸗
lū. ꝛ sic populū israel. i. naturā humauam a
captiuitate demonis liberauit. Uolo dicere
o peccatores ꝙ cōsideremꝰ mysteriū redē⸗
ptōis humane ꝛ tergamꝰ cōsciētias nr̄as.
Iuxta beati Iacobi apostoli documentuz.
Abijcientes oēm ꝛc. ¶ Quātuz ad secundā
partē: quid dicetis domicelle: ꝛ vos sorores
mee in xp̄o iesu: ꝛ vos gaudisseurs meretri
ces maquerelle lusores: ꝛ telle maniere de
billō: cogitastis ne mūdare cōsciētias vr̄as?
estis in statu in quo velletis mori? q̄d placz
vobis: dicatis veritatē. ponatis manus ad
pectꝰ. Bern̄. dicit ꝙ abstergiť caliga ꝛ sper⸗

nitur aia. O peccatrices aie miror demētiā vestrā aiaꝫ xpi sanguine redēptā nō abstergitis: ꝛ tñ sordes vestrarū tunicarū abstergitis. Certe oportet deponere pctm̄ lingue quia taꝫ cito diabolus comedit de isto pastillo saturatꝰ est. diximus ī parabola quo mō diabolus multos morsellos comedit. ꝛ diximꝰ q̄ttuor morcellos amariores felle. ¶ Et dicēda est alia lingua huius pastilli: que vocatꝛ lingua exacerbatoria. ¶ Leuetis capita vestra vos burgenses: dixistis hodie vestras horas: nūquid dicetis ibi. Hodie si vocē eiꝰ audieritis ꝛc. Pater exacerbare est vnū verbū terribile: ꝛ latinū est prope gallicū. Est aūt exacerbare denigrare personaꝫ alienā per verba sua. ꝛ est qñ due ꝑsone vel due mulieres vocāt se prestresses latrones ebriosas sacrilegas: ꝛ sic de alijs. ¶ Sed q̄retis pater vtrū exacerbare sit pctm̄ mortale. Dico ꝭm. b. Tho. ij. ij. q. lxxij. ar. ij. platio verbi iniuriosi pōt fieri tribus modis scilicet.
Primo causa corrigendi.
Secūdo causa solaciandi.
Tertio causa iniuriandi.
¶ Primo aūt est notandū ꝙ differentia est inter cōtumeliā ꝯuitiū ꝛ improperiū. Contumelia est qñ alicui improperatꝛ ꝓpria culpa. Cōuiciū vero est qñ īproperatꝛ alicui defectus nature. Improperiū vero est qñ improperatꝛ defectus suoꝝ parentum: vtputa qñ alicui improperatꝛ ꝙ est spurius. Queretis a me: pater dicatis nobis vtrū īproperare malū sit semꝑ pcm̄ mortale? Dicit thomas ꝙ hoc pōt fieri tribus modis. Si dicas alicui corigendo eū sicut xp̄s dicit Luce vlti. O stulti ꝛ tardi ad credendū. Et paulus ad Gala. iij. O īsensati galathe q̄s vos fascinauit nō obedire veritati. ꝛ hoc nō est pctm̄ mortale. Sicut est vna bona burgeñ. que videt vnā mulierē iuuenē leuē ꝛ dissolutaꝫ dicit sibi: heu misera mulier video te futurā meretricē publicā. Si hoc faciat ne cadat ī icōueniēs pctī mortalis bene agit: tñ hoc dꝫ fieri cū discretione maxima. Alio mō pōt fieri causa recreatōis. verbi grā. est aliq̄s iocūdus hō qui videt vnū claudū ꝛ dicit sibi: veni claude. Qui hoc tñ nō dicit in malū: sed propter noticiā ꝛ amicitiā: talis nō peccat mortaliter. Tertio mō pt fieri in despectu ꝛ in derisione quasi hoieꝫ despiciēdo: ꝛ hoc est pctm̄ mortale. Verbigratia vocando aliquā meretricē ꝛc. Si em̄ deꝰ teip̄ꝫ nō preseruasset: cecidisses in tale pctm̄ vel ī maius. Sed dicetis vos: pr̄ ego nō dico nisi veritatē possibile ē: tñ ē pctm̄ mortale. ¶ Leuate capita vestra: vos mechanici: vos nō portatis gladiū [vt arbitror] nūquid dixistis aliqñ vicine vr̄e: vade leprosa ad macq̄rellā tuā. ꝛ vicino vestro: vade gibbose tu es leno. certe d̄ oībꝰ istis opꝫ reparare vel dānari. Dicit xp̄s in euā. Math. v. Vade priꝰ recōsiliari fratri tuo ꝛ pete ab eo veniā: et dn̄s dabit tibi grāꝫ suā. Idē est de lusoribꝰ ꝛ pipeurs siue deceptoribꝰ q̄ dicūt iniurias sibi inuiceꝫ. volo dicere ꝙ disponatis vos ad tergendū maculas conscientie.

¶ Feria quinta prime dominice in die scti Nicolai de mane. Ser. xv.

Bijcientes omnē immundiciam ꝛc. Ecce sacerdos magnꝰ q̄ ī diebꝰ suis placuit deo: et inuentꝰ est iustus: ꝛ ī tpe iracūdie factꝰ ē recōsiliatio. Eccl'. xliiij. Dn̄i ꝛ aie deuote si bn̄ retinuistis doctrinā hesternā debet laborare ad saluādū aias vr̄as. Dicebat heri Isa. ꝙ ꝑ eo ꝙ ppl's nō aspiciebat opa dei: fuit ductꝰ in captiuitatē: hodie ꝛ ꝑ totū istud tp̄s intētio mea ē vt inducā vos ad laborandū mūdare ꝯscias: vt sitis ꝑticipes bn̄ficij incarnatōis xp̄i: ꝛ vt faciliꝰ ꝑueniamꝰ ad intētōem nr̄aꝫ: eccl'ia ꝓponit nobis festū bti Nicolai. Et ī epl'a tria p̄ncipaliter tāguntꝛ. Q̄ð si velimꝰ facere erimꝰ bene dispositi ad suscipiēdū gloriosū aduētū xp̄i.
Primo beati Nicolai dignitas.
Quia ecce sacerdos magnus.
Secūdo eiusdem imitationis fertilitas.
Quia inuentus est iustus.
Tertio eiusdē interpellatōis vtilitas.
Quia in tpe iracūdie factus est ꝛc.
¶ De primo Luce. xij. Quis putas ē fidelis dispensator ꝛ prudens quē ꝯstituit dn̄s supra familiā suā. De scdo Prouer. xv. Qui sequitꝛ iusticiā diligitꝛ a dn̄o. De tertio Job. v. ad aliquē sctoꝝ cōuertere. ¶ Leuate corda vr̄a: placeat deo nos ponere in bono statu.

placeat deo nos ponere in grãm suã. vt' dicit hodie eccl'ia.o pctõres aie q̃ debet honorare illũ sacerdotẽ.s.b.Nicolaũ. In maiori volumie. di.xxi.c.in nouo.scribit q epi sũt successores apl'orum. de qb' dicit xps Joh.xv. Ego elegi vos et posui vos vt eatis et fructũ afferat et fruct' vester maneat.Deus ondit de.b.Nicolao q ipe est dign' honore:pro eo q fuit elect' ad dignitatẽ epalem: quia fuit seruus fidelis et prudens.Sz dicite mihi dñi quẽ honorẽ facit deus illi q̃ vocatus est ad dignitatẽ sacerdotalẽ: certe si bene inspicitis facit sibi magnũ honorẽ. Sed dixi alias exponendo illud dictũ xpi.Uenite p' me q aliqui assumũtur ad dignitates ecclesiasticas p noiatiuuz.alij p genitiuũ. alij p datiuũ.alij p actm̃.alij per vocatiuum. alij per ablatiuũ. Primo per ntm̃:qz citius assumũtur magni q̃ parui.Per gtm̃ qz vt i pluribus bastardi filij meretricũ.Alij p datiuũ qz dãt pecunias et emũt bñficia.Alij p actm̃ qz multi assumũtur accusãdo epos et alios prelatos vel adulando.Alij p ablatm̃ qz auferũt bñficia alijs.Alij vero p vocatiuũ.Et vltio scz vocatiuo fuit btũs Nicola'.¶ Leuetis corda vr̃a dñi:dicite mihi oms precor p quẽ casuz liceat alicui itrare ecclesiã? Dicit Paulus Heb.v.q nemo sumat sibi honorẽ ñ q̃ vocat a deo tanq̃ aaron. Bernar. sup ps.Qui habitat dicit vnũ mirabile verbũ.hodie inepti currũt ad curas.certe si scirem' quãto sit oneri cura nõ sic curreret ad curas.Dñi ecclesiastici faciatis sicut voletis si teneatis plura bñficia:ñ vnũ solũ p vita sufficiat:reliquũ debet dimitti. Mirũ ẽ q hodiernis tpib' aliq assumũtur ad bñficia ecclesiastica p noiatiuũ pp̃ter nobilitatez suã sicut lucifer.aliq p gtm̃.et dicã qđ turpe est valde: q matres vel sorores vel neptes lucrant ista bñficia ad penã sui corpis.heu detestabilẽ assumptionẽ. Aliqui dãt quartã partẽ bñficij.Alij equos et mulos:et isti p dtm̃ assumuntur.Alij iponũt grauia crimina et illi assumũtur per actm̃. Alij vero per vim et violentiã accipiunt beneficia ecclesiastica:et hoc per ablm̃.Btũs vero Nicolaus nõ fuit sic assumpt':non p scorta:nõ p vis: nõ p fauores:ñ a deo vocatus velut aaron. Jõ hmõi honore dignus habit' est.cũ veniret ad matutinas nutu diuino capt' fuit:et electus in epm.Quãdo aliqs pmouet ad papa vel epo motu pp̃rio vel eligit a spũ sancto:talis pmotio est placẽs deo.Talis fuit btũs Nicolaus:de quo epl'a dicit.Ecce sacerdos magn' et c.Scđo etiã repñtat festũ bti Nicolai vt insequmur eũ qz inuent' est iust'. Queratis ab eo peccatrices aie si habuit paradisuz ducẽdo vitã quam vos ducitis.certe non. Psal.dicit q debemus petere beatitudinẽ dicens.Unã petij a dño hanc requiram:vt inhabitez et c.Btũs Nicolaus ad se quendũ xpm non duxit pompas quas ducitis:sed in iuuẽtute incepit ieiunare:vt dicit Scotus dist.iij.iiij.cum adhuc suggeret mamillas matris ieiunabat feria.iiij.et vi. et dicit Scotus prouenisse ex merito pris et matris et nõ ex parte pueri. et istud est verisimile:qz vt dicit Hysto. pater et mater beati Nicolai dicebãt adinuicẽ q si possent habere paruulũ: nõ plus se mutuo tangerẽt: et sic fecerũt: nõ em̃ querebãt puulũ pro lasciuijs:sed p honore dñi nostri iesu xpi. Sz dicetis: pater in quo placuit Nicolaus ipsi xpo:Dico q in multis:et psertim in mia p ximis exhibenda.Exemplũ habet in legenda eius de quodã q̃ voluit pstribuere tres filias cui de nocte btũs Nicolaus per fenestrã bursam auro plenam distribuit:et sic illas filias preseruauit ab illo ope nephario Dñi prelati mõ timent dare denarium:et si dent bursam plenaz sicut.b. Nicolaus.hoc faciũt nõ vt eas pseruent a pctõ:sed magis vt eas iducãt ad lupanar. Et nota exemplũ de banqueto dñi cardinalis lugdunẽsis de domo borbonij:qui exposuit octodecies centuz francos.Tertio placuit deo in attrahẽdo aĩas:vt habetur i maiori volumie. xxiij. q.iiij.c.Obtineri.et sũt verba Gregorij. Obtineri nequaq̃ pñt: que predestiata nõ sũt sed ipsa predestinatio sanctorum precibus iuuatur. Grego. dicit:dũ aliquis predestinat sanctorum precibus iuuatur. Ideo in mortis articulo opz nos cõmendare precib' sanctorũ: qz ex nobisipsis nõ sumus sufficientes. Quapropt eccl'ia pñtat nobis festuz hodie bti Nicolai vt nos i articulo mort' pseruet, Quapropt.O peccatrices aĩe:dicite oms. O bte Nicolae date nobis grãm disponendi aĩas nostras: vt mũdo corde possim' cõparere corã iudice i articulo mortis.Et hoc

ꝑsuadet apl'us iacob⁹ iuxta thema preassũ ptũ. Abijciẽtes ꝛc. Qđ vt facili⁹ facere possimus recurram⁹ad btã ꝯ vginẽ dicẽtes. Aue.
¶ Abijcientes oẽm immũdiciam ꝛc.
More solito mouetur questio theologalis terminata ĩ doctrina magistrorũ nostrorũ theologorũ ꝛ presertim a scoto.di.ij. Utrũ scꝫ ad vnionẽ ypostaticã maxime aĩe cũ ꝑsona diuina exigat habitus gratuitus. Dimissis argumẽtis respõdet. Et cũ ita sit ꝙ in vno quoqꝫ prius est illud qđ est per se ꝗ̃ illud qđ est per accidẽs: ꝛ cũ humana natura prius assumitur ad vnitatẽ suppositi ꝗ̃ ad gratuitatẽ vel vnionẽ: sequit ꝙ potuit assumere ꝑsona diuia aĩaꝫ sine habitu gratuito. Inhabitatio ei per gratiã nõ necessario presupponit inhabitationi per vnionẽ ypostaticã. Uide eũ ibi. ¶ Leuate corda vestra. quero a vobis peccatorib⁹ pauperrimis vultis ne saluare cõscientias vr̃as: pẽsetis ne adhuc purgare ꝛ tergere maculas cõscientiarũ vestrarũ. Audite xp̃m dicẽtẽ Joh. xv. Si nõ venissẽ ꝛ locutus eis nõ fuissem pctm̃ nõ haberent. Sed forte dicetis: pater vos dicitis verũ: sed videt nobis ꝙ de⁹ nõ est rigorosus sicut dicitis. promisit em̃ nobis ꝙ daret paradisũ ꝛ suã gloriã q2 nullius vult mortẽ neqꝫ dãnationem. verũ dicitis sed nõ totũ. Habetis eniꝫ legẽ ciuilẽ ꝛ ius canonicũ directe cõtra vos. Lex ciuilis hꝫ. C. de pactis. lege cũ ꝓponas. Jus vero canonicũ hꝫ. extra de iureiurãdo. c. ꝓuenit. vbi habet ꝙ iuramentũ siue ꝓmissio facta sub aliqua cõditõe: si ꝯditio nõ maneat nõ tenet quis ad iuramentũ. Casus est patẽs. ponatis casum ꝙ ferie sint lugduni: vadat vn⁹ mercator lugdunũ ꝛ cõmater sua dicat sibi: cõpater mi apportetis mihi vnã bagã vsqꝫ ad summã decẽ scutorũ ꝛ ꝓmitto vobis cũ veneritis dabo vobis pecunias. Post ꝗ̃ vero mercator venit hec mulier nõ habꝫ vnũ denariũ: querit vtrũ teneat sibi dare bagã quã ꝓmisit. Rñdet papa ꝛ imperator ꝙ nõ. vtinã dñi de⁹ nõ faciat nobis taliter. Bonauẽtura dicit. xvi. distin. iij. ꝙ drĩa est iter certitudinẽ fidei ꝛ spei: q2 certitudo fidei ponit rẽ ꝛ euẽtũ rei: certitudo aũt spei ponit solũ certitudinẽ cõditionis. Aristoteles in suis trutinatõib⁹ dicit ꝙ duplex est necessitas: quedã est cõsequẽtie: alia est ꝯñtis: vt si asinus haberet alas: est necessariũ necessitate ꝯñtie. Audite xp̃m, qui nunꝗ̃ mentit Joh. xiiij. Si diligitis me mãdata mea seruate. concludatis ergo ꝙ si nõ seruaueritis mãdata non habebitis qđ promisit vobis. Qđ remediũ pr̃: dico ꝙ opꝫ ꝯuerti ad dñm: aliter hꝫ duriciã cordis vestri thesaurisat vobis irã indignatõis. ad Ro. ij. Uos estis pingues ꝛ habetis multa bona si nõ corrigat ꝛ emẽdetis vitas vestras: ponetis pctm̃ sup peccatũ in dorso vestro. quapropter suadeo cũ apo. Jacobo iuxta thema preassumptũ. Abijcietnes oẽm immundiciam ꝛc.
¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.
Secunda erit de peccatricis aĩe virtuosa purgatione.
¶ Quantũ ad primam partem habuimus in precedentib⁹ sermonib⁹ quomõ christi incarnatio fuit represẽtata nobis ꝑ diuersos iudices qui liberauerũt populũ israel. Die dñica habuimus de octoniel qui est ymago dei. die lune habuimus de aioth: qui interpretat nobilitas vel glorificatio. die marcij habuim⁹ de delbora q̃ interpretat sapiẽtia. heri habuimus de gedeon qui in trecẽtis viris liberauit filios israel. Restat hoc ostẽdere per figuras ꝙ ĩ xp̃o fuit plenitudo gratie. Johã. i. vidimus eũ quasi vnigenitũ a patre plenũ gratie ꝛ veritatis. Habet Judicũ. x. ꝙ post abimelech thola qui erat de tribu ysachar fili⁹ phua q̃ habitabat ĩ mõte sanyr habuit dñiũ super populũ israel ꝛ iudicauit israel. xxiij. annis ꝛc. ¶ Leuate capita vestra. dicetis dñi: pater illa hystoria est pulcherrima: sed nescimus ad qđ propositũ Dico ꝙ thola iterpretatur coccinũ. phua interpretat dans vestẽ vel tunicã. ysachar memoria dei vel memorãs dñm. O peccatores: qui iudicat populũ est christus dñs noster qui habet coccinũ id est vestẽ rubeã. de quo Ecclesia. xv. Cibauit illuꝫ pane vite ꝛ intellectus: iocundicatem ꝛ exultationeꝫ thesaurisauit super eum phua. i. pater induit thola. i. iesum christum filiũ suum illa veste rubea. Sicut eniꝫ iacob fecit tunicaꝫ talarem filio suo ioseph: ita deus pater filio suo xp̃o. de isto habet Jsaie. lxiij. Quis est iste qui venit de edon tinctis vestibus

de bosra. Sicut enim benedictissimũ christi corpus fuit respersum sanguine: sic aĩa eius dignissima fuit repleta charitate. De isto habet etiã i Apoca.x. Et ecce vidi celũ apertũ r equũ albũ in celo: r hominẽ habentem tunicã sanguine respersam. Iste beatissim᷒ iohãnes ad sensum litteralẽ vidit iesum in cruce pendẽtẽ coopertũ sanguine. Idõ de ipso dicebat. Vidim᷒ eum quasi vnigenitũ rc. ¶ Sed querunt magistri nostri theologi i iij. distin. xvij. vtrũ gra aĩe xp̃i fuerit infinita. Ad qđ respondet Bonauẽ. ꝙ nõ fuit infinita simpliciter sed i cõparatõe: qꝛ nullus põt attingere ad gradũ filiis gratie: qꝛ oĩs alie aĩe simul sũpte: nõ sunt tam digne sicut fuit illa. Ideo iohan. iij. Non enim ad mẽsurã dat deus spũm. Sed quid ẽ ꝙ phua fuit de tribu ysachar: r ꝙ habitabat in montem. Dico ꝙ hoc repñtat ꝓcessionẽ xp̃i a deo per eternã generationẽ ad intra: r ꝑ temporalẽ ꝓductiõem ad extra. ¶ Sꝫ q̃retis a me: pr qđ significat ꝙ thola rexit. xxiij. ãnis pplꝫ. Dico ꝙ. xx. numerus qui replicat per decem r decẽ significat dilectõem dei r ꝓximi: q̃ in decem p̃ceptis decalogi nobis precipit. ternarius vero significat ipm̃ deũ in trinitate: vel trinitatẽ q̃ inducit nos ad huiusmodi duplicẽ dilectõem. ¶ Sed dicatis mihi o pctõres estis hic viles meretrices: r vos vsurarij scripti in libris diaboli r magistri artifices r mechanici q̃ facitis infinitas deceptões in negocijs: quã recognitões facietis de tot bñficijs susceptis: ego credo ꝙ vos luditis aux oublies. credo ꝙ si propheta esset hic: loq̃ret ↄtra vos sicut loquebat ↄtra iudeos dicẽs. Nõ sunt recordati man᷒ ei᷒ die qua redemit eos de manu tribulãtis. delibarastis eẽ saluati o pctõres si nõ vaditis ad oẽs diabolos. si sic ↄsiderate beneficiũ incarnatiõis r passionis: r illũ infinitũ amorem quẽ xp̃us oñdit nobis induẽdo nr̃am carnẽ leprosam r vilẽ ad bonũ. deponatis pctã et imundicias de ↄsciẽtijs vr̃is. iuxta thema p̃assumptũ. Abijciẽtes oẽm immundiciam ¶ Quãtũ ad scđam partẽ. dñi cenastis heri: comedistis ne de illo pastillo linguarũ: certe ille pastillus est esca diaboli: quã petit a vobis. ponam᷒ mappã r videamus de isto pastillo. nos vidim᷒ multas linguas: opꝫ ad huc loq̃ de vna lingua venenosa, certe ego audeo dicere cũ iacobo ꝙ ille est ꝑfect᷒ qui nõ offendit in lingua. Nos habem᷒ iam q̃n ꝙ pctã lingue: ꝫm ordinẽ litterarũ a.b.c.d.e. Restat nũc loqui de f.r g. ¶ Sexta igit lingua pastilli diaboli ẽ ligua fraudulatoria. Septima lingua ẽ garrulatoria. Credo ꝙ de prima lingua habuit sapiens Prouerb. xxiiij. Ne emuleris viros malos nec desideres esse cũ eis: qꝛ rapinas meditat mẽs eorũ r fraudes labia eorũ loquũt. Dñi leuate capita vr̃a. sũt hic aduocati r dñi de parlamẽto r ꝓcuratores in castelleto: r in curia dñi officialis. ipsi comedũt de lingua fraudulẽta discos plenos. r aduocate fur r latro opꝫ reparare aut irremediabiliter dãnari. Estis hic mercatores: nunq̃d vos comedistꝭ etiã: audite qđ de vobis dicat sapiẽs. Mẽdaces filij hoĩm in stateris vt decipiãt ipsi de vanitate in idipm. r hoc emẽdo vel vẽdẽdo. r vos cursores equorũ: nũquid comeditis vos de pastillo diaboli. et vos apothecarij nunq̃d iuratis aliq̃n ꝙ nõ inueniet aliq̃s talẽ drogam in oibus alijs locis. r datis vnũ qđ pro quo: vnũ ꝓ alio. pctõres dãnati ↄuertimini ad deũ vestrũ. Audite sapieñ. q̃ tã bene hortat vos dicẽs. Ne emuleris. q.d. Nõ sequeris malos viros deceptores r fraudulos. hic q̃rit btũs Thomas. ij.ij. q. lv. art. iiij. r. v. Vtrũ fraudulatoria lingua sit pctm̃ mortale. Dicit ꝙ sic: qꝛ ẽ ↄtra charitatẽ r ↄtra p̃ceptum legis naturalis dicẽtis. Nõ facias alijs ea q̃ tibi fieri nõ vis. Dñi aduocati dicite mihi q̃n in parlamẽto iponitis interualla parti aduerse velletis ꝙ ita fieret vobis: certe credo ꝙ nõ. ¶ Septia lingua ẽ garrulatoria. vos dñi q̃ estis de manu dextra: r vos etiã de manu sinistra q̃n estis in missa i ecclia: nunq̃d comeditis de pastillo lingue: r vos dñi doctores estis hic in vespis: nunq̃d comeditis de illo pastillo: Salomõ vir sapiẽtissim᷒. Prouerb. vi. Nolebat ꝙ comederes de illo pastillo. Prospexi iuuenẽ vecordẽ r ecce mulier ornatu meretricio p̃parata ad decipiẽdas aĩas garrula r vaga rc. ¶ Leuate capita vestra. dicitꝭ qđ ẽ garrulator vel garrula ligua. idẽ ẽ sicut babilator q̃ nõ põt tacere sed semp clamat. sicut vng tracquet gallice latine vero taratara vni᷒ molẽdini. Cõtra hos loq̃t Paulus. i. Thimo. vi. Mulieres ociose verbose, r curiose loq̃ntes. q̃ nõ opꝫ lo

quamini mulieres vxorate qñ estis cũ ꝯpatribus: nunqd comeditis de isto pastillo: loqndo de factis secretis matrimonij. Salo. dicebat: me existẽte in fenestra mea respexi hoĩes ꝛ ecce occurrit ei mulier q̃ erat garrula ꝛ quietis ĩpatiẽs: q2 nõ poterat tenere neq3 man⁹ neq3 pedes: ꝛ icepit loq. ego suz in tali loco. ego feci sic talia ꝛ talia. Dicite mihi o mulieres estis ne tales? ponat manũ ad pect⁹ ꝛ dicatis veritatẽ. Audite dictum saluatoris nr̃i Mat.xij. De oĩ ṽbo ocioso qd̃ locuti fuerit hoĩes reddẽt rõem de eo in die iudicij. O dñi si de ociosis q̃d de malis? Sz q̃retis ẽ ne pctm̃ mortale balbitare. Alexã. de hallis ĩ scd̃a pte dicit ꝙ põt eẽ pctm̃ mortale ꝓpter duas causas. pmo rõne scãdali. scd̃o rõne finis. Casus ẽ patẽs de scãdalo. ponatur ꝙ sint q̃ttuor mulieres vxorate ĩ vna mẽsa q̃ loquũt in pñtia virginũ de fatuitatib⁹ ꝛ leuitatib⁹ suis: tũc est pctm̃ mortale. De fine etiã casus est patẽs: est vna mulier cui⁹ maritus iuit burdegalã: venit dñs Johã. ꝛ loq̃t cũ ea ꝛ mulier ẽ balbitatrix ꝛ loquitur pleno ore cũ eo de oĩb⁹ reb⁹ ad decipiendũ eũ: talis peccat mortaliter. Uolo dicere corrigatis linguas vestras ꝛ cauete ne alicui detis scãdalũ: ꝛ sic dñs miserebit̃ vestri iuxta thema preassũptũ. Abijciẽtes oẽs ꝛc.

¶ Eadem die post prandiũ. Ser.xvi.

Bijcientes omnẽ immundiciam ꝛc. In diebus suis placuit deo ꝛ inuentus est iustus ꝛ in tpe iracũdie fact⁹ est reconsiliatio Eccl'.xl. Dñi ꝛ aĩe deuote q̃ hic ꝯuenistis ad laborãdũ ꝓ salute vr̃a ꝛ ad digne recipiẽdũ sacramẽtũ ꝛ misteriũ natiuitatis xp̃i: q2 mater eccl'ia ꝓponit nobis festũ nicolai in exẽplũ. Diximus hodie ꝙ erat magn⁹ sacerdos: nũc ṽo dicim⁹ ꝙ placuit deo. Et hoc triplici de cã. Primo ꝓpter prudentiã spirituale. Scd̃o propter miam proximalem. Tertio propter prelationẽ rõnalem.

¶ De primo scribit̃ ꝓuer.xvi. Acq̃re prudẽtiã: q2 preciosior est argento. De scd̃o Mat. v. beati misericordes q̃m ipsi miam ꝯseq̃ntur. De tertio ad Heb.v. oĩs pontifex ex hominib⁹ assumptus pro hoĩbus cõstituitur.

¶ Leuate capita vestra dñi eccl'iastici: tpe beati Nicolai multi erãt scti ꝛ deuoti sicut bea. Marti. bea. Basili⁹ ꝛ alij cõplures. Beatus Nico. placebat deo. nõ credatis ꝙ thesaurisauerit sicut plati nr̃i moderni nec ꝙ haberet meretrices a pain ꝛ pot gallice. ad oẽs dyabolos ille mod⁹ faciẽdi: ꝛ illi q̃ faciunt. Sz placuit deo: pmo ꝓpter prudẽtiã spũalẽ. q2 sapiẽtissim⁹ dicit ꝙ oẽ aurũ ꝛ argentũ respectu illi⁹ est velut lutũ ꝛ maris harẽa exigua respectu prudẽtie q̃ ducit ad salutẽ. dicit tñ Tho. in.ij.ij.q.xlv. ꝙ sapiã dr̃ multipliciter. primo mõ similitudinarie siue methaphorice. ꝛ hoc mõ dr̃. dicit ille: ꝙ prudẽtia carnis mors est vt dicit bea. Pau. ad Ro.viij. ꝛ sic dicit ꝙ expẽdit se ad bonũ ꝛ ad malũ. sicut eñ bonus ꝛ prudẽs h3 finẽ debitũ ꝛ media ꝑ q̃ põt adipisci illũ finẽ: sic malus h3 malũ finẽ ꝛ media astuta siue astutiam ad ꝓsequẽdũ illũ finẽ. sicut vna meretrix qñ ponit amorẽ suũ in vno viro q̃rit media ad habẽdũ cõmerciũ cũ tali ꝛ nunq̃3 laborat tm̃ ad seruãdã virginitatẽ sicut ad faciendũ malũ. Et ista sapiẽtia vt di.b. Paulus q̃ nunq̃ mẽtitur.i.Cor.iij. est stulticia apud deũ. Alia est prudẽtia q̃ aliq̃s tẽdit ĩ finẽ debitũ ꝑ media bona. ꝛ istã prudẽtia3 habuit beat⁹ Nico. cogitauit eñ de fine: q̃liter posset cõsequi finẽ optimũ ꝙ ess3 corã deo redditurus rõe3 de oĩb⁹ ꝛ sic de alijs. sic a iuuẽtute dimisit malas societates ludos: ꝛ post mortẽ parentũ suoꝝ ꝓmisit seruare virginitatẽ ꝛ cogitauit q̃d ess3 de bonis patris factur⁹. hoc aũt didicerat a parẽtibus suis qui erãt valde boni ꝛ in lege dei multũ feruẽtes. Dicatis mihi an oñdat malũ exẽplũ pueris vr̃is. Uos burgẽses qñ habetis lenones vr̃os ꝛ ribaldos vultis bñ ꝙ filij fi liet ancille illud sciãt: ad oẽs dyabolos ille modus faciẽdi. Scd̃o placuit bea. Ni. deo ꝑ miam ꝓximalẽ. Scribit̃ eñ di.lxxxvi.ca. q̃ clemẽtiã. Et sũt verba Hiero. Qui clemẽtiã nõ h3 q̃uis spũalis sit nõ iplet legem xp̃i. Casus est patẽs. In ista parrochia est mulier sine pctõ luxurie: nec male loquit̃ de ꝓximo: nõ est fur. vadit ad eccl'ia3 ꝛ sermonẽ: visitat basilicas: h3 multa bona: sed nõ dat elemosynas. Dicit Hie. ꝙ nõ adiplet legem dei: ꝛ si moriat̃ sic finalr̃ dãnabit̃. Quid igit̃

de vsurarijs ꝛ hystrionibꝰ ꝛ sic de alijs: cer-
te melius esset eis ꝙ essent mortui in vte-
ris matrū eoꝝ. Aliter fuit de bea. Nico. qui
videns ꝙ hō habens tres filias pulcherri-
mas exposuisset oēm suam substantiā: nec
posset eas maritare: vocatis ad se filiabus
suis dixit eis. Uadatis ad lupanar ad lu-
crandū vitas vestras. audiens tā grāde fa-
cinus bea. Ni. ꝓiecit vnā bursam plenā ar-
gēto prima scōa ꝛ tertia vice: ꝛ sic fuerūt de-
sponsate. ¶ Audite dñi: nō ꝓuocauit filias
ad libidinē sicut nūc dñi eccl'iastici qui faci-
unt lucrari matrimoniū mulieribꝰ ad penā
corporis sui. O deꝰ meꝰ q̄tuz facinus ꝛ ma-
xime reprobandū ꝛ reprehendendū. Tertio
placuit deo propter prelationē rōnalē ꝛ do-
ctrinā datā aiabus. Credo ꝙ nullū sacrifi-
ciū offerṫ deo maius q̄z zelus aiaruz. ꝛ hoc
expresse dicit bea. Grego. super Ezechielez.
Estis hic dñi curati de la beausse ꝛ de la brie
gallice: qui habetis curas vestras ꝛ merce-
narios qui tondūt oues vestras: ꝛ estis hic
ad cōfitēdū burgenses ꝛ ad comedendū of-
fas pingues. Scitis quid fuit dictum regi
Achab. iij. Regū. xx. Custodi virū hūc: si la-
psus fuerit erit aia tua ꝓ aia illius. Reti-
neatis bū. Nico. fuit deo placēs ꝑpter curā
aiaꝝ ꝛ sacrificiū qd̓ deo offerebat. Uolo igi-
tur dicere ꝙ si vultis esse participes miste-
rij incarnatōis ꝛ mūdati a pc̄tis ꝙ sequa-
mini b. Nicolaum: qui fuit gratus deo ꝛ ha-
buit compassionē paupeꝝ: ꝛ tergatis ma-
culas conscientie vestre. Juxta thema pre-
assumptum Abijcientes omnem ꝛc. Aue.
¶ Abijcientes oēm ꝛc. More solito moueṫ
questio terminata in doctrina magistroꝝ
nostroꝝ theologoꝝ ꝛ presertim ab Alexā-
dro de hallis in tertia parte sūme. et a Bo-
nauen. in tertio. Utrū caro virginis marie
potuit sanctificari ante īcarnationē. Et q2
ista materia est ꝓbleumatica ꝛ aliq̄ veniūt
ad audiendū ꝛ aliqui ad reprehendenduz.
Jdeo notetis oēs ꝛ capiatis sapienter ea q̄
dicā ꝛ nō referatis aliter. Alexāder de hal-
lis i p̄dicta q̄stiōe. di. ꝙ sanctificatio capiṫ
dupliciter. Uno modo in scriptura pro dedi-
catione ad diuinū cultū: ꝛ isto modo vasa
eccl'ie dicunṫ esse sacra vel sancta: vt pȝ i. vi.
capl'is de ꝯsecra. di. i. de re. iu. Semel deo di-
catū nō est ad vsus humanos vlteriꝰ trāsfe-
rendū. ꝛ. xix. questi. iij. Qui semel. Secundo
modo accipiṫ ꝓ abstinētia ab actu carnali:
Exodi. xix. Uade ꝛ sanctifica populū hūc ꝛ
sint parati i diē certū. Tertio modo capiṫ ꝓ
iustificatione a peccato ꝛ infusione gratie.
Nō eīn vocauit nos deus in immūdiciā: sȝ
in sanctificationē. Quarto modo capiṫ ꝓ
cōfirmatiōe in bonū. Un̄ ps. Dñe q̄s habi-
tabit in tabernaculo tuo ꝛc. Cū igiṫ q̄ritur
vtrū corpus virginis potuit sanctificari an-
te infusionem gratie capiēdo sic. dicit cōis
schola ꝙ nō: ꝛ intelligit sanctificationē ꝓ
infusione gr̄e. cū caro sine aia non sit capax
gratie. Dicit tñ Jo. de baccone doctor resolu-
tus in. iiij. di. i. ꝙ corpus beate virginis ma-
rie pōt dici fuisse sanctificatū ante infusio-
nē aīe capiendo sanctificationē pro dedica-
tiōe ad diuinū cultū. Et isto modo dicit: ꝙ
tēpla reliquie ꝛ basilice oēs possunt dici sā-
ctificate. ¶ Leuate capita vestra dñi ꝛ non
dormiatis pctōres quō vaditis: timetis ne
dāpnari: Uos iuuenes domicelle nūquid vel-
letis intrare paradisuz vestite duplicibus
sicut estis: credo ꝙ sic. ꝛ certe habetis bonā
causam. Sed credo ꝙ nō ita ꝯtinget vobis
nisi ponatis penā. Diximꝰ ꝙ q̄uis deꝰ pro-
misit paradisuz sunt multi casus in quibꝰ
promissuz nō teneṫ. ꝛ sunt vndecim casus
fm canonistas in q̄bus donatiōes possunt
reuocari. Primus est q̄n donatio vel causa
ꝓpter quā donatio ē facta nō ē in re. Extra
de clericis ꝯiugatis capi. qd̓ a te. vbi habeṫ
ꝙ clericus in minoribꝰ beneficatꝰ si matri-
moniū cōtrahat priuaṫ bñficio: ꝛ qd̓ dedit
ecclesie sibi restituiṫ. Ad hoc ē lex ciuilis. C.
de reuocādis donationibus lege. ij. Casus ē
patēs. Est aliquis burgēsis qui habet vni-
cū filiū ꝛ mittit euz ad montē pessulanuz
vt studeat in medicinis. Interim venit vnꝰ
ꝛ dicit se esse filiū eius ꝛ recipit multa bo-
na ab eo ꝛ cōstituit eū heredē. Interiz venit
alius. Dico ꝙ fm ius canonicū ꝛ fm legez
ciuilez: ꝙ iste burgensis potest iuste repete-
re omnia que donauit. ¶ O peccatores rogo
ꝙ deus non sic agat de nobis. Inq̄t Pau-
lus ad Ro. viij. qui nō mentitur. Si filij et
heredes. here. aūt per deū. ad Gal. iiij. Ua-
datis ad carthusieñ. ꝛ queratis illis si sint
in gratia dei. dicent ꝙ nesciunt. Quid igiṫ
dicent illi q̄ quotidie seruiunt dyabolo. q̄d

de viduis rabidis que se prosternunt sicut
canes? quid de malis vsurarijs? quid de vi
lis meretricibus ⁊ lenonibus? Heu paupe-
res pctõres oportet ne ꝙ sitis damnati? re
uertimini ad deũ: ⁊ ponite penã ad haben
dum gratiaȝ gratificantẽ. Ipse christus se
dedit morti ⁊ passioni vt habeam⁹ paradi-
sum. Credo ꝙ habebim⁹ nisi teneat in no-
bis. Audite igiẗ obsecro domini baeati Ja
cobi documentum. Abijcientes omnem ⁊c.
¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima erit de incarnationis sacratissime
profunda dignitate.
Secunda erit de peccatricis aie virtuosa
purgatione.
¶ Quantũ ad primã partem diximus ho-
die mane ꝙ misteriũ incarnatiõis fuit pre
figuratũ ꝑ iudicẽ q̇ gubernauit filios isra-
el ꝑ tres annos noie thola: qđ interpretaẗ
vt homo vestitus coccino. ⁊ figurabat aiaȝ
xp̄i repletã gratia: per quã fuit placẽs toti
trinitati. Restat videre quomodo xp̄s fuit
vir exercituũ. ⁊hõ figuratũ fuit ꝑ sextũ iudi
cẽ. de quo habeẗ Judicũ. xi. fuit iepte gala-
adites vir fortissimus filius meretricis. De
lyra exponit hospita est: ⁊ venerũt fratres
eius dicẽtes. Nõ regnabis super nos. ⁊ tũc
venerũt latrũculi syrie ⁊ vastauerũt terrã.
Ipse autem habitabat in terra rob: ⁊ dixe-
rũt ei. impera nobis ⁊ expugna latrũculos
⁊ liberauit israel in die illa. ¶ Leuetis capi
ta vestra dñi. diximus ꝙ christus fuit figu
ratus per Octoniel: quia deus. per asoth q̃
homo. per Delbora quia videns deũ. per Ge
deon ꝙtuȝ ad predicationeȝ. per thola: quia
repletus gratia ⁊ gloria. q̃ȝdiu auteȝ christ⁹
fuit in terra occupauit se bonis operibus
predicando cum discipulis suis. Quantuȝ
igitur ad huiusmodi exercitiũ fuit figura-
tus per iepte. Pueri enim israel addiderũt
peccatũ super peccatũ ⁊ tradidit eos dñs in
manus assyriorũ qui opprimebãt eos. Tũc
clamauerũt ad dominum: ⁊ dominus mi-
sit eis vnũ saluatoreȝ qui vocabatur Jepte
Fratres autem eius odiebant eum ⁊ dice-
bant ei. tu es bonus bastardus: ⁊ expulerunt
eum ⁊ ipse tunc habitabat in terra rob. Vi
dentes autem fratres eius ꝙ non possent
resistere latrũculis syrie venerunt ad eum
dicentes. Subueni nobis et eripe nos de
manibus inimicoruȝ nostrorũ. Tunc dixiẗ
Jepte. cognoscitis iniuriaȝ mihi illatam?
habetis bonuȝ propositũ vos emendandi?
Tunc dixerũt ꝙ sic. Et Jepte liberauit eos.
¶ Leuetis capita vestra domini: sciatis ꝙ
ista non crescunt in capite meo. Omnia di
cebat Paulus contingebant populo israel
in figura. Jepte interpretatur aperiẽs ⁊ est
christus qui dixit sic. Ego sto ad ostiũ ⁊ pul
so. Apocalip. iij. Filij. Gal qui venerunt ad
Jepte est populus iudeorũ qui venerũt ad
Jepte qui erat filius mulieris hospitalarie
id est virginis marie: que aperuit ianuã re
gni celestis. De plenitudine eius omnes ac
cepimus. Johannis. i. Frater Jepte expule
runt euȝ extra domum id est iudei qui eie-
cerunt eum extra portam ⁊ ipsum negaue-
runt corã Pylato di. Johannis. xix. Nõ ha
bemus regeȝ nisi cesarẽ. Ipsum enim ⁊ in
iuuentute ⁊ in media etate ⁊ in morte per-
secuti sunt eum. Fratres aũt christi viden-
tes ꝙ natura humana esset incarcerata et
afflicta a demone venerunt ad ipsum dicẽ
tes. Rabbi vbi habitas? quasi dicerent volu
mus ꝙ imperes nobis. ¶ De quibus dixit
christus. Vos estis qui permansistis mecũ
in tentationibus meis. Luce. xx. Ait Bo-
nauentura ꝙ christus duxit vitã paupereȝ
⁊ nihil apparuit in eo superbie: nihil luxu-
rie. sibi viri inopes vel pauperes adheserũt
Unde beatus Petr⁹ apastolus dicebat no
mine omniuȝ. Ecce nos relinquimus oĩa ⁊
secuti sumus te. Tunc Jepte. i. christus pu-
gnauit contra aduersarios qñ ipse existẽs
in cruce dicebat. Consummatuȝ est. Tunc
enim vicit ⁊ superauit dyabolum. O paupe
res peccatores q̇d fecistis deo pro tot ⁊ tan
tis beneficijs vobis exhibitis. Consideretis
misericordiã pietatẽ ⁊ bonitatẽ christi dicẽ
tis. Venite ad me oĩs qui laboratis ⁊ one
rati estis ⁊ ego reficiã vos. Currite igiẗ ad
euȝ pauperrime peccatrices aie deponen-
do a vobis oẽm immũdiciã. Juxta bea. Ja.
do. di. Abijcietnes oẽm immundiciam ⁊c.
¶ Quantũ ad scđam partẽ. Estis ne pran
si: comedistis de pastillo linguaꝝ dyaboli?
estis pransi de esca dyaboli? Certe est ma-
lum prandiũ. Fatuus est certe ⁊ insipiens
qui comedit d̾ pastillo etiã de quacũq; esca
nisi respiciat que esca sit. Dixi hodie mane

de ligua fraudulatoria. Et credo q̄ les iar-
gōneurs gallice: portitores reliquiarum: ca
phardi: ⁊ mensuratores vultuū ymaginū
sepe comedunt de isto pastillo. Dixi etiā de
lingua garrulatoria: ⁊ de isto comedūt sepe
mulieres. Ego inuito nunc ad audiendum
octauā linguā que est hortatoria: ⁊ nonam q̄
est iuratoria. De prima inquit Paul' q̄ nō
mētitur .ij. Cor. vi. Hortam' vos ne in uacu
um gratiā dei recipiatis. Et p oppositū hr̄
Eccl'. vij. Inueni amariorē morte mulierem.
qui placet deo effugiet illā. ¶ Estis h̄ mac-
querelle ruphiani: expediēs esset cōitati q̄
essetis ad oēs diabolos. Diabolus nō hz li-
guam: ⁊ qd nō potest facere vna macquerel
la facit hortando ⁊ incitādo alios ad malū
De isto scribit Eccl'. xxviij. lingua tertia mlt
tos cōmouit. nōne cōmeditis de isto pastil
lo parisius? ¶ Estis hic iuuenes mechanici
qui diebus dñicis incitatis socios vros ad
eundum ad lupanar? nō sufficit vobis q̄ si-
tis mali; h̄ ponitis peccatū vr̄m sup spatu-
las alteri'? ⁊ ponitis peccatū alteri' sup spa-
tulas vr̄as. ¶ Estis hic dñi iusticiarij? quā
punitionē facitis de lenonib' ⁊ ruffianis
huius ville? Nunqd si aliqs furet centum
scuta vel aliquid aliud vni mercatori vel al
teri: suspenditis eū per collū: ⁊ bñ. Quid de
betis facere de illis q̄ furant aīas deo: nun
quid aīa est plus q̄ corpus ⁊ pl' q̄ oēs the-
sauri totius mundi? In lege em̄ Moysi ta
les fures occidebātur. ego miror q̄ non sit
alia iusticia de illis. ¶ Sz diceti: frater nos
habem' multas matres vendētes filias su
as: ⁊ sunt lene filiar suar ⁊ faciūt eis lucra
ri matrimoniū suum ad penā ⁊ sudorē sui
corporis. nunqd est grauī' ⁊ maius pctm̄ eo
⁊c. Heu heu vitam taliū dñi iusticiarij si nō
apponatis manū ad tollēdū istud malū de
medio. Ego inuito vos ad dānationē ppe-
tuā ad bibēdū fel drachonis ⁊ de vua sodo
me ⁊ gomorre. ¶ Nona ligua est iuratoria
et p istā multi dānant. Eccl'. xxiij. Uir mul
tum iurās replebit iniqtate: ⁊ non discedet
a domo ei' plaga. ideo xp̄us Math. v. Sit
sermo vester est nō nō ⁊c. Et idē hr̄ de iure-
iurā. ca. Et si xp̄s i antiqs. Iste aūt pastill'
ducit multos ad inferna: ⁊ diabolus rapit
multas aīas per eū: ⁊ xp̄iani nesciūt dice-
re quicq̄ qui ipsi iurant dicēdo: p deū ita ē:
et sic de simib' iuramētis. Audeo dicere q̄ si
non essz i religionib' bñ obseruatis aliqd bo-
num q̄ cauere a iuramētis multū esset. In
super dico q̄ sint due sorores quarū vna iu-
ret p deū ⁊ alia nō sit assueta iurare: ⁊ veni
ant ambe ad cōfessionē: ego capio supra cō
sciam meā q̄ illa q̄ iurat hēbit mille pecca
ta vel plura vltra q̄ illa q̄ nō iurat. ¶ Estis
hic dñi rligiosi: h̄ tā gitvos. Legistis Bon.
in .iij. dist. xxxix. q. qua qrit vtrū iurare sine
cā sit peccatū mortale: dūmodo īteruenat
veritas. Scotus in eadē distictione dic cū
Bonauē. q̄ hō peccat mortal'r cū iurat. vbi
si non eēt iuramētū nō peccaret. Et hoc tri
pliciter. primo sciēter iurando ⁊ mētiendo
ad seruādū honorē et vt ali' verbis suis cre
dat. ⁊ in isto modo nō ē remediū plusq̄ de
lucifero: qm̄ si morias in tali pctō dānabit.
¶ O dñi mercatores nunqd iuratis qn̄ ven
ditis mercātias vestras dicētes: p deū san
ctū ego tm̄ refutaui. Et vos vrores q̄ dicitis
maritis vestris qn̄ videt vos loquētes cum
alijs hoibus: nunqd dicitis: diabol' me im
portet: vel nunq̄ ego possū intrare paradi-
sum si vnq̄ locutus ē mihi de tali materia
Sed dicetis forte: pr̄ nisi ego fecissem ipe oc
cidisset me: ego feci ad custodiendū honorē
meū. Dico q̄ si esses qualis esse debes nō es
set necesse q̄ marit' tu' te interrogaret. Se
cundo ē peccatū qn̄ aliqs iurat se facturū
peccatū qd nō vult facere. Ideo cōsiliū xp̄i
de nō iurādo ē bonū ⁊ salutare dic Scot'.
¶ Estis hic boni iuuenes: quor tredeci fa-
ciūt duodenā: nunqd iuratis aliqn̄ tre ad vi
dendū amasias vestras: ⁊ tn̄ hētis intētio-
nē oppositā. Et vos ēt dñe burgēses q̄ hētis
ācillas: nunqd iuratis aliqn̄ q̄ expelletis
eas: ⁊ tn̄ habetis volūtatē oppositā. Dico q̄
in his ⁊ silibus casibus qn̄ quis iurat facit
peccatū. Dic ibi de oibus eccl'asticis: d dñis
in parlamēto: de aduocatis ⁊ oibus statib'
⁊c. Sz dicetis: pr̄ ego sū assueta iurare ⁊ me
penitet ⁊ hoc facio sepe: vtrū sit peccatum
mortale? Dico q̄ nō debes tm̄ dolere de pec
cato q̄tū de cōsuetudine. Tertio iurare est
peccatū mortale qn̄ iurans nō ē secur' de re
de qua iurat. Sed si in periculo est nunq̄
debet dicere vel iurare. Ideo dz potius vel-
le mori q̄ iurare. Deponatis istud o pecca-
trices aie: linguā iuratoriam abijciatis. Et

si inuretis dicatis veritatẽ:⁊ sic deponet paꝭ-
stillũ in quo delectatur plurimũ diabolꝰ et
semper ridet:q: sp̃ datis ei ad comedẽduꝫ.
Uolo dicere ꝙ abijciatis a vobis omnẽ tur
pitudinem ⁊ maculaꝫ peccati. Iuxta beati
Jacobi documẽtũ. Abijciẽtes oẽm immũ-
diciã ⁊c. Orabimus deũ vt ipse det nob̃ gra
tiam benefaciendi vt possimus gloriã con-
sequi sempiternam ⁊c.

¶ Feria sexta ꝑme dñice aduẽ
tus. Sermo. xvij.

Bijcientes omnẽ immundiciaꝫ ⁊c.
Abundantius opꝫ obser
uare ea q̃ audiuimꝰ: ne
forte effluamus. Ad he-
breos. ij. Dñi ⁊ aĩe deuo-
te ad ponendũ nos in bono statu in die na
tiuitatis xp̃i: pia mater eccl'ia beatum Ni-
colaũ nob̃ in exẽplũ ꝓposuit. ⁊ dicebat. Pla
cuit deo in diebus suis. ideo iustꝰ inuẽtꝰ est
Placuit em̃ ꝑ prudẽtiã: ꝑ miam ad primũ:
et ꝑ sollicitudinẽ sui officij. Ad istud cõfir-
mandũ dicit Pau. ꝙ abũdãtius obseruare
nos opꝫ ea q̃ audiuimꝰ. ¶ Sꝫ q̃retis a me-
pater quare: dico ꝙ sumꝰ a deo ꝑ naturã et
ꝑ culpã cadimꝰ ĩ gehẽnã: ad quã postq̃ꝫ q̃s
cecidit nũq̃ꝫ reuertit̃. Uirgiliꝰ. vi. eneydos.
Facilis descensus auerni: sed reuocare gra
dum supasq̃ꝫ euadere ad auras. Hic opus:
hoc labor ẽ. Et Job. x. Terram miserie ⁊ te-
nebraꝝ vbi vmbra mortis ⁊c. Heu q̃ꝫ triste
esset tibi cadere: q̃ꝫ durũ grauissima flagel-
la tyrãnoꝝ inferni sentire. dicit Pau. ꝙ qui
cũq̃ꝫ irritam faciebat legẽ Moysi trãsgre-
diendo in lege dñi erãt solũ oues ⁊ boues. ⁊
si illam transgrediebãtur erãt digni morte
Quid igit̃ de nobis q̃ habemus sanguinẽ
dñi nostri iesu xp̃i. Ue mihi [inq̃t bernar.]
si talentũ mihi traditũ nõ custodierim. Ue
mihi si aiam meã nõ seruaueri. Totus mũ
dus saluare me nõ possꝫ: ⁊ vna gutta mini
ma q̃ exiuit de corpore xp̃i sufficiẽs erat ad
saluandũ totũ genꝰ humanũ: q̃nto magꝭ il-
li culpandi sũt q̃ totũ sanguinẽ ponũt sub
pedibꝰ suis nõ appciãdo bñficiũ. Certe pec
catrices aie xp̃s magister noster amorosissi
mus dedit totũ sanguinẽ suũ ꝓ aia mea ⁊
vestra ⁊ oĩbus aiabꝰ. Uolo igit̃ dicere ꝙ cõ
sideremus graꝫ nobis factaꝫ ⁊ respiciamꝰ
ea que nobis sunt facienda. Iuxta vbũ sepe
allegatũ. Abijcientes oẽm ⁊c. Ut autẽ faci
lius id a nobis fieri possit: recurramus ad
virginẽ Mariã dicendo Aue.
¶ Abijcientes oẽm immũdiciaꝫ ⁊c. More
solito mouet̃ questio mota in doctrina ma
gistroꝝ nostroꝝ theologoꝝ: ⁊ p̃sertim a Bo
na. in. iij. q. xxvi. ar. i. Et a btõ Thoma i. iij.
ꝑte. Utrũ aĩa btẽ marie v̾ginis añ exitum
ab vtero fuit sanctificata. ¶ Dicunt docto-
res ꝙ q̃uis ex sacra scriptura istud nõ ha-
beatur ꝙ fuit sanctificata añ exitũ: tñ illõ
cõiter ab eccl'ia tenet̃. beatus Thomas red
dit causam dicens: ꝙ qñ eligit̃ q̃s ad aliq̃õ
misteriũ aufert̃ ab eo oẽ quod est impediti
uum ad tale misterum consequendũ. Sed
beata virgo, fuit electa vt esset dei mater.
Ideo requirebat̃ ꝙ esset preseruata a pctõ
actuali: ⁊ decuit ꝙ essꝫ sanctificata a pecca
to originali ante exitũ. Beatꝰ bonauentura
dicit: ꝙ si hieremias ꝓ eo ꝙ singularꝰ pro-
phetisauit de xp̃o. Et Johannes baptista
existens in vtero fuerit sanctificatꝰ: a fortio
ri beata virgo maria q̃ plꝰ accedebat ad sal
uatorẽ: de qua ip̃e debebat assumere carnẽ
humanã: fuit sanctificata ĩ vtero. ¶ Leua-
te corda vestra dñe burgenses. Estis theo-
logiane? Et vos dñi eritis dãnati: p̃sãtis
diuina beneficia vobis exhibita. Dicam vo
bis. v̾a theologia est timere deũ: ⁊ obserua
re eius mãdata. Sed dicetis pater nos cre
dimus saluari ꝓ eo ꝙ xp̃s dedit se nobis ⁊
ꝓ nobis totũ sanguinẽ suũ effudit: suscepi
mus baptismũ ⁊ sumus xp̃iani. Sicut em̃
iepte dedit filiã suã in holocaustũ: sic etiaꝫ
xp̃s dedit seip̃m ꝓ nobis ⁊ nos baptismuꝫ
suscepimus vt habeamus hereditatẽ. Ue-
rum dicitis: sed nõ totũ. Habetis legẽ ciui
lem. C. de dona. q̃ sub. mo. l. i. ⁊. ij. et extra de
cõditionibus appositis in desponsatiõe vel
in alijs cõtractibus c. verũ. Donatio sub cõ
ditione facta nõ tenet nisi aduenienté con
ditione. Casus em̃ est patens. Uos dñi ali
quando fundatis missas: ⁊ in fundatione
ponitis ꝙ curatus vel eius vicarius p̃ñtet
se tali ecclesie: ⁊ ꝙ ibi dicat missam. et si sic
datis sibi sex solidos: alias nõ vultis ꝙ sit
solutus. ¶ O peccatores vtinã deus non sit

nobis tam rigorosus sicut sunt leges τ ca-
nones suis subditis. Audite Paulum ad
Roma.vi. Humanũ dico ꝓpter infirmita-
tem carnis vestre:sicut exhibuistis mẽbra
vestra seruire immũdicie τ iniq̃tati ad ini-
quitatẽ:ita nũc exhibete mẽbra vestra serui-
re iusticie i sanctificationẽ. Dñi scitis quid
dicit Paulus. Ego nolo vos nimiũ onera-
re ꝓpter infirmitatẽ carnis. Nõ dico vobis
ꝙ ꝑ totũ aduentũ portetis ciliciũ:nec ꝙ ie-
iunetis cuʒ pane τ aqua:nec ꝙ vadatis sin-
gulis noctibꝰ ad matutinas:sed rogo vos
ꝙ tm̃ seruiatis deo sicut seruistis dyabolo.
Et sicut exhibuistis sensus corpis vr̃i: scilʒ
oculos τ alia membra:sic ponatis vt seruia-
tis deo.

¶ Quid dicitis domicelle:posuistis tantaʒ
penam ad orandum deũ: sicut ad pingẽdũ
facies vestras: Certe credo ꝙ non. Si igit̃
sitis dãnati certe cuʒ bona causa: qd reme-
diũ pater:dicatis dñe deus meus date mi-
hi grãm ita benevobis seruiendi ꝙ possim
vestre maiestati placere:τ ꝑmitto ꝙ nun-
q̃ʒ reuertar ad pctm̃. Iuxta iacobi documẽ-
tum. Abijcientes oẽm immũdiciam.

¶ In isto ꝭmone erũt due pates.

Prima erit de incarnationis sacratissime
profunda dignitate.

Secunda erit de peccatricis anime virtuo-
sa purgatione.

¶ Quantum ad primã partẽ debemus loq̃
de misterio incarnationis dñi.ij.Thimo.x.
Vidimus de presidentia xp̃i τ quõ pugna-
uit ꝯ diabolũ sicut lepte. Adhuc restat loq̃
et dicere quõ descẽsus xp̃i ad inferos fuit ꝑ
iudices ppl̃i figuratꝰ.hr̃ Iudicũ.xiij.ꝙ rur-
sum filij israel peccauerũt ꝯ dñʒ: τ tradidit
eos in manꝰ philistinoꝝ.xl.ãnis.et erat ibi
hõ quivocabat̃ manue hñs mulierẽ sterilẽ
τ apparuit ei angelus dicẽs. Ecce cõcipies
filiũ qui erit nazareꝰ τ vocabit̃ Sanson. Et
seq̃tur Iudicũ.xvi. Abijt sanson in Gazã et
tulit ambas portas. ¶ Leuate corda vestra
dñi. Ista nõ crescũt i capite meo. Ista figu-
rant descẽsum xp̃i ad inferos. Sãson inter-
pretat̃ sol fortis. Sicut ipe sanson fuit ma-
tri annũciatus:sic xp̃s virgini. Sãson acce-
pit vxorẽ alienigenã: sic xp̃us relicta iudea
trãsiuit ad gentes. τ hoc dicebat Pau. Act.
xiij. Vobis oportebat ꝑmũ loq̃ verbũ dei:ꝭ
quoniã repellitis illud τ indignos vos iu-
dicatis vite eterne:ecce cõuertimur ad gen-
tes. Sãson abijt in gazã τ abstulit fores:sic
xp̃us abijt in gazã.i.descendit ad infernuʒ.
Gaza fortitudo interp̃tat̃. Iob.xl. Non ẽ po-
testas sup terrã q̃ cõpet̃ ei. τ sic fortis.i.xp̃s
pugnauit cõtra forte.i.cõtra diabolũ. San-
son dormiuit in ciuitate gazã vsq̃ ad medi-
am noctẽ:τ xp̃us tulit ambas portas.i.pe-
nam et culpã q̃ detinebãt aĩas. Vñ Paulꝰ
inq̃t. Empti estis ꝑcio magno. Iuxta illud
Osee.xiij. Ero mors tua o mors:morsus tu-
us ero inferne. Ubi q̃rũt doctores vtrũ libe-
rauit eos qui erãt in purgatorio. vide bea.
Tho.iij.pte.q.lij.ar.viij. ¶ O dñi vos dubita-
tis subire penas ieiunare et dare elemosy-
nas. Videte q̃ta xp̃s passus est ꝑ peccatis
nostris τ nõ ꝑ suis. Hortor igit̃ vos et mo-
neo q̃tũ possũ ꝙ abijciatis immũdicias ve-
stras. Iuxta beati Iacobi documẽtũ. Abij-
cientes oẽm immũdiciam τc.

¶ Quãtuʒ ad secũdã partẽ. Dñi nũc ẽ hora
nimiũ festina ad prãdẽdũ. hodie nõ come-
dũtur carnes vt existimo si vos comedat̃
de pastillo linguarũ vos comedetis escam
diaboli. Iam locuti sumꝰ de illo pastillo et
multa diximus. Opʒ nũc discooperire τ a-
perire pastillũ τ videre si sit aliqua ligua li-
nitoria de qua nõ fecerimus mentioneʒ et
sermonẽ. Diximus eñ heri post prãdiuʒ de
lingua hortatoria τ iuratoria. Restat nunc
dicere ꝭm ordinẽ litterarũ alphabeti de.k.
et ẽ lingua cachinatoria: τ de.l.q ẽ ligua li-
nitoria. Dicit̃ aũt lingua cachinatoria a ca-
chinor cachinaris verbũ deponẽs. τ tm̃ va-
let sicut irrideo irrides: τ est mixtũ ad cõte-
nendũ vel declamandũ. Vñ ꝓpheta dauid.
Qui habitat in celis irridebit eos τc. Unde
dicit Alexãder ď hallis i.iij.ꝑte voluminis:
ꝙ ista tria differũt.s.irrisio:subsanatio: τ il-
lusio. q̃ñ irrisio est in verbo: subsanatio est i
signo: τ illusio in facto. De illusione hr̃ Lu-
ce.xxiij. Spreuit illũ herodes τ illusit indu-
tum veste alba τc. Dimissis istis opʒ venire
ad linguã cachinatoriã. Est aũt lingua ca-
chinatoria lingua de mocquerie. ¶ Leuet̃
corda. lingua cachinatoria est lingua deri-
sionis. Et fit tribus modis ꝭm Alexandrũ
de hallis.

Primo fit per loquelam,

Secūdo fit per signa,
Tertio fit in opere.
¶ Primus modus fit vt cum: aliquis videt aliquā mulierē ire ad cōfessionē τ dicit sic. Est bona catholica deus scit. Et cū dr ꝺ ali quo sacerdote q̄ dicit longuam missā: ꝙ ipe est deuastator thedaꝝ τ candelarū. Nec ꝓp tales irrisiones dimittenda sūt opa bona. Quia inqt xp̄s Luc.ix. Qui me erubuerit τ meos sermōes hūc filius hois erubescet ꝛc. Scd̄o fit cachinatio sic. verbigrā. Sūt due mulieres in ostio suo simł colloquētes: trā sit vna alia mulier: τ dāt sibi de naso vel du mentū gallice. vt dicit Tho.q.lxxv. Tertio fit cachinatio i ope: sicut factuȝ fuit christo cū herodes induit eū veste alba: et ministri pylati tangebāt eū dicentes. Quis ē qui te pcussit. ¶ Sed qretis: pr̄ an cachinatio sit semp peccatū mortale: Dico ꝙ cū derisor in tendit inferre erubescētiam ꝓximo τ pone re in ludū factū ꝓximi τ nō plꝰ apparet ei: est cōtra charitatē. Alexāder vero de hallis dicit ꝙ cum derisio cadit in dispendiū sctō rum vel sacroꝝ locoꝝ vel quicūꝗ ridet vł ve recundiam facit alicui ad intētionē malaȝ et ad dādū malū in capite seu rabiē: ē mor tale peccatum: q: ē ꝯ charitatē facere dede cus psone. vn̄ ps. Sepe expugnauerūt me a iuuētute mea ꝛc. ¶ Dn̄i leuate corda: retine atis ea que dicā vobis. plus nocent deriso res [vt inqt sanctus Tho.] seruitoribꝰ xp̄i: crucifixores [ceteris paribus] q: ꝓpter cachinationes boni dimittunt benefacere. ¶ Dn̄i de curia estis hic: nunqd quando ali quis est inter vos q̄ nō hȝ mulierē dicit ꝙ vadat ad carthusienses: τ ꝙ voueat castita tem. Et vos religiosi estis hic: nunqd si ali quis vestrū velit facere pniam vel suare re gulam suā: dicitis ꝙ ē ypocrita. Et vos etiā truphatores qd dicitis ꝺ parentibꝰ vestris: et de multis alijs psonis honestis τ deuot nunqd dicitis ꝙ sunt bigote q: vadūt ad ec clesiaȝ: ps. Qui hitat in celis irridebit eos. Et Sap. vij. dicetis in die iudicij. hi sūt qs aliquando habuimꝰ in derisū. ecce quō ꝯpu tati sunt inter filios dei. ¶ Alia ē lingua li mitoria: q̄ significatur p istaȝ lrām l. de qua loquitur xp̄s Mat. xxiij. cōtra phariseos di cens. Ue vobis ypocrite q̄ similes estis sepł chris dealbatis τ intus estis pleni iniqta te. Dn̄i comedistis ne ꝺ ligua ista: credo ꝙ sic. Limire est verbū qrte coniugatiōis τ idē est ꝙ exterius parare. Sed dicetis: pr̄ nos non intelligimus adhuc bene. vidistis edi ficatores domoꝝ τ istos q̄ operātur i plau stro: ipsi parietes exterius liniunt τ faciūt pulchrū parietē i parte exteriori: sed ps q̄ ē intra nihil valet. Sic sunt aliqui q̄ faciunt bonas similitudines: τ ostendūt signa viri honesti τ probi: τ itus sunt vitijs pleni. De quibus Iuuenalis satyra secūda. Et de vtu te locuti clunem agitanti. Cōtra scribas τ phariseos ita facientes τ interrogātes xp̄ȝ: dicit christus. Ue vobis ypocrite. i. vos pha risei eritis damnati: q: estis similes sepul chris deauratis: τ intus nihil valet. Estis hic portatores bullaꝝ: nūquid linitis au ditores vestros ad capiendū bursas eorum Et vos dn̄e iohannes q̄ estis cōfessor de de cem ānis τ nutritis peccatores in pctis su is. Et vos mulieres que facit signa amoro sa amatoribꝰ vestris dicēdo horas vestras: Et vos dn̄a burgensis q̄ estis plena luxu ria: sed tamē exterius quando aliquis loq tur dicitis: nō loquamur de illo: τ expuitis in terrā: vel dicitis: fy fy sileamus. Dico ꝙ ē peccatū mortale bm Tho. in. ij. ij. τ Bonauē tura in. iij. Est em̄ ypocrisis. τ est simile cle rico fingente se deuotū vt habeat bn̄ficiuȝ ab epo suo. Et vt dicit Iob. xxxvi. simulato res τ callidi ꝓuocant irā dei. Et vos domi celle dicitis aliquando ꝙ estis meliores ꝙ̄ sitis: vos comeditis de isto pastillo. Hortor vos vt corrigatis et emendetis vitas vr̄as vt dn̄s misereat vestri τ det vobis gratiam eundi ad vitam sempiternā: quā nobis ꝯce dat qui sine fine viuit τ regnat in secula be nedictus Amen.

¶ Sabbato prime dn̄ice aduentus in die conceptionis de mane. Sermo. xviij.

Obijcientes omnem immūdiciā ꝛc. Tota pulchra es amica mea: τ macula non ē in te. Canticoꝝ. iiij. τ i offi cio hodierno. ¶ Domini mei τ anime deuote quindecim diebꝰ citra: ego suasi vobis ꝙ̄tum potui vt disponeret

conscias vestras in honorē ꝛ reuerētiā icarnationis dn̄i nostri iesu xp̄i: ꝛ ꝙ mūdaret conscias vestras vt digne possetis recipe' istum verbū in die natiuitatis. ¶ Hodie mr̄ nostra pia ecc̄lia ꝓponit nobis cōceptionē illi⁹ q̄ portauit istū fructū i. cui⁹ honorē accepi ꝑ themate istud. s. Tota pulchra es amica mea ꝛc. q̄d tantū valet sicut mea charissima amica tu es tota pulchra ꝛc. Et ad h̄ intelligendū capio figurā q̄ hr̄ Gen̄. i. vbi d̄r. fiat lux. Quis em̄ beatissima virgo possit ꝑ plura significari: tn̄ meli⁹ figurat̄ ꝑ primū opus factū in distinctiōe dieꝝ. s. ꝑ lucē. Dic̄ ergo deus fiat lux. et ista sunt verba dei dicta ad beatam virginem.

¶ Est enim beata virgo.

Lux formaꝝ primaria in dignitate.
Lux formaꝝ pulcherrima i sctificatōe.
Lux formaꝝ nobilissima i maiestate.
Lux formaꝝ capacissima i filij di ꝯceptiōe.

¶ De primo. dn̄s possedit me ab initio viaꝝ suaꝝ. De secūdo Anselmus de cōceptu virginali dicebat vt illi⁹ virginis conceptio ea puritate niteret qua sub deo maior neq̄t inueniri. De tertio Augu. dicit hoc solū p̄dicare debem⁹ ꝙ virgo mr̄ xp̄i ē ꝛ ꝙ in rerū natura trāscēdit oīm creaturaꝝ maiestatem. De q̄rto Grego. Quē tot⁹ orbis capere non potuit tuo gremio ꝯtulisti. ¶ Dn̄i leuate capita vestra: nos volum⁹ loqui d̄ vno lumine. Deus a principio mūdi creauit lumē. et lumen inter creaturas est pulcherrima creaturaꝝ. Opꝫ ergo istius luminis applicare ꝓprietates bt̄e v̄gini. Primo: q꞉ sic lumē fuit p̄ma creatura ꝓducta: ita v̄go iter puras creaturas. scribit̄ ei Eccl̄. xxiiij. Ab initio et an̄ secula creata sū. ¶ Sꝫ q̄retis: pr̄ Salo. fuit ꝑ mille annos an̄ cōceptionē v̄gis marie: quare ḡ dic̄. Ab initio. Dico ꝙ aliq̄d pōt esse prius alio quadrupl̄r.

Primo prioritate t̄pis.
Scd̄o prioritate nature.
Tertio prioritate q̄litatis.
Quarto prioritate dignitatis.

¶ Scotus dicit vnū singulare verbū in tertio. ꝛ etiā in primo in materia d̄ predestinatione. s. sapientissim⁹ artifex in intētiōe sua p̄movidit ꝛ cōcepit finē. scd̄o v̄o de his que sunt ad finē. Ergo beata virgo nō fuit p̄ma creaturaꝝ prioritate t̄pis: fuit tn̄ p̄ria prioritate dignitatis inter creaturas puras. Solus em̄ xp̄s ipam i dignitate p̄cedit. sic dic̄ p̄s. In capite libri scriptū ē de me. Inter ei oēs p̄destinatas aīas aīa xp̄i ē p̄ma: ꝛ scd̄a beate virgis: ꝛ sic ꝯñr. ¶ Scd̄o bt̄a virgo d̄r lux: q꞉ lux nō recipit maculā i sua emissiōe: et sic ēt in sua cōceptione beata virgo nullā recepit maculā. erat em̄ cōueniēs ꝙ vterus portans puerū mūdū haberet matrē mundam. ¶ Tertio bt̄a v̄go d̄r lux ꝓpter nobilitatem. nihil em̄ nobili⁹ vel pulchri⁹ luce int̄ oēs q̄litates visibiles: sic inter creaturas nihil pulchri⁹ beata v̄gine. Iō titulus singularis v̄gis marie ē iste. Virgo mr̄ dei ꝛ hominis. ¶ Quarto v̄go bt̄a ē lux rōne capacitatis. Beat⁹ Aug. libro de q̄titate aīe dicit ꝙ vas ē magnū s̄m ꝙ ē receptiuū maiorū vel minoꝝ liquoꝝ: s̄ beata virgo recepit illum quē celū ꝛ terra capere nō poterāt: iō benedicta ē inter oēs mulieres. Ut āt possimus huius lucis fieri participes: ad ipsam virginē recurram⁹ grāꝫ ab ea postulantes et dicentes mente pia. Aue ꝛc.

¶ Abijciētes oēꝫ ꝛc. More solito mouet̄ q̄ō theologalis terminata i doctrina magistri Johānis de baccone doctoris resoluti i. iiij. di. ij. q. ij. Dixim⁹ heri: ꝙ xp̄s nat⁹ ē de virgie et ꝙ anteq̄ꝫ exiret ventrē matris fuit sanctificata. Restat scire an cecidit in originale peccatū. r̄ndet p̄dict⁹ doctor ponēdo tres ꝓpōnes. Prima ē hec: ꝙ de⁹ potuit beatam v̄ginē ab oī pctō p̄seruare. Pꝫ: q꞉ apud eum nihil ē impossibile. Luc. i. Scd̄a ꝓpō ē hec: ꝙ decuit ꝓpter electionē eternā s̄m quam elegerat vel p̄ordinauerat ꝙ eēt templū in quo esset carnē humanā recepturus ꝙ preseruaret̄ ab oī peccato. ꝛ istā ꝓpositionē ꝓbat auctoritate legis ciuilis eccl̄iastice ꝛ diuine. Tertia ꝓpō. deus eaꝫ preseruauit. hec propositio patet exp̄sse ꝑ ꝯciliū basilien̄. q̄d expresse hoc idem determinauit. Scot⁹ tamen in tertio sic ꝓbat: q꞉ ꝑfectissim⁹ mediator dꝫ habere perfectissim modū mediandi sed perfectissim⁹ modus mediandi fuit preseruādo a pctō: ergo ꝛc. ¶ Leuate capita vestra: dubitatis ne damnari: dicetis forte: ꝙ dn̄s redemit nos ꝛ assumpsit carnē humanam ꝓ nobis: iō nō dānabimur. veꝝ dicit̄: sed non totum. Habetis regulā iuris i antiq̄s, Criso, oīs res ꝑ quascūq̄ꝫ causas nasci

tur:p̄ easdē dissoluitur. Et habetis legē ci-
uilē. C. qn̄ licet ab ēp. discedere. l. i. Ad intel
ligēdū istas leges btūs Aug. sup̄ psalteri-
um tractās illud. Mater syon dicet hō. dicē
ꝙ nō est aliquis modus melior ad sanādū
infirmū q̄ȝ dare medicinā ĩfirmitati corn̄-
dentē. Uerbigr̄a. si aliq̄s ex nimia comesti
one sit infirmus opꝫ ꝙ ieiunet. Moraliter
sicut prima mulier fuit in peccato ⁊ etiam
vir: sic in redēptione debebat eē vir ⁊ muli
er absq̄ȝ peccato: ⁊ sicut illi fuerūt macula-
ti: sic isti debebant eē immaculati. Ideo bo
nauentura in stimulo amoris dicit. Credo
ꝙ ꝑpter dignitatē ei⁹: q̄r mater xp̄i ē: āge-
lus non posset eam sufficiēter laudare. idō
mater syon dicet hō. Filius dei in cruce dū
pendet: dicet syō. i. eccl'ie. Ecce mater vestra.
eā em̄ dedit vobis xp̄s in matrē: idō eā debe-
mus eā honorare vt matreȝ. Sed in conce
ptione pendet ei⁹ honor. ideo eccl'ia mr̄ nr̄a
recitat vt eā honorem⁹ p̄ verba ĩ prothema-
te sumpta. Tota ⁊c.

¶ In isto ỽmone erūt due p̄tes p̄ncipales.
Prima erit de peccati originalis macula ⁊
liberatione.
Secunda erit de v̄ginis christifere mundi
cia ⁊ preseruatione.

¶ Pria tāgit̄ ibi. ⁊ macula nō ē in te. secun
da vero ibi. tota pulchra es ⁊c. De cōceptiōe
btē virginis fuit a p̄ricipio opinio ābigua:
ỽ̄ a tp̄e beati Bernardi ĩcepta fuit ⁊ hodier
nis tp̄ibus veraciter ap̄ta. Pro p̄me partis
expeditiōe ⁊ faciliori ĩtellectu oꝫ videre tres
articulos. Primo q̄d sit pctm̄ origiale. scd̄o
quō a persona cōtrahit̄. tertio quō mūdata
sit aīa. De p̄mo dicit Ansel. de cōceptu v̄gīa
li: ꝙ pctm̄ originale nō ē aliđ q̄ȝ carētia iu-
sticie originalis ex p̄mo parēte cōtracta cū
debito habēdi eā. de quo d̄r ad Ephe. ij. Era
mus natura filij ire. ⁊ Romañ. iij. Omnes
in adā peccauerūt. Sꝫ q̄retis quō cōtrahit̄
ex vnione aīe ad carnē. dicit Scot⁹ ꝙ caro
nō ē susceptibilis vitij nec v̄tut̄. Sꝫ di. iij. li.
ij. dicit: ꝙ ex aīa ⁊ carne efficit̄ p̄sona que ē
filia ade q̄ ē debitrix ⁊ tenet̄ h̄re iusticiā ori
ginalē ⁊ nō hꝫ: idō ē in pctō. Sꝫ q̄retis quō
abluit̄. dico ꝙ p̄ sacr̄m baptismi mediante
merito passiōis xp̄i. Apo. i. Lauit nos a pec
catis nr̄is ĩ sanguīe suo. vbi soluta est obli-
gatio pcti originalis: ita ꝙ nō sum⁹ āplius
ad illud obligati. Dn̄i qn̄ vaditis p̄ villā nr̄ā
quid videt̄ vobis ꝙ hoīes debēt vos respice
re. Certe si bene ꝯsideremus statū nostrū nos
debem⁹ humiliare capita nostra ⁊ aīos no-
stros: q̄r oēs fuim⁹ ĩ sorde ⁊ luto peccatoꝝ
et in via ꝑditiōis añ natiuitatē xp̄i. Et cer
te mirū ē ꝙ infans vni⁹ diei nō sit purus ⁊
mūdus a peccato. Sꝫ q̄rit Aug. quō cōtra-
hitur peccatū orig. nō ei peccat q̄ creat nec
qui ꝓcreat: p̄ quas ergo ripas ingredit̄ hec
macula? Clarū est ei ꝙ vn⁹ vir vxorat⁹ tā san
ctus sicut sanctus Ludouic⁹ nō peccat mor
taliter cognoscendo mulierē suā: de⁹ ēt creā
do aīam nō peccat. Quō igit̄ venit origiā-
le pctm̄? dicit Ansel. ꝙ fuit defect⁹ ⁊ p̄uatio
solū iusticie originalis. Casus ē. Rex ludo-
uicus dedit villā aliquā vni militi ⁊ suis suc
cessoribus q̄ȝdiu nō introduceret inimicos
regni infra ciuitatē: si ipse ē ꝑditor ⁊ intro-
ducit aduersarios r̄gni. Certe bono iure ip
se et tota posteritas sua venit puniend⁹ et
priuandus illa villa. Sic deus dederat iu-
sticiaȝ originalē ade ꝙ illa sp̄ regularet ta
liter sensus ⁊ partes inferiores rōni ꝙ oīa
obediebāt rationi. Sꝫ adā introduxit ĩimi
cū humani generis. i. diabolū cōsentiendo
in pctm̄ ⁊c. ꝑdidit iusticiā originalē ꝓ se et
ꝓ oī posteritate sua. ¶ Sꝫ q̄ret̄: p̄r quō cadi
mus ĩ illud pctm̄: ego nollē peccare in ma-
trimonio? Dico ꝙ nō ē malū bibere vinū et
calefacere se. Idō si cepisti vxorē nō peccasti
ꝑpter hoc: ỽ̄ dico ꝙ potes teip̄m cōburere
ad ignē tuū. Sꝫ dicetis: p̄r quō cadit p̄uu-
lus in pctm̄. Scot⁹ dicit ꝙ ĩ vtero mr̄is de⁹
creat hoīem ⁊ de corp̄e ⁊ aīa fit p̄sona ade.
et q̄r adā ꝑdidit ꝓ se ⁊ oīb⁹ p̄sonis iusticiaȝ
originalē: idō nō hꝫ q̄đ dꝫ h̄re ⁊c. Dicit̄ auteȝ
pctm̄ originale sicut qn̄ pat̄ aliquis cōmisit
aliq̄đ crimē lese maiestatis: si hēat filium
hereditas nō ꝓficiet filio. Sꝫ q̄retis: p̄r que
mala incurrit adā ⁊ alij illo posteriores p̄p̄
amissionē iusticie originalis. Dico ꝙ perdi
dit p̄miū ⁊ incurrit dānationē eternā: q̄r đ
lege ordinata p̄uulus decedēs in pctō origi
nali nunq̄ȝ videbit deū. scd̄o incurrim⁹ vere
cūdiā ignorātiā labores ⁊ penas plurimas
Quero a vobis mulierib⁹ qn̄ peperistis: vñ
ꝓuenit dolor ille? dico ꝙ ex pctō originali.
Si q̄ratis quare hō adult⁹ verecūdat̄ mō-
strare v̄enda? dico ꝙ h̄ ē q̄r sūt noscētes. Idō

dicit̄ ꝙ q̄ nõverent̄ sũt innocentes. Sil'r si querat̄ q̄re aīalia magna ꝛ pua nobis adṽersant̄: dico ꝙ hoc est ꝑpter peccatũ originale. tertiũ malũ ē: q: pars sensitiua dn̄at̄ rationi. Ideo dicebat Hiere.ix. Nõ glorieẗ sapiens in sapientia sua: nec fortis in fortitudine sua. Dicit em̄ magr̄ sentē.in.iij.dist. ix. ꝙ deus determinauit ꝙ nisi in vno hoīe esset tanta humilitas sicut in primo parente fuit supbia nõ redimereẗ gen⁹ humanũ Ideo xp̄s positus in cruce cũ clamore valido vt inquit Pau. Heb.v. Obtulit corp⁹ suum ꝑ redēptione generis humani ꝛ exauditus ē ꝑ sua reuerentia. Ideo hortor et moneo vos fratres in christo iesu dilectissimi: ꝙ cõtemplemur xp̄i hũanitatē et amorem: qui nos dilexit tantũ vt aīaʒ suā poneret pro nobis ꝛ peccata nostra portaret sup dorsum suuʒ. Et de isto loq̄bat̄ venerabilis Beda admirando di. de pueris q̄ portātur ad aquā sacri baptismatis. Que est inquit ista virtus aq̄ tanta vt corpus tangat et cor abluat? Dico ꝙ illa virtus ꝑcedit de merito passionis xp̄i. iste paruulus nũc baptisatus erat obligatus ad penā eternā: ꝛ nũc ē capax regni celoꝝ. Sed queretis q̄d de prībus antiq̄s: quõ liberabant̄ a pctõ originali? dico ꝙ liberabant̄ in merito passiõis xp̄i preuise. Casus ptʒ. est vnus miles q̄ ē familiaris regi q̄ hʒ fratrem q̄ ē cõtrari⁹ regis: ꝛ iste dicit regi. Dn̄e rex: habeo fratrē q̄ est vobis cõtrari⁹: dabo vobis taleʒ villā si vultis ei parcere. Et ait rex. accipio ꝑmissum: sʒ nolo ꝙ veniat ad palaciũ meũ nec volo videre ipm̄ nisi habuero villā mihi ꝑmissam. O peccatores cõpuncti a principio mũdi vsq̄ ad passionē xp̄i multi fuerũt sancti viri: et tñ ꝑpter peccatũ p̄mi parētis fuerũt exclusi extra patriā. Si ergo ꝑpter vnũ peccatuʒ tot grauia tormēta passi sunt: q̄d erit de nobis qui in tot ꝛ tātis deũ offendim⁹? Suadeo igiẗ vobis iuxta thema p̄assumptum.

¶ Abijcientes oēm immũdiciaʒ ꝛc. Ab hoc em̄ originali pctõ fuit exclusa beata virgo: sic ꝙ de ea possum⁹ dicere v̄ba pro themate sumpta. Tota pulchra es amica mea ꝛc.

¶ Quātum ad secũdā partē videndũ ē quõ beatissima virgo maria fuit preṡuata a peccato originali: oportet facere vnũ dialoguʒ duarũ personarũ. Estis hic dn̄i aduocati q̄ habetis liguas acutas sicut nouaculas. vl' ponamus duas mulieres. q̄ libenter leuāt capita sua: ponatis vnā illaꝝ mulieꝝ ibi superius ꝑpe portā eccl'ie. Dicatis vos o domina: q̄d ē nomē vestrũ? Rñdebit ꝙ ē turpe mēdaciũ. Tũc dicatis: dn̄a mea mēdaciũ q̄d dicitis d̄ conceptione beate virginis? Dico ꝙ fuit cõcepta in peccato origiāli et in illo tempe fuit filia diaboli et maledicta a deo pro tempore. s. peccati originalis: ꝛ nisi redempta fuisset per passionem fuisset dānata. ꝛ ꝙ ita sit habeo auctoritates ꝛ rationes plurimas. Primo dicit Dauid in psalterio. Ecce enim in iniquitatibus conceptus sũ. et alibi. Omnes declinauerũt simul inutiles facti sunt: non est qui faciat bonuʒ: nõ est vsq̄ ad vnũ: id est preter christum. dicit glosa. Et ysaias.liij. Om̄es nos quasi oues errauimus. Et Salomõ Eccl'.vij. Viruʒ de mille vnuʒ reperi: mulierem ex oībus nõ inueni. et Pau. Roma.v. Per vnuʒ hominem peccatum in hunc mundũ intrauit in quo om̄es homīes peccauerũt. Ad hoc etiaʒ sũt doctores ecclesie: scʒ Augusti. ꝛ Bernar. verba Augusti. recitantur de consecra. distin. iiij. Firmissime tene ꝛc. Et glo. de conse. di. iij. c. pronunciandũ. expresse dicit ꝙ fuit cõcepta in peccato originali. Dn̄a mendaciũ: si habetis rationes adducatis. Dicit ipsa. habeo plures. Prima q: ipsa habuit penaʒ peccati. Secũda q: si mortua fuisset añ xp̄ʒ descendisset ad limbum. Tertia q: fuit redempta sicut et alie persone: quia xp̄s fuit vniuersalis redemptor. Quarta q: non debuit esse tāte dignitatis: quāte fuit fili⁹ suus. iste sunt rationes mee. hola hola satis est: vos habetis maluʒ caput ꝛ mala verba. Oportet habere vnā aduocatricē pro beata virgine q̄ vocatur veritas: q̄ oīa vincit. sic dicitur. ij. Esdre.viij. ꝛ illam collocabim⁹ prope crucifixũ. Dicatis igiẗ dn̄a veritas et loq̄mini alte ꝛ viua voce. quid vobis videtur d̄ conceptione beate virginis? Pater non possum audire ꝙ virgo q̄ fregit caput diaboli: que fuit ab initio electa mater dei ꝛ hoīs ꝑ solũ momentũ fuerit in ira dei. Insuper est mihi durũ intelligere ꝙ fuerit maledicta: et si fuisset mortua ꝙ fuisset dānata: cũ helizabeth dixisset de ea ꝙ esset bñdicta inter oēs mulieres. Et pro ista opinione volo ad

ducere rõnes:auctoritates:ꝛ opiniones veras ꝛ soluere argumẽta cõtraria adducam rationes q̃ sumũtur ex Scoto ꝛ Johanne de baccone doctore resoluto: ꝛ Petro aureo li.ex Frãcisco d̃ maronis:ꝛ sũt tres vl' quattuor rationes. Prima sumit̃ rõne maternitatis. Secũda ex pte sanctitatis. Tertia ex parte dignitatis. Quarta ex parte eligibilitatis. ¶ Primo igit̃ rõne maternitat̃. Qui eñ dixit: honora patrẽ tuũ ꝛ matrẽ tuã: noluit trãsgredi mãdatũ suũ. Nã dic̃ Math. v. Non veni legẽ soluere: ſ adiplere. ergo p̃seruauit beatã vginẽ. Scđo rõne sanctitatis. videm⁹ eñ ꝙ aliqui cadũt in peccatũ et nunq̃ resurgũt sicut dãnati. Alij resurgũt vt sancti. Alij peccãt originaliter ꝛ sctificãtur. Alij nunq̃ cadũt sed p̃seruant̃: sic btã virgo. Dicit eñ Hiero. in sermone d̃ assumptione. Ceteris p partes daẗ grã. i mariaꝫ vero toti⁹ gratie plenitudo venit. Tertio ratione dignitatis. ponam⁹ sicut ponũt doctores beatã virginẽ in esse nature: ꝛ ꝙ de⁹ q̃rat ab ea q̃d diligat alteruꝫ illoꝝ: aut stare ppetuis tpibus in iferno sine pctõ: aut stare p momentũ in pctõ originali ꝛ i ira dei. certe poti⁹ elegisset penã positiuã q̃ in peccato originali ee: ſ de⁹ p̃seruauit eã a penis hmõi nec passus ẽ ꝙ moreret̃ añ ei⁹ ascẽsionem. ꝛ cũ ipe liberauerit a peccato originali p̃res antiq̃ testamẽti merito passiõis p̃uise: sil'r credẽdũ ẽ ꝙ in eodẽ merito ipam p̃seruauit a peccato. Quarto rõne electõis. ipsa eñ ab eterno fuit electa vt eẽt domus sctã cõueniẽs ꝛ honesta ad recipiẽdũ ipꝫ regem: modo nõ fuisset sufficiẽter disposita si nata fuisset in peccato originali saltẽ p illo tpe. Ad hoc sũt doctores. p̃mo beat⁹ Anselm⁹ in ep̃la ad ep̃os anglie dicẽs. Non reputo amatorẽ beate virgis q̃ respuit diẽ celebrare sue cõceptiõis. Idẽ h̃ꝫ Richard⁹ de sancto victore in sermone q̃ icipit. Nonduꝫ erãt abyssi: ꝛ ego iã ꝯcepta erã. Ad hoc etiã habem⁹ plures auctoritates. Primo h̃r Genes. iij. Inimicitias ponã iter te ꝛ mulierẽ: ipa cõteret caput tuũ. Modo nõ cõtriuissꝫ caput diaboli nisi fuisset p̃seruata a peccato originali. Ponam⁹ dñi duas mulieres h̃: quarũ vna sit meretrix pessima: ꝛ alia nũq̃ peccauerit neq̃ aliq̃d mali egerit. Que ista rũ deo plus tenet̃: an illa q̃ p̃seruata p̃mã sit: an alia q̃ in peccatũ ceciderit? Clarũ est ꝙ illa q̃ sp̃ fuit p̃seruata. Et per hoc soluit̃ ratio bti Thome ꝛ alioꝝ. si eñ duo sequuntur ꝛ pmittã vnũ cadere in foueã ꝛ eũ subleuem: ꝛ aliũ nõ pmittã cadere: ſ p̃hibeam. Ille mihi magis tenet̃ quẽ p̃seruaui: q̃ ille qui cecidit. Sꝫ dña v̄itas dicatis ad oẽs auctoritates que h̃ñtur in sacro canone. dico ꝙ tota virgo erat in periculo ad cadẽdũ in peccato originali: nisi fuisset preseruata: ſ fuit p̃uilegiata sicut dicũt legiste. ff. de legibus. l. princeps. lꝫ p̃riceps legib⁹ solut⁹ sit: tamẽ ẽm leges viuere dꝫ. sic etiã btã virgo licet nõ sit de lege cõi p̃seruata: tñ xp̃s eam conseruauit de lege priuata. Sꝫ dña v̄itas quid dicetis ad tot doctores q̃ oppositũ tenuerũt in scripturis suis. Ad beatũ Berñ. Thomã Bonauẽturã Guidonẽ: ꝛ sic d̃ alijs Dico ꝙ añ terminationẽ eccl'ie licituꝫ erat opinari de vtraq̃ pte. Sed q2 cõciliũ basiliense aliter sensit: iõ periculosuꝫ ẽ illud asserere. credo et̃ hoc esse hereticum: ꝛ h̃ etiaꝫ sonant verba p themate sũpta. Tota pulchra ꝛc. Cum igit̃ de⁹ creauit eaꝫ immunẽ a peccato originali: laudemus diuinã bonitateꝫ et admirem⁹ suã prouidentiã rogantes euꝫ vt per intercessionẽ sue dignissime matris dignet̃ nobis delere peccata nostra ꝛ dare nobis vitam eternam. Amen.

¶ Eadem die conceptionis post prandiũ. Sermo. xix.

Bijcientes omnem immundiciã ꝛc. Dic obsecro te ꝙ soror mea sis vt bene sit mihi propt̃ te et viuat anima mea ob gratiam tui. Genesis. xij. ca. Dñi ꝛ anime deuote retinuistis illud q̃d mane diximus tangendo materiã cõceptõnis beate Marie q̃ singulari priuilegio fuit preseruata a macula peccati originalis. Debetis deo seruire ꝛ honorare beatã virginem aduocatricẽ peccatorũ viso et attento ꝙ nuuq̃ fuit in ira dei nec in mala gratia: et istud est similiter credendum ꝛ tenẽduꝫ nec amplius verti debet in dubium: et ideo quicquid voluerit pro nobis postulare faciliter a christo exaudietur. Est eñ velut Ber

sabee q̄[vt hr̄.iij.Regū.ij.] Sedit ad dexte-
raȝ regis.qui dixit ei. Pete mater mi.neqȝ
eniȝ fas ē vt auertā faciē tuā. Sic btissima
virgo mater sedet ad dexterā filij sui. iuxta
illud ps. Astitit regina a dextris tuis ꝛc.
Ideo cū ipsa pijssima virgo habeat de no-
bis pietatē assumpsi verbū scd̄o allegatuȝ.
Dic obsecro ꝙ soror mea sis ꝛc. Dixit enim
deus abrahe[vt sacra refert hystoria]egre
dere de terra tua ꝛ de cognatōe tua ꝛ de do-
mo patris tui ꝛ veni in terrā quā mōstra-
uero tibi. Tūc abrahā dixit dn̄o.ibo quo pla
cuerit tibi.tūc iussit ei dn̄s ꝙ iret in egyptū
in ciuitatē populatā ꝛ plenā diuitijs i me-
dio egypti sicut parisi⁹ in medio frācie. Cuȝ
ingrederet̄ egyptū vidēs ꝙ haberet pulchri
orē mulierē toti⁹ patrie in etate ꝛ annis:tā
teqȝ pulchritudinis erat quāte fuerat in se
cūdo anno. Cū igit̄ venit ad portā ciuitat̄
dixit vxori. Amica m̄a dulcissima:noui ego
ꝙ sis mulier pulchra ꝛ formosa sup oēs mu
lieres isti⁹ patrie:quāobrē q̄ȝ primū ingredi
emur ciuitatē erim⁹ capti ꝛ ducti corā rege
ꝛ vos reseruabūt:me aūt interficient.rex ei
coꝝ effeminat⁹ est valde. Rogo igit̄ te dul-
cissima vt dicas ꝙ soror mea sis: vt ego bn̄
venerim in ista terra ꝛ vt bene sit mihi pro
pter te:ꝛ seruet̄ vita mea ꝛ honor tuus. Dn̄i
ꝛ aīe deuote notate v̄ba: ꝛ vos xp̄iani adul
teri attēdite sensū isti⁹ verbi. Int̄ paganos
frāgere m̄rimoniū ꝛ cōmittere adulterium
erat tā graue ꝙ gloriosus p̄riarcha abrahā
estimabat ꝙ citi⁹ cōmitteret̄ homicidiū q̄ȝ
vt suā vxorē caperēt. Dū aūt intraret ciuita
tē ꝛ vidissent eos custodes dixerūt eis. Ex-
pectetis modicū vt significem⁹ aduētū ve-
strū regi. Tūc accedētes ad regē dixer̄t. Dn̄e
rex:sūt duo extranei de terra chanaā in por
ta:nescim⁹ q̄ sūt si placet vobis eos videre
adducem⁹ ad vos. Tūc p̄cepit rex vt addu-
cerent̄. Cū aūt itrarēt aulā regiā ꝛ rex vidit
mulierē ita pulchrā q̄siuit ab abrahā. Ami
ce mi:q̄ nā ē hec mulier quā ducit̄ vobiscū?
dn̄e mi rex inq̄t abrahā: vos ex ea q̄retis si
placet maiestati v̄re. Tunc rex dixit. Sarra
filia mea:dicatis mihi si placet vobis q̄ nā
estis vos:ꝛ q̄s est iste hō q̄ ducit vos. Tunc
sarra respondens ait. Hic vir est frater me⁹
dilectus. Tūc dixit rex. Vos beneveneritis
ꝛ sitis securi ꝙ nullus vestruȝ patietur de-
decus quodcunqȝ ꝛ amore vestri filia mea
frater vester bn̄venerit ad curiā nostrā rega
lem. Et si non fueritis vxorata libenter [si
placet vobis]ego caperēȝ vos in vxorē ꝛc.
¶ Leuate capita vestra ꝛ sp̄us vestros. Dn̄i
ꝛ aīe deuote audistis hystoriā pulcherrimā
de abraham que q̄uis pulchra sit in sensu
litterali tn̄ i sensu mistico ē pulchrior. Pau
peres pctōres audite me:mandatū est ꝛ p-
clamatū:ꝛ Paulus est cliēs q̄ dicit. Statutū
est hoīb⁹ semel mori.ad Heb.ix. Vos burgē
ses vos virgines ꝛ vos domicelle q̄ habetis
pulchras chirothecas: opȝ dimittere villaȝ
p̄ntēȝ sicut abrahā ꝛ cognationē:ꝛ ire ad pa
triā lōginquā ꝛ extraneā. De qua Chrisost.
in sermonib⁹. moriturus dū mēte cōpos ē:
dicere pōt.amici valete. in māsiones metu
endas ꝛ regiones lōginquas opȝ cōparere
corā iudice iustissimo.quis cōducet dn̄i ne-
scio. Miserabiles pctōres audite chrisosto-
muȝ in p̄sona infirmi dicētē. Ad deuȝ mei
amici.ad deū dn̄e dicet domicella. ad deuȝ
carissima vxor mea dicet dn̄s.ad deū mi vi
cine dicet ꝓpinquus.ad deū ꝯsobrine mi di
cet cognat⁹. Sȝ quo itis: Rn̄debit i sclȝ aīa
rū ꝑgo:ꝛ velle nolle opȝ ire.opȝ cōꝑere corā
xp̄o sūmo iudice. Quis ꝯducȝ vos corā illo?
vos dn̄i ecclesiastici ducatis ꝯcubinas.q̄rat̄
illis an veniēt vobiscū. Et vos dn̄i mūdani
dicatis pōpis v̄ris officijs ꝛ diuitijs ꝙ ve-
niant vobiscū. Et vos viles meretrices scri
pte in libro dānatoꝝ dicatis lenonibus ve
stris ꝙ veniāt vobiscū:vt bibant vinū liba
minū.credo ꝙ nō ibūt vobiscū in egyptū.i.
in terrā tenebraꝝ. Dicam⁹ oēs o pctōres ip
si saray.i. btē virgini ꝙ dignet̄ eē nostra so-
ror:vt vita nobis seruet̄ ꝓpter suā pulchri-
tudinē quā nūq̄ȝ amisit.s. v̄ginitatē ꝛ hūi-
litatē. ꝛ placuit regi egypti.i.supremo deo.
q: tota pulchra fuit:q: nūq̄ in pctō nec ori
ginali nel mortali nec veniali fuit. ꝛ hoc re
cipit eccl'a gallicana.q: ꝯciliū basilien̄.ita d̄
termīauit. Dn̄e burgen̄.dicat̄ mihi q̄d dici-
tis in horis v̄ris.nūq̄d eā depcamini dicen
tes. Maria mater gr̄e mat̄ mīe tu nos ab
hoste ꝓtege ꝛ hora mort̄ suscipe. Hodie est
dies sabbati:in die sabbati aliq̄ ieiunāt in
honorē ipsius. Alij offerūt sacrificiū:vt di-
cēdo missas. Ista oia bona sūt. Sed necesse
est ꝙ queram⁹ sibi duo: q̄ in illa orōne po-

nūntur. Maria mater grē mater mie ꝛc.
Primo vt a diabolo nos protegat.
Secundo vt in morte nos suscipiat.
¶ Et istud scōm debemus postulare: qm̄ in articulo mortis tot⁹ mūd⁹ nos deserit. Dicatis ergo o pctōres: btissima ꝟgo oram⁹ vos ꝑ amore vr̄i filij vnigeniti in hora mortis nos suscipiatis. i. hēatis nos pn̄tare vr̄o filio. Sꝫ dicetis: pr̄ qliter h̄ postulabim⁹? Dico ꝙ btūs Jacob⁹ dat nobis documētum. Abijcientes oēm imūdiciā ꝛc. Et vt facili⁹ assequamur: salutabim⁹ eam dicētes, Aue. Abijcientes oēm imundiciam ꝛc.
¶ More cōsueto mouet̄ questio theologalis terminata in doctrina magistroꝝ nr̄oꝝ theologoꝝ: ꝛ p̄sertim in doctrina Boñ. i. iij. dixi hodie mane ꝛ heri qualiter spāli p̄uilegio fuit ꝟgo ab oi pctō p̄seruata. Doctor ō maronis dicit ꝙ poterat ꝛ ꝙ decebat ꝛ ꝙ de facto ita factū fuit. Quero ergo nūc vtꝝ de facto fuerit p̄seruata? Dico ꝙ sic. ꝓbat̄ ꝑ rōnem Scoti. ꝑfectissimus redēptor hꝫ ꝑfectissimū modū redimēdi: sed xp̄us fuit ꝑfectissim⁹ redēptor: ergo habuit ꝑfectissimuꝫ modū redimendi btām ꝟginē. Sed ꝑfectissimus modus eam redimendi fuit citi⁹ eaꝫ preseruare q̄ꝫ eam post casuꝫ reꝑare. igitur clarum est em̄ ꝙ deus maiorem grām facit vni eum p̄seruando ꝙ nō cadat: q̄ꝫ post casum ꝙ resurgat. Dimissa illa q̄stione q̄ satis terminata est in precedenti s̄mone: querit Boñ. vbi supra. ¶ Utruꝫ beata ꝟgo maria in prima sanctificatione sic fuerit sanctificata ꝙ pcti fomes fuerit totaliter extract⁹. Alexāder in scōa ꝑte ꝛ magister in scōo dicunt ꝙ ex pctō originali seq̄tur quedā ꝓnitas ad malū in nobis. ꝛ vocat̄ fomes peccati. aliq̄n vocat̄ tyrannis: aliq̄n vocat̄ lex mēbroꝝ: aliq̄n lex carnis: aliq̄n cōcupiscentia. Fomes d̄r de foueo foues. sicut em̄ cinis fouet ignē ꝛ nutrit vt est cooꝑtus cinere: sic sensualitas hꝫ in se fomitem. i. inclinationem ad malū ꝑ quā aīa efficit̄ ꝓna ad peccandū. qn̄ ergo querit. Utrum in ipa ꝟgine gloriosa fomes fuerit totaliter extinctus. Rn̄det bonauentura: ꝛ dicit ꝙ in instanti creatōnis aīe fuit taliter ligat⁹ ꝛ tanta grā fuit illi collata: ꝙ inclinatio ꝛ pronitas ad malū nunq̄ ascendit in mentem virginis vt eam ad malum inclinaret, ꝛ hoc fuit in prima sanctificatione. ꝛ vsqꝫ ad illā potuit peccare venialiter sed non mortaliter s̄m Olrā. In secūda aūt sctificatōe cū sp̄ussāctus venit super eā in conceptione filij dei tunc taliter impleuit eā gratijs ꝛ donis: ꝙ fomes ille qui erat ligatus fuit totaliter extinct⁹. Et sic beata virgo impeccabilis effecta fuit. ¶ Leuate capita vr̄a ꝛ respiciatis me si placꝫ. Dn̄e domicelle qn̄ ibitis ad mortē timetis dānari cū ibitis corā rege supremo ad reddendū cōputū vestrū? Quid dn̄e burgēses: ꝛ presertiꝫ de fatuis scꝫ amoribus quos habuistis ꝛ habetis emburelucoqueꝫ illos gaudisseurs. ꝛ de tactibus ꝛ verbis infamibus ꝛ vilib⁹. Et vos dn̄i si [pro quia] oporteat reddere rationē villicationis vestre: qualiter intrastis officia: ꝛ q̄liter estis vsi de beneficijs dn̄i ecclesiastici: ꝛ de bonis ex eis ꝓuenientib⁹: ꝛ qualiter ꝛ vbi exposuistis? Et vos mercatores fuistis ne deceptores in mercātijs vestris? si sic opꝫ reddere rātōeꝫ villicatōis vestre. ¶ Leuate capita vr̄a. Estis ne de opinione Tullij pagani dicentis vt esset fortitudo male agendi apud improbos a maioribus uostris cōstituta sunt supplicia apud inferos. Sed cōtra eū Hieró. ad pāmachiū. quasi cū malleo frāgit ceruicē tullij dicēs. An putam⁹ ꝙ iocādo predicēt ꝓphete: ridēdo loquant̄ apl'i? Inutiliter xp̄s iudiciū ꝯminet̄? Sed ioci nō sunt: vbi supplicia intercedūt. Si iocando passi sūt: credātur iocādo loq̄. ysaias serra secat̄. Daniel leonibus deputat̄. Paulus truncat̄ gladio. Petrus in cruce dn̄i exēplo suspenditur. ¶ Domine burgēses q̄d dicitis? si mac q̄relle inducāt vos ad malū: opꝫ emendare vitā vestrā vel dānari. Sed dicetis vos: pr̄ Maria virgo que fuit p̄seruata ab oi pctō rogabit ꝓ nobis. ꝛ filius dei qui factus est hō habebit pietatē de nobis. Bene dicitis sed nō totū. Uadatis ad legistas: ꝛ queratis ab eis in quib⁹ casibus donatiōes sunt reuocande. Ipsi em̄ ponūt vndeci. Dixi duos. prim⁹ est quādo res ꝓpter quā fit non manet in esse. secūdus est quādo eodem modo sub quo donatio fit nō obseruat̄. Habetis casuꝫ. C. de reuocā. dona. l. vlt. vbi d̄r. Om̄s donatōes legitimas. i. s̄m leges ordinatas firmas illibatasq̄ꝫ ꝯsistere volum⁹: nisi donarius donatori fuerit igrat⁹. Ad idē ē lex

canonica extra de donati. in antiquis. ca. propter eius ingratitudinē. Dñi vidistis ne flamingos multi fuerūt destructi. si aliquis eorum veniret ad istā villā et quereret domum alicuius ciuis: et ille ciuis burgēsis dat sibi libere. post donationē factam venit ille ad donatorē suū et ponit manū in eū et vult eum strāgulare. Queritur a vobis vtrū ille burgēsis teneatur seruare promissū: Dicit imperator et papa quod nō. ¶ O pauperes peccatores rogo deū quod nō faciat nobis sic. Tūc enim dedit vobis domū quā dedit vobis hoc corpus: et dedit etiā vobis panē et vinū quādo dedit comedere et bibere discipulis suis. Audeo tamen dicere: quod nunquam homo fuit tam oultragiesi ue percussus ab aliquo: nec habuit tantā occasionē reuocādi domū promissam sicut xpus saluator noster habet occasionē nos dānandi nisi sua mia interueniret. Audite. ps. di. Sepe expugnauerūt me etc. Et sequitur. Supra dorsum meū fabricauerūt peccatores etc. Quod verbū pertractans Bern. in persona xpi dicit. Nunquam vides o peccator afflictionem meā: vt quid igitur afflicto das afflictionem: plus grauant me peccata tua quam vulnera que passus sum in die veneris sancta. O peccatores hortor vos et moneo vt habeatis pietatem de aiabus vestris anferendo oēm immūdiciam. Iuxta thema preassumptum. Abijcientes omnē immundiciam etc.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.

Secunda erit de peccatricis aie virtuosa purgatione.

¶ Quantū ad primā partē circa misterium incarnationis: sicut diximus in principio quod quinque misteria continebantur.

Primum erat quō incarnatio xpi fuit a deo eternaliter ordinata.

Secūdum quō fuit a patribus antiquis feruentissime desiderata.

Tertiū quō in scripturis figuris et enigmatibus figurata.

Quartum quomodo a prophetis vario modo denunciata.

Quintū quō per Jesum xpm fuit mirūm modum adimpleta.

¶ Diximus de tribus primis punctis: consequenter dicendum est: qualiter per diuersos prophetas fuit xpi incarnatio denunciata. Dicit gregorius in moralibus: quod cum natura humana deberet eleuari super omnes choros angelorum: necesse erat quod misterium vnionis nature humane pluribus modis nūciaretur et exprimeretur. Fuit autem christi misterium per prophetas per mille annos ante aduentum christi prenunciatum. Inter quos primus fuit micheas dicēs. v. c. Et tu bethleē terra iuda nequaquam minima es in principibus iuda. ex te enim exiet dux qui regat populum meum israel. Et egressus eius ab initio. Ubi quattuor notantur. Primo locus nascentis: quia et tu bethleem. Secūdo vterus virginis: quia ex te exiet dux etc. Tertio filius patris: quia egressus eius ab initio. Quarto vtilitas venientis: quia regat populum meum.

¶ Domini intelligatis prophetas. habetis iudeos in ista ciuitate ad disputādū cōtra eos oportet scire prophetias veteris testamenti que sunt autentice et velut canonice scripture ab ipsis recepte. Micheas propheta locutus est de ista materia per mille annos ante aduentum christi.

¶ Et duo singulariter tangit.

Primo emanationē eternalem: quia egressus eius ab initio.

Secundo natiuitatem temporalem: quia egredietur dñator in israel.

¶ Et tertium tangit tria: scilicet

Locum nascentis.

Uterum virginis.

Et vtilitatem venientis.

¶ De primo christus. Johā. xvi. Exiui a patre et veni in mundū: et iterū relinquo mundū et vado ad patrē. De secūdo Math. i. In bethleē iude. sic enim scriptum est per prophetā. De tertio Lu. i. Uirgo peperit filiū suū primogenitū. De quarto Luce. ij. Ecce positus est hic in ruinā multorum in israel. O peccatores vt nemo dubitet quod xps nō venerit Micheas propheta per magnū tps ante dixit et prophetauit quod debebat nasci in bethleē sine corruptione: et quod debebat saluū facere populum: quamuis esset ab initio et ante mundum scilicet per generationem eternā. ¶ Uos dñe burgenses pensatis aliquando istud grāde misterium illam magnā gratiam quā xps nobis exhibuit: vt imortalis fieret mortalis: vt nos

ā morte liberaret. ¶ Sed dicetis pater di-
catis nobis si placꝫ quare voluit nasci in be
thleē: Dico ꝙ bethleē dom⁹ panis interpre
tatur. ante aduētū christi hoīes comedebāt
fructus ⁊ arbores seu herbas sicut faciunt
bestie: sed postꝙ christus dn̄s noster iesus
venit ipse ore ꝓprio dixit Johan. vi. Ego sū
panis viuus qui de celo descēdi: si quis mā
ducauerit ex hoc pane viuet ieternū. Recte
igitur xp̄s nasci debebat: cū ip̄e esset panis
vite. O pauperes peccatrices aīe si vos co-
medatis hunc panē vite scitote pro certo ꝙ
viuetis ineternū. Sed audite sententiam
Pauli di. i. Cor. xi. Probet seip̄m homo: et
sic de pane illo edat ⁊ de calice bibat. qui ei
māducat indigne iudiciū sibi manducat. ⁊
bibit. Estis hic cōcubinarij publici: Et vos
miserrimi peccatores qui vaditis ad susci-
piendum hunc panem cum proposito rede
undi: sicut canis rediens ad vomitū. Insu
per Micheas tāgit eius natiuitatē eternā
cuꝫ subdit. Et egressus eius ab initio. Vi-
detis enim solē intrare per vitrū sine fracti
one vitri. sicut eniꝫ radius solaris dimittit
solē vt est coniūctus soli: sic etiā filius ipsi
patri. ⁊ hic radius solis intrat vitrum sine
fractione vitri: sic etiā filius exiuit vteruꝫ
virginis sine fractione sigilli castitatis. dr
Numeri. xxiiij. percutiet duces moab. Mo-
ab. fortitudo interpretat. ⁊ est diabolus qui
vniuersuꝫ orbē in suis vinculis tenebat. vt
dicit. Math. iiij. Hec oīa regna tibi dabo si
cadens adoraueris me. Tunc aūt christus
vicit eū cuꝫ dixit. Johānis. xij. Nunc iudici
um est mūdi: nunc princeps huius mundi
eijcietur foras. ⁊ brachiū id est potestas ei⁹
per xp̄ꝫ fuit annihilata. O benedictissime
michea vos sic confirmatis populum israel
vt digne se disponāt ad recipiendū aduen
tuꝫ dn̄i nostri iesu xp̄i. Nos vero christiani
iam illuꝫ suscepimus. Dicite igitur mihi si
placet o pauperes ⁊ miserimi pctōres est ho
die tempus ad ludendū au glic. ou aux deꝫ
gallice. ⁊ ad taxillos ⁊ ad aleas. ⁊ princip-
aliter in natiuitate dn̄i nostri iesu xp̄i. O in
fames christiani atqꝫ pauperes peccatores
audite ambrosiū dicentē. Fratres dilectissi
mi preparate corda vestra dn̄o in sanctitate
et spiritu veritatis. Omnia in aduentu so
lēnis festiuitatis mūdantur: sed cōsciētia
spernit. Estis adhuc ymaginati in illa: Do
mini credo ꝙ non vultis ꝙ adducam vnuꝫ
validissimum testem qui est homo valoris.
ysaias. i. dicit. Ve genti peccatrici populo
graui iniquitate: semini neqꝫ: filijs scelera-
tis. q. d. ad omnes diabolos sint peccatores.
Sed quare amice mi ysaia. sequit. quia de-
reliquerūt dn̄m: blasphemauerūt sanctum
israel. abalienati sunt retrorsuꝫ. quasi dice-
ret. Itex maledictio dei cadat super ciuita
tē istā: qr abhominati sunt creatorē ⁊ de bo
nis suis ⁊ luxurijs de filijs ⁊ filiabus. Dici-
te vos qui estis in parte dextra veritatē: et
ponatis manū ad pectus. Et vos domicel-
le nunqd plures sunt ribalde parisius. qꝫ p
be mulieres: plures vsurarij qꝫ probi merca
tores: ⁊ sic de alijs practicādo. Heu dn̄i au-
dite me rogo. Si rex anglie poneret vexillū
suuꝫ super la bastille ⁊ rex preciperet vobis
ꝙ sequeremini regē ⁊ custodiretis ciuitatē
Christus noster posuit vexillū suū ⁊ diabo-
lus baille lassault ciuitati vr̄e. Hortor igit
vos ⁊ moneo vt sequamī regē vestrū. Juxta
b. Ja. documētū. Abijciētes oēꝫ imūdiciā ⁊c.
¶ Quantū ad secūdam partē p̄ntis sermo
nis. dn̄i comedistis de ligua siue de pastillo
linguarum: Diximus heri de lingua cachinato
ria: ⁊ etiā de lingua linitoria: q̄ significātur
ꝑ istas duas litteras scꝫ. h. ⁊. l. Nunc auteꝫ
opꝫ dicere de. m. ⁊. n. ⁊ sunt lingua maledi-
ctoria q̄ significatur ꝑ m. ⁊ lingua nugato-
ria q̄ significat per n. ¶ Leuate capita dn̄i
q̄ frequētatis sermones meos. Retinuistis
bn̄ illa q̄ dixi vobis ꝙ nō est aliqd mēbruꝫ
in corꝑe humano qd sit tam ꝑiculosum sa-
luti sicut lingua. Dn̄i aduocati bene intelli
gūt istā materiā: qui ꝑmittūt istas causas
⁊ eas vendūt ⁊ capiunt eas iniuste: inuito
vos ad oēs diabolos. Sꝫ loquamur de lin
gua maledictoria. Paulus ad Ro. xij. dicit.
Bn̄dicite ⁊ nolite maledicere. Et quare dn̄e
Paule: qr maledicti regnū dei non posside-
būt. i. Cor. vi. Vos dn̄i q̄ habetis seruos et
ancillas comeditis ne de illa lingua dicē-
tes: Diabolus te ioportꝫ. Et vos dn̄i magni
nūquid dicitis si talis eēt mortu⁹ ⁊ ad oēs
diabolos oīa bene se haberent. ¶ Sed dice-
tis: pater vtrum maledicere sit peccatum
mortale: dico ꝙ maledictio tribus modis
fieri pōt, vt dicit. b. Tho. ij. ij. q. lxvi. ar. i.

Primo modo enunciatiue.
Secundo vindicatiue.
Tertio sine mala affectione.

¶ De primo Actuū.iij. Pecunia tua tecū
sit in pditionē. Et be. Paulus Actuū.xxiij.
Percutiet te de⁹ paries dealbate. De secun-
do.i.Cor.vi. Neqꝫ maledici regnū dei pos-
sidebūt. De tertio. Ro.xij. Nolite maledice-
re. ¶ Leuate capita vestra mulieres dicatis
mihi veritatē sine fallacia. Quot vicib⁹ di-
xistis maritis vr̄is φ diabolus īportet eos
τ etiā pueris vestris τ vicine vestre. Credo
φ nō opꝫ vos inuitare ad veniendū ad lu-
ciferū: q2 vos habetis sp̄ diabolū in ore. Tn̄
maledictio pōt īprecari alicui tripl'r. Prio
zelo iusticie indicando alicui malū qd̄ est si-
bi venturū ꝑpter pctm̄ suū. Et sic dixit pe-
trus symoni mago: φ ipsi cū pecunia eēnt
dānati: τ hoc nō est pctm̄. Hoc em̄ dixit: qa
volebat emere potestatē faciēdi miracula.
¶ Dn̄i burgenses emistis beneficia ꝓ pue-
ris vr̄is: Nunqd dedistis pecunias multas
placitādū sub spe illa φ dabūt bn̄ficia pue-
ris vr̄is. O de⁹ q̄ꝫ graue pctm̄ ē. Est em̄ sy-
monia vera τ real'. Alio mō pt aliqs male-
dicere alteri p vīdictā. sicut desiderare mor-
tē alicui⁹ ex vīdicta ē graue pctm̄. sicut mul-
ti dicūt talr̄. Ego rogo deū: φ diabol⁹ īpor-
tet talē. O pctōres ꝓhibite pueros vr̄os ne
a puericia discāt iurare τ maledicere seu ma-
le loqꝫ: q2 cū senuerint nō recedēt a mala via
sua. Alio mō pt aliqs maledicere vel īpre-
cari malū alteri sine affectōe: s3 ex q̄dā men-
tis leuitate. Sūt ne h mulieres q̄ dicūt per
aīam meā ego vellē φ talis eēt mortua: vl'
ego vellē φ eēt leprosa: vel φ eēt meretrix.
Si aūt illa dicātur ex leuitate sine ꝯsidera-
tione: tūc nō sūt pctā mortalia s3 sūt venia-
lia. Hortor vos o pctōres: vt desinatis ma-
le loqui. τ si habeat[illegible] istos morsellos studea-
tis abijcere per verā cordis ꝯtritionē τ purā
cōfessionē. ¶ Seqtur.xiij. littera q̄ est. n. et
significat nobis linguā nugatoriā. τ ista li-
gua ē uūci⁹ male mētis τ pu̇erse. Nugator
em̄ dicit vnū verbū τ ītelligit oppositū τ ē
ꝯtra veritatē. Christ⁹ aūt veritas ē. O dn̄i
de plamēto q̄ datis sentētiā p antifrasim.
meli⁹ eēt vos eē mortuos ī vteris matrū ve-
strarꝫ. Et vos pdicatores τ portatores reliq̄a-
rū τ īdulgētiarꝫ nūqd dicit[illegible] nugas ad fallē-
dū τ decipiendū pplm̄. Et vos aduocati: τ
sic de mult[illegible] alijs. ¶ Tn̄ mēdaciū s̄m Aug.
lib. de mēdacio ē false vocis emissio cū intē-
tiōe fallēdi. Et ī eodē libro beatissim⁹ Aug.
ponit octo genera mēdaciorꝫ τ recitant in
maiori volumine. xxij.q.ij.ca.i. Et bea. Tho.
ij.ij.q.cx.ar.ij. dicit φ reducuntur ad tria.

Primū mendaciū est pniciosum.
Scd̄m mendaciū est iocosum.
Tertium mendaciū est officiosum.

¶ De prio ps. Perdes oēs q̄ loquūtur men-
dacium. De scd̄o τ de tertio hr̄ in ca. superi-
us allegato. Mendaciū pniciosum est con-
tra charitatē primi τ ꝯ honorē dei. ¶ Estis-
ne hic dn̄i qui īponitis ꝓximis vestris plu-
ra crimina pour leur bailler le vent gallice
opꝫ satisfacere de illo vel dānari. Et vos do-
micelle nunquid dicitis φ talis domicella
est capta amore talis dn̄i vel talis episcopi:
et vos mētimini per guttur vestrū. Et vos
burgenses nūquid dicitis. ego fui cū tali et
est capt⁹ amore mei. vel dicitis ego sum ca-
pta amore ei⁹ hoc ē pcm̄: l3 tn̄ nō hic sit ve-
rū: q2 est mēdaciū pniciosum. Estis hic dn̄i
aduocati: q̄ delectamī mētiri ꝓponēdo cās
vr̄as. Illud etiā est graue pctm̄ τ ꝯ charita-
tē τ est mēdaciū officiosum. Dicet vna mu-
lier pr̄ ego nō vellē obesse alicui: sed aliquā-
do garrulor τ mentior ad recreandū socie-
tatē est ne pctm̄ pr̄. Dico φ oē. mendaciū ē
pctm̄ qd̄cūqꝫ sit illud. tn̄ illud vltimum. s. io-
cosum nō est nisi pctm̄ veniale. licet Scot⁹
videat dicere ī fine tertij ī materia de mē-
dacio φ in viro pfecto exercēde actus per-
fectionis mēdaciū iocosuꝫ est peccatū mor-
tale. Uolo dicere o pctōres: φ caueat[illegible] oēs
a mēdacijs τ si ꝓ tpe pterito [si ꝓ q2] pro-
thdolor offendistis ī ligua per mendacium
vel per maledictōeꝫ: deponatis hmōi sortes
de cōsciētia vr̄a. Iuxta thema preassumptū
Abijcienets oēm immundiciam τc.

¶ Dn̄ica scd̄a aduentus. Sermo.xx.

Bijcientes omneꝫ immundiciaꝫ τc.
Quecūqꝫ scripta sunt ad
uostrā doctrinam scripta
sunt: vt p patientiā τ cō-
solationē scripturarū spem habeamus. Ad

Roma.xv. Et in epistola hodierna. Dñi et aie deuote licet mō ecclesia occupet in offi- cio aduentus ab octo diebus citra: allegat tamen et ponit ante oculos plures scriptu- ras loquētes de aduentu xpi et eius sancto rum: vt simus participes incarnationis et vt immūdicias a cōsciētia deponam⁹ et si- mus accepti cplacentes deo. declarat Pau. in epistola di. Quecūqꝫ scripta sūt etc. quasi diceret Paul. amicus dei benedictissimus ad discendū nostrā salutem debemus lege re in triplici libro: scilicet,

In libro conscientie.

In libro scripture.

In libro psone humane.

¶ De primo. Apo.iiij. Uidi thronū magnum. et seqtur. Judicati sunt mortui ex hijs que scripta erāt in libris sēm opera eoꝝ. De scdo ad Ro.ij. Cū gentes q̄ legē nō hn̄t natura liter ea que legis sunt faciūt: hmōi legē nō hn̄tes ipsi sibi sunt lex. Qui ostendūt opus legis scriptū i cordib⁹ suis testimoniū red- dente illis oscia ipoꝝ: et inter semuicē cogi tationū accusantiū: aut etiā defendētiū in die cū iudicabit deus occulta hoim. De ter- tio Baruch.iiij. Hic est liber mādatoꝝ dei et lex q̄ est in eternū: oēs q̄ tenēt eā puenēt ad vitā: q̄ aūt dereliquerunt eā in mortem.

¶ Leuate capita vr̄a et corda. Intelligitis q̄ dico dñi et aie deuote: melius esset vobis studere in libro oscie q̄ȝ in fatuitatib⁹. Au- dite me dñe burgenses: habetis ne libros amoꝝ inhonestoꝝ et luxuriarū: bonū esset eos cōburere et videre librū oscie et deuotio- nis. Et vos dñi scholares meli⁹ esset vobis studere librū cōscie q̄ȝ sophismata. Et vos dñi studētes in legib⁹ et decretis: deus scit q̄d studetis et q̄s leges. oēs leges Justiniani non pñt vos saluare sine cōscientia bona et bono affectu. Audiuistis loqui de Uria de quo scribit.ij. Reg.xi. Cui dauid dedit litte- ras vt portaret ad Joab: et poneret eum in prima acie belli vt citius occideret et more- retur. Audeo dicere q̄ iste nūq̄ȝ meli⁹ por- tauit litteram mortis sue q̄ȝ vos facitis q̄ estis in pctō mortali. Sed deus videns q̄ oēs obliuiscūtur hui⁹ libri dat aliū librum legis diuine. Eccli.xxiiij. Hec oia liber vite et testamentū altissimi et agnitio veritatis: et in hoc libro quecūqꝫ scripta sūt siue ad eru- tandū siue ad credendū siue ad diligendū ad nostrā doctrinā et vtilitatē scripta sunt. Unde xps Math.xxij. dicit legisperito in lege q̄d legis: Rn̄dit diliges dnm deū tuū ex toto corde tuo et primū tuū sicut teipm. iste liber est sacra scriptura. Sed q̄r maior pars mūdi saltē practice nesciebat: q̄m ad huc videmus q̄ sunt plures clerici sicut pre lati et pdicatores q̄ sunt velut cāpana q̄ ali as delectat et vocat: sꝫ seipsos neqꝫ delectāt neqꝫ vocant. De q̄bus Paul. ad Ro.i. Qui pdicas nō furandū furaris. Qui dicis non mechādū mecharis. Et vos dñi iusticiarij qui vultis alios iuste viuere et dicitis ita fi endū: et tn̄ nō facitis: sed raptores estis. pro pterea dedit vobis de⁹ tertiū librū. s. filium suū de quo pp̄ha Ezechiel ait.ij.ca. Uidi: et ecce man⁹ missa ad me in q̄ erat inuolutus liber: et expādit corā me q̄ erat script⁹ intus et foris et scripte erāt in eo lamētatiōes car- men et ve. Erat igit script⁹ diuinitate et vir tutibus int⁹: foris humanitate. opꝫ bene le gere in hoc libro intus ōtēplando diuinita tē: et foris ōtēplando hūanitatē. et quecūqꝫ in eo scripta erant sunt ad nostrā vtilitatē.

¶ In isto enim libro erant scripte tres cōdi tiones litterarum: scilicet

Quedam erant rubee.

Quedam asurate.

Quedam erant nigre.

¶ Rubee littere erant lamētationes. Asu- rate ē redēptio nostra. Nigre sūt pctā nr̄a q̄ tulit in corpe suo. ¶ O pctōres legatis er- go primā lr̄am eius passionē memorando: baptismū: ieiuniū etc. q̄r q̄cunqꝫ fecit ad no- strā doctrinā fecit. ¶ Scdo legat scdaꝫ lit- terā reddēdo sibi gr̄as de bonis collatis. s. de sacro altaris et de omibus bn̄ficijs susce- ptis. Tertio legatis tertiā lr̄am q̄ est nigra cogitādo q̄ qui nō viuit sēm deū dānabitur. Cōsideretis igitur pctōꝝ vestroꝝ multitu dinē: grauitatē et turpitudinē. isti sūt libri quos legere debet. si sitis in pctō surgatis cognoscatis deū et immūdicias osciaꝝ vr̄a- ruꝫ deponatis. iuxta thema. Abijciētes etc. Ut aūt hoc digne facere possimus etc. Aue.

¶ Abijcientes oēm etc. More solito mouet questio mota et decisa in schola theologoꝝ et precipue a Bona.in.iij. snīaruꝫ. Diximus heri q̄ btā virgo fuit scificata et pseruata

a pctō originali. Et tertio fuit fomes totus extinct⁹ cū eā Gabriel salutauit. ¶ Quero igit̄ vtrū xp̄i corpus debuit formari de substātia corporis btē marie virginis in eē perfectovel cresceret ⁊ augmētari p̄ īterualla tēporis sicut corpa alioꝶ hoīm: Rn̄det Bon. ꝙ ꝓpter tres cās debuitcrescere.

Primo ad fidei cōfirmationē.

Scđo ad humilitatis ostensionem.

Tertio ad legis nature obseruationem.

¶ Quātum ad primū potuissent dixisse heretici ip̄m nō accepisse verā carnē humanā eo ꝙ nō augeret vt ceteri puuli vn̄ ꝓcedebat ad perfectū vt ceteri hoīes. ¶ Quo ad scđm etiā fuit ꝯueniēs: vt tm̄ se humiliaret vt descenderet in vterū virginis ⁊ subijceret penalitatib⁹ hūanis. s. fletib⁹: frigorib⁹: fame ⁊ siti. ¶ Quo ad tertiū in opatōe nature nō req̄rit miraculū: ⁊ q: xp̄s voluit naturam augere sicut ceteri: idō non oportuitvt miraculose ⁊ statī esset pfect⁹ q̄ ad corp⁹ q̄ntitatiuū. ¶ Leuate capita vr̄a. Dn̄i retinuistis ea q̄ heri dixim⁹: dixi ꝙ donū pōt reuocari si receptor iniciat manus suas violēter in collatorē suū. Dicā ergo vobis vex: nūq̄ aliquis [passiōe seclusa] fuit lesus ab alio sic xp̄s est a pctōribus peccādo ⁊ blasphemando. Habetis aliū casū: eadē lege ⁊ eodē canone: ꝙ si aliq̄s iniurias suo donatori irrogauerit donationē pdit. ⁊ oia ista ꝯsistūt in rōne. vtinā nr̄ donatari⁹ xp̄s non sit nobis tam rigorosus. Isa. lij. Tota die iugiter nomen meū blasphemat. ad. Ro. ij. Qui gloriaris in lege per preuaricationē legis deum ignoras. Deinde q̄ratis si ego dicā veritatē Job. xxi. Dixerūt deo: recede a nobis sciam viaruꝫ tuaꝶ nolumus. Nunq̄ hō qui ē vocatus homicida latro bastardus ab aliquo tantā iniuriā recepit nec malū [seclusa passione] sicut xp̄s a nobis qn̄ peccamus. An in ista ciuitate fiāt ista: an sint blasphemie ⁊ piuria: Estis dn̄i mēdicātes q̄ viuitis sicut laici. ⁊ vos dn̄e Jacobe nunq̄d dicitis ꝙ potestis iurare sicut talis sacerdos: ita bn̄ fornicari sicut talis ⁊ talis. Et vos matres q̄ traditis filias vr̄as hoībus de curia vt lucrentur matrimoniū. heu q̄ turpe lucruꝫ. Et vos macq̄relle q̄ ducitis alios ad infernū: heu q̄d dicemus. Opꝫ castigare vitā suam ⁊ mutare in meli⁹ vel finaliter dānari. videtis beneficia christi in vobis perdita: hortor ⁊ moneo vos iuxta beati Jacobi dictum. Abijcientes omnē ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.

Secunda erit de peccatricis aie virtuosa purgatione.

¶ Quantū ad primā partē opꝫ loqui de misterio incarnatōis. Dixi heri ꝙ per mille annos fuit denūciata: ⁊ per incarnatōeꝫ fuerat eleuata aīa sup̄ dignitatē angelicam. Istud aūt misteriū fuit p̄ diuersos ꝓphas nunciatū. ⁊ prim⁹ fuit micheas q̄ venit ad nunciandū filijs Israel ꝙ de bethleē orieretur saluator illis. q. d. ꝙ egressus eius esset a patre ⁊ de bethleem. huius aūt egressus describitur triplici figura.

¶ Exiuit enī xp̄s sicut riuulus a fonte: sicut flos ab arbore: sicut dulcedo ab amigdalo. De primo scribitur Joh. iij. In die illa stillabuut mōtes dulcedinē ⁊ colles fluēt lacte: ⁊ sup oēs riuos iuda ibūt aq̄ ⁊ fons de domo dn̄i egredief ⁊ irrigabit torrentē spinarū. Sꝫ q̄retis: pr̄ q̄ est illa dom⁹ dn̄i de qua egrediet fons. Dico ꝙ ē illa de q̄ scribit Luce. ij. Ascēdit Joseph a galilea a ciuitate nazareth in iudeā ciuitatem dauid q̄ vocatur bethleem eo ꝙ esset de domo ⁊ familia dauid. Sꝫ q̄ritur q̄ est illa aqua q̄ egreditur ⁊ irrigat torrētē. Dico ꝙ est illa de q̄ Jo. iiij. Qui biberit ex aqua quā dabo ei nō sitiet ī eternū. ⁊ Isa. xij. Haurietis aq̄s in gaudio de fontib⁹ saluatoris. Sed pr̄ dicatis nobis quis est torrēs spinarū. Dico ꝙ torrens est cōscia spine: sunt pctā que pungūt aīas nostras ⁊ vulnerāt illas vsq̄ ad morteꝫ eternā. Opꝫ igitur irrigare torrentē spinarum aqua ista scꝫ grā xp̄i ⁊ eius merito. Sꝫ dicetis: pr̄ quare meritū cōparatur fonti vel aque: Respōdet Bernar. in quodam sermone ꝙ aqua valet ad quattuor: scilicet

Ad sordes abluendū.

Ad sitim extinguendū.

Ad frutecta irrigandum.

Ad cibos decoquendū.

¶ De primo Ezechiel. xxxvi. Effundā super vos aquā mundā ⁊ mūdabimini ab oībus inq̄namētis vr̄is. De scđo Joh. iiij. Qui biberit ex aq̄ quā dabo nō sitiet ieternū. De tertio

Ec.xxiiij. Ego q̄si fluui⁹ dorix: ⁊ sicut aq̄du-
ctus exiui a p̄adiso. De q̄rto p̄s. Sup̄ aquā
refectōis educauit me. ¶ Leuate capita ve-
stra btūs Ber. dicit ꝙ aqua valet ad mun-
dandū: ad extinguendū: ad irrigandū: ⁊ ad
decoquendū: ⁊ hoc est initiū incarnationis
dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Queratis vos viles pecca-
trices beate Magdalene si ipsa fuerit lota
in ista aqua: ⁊ ipsa respōdebit ꝙ sic. Et que
ratis istis p̄uulis vn̄ est ꝙ ipsi mūdentur a
pct̄ō originali. ⁊ si possent loq̄ r̄nderent vo-
bis ꝙ a merito passionis xp̄i. Vn̄ Apo. vij.
hi sunt q̄ venerūt de tribulatione magna ⁊
lauerunt stolas suas ⁊ dealbauerūt eas in
sanguie agni. xp̄s eīn: vt inq̄t Paulus ad
Heb. v. in cruce exauditus ē p̄ sua reueren
tia q̄n cum lachrymis ⁊ clamore valido cla
mauit ad deū patrē. Qn̄ vos dn̄e burgen-
ses vaditis ad ꝯfessionē quis mundat con
scias vestras: vn̄ habet sacerdos potestatē
vos absoluendi: clarū est ꝙ hoc h̄z ex meri-
to xp̄i. xp̄s eīn presentauit oīes dolores et
penas quas sustinuit deo p̄ri pro vobis. Se
cūdo aqua valet ad extinguēdū, vtinā ha-
beremus talē aquā pauperes pct̄ōres q̄lez
dedit xp̄s samaricane postulāti bibere. Do-
mini officiarij: leuate capita vestra. Qui bi-
bererit ex hac aqua. i. delectationibus mun
danis adhuc sitiet. Quanto enim plura bo
na habetis tantomagis estis sitibūdi. Va-
datis romā ⁊ inuenietis ecclesiasticos qui
faciunt vilia ad habendū beneficia: ⁊ q̄to
plus habent tantomagis appetūt: insatia
bilis illa vorago. Vadatis ad palaciū ⁊ in-
uenietis episcopos abbates et religiosos:
qui petunt istam aquā mundanam ⁊ nul-
lo modo illos satiat. Qui autem habet a-
quam gratie dei quaz christus donauit sa-
maritane nō sitiet am plius. De tertio: me
ritum xp̄i est q̄si flumē dorix. i. fons vite. si
cut ei ille fons irrigat totā terrā ⁊ facit cre
scere herbas ⁊ arbores: ita etiā gr̄a dei fa-
cit crescere. arbores sp̄uales. i. merita: dat
eīn bonas inspirationes. Quarto ad coquē
dum oēm cibū: sic etiā gr̄a dei valet ad co-
quendū oīs op̄ationes sp̄uales. vn̄ xp̄us
Johā. iiij. cibus me⁹ est: vt faciam volunta
tem p̄ris mei q̄ in celis est: vt si aliq̄ mulier
intret religionem vt saluet aīam suā: tunc
dat cibum bn̄ coctū deo. Op̄z igitur o pec-
catrices aīe decoquere oīs op̄ationes no-
stras in op̄e charitatis et procedere ad pe-
des xp̄i redēptoris sedētis in fonte ⁊ dice-
re sibi. dn̄e iesu ego sum infelicissim⁹ pctōr
rogo te da hanc aquā mihi vt irrigē torrē-
tem spinaꝝ. i. ꝯsciam plenā pctīs. ipse eīnz
prestolatur vos ⁊ expectat vt ad eū vadat̄.
Sed dicite mihi: quā recognitionē de tan-
to amore tanq̄ feruida charitate facit̄. Ec
ce nunc de aduentu quō disponitis vos ad
recipiendū eū. Ambro. dicit in sermone de
isto t̄pe. Fratres charissimi: videte hoc sa-
crum t̄ps. aduent⁹ eīn xp̄i est. Si rex veni-
ret ad domū vestrā vos disponeretis totaz
domū. si ergo p̄ mortali rege hoc faciatis:
q̄to magis pro xp̄o qui est rex regum hoc
facere debetis. Ad id etiam vos incito iu-
xta thema preassumptum. Abijcientes ⁊c.
¶ Quantū ad scd̄am partē. Dn̄i heri come
distis de pastillo linguaꝝ de quo volebat
comedere dyabolus: bonum esset comedere
de vno pastillo cōposito ex bonis linguis q̄
nunq̄ mentite sunt: sed de alijs non est ve-
nenū peius. Dn̄e domicelle: credo ꝙ fuistis
ad scholas dicat̄ alphabetuz. a. b. c. d. e. f. g.
h. i. k. l. m. n. seq̄t̄ o id ē. xiiij. Et significat li
guā oppugnatoriā siue cōsumptuosam q̄ꝺ
idē est. De qua loq̄tur Esaias q̄ nūq̄ mēti-
tur. Esaie. liiij. oēm linguā resistentē tibi in
iudicio iudicabis. ⁊ prime ad Coꝝ. iij. Ad-
huc eīn carnales estis. cū ei sit inter vos ze
lus ⁊ ꝯtentio iaz carnales estis: ⁊ b̄m hoiez
ambulatis ⁊ in primis effusa est ꝯtētio in-
ter principes. Sz q̄retis: pater est ne sp̄ pec
catū mortale ꝯtēdere seu oppugnare: Pro
r̄nsione ⁊ intellectu dubij est aduertendum
b̄m btm̄ Thomā. ij. ij. q. xxxviij. ⁊ Alexādruz
de hallis in secūda parte summe: ꝙ oppu-
gnatio siue ꝯtentio fit multis modis.
Primo p̄textu zeli vel amoris.
Scd̄o causa malignitatis.
Tertio cā vanitatis seu inq̄sitionis.
¶ Prim⁹ modus ē sepe sine pct̄ō immo ali-
q̄n meritorius. iuxta illud. irascimini ⁊ no-
lite peccare. ꝯtendere eīn cū rōne si referat̄
ad bonū finē nō est pctm̄: pōt tn̄ cōcurrere
pctm̄ q̄n admiscet̄ emulatio vel inuidia. sūt
pleriq̄ q̄ nō p̄nt audire famā alterius: sed
obstant ⁊ ꝯtradicunt: talis fuit ꝯtentio in-
ter Corin. p̄me ad Corinth. i. Significatū

est mihi i de vobis fratres mei ab his q̄ sunt cloes: q2 cōtentiones sūt inter vos. Dñi aduocati comestistis ne de illo pastillo? ⁊ vos dñi theologi qñ pp nimiā affectionē carnalem vel alias vultis tueri ꝑtēvīam. et vos domini doctores qñ hētis theologos baccalarios vr̄os in licentijs: nūquid dicitis eos meliores ⁊ doctiores. certe hoc pōt esse graue pctm̄. ¶ Alio mō aliqs pōt cōtēdere rōne malignitatis. et istud tangit aduocatos qui scientes se hr̄e cāz iniustā: tñ defendūt. Dic de illis qui faciūt differre cās cōtra deum ⁊ cōsciam. ¶ Tertio aliqs pōt cōtēdere seu oppugnare veritatē ratione vanitatis. sicut sophiste. Estis hic dñi theologi q̄ studetis in sophismatibus: meli⁹ eēt ꝙ studeretis in bona theologia. Dicetis mihi ꝙ scientia nō hz inimicū nisi ignorātē. Ego legi vnam hystoriā mirabilē de quodā q̄ dicebatur Seylo: qui oēm vitā suam cōsūpserat i sophismatibus: qui post mortē reuersus ē ad magistrū suū in tunica ignea cum linguis igneis. qui cū interrogaret a magistro suo quid hoc significaret: rn̄dit ꝙ erat dānat⁹ pro eo ꝙ tantā operā dederat sophismatibus: quia volebat sp apparere ⁊ vanus esse. Dico em̄ dñi nō ego s̄ beat⁹ Pau. i. Thimo. vi. ꝙ disputationes cōtentiose q̄ ad veritatem nō referūtur sunt dānabiles. Sed dicetis. pater sūt due burgēses ꝯtēdētes d̄ duobus predicatorib⁹. vna dicit ꝙ vn⁹ meli⁹ p̄dicat ꝙ alius in duplo: ⁊ alia ꝙ non. S̄ aūt dicit alter eoꝝ: q2 nō odit vnū. Utrū sit peccatū mortale? Rn̄det bea. Tho. ij. ij. q. cxvi. ꝙ sic: q2 quotiēs aliquis preferet vnū pp odium alteri⁹ totiens talis peccat mortal̄r.

¶ Alia ē lingua q̄ vocat p̄sumptoria d̄ qua scribit Prouer. ij. Letātur cū malefecerit et exultant in reb⁹ pessimis. et ps. Quid gliaris in malicia q̄ potens es i iniqtate. et est idem p̄sumptuosus ⁊ iactator. Sed qretis pr̄ ē ne sp pctm̄ mortale iactari. Rn̄det. b. Tho. in. ij. ij. q. cxij. ⁊ Alexāder de hallis i secunda pte summe: ꝙ iactantia potest considerari tripliciter.

Primo in se.

Scdo in fine.

Tertio in principio.

¶ De primo Ezech. xxviij. Eleuatū ē cor tuum et dixisti: de⁹ ego sū. vel cōtra charitatē proximi: sicut hr̄ Lu. xviij. Non sum sicut ceteri hoim ⁊c. Ex se ergo est peccatū iactantie quando prorūpit in aliqua verba ꝯ diuinum honorē et ꝓximi charitatē. vt quādo aliquis dicit: ego cōmisi tale peccatum tali mulieri. vel qñ gartōes dicunt. nous auōs pipe gallice sociū nostruz. Et dñi aduocati nunqd plumatis aliqn anceres pingues siue pipiones ⁊c. Tempore regis ludouici in vna ciuitate h⁹ regni erant duo aduocati q̄ erant cōpatres. vnus bon⁹ vir venit ad vnū illorum et dixit sibi. Dñe ego habeo vnā causam in curia vos eritis aduocatus meus si placet. Respondit: libenter. Post duas horas venit aduersarius suus qui erat multum pinguis et dixit ei. dñe habeo vnā causam contra vnum rusticum: rogo sitis abuocatus meus. Respondit libenter. quādo vero venit dieta: primus qui non erat tam diues sicut alius venit ad aduocatum ⁊ dixit ei. dñe hodie dz teneri dieta: si placet respondebitis pro me. Tunc dixit ipse: amice mi: alia vice qñ fuisti mihi tibi locut⁹ sū propter occupatiōes diuersas: ego tñ auisabo de facto tuo: sed ego nō possū esse aduocat⁹ tuus: quia sum aduocatus partis aduerse: tamē dabo tibi probū virū qui erit aduocatus tuus ⁊ scribā ad eū litteras. bene dixit iste: habeo vobis gratias dñe. tunc iste aduocatus scripsit litteras in hunc modum. Cōpater mi: venerūt ad me duo capones pigues: ego pinguiorē cepi: ⁊ aliuz vobis mitto: plumetis a parte vestra: ⁊ ego plumabo alium. Nunqd ita facitis dñi aduocati? et postmodū iactatis vos de fatuitate vestra. Et vos portatores reliquiarū ⁊ indulgētiarum: nunqd iactatis vos de malis que facitis in villagijs? Et vos domicelle de laborib⁹ quos datis amatorib⁹ vestris? qñ ei aliquis ex malo fine iactat se vel ex malo pricipio: tunc sp est peccatū mortale. O pctōres corrigatis linguas vestras ⁊ p̄ferti linguā iactatoriā. sicut em̄ fur qui ducitur ad suspendiū nō dz se laudare d̄ corda: ita nec peccator de peccato cū quo suspendetur in inferno. Uolo dicere ꝙ si vultis esse participes beneficij incarnationis: accipiatis Jacobi documentum. Abijcientes omnez immūdiciam ⁊c.

¶ Fer. ij. secūde dñice aduēt⁹. Sermo. xxi.

Bijcientes omnem immundiciā ꝛc. Miserere aie tue placēs deo: et congrega cor tuū in sanctitate. Eccl'.iij.ca. Dñi ꝛ anime deuote si retinuistis bene ea q̄ dicebat heri bea. Pau. Debem⁹ sepe legere librū cōsciaꝝ nostraꝝ: q: ille liber est qui in die iudicij testificabit̄ cōtra nos ꝛ ondet ꝓpter q̄ saluabimur vl' dānabimur. Hodie sapiens nos hortatur vt habeam⁹ cōpassionē de aiabus nr̄is. Sūt aūt tria que nos iducunt ad habēdū cōpassionē.
Primū ē extrema necessitas.
Secūdū est propiquitas.
Tertiū ē petentis iportunitas.
¶ De primo.i.Joh.iij. Qui viderit fratrē suū necessitatē haberet clauserit viscera sua ab eo quō charitas dei manet i eo.q.d. nullo mōdo. ¶ De secūdo Pau.i.ad Thimo.v.c. Si quis suoꝝ ꝛ maxime domesticoꝝ curā nō hꝫ fidē negauit: ꝛ est infideli deterior. ¶ De tertio Lu.xi. Si nō dabit illi surgens eo ꝙ amicus ei⁹ sit: pp improbitatē tñ eius surget ꝛ dabit ei quotq̄t hꝫ necessarios. Leuate capita vestra dñi. nō ē aliq̄ maior necessitas necessitate aie peccatric̄: nec mors nec fames. vnde Ezech.xviij.dr. Aia q̄ peccauerit ipsa morief. aia q̄ est i peccato mortali hꝫ cordam in collo q̄ suspendef in patibulo inferni. Jdeo Ambr. dicit in lib. de officijs. Nulla pōt eē tā grauis infirmitas nec tam graue vulnus ꝛ periculosum: sicut est vuln⁹ cōscie. hoc igit̄ magis fugiendū ē q̄ȝ exiliū vel dānū: aut etiā q̄ȝ ipa mors tpal'. O peccatricef aie date vobisipis elemosynā viso ꝙ estis in tā graui necessitate. Si em̄ cōpatimini alijs pp necessitatē ꝓpinq̄tatē et importunitatē: cōpatiami vobisipis pp easdē cās. Primo pctōr hꝫ magnā necessitatem. Mat.xvi. Quid ꝓdest hoi si vniuersum mūdū lucref ꝛc. Scdo ē sibiipsi propinquus. Tertio cōscia iportune clamat vt conuertamini ad dñm. igit̄ suadeo q̄ȝtū possū vt abijciatis oēm immūdiciam. Et vt facilius faciamus: recursum habebim⁹ ad vgīnē mariā pñtādo illō Gabri. dicēs. Aue gra. ꝛc. ¶ Abijcientes oēs ꝛc. More solito mouef questio theologalis terminata i doctrina magistroꝝ nroꝝ theologoꝝ: ꝛ presertim a Bona.in.iij. Utrū corpus xp̄i i instanti sue cōceptionis formatū fuerit siue organizatum. Respōdet predictus doctor ꝙ sic: ꝛ dicit ꝙ cōueniens fuit triplici ratione.
Primo rōne verbi viuētis.
Scdo rōne virtutis operātis.
Tertio rōne matris cōcipiētis.
¶ Dñi si verbū naturā humanā sibi assūpsisset āte organisationē nō fuisset natura humana assumpta: s; aliqua alia: qd̄ nō ē possibile saltem ɓm legē ordinatā q̄cq̄d sit ɓm legem absolutā. credo em̄ ꝙ oēm naturam assumere potuit absolute. Scdo virt⁹ spūssācti fuit operata: iō debuit illud corpus formari in instāti. Tertio btissima virgo debebat dici mat̄ dei ꝛ hoīs: vt Damascen⁹ dic̄. si aūt corp⁹ nō fuisset organisatū: nō fuisset mater hoīs. ¶ Leuate capita: timet̄ ne dānari: q̄uis deus dederit legē: oꝫ tñ ꝙ ponatis manus ad implēdū. nolite cōfidere i vbis mendacij dicentes: templū dñi tēplum dñi est. Jere.vij. quasi diceret. lꝫ de⁹ dederit nobis baptismū pniam ꝛ alia sacramenta: tamē opꝫ ponere manus ad bñfaciendum. Sed dicetis: pr̄ xp̄s est pater noster: ꝛ pat̄ miserebitur filioꝝ suoꝝ. bñ dicitis: s; nō totum. Habetis em̄ legē ciuilē in auctentico collatione.viij.l.cā. Ubi ponitur casus quādo.f. maleficus filius efficit̄. quid āt sit maleficiū declarant instituta de obligatiōib⁹ que ex delicto nascūtur. maleficiū em̄ ē crimen ꝓpter qd̄ aliquis venit puniend⁹ a preside publico vel principe: vt furtū vel homicidiū ꝛc. Ad hoc est decretalis extra de iure iurando ca. q̄ncta vall'. vbi Bern̄. i glosa idē habet. Utinā dñi de⁹ nō faciat nobis talit̄. Nunquid nos tāta demeruim⁹ ꝙ recte malefici vocari possumus: Audite Paulū ad Ephe.v. Hoc scitote intelligētes ꝙ oīs fornicator aut immūd⁹ aut auar⁹ nō hꝫ hereditatem in regno xp̄i ꝛ dei. Quid de nobis religiosis q̄ viuim⁹ taliter qualiter: deus nouit. q̄d de dño iohanne hn̄te bñficiū pigue cum cura aiaꝝ ꝛ nesciret dclinare nomē suum: quid de vobis burgeñ. qui viuitis in voluptatib⁹ vestris: meli⁹ esset vobis ꝙ fuissetis mortui in vētris matrū vestraꝝ. Heu nobis peccatorib⁹: nos sum⁹ malefici q̄ of-

fendimus deū: patrē nostꝝ quē patrē vocamus Mat.vi. Pat̄ nr̄ q̄ es i celis ⁊c. Si igr̄ est pater vbi amor: Si deꝰ vbi timor: Malach.i. Quale igit̄ remediū pater: dico ꝙ oꝫ considerare misteriū incarnationis: ⁊ depo re oēs immūdicias ⁊ turpitudines cōscientiarū vestrarꝫ. Juxta thema preassumptum Abijcientes oēm immūdiciā ⁊c.

¶ In isto s̄mone erūt due pates.
Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.
Secunda erit de peccatricis anime virtuosa purgatione.

¶ Quantum ad primā partem audiuistis dn̄i die sabbati quō saluator debebat venire de bethleē et debebat exire de beata ꝟgi ne de cuius natiuitate habuimus tres silitudines ⁊ vidimꝰ egressum eius,
Sicut fluuij a fonte.
Sicut floris a germine.
Sicut dulcedinis a melle.

¶ Veri vidimus ⁊ diximꝰ ꝙ aqua valet ad quattuor.s.ad mundandū: extinguēdū: irrigandū: ⁊ coquēdū. ꝑ alia silitudine oportet nunc videre ꝙ xp̄us egreditur a bethleeꝫ sicut flos a germine. Jsa.xi. Egredietur ꝟga de radice iesse: ⁊ flos de radice eius ascēdet, Jn flore autem sunt quattuor.s.
Floris materia.
Granorū eminentia.
Fulgoris ⁊ colorꝫ refulgentia.
Emissionis fragrantia.

¶ De primo Canticoꝝ.ij. Ego flos cāpi et lilium cōuallium. Domini puer Jesus venit sic̄ flos cāpi vel lilij. Jn flore ei lilij tria sūt,
Flores.
Grana.
Et color.
Sic etiam in puero iesu tria fuerunt.
Primo tria folia: scꝫ.
Natura diuinalis.
Natura spiritualis.
Natura corporalis.

¶ De isto habetur Lu.xiij. Sil'e ē regnuꝫ celorum mulieri q̄ cōmiscuit tria sata farine Dn̄i, leuate capita vestra ⁊ intelligite illud grande misteriū. Erat vna mulier q̄ cōmiscuit florē frumēti ordei ⁊ fecit fermentuꝫ. Mulier ista ē beata virgo q̄ miscuit per cōsensum qn̄ angelo nunciāti. Ecce cōcipies ⁊c. dixit. Ecce ancilla dn̄i: fiat mihi s̄m ꝟbū tuū. Et tūc cōfectꝰ ē vnꝰ pulcher panis: qui dictꝰ ē xp̄s i eodē supposito. ¶ Scd̄o in flore sūt grana. De isto h̄etis textū Jsa.xi. Requiescet sup eū sp̄us dn̄i: sp̄us sapie ⁊ intellectꝰ: sp̄us cōsilij ⁊ fortitudis: sp̄us scie ⁊ pietatꝭ: et replebit eū sp̄us timoris dn̄i. ⁊ ista dona habuit xp̄s plenarie seclusa oi ipfectione. per sapiam gustauit maiestatē ⁊ cōtēplabatur diuinitatē. ꝑ donū cōsilij elegit opa supererogatiōis: q̄d mediuꝫ erat sufficiēs ad redimēdū genꝰ humanū. ꝑ donū fortitudinis egressus ē ardua.s. passionē ⁊ mortem. per donū scie distixit bonū a malo: q: butyrū ⁊ mel comedet vt sciat reprobare malū ⁊ eligere bonū. Jsa.vij. ꝑ donū pietatis habuit pietatē ⁊ cōpassionē infirmoꝝ ⁊ paupeꝝ aiaꝝ. ꝑ donū timoris habuit reuerētiā ad patrē inq̄tū h̄ō: sꝫ nō inq̄tū deꝰ: q: erat eq̄lis patri. De quo ps. Timor dn̄i sp̄us. ꝑ donū amoris habuit amorē oīm. De quo, ideꝫ xp̄s Joh.v. Maiorem charitatē nemo hꝫ ⁊c. ¶ O mulieres mūdane q̄ portatis boq̄tos habed ne flores sic̄ xp̄s: Credo ꝙ nūq̄ fuit talis flos in mūdo: dimittatis illa scādala. Credo ꝙ melius esset vobis portare in sinu scorpiones vl' serpentes: q̄ꝫ flores.

¶ Tertio in flore lilij sunt tres colores. albꝰ est signū puritatis. rubeꝰ ē signū charitatꝭ. viridis ē signum austeritatis. Cāticoꝝ.iij. Egredimini ⁊ videte filie syon regē Salomonē i dyademate q̄ coronauit eū mr̄ sua i die despōsatiōis illius. O dn̄i nunq̄ h̄ō fuit taliter birreatus habēs coronā de rosis i capite sicut xp̄us in die passionis sue. Quapropter dicebat sapiens loquēs in persona dei patris. Videte filiū meū quō fuit coronatus in die passiōis sue. ¶ Quarto in flore est emissionis fragrātia. Canticoꝝ.iiij.c. Emissiones tue paradisus maloꝝ punicoꝝ cū pomoꝝ fructibus. Et ps. Gustate ⁊ videte: q̄m suauis est dn̄s. O peccatores considerate illius dulcedinem erga nos ⁊ amoreꝫ. Jpse est dilectus noster q̄ benigne suscipiē do nos hortatur eccl'ia adducendo Jacobi documētū. Abijcientes oēm imūdiciaꝫ ⁊c.

¶ Quātum ad secūdā partē. Dn̄i estis praſſ tempꝰ est adhuc matutinū. Comedistis ne de lingua illa cocta in pastillo d̄ qua nutritus est diabolus. ¶ Sed dicetis: pater q̄d

vultis intelligere ꝑ pastillũ linguaꝝ: Dico
ꝙ volo loqui de pctis q̄ pctõres cõmittũt ꝑ
linguã. Iã diximꝰ quideci. heri diximꝰ ꝺ lin
gua oppugnatoria ꝛ ꝓsumptuosa. Nũc dicẽ
dum ẽ de lingua q̄rulosa q̄ significat ꝑ istã
lrem. q. ꝛ de lingua rosaria q̄ significat per
istã lraꝫ. r. Quãtũ ad primã Robertꝰ holcot
tractans illud Sap. i. Custodite vos a mur
muratione q̄ nihil ꝓdest: ꝛ a detractiõe. dic̄
ꝙ murmuratio ẽ q̄rela cũ impatiẽtia ĩ his
que hõ dꝫ ferre patiẽter. De q̄ loq̄tur Pau.
i. ad Coꝝ. x. Neqꝫ murmuraueritis sic q̄dã
eoꝝ murmurauerũt ꝛ perierũt ab extermi-
natore. vñ p̄s. Murmurauerũt in taberna
culis suis: nõ exaudierũt vocẽ dñi. Sꝫ q̄d ac-
cidit isti populo. seq̄tur. Quadragita annis
ꝓximꝰ fui gñationi huic ꝛc. q̄bus iuraui in
ira mea si introibũt in requiẽ meã. Leuate
capita. scitis dñi q̄d ẽ lingua q̄rulosa: ẽ lin
gua q̄ nõ cessat murmurare cũ impatiẽtia
cõtra deũ ꝛ ꝓximũdi. Quid ego feci de hoc
ꝙ mittit mihi talẽ tribulationẽ ꝙ auferat
mihi pueros ꝛ mittat gelu sup vineas. ¶ O
mercatores estis ne tacti ꝺ isto vicio: Et vos
mulieres quãdo ꝑditis maritos vr̃os: No-
tate ꝙ filij israel: q: murmurauerũt ꝯ deum
puniti sunt. Et vos religiosi nunquid mur-
muratis in claustro vr̃o: Bea. Bernardꝰ scri
psit eugenio ꝙ auferret symoniã de eccl'ia.
cui rescripsit eugeniꝰ. aufer murmuratõeꝫ
de claustro: ꝛ ego auferã symoniã de eccl'ia.
¶ Sed queretis a me: pr̃ ẽ ne pctm̃ mortale
murmurare: Rñdet de lyra sup Math. ꝙ
triplex est murmuratio. quedã ẽ admiratio
nis: quedã impatiẽtie: ꝛ quedã rebellionis.
De primo. Iere. xij. Quare via ipioꝝ ꝓspera
tur. ꝛ p̄s. Ecce ipsi pctõres ꝛ abũdãtes i se-
culo obtinuerũt diuitias. De secũdo Nume
ri. xxi. Tedere cepit ppl'ꝫ itineris ac: laboris
locutus est cõtra dñm ꝛ moysen. De tertio
p̄s. Tẽtauerũt deũ in inaquoso. Dñe burgẽ
ses que nõ habetis pueros: nũq̄d dicitꝭ ali-
quando. miror ꝙ deꝰ non dat mihi pueros.
Et vos pauperes nunq̄d dicitis ꝙ deꝰ non
agit iuste vobiscũ: q: nõ dat vobis bona sic̄
cut alijs viso ꝙ laboratis. Sil'r nunq̄d dici
tis: talis mulier est talis vite ꝛ vadit ad sa-
cerdotes ꝛ religiosos ꝛ est diues. ego v̄o la-
boro nocte dieqꝫ ꝛ nõ possum viuere. dico ꝙ
ista murmuratio nõ põt esse qui sit cũ pctõ

Eodẽ modo dicendũ ẽ de illis q̄ infirmant
et dicunt cũ impatientia. Dñe deꝰ meꝰ nũq̄
demerui istã persecutionẽ. ¶ Alia est ligua
que vocatur rosaria. Et dr̃ de rodo rodis. i.
corrodo dis. de ista loq̄tur Paul'. Gal. v. Si
inuicẽ mordetis ꝛ comeditis: videte ne ad-
inuicẽ cõsumamini. Dñe domicelle sciretis
ne comedere de ista lingua: Et vocat i gal-
lico vne lãgue mordante. sicut canes corro
dẽtes ossa inueniũt sꝑ aliquid ad rodẽdũ:
sic aliqui sunt q̄ qñ loquũtur de aliqua ꝑso
na sꝑ inueniũt aliqueꝫ defectũ. Vos domi-
celle nunq̄d dicitis ꝺ vicina vestra: talis põ
pose se ornat: hoc non pertinet ad suum sta
tum. talis est deuota: s; nõ dꝫ tã sepe loq̄ cũ
sacerdote. nũquid dicitis aliqñ videtis pre
dicatorẽ hunc: hic multa dicit. scitote ꝙ nõ
est nisi vnꝰ babillator: dicit ꝙ nõ capit pecu
nias: sed capit cyphos ꝛ calices occulte. si co
gnosceretis eũ ita bene sicut ego: nõ dicere
tis ꝙ esset ita bonus sicut dicitis. ¶ Sꝫ di-
cetis: pater talia dicere est ne peccatũ: dico
ꝙ ſm Tho. ij. ij. q. lxxvij. si ista detractio pro
cedat ex firmo iudicio ꝛ temerario: sꝑ ẽ pec
catũ mortale. Sꝫ dicetis: pr̃ vnde veniunt
iste inuidie ꝛ iudicia: Dico ſm Tho. ij. ij. q.
lx. ar. iij. ꝙ possunt procedere ex tribus. Pri-
mo ex malicia: q: s. tu es talis: ideo oẽs ta-
les esse iudicas. sicut habẽs gustũ male di-
spositum iudicat oia amara. ¶ Sũt hic ne
mulieres dicẽtes sic. si vnũ puerũ de vno sa
cerdote habeã ego ñ sũ sola. Scd̃o põt ꝯtige-
re malũ iudiciũ ꝑꝑ lõguã exꝑientiã. sic dic̄
Aristo. ij. retho. ꝙ senes sunt suspiciosi. Ter
tio põt ꝯtigere ex signis sufficiẽtibꝰ: ꝛ tunc
iudicare nõ ẽ pctm̃: s; bñ i alijs duobꝰ. ¶ O
pctõres nolite iudicare ꝛ nõ iudicabimini.
Mat. vij. Graue ei pctm̃ ẽ. Cauete ẽt a mur
muratiõe vt digne possitis recipere aduẽtũ
xp̄i. Iuxta iacobi docu. Abijciẽtes oẽꝫ ꝛc.

¶ Fe. iij. secũde dñice aduẽtꝰ. Sermo. xxij.

Bijcientes

omnẽ immundiciaꝫ ꝛc.
Tradã egyptũ in manꝰ
dominoꝝ crudelium et
rex fortis dñabitur eoꝝ:
ait dñs deꝰ exercituum.
Isaie. xix. ¶ Dominiꝰ ꝛ aĩe deuote: heri spiri

tus sanctus dicebat p os sapientis: q habe remus pietatē de aiabus nr̄is vt digne pos simus recipere verbū incarnatū. hodie idē sp̄us sctūs per os Jsaie pphete ondit in qt periculis incidūt illi qui nō hn̄t hmōi com passionē dicēs. Tradā eos.s.peccatores in manus dn̄oꝝ crudeliū. Ubi duo tangūtur. Primo pctōꝝ demonib⁹ subiectio. Secūdū eorūdē nunq̄ futura remissio. ¶ Primū tā gitur cū dr̄. Tradā eos. secūdū ibi. rex fortis dn̄abit eoꝝ. hoies crudeles q̄ dn̄abant hoi bus pctōrib⁹ declarat Hiere. Hieremie.xvi. vbi dr̄. Seruietis dijs alienis die ac nocte q̄ nō dabunt vobis requiē. Et loqtur de egy ptijs.i.pctōrib⁹. Egyptus eñ tenebra iterp tatur. De qbus ps. Nescierūt neq̄ intellexe rūt in tenebris ambulāt. Et sophonie.i.ca. Ambulabūt vt ceci: q2 dn̄o peccauerūt. Jdo regi⁹ ppha dauid dubitās se tradi ill' dice bat. Dn̄e ne tradas bestijs aias cōfitētes ti bi: ⁊ aias paupeꝝ tuoꝝ nō obliuiscaris i fi nem. O peccatores ⁊ vos viles meretrices si vos oporteat ibi esse q̄ pietas erit de vobis. Jdeo Job.x.c. sic dicebat. Quare de vulua e duxisti me: q̄ vtinā cōsūptus ee3 ne oculus me⁹ videret: fuisse3 q̄si nō esse3 ⁊c. Nō intelli gatis dn̄i ⁊ aie deuote q Job loquatur d̄ p sona ppria: qm̄ ipse dicit Job.xxvij. Nō rep hendit me coꝛ meū in oīvita mea: s̄ loqbat in psona pctōis in pctō mortali existētis. De q̄ pena loqtur btūs Job. Apoca.xiiij. Fu mus tormētoꝝ eoꝝ i secula sclōꝝ ascendet: nec hn̄t requiē die ac nocte: q̄ adorauerunt bestiā ⁊ ymaginē ei⁹. ¶ Questio ē apd̄ theo logos: cū pctm̄ mortale i momēto ɔmittat qua rōne de⁹ iuste punit eternal'r. Greg. in dyalogo rn̄det ad discipulū petrū facientē3 illā q̄onem. ⁊ hr̄ de pe.di.i.c. Uoluissēt iniq̄ si potuissent sine fine viuere vt potuissent si ne fine peccare. Ostēdūt q2 in peccato sp vi uere cupiūt: q̄ nunq̄ desinūt peccare du3 vi uunt. Ad magnā ergo iusticiā iudicātis p tinet: vt nunq̄ careāt supplicio q̄ in hac vi ta nunq̄ voluerūt carere pctō. hec ille. ¶ O deus: quid dicem⁹ nos pctōres: Est ne vobis religiosis durū recipere disciplinas ⁊ custo dire regulā vestrā: Audite q̄d fiet vobis dā natis. Reges eos i virga ferrea inqt ps. et tanq̄ vas figuli ɔfriges eos. Et ēt dic̄ Gre gorius q cā ppt̄ quā aia erit i perpetua pe na est q2 voluit sp viuere vt posset sp pecca re. Quale remediū pctōres: ne incidam⁹ in ter manus hoīm crudeliū: Certe op3 mun dare cōscias nr̄as. Juxta bea.ia.do. Abijciē tes omnem immūdiciam ⁊c. Et vt facili⁹ fa ciam⁹ dicem⁹. Aue ⁊c.

¶ Abijcientes oēm ⁊c. More solito mouet̄ questio theologalis terminata in doctrina magistroꝝ nostroꝝ theologoꝝ: ⁊ p̄sertim a beato Bonauē. in tertio. ¶ Utrū opatio in carnationis potius attribuit̄ spiritui san cto q̄ patri ⁊ filio. Rn̄det q cū opa trinita tis sint indiuisa s̄m varia reperta in incar natione attribuit̄ tribus personis: p̄cipue tn̄ attribuit̄ sp̄ui sancto. Est eñ ibi sūma cō iunctio.s. dei ⁊ hoīs in infinitū distātiū. iō requiritur sūma potentia: vt sicut hō vict⁹ a diabolo ita diabol⁹ fuit sic vict⁹ ab hoie. Et isto mō incarnatōis op⁹ clemētie ⁊ charita tis attribuit̄ sp̄ui sancto ad tollendū occa sionē errandi: ne crederet quis q eēt conce ptus ex cōiūctione viri ⁊ mulieris. ¶ Quid dicūt corda vestra ⁊ cōscie vestre: Estis ne i tali statu peccatores i quo velletis mori: Di cetis: p̄r nos expectam⁹ ⁊ cōfidim⁹ q salua toꝛ noster miserebit̄ nr̄i. vos bn̄ dicitis: sed non totū. Dixim⁹ heri q p̄r pōt iuste exhe redare filiū si filius ē percussoꝛ patris vl' cri minosus: vel si dānū patri intulerit. Est ali us casus in autētica collatione.viij.§. cās. rubrica. vt cū de appellatione agit̄. ⁊ ex̄ d̄ iu reiurando in glosa.c. quitauallis. vbi habe tur: q q̄n filij sunt malefici vel consentiūt maleficijs ps̄t exheredari a patre. Rogo de um q nō faciat nobis casum. ad Roma.i. Cum iusticiā dei cognouissent: iusticiā dei non intellexerūt: qm̄ qui talia agunt digni sunt morte. S3 qui sūt illi dicetis p̄r. Pau lus pauloante eos enumerat dicēs. Tradi dit illos deus in reprobū sensū vt faciat ea que nō couenīūt. Repletos oī iniqtate: ma licia: fornicatione: auaricia: neqtia: plenos inuidia: homicidijs: cōtētiōe: dolo: maligni tate: susurrones: detractores: deo odibiles: cōtumeliosos: supbos: elatos: īuētores ma loꝝ: parētibus nō obediētes: insipiētes: in cōpositos: sine affectōe: absq̄ federe: sine mi sericordia. qui talia agūt digni sūt morte: non solū qui faciūt ea: sed etiā qui cōsenti unt facientibus. ¶ Estis vos hic dn̄i burgē

ses ⁊ dñe qui estis participes maloꝝ q̄ fiūt in domib⁹ vestris.matres q̄ facitis ydola d̄ filijs ⁊ filiab⁹vestris.⁊ vos patres q̄ dimit-titis filios ire ad lupanaria⁊ ad loca īhone sta:nunquid si videretis filiū vr̄m in pericu lo frangendi colluz liberaretis eum si esset vobis possibile? Quid igit̄ debetis facere ꝓ aīa filij vestri. Et vos dñi q̄ hētis regimē ci uitatis: estis ne ꝑticipes de malis q̄ fiunt hic. Uolo dicere ꝙ relinquatis ista ⁊ postu letis miam a dño nr̄o. Juxta bea.iacobi do cumentū. Abijciētes oēz ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.

Secunda erit de aīme peccatricis virtuosa purgatione.

¶ Quantū ad ṗmā partē vidim⁹ heri quō puer iesus exiuit bethleē sic flos de germīe Restat videre ꝙ exiuit sicut dulcedo.d̄ mel le. De isto hr̄ figura pulcherrima Judicum xiiij. Et sūt v̄ba sansonis. De comedēte exi-uit cibus:⁊ de forti egressa ē dulcedo. San-son proposuit vnū ꝓbleuma.xxx.hoib⁹⁊ pro misit eis:ꝙ si soluerent daret eis.xxx. tuni-cas ⁊ tot syndones. qui nō potuerūt solue-re nisi q2 Sāson manifestauit secretū alie-nigene mulieri:⁊ tūc per ei⁹ mediū ipsi sol-uerunt ꝓbleuma. Cū em̄ iret sanson in thā nata inuenit leonē ⁊ interfecit eū et diuisit eum p frustra ⁊ dimisit ibi. Cū aūt trāsiret iterꝝ per locū:inuenit examē apum q̄ facie bant ibi mel. ¶ Leuate capita vestra:quid significāt ista misteria? Dicit pau.ꝙ oīa cō-tingebāt illis in figura.i. Coꝛ.x. Audite Jsaiā dicētē.vij. Butyꝝ ⁊ mel comedet oīs hō qui relict⁹fuerit i medio terre.s.xp̄iani-tate ⁊ pre vbertate lactis comedet butyrū. ¶ Uos mulieres habetis ne lac i mamillis vestris? si sciretis q̄d est illud qd̄ portat̄ꝭ:cer te vos abscōderetis mamillas vestras: sed qm̄ nimis expssa nocent supsedeo. lac em̄ ē album:q2 bis decoctū. Alia cā nō ē honesta Lac ergo significat humanitatē xp̄i coctā in cruce. Sicut ei sanguis decoq̄tur vt fiat lac:sic ⁊ humanitas xp̄i fuit ꝺcocta ad hoc quod daret dulcedinē. Mel v̄o ē diuinitas xp̄i. Eccl'.xxiiij. Spūs me⁹sup mel dulcis:⁊ hereditas mea sup mel ⁊ fauū. Sed diceꝭ: pater quid ē hoc dictū:ꝙ de forti exiuit dul cedo. Respiciatis dñi quō format̄ mel. for-matur em̄ sine cōmixtione maris ⁊ femel-le. Sic ꝑsona xp̄i q̄ ē deus⁊ hō format⁹fuit in vtero virginis⁊ matris sine cōmixtiōe vi ri. Sed q̄d est hoc dictū: ꝙ de comedēte exi uit cibus? Dico ꝙ ē beata virgo que cōcepit fide sine viro: ⁊ comedit panē fidei. Joh.vi. Ego sum panis viuus q̄ de celo descēdi ⁊c. Augu. Prius em̄ concepit maria mente:q̄ꝫ corpore.⁊ plus meruit credēdo:q̄ꝫ ꝯcipiēdo Exiuit ergo de forti dulcedo.i.de beata vir gine.iij. Regū.xiij. Stabat leo iux̄ cadauer ꝓphete in via custodiēs eū. Quis ē iste leo custodiens prophetā nisi bt̄a virgo q̄ stabat iux̄ crucē. Leo em̄ ꝓpt̄ crudelitatez signifi-cat diabolū:s̄ pp fortitudinē xp̄z significat et beatā virginē. ¶ Sz q̄retis:q̄d ē pr̄ ꝙ tri ginta nescierūt soluere ꝓbleuma? Dic hie-rony.ad paulā ⁊ eustochiū natura nō capit vsus nescit misteriū incarnatiōis. Sz mu lier illa que reuelauit ꝓbleuma est fides ec clesie q̄ dat nobis credere misteriū incarna tionis. ¶ Sed queretis a me adhuc quid si gnificant illa triginta vestes ⁊ trigitā syn-dones.i.camisie quod idē est. Dico ꝙ trigī-ta vestes representant btitudinē corporuz. et triginta syndones rep̄sentāt btitudinez aīarū que nobis debet̄ ꝓ fide incarnatiōis Sed quare poti⁹triginta ꝓmittūtur q̄ꝫ vi ginti? dico ꝙ essentia beatitudīs cōsistit in trinitate personaꝝ.modo decē triplicatum ter facit triginta:⁊ decē est perfect⁹ nume-rus.⁊ ex obseruatione decem ꝓceptoꝝ nos eleuamur ad beatitudinē perfectā que con sistit in trinitate. Utinam de⁹det nobis gu stare de isto melle beatitudinis eterne. Ad bene autem gustandum tria reqrūtur:scꝫ.

Depuratio gustus.

Appō gustabilis sup gustū.

Retentio gustabilis.

¶ De primo.i. Coꝛ.ij. Animalis hō nō ꝑci-pit ea que dei sunt. De secūdo ṗs. Gustate et videte:qm̄ suauis est dñs.beat⁹ vir q̄ spe rat in eo. De tertio ṗs. Memor fui ⁊ ꝺlecta tus sum ⁊ exercitatus sū ⁊ defecit spiritus meus. O miserrimi peccatores:vultis gu-stare mel beatitudinis: opꝫ abstergere lin-guas et conscias vestras. Queratis copina toribus qualiter gustant vinū:sic faciat̄ꝭ.iu xta thema p̄assūptū. Abijciētes omnez ⁊c.

¶Quantū ad secūdam partē. Fuistis heri pransi: comedistis de pastillo diaboli: scitis bene alphabetū? Nos habuimus heri duas litteras: restant adhuc tres. s. t. v. S. representat linguā susurratoriam. Sapiens in eccle. xxviij. Nolebat ꝙ comederemus ꝺ hac lingua cū dicit. susurro ꝛ bilinguis maledictus multos turbauit pacem habētes. Lingua tertia multos commouit ꝛ dispersit illos de gente in gentem. Ciuitates muratas diuitū ꝺstruxit: ꝛ domos magnatoꝝ effodit: virtutes populoꝝ cōcidit: ꝛ gentes fortes dissoluit. Ligua tertia mulieres fortes eiecit ꝛ ꝓuauit illas laborib⁹ suis. Qui respicit illam non habebit requiem: nec habebit amicum in quo requiescat. Beat⁹ qui tectus est a lingua neq̄: qui in iracūdia illius non transiuit: ꝛ qui non attraxit iugū eius et invinculis illi⁹ non est ligatus. Iugum em̄ illi⁹ iugum ferreū est: ꝛ vinculum ereū. Mors illius mors nequissima ꝛ vtilis infernus potius q̄ꝫ illa: perseuerantia illius non permanebit. vocat̄ igit̄ susurrator reporteur. Est aūt susurrator peccatuꝫ mortale. tria em̄ dāna facit.

Primo q: tollit dei grām.
Scd̄o q: xp̄i amicitiā ꝑdit.
Tertio q: inducit culpā mortalē.

¶De primo Prouer. vi. Sex sunt q̄ odit deus ꝛ septimū detestat̄ aīa ei⁹. Oculos sublimes: linguā mēdacē: falsū testimoniū: manus effundētes sanguinē innoxiū: cor machinans cogitationes pessimas: pedes veloces ad currendū in malū: ꝛ eū q̄ seminat inter fratres discordiā. De secūdo Eccl'. vi. ca. Amico fideli nulla est cōparatio auri ꝛ argenti. De tertio Prouer. viij. Os bilingue detestor. ¶Leuate capita vestra dn̄i si placet. Vos mulieres que vaditis aux acouchees gallice: nō detis obliuiōi ista: q: ista lingua susurratoria ducit ad infernū: ꝛ scindit ab vtraq̄ parte. quia nūc laudat: nūc vituperat: nūc verū: nūc falsum dicit ꝛ oppositū alteri. ¶Leuate capita vestra vos garsiones: nunq̄d vaditis advicinas vestras ꝛ dicitis eis. Nunc maritus vester ē lugduni ꝛ facit bonū vultū: vos deberetis facere sicut ip̄e. Sunt etiaꝫ aliq̄ qui vadūt ad vnū ꝛ dicūt sibi. si sciretis q̄d talis hō dixit ꝺ vobis: vos miraremini. videt̄ ꝙ diligat vos sed nō est verum. Similiter qn̄ duo fratres diuidūt hereditatē vn⁹ iuid⁹ dicet alteri. frat̄ vester vos decepit: q: hūit meliorē ꝑtē q̄ꝫ vos. tal' hō q̄ diuisit vr̄aꝫ hereditatem erat sp̄ cū eo: nescio q̄d dicere. Dn̄i audite sapiētē dicētē: ꝙ cōtra naturā oīm aīaliū ē hr̄e duas linguas. Susurrator hꝫ duas. sicut ei videtis ꝙ eadē res ꝑꝑ velocitatē mot⁹ vr̄ esse due: ita susurrator: q: nūc flectit̄ ad bonum: nūc ad malū subito. O macq̄relle dānate q̄ scit̄ ludere de ista ligua: nūquid ista ponit diuisionē iter patrē ꝛ filiū? Sꝫ q̄reris: pr̄ est ne pct̄ꝫ mortale? Dicit. b. Tho. ij. ij. q. lxxiiij. ar. ij. ꝙ sic ꝑpter istas tres rōnes. Dico tn̄ ꝙ aliquādo diuisio pōt eē sine pctō sine nō peccatū: sicut dicit btūs Hiero. sup Math. vt qn̄ aliq̄ sūt cōfederati in malo: tūc bonū est ponere diuisionē inter eos. Vn̄ ps. Dissipa gentes q̄ bella volūt. Et in actib⁹ aploꝝ. xxiij. legit̄ ꝺ Pau. q̄ posuit diuisionē iter pharriseos ꝛ saduceos dicēs. de spe ꝛ de resurrectiōe mortuorum ego iudicor. i. cōdēnor ad mortē ꝑꝑ resurrectionē. nō ē igr̄ pctm̄ mortale ponere diuisionē int̄ eos q̄ sūt vniti ꝓpter malū. Verbigr̄a. Est vna mulier q̄ dic̄. Ego pulchriorē amicū habeo toti⁹ ville. et dicet alteri ꝓbe mulieri. Tu habes maritū infectū ꝛ nulli⁹ valoris: meli⁹ eēt tibi habere amicū sicut ego q̄ tibi multa daret. Tūc ista mulier dicet. Ego poti⁹ vellē eē mortua q̄ꝫ ista facere. ꝛ tūc dicet amico alteri⁹. amice tu habes vnā talē mulierē q̄ se iactat de te: ipsa ē meretrix: dimitte eā. Dico ꝙ ponere diuisionē int̄ istos nō ē pctm̄. Sꝫ dic̄ beat⁹ Tho. ij. ij. q. lxxiiij. ar. ij. ꝙ pōere diuisiōeꝫ int̄ illos q̄ se diligūt bono amore: ē maius pctm̄: q̄ꝫ furari bona tp̄alia. Volo igr̄ ꝑsuadere o pctōres: ꝙ auferatis linguā susurratoriā. Iuxta. b. ia. do. Abijcientes ꝛc.

¶Fe. iiij. secūde dn̄ice aduēt⁹. Ser. xxij.

Bijcientes omnem immūdiciā ꝛc. Recessistis a legitis meis ꝛ nō custodistis: reuertimi ad me ꝛ r̄uertar ad vos. Malachie. iij. ca. Dn̄i ꝛ aīe deuote: heri Isaias dicebat: imo sp̄ūsſctūs ꝑ os Isaie: ꝙ egypt⁹. i. pctōr daret̄ int̄ man⁹ crudeliuꝫ

ppetuo cruciād⁹.hodie ad h ꝙ nō icidam⁹i tale incōueniēs loq̄tur p os alteri⁹ pphete spūſſctūs dicēs. Receſſiſtis a legitimis ꝛc. Ubi duo notant. Prio horribilis trāſgreſſio. Receſſiſtis ꝛc. Scḋo cōuerſio vtilis. Reuertimi. De pmo loq̄tur aug.i li. de libe.ar. diffiniēs peccatū. Pctm̄ ē ſpreto bono icōmutabili ad bonū cōmutabile ꝯuerſio. Hie re.ij.dz. Dereliquerūt fontē aque viue ꝛ fode rūt cyſternas diſſipatas q̄ cōtinere non valent aq̄s. Et Judicū.ij. Fecerūt filij iſrael malum in cōſpectu dñi ꝛ ſeruierunt baalim: ꝛ aſtaroth: ac dimiſerūt dñm deū patrū ſuoꝝ qui eduxerat eos de terra egypti. ¶ Dñi leuate capita veſtra. Scitis q̄d eſt pctm̄ mortale? Eſt delinquere deū qui ē bonū incommutabile et vtere ſibi dorſū ꝛ adherere bono cōmutabili. Sic eñ ſepaꝛ hō a deo: et p talē ſeparationē peccatoꝛ ē dign⁹ dānari pena eterna in inferno. Dñi audiuiſtis loq̄ de filio pdigo: de q̄ hētis Luce.v. Erat q̄dā hō habēs duos filios: et dixit iunior. pr̄ da mihi portionē: ꝛ abijt in regionē longinquā. Ubi ambroſius nō greſſu corporis: ſ; mētis Utinā a patre nō receſſiſſet. Iſte fili⁹ ē peccator. de q̄ ps. Loge a pctōrib⁹ ſal⁹. Et q̄nto magis pctōr plura peccata ꝯmittit tāto lōgius recedit a deo patre ſuo. Sz q̄le ē mediū pctōres? faciamus ſicut ille fili⁹ q̄ dixit. Reuertar ad patrē meū. Faciatis igiꝛ ſic. h eñ perſuadet ppheta Malachias dicens. Reuertimini ad me ꝛ ego reuertar ad vos. Sz dicetis: pr̄ ſcribiꝛ Trenoꝝ vltimo. Cōuerte nos dñe ad te: ꝛ cōuertemur. Dñs Bonauē. xx. diſt.ij. ſenten. dicit ꝙ cōuerſio pctōris in deū pōt intelligi tripliciter. Uno mō p gratiā preueniente. Scḋo p liberū arbitrium q̄d cōdeſcendit ꝛ acquieuit motiuo ſpūſſancti. Tertio mō p grām iuſtificantē. Auctoritas trenoꝝ intelligiꝛ de gratia p̄ueniēte. et dictū Malachie intelligiꝛ de grā iuſtificante: vt ſit ſenſus. Conuertimi ad me pctōres per grām iuſtificantē: ꝛ ego conuertar ad vos per grām preuenientē. ¶ Quid dicitis o dñi ſacerdotes q̄ quotidie celebratis miſſā ꝛ eſtis gallice fardes de meſſes. nunquid habetis concubinā veſtrā in camera? Nunquid itis vos cōtra inſpirationes? videatis feces ꝛ ignominioſam vitam veſtrā. ſurgite de luto peccatoꝝ veſtroꝝ et currite ad patrē miarū q̄ occurrit filio redeunti ad miam: nec imputauit ei mala q̄ pri⁹ cōmiſerat: ꝛ dicatis. O deus me⁹ peccaui in celum et corā te: nō ſū ampli⁹ dign⁹ vocari fili⁹ tu⁹. et placeat tue ſacratiſſime maieſtati mihi dare oīm peccatoꝝ remiſſionē. Hoc faciēdo implebitis Jacobi documētū. Abijcientes oēm immūdiciā ꝛc. Ut ꝙ facili⁹ faciam⁹ recurſum habebim⁹ ad matrē dei di. Aue.

¶ Abijcientes oēm immūdi. ꝛc. More ſoli to moueꝛ queſtio theologalis mota in doctrina magiſtroꝝ noſtroꝝ theologoꝝ ꝛ preſertim a bea. Tho.iij. pte.q.xxxij.ar.iij. Utꝝ ſpūſſctūs dici debeat pr̄ xpi? Magr̄ ſniarū in diſt.iiij. adducit auguſtinū dicētē. Quis audet xp̄m dicere eſſe filiū ſpūſſancti? Cū hoc ita abſurdū ſit vt mille aures fidelium valeant illud ſuperintelligere: tunc ſpūſſāctus haberet vim productiuam reſpectu filij: propter quod ſpiritusſanctus nō debeat dici pater chriſti.

Primo ad tollendū errorē.

Scḋo ad tollē dū confuſionē.

¶ Propter errorē. ſ. ne putareꝛ cōcept⁹ a patre ꝛ matre: ſicut in humanis. Itē ad tollēdū cōfuſionē: q2 ſpūſſanct⁹ pcedit a patre ꝛ filio: ꝛ ideo videreꝛ pdictiu⁹ filij. ſi igr̄ diceretur ꝙ ſpūſſanct⁹ eſſet pcedens a patre et filio: ꝛ fili⁹ a ſpūſancto: fili⁹ pcederet a duob⁹ ſicut ſpūſſanctus. Itez ad relationē tria requirūtur paternitatis ꝛ filiationis.

Primo ꝙ pater et fili⁹ ſint eiuſdem nature ſpecifice.

Scḋo ꝙ filius a patre producatur p modū ſimilitudinis nature.

Tertio ꝙ ambo diſtinguātur intantum ꝙ pducēs nō ſit pductū ꝛ ecōtra.

¶ Ad ppoſitū xp̄us nō eſt eiuſdē nature cum ſpūſſancto qui eſt deus ꝛ homo: ꝛ ſpiritusſanctus nō eſt hō. ſcḋo modo nō ē productio per modū ſimilitudinis nature. tertio ambo non diſtinguūtur vt producens ꝛ productum ſolum ꝛc. O peccatores quid dicem⁹ q̄ tot ꝛ tam grauia peccata fecimus ꝛ cōmiſimus. ymaginemini ꝙ conuertamur ad deū ꝛ ꝙ nos benigne ſuſcipiet: ſicut filius pdigus fuit recept⁹ a patre ſuo poſſibile eſt: ſed neſcio vtrū ita faciet. Habetis legez ciuilem. C. de in officioſo teſtamento lege liberi. Fraus fauorem et auxilium aduer

sus patrē meremur exhereditari. et idez habetur in iure canonico. Casus ē patēs. rex anglie habet vnū filiū q̄ facit ꝯfederationē cū rege scotie. dicūt leges ꝙ pr̄ pt eū pnare hereditate sua. et credo dn̄i ꝙ si vos haberetis talē filiū nō minus faceretis. Rogo ꝙ pat noster xp̄s nō faciat nobis taliter. ipe pr̄ est cui⁹ dicim⁹ singulis dieb⁹. Pater noster qui es in celis ⁊c. Habetis Paulū dicentem ad Ro.i. Qui cū deū cognouissent nō sicut deū glorificauerūt aut gratias egerunt: sed euanuerūt in cogitationib⁹ suis: et obscuratum est insipiēs cor eorū: et seruierūt potius creature q̄z creatori: et mutauerūt gloriā dei in vnetis in similitudinē ymaginis corruptibilis. hois et volucrū et quadrupedū. Quero a vobis mulieribus que habetis tunicas aptas ē ne ꝓbitas: q̄s facit vobis ista facere? Dn̄e qui vultis fringare et vultis habere tunicas magnas et vestes plicatas sup renes dicā vnū verbū basse et nō vltra. hoc est dicere si demonstrarē vltra esset nimis infame. Quidaz garsio dicebat ꝙ tunice aperte ante sunt inuēte ad eundū pedester. nō dicaz vltra: bono intelligēti pauca sufficiūt. Credo totū oppositū. vos dn̄i ecclesiastici nunqd diligitis magis creaturā q̄ creatorē. Heu pctōres dānati si alias [si pro quia] seruiuistis diabolo aduersario dei: opz nūc ꝙ seruiatis deo: et laboretis facere qd̄ suadet iacobi documentuz. Abijcientes oēm ⁊c.

¶ In isto sermōe erūt due ptes pncipales.

Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.

Secūda erit de anime peccatricis virtuosa purgatione.

¶ Qantum ad primā partē: vidim⁹ i superioribus locū vbi nasci debebat xp̄s: et de cōditionibus et ꝓgenie nati pueri. nūc tertio videndū est de matre q̄ peperit infantez. et de ista matre tria videbimus.

Quomodo intrauit.

Quomodo in illa mansit.

Quomodo ab ea exiuit.

¶ De primo qd̄ nūc est declaranduz scribit Ezechie. xliij. Ecce gloria dei israel egrediebatur per viā orientalē et erat ei quasi vox aquarū multarū: et terra splēdebat a maiestate eius: et maiestas dn̄i ingressa est templuz per viā porte que respiciebat ad orientem. ¶ Leuate capita vestra. Dn̄i gloriosus amicus dei Ezechiel per quadringētos annos ante tempus beate marie virginis: visionē vidit quō xp̄us deberet descendere in mūdū et dicit. Ecce gloria dei israel egrediebatur ⁊c. Ubi tria ostendūtur: scz

Primo euidens nouitas.

Secūdo presidens maiestas.

Tertio lucidissima claritas.

¶ Primū ostendit qn̄ dicitur ecce. secūduz per hoc qd̄ dicit gloria. tertiū p hoc qd̄ dicit per viā orientalē. De prio ysa. xliij. Ecce ego facio noua et nūc orient. vtiqz cognoscetis ea. ponā in deserto viā: et i inuio flumia et glorificabit me bestia agri. ¶ Leuate capita vr̄a. Estis hic dn̄i doctores in sacra scriptura solū studiū sacre scripture illuminat intellectū et inflāmat affectū vt dicit Ber. Notate bene dn̄i dvico stramis neqz logica aristotelis nec scientia de noiaūb⁹ aliqd facit. Ecce q̄d dicit ysa. Ecce noua facio oia. Per hoc qd̄ dicit intelligit nouitas q̄ dz fieri per icarnationē verbi. Hiere. xxxi. Creauit dn̄s nouū sup terrā: femina circūdabit virum. Ecce insinuat nouitatē pn̄tez et est nouitas qualis nunq̄ fuit sup terrā. Itez idē ponā viā in deserto. ysaie. xl. Uox clamātis in deserto ⁊c. et Luce. iij. Sed quid desertū nisi paganitas que ē deserta virtute et seruitio creatoris. mūdus em̄ spinis plenus et seminę virtutū destitutus merito deserto cōparatur. de quo xp̄us ait Eccl'i. xxiiij. Exiui a padiso dixi rigabo ortū plātatorū. In isto dserto erat bestia agri et significat peccatorē bestialiter viuentē. de quo ps. Hō cū in honore esset nō intellexit cōparat⁹ est iumētis insipientibus et similis factus est illis. et alibi psalmista dicit. Laudate dn̄m de terra drachōes et oēs abissi. p drachonē intelligit supb⁹ et oppugnās veritatē. Et oēs isti per aduentū xp̄i illumīati sunt: et oēs porta uertvicia eor ad pedes ei⁹. et gloria israel. s. fili⁹ dei glorificat patrē. Prouerb. x. Gloria patris fili⁹ sapiēs: candor aūt lucis eterne et ymago bonitatis ei⁹. Sap. vij. i. xp̄s voluit quintupliciter manifestari: scz

Primo in mente.

Secūdo in carne.

Tertio in monte.

Quarto in monte.

Quinto in glorificatione.
¶De primo. gloria ⁊ honore coronasti eum
dñe. De secundo. ⁊.i. Cor.iij. Reuelata facie
gl'iam dñi speculãtes in eandez ymaginez
transformamur a claritate in claritatẽ. De
tertio Exodi.xxiiij. Erat species gl'ie dñi q̃si
ignis ardẽs super verticẽ montis. De quar
to Johan.i. Uidimus gloriã eius. De q̃nto
prime Corinth.xiij. Uidem⁹ nũc per specu-
lũ i enigmate: tũc aũt facie ad faciẽ. O pec
catores leuate capita vestra nunq̃d ymagi
nami ista misteria magna: credo ꝙ estis si-
cut bestie seruiẽtes creaturis. Bernardus
sup cãtica. Erubesce aĩa decora amisisse vi-
tã ⁊ relicta ymagĩe ad tãtã venisse deformi
tatẽ. Luxuriosus colit hyrcũ: supb⁹ leonẽ:
iracundus canẽ: vsurarius lupũ. Et hoc di
cit Paulus ad Roma.i. Cõmutauerũt glo
riã dei in similitudiñe aĩmãtiũ. Sed qua
le remediũ peccatores: oz mũdare cõscien-
tias vestras: iuxta thema preassumptum,
Abijciẽtes omnem immundiciam ⁊c.
¶Quantũ ad scdaz partẽ portastis vos iu-
uenes hoc pastillũ ad comedendũ. Nunq̃d
scitis bene vti ista lingua: lingua susurrato
ria q̃n estis in lupanari. Nos locuti sumus
de decẽ ⁊ octo linguis: restat loq̃ de duabus
Nũquid scitis bene alphabetũ vr̃m: due vltie
littere alphabeti sũt t.⁊v. t significat nobis
linguã tubatoriã ⁊ sic p̃ncipaliter ĩter virũ
⁊ mulierẽ q̃n scz marit⁹ ẽ zelotip⁹. ⁊ sapiẽs
fili⁹ syrach. Eccli.xxvi. A trib⁹ timuit cor me
um ⁊ in q̃rto facies mea metuit. Zelaturã
ciuitatis ⁊ collectõez ppli: ⁊ calũniã mẽdacẽ.
Sup mortẽ oĩa grauia dolet cordis ⁊ luct⁹
mulier zelotipa. In muliere zelotipa flagel
lũ ligue. Sz in duob⁹ tiebat ip̃e sapiẽs: scz
Primo de crimine false accusari.
Secũdo de proditione ciuitatis.
Sed peius erat q̃n mulier erat zelotipa de
suo marito vel ecõtra maritus de sua vxo-
re. Dñe mulieres nunq̃d dicitis maritis vr̃is
q̃n veniũt tarde. per deũ vos venitis d̃ pal-
larda vr̃a. Et vos mariti nunq̃d dicitis vxo-
ribus vr̃is. Praua mulier vos estis mere-
trix: vos venitis de lenone vr̃o: q̃d faciebat
iste sacerdos hic vobiscũ: q̃d dicebat vobis
illa antiqua mulier ⁊ similia alia verba. O
q̃ꝫ graue malum est zelotipia. In domo opz
vxorati ꝙ sitis cõcordes, opz corrigere lin-
guã turbatoriã ⁊ dominari ipsius. Si eniz
mulier vult domiari viro omia male ibũt.
Quidã nobilis dixit mihi i andegauia. Pr
laus deo. nos sumus bñ ꝯcordes in domo
mea: si ego volo dominari etiam vult vxor
mea. si ego volo regere etiã ipsa vult. ⁊ bre-
uiter quodcũqꝫ volo ipsa vult. O pctõres
criminosi ⁊ detestabiles creature. audite sa
pientẽ dicentez. Eccle.xxv. dicit ꝙ tria sunt
placita corã deo ⁊ hoĩbus. Primo q̃n est cõ
cordia inter patrẽ ⁊ filiũ: inter matrẽ ⁊ filiã
⁊ etiã inter fratres ⁊ vxores q̃n sũt in bona
pace et vnione. Secũdo q̃n video ꝓximos
sibi obsequiuz prestantes mutuo. Et tertio
q̃n vir ⁊ mulier sibi inuicẽ ꝯsentiũt. est autẽ
ꝯsentire in bono ꝯcordare. vos viri debetis
scire ꝙ vxor vestra nõ est creata de capite ⁊
tibia vel de pede sed de latere ad ostenden-
dũ ꝙ debetis esse socij collaterales ⁊ cõcor-
des. Sed q̃retis pater vtrum ista zelotipia
sit pctm̃: Dico ſm Thomã ꝙ q̃n concurrũt
iuramenta ⁊ periuria: tũc zelotipia nõ põt
esse q̃n sit pctm̃ mortale. si aũt ista non con
currunt nõ esset pctm̃ mortale. ¶Alia est li
gua que significat per. v. et vocatur lingua
vaticinatoria. ⁊ dicitur ab isto verbo vati-
cinor vaticinaris. et ista lingua prohibebat
dñs ꝙ populus suus nõ comederet. Deut.
xiij. Si surrexit in medio tui ꝓphetes aut q̃
somniũ se vidisse dicat ⁊ p̃dixerit signũ atqꝫ
portentũ ⁊ euenerit q̃d locutus est ⁊ dixerit
tibi. eamus ⁊ sequamur deos alienos quos
ignoras et seruiem⁹ eis. Nõ audias verba
ꝓphete illius aut sõniatoris q: tentat vos
dñs deus vester in palã. vtrũ diligatis eum
an nõ. in toto corde ⁊ in tota aĩa vr̃a. Dice-
tis inter vos mulieres: nõ didicim⁹ latinũ
et iõ nõ intelligim⁹. Dicatis nobis frat̃ q̃d
hoc significat. Ego dico ꝙ lingua vaticina
toria ẽ sortilegoꝝ. gallice des sorciers. vos
domicelle dicatis mihi q̃d datis maritis ve-
stris vt faciatis volũtatẽ vestrã de ipso. Istõ
est graue pctm̃.xxvi. q.ij. qui sine saluatore
Et vos dñi q̃n de mane inuenitis lupũ aut
coruũ: nunq̃d dicitis ꝙ est signũ mali futuri.
Beatus augu. libro de doctrina xp̃iana di-
cit ꝙ isti rit⁹ venerũt a paganis. ⁊ vos dñi
nũquid sanatis a febre p quaternos. Oĩa
ista sũt pctã mortalia. vos igit̃ oĩs qui fre
quẽtastis sermones meos precor studeatis

alphabetum. Declaraui vobis viginti litteras alphabeti ⁊ q̄libꝫ littera significat vnū pctm̄. A significat adulatoriā. B blasphematoriā. C cōspiratoriā. D detractoriam. E exacerbatoriā. F fraudatoriā. G garrulatoriā. H hortatoriā. J iuratoriā. K kachinatoriā. L linitoriā. M maledictoriā. N nugatoriā. O oppugnatoriā. P presūptoriā. Q q̄ruloriā. R rosariā. S susurratoriā. T turbatoriā. V vaticinatoriā. Et de oibus istis dicebat psalmista q̄ nunq̄ӡ mētit̄. Dixi custodiā vias meas vt nō delinquam in lingua mea. posui ori meo custodiā. Sed diceꝭ quare posuit ori suo custodiā. Respōdit Jacobꝰ ꝙ q̄ nō offendit in verbo ꝑfectꝰ est. Quādo igit̄ eritis in cōuiuijs ⁊ bāquetis ponatis custodiā in lingua vestra: vt digne possitis suscipere insitum verbū. iuxta Jacobi documentū. Abijcientes oēm imūdiciā ⁊c.

¶ Feria q̄nta secūde dominice aduentꝰ in die sancte Lucie .Sermo.xxiiij.

Bijcientes omnes immundiciaӡ ⁊c. Mulier inupta et virgo cogitabat q̄ dn̄i sūt vt sit sancta corpore ⁊ spiritu. i. ad Cor. vij. ⁊ in epistola hodierna. Dn̄i et aie deuote ad ponēdū nos in bono statu et mūdandū ꝯscias nr̄as .M. dixit nobis heri ꝑ os malachie ꝓphete glīosi amici dei vt reuertamur ad dn̄m. Nūc ad cōiungēdū materiā p̄ntem cū illa possetis q̄rere quō oporteat ad deū reuerti. Ad hāc q̄stionē ecclesia p̄ntat nobis statuӡ btē Lucie ꝟgis vt sicut ipsa placuit deo s̄uādo imaculatā vitā: ita nos faciamꝰ. Et etiā ad cognoscendū excellētiā ꝟgitaꝭ dicit Paulꝰ. de ꝟgibus dn̄i nō hēo p̄ceptū ꝯsiliū aūt do tāq̄ӡ miaӡ a dō ꝯsecutꝰ si nupserit ꝟgo n̄ peccabit. Vex ē dn̄i ꝙ in oibꝰ statibꝰ mūdi nos possumꝰ deo placere si bn̄ seruauerimꝰ ⁊ possumꝰ acq̄rere paradisuӡ. ex oi statu aliq̄ sūt electi: tn̄ multo excellētior ē statꝰ ꝟginitaꝭ multo securior q̄ӡ statꝰ aliꝰ. Et h̄ dicit cyprianꝰ in ep̄la. ⁊ btūs Ambrosiꝰ i libro de ꝟginitate ꝙ ꝟginitas sup̄gredit̄ ꝯditiōe nature hūane. Propt̄ea noluit dare p̄ceptū: q: difficile et arduū est exigere a natura qd̄ ꝯditōe nat̄e trāscēdit, et btūs Hiero. ad Paulā ⁊ eustochiū dicit. Angelis cognata ē ꝟgitas. In carne aūt ⁊ preter carnē viuere ē magis diuinū q̄ӡ hūanuӡ. Sūt plures similes bonis potatoribꝰ q̄ iudicāt de vino s̄m gustū suū. Vnꝰ lubricus repit maiorē felicitatē i sua luxuria q̄ӡ i quacūq̄ӡ alia re. s̄ ponit virgo felicitatē in virginitate propter bonū gustū. b. Hieronymus dicebat ꝙ vbi virginitas ⁊ castitas nō haberēt aliā p̄miatiōeӡ nisi solū copis mūditiā adhuc eēt totis viribꝰ amplexāda: quāto magis nos xp̄iani q̄ credimꝰ finalit̄ i paradiso recōpensari āplecti debemꝰ beatissimā Luciā cuiꝰ festū celebramꝰ. hodie oñdit nobis qualiter ꝟgitatē amare debemꝰ: ipa ei neq̄ӡ pp delicias nec ꝓpter minas tormēta vel ꝓmissa: a suo amore potuit euelli. Paschasiꝰ hoc vidēs p̄cepit eā cedi: ⁊ interrogauit si eēt deꝰ vel q̄d. Rn̄dit illa nō: s̄ ancilla. Tūc iussit eā trahi ad lupanar. Tūc ipsa rn̄dit ꝙ habebat spm̄sctm̄ q̄ custodiret eā ab oi corruptiōe. ⁊ subiūxit. si iuitā me violare feceris castitas mihi duplicabit̄ ad coronā Idē habet̄. xxxij. q. v. §. i. illud idē dicit magister sentē. in. iiij. Estis hic armigeri q̄n vaditis supra cāpos: si violaꝭ aliquā filiā sine ꝯsensu eius nō peccat: s̄ hēbit duplex meritū. meritū patiētie ⁊ meritū ꝟginitaꝭ. Tūc tyrannus voluit ꝙ traheret̄ vi ad lupanar vt fugeret ab ea spūs sanctꝰ. s̄ nō valuerūt. erat fixa a spūsctō. Inter vos gaudisseurs diciꝭ ꝙ ē ipossibile seruare virginitatē. Beatꝰ hyeronymꝰ dicit ꝙ q̄ ita dicit ē anathema. Btā igit̄ lucia nō potuit neq̄ӡ ab hoibꝰ neq̄ӡ a bobꝰ trahi ad lupanar. Queratis vos viles peccatrices btē Lucie q̄d sperabat: nihil nisi beatitudinē eternā. ¶ Est aūt virginitas commendanda.

Propter electionem.
Propter confirmationem.
Propter premiationem.

De p̄io ysaie. vij. Ecce ꝟgo cōcipiet. castus eā elegit. De scdo Hierony. angelꝭ cognata ē ꝟgitas. De tertio apoc. xiiij. Nēo poterat dicere cāticū nisi illa cētū. xliiij. milia q̄ empti sūt de t̄ra. ꝟgies em̄ sūt ⁊ sequūt̄ agnuӡ q̄cūq̄ӡ ierit. ¶ Leuate capita vr̄a. Dn̄i scitis q̄d dicit btā lucia ad corruptorē suū ⁊ ad matrē q̄ volebat ꝙ eēt maritata. Date dotē meam paup̄ibꝰ ego ꝟgo volo ꝑmanere. si enӡ

xp̄s virgo voluit de virgine nasci nõ ē par ua res virginitas si angeli ɔciues xp̄i sunt virgines. si deus dat virginib⁹ aureolā debemus amare virginitatē vt habeam⁹ illam aureolā. Domicelle si sitis virgines seruate virginitatem. ꝛ vos vxoꝛate viuite caste in matrimonio: commendate vos beate Lucie vt faciat vos dignos sue gloꝛie ꝛ p̄miationis in patria. ad hoc aūt consequendum imploꝛabimus diuinū auxiliū: recurrendo ad matrē misericoꝛdie dicendo. Aue ꝛc.

Abijcientes omnē immundiciam ꝛc.

¶ Moꝛe solito mouet̄ questio terminata ĩ doctrina magistroꝝ nostroꝝ ꝛ preſertim in doctrina Bona. In tertio. Diximus heri ꝙ xp̄s licꝫ sit cōceptus de spūsancto: tñ spūs sanctus nõ est p̄r ei⁹. sicut pictoꝛ nõ dr̄ pater parietis picti. nunc quero. Utrū xp̄s ſm ꝙ hō dicat̄ sit trinitatis filius: dicit Bonauētura ꝙ sancti nõ ɔcedunt ꝙ xp̄s dicat̄ filius toti⁹ trinitatis ad euitandū erroꝛē hereticoꝝ. ꝛ primo ad tollēdū erroꝛes sabellij q̄ ponebat personas in diuinis nõ distingui sed dicebat ꝙ vnū ꝛ idē suppositū dicebat̄ ſm vnā rationē pater: ꝛ ſm aliā filius: ꝛ ſm aliā spūs sanctus. Si igit̄ diceret̄ ꝙ esset filius naturalis toti⁹ trinitatis videret̄ confirmatio illi⁹ erroꝛis. Scdō nõ cōcedit̄ ista ꝓpositio. filius est filius toti⁹ trinitatis ꝑ creationē: ad tollendū erroꝛē arrij qui dicebat ꝙ filius ꝛ spūs sanct⁹ erāt creature ꝓducte a deo. Tertio nõ cōcedit̄ hec ꝓpositio fili⁹ est fili⁹ totius trinitatis ꝑ grāꝫ ad tollendū erroꝛē nestoꝛij qui dicebat xp̄m habere duas naturas: ꝛ ꝙ erat quoddā aggregatū ex duab⁹ naturis nec erat vnū suppositū sed duo. et ꝙ virgo Maria nõ fuit mater illius suppositi sed illius hoīs. ꝛ ꝙ illa erat mater dei per grām solū ꝛ nõ ꝑ naturā ꝛc.

¶ Leuate capita vr̄a. Peccatoꝛes disposuistis vos adhuc ad recipiēdū aduētū xp̄i: si sic vos estis felicissimi: si nõ ve vobis. Dicet̄: pater nos venimus ad sermonē adhuc est magna distātia vsqꝫ ad natiuitatē xp̄i spamus interim sine defectu obtinere remissionē pctōꝝ nostroꝝ. Bene dicitis sed nō totū. habetis legē ciuilē. C. de ioffciofo testamento si falsa. ꝛ in glosa decretalis extra de iureiurā. c. quintauallis in antiq̄s. vbi habetur ꝙ si filia ante ānos nubiles se ꝓstituit exheredanda venit. ¶ Uideatis ꝛ intelligatis matres que lucrate estis matrimoniuꝫ filiabus vestris: ꝛ datis filiabus tunicas aptas ꝛ alia vestimēta immūda ꝛ inhonesta. Ante verbuꝫ istud imperatoꝛ ꝛ papa dicūt ꝙ si aliqua filia in domo patris sui cōmitteret adulteriū deberꝫ priuari omni hereditate sua ꝛ hoc si ipsa faciat ante. xxv. annū. In alta alemania dicitur ꝙ si aliqua filia faceret hoc ribaldus acciperetur suspēderetur in patibulo ꝛ filia sepeliret̄ viua sub patibulo. O vos oīs pauperes peccatoꝛes nunqꝫ filia tantaꝫ infamiā fecit patri suo ꝓstituēdo se: nec fuit taꝫ digna sepeliri sub patibulo: q̄ꝫtū aīa existens in peccato est digna ꝙ sepeliatur in profundo inferni. Ezechie. xvi. ca. Ad omne caput vie edificasti signuꝫ prostitutionis tue: ꝛ abhominabileꝫ fecisti decoꝛeꝫ tuū: ꝛ foꝛnicata es cum filijs egypti vicinis tuis: ꝛ multiplicasti foꝛnicationeꝫ tuā ad irritanduꝫ me: ecce ego extendaꝫ manū meā super te: ꝛ auferā iustificationeꝫ tuā: ꝛ dabo te in aīas odientiū te filioꝛum palestinoꝛū: qui erubescunt in via tua scelerata. de consecra. distin. ij. c. qui scelerate viuūt. ꝛ Hieremias. xi. ca. dicit. Quid est ꝙ dilect⁹ meus in domo mea fecit scelera multa. Quid dicitis dn̄i cum pileis vestris magnis ꝛ crinibus. Certe quando pctōꝛes peccant foꝛnicātur in deū scilicet in decoꝛē chꝛistianuꝫ. Quale remediuꝫ: si tempus est preteritū ꝛ fedauimus domū patris nostri dei ꝑ th dolor. Reuertamini ad domū iuxta iacobi documentum. Abijcientes omnem immundiciam ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.

Secunda erit de peccatricis aīe virtuosa purgatione.

¶ Quantū ad primā partē habebim⁹ tres figuras hic declarandas que loquūtur de beata virgine maria matre iesu xp̄i: que significabant tria magna misteria: scꝫ

Quomodo intrauit.

Quomodo mansit.

Quomodo exiuit.

¶ Debemus igitur in isto loco videre quomodo egressus ē puer dominus iesus chꝛistus ab ea. Ezechiel ꝓpheta heri dicebat

sic. Ecce gloria de israel. Secundo ecce maiestas domini ingressa est templum. Dñi restat videre primo dignationis beniuolentiam. Scdo receptaculi mũdicia. Primũ tangitur cũ dr egrediebatur p viã orientalem. Scdo cũ dr p viã porte que ducit ad 7c.

¶ De primo Isa.lij. Sciet populus me⁹ nomen meũ in die illa: qr ego ipse q̃ loquebar ecce adsum. Et sequit. Simul laudabũt qr oculo ad oculũ videbũt cũ ꝯuerterit dñs syon. Gaudete 7 laudate simul deserta hierusalẽ: qr ꝯsolatus est dñs syon redemit hierusalẽ. O praui ac miseri pctõres oculos propter pctã vestra nõ habentes q̃d est hoc dictu: Ecce adsum: nisi puer iesus fili⁹ dulcissime marie qui psonaliter descẽdit in hunc mundũ: 7 nõ misit Moy. qui nõ potuit introducere israel in terrã pmissiõis. nec etiã Josue qui nõ potuit exterminare Jebuseos de terra pmissionis nec alios prophetas: sz ipse venit 7 descendit personaliter in vterũ virginis marie. Ideo sequit ꝙ gaudebũt: qr oculo ad oculũ videbũt. sed q̃d videbũt? Certe videbũt oculo spũali illũ quẽ multi reges 7 multi pphete desiderauerũt videre 7 nõ viderũt. Luce.x. Et post laudate hierusalem: qr consolatus est dñs ppl'm suũm. Et quomodo? respõdet. ps. Misit verbũ suum 7 sanauit eos de morte: scz culpe gehenne 7 nature. De prima psalmista. Illumina oculos meos ne vnq̃ obdormiaz in morte. De scda. Mors pctõrũ pessima. De tertia.ij. Reg.xiiij. Oñes morimur 7 quasi aq̃ dilabimur. ab istis oibus nos preseruauit xps. Ideo gaudendũ est. qr dicit Isaias. Saluator dedit magnã consolationẽ populo suo. Et postea sequitur quomodo xps venit: qr per viam orientalẽ per partes in quib⁹ dracones habitabãt Isa.xxxv. Et erit tibi semita 7 via sancta vocabit: nõ transibit per eam pollutus. Sed q̃d est oriens. Philosophus libro de celo et mũdo dicit oriens est fons 7 origo luminis: et incipit ibi motus celi. O vos crudelissimi pctõres 7 negligẽtes aiarum vestrarum: nõne hic est grauissima miseria? Beata virgo est fons et origo seu mater dei q̃ est lumen q̃ est principiũ 7 motus celi 7 nostre redẽptionis. Oriens ẽ dextera pars mundi. beatissima virgo collocata est in celo 7 eleuata super oĩs angelos in dextera xpi. potest aũt beata virgo maria dici oriens triplici rõne: scz

Propter purgationem peccatorum.
Propter operatiõem meritorum.
Propter retributionẽ premiorum.

¶ De primo Isa.ix. Populus q̃ ambulabat i tenebris vidit lucẽ magnã 7c. De scdo Isa. lv. Quõ descẽdit ymber 7 nix de celo 7 illud vltra nõ reuertit: sz inebriat terrã 7 infundit et germiare eã facit. De tertio ibidẽ scribit. In leticia egrediemĩ 7 i pace deducemĩ.

¶ Leuate capita vrã dñi. quã recognitiões facitis dño de gratia vobis donata? credo ꝙ Job videbat i gratitudinẽ vestrã. Job.xx. Ipsi fuerũt rebelles luminn 7 nescierũt vias ei⁹ nec reuersi sunt p semitas illi⁹. 7 Job.xxi. dixerũt deo. Recede a nobis sciam viarum tuarum nolum⁹. Sed quale remediũ pater? dico ꝙ si nõ aperim⁹ ei pulsanti: ad cõscias nr̃as ponam⁹ penã aperiẽdi portas ꝯscie. iuxta Jaco. documentũ. Abijciẽtes oẽs 7c.

¶ Quãtũ ad secũdam partẽ. lõgo tpe locuti sumus de illo pastillo linguarum: est esca dyaboli nolite ergo comedere. Ego locutus fui vobis de vltima lingua: dixi vobis ꝙ ire ad sortilegos est seq̃ ritus paganorum. vos iuuenis filia cum cyrothecis vestris nunq̃d iuistis ad egyptiacas: 7 dixeunt vobis ꝙ haberetis duos maritos. ad oĩs diabolos talis mod⁹ faciẽdi. Restat ergo postq̃ vidimus de pctis cordis decẽ pceptarum 7 de pctis lingue vigĩti videre de pctis opis: 7 si possum⁹ inuenire q̃draginta erit adimpleta figura illa q̃ hr̃ Judicũ.xij. Abdon iudicauit Israel q̃ habuit. xl. filios 7.xxx. nepotes ascendentes sup.xl. pullos asinorum. Abdõ fm Remigiũ interptat seru⁹ inutilis: 7 significat mũdũ. Nepos in scriptura vocat fili⁹ filij. Iste hũit. xl. filios 7.xxx. nepotes. Igit si possum⁹ repire q̃draginta pctã opis completa eẽt figura. Per istũ igit itelligit mũdus hñs.xl. filios. i. pctã opis: 7 triginta nepotes. i. pctã cordis 7 oris. Dñi vbi placet vobis ꝙ incipiamus de pctis operis. inueniuntur parisius a milliers: ideo dicimus ꝙ parisius est le gouffre de tous maulx. Dicetis pater detis nobis aliquem ordinem in istis vt sciamus bñ ꝯfiteri 7 purgare aias nostras. Certe pauperes pctõres si nõ habeatis bonũ confessorẽ difficile est a pctis

suis abluit:tn̄ ne vos deseraȝ sine cōsolatio-
ne dabo vobis illud documentuȝ qđ potero
et qđ cognoscā vobis vtilius. Et in primis
aduertendū est ꝙ Aristo. paganus in lib.
de aīa dicit tria sunt bona in nobis:scȝ
Bona anime.
Bona corporia.
Bona temporalis.
¶ Primo igr̄ dicendū est de bonis aīe.secū
do de bonis corpis.⁊tertio đ bonis tpalibꝰ.
¶ Audite leuate capita vr̄a.audite me pro
chdolor qn̄ ego cogito dānuȝ aīe: pauci sūt
q̄ cōfiteanť vel satisfaciant. Miror quō po-
terimus saluari de dāno aīe. habemꝰ figu-
ram Gene.xiiij. de rege sodome dicente ad
Abrahā. da mihi aīas cetera tolle tibi. Hie
re.xvij. Custodite aīas vr̄as ⁊ nolite porta-
re pōdera in die sabbati.sm̄ Hiero.sodoma
interpretať muta.rex sodome est dyabolus
q̄ querit aīas nr̄as mutas q̄ nō dāt laudes
deo.demones nō q̄rūt argentū nec aurum
nec corpus nisi forte ad illudenduȝ sicut de
succubis ⁊ icubis đr demonibꝰ: pctōres igr̄
q̄ instigāt alios ad peccēdū sicut dyabolus
⁊q̄ sūt i cā ꝙ aīe ꝑdunť peccāt maxio pctō.
estis hic maq̄relle.⁊ vos lenones q̄ ducitis
iuuenes ad lupanar:nunq̄d hoc est magnū
pctm̄ qđ ꝯmittūt. Interrogetis xp̄m q̄ nū-
q̄ȝ mentiť Math.xviij.inq̄t. Ve homi illi ꝑ
quē scādalū venit. expedit ei vt suspendať
mola asinaria in collo eiꝰ ⁊ demergať in ꝓ-
fundū maris. Interrogate etiā canonistas
qui dicūt in antiq̄s: extra de iniurijs ⁊ dā-
no dato ca. Si q̄s apuerit cisternā ⁊ fode-
rit ⁊ nō opuerit eā ⁊ ceciderit bos vel asinꝰ
teneť ad restitutionē. Heu deꝰ meus q̄ȝto
magis de casu aīaꝝ per apertiōeȝ mali exē-
pli. Habetis etiā Greg.vi.q.i.ex merito. De-
teriores sunt q̄ vitā moresq̄ȝ bonoꝝ corrū-
punt his q̄ sb̄aȝ alioꝝ ꝑ̄diaq̄ȝ diripiūt. Que
ro a vobis dn̄i si aliq̄s vestrū occideret bouē
alteriꝰ:vel ignē poneret i domo illiꝰ:nunq̄d
debereȝ reddere:certe sic. Heu pctōres si opor
teat reddere cōputū de aīali bruto interfe-
cto:q̄ȝto magis de aīa rōnali ad ymaginē ⁊
silitudinē dei facta. Sed quō pater:dico ꝙ
occiditis aīaȝ alteriꝰ qn̄ eū iducitis ad ma-
lū ⁊ scādalisatis eū. Sȝ q̄d ē scādalisare pa
ter:illud verbū est nobis multū extraneū:
Dico ꝙ scādalisare ē esse occasio seu cā alte
rius vt peccet. Ve ve malo viro. Christꝰ exi-
stens sup terrā cuiꝰ ymago pēdet in cruce
ante oculos vestros dicebat dānati sunt.i.
digni dānatione q̄ inducūt alios ad malū.
¶ Quid dicitis dn̄i patres ⁊ matres:q̄ poni
tis filios vestros dormire vobiscū nō habē-
tes honoreȝ aut reuerentiaȝ matrimonij si
miles estis canibꝰ. Quid de vobis religiosis
qui datis vmbrā peccādi simplicibꝰ fratri-
bus:vos ducitis eos ad infernū. Grauitas
peccādi scādali patet primo:q2 repugnat re
paratōi xp̄i.scđa beate marie virgis inter-
cessiōi.tertio misterio custodientis angeli.
De prīo Luce.xix. Venit filiꝰ hoīs q̄rere et
saluū facere qđ ꝑierat: sȝ ꝑ oppositū scāda-
lisantes q̄runt ꝑdere qđ redeptū ē. De scđo
ps. Astitit regina a dextris tuis ⁊c. orās ꝓ
nobis ⁊ ꝑ oppositū isti scādalisantes indu-
cūt alios ad malū vt seruiāt diabolo ꝯtra
deū. De tertio. Heb.i. Oēs sūt admistrato-
res spūs in misteriū missi ꝓpter eos q̄ here
ditatē capiūt salutis ⁊ ꝑ oppositū scādali-
santes suo ministerio ducūt alios ad dam-
natione eternā. ¶ Peccastis ne in istis:sic
pr̄.sȝ qđ remediū:dico ꝙ oȝ facere iuxta bti
Jacobi sententiā. Abijcientes oēm ⁊c.

¶ Feria sexta secūde dominice aduen-
tus. Sermo.xxv.

Bijcientes omneȝ immundiciaȝ ⁊c.
Mors est in olla vir dei ⁊
nō potuerunt comedere.
iiij. Reg.iiij. Veri ad hono
reȝ sctē Lucie btūs Pau.gloriosus dei ami
cus dicebat multa de virginitate vt nos es-
semꝰ ꝑticipes sue beatitudinis. Hortabať
nos ad ea imitādū: ⁊ ad deponēdū macu-
las ꝯsciaꝝ nostraꝝ. Per hoc em̄ ꝙ ipsa fuit
virgo significať ꝙ nos debemꝰ esse puri et
mūdi. Nūc vero ad cōiungendū presentem
materiā cū ꝑ̄cedēti accipio ꝓthema allega
tū: Mors est in olla ⁊c. Ubi dn̄i debetis scire:
ꝙ nos legimꝰ in biblia nr̄a vnā historiam
pulcherrimā in vtroq̄ȝ sensu litterali ⁊ mo
rali. Fuit em̄ tpe Helisei ꝓphete fames va-
lida in terra ꝓmissiōis:tūc ei filij ꝓphetaꝝ
venerūt ad eū dicētes.dn̄e nos morimur fa
me. Tūc Heli.dixit vni illoꝝ. Ite in agruȝ

et colligite herbas agrestes. et impleuit pal lium suū et reuersus posuit in ollā et adduxit pulmētum corā filijs pphaꝝ vt comederēt: et cū gustassent clamauerūt dicētes. Mors est in olla vir dei. Tūc helise⁹ dixit eis. Afferte mihi farinā. et cū posuit farinam recessit amaritudo et comederūt filij pphetarū. Heliseus erat religiosus et habebat mltos religiosos sub se: et ibant per cāpos et nō habebāt semp suas necessitates. Ideo comedebāt de his q̄ de⁹ donabat eis. Jō helise⁹ mādauit seruo suo q̄ faceret suis religiosis pulmentū de herbis. ¶ O dñi dicatis nobis si placet q̄d hoc significat. Uos domicelle habetis hic ancillas: fecistis potagiū siue brodium dñabus vr̄is. Putatis dñi q̄ sp̄us sanctus loquat̄ de potagio materiali et corporali: nō certe. Heli. representat nobis dñm iesum xp̄m: q̄n venit in terra erat fames. Amos. viij. Emittā famē in terra: nō famē panis: sed audiendi verbū dei. Sed q̄ sunt isti filij pphetarū: dico q̄ sunt sancti viri et predicatores. de quib⁹ ad Ephesios. ij. Jam nō estis hospites et aduene: sed estis ciues sanctoꝝ et domestici dei. Iste heliseus dat prādiū filijs pphetarū. Prādium christi, vt ipse dicit, est facere voluntatē patris. Cib⁹ meus, inquit, est vt faciam voluntatē ei⁹ qui misit me. Jo. iiij. Iste heliseus misit seruum suū i agrū vt colligeret herbas. Gene. xxiiij. Egressus fuerat Isaac ad meditandū in agro. Seru⁹ qui ingredit̄ agrū est predicator qui colligit herbas aliq̄n siluestres et amaras: aliquando vero dulces. Modo colligit verba gloriam paradisi exprimentia: modo passionē: mō mortem: modo penas inferni: modo penas purgatorij. O dñi auari vsurarij et luxuriosi: et vos maqrelle: ego inuito vos ad oīs dyabolos ad comedendū potagium in inferno si nō dimittatis vicia vestra et corrigatis vos. Qn̄ em̄ predicator adducit ante oculos vestros vitā sanctoꝝ q̄ sūt amare et rigide multū ad audiēdū. Nūc ponit ollā ad bulliendū. Uos vero quādo auditis: dicitis cū filijs pphaꝝ. mors ē in olla. Sz q̄ retis a me. Pater q̄d est portare cilitiū. dico q̄ ē ieiunare i pane et aqua. Sz paupes pctōres si vultis q̄ potagiū vestrū sit dulce os q̄ ponatis farinā intra ollā. Farina illa est gra sp̄us sc̄ti et spes bona. Spes ei btitudinis eterne reddit potagiū dulce et suaue. Scd̄e ad Coꝛ. i. Sicut abundāt passiones xp̄i in nobis: ita et ↄsolatio nostra. Jaco. i. Scientes q̄ pbatio fidei vestre patientiam opatur. Et Johā. xvi. Mulier cū parit tristiciā h3: sed cum peperit nō meminit pressure: q2 natus est hō in mundum. ¶ O paupe res pctōres: tristiciā quā habetis nūc vertetur in gaudium quam nemo tollet a vobis. Cogitate igitur amaritudines et passiōes sanctoꝝ: et presertim dñi nostri iesu xp̄i. De quo Paulus ad hebre. xij. nobis dicit. Recogitate eū qui talē sustinuit a pctōribus aduersus semetip̄m cōtradictionē vt nō fatigemini animis vr̄is deficiētes. Heu charissimi in xp̄o iesu si consideretis vitā christi a sua natiuitate has malas herbas semper comedebat. Unde etiā dicit̄. Uagit infans inter arta cōditus presepia. Tēpore ei hyemali nat⁹ est in loco exposito vētis et frigoribus. postea portat⁹ a matre in egyptū pauperrime ibidem nutrit⁹: et tandem a iudeis viliter crucifixus. Unde dicebat psalmista. Pauper sum ego et in laboribus a iuuētute mea. Et heu q̄ꝫ iste herbe amare fuerunt: sed ratio dulces ipsas faciebat que ē farina optima ad dulcorandū omnes tribulationes. Ratio enim christo dictabat q̄ bonum erat ip̄m pati pro redēptione generis humani. ¶ O peccatores si durū sit vobis resistere peccatis et viuere virtuose: apponite farinā id est memoriā passionis dñi nostri Jesu xp̄i. Et sic abijciētes oēs immūdicias vestras. Iuxta thema preassumptū. Abijciētes oēm imundiciam ꝛc. Ut aūt illud facilius faciamus inuocabimus matrē misericordie dicentes. Aue gratia ꝛc.

¶ Abijcientes oēm ꝛc. More solito mouet̄ q̄stio theologalis terminata in doctria magistroꝝ nostroꝝ theologoꝝ: et presertim a Bonauē. in. iij. bea. Tho. iij. pte. q. ij. ar. xi. Utrū sancti patres suis pcib⁹ et gemitibus incarnatōem et redēptōem suā meruerūt. Dicit Bonauētura q̄ hoc pōt intelligi tripliciter.

Primo q̄ꝫtum ad essentiam.

Scd̄o q̄ꝫtum ad efficatiā.

Tertio q̄ꝫtum ad circūstantiam.

¶ Quantū ad primū nulla materia creata potuerūt mereri incarnationē: q2 bonū alicuius pueri hoīs nō pōt eē cā toti⁹ boni na

ture. Quãtum ad scđm incarnatio scđo mõ
cadit sub merito q̃ʒtũ ad aliq̃d: sed nõ sim=
pliciter: vt dicit Bonauen. Sed q̃ʒtũ ad cir=
cũstantiã patres meruerũt incarnatõeʒ de
siderãdo: τ petendo. Vñ glosa sup illud ps.
Propter miseriã inopũ τ gentiũ pauperuʒ
nũc exurgã dicit dñs. ppter requestã san=
ctoꝝ patrũ ego mittã filiũ meuʒ. ¶ Leuate
corda q̃d dicunt aie vestre: timetis dãnari?
Frater de⁹ nõ fecit nos ad dãnandã. vñ di=
citis: sed nõ totũ. Habetis legẽ ciuilẽ i au=
tenti. vt cũ de appel. cognoscit̃. §. cãs. Et in
glosa sup ca. q̃ntanallis. extra de iureiur. q
si fili⁹ accusat patrẽ de aliquo crimine: pu=
ta de furto vel de pditione: pater põt priua
re filiũ hereditate. Utinã de⁹ nõ faciat tali
ter. Credo q ppheta timebat icidere in ta
le piculũ cũ dicebat. Nõ declines cor meũ i
verba malicie: ad excusandas excusatiões
in pctis. Nõ declines. i. nõ pmittas me de=
clinare. xxiij. q. iiij. c. Nabu. §. iiij. cap. Nabu=
chodonosor vasis ire. nunq̃ʒ de⁹ reddeeʒ ite
ritũ nisi hõ spõtaneũ iueniret̃ hre delictũ:
nec de⁹ peccãti hoi iuste inferret irã si hõ ex
predestinatõe dei cecidisset in culpã. Et sũt
verba Aug. ¶ Uos dicitis dñi: q estis cole=
rici τ iracũdi: τ q opʒ sic facere vel mori τ nõ
possetis resistere. dicit Hiero. Qui dicit deũ
aliq̃d ipossibile pcepisse anthema sit. Nun=
q̃d dicitis etiã q meli⁹ est ire ad lupanar q̃ʒ
facere pei⁹: velletis dicere q alterũ illoꝝ est
necesse fieri. Notate Hieronymũ τ dictum
Aug. dicẽtis: q nunq̃ʒ dãnaret de⁹ hoiem:
nisi haberet pctm̃ volũtariũ. Habet̃ etiã. ij.
q. i. c. multi. q nõ minus ardebũt q̃ cũ plu
ribus ardebũt. Uolo igit̃ dicere q emẽdetꝪ
vitas vestras: τ deponatis maculas et im=
mũdicias ɔsciaruʒ vestraꝝ. Juxta bti Jaco
bi documentũ. Abijcientes oẽm τc.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.

Secũda erit de anime peccatricis virtuosa purgatione.

¶ Qantum ad primã partẽ: vidimus heri
de ppheta Ezechiel q̃ loq̃bat̃ de puero Jesu
τ matre q̃ portauit eũ. Restat nũc videre a=
liã pphetiã q̃ habet̃ Deut. xxxiij. Beniamin
amãtissim⁹ dñi habitabit ɔfidẽter i eo: q̃si
in thalamo tota die morabit̃. Dñe burgẽses
habetis ne bibliã in gallico? Thalam⁹ pro=
prie est veter. Beniamin interpretat̃ filius
dextere. Istud representat nobis xp̃ʒ qui ẽ
dilectissimus patri. Math. iij. Hic est fili⁹
meus dilect⁹ in quo mihi cõplacui. Nos le=
gimus i biblia Gene. xxxvij. q Joseph erat
magis dilectus a patre suo q̃ʒ omẽs alij p=
pter q fratres sui oderãt eũ τ vendiderunt.
Joseph representat aiam saluatoris xp̃i q̃
est plus dilecta q̃ʒ oẽs alie creature. Ipʒ ve
ro xp̃m fratres sui oderũt: vt ipleret̃ dictuʒ
ps. Odio habuerũt me gratis. Sʒ q̃reret: pa=
ter q̃d significat thalam⁹? dico q est vterus
btẽ virginis marie. De quo ps. In sole po=
suit tabernaculũ suũ τc. In sole id ẽ in virgi
ne. Sed queretis q̃re virgo beata vocat̃ sol?
dico q propter conditiones solis que sunt,

Prima inoffuscabilitas,

Scđa claritas.

Tertia incorruptibilitas.

Quarta cõmunicabilitas,

Quinta caliditas.

¶ Beata virgo vocatur primo sol ppter in
offuscabilitatẽ. Augu. enĩ dicit. cũ de pctis
agit̃ de maria nullã prorsus habere volo q̃=
stionẽ. Scđo propter claritatẽ: q̃ fili⁹ qui ẽ
sol illuminãs oẽm hoieʒ nunq̃ʒ dimisit eã.
Ideo angelus dixit ei. Luce. i. Spũs san=
ctus supueniet in te τc. Tertio propter icor
ruptibilitatẽ. Sicut sol nõ corrũpit̃: ita vir
go nõ fuit corrupta. vñ Fulbert⁹ carnoteñ.
Ad nutum dñi nostrũ ditantis honorẽ: si=
cut spina rosam genuit iudea mariã. Quar
to ppter cõmunicabilitatẽ. Cõmunicat eĩ
nobis gratiã τ misericordiã. Ideo Bernar.
vocat eam matrẽ mie. Maria mater gra=
tie mater mie τc. Quinto ppter caliditateʒ
Sicut enĩ sol calefacit: ita etiã btã ṽgo ca=
lefacit illos q̃ ad eã ɔfugiũt. τ nõ imerito: q̃
in se hʒ solem iusticie q̃ dat sibi calorẽ. Vñ
Bernar. Quẽ totus nõ capit orbis in tua se
clausit τc. Iste ergo est thalam⁹. Ista est ca=
mera in qua fuit recept⁹ puer iesus. Alia ẽ
camera: quaʒ debem⁹ sibi pparare si velim⁹
habere fructũ de sua incarnatiõe: de q̃ Sa=
lomon loq̃tur in puerbijs Prouer. xiij. Fi=
li prebe mihi cor tuũ. sed quõ poterit hospi
tari in nobis et in camera nr̃a? Certe opor=
tet facere iuxta beati Jacobi documentuʒ:
Abijcientes omnẽ immundiciam τc.

¶ Quātum ad secūdā partē. O pctōres q̄d dicūt corda vestra: Incepistis mūdare conscientias vr̄as: Dixi em̄ vobis q̄ multa sunt peccata cordis ⁊ multa sūt pctā lingue. Adhuc multo plura sūt opis. Jō dicebam vobis heri q̄ difficillimū ē dare numerū nec modū vbi debebim⁹ icipere. dixi vobis ō scādalo heri. si vultis bn̄ cōfiteri habeatis bonū cōfessorē q̄ bene loq̄tur vob̄ q̄ fuistis aliis cā peccādi. ¶ Dn̄i sacerdotes nōne h̄etis clericos: fecistis eos lenones. Et vos domie burgen̄. ducitis ancillas ⁊ filias vestras ad banq̄ta: Restat nūc dicere de alio pctō operis qd̄ cōcurrit dānū corporis: ⁊ ē pctm̄ homicidij. de quo op₃ confiteri ⁊ satisfacere vl̄ dānari. ¶ De hoc habemus figurā ī biblia Gen̄. iiij. q̄ deus dixit ad Cayn. Quid fecisti: vox sanguis fratris tui Abel clamat ad me de terra. Et subdit. Uagus eris ⁊ profugus sup terrā. Tūc de⁹ posuit signū meum. s̄m doctores erat tremor oīum mēbrox̄ sui corporis. S₃ dicetis vos mulieres: p̄r nō est opus q̄ loq̄mini nobis de isto peccato. Audiatis qd̄ scriptū est de peni. di. i. c. v. Homicidiox̄ tria sūt gn̄a. s. odiū fratrū: detractio: et interfectio corpox̄. De primo prime Joh. iij. Qui odit fratrē suū homicida ē. i. q̄ vellet proximū suu₃ eē mortuum. Secūdū homicidiū est in ore q̄n aliquid iponit̄ alicui p̄pter qd̄ seq̄tur mors vel pōt seq̄. Tertiu₃ vero homicidium vocatur manuale. Et illud committit̄ multis modis.

Aliq̄n circa corp⁹ propriū.
Aliq̄n circa virū iustū.
Aliq̄n circa virū iniquū.
Aliq̄n ad scādalū euitandū.
Aliq̄n per casū fortuitū.

¶ Primū cōmittūt illi q̄ occidunt seipsos: et est pctm̄ mortale sp. Nullus em̄ d₃ seip₃ interficere. Scd₃ cōmittit̄ q̄n ministratur alicui bono viro venenū: vt i monasterijs sepenumero fit q̄n prior vel ali⁹ bon⁹ religiosus vult inducere frēs suos ad benefaciendum: ⁊ istō ē graue peccatū. Nō em̄ min⁹ ē occidere veneno q̄₃ telo s̄m legistas. Uide robertū sermone de homicidio in tractatu de penitentia. Tertiū homicidiū cōmittūt mulieres q̄n causant abors⁹₃ ne cadant in infamiā vel scādalū. sicut em̄ peccatū eēt eijcere flores de arbore ex qua d₃ sequi fruct⁹: ita deponendo materiā de vētre anteq̄ nascatur fruct⁹ human⁹. Quartū homicidiu₃ cōmittūt p̄res ⁊ m̄res: ponēdo filios in lectis: vel p̄jciendo lapides in incertum ⁊c. Sunt ne aliq̄ in ista ciuitate: Occidere virū iniquū auctoritate legis nō est pctm̄. oē tamē homicidiū si nō fiat auctoriate legis est peccatū grauissimū. ¶ O homicide nephādissimi vos destruitis qd̄ nō potestis restaurare. hoc scitote q̄ homicida nunq̄₃ bona morte morit̄. Et ī signū h⁹ q̄n homicida trāsit sup̄ cadauer corpis mortui: sanguis ex illo exit vt q̄rat vindictā ad dn̄₃. dic exēpla q̄ habētur ī roberto. aliq̄n tn̄ capit̄ homicidiū large p̄ pctō. Sap. xvi. Hō qui dē p̄ maliciā occidit aiam suā. Et ps. dicit Qui diligit iniq̄tatē odit aiam suā. O peccatores vultis saluari: o₃ q̄ auferatis istō peccatū vt faciatis iuxta Jacobi docu m entum. Abijcientes oēm immūdiciā ⁊c.

Sab. scd̄e dn̄ice aduēt⁹ d̄ ma ne. Ser. xxvi.

Abijcientes omnē immundicia₃ ⁊c. Qui custodit mādatum custodit aia₃ suā: q̄ aūt negligit viā suā mortificabit̄. Prouer. xix. Dn̄i et aīe deuote si retinuistis doctrinā heri dātam debetis laborare ad saluādū aīas vr̄as. Audiuistis quō mors erat ī olla: ⁊ ideo filij p̄phetax̄ nō potuerūt comedere de herbis quousq̄ helise⁹ appo suit farinā. ⁊ rep̄ntabat q̄ voleti facere p̄niam est durū facere⁊ amarū quousq̄ heliseus. i. xp̄us dat nobis gr̄as: s₃ cū gr̄a dei tāgit nos oīa sūt dulcia. Nūc aūt loq̄tur sp̄ūs sctūs ī p̄uerbijs dicēs Qui custodit ⁊c. Ubi duo tangūtur.

Primo virtuosa ⁊ salubris iformatio.
Scd̄o terribilis ⁊ dura cōminatio.

¶ Primū tangit cū dic. Qui custodit mandatū. Scd̄m tāgit cū dicit. Qui negligit viā₃ mortificabit̄. De p̄mo Prou̅. iij. Fili mi ne obliuiscaris legis mee⁊ p̄cepta mea cor tuum custodiat. longitudinē em̄ dier⁊ ānos vite et pace₃ apponēt tibi. De scd̄o Deute. Nō declinabis ad dexterā neq̄₃ ad sinistrā si per viam quā precepit dn̄s de⁹ vester ābulatis vt viuatis ⁊ bene sit vobis: ⁊ p̄telen

tur dies vestri in terra possessionis vestre. ¶ Dn̄i vultis saluari: audiatis qd̄ dicit sapiens. Qui custodit mādatū custodit aiā suā. Sed qd̄ habebim⁹ p̄r custodiēdo pcepta dn̄i: longitudinē dieꝝ.i.paradisū. Ideo dicebat Moyses ꝙ nō oportebat declinare ad dexterā neqꝫ ad sinistrā: ſꝫ oportebat ponere penā ad itinerādū per viā rectā que dat paradisū et pacē cōsciē: vitā tpalem et spūalē. Ideo dr̄ di.lxxxiij.c.nihil. Sicut artiū ī suo q̄ꝫ ope inuenit mat̄ instātia: ita nouerca eruditiōis ē negligētia.vn̄ Bern̄. ad eugeniū. Cadit bos in puteo ⁊ leuatur cōtinuo.cadit aīa ī peccatoꝝ nō ē q̄ cogitet d̄ ea. Certe hic puteus ē q̄ plura dānat. Si habeatis bn̄ficia vos prosequi die atqꝫ nocte. Et vnus.grossus goddō gallice laborat ad cōgregandū ⁊ cumulādū pecunias. vtinam dn̄i q̄ hētis mulas in curijs vestris tā tā penā poneretis ad placēdū deo: q̄tā ponitis ad cōgregādū pecunias ⁊ alia mīsta bona. Nūquid valde turpe ⁊ detestabile est [vt inqt.b.Bern̄.] ꝙ habeam⁹ maiorē sollicitudinē de eqs ⁊ alijs aialib⁹: q̄ꝫ de aiabus nostris. Si ei vn⁹ equus habeat malū in pede vel ī aliq̄ alio mēbro: cōtinuo venit ad eū faber. ſꝫ si hēam⁹ pctꝫ ī cōscia nr̄a expectam⁹ aliqn̄ vsqꝫ ad natiuitatē dn̄i: ⁊ sepenumero vsqꝫ ad festū pasche. ¶ O paupe peres peccatrices aie: dimittitis aiam xpi sanguie redēptā: ⁊ curatis d̄ pecorib⁹ ⁊ aialibus vestris. Certissime signū ē ꝙ vaditis ad oēs diabolos. ¶ Sed q̄retis a me: p̄r dicatis nobis si placet qd̄ ē declinare ad dextrā partē vel ad sinistrā: Dico ꝙ vita p̄iis ē dextra in qua nō opꝫ cōfidere neqꝫ eā seq̄. via aūt sinistra ē via pcti ⁊ malicie. via vo publica ⁊ quā debem⁹ tenere est via mādatoꝝ dei. de q̄ ps. Viā mādatoꝝ tuoꝝ cucurri ⁊c. de ista loq̄tur Sapiens. Qui custodit mādatū custodit aiam suam. Qui aūt negligit viā suā mortificabit̄. Nō est igr̄ aliud remediū si volum⁹ saluari ⁊ digne suscipere verbū incarnatū ⁊ aduētū: q̄ꝫ facere iuxta Jacobi documētū. Abijcientes oēm immūdiciā ⁊c. Ut aūt illud facili⁹ faciam⁹ inuocabimus mariā dicētes. Aue.

¶ Abijcientes oēꝫ immūdi.⁊c. More solito mouet̄ questio theologalis terminata ī doctrina magistroꝝ nostroꝝ theologoꝝ et presertim in doctrina Bona.in.iij. Utrū s. btā virgo merito cōdigni meruerit eē mr̄ filij dei: Bonauē. dicit ꝙ triplex ē meritū, s.

Meritum cōgrui.

Meritum digni.

Meritum cōdigni.

¶ Meritū cōdigni ē qn̄ aliqua persona recipiens aliq̄d est capax illi⁹. et hoc mō btā virgo per humilitatē ⁊ virginitatē meruit de congruo incarnatiōēꝫ. Meritū vero digni ē qn̄ ē dignitas in eo q̄ operat̄: lꝫ nō fit adequatio. Et sic quando iust⁹ orat ꝑ pctōre est meritū digni. Et sic qn̄ beata virgo dedit cōsensū dicens. Fiat mihi ſꝫ verbū tuū: merito digni fuit effecta mater dei. Meritum cōdigni ē qn̄ ē adequatio ⁊ ꝓportio inter meritū ⁊ donū collatū. Et hoc mō nullus potuit ꝓmereri ꝙ deus esset hō. Quid dicūt aie vestre dn̄i religiosi: ¶ Leuate capita vestra: timetis ne dānari: creditis ꝙ.b. Dn̄ic⁹: Francisc⁹: Albert⁹: Nicola⁹ de tolētino: ⁊ plures alij seruauerūt castitatē suam osculādo domicellas: Et vos domicelle creditis ꝙ btā lucia sit in patria ducēdo vitaꝫ quā ducitis visitādo dn̄os curie ⁊ abbates: et eūdo ad bāqueta: ⁊ sic d̄ filibus reb⁹. Sꝫ dicetis: p̄r nos faciem⁹ pniāꝫ: sum⁹ iuuenes nunc: de⁹ habebit pietatē de nobis. bn̄ dicitis: sed nō totū. Habetis eñ legē ciuilē in autē. vt cū de appellatiōe cognoscit̄. §. cās. ꝙ si fili⁹ ꝯ voluntatē parentū arenarios vl̄ mimos seq̄tur: vel cū eis cōuersat̄: nisi fortassis pater illi⁹ professionis eēt dꝫ priuari hereditate paterna. Et. vi.q.i.c. infames. ⁊ de cōse.di.ij.c. ꝑ dilectione. dr̄ ꝙ istis nō dꝫ dari corp⁹ xp̄i. Ecce q̄d dicūt iura. Utinam paupes peccatores de⁹ nō faciat nobis sic. Scribit̄ Sap.ij. Dixerūt ipi exiguū et cuꝫ tedio ē tp̄s vite nostre. Et seq̄tur. coronem⁹ nos rosis. ⁊ paulopost. lassati sum⁹ ī via iniquitatis. ⁊.iiij.c. qd̄ nobis ꝓfuit supbia ⁊c. ⁊ Hiere.l. Recedite d̄ medio babylōis. Isti mimi siue iaculatores bateleux gallice: s̄t mundani viuētes in reb⁹ mūdanis. Uadatis ad stuphas ⁊ ad banq̄ta vos dicitis: ꝙ ad termas mulieres nō vadunt cū hoib⁹: ſꝫ hoīes vadunt ⁊ religiosi ⁊ ꝙ honestū ē ire. Sctā susanna qn̄ mūdabat pedes in orto suo expulit puellas suas ne viderent eā: ſꝫ vos manetis exuti in termis et ostenditis

verenda vestra alijs. dicit Paul⁹ Ro.viij.c. Qui i carne sunt deo placere nō pñt. Vultis igitur saluari: dimittite istam vitam ihonestam ⁊ detestabilē. Vos religiosi ite ad conuentus reformatos: q2 irreligiose viuēdo irremediabiliter eritis dānati. Et vos domine Johannes qui habetis missas au crocq gallice: si vultis saluari: dimittatis vanitates vestras ⁊ immūdicias peccatorū: et queratis deo placere ⁊ mūdare cōsciam vestrā. Iuxta beati Jacobi documentum. Abijcientes oēs ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.
Secunda erit de aīme peccatricis virtuosa purgatione.

¶ Quantum ad primā partem. Diximus die mercurij: ꝙ loquendo de incarnatione xp̄i habebamus tres figuras. Prima monstrabat quando puer Jesus intrauit vterū beate virginis. Secūda monstrabat q̄modo mansit. Et tertia quomodo exiuit. Restat nūc videre ad quid exiuit. Dñi sacerdotes q̄d habetis in ep̄la q̄ legit in Isa.vij.c. Nunquid dicitur? Ecce virgo cōcipiet ⁊ pariet filiū ⁊ vocabit nomē ei⁹ emanuel. Ubi quattuor principaliter tangūtur.
Primo propinquitas renouās ecce.
Scđo integritas germinās vgo.
Tertio emissio irradiās cōcipiet ⁊ pariet.
Quarto societas sociās vocabit nomē ⁊c.

¶ De p̄mo Apoc. vlti. Ecce venio cito ⁊ merces mea mecū ē. De secūdo tertij Regū.i.c. Queramus domino nostro regi adolescentulam virginē ⁊ dormiet cum eo. De tertio Gene.xxxviij. Thamar concepit filiū ex semine quod dedit sibi iudas. De q̄rto Isaie xxvi. Urbs fortitudinis nostre syon saluator ponetur in ea murus dñi. Isaias q̄ fuit per quingentos annos ante passionem et natiuitatē christi dicebat. Ecce virgo cōcipiet ⁊c. Dico vobis ꝙ fuerūt due dñe que fuerunt per quinq3 milia annoꝝ in vna domo ⁊ nō potuerūt esse concordātes. Una vocabatur virginitas ⁊ alia maternitas. Sed xp̄us in aduētu suo eas concordauit: ꝙ eadē mulier fuit mater et virgo. Eua enī fuit vgo in paradiso terrestri: sed quando adam cognouit eam carnaliter ⁊ ipsa peperit: tūc virginitas eius fuit perdita. Sarra etiam fuit virgo aliquo tēpore: sed quando venit ad etatem facta fuit mater ⁊ perdidit virginitatem suā. Rebeca etiam que erat pulchra filia que dedit bibere camelis Jacob: ipsa virginitatem suam perdidit: et sic de multis alijs ab Eua vsq3 ad Mariam nō fuerunt concordes virgītas ⁊ maternitas: sed vna ingrediēte: alia recedebat a domo. Dicit igitur Scotus in.iij. ꝙ virginitas et maternitas non se compatiuntur adinuicem. non propter repugnantiā formalem: sed materialem. quia virginitas excludit naturalem productionē prolis et generationis: sed maternitas eā includit. Si vero maternitas efficiatur per causam superiorem nō ē repugnantia. sicut si actus intelligendi qui est natus p̄duci ab obiecto et intellectu si produceret tantū ab intellectu non diceret corruptio productionis. sic etiam si deus mediante semine causet: aliquem non potest eē seu stare vgīnitas. Sed si sine viro de sanguine matris produxerit prolem stat virginitas ⁊ manet simul maternitas. Ideo cum deus ponit manū nō est representandum impossibile. Non enī sūt virginitas ⁊ maternitas: sicut ignis et aq̄ frigida. Sic dicebat Isaias. Dñi vultis audire noua: ego dicam vobis. Ecce virgo cōcipiet sine susceptione seminis viri: ⁊ pariet filium sicut thamar ⁊ rebeca: sed nō erit de semine filioꝝ israel: q2 filij israel quesierunt adolescentulam virginē quā Dauid posuit in sinu suo: sed non cognouit illā adolescentulā carnaliter. Iste dauid est deus pater qui posuit in sinu sue predestinationis eterne vnā virginē que nunq3 fuit cognita a viro: que tamē peperit filiū. De quo Baruth.iij. scribit. Postea in terris visus ē et cum hominibus conuersatus est. O peccatores potuit ne vobis facere maiorē gratiam? certe nō. induit tunicā nostre mortalitatis ⁊ lassat⁹ ē ꝓpter iniq̄tates nostras. Igitur laborem⁹ ad cōtēplādū ista ⁊ ad cōsciētias nostras mūdādū. iuxta beati iacobi documentum. Abijcientes omnem immundiciam ⁊c.

¶ Quantū ad secūdā partē. Dñi ⁊ paupp̄rimi peccatores intenditis deponere malas ꝯscias. locuti sum⁹ heri de homicidio ⁊ mil

ta diximus. Restat loq̃ de vno alio peccato qd̃ dr̃ rixa. Dicit̃ aũt rixosus q̃si ritu canino duct⁹. et iõ rixa nõ p̃prie cõsistit in verbis: ſ̃ etiã in factis: q: de vbis in verberã venit. vñ Prouer. xv. Iracũdus p̃uocat rixas. ſm̃ au tẽ. b. Tho. ij. ij. q. xli. rixa nõ solũ cõsistit i ver bis: ſ̃ etiam in factis. De rixa aũt debemus videre tria. s.

Ortum.

Actum.

Nocumentum.

¶ De p̃mo rixa orit̃ ex vbis. vñ Sap. Uir iracũdus p̃uocat rixas. de ſcd̃o ad Gal. v. c. Manifesta sunt opera carnis: q̃ sũt forni catio: ire: inuidie: rixe ꝛc. de tertio ibidẽ. Qui talia agunt regnũ dei nõ cõsequũtur. ¶ Le uate capita. Scitis bñ q̃d est rixa. Rixa in cipit i verbis ꝛ terminat̃ ad facta. Estis hic mulieres q̃ irascimini contra vicinas v̄ras: nunq̃d aliq̃n dicitis. vade meretrix ĩfamis tu tenes bordelũ i domo tua. ꝛ ipa dicit vo bis: vos mẽtimini: ꝛ capit vos p capillos. ſ̃ est p̃pria rixa ꝛ pctm̃. De isto loq̃tur ps. Dis sipa gẽtes q̃ bella volũt. Estis hic mariti q̃ verberatis vxores q̃n dicũt ꝙ estis ebriosi ꝛ venitis de lupanari. Audiatis legẽ. C. d̃ re pudijs. ꝯsensus dr̃ ꝙ ingeris vberare mu lieres alienas ꝛc. Uide textum: ꝛ hoc scien dũ ex̄ de iureiu. gl. sup. c. queãdmodũ dicit: ꝙ p̃pt̃ cãz graue lz viro vxorẽ verberare et nõ alias. Etiã mulier nõ debet facere qua reverberet̃ a marito: ſ̃ eẽt graue peccatum ꝛc. Estis hic clerici q̃ vos vberatis mutuo ꝛ ꝛc. nõ recordamĩ in pascha: vos recipietis sa cramẽtũ i tali statu: efficiemĩ irregulares ꝛ ops ꝙ papa apponat manũ. de isto dic̃ pau lus: ꝙ q̃ talia agũt erũt dãnati finaliter. ſ̃ dicetis: p̄r vnus scholastic⁹ iactat se ꝙ vbe rauit clientes ꝛ dicit socio suo. tu nõ fuisses ausus te inuenire: ꝛ alter dicit: tu mẽtiris: et dat sibi vnam alapã: est peccatũ mortale Dicet vna mulier: aliq̃n in despectu mariti verberaui puerũ meũ: vtꝝ sit peccatũ mor tale: dico ꝙ sic. Istud em̃ ẽ cõtra dictamen recte rõnis. Sz dicetis: p̄r ego libẽter vbe rassem vnũ si aliq̃s hõ nõ vidisset: ſ̃ dubita ui. Dico ꝙ hoc ẽ pctm̃ mortale: ꝛ p regl'a ge nerali rixa p̃ueniẽs ex odio vl' ex inuidia aut sup̄bia sp̄ ẽ peccatũ mortale. ſ̃ vo ex leuita te. aliõ ẽ. O peccatores hortor vos q̃tũ pos sum deponite rixas: disponatis vos ad reci piendũ instũ verbũ iuxta thema paſſũptũ Abijcientes oẽm imũdiciaz ꝛc.

¶ Sabbato secũde domice aduẽtus p⁹ prã dium sup Missus. Sermo. xxvij.

Tauenisti grãm apd̃ dñm. Lu. i. et in officio btẽ marie vgi nis. Ih̃s inclinãs se de orsũ digito scribebat in terrã. Joh. viij. Dñi ꝛ aĩe deuote q̃venistis ad honorẽ btẽ virgis ꝛ ad adiscẽdũ aliq̃d vt saluetis aĩas v̄ras: tũc de us iclinauit se q̃n p nob̃ d̃scẽdit d̃ celo i ter rã ꝛ carnẽ humanã assũpsit ꝛ scripsit in ter ra id ẽ in beata virgine: vt diximus die sab bati. de⁹ p̄r scripsit p suã potẽtiã: de⁹ filius p suã sapiam: ꝛ sp̃ussanct⁹ p suã bonitatem et clemẽtiã. Per suã sapiam scripsit verbũ re demptiõis nr̃e occultatũ. p suã sapiam mi steriũ reformatiuũ. p suã sapiam redẽptio nis nr̃e misteriũ instructiuũ. De p̃mo Ec cle. xxxviij. Altissim⁹ creauit de t̃ra medici nã: ꝛ vir prudẽs nõ abhorrebit eã. ꝛ Ambr. super missus. Nõ modica cã fuit vt de⁹ p̃nci pem h⁹ mũdi falleret. De ſcd̃o. i. ad Cor. ij. Si cognouissent nunq̃ dñz gl'ie crucifixis sent. De t̃tio. Prouer. iiij. Uiã sapie mõstra bo tibi: ꝛ ducaz te p semitas eq̃tatis q̃s cũ ingressus fueris nõ artabunt̃ gressus tui. ꝛ Isa. xlviij. Ego deus tu⁹ docẽs te vtilia: gu bernans te ĩ via q̃ ambulas. Dñi op⁹ ẽ nob̃ bono libro: q̃n habem⁹ bonũ librũ possum⁹ bene legere ꝛ bñ studere in eo nisi fuerim⁹ bene asini. Iste liber bñ script⁹ ẽ nr̄ redem ptor ꝛ erant scripte tres littere a p̄re p suaz potẽtiã in maria virgine. p̃ma l̃ra erat con tra naturã. s. ꝙ sit virgo ꝛ mater. Scd̃o su pra naturã: ꝙ in momẽto fuit formatũ cor pus xp̄i. Tertio p̄p naturã: q: i eo fuit gau dium et tristicia. dolor de dãnatione pctõꝝ gaudiũ de visione essentie diuine. Fili⁹ vero scripsit p suã sapiam tres litteras. respicia tis oẽs ad arborẽ crucis. P̃rio scripsit cela tionẽ redẽptionis: q: illa fuit diabolo cela ta. Sicut em̃ venit ad euã malus angelus: ita bon⁹ ãgelus ad virginẽ. Et sicut eua fu it delectata comedendo fructũ ligni: ita be

sta virgo fuit tristata i pede cruc' dñi nri. ⁊ istud misteriū fuit occultatū demoni. fuit eñ desposata vt occultaret' diabolo misterium incarnationis vt dicūt doctores. Aliam litterā scripsit fili⁹. s. reformationē toti us generis humani. Sicut eñ gen⁹ humanū perierat ꝑ supbiā: ita releuatū ē per humilitatē. Tertia littera quā scripsit fuit ꝙ ipse esset doctor ad instruēdū nos. ⁊ de isto loqtur paulus q̄ nūq̄ mentit' ad Titū. ij. Apparuit gratia saluatoris nr̄i omnibus hoībus erudiens nos: vt abnegātes ipietatem ⁊ secularia desideria sobrie ⁊ iuste viuamus in hoc seculo. An docuit nos. o peccatores ꝙ essem⁹ pauidi luxu. ⁊c. certe non: ſʒ totū oppositū. erudiens nos a tpe. s. natiuitatis vsq̄ ad crucē. vt abnegantes ipietatem ⁊c. Quō beata virgo sciuit ꝙ preseruaretur a viro vt seruaret' virginitas: quō essʒ peregrinādū deo obediendo: ⁊ sic de alijs. Certe legit hoc in libro filij sui. Multis igr̄ inuenire graʒ dñi: opʒ legere i libro. Iuxta thema preassumptum. Inuenisti graʒ ⁊c.

¶ Inuenisti grām apud dñm. vbi supra.

More solito mouet' qō terminata a magistris nostris theologis et ꝑserti a Bona. in breuiloquio. Utrū conueniens fuerit ad incarnationis misteriū iplēdum angeluʒ mitti? Dicit Bona. ꝙ sic. q: cū icarnatio fuerit a pmo pricipio reparāte modo cōgruētissimo ⁊ cōplectissimo ꝓuētū fuit: ꝙ esset opus pfectū ⁊ ꝯpletū. Ex pte eñ ꝓlis fuit subita organisatio ⁊ distinctio mebroꝝ. ex pte cōceptionis fuit subita ⁊ perfecta vnio aie ad corpus. Tertio ex pte ꝟginis fuit subita portatio nature cōueniētis ad locum debitū. Est aūt aduertendū ꝙ sūt tres modi cōcipiendi siue producēdi. Primus est ꝺ viro sine muliere: vt productio Eue a costa Ade. Secūdus ē de viro ⁊ muliere simul: sicut est i formatōe hoim. Tertius ē de muliere sine viro: sicut mod⁹ ꝯcipiēdi xp̄i. In eua fuit debita cōplexio: ſʒ in btā virgine fuit ꝑfectissima. Fuit eñ btā virgo ad cōceptōeʒ filij dei ꝑ virtutē innatā disposita: ꝑ ꝟtutē infusaʒ adiuta: ⁊ ꝑ ꝟtutē increatā pfecta ⁊ cōsūmata mr̄ dei effecta. ¶ Leuate capita vestra. Uos sorores dilectissime i xp̄o ponatis penā ad saluādū aias vr̄as: dubitat̄ ne dānarí: Estis memores eoꝝ que dixi vobis sabbati: Ego dicebā ꝑ regulā iuris ꝙ priuilegiū personale seqtur personā. ſi sint in cōsurgeria decē incarcerati ꝓ vno delicto: ſi rex det abolitionē vni nō seqtur ꝙ det omibus. Pauperes filie nō sufficit vobis portare cordam: pedib⁹ nudis ire ad matutinas sed opʒ ponere penā ad cōplacēdū deo. Dicunt dñi iuriste extra ꝺ rescriptis. c. Ad audientiā: ꝙ falsa latinitas viciat rescriptū. Uideatis pulchriorē mulierē toti⁹ ciuitat̄: si maritus su⁹ aufferat sibi nasū pdet oēm venustatē ⁊ decorē. sic etiā de pctorib⁹ vna macula peccati sufficit ad dānādū hoiem. Uolo dicere ꝙ si perdidistis grām: iueniatis modū inueniēdi ⁊ recuperādi. iuxta thema passūptū. Inuenisti grām ⁊c.

¶ In isto ꝟmone erūt due pates.

Prima erit de angelica missione.

Secūda erit de anime ad gratiam debita dispositione.

¶ Quantū ad pmā partē. dixim⁹ die sabbati quō angelus missus ē ad beatā virginē. Restat nūc dicere q̄ erat cū virgine qn̄ angelus venit ad eā vtrū esset sola. Dico ꝙ habebat duas domicellas ⁊ vnā ancillam. Ancilla vocabatur verecūdia ꝟginalis. vñ dicit Luc. Cū audisset turbata ē in sermōe eius ⁊c. habebat ēt duas domicellas. Pria fuit sapientia. quō fiet istud. Secūda fuit continētia. qm̄ uirū nō cognosco. Beat⁹ augustinus i homelia ſup missus dicit ꝙ angelus venit i specie pulcherrimi iuuenis ⁊ splēdidissimi: vnde ipa ꝟecūdata ē videns ꝙ venisset ad camerā ei⁹. Ideo dicit euāgeliuʒ. Turbata ē in sermo. ei⁹. Turbatio eñ verecūdie ꝟginali ꝯuenit. ꝙ aūt nō fuerit ꝯturbata: hoc fuit act⁹ maxime fortitudis Dicit Ambr. q: propriū ē virginū ad oēm viri ingressū pauere ⁊ nunq̄ eē secure. ⁊ oēs hoies debēt habere suspectos vbi etiā nullū foret periculū: ⁊ istud ē cōsiliū beati Augu. q̄ etiā proprias sorores nō admittebat ad propriā domū. Uidi ego quādā mulierē religiosaʒ q̄ a iuuētute vsq̄ ad senū ſp seruauit virginitatē que dicebat verba. video manū meā nunq̄ dʒ cōfidere i viro: nisi sit pillosus in medio palme. hoc intelligo. dicebat si sit sollicita seruare virginitatē suā. scitis dñi quid est hoc dictu. Certe nullus est qui habeat pillos in palma: ideo in nul

lo nec in patre nec i fratre ↄfidendũ ē. Sȝ dicetis: pr̄ quare verecũdia vocat̄ famula seu ancilla: dico ꝙ sensualitas ē fragilis et nō turbatur. ideo verecũdia potiꝰ dr̄ ancilla ꝙ̄ dña: q2 ex sensualitate q̄ ē āncilla orit̄. Tũc angelus vidēs beatā mariā turbatā dixit. ne timeas maria: nolo aufferre a te v̄ginitatē: ſ̄ veni ad intimandũ bona q̄ sunt tibi ventura. In primis inuenisti grām apud dñm. vbi Bern. in tertia homelia. inuenisti pacē dei ⁊ hoīs: inuenisti grām ⁊ destruxisti mortē: inuenisti qd̄ q̄rebas: inuenisti qd̄ nemo añ potuit inuenire. Scd̄o dico tibi ꝙ cōcipies ⁊ paries filiũ: ⁊ vocabis nomē eiꝰ iesum: hic erit magnꝰ ⁊ filiꝰ altissimi vocabit̄ Sed dicetis: pr̄ dicatis nobis q̄nto tēpe filꝰ manserũt. Rn̄dit Bonauē. ⁊ Albertꝰ: ꝙ ab hora sexta de sero vsq; ad mediā noctē. iō post cōpletoriũ pulsat̄. Aue maria: ad illō mistice rn̄dendum. iesus autē redēptor interpretat̄. ipse enī saluū faciet ppl'm suū a peccatis eoꝝ. Ubi dicit Aug. Recordare virgo ꝙ in ysa. legisti ꝙ tu esses mater dei Et ibi dicit Franciscꝰ de maronis: ꝙ tā btā virgo q̄̄ angelus sp̄ erant genibꝰ flexis. O filie karissime nunq̄d voluissetis vidisse illud spectaculũ: ⁊ si non possitis videre corporaliter: videatis hodie sp̄ualiter. Pꝰ ista colloquia domicella que vocabat̄ cōtinētia interrogauit angelũ dicēs. Quō fiet istud: q̄m virū non cognosco. i. nō cognoscere propono. vbi dicit Ambro. ꝙ hoc dicebat nō tā q̄̄ esset incrudela sicut zacharias: ſ̄ inuestigabat de modo faciendi. Sed q̄ratis a btā virgine q̄s docuerat eā seruare v̄ginitatē. Utꝝ xp̄s qui dicit ꝙ sunt eunuchi q̄ se castrauerũt propt̄ regnũ celoꝝ adipiscēdum Dico ꝙ nō: sed sp̄ussanctus supueniet in te et virtus altissimi ⁊c. vt igit̄. O peccatores mereamur a sp̄ūsancto visitari ⁊ illuminari. mũdemus corda nr̄a vt de nobis verificetur thema propositũ. Inuenisti grām ⁊c.

¶ Quātum ad secũdā partē. Dñi audistis: ꝙ opȝ nos placere deo si volumꝰ saluari: ſ̄ q̄d opȝ facere vt possimꝰ hanc grām asseq̄? Beata virgo inuenit grāȝ: q2 oīa q̄ p̄cepit sibi deus seruauit. Dixi vobis aliquas figuras ⁊ p̄sertim die sabbati nos locuti fuimꝰ de Abrabam q̄ inuenit tres hoīes et lauit eis pedes, vidimus: quō quieuerunt sub arbore: ⁊ tũc dedit eis vitulũ: butyꝝ ⁊ lac. Dixi ꝙ opȝ quiescere sub arbore. i. sub cruce ⁊ comedere vitulũ. i. xp̄i corpus qd̄ oblatũ fuit. et butyꝝ. i. miam: ⁊ lac diuine scripture. Adhuc restat vna alia cōditio ad inueniēdum grām. s. ꝙ fugiamꝰ cōsortia malorum De hoc habemꝰ optimā hysto. Geneb. xix. c. Salua aīam tuā noli respicere post tergũ tuũ: nec stes in oī circa regione: ſ̄ in monte saluũ te fac. Dñe burgēses q̄ habetis biblias in gallico: nunq̄d legistis quō loth hitabat in sodomis cũ vxore sua. in sodoma vo erant pessimi viri. Tunc angelus venit ad eũ et dixit sibi ꝙ egrederet̄ ciuitatem: et ꝙ ipse volebat pdere eā: ꝙ iret in montē ⁊ ibi esset saluatus: ⁊ non respiceret retro. Ipse vero ascēdit ⁊ mulier sequebatur eũ: q2 tñ respexit deorsũ cōuersa est in statuā salisꝰ. Ecce pulchra hystoria. Sȝ q̄d rep̄sentat nobis loth qui saluatur in monte. Dico ꝙ est hō iustꝰ q̄ dȝ exire de sodoma ⁊ gomorra: id est fugere societatē maloꝝ: ſȝ q̄d ē ꝙ āgelꝰ p̄cepit loth ꝙ nō respiceret. Dico ꝙ nemo ponens manũ ad aratrũ ⁊ respiciēs retro aptus est regno dei. Lu. ix. Hoc tangit vos domini religiosi ⁊ religiose ⁊ similiter q̄ dimittunt mũdũ ⁊ vouent castitatē paupertatem: ⁊ tamē ponũt manũ ad aratrũ: ꝓcurant sibi dispēsationes ad beneficia obtinenda. volunt diuites fieri. Dictũ fuit abrahe. egredere de terra tua ⁊ d̄ cognatiōe tua ⁊c. Ista etiam debēt dici religioso qui debet oīa dimittere ꝓpter deum ⁊ nudum xp̄m sequi: vt dicit Hiero. Sed dicetis: pat̄ quis ē ille mōs sup quē ascendit loth: dico ꝙ est status cōtēplationis. nũquid audiuistis loqui de transfiguratōe xp̄i de q̄ Mat. xvij. habetur ꝙ trāsfiguratꝰ est iesus xp̄us sup montē ⁊ cōtēplari magnitudinē bonitatis. Et si vos filie nō potestis ascēdere ꝓpter debilitatem: opȝ ꝙ habitetis in segor que erat parua villa in q̄ habitauit loth: ⁊ representat statum religionis vbi potestis placere deo et saluare aīas vestras. Si seruaueritis promissum et vixeritis in segor i religione bene obseruata: dico ꝙ iuxta thema preassumptum inuenietis gratiā apd̄ dominũ. Amen.

¶ Dominica tertia aduentus de mane. Ser. xxviij.

Bijcientes omnem immūdiciā ꝛc. Gaudete i dño sp̄:iterū dico gaudete: modestia vestra nota sit oib⁹ homi bus. Phil.iiij. Dñi et aīe deuote si venistis ad istā ꝓcessionē ad querēdū dei grām ꝛ vt possitis saluare aīas vr̄as: mr̄ nr̄a eccl̄a ꝓ ponit nobis gaudiū spūale vt ardēti⁹ ꝓpe remus ad eū querēdū. ipse eñ ꝓpe est: scʒ Pⁱo ad nascēdū exⁱgie ꝑ natitatē hūanā Scd̄o ad visitādū ꝑ grām spūalē. Tertio ad iferēdū mortē ꝑ punitōēʒ tꝑalē Quarto ad iudicādū ꝑ finalē retributionē. ¶ De primo Cātico.ij. Et ipe stat pſt̄ parie tē nr̄m. de scd̄o Apoc.iij. Ego sto ad ostiū ꝛ pulso ꝛc. de tertio Mat.iij. Securis ad ra dicē arboris posita ē. de q̄rto Apoc.vlti. Ec covenio cito ꝛ merces mea mecū ē. Igitur dñi gaudete: nō i mūdo: nō in pctō: nō i lu xuria: ſʒ i dño. qd̄ gaudiū finaliter ꝑpetuo durabit. Iterū dico gaudete. primo in spe. scd̄o in re. qd̄ ē gaudiū felicissimū: q2 domi nus ꝓpe ē. nō audiuit istud amic⁹ ei⁹ abra hā: nec pr̄ ei⁹ pm⁹ adā: ſʒ dicebat̄ eis. Qui ve turus est veniet: ſʒ nō dicebat̄ eis. dñs pro pe ē. testāte ap̄lo q̄ dic̄.i.Cor.x. Nos sum⁹ i q̄s fines seculoꝝ deuenerūt. Jō ꝓpe ē dñs. q2 sp̄ ē ꝓpe oib⁹ iuocātib⁹ eū in ṽitate. Jō ce lebrata ē hodie ista ꝓcessio i eccl̄ia ista pro pace: q2 teste Aug. pacis auctori nō bñ nisi pacis tꝑe deseruit̄. hr̄ de pluspetitiōib⁹ ex̄. ca. vnico: ꝙ petitio reddit̄ q̄ttuor modis ef ficax. Primo ꝙ fit de necessarijs ad salutē. Scd̄o i loco couenieti: sicut i eccl̄ia. Tertio modo couenieti. Quarto ꝑ cām iustā. Tūc poterim⁹ dicere cum daniele. O dñe respice nos sumus positi i opprobriū vicinis nr̄is. Ad hoc aūt ꝙ possim⁹ aliq̄d deo postulare oʒ ꝙ sim⁹ i grā: q2 dic̄ ps. Iniq̄tatē si asperi in corde meo nō exaudiet dñs. Ut āt facili us apd̄ eū exaudiamur faciam⁹ iuxta thēa ꝑassūptū. Abijciētes ꝛc. Aue maria.

¶ Abyciētes ꝛc. More solito mouet̄ q̄stio terminata i doctrina theologoꝝ ꝛ p̄stim a Bona. i tertio. Utꝝ ꝑ xp̄m sum⁹ filij dī ado ptiui effecti. Dicit Bona. ꝙ hoc pōt itelligi tripliciter. Uno mō ꝑ eū tanq̄ʒ cām efficiē tē pⁱcipalē: ꝛ sic nō sum⁹ facti filij dei ado ptiui ꝑ solū ṽbum: ſʒ ꝑ totā trinitatē. Alio modo ꝑ cām effectiuā instructibilē: ꝛ sic ꝑ passionē xp̄i sum⁹ facti filij dei adoptiui. De scd̄o ad Gal.iiij. At vbi venit plenitudo tꝑis misit de⁹ filiū suū natū de muliere fa ctū sub lege vt eos q̄ sub lege erant redime ret. De primo btūs Aug. oꝑa trinitatis ad extra sūt indiuisa. ꝛ sic illa ꝓpō pōt dicere circūstātiā cause efficiētis ꝑ̄ncipalis: et sic ꝑ xp̄m nō eēm⁹ filij dei adoptiui. Alio mō pōt dicere circūstātiā cause istrum̄tal': ꝛ sic verū ē. ¶ Leuate capita vestra. Dicatis mi hi sine fallacia dñi vos estis multi: si deus vellet vobis mittere mortē: vtꝝ essetis suf ficienter dispositi ad eā recipiendū? Quid dicitis vos dñi sacerdotes curati: q̄ habeꝰ plures missas quid potestis dicere estis pa rati? Et vos dñi de iusticia cū ꝓcessib⁹ vr̄is. et vos mulieres ornate sicut silitudo tēpli. velletis mori i statu in q̄ estis? si nō labore tis ꝙ sitis in grā dei. si sic cōtinuetis diceꝰ vos: pr̄ nos speram⁹ in xp̄o q̄ ē frater nr̄. bñ dicitis: ſʒ nō totū. habet̄ ei in antiq̄s ex̄ de seruis nō ordinādis. c. nullus. qui seru⁹ em ptiuus q̄ manumittit̄ a dño suo sub h̄ pa cto ꝙ q̄ʒdiu viuet dicet ter in ebdomada ꝓ eo missaʒ: si seru⁹ ordinat⁹ sub illa cōditiōe psallere noluerit dʒ degradari ꝛ remitti ad seruitutē perpetuā. ꝓ isto facit lex ciuilis i autētica rubrica. ne liberi decetero. §. ꝙ li bert⁹ manumissus si igrat⁹ fuerit dño dʒ re digi i seruitutē. Utinā dñi de⁹ nō faciat no bis istō. Audite malachiā di.i.c. Si ego pr̄ vbi amor me⁹. q.d. null⁹. Et regi⁹ ꝓpha dic̄ Filij alieni mētiti sūt: filij alieni iueterati sūt ꝛ claudicauerūt a semitꝭ suis. In baptis mo renūciam⁹ diabolo dicēdo. Abrenuncio sathane ꝛ oib⁹ pōpis ei⁹: ſʒ claudicam⁹ per pctm̄ mortale a semitꝭ rectis. Nā.ij. Pet.ij. dr̄. Meli⁹ erat illis nō cognoscere viā iusti cie: q̄ post agnitionē retrorsū cōuerti ab eo qd̄ ill' traditū ē scto mādato: q2 ceteris pa rib⁹ pl⁹ puniūtur xp̄iani: q̄ʒ illi q̄ nunq̄ʒ no uerūt fidē. Heu pctōres mˢerrimi: dicite mi hi queso in cōscia infra decē ānos nunq̄d opʒ ire ad mortem? quod remediū? dico ꝙ nō est aliud q̄ facere thema preassumptū. Abijcientes oēʒ ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due partes: scʒ

Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate
Secunda erit de peccatricis animei rtuosa purgatione.
¶ Quantū ad primā partē. Dn̄i audiuistis aliqñ sermonē sancti Ambr. in q̄ loqtur de aduētu iesu xp̄i. Hodie inqt fratres karissimi aduēt⁹ dn̄i ē: iō oratiōib⁹ ꝛ ieiunijs nos disponere debem⁹. tēpe em̄ sancti Ambr. q̄ erat ep̄s mediolanēsis ieiunabatur aduētus sicut quadragesima in eisdē cibis. ꝛ eodem tp̄e erat beat⁹ Hilari⁹ pictaueñ. ꝛ beatus Nicola⁹ i mirrea. Et btūs etiā Ludouicus rex frācie in hoc tp̄e nō tāgebat mulierem suā ob reuerentiā sc̄ti aduēt⁹ iesu xp̄i. sed heu vitā nostrā q̄to magis ad finē sc̄li vadimus: tanto deteriores sum⁹: nūc quasi ignoramus q̄d sit aduētus iesu xp̄i. q̄t sūt parisius q̄ ieiunant: credo ꝙ pauci. ¶ Sed queretis a me: p̄r q̄re fuit festū natiuitatis ordinatū: Dico ꝙ ꝑpter tres cās: sc̄z
Ad nos de morte eripiēdū.
Ad culpas nr̄as expurgandū.
Ad nos i viā xp̄i dirigēdū.
¶ De p̄mo Lu. xix. Uenit fili⁹ hoīs querere et saluū facere qd̄ perierat. De secūdo Lu. xvij. Jesu preceptor miserere nr̄i. De tertio. p̄me Pe. ij. Seqmini vestigia ei⁹ q̄ peccatū non fecit. Jn signuz p̄mi beneficij suscepti sc̄z ꝙ venit ad eripiēdū nos de morte fleuit ter. Primo in natiuitate. Sc̄do in resurrectione lazari. Tertio sup ciuitatē hierl̄m. Non em̄ inqt Hiero. ad helbidiā flebat destructionē muroꝝ: ſꝫ perditionē aiaꝝ. sciebat em̄ m̄ltas aias ruituras ꝑ igratitudinē. O peccatores: si i cruce xp̄us pēdēs haberet corp⁹ passibile et aiam sicut tūc: credo ꝙ acrius fleret q̄ vnq̄ pp̄ nr̄am malaz vitam. Jō recurratis ad eū ꝛ dicatis cū ecclesia. O rex gētiū veni salua hoiem quē de limo formasti. Jpse em̄ nos liberauit de morte. est āt triplex mors vt dic̄ bona. di. xix. c̄ tij
Primo ē mors corporalis.
Sc̄do est mors sp̄ualis.
Tertio ē mors infernalis.
¶ Habem⁹ de liberatione generis hūani ꝑ xp̄m a morte figurā in. i. lib. Regū: de goliath q̄ tenebat le siege ꝯ filios israel. Tunc dauid q̄ erat ruphus accepta funda cū quinq̄ lapidib⁹ ꝑcussit eū in frōte: ꝛ cū ꝓpo gladio scidit sibi caput. dd̄ repn̄tat nobis xp̄m et goliath diabolū: q̄ an̄ aduentū xp̄i tenebat i subiectione totā naturā hūanā. Tūc xp̄s accepit i vētre btē v̄gis naturā hūanā et venit ad bellādū ꝯtra diabolū cū vno baculo. s. cū cruce: cū vna fūda: ꝛ cū q̄nq̄ lapidib⁹ ꝛ ꝑcussit diabolū in frōte ei⁹ ꝑtātez destruēdo: ꝛ gen⁹ humanū a carcerib⁹ diaboli oino liberādo. Ubi q̄rit Joh. d̄ baccone doctor resolutus. vtꝝ gen⁹ humanū debuerit redimi ꝑ potētiā vel iusticiā: Uide solutionē q̄onis in tertio eiusdē doctoris. ꝛ istud primū repn̄tat̄ in euāgelio hod̄. vbi dicitur ꝙ Johānes existēs i carcere misit discipulos ad iesū: ꝛ ſm Grego. Hoc fecit vt interrogarēt eū si ipse venerat ad redimēdū patres de limbo. ſꝫ ſ̄ʒ Hiero. Misit eos vt ipsi certificarent̄ ꝛ docerent̄ de aduētu ei⁹. Tunc xp̄s r̄spōdit eis sex op̄a tacta i euangelio q̄ nō p̄nt fieri nisi a solo deo. Et soluz dicem⁹ in isto ſmone de tribus: sc̄z
Primū ē ꝙ mortui resurgunt.
Secūdū ꝙ leprosi mūdātur.
Tertiū ꝙ claudi ambulāt.
¶ Dicit hic Bonauē. O bone iesu es tu qui es venturus ad nos eripiēdū de morte: ad tergendū culpas nostras: ꝛ ad dirigenduz nos in via vite. Certe sic. iō Paul⁹ ad Ro. v. dicit. cōmendat deus charitatē suā in nob̄ q̄m cum adhuc pctōres essemus xp̄s ꝓ nobis mortuus ē. iō in signū h⁹ xp̄s mortuos resuscitauit ꝛc. Secūdū beneficiuz fuit ad culpas nostras delendū. dicatis vos domicelle quare leuauerūt vocem dicētes. Jesu preceptor miserere nr̄i. ysaias dixit ꝛ recitatur in euangelio ꝙ leprosi mūdantur. Jlle est leprosus qui in pctō mortali est. Leprosus habet tres malas cōditiones. p̄mo est fetidus: ꝛ ꝑpter hoc extra consortiū aliorū ponitur. sc̄do est sitibūdus. tertio q̄to magis occultat lepram: tanto magis vilior apparet. Jste conditiones cōueniūt peccatori existenti in peccato mortali. De primo ps. Longe a pctōrib⁹ salus. De sc̄do. Johan. iiij. Qui bibet ex hac aqua sitiet iteꝝ. De tertio Hebreoꝝ. xij. capi. Si bestia tetigerit montem lapidabitur. Sed xp̄us mūdauit nos ab ista lepra peccati mortalis. Juxta illud Apoca. i. Lauit nos in sanguine suo. O viles peccatores currite igit̄ ad medicū, nun

quid estis vos leprose meretrices? & vos iudices seculares nunquid impeditis iusticiam ecclesiasticam: habet libro.vi.extra de immunitate ecclesiarum capi. quoniam quicunque hoc facit peccat mortaliter & sunt excommunicati. sunt ne ibi vsurarij publici. vos debetis ecclesiasticis iudicibus putare eos. quod remedium conuenire ad medicum. Tertium beneficium quod nobis per natiuitatem exhibuit: quia direxit nos in viam vite. Ideo dicit in euangelio. claudi ambulant. vnde xps. Qui sequitur me non ambulat in tenebris. & ysa. xlviij. Ego deus tuus qui doces vtilia. Quero a vobis quis docuit religiosos intrare religionem. quis sanctos patres facere penitentiam: Certe xps. ipse enim est magister verax et viam veritatis docet. Quapropter quilibet debet se disponere ad eius aduentum digne suscipiendum. iuxta be. Ja. documentum. Abijcientes omnem &c.

¶ Quantum ad secundam partem. Domini recordamini eorum que diximus. Intentio mea est quod vos sitis mundi omnes. ideo cepi in themate. Abijcientes. Dixi quod oportet primo purgare conscientiam de peccatis voluntatis. secundo de peccatis lingue. tertio de peccatis operis. Dicatis mihi maquerelle que ponitis alios ad peccandum reparabitis istam offensam? & vos domini religiosi qui scandalisatis nouitios vestros: oportet reparare scandalum. dixi etiam de homicidio & rixa. Queretis a me pater quid oportet facere ad digne recipiendum aduentum xpi. Dico quod tria: scilicet

Primum est sordium depositio.

Secundum virtutum acquisitio.

Tertium mentalium affectuum eleuatio.

¶ De primo. ysaie. i. Lauamini: mundi estote. de secundo ad Collocenses. iij. Expoliantes nos veterem hominem cum actibus suis induamus nouum hominem. De tertio. Canti. i. Murenulas aureas faciemus tibi vermiculatas argento. ¶ Leuate capita domini vultis inuenire dei gratiam: oportet quod lauemini. & non sufficit lauari: sed post lotionem oportet se preseruare a vinculis. Vidistis ne aliquando mulieres in puerperio seipsas lauant: sic oportet vosipsos spiritualiter lauare. mirum est certe [o pauperrimi peccatores] quod nos queramus mundiciam in vestimentis: & habeamus immundiciam in animabus nostris. domine burgenses si comedistis fel carparum nunquid continue spuitis quousque habeatis linguam mundam. Hoc docet vos quod debetis habere conscientias vestras mundas. ¶ Secundo oportet induere vestimenta noua. Vos videtis arbores omnes dimittunt cortices antiquas & accipiunt nouas. Et vos domini in parlamento nunquid portatis tunicas rubeas de scarlate in die natiuitatis xpi. Et vos mulieres gorrieres gallice: nunquid portatis vestes vestras preciosas foderatas de pellibus lombardie? Utinam tantam haberetis sollicitudinem de animabus vestris sicut de tunicis. Sed proh dolor tegitur lingua & dimittitur anima. inquit Bernar. ¶ Tertio oportet nos ornare in gemmis & lapidibus preciosis. Lapides preciosi sunt virtutes theologales et cardinales seu morales quibus debemus animas nostras ornare. sicut ornabat ps. dauid dicens. Ideo dilexi mandata tua super aurum & thopazion. ¶ O felix creatura que sic inclinat cor suum ad diuina precepta facienda. Nos rogabimus &c.

¶ Eadem dominica tertia post prandium. Sermo. xxix.

Abijcientes omnem immundiciam &c. Gaudete in domino semper iterum dico gaudete. Ad philippenses. iiij. Domini attendite deuote si bene retinuistis que mane diximus: debemus laborare ad mundandum conscientias nostras. Diximus quod est propter natiuitatem xpi. Intelligo quod fiunt multe dissolutiones: vbi deberet se quilibet disponere ad officia diuina facienda. Vilissimum & turpissimum est boni xpiano ludis ebrietatibus commessationibus & alijs vilibus rebus vacare tali die. Audite quid dicat Paulus in epistola hodierna. Fratres in xpo dilectissimi gaudete non in ludo nec in peccato: quia gaudium mundi,

Primo est in se vilissimum.

Secundo est dolori permixtum.

Tertio est breuitate paruum.

¶ Sed per oppositum gaudete in domino. Inquit Paulus. Gaudium spirituale primo est honestum. secundo malicie impermixtum. tertio perpetuum. Sed dicetis pater oportet aliquando letari. Quia salomon Prouerb. xvij. Animus gaudens etatem floridam facit. spiritus tristis exsiccat ossa. Illa vera sunt. confiteor et quod gaudendum est: sed non est gaudendum vbi non est gaudendum. non est gaudendum in mundo: sed in domino. inquit Paulus. Gaudium enim mundi plenum est vilitate. Hieremie. ij. Quam vilis facta es nimis iterans vias tuas. & Trenorum. iiij. Denigrata est facies eorum super carbones: & non

sunt cogniti in plateis.ꝺ secūdo scribit.li.i.
Boeti⁹ secūdo metro. Heu ꝗ̃ȝ precipiti. Et
libro tertio. Non est aliquis taȝ cōposite fe
licitatis:quin cū status sui cōditōe aliqñ ri
xetur: hinc sensus exuberat : sed est sibi pu-
dor deneger sanguis.de tertio Gregori⁹ ꝛre
citatur.xiij.di.in maiori volumie.ꝛ ponitur
originaliter.Job.xxi.Gaudent ad sonitū or-
gani: ducūt in bonis dies suos ꝛ in puncto
ad inferna descēdūt.Certe dñi plus est tri-
sticie vel doloris in mūdo ꝙ̃ delectatōis vel
gaudij. ¶ Estis hic meretrices habētes le-
nones vestros: habetis ne aliqñ delectatio
nē cū ipsis: Audeo tñ dicere ꝙ si bene cōpu
tetis : plus habetis tristicie vel meroris ꝙ̃
gaudij vl' leticie. ¶ Habetꝭ dñe burgēses pa-
bolā expssaȝ.Luce.xij.Aia multa habes bo
na reposita in ānos plurimos reqesce come
de bibe eplare.dixit aūt illi de⁹.Stulte hac
nocte aiaȝ tuā repetā a te.Que aūt parasti
cui⁹ erūt.Iste erat vn⁹ grossus goddō q̇ nō
curabat nisi de vētre:mortu⁹ est ꝛ sepultus
in inferno. ¶ Estis hic mulieres ornate si-
cut similitudo tēpli: Vidistis ne vicinas ve
stras ducere magnā gorrā: mortue sūt ꝛ tot
q̊t fuerūt nisi penituerit dānate sūt.Quera
tis eis si sint i inferno. ꝛ q̇d ꝓfuit eis luxu-
ria:q̇d hui⁹ mūdi gaudia . certissime nihil.
dic si vis de viro pulchro de quo loq̇r Boeti⁹
qui vocabat' alcibiades. Cauete igit' a gau
dio mundi:q: nō durat.sed gaudete in dño:
q: gaudiū est perpetuū.de quo p̄s.dicit.De-
disti leticiā i corde meo.Sapiē.viij.Intrās
in domū meā conquiescā cū illa. Nō eñ hȝ
amaritudinē cōuersatio illi⁹ nec tediū con
uictus illi⁹:sed leticiaȝ ꝛ gaudiū.Volo igit'
vobis suadere pauperes pctōres: vt totū ve-
strū gaudiū sit in dño. Vobis loquor oibus
sacerdotib⁹ qui habetis oues in cāpis ꝛve-
nitis ad habendū missas ꝛ ad sequēdū cau
das domiceliaꝝ suadeo ꝛ vt ista abijciatis.
Iuxta thema preassumptū. Abijciētes oēȝ
immundiciam ꝛc.dicendo.Aue.

¶ Abijcientes oēm immundiciam ꝛc.
More solito mouet' questio theologalis ter
minata in doctrina magistroꝝ nroꝝ theolo
goꝝ:ꝛ p̄sertim a Bonauētura in.iij.sniaꝝ.
dist.iiij.Utrū beatissima virgo debeat dici
mater dei ꝛ hois.Dicit ꝙ credēdū est ꝙ bea
ta virgo est mr̄ dei:nō ꝙ naturā diuinā ge-
nuerit vel illā ꝯceperit ſ suppositū diuinuȝ
qḋ sustētat naturā ꝯceptā rōne cuius dr̄ ma
ter dei ꝛ hois. Et hoc fuit determinatuȝ in
cōsilio niceno cōtra nestoriū hereticū.¶ Le
uate capita vr̄a.Audiuistis q̇ dixi hodie ma
ne: ꝙ seruus q̇ nō vult facere conditionem
ꝓpter quaȝ manumissus ē debet reponi in
seruitutē.Christ⁹ vēit ad ponēdū nos extra
carcerē diaboli. Si ergo nō faciamus ꝯdi-
tōeȝ nobis datā ꝛ teneam⁹ ꝓmissū reuerte-
mur ad carceres diaboli.Vos dicitꝭ:pr̄ nos
sum⁹ iuuenes:nos trāsire ꝛ postmodū i sene
ctute cōcordabim⁹ nos cū deo.Legistis dñi
quib⁹ casibus testamētū nihil valere pōt.
Estis hic clientes q̇ ducitis hoies ad carce-
res. Et vos aduocati ibitꝭ ne ad illū quē ha
betis in carcerib⁹ ꝛ dicetꝭ ei.amice tu habes
vnā domū ꝛ duos arpāos vinee si tu vis trās
ferre ius quod habes in talē presidentē : tu
recedes ꝛ nō habebis malū.Querit' vtrū ta
lis possit inire talē ꝯtractū a primo suo.Di
cūt legiste ꝛ cauoniste ꝙ nō. Lex ciuilis hȝ
C.de hijs q̊ vi metusue causa fiūt.l.i. Habe
tis ius canonicū.de pe.di.vij.c.si q̄s positus
in vltia necessitate voluerit accipe pniaȝ nō
illi negam⁹ qḋ petit sed nō p̄sumim⁹ ꝙ bñ
hic exit. Si secur⁹ hic exierit ego nescio.pe-
nitētiā dare possum⁹ securitatē dare nō pos
sum⁹.tene certū dimitte icertū.Si aūt vis
agere pniaȝ qñ iā peccare nō potes pctā te
dimisert nō tu illa.hec ibi.¶ O pctōres mū
dani:vtinā magn⁹ ipator de⁹ nō faciat nob
talit'.An estꝭ i statu in q̊ velletis mori.Vos
mulieres q̇ oñditis pulchra pectora collū ꝛ
guttur velletꝭ mori i statu i q̊ estis.Et vos
sacerdotes cū illis missis q̄s vos hētis : cre
do ꝙ de mille nō inuenietꝭ q̄ttuor.capiat vn⁹
tubā ꝛ videbit q̊t eū iseqūntes habebit. Que
ro a vobis:facietis ne ꝯtractū cū deo qñ eri
tis i morte.Dicit Augu.ꝙ difficillimū ē fa
cere.Et ꝓuer.i.ca.dr̄.Tūc iuocabūt me ꝛ nō
exaudiā:eo ꝙ exosam habuerit disciplinā ꝛ
tiorē dñi ñ suscepit.ꝛ pauloāte.Vocaui ꝛ rē
nuistꝭ.extēdi manū meā ꝛ ñ fuit q̇ aspiceret
Quid dicetꝭ paupes pctōres i lecto mortis:
dicetꝭ heu heu.Volo igit' dicere ꝙ bona ho-
ra disponatis ꝯscias vestras. Iuxta thema
bti Ia.assumptū.Abijcientes oēm ꝛc.
¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima erit de incarnationis sacratissime

profunda dignitate.
Secunda erit de peccatricis aie virtuosa purgatione.
¶ Quātū ad primā partē debem⁹ videre p̄phetias declarātes natiuitatē iesu christi. Et sunt tres.
Prima oñdit xp̄i dignitatē realem.
Scda oñdit xp̄i sapiam magistralem.
Tertia xp̄i sublimitatē pontificalē.
¶ Pria p̄phetia tangit̃ zacharie.ix. Exulta satis filia syon: iubila filia hierusalē. Ecce rex tu⁹ veniet tibi iustus: salvator. Et istā declarabim⁹ nūc. Ubi tria notātur: scz
Primo regalis presidētia siue potētia,
Cum dicitur: ecce rex tuus.
Secūdo pietatis affluentia.
Cum dicitur: veniet tibi.
Tertia saluationis abūdantia.
Cum dicit̃: iustus: saluator.
¶ Quātū ad p̄mā partē q̄ ē de regali p̄sidē- tia quattuor sunt notanda.
Primo potentia insuperabilis.
Scdo veritas indeceptibilis.
Tertio eq̄tas inoblipuabilis.
Quarto dignitas inattingibilis.
¶ De p̄io daniel.vij. Potestas ei⁹ ptās eter- na q̄ nō auferet̃: regnū ei⁹ qd̄ nō corrūpet̃ De scdo eccl'i.xxiij.c. Oculi dñi multopl⁹ lu- cidiores pl⁹ lipidiores sup solē circūspiciē- tes oēs vias hoīm. Et puer.xv. In oī loco ocl'i dñi ɔtēplāt̃ bonos ⁊ malos. De.iij.ps. Justus dñs ⁊ iusticias dilexit eq̄tatē vidit vult⁹ ei⁹. De q̄rto.i.ad Thimo.vi. Qui solus hz imortalitatē ⁊ lucē habitat inaccessibilē quā null⁹ hoīz vidit. ¶ Leuate capita dñi. Ecce pulchrā p̄phetiā. Queratis vos dñi ⁊ dñe q̄ habetis biblias in gallico. q̄ratis ipi zacharie qd̄ velit dicere. Ipse diceret ꝙ loq̄- tur de saluatore de puero iesu ⁊ de presiden tia ei⁹: de mīa ⁊ benignitate: ⁊ saluationis abūdantia. Sed qd̄ dicit de ei⁹ altitudine? Dico ꝙ potētiā insupabilē equitatē verita tē ⁊ dignitatē. Sed q̄retis a me p̄r dicatis nobis si placz: quare venit iste rex: dico ꝙ vt oñderz amorē quē habebat ad naturā hūa nā.vii ps. Copiosa apud eū redēptio. Dicūt em̄ doctores ꝙ vna gutta sanguis xp̄i suffi ciebat ad redimēdū gen⁹ humanū. Ipse tū voluit venire in p̄pria. Et hoc Lu.xv. ostē- dit. In parabola de oue p̄dita: ⁊ pastore qui portauit oues super humeros suos. Iste pa- stor est xp̄s: qui portauit penam peccatorū supra dorsuz suū in cruce. Quapropter iubi lare ⁊ letari ds syon id ē xp̄ianitas. O pau- peres pctōres: quā recognitiōez facitis deo de istis bonis vobis factis? credo ꝙ paucā. Nā Johānis.iij. scribit̃. Et dilexerūt hoīes magis tenebras q̄z lucē. Nunq̄d peccatores peiores estis canibus? Canes enim ⁊ aīalia bruta cognoscūt benefactorē suū. Quapro- pter pauperes pctōres reuertimini ad dñz: videte q̄ humiliter cōuersat⁹ est inter nos in natiuitate ⁊ p totā vitā suā. primā vocez emisit plorans: quia aliq̄n serui fuistis dia bolo studeatis seruire deo nostro ponentes penā mūdare cōsciētias vestras. Juxta the ma preassumptū. Abijciētes oēm ⁊c.
¶ Quantū ad secundā partē volum⁹ videre quomodo debeamus disponere nos hodie. Sūt enī tres septimane ꝙ cepimus tres maneries peccatoꝝ: scz volūtatis lingue et operis. Diximus de peccatis oris ⁊ volūta tis. Die iouis incepimus de peccatis opis. ⁊ dixim⁹ tria: scz scādalū homicidiū ⁊ rixā. Restat quartū ⁊ ē beneficij subtractio. Ambrosius dicit ⁊ recitatur.xxxvi.di.ca. Pasce. ca. nō satis. Pasce fame morientē. si nō pa- uisti occidisti. ⁊.xlvij. distinc.ca. sicut hij. Et sunt verba Ambrosij. neq̄z minoris est cri- minis habenti tollere: q̄z cū possis ⁊ abūn dans sis indigētibus denegare. Ad hoc ha bemus textuz ⁊ exēpluz. Tertus habet̃ Lu ce.xi. Quod superest date elemosynaz. Et pri- me Johā.iij.ca. Qui viderit fratrē suū ne- cessitatē habere quomodo charitas dei ma net in eo? Exemplū habetur euidens quod non est scriptū io libro des quenoilles gal- lice. Estis hic impressores libroꝝ. Innocēti- us papa precepit ne imprimerentur libri: nisi viderentur ab episcopo vel eius vicario vel cōmissario. O pauperes librarij nō suffi cit vobis ꝙ sitis dānati solum: sed imprimi tis viles libros de luxuria de arte amādi et datis materiaz male faciendi. vos vaditis ad omnes diabolos. Sed istud est vnū in- cidens. veniamus ad exēplū. Beatus Lu- cas recitat.xvi.c. ꝙ erat quidā homo diues qui mortuus est ⁊ sepultus est in inferno: q: fuerat de curia diaboli. Ideo sepult⁹ est in suo cimiterio. Dicūt hic basili⁹ ⁊ ambrosius

ꝙ deus qui equaliter bona distribuit: vni dat sanitatē: ⁊ alteri infirmitatē idē semp perseuerās equalē iusticiā factur⁹ est de omnibus. ¶ Sūt ne hic sacerdotes qui habēt quattuor milia scutoꝝ: Dicetis ne frater ita sed nō acquisiuit per vsuram vel rapinam: vel symoniā cōmisit: nunꝙ decepit proximū: nunꝙ posuit missas suas au croq gallice. Quid erat quare fuit damnatus: dico quia nō dedit de proprio: nō dabat elemosynas esurientibus ⁊ pauperibus. Pater quid dicemus igitur de illis qui detinēt vestimēta ⁊ vident pauperes ⁊ indigentes mori frigore: ⁊ tamen detinent legata mortuoꝝ. Secus est de illis pauperibus qui possunt laborare ⁊ nō laborāt. dñi qui habēt regimē ciuitatis debēt tales vocare ⁊ cōpellere ad faciendū opera publica. vtputa ad mūdandū vicos vel ad reficiendū fossata: ⁊ sic de similibus. Istud habet. C. de mendicātibus validis lege vnica. Si aūt pauperes sint tales ꝙ nō possint laborarare debēt nutriri. Sed dicetis: pater nunꝙ vidi in tanta necessitate vite nec frigoris: ſʒ bene aliqñ vidi hoies patientes aduersa: vtputa vnā domicellā: vel vnā bonā viduā. Ego habeo pecunias vltra statū: vtrū debeā illis dare: Dicitur. i. Johā. iij. Qui habuerit substātiā mundi huius ⁊ viderit fratrē suū necessitatē habere ⁊ clauserit viscera sua ab eo: quō charitas dei manet in eo. q. d. nō manet. Habetꝫ etiā vnā hystoriā Ruth. i. de elimelech: cui⁹ vxor vocabat noemy. Iste elymelech erat diues multū: qui videns ꝙ essent multi pauperes in iudea recessit cū vxore ne daret elemosynā. Dicunt hebrei ꝙ deus videns maliciā eius occidit euꝫ ⁊ filios ei⁹ excepta noemy ⁊ ruth: ⁊ perdiderūt oia bona ⁊ reuerse sunt bethleem. Et tūc cū reuersa esset vocabāt eam noemy. i. pulchrā. Ipsa vero phibebat dicēs. Nolite me vocare noemy: sed marā. i. amarā: q: amaritudine repleuit me dñs. Audite dñi diuites quomodo iste fuit punitus. cauete igit vobis si tēpe preterito nō feceritis charitateꝫ facite ob incarnationem xpi. Ut aūt sitis participes tanti meriti: facite qnod suadet Jacobi documentū. Abijciens oēm ⁊c.

¶ Feria secūda tertie dominice aduent⁹ Sermo. xxx.

Bijcientes omnē immūdiciā ⁊c. Recordabimi viaꝝ vraꝝ pessimaꝝ: ⁊ displicebunt vobis iniqtates vre: ⁊ erubescite sup vijs vris. Ezechiel. xxxvj. ca. ¶ Dñi ⁊ aie deuote: heri btūs Paulus admonebat nos vt haberemus gaudiū in dño. mō de⁹ p os Ezechielis dicit nobis: ꝙ recordemur viarū nraꝝ pessimaꝝ. Ubi duo tanguntur.

Primo saluatoris monitio.
Cum dr. recordamini.
Scdo fructuosa ⁊ desiderāda executio.
Cū dr. ⁊ displicebūt vobis.

¶ De primo chrisostom⁹ super epistolaꝫ ad hebreos. Nihil est qd tm̄ valeat ad remissionē pctoꝝ sicut pctoꝝ frequēs recordatio et memoria: nō ad delectationē: sed ad ɔtritionē. Et credo ꝙ Ezechias h̄ cognoscebat cū di. Isa. xxxviij. Recogitabo tibi oēs annos meos ⁊c. Jere. iij. Leua ocl'os tuos i directū ⁊ vide vbi nūc ɔstrata sis. Leua oculos tuos in cōualleꝫ humilitatis. Et ps. dicebat. Qm̄ iniqtatē meā ego cognosco: ⁊ pctm̄ meuꝫ ɔtra me ē sp. Igr Ezechias posit⁹ i lecto mortꝫ ɔsiderās pctā ppt q̄ icurrerat idignatōeꝫ dixit. Heu si cognoscerem⁹ pctā nra ⁊ iniqtates displicerꝫ nobis vita nra: q: p pctm̄ deo displicuim⁹. Corp⁹ ⁊ aiaꝫ obligauim⁹ diabolo ⁊ pdidim⁹ qcqd fecim⁹ boni. Si hoc cogitauerit pctor nisi habuerit cor durū sicut ferrū displicebūt sibi pctā sua. de hoc habetis exeplū. Lu. vij. c. de magdalena vt cognouit ꝙ accubuit i domo pharisei lachrymis cepit rigare pedes ei⁹. vn̄ Bernar. Initiū nre salutis cognitio morbi ⁊ ifirmitatꝫ. Quō aūt debeam⁹ de peccato tristari ostēdit dñs nr iesus xps Luce. x. suspiciēs in celū dicēs. Homo qdā descēdebat ab hierusalē in hierico: et incidit in latrones. Hic hō est aia peccatrix q̄ dimisit statū grē ⁊ icidit in foueā pcti mortalis: qd ponit hoieꝫ in tali statu ꝙ mille vicib⁹ meli⁹ fuisset ei nō nasci: ⁊ dimittit eū precise semiuiuū: q: pctor nō viuit nisi vita brutali ⁊ ñ vita itellectuali. Quale remediū pater: Uolo dicere ꝙ qñ peccatū ducit nos in tale incōueniēs debemus nos mundare oi tpe; ⁊ pcipue in hoc

sacro tpe. Et si hoc fecerimus erimus ptici pes incarnationis xpi. iuxta bti Jacobi documentū. Abijcientes oēm rc. di. Aue.

¶ Abijcientes oēm rc. More solito mouet qstio theologalis terminata in doctrina magistrorum nrorum theologorum: et psertim a Bona. in. iij. di. v. Utrū assumptio nature humane couenat diuine nature in rōne nature vel per se. Dicit bonauē. q assūptio dicit tria. s. actionē: relationē: et terminationē. Primū couenit psone rōne nature qr persona agit virtute nature. tertiū respicit ipaz psonaz primo et p se: qr assūptio est et termiat advnitatē psonalē. Scōm couenit vtriqz: qr et diuina natura et diuina psona vnit hūane nature. ¶ Leuate capita dñi itelligitis q heri dicebā vobis p leges et canones: q ille q detinet in carcerib' nō pōt ptrahere cū illo q detinet eū. Moralit applicabā ad illū q est in articulo mortis. Habetis etiā aliū casuz extra de testamētis et vltimis volūtatib' ca. vlt. Et in. l. ci. C. q testamētū facere nō pñt. l. furiosuz. q amēs et furiosus nō pñt testari Hoc dicūt ipator et papa. Heu aie dānate rogo ne iudex supm' faciat nobis le tour gal lice. ¶ Leuate capita vrā dñe burgenses et vos mulieres dicatis mihi si placet q sūt isti amētes? Respōdet btūs Pau. ad Gala. iij. O isensati galathe qs vos fascinauit ñ obedire veritati añ quorum oclos xps iesus pscriptus et in vobis crucifixus. ¶ Dicite dñi si filius vester poneret sibi cordā in collo ad suspendēdū seipm: nunqd deponeretis sibi cordā? Certe credo q sic. Quid debetis igit facere de corda. de qua loqtur. ps. dicēs. Funes pctōrū circūplexi sunt me rc. Audeo dicere q nunqz aliqs pdēnat' ad mortē fuit ita bene ligat' sicut hō existēs in pctō mortali Apostolus hoc dicit. Una mulier que facit vnū ydolū de filia sua: vnus adulter: vnus sacrilegus: vn' pcubinari' et multi siles: hi oēs sunt insensati. i. extra sensū et extra prudentiā suā. Sed qretis quale remediū pr? Dico vobis: q nō debetis expectare mortē vbi amittetis sensū et itellectū. Sz nūc qñ estis bene sensati pparetis vos: qr forte nūqz aliqs vrm videbit aliū aduētū iuxta. b. Jacobi documentū. Abijciētes oēm rc.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.

Secunda erit de peccatricis aie virtuosa purgatione.

¶ Quātū ad primā partē. Audiuim' heri Zachariā q dicebat et laudabat maiestatez regalē iesu xpi. Debem' p nūc dñe et loq de sapiētia magistrali. De ista scribitur Jere. xxxi. Ecce dies veniūt dicit dñs et feriā domui israel et domui iuda fed' nouū: nō bm pactū qd pepigi cū patrib' vestris. Seqtur. dabo legē meā in viscerib' eorum et in corde eorū scribā eaz. et hoc inducit Pau. ad Hebre. viij. ca. vbi referunt ab eo eadē verba. item Jsa. xxxiij. Dñs iudex nr: dñs legifer nr: dñs rex noster: ipse veniet et saluabit nos. Sed qretis pr que fuit causa seu necessitas hui' legislatoris. dico q triplex: scz

Prima ad ois mali cohibitionē.

Scda ad sanctificationis psummationez.

Tertia ad virginitatis reuelationē.

¶ De primo hr in Math. qr scz atiqua lex mosayca nō phibebat nisi solā manū et nō aim. Math. v. Audiuistis qr dictū ē antiqs nō occides. ego aūt dico vobis qr ois q irascitur fratri suo re' erit iudicio. De scdo ad Heb. x. Umbrā habēs lex futurorum bonorum nō ymaginē rerum. lex eīn antiqua bonū glorie beatitudinis eterne non promittebat ex pñse: sz in figura: bona vero tpalia expñsse pmittebant. vñ Jsa. i. Si volueritis et audieritis me bona terre comedetis. Sz qretis pr qre promittebant bona tpalia. Dicūt doctores ne ppls haberet occasionez murmurādi: qr boni qñ moriebant nō pmiabātur stati sed mittebant ad lymbū vbi stabāt priuati visione diuina. De tertio ad Galath. iij. pclusit scriptura oia sub pctō: vt pmissio ex fide iesu xpi daret credētib'. Leuate spūs vestros Dñi puulus nat' ē rex et doctor ad docendū iter saluatōis nre. Ambro. in quodā sermōe dicit. ignota erat ei añ xpi aduētū via vite: s post aduētū mlti iuenerūt illā: et ille q docuit ē puer ihs legifer nr. Jsa. fuit qngētis annis ante aduētū xpi et dixit de aduentu Messie q ipse veniret ad dādū nobis legē nouā nō scriptā in tabulis: sz in cordib'. O pctōres pauperrimi ille q dedit nobis legē ē ille q iudicabit nos i die iudicij. Qñ legez dabat tenebat locū magri sed qñ iudicabit tenebit locū iudicis terribilis. Sz qretis: pr

nunqd sufficiebat Moyses in lege sua. Di-
co q nō: sed necessariū erat q xps veniret.
Primo q2 Moyses nō phibebat nisi malū
i. opationē exteriorē. Christ⁹ aūt prohibuit
aīaz. ad Ro. vij. Cōcupiscētiaz nesciebā esse
pctm̄: nisi lex diceret nō cōcupisces. vbi san-
ctus Augu. dicit ⁊ est in regula monacho-
rum. Non solū cōcupiscere: sed etiā ɔcupisci
velle criminosuz est. Uos iuuenes muleres
q̄ aperitis pectora vestra ad ostēdendū ma
millas: expediret vobis meli⁹ habere vnuz
granū lepre. Christ⁹ etiā dicit Math. v. Au
distis q2 dictū ē antiq̄s nō mechaberis. ego
aūt dico vobis q2 oīs q̄ viderit mulierez ad
cōcupiscēdū eā: iam mechat⁹ est eā in corde
suo. Secūdo fuit necessari⁹ aduent⁹ xpi p-
pter veritatis reuelationē: q2 lex per Moy
sem data est: gratia ⁊ ṽitas p iesum xpz fa
cta est. Moyses pcutijt. vñ Hebre. x. Irritaz
q̄s faciēs legē moysi sine vlla miseratōe duo
bus vel trib⁹ testib⁹ morit. Christ⁹ vero de-
dit legē amoris ⁊ gratie vt patet de mulie-
re deprehēsa i adulterio: cui dixit. Mulier
vbi sūt q̄ te accusabāt. Respōdit muler: Ne
mo dñe me accusat. nec ego te accuso dixit
xps dñs noster. vade ⁊ ampli⁹ noli peccare.
Promisit etiā xps nobis vitā eternā de qua
Joh. Hec est vita eterna vt cognoscat te so
lū verū deū ⁊ quē misisti iesum xpz. i. vt. co-
gnoscēdo i eū tēdam⁹. Nō ei sufficit cogno
scere: sed cognoscēdo imitari. Cognoscere
eīz nō imitari ē cognoscere sicut demones.
Jac. ij. Demōes credūt ⁊ ɔtremiscūt. ¶ Ter
tio xps venit ad instruēdū nos de scifica-
tiōe pfecta. In lege antiq̄ habebāt bestias
⁊ oportebat eas lauare aqua lustratōis: nec
illa sacrificia gratiā ɔferebāt ex opere ope-
rato: lz bñ ex opere opantis: q2 oīa cōcluserat
scriptura sub pctō: sz xps verus vnguētari⁹
venit ⁊ apportauit oleuz ⁊ vinū ad sanāduz
infirmuz. ⁊ nisi ponam⁹ obicē ipse sanabit
nos. de isto bono apothecario loquit Pau.
ad Tituz. ij. Apparuit grā dei ⁊ saluatoris
nostri oībus hoīb⁹ erudiēs nos vt abnegā-
tes ipietatē ⁊ secularia desideria sobrie ⁊ iu
ste ⁊ pie viuam⁹ in hoc seculo. O pctōres iste
xps qui passus est pro nobis nō venit i hūc
mundū ad habēduz delectatōes: nō ad es-
sēdū cardinalē nec episcopū nec abbatē ne
q3 ad habēduz plura beneficia: nō ad luxu-
riandu: ⁊ sic de alijs: sed ad mūdanduz cō-
sciētias nostras. Et illud suadet Jacobi do
cumentuz. Abijciētes omnē imundiciā ⁊c.
¶ Quantū ad secundā ptez. dñi ⁊ vos muli
eres ecce festuz natiuitatis proxime cogita
stis ne adhuc habere nouas tunicas. Ita
pater rogaui maritū meū vt haberē tuni-
cā bene foderatā. vtinā tantā haberet curā
de aīa q̄ntuz habetis de tunicis. O peccatri
ces aīe abijciatis oēm imūdiciā puaz ⁊ gros
saz cordis lingue ⁊ operis aut scitote q vos
dānabimini cuz omnibus dyabolis. dixi heri
quartū pctm̄ operis scilicz beneficij substra
ctio. Restat loq̄ de quito pctō qd̄ est alieni i
iusta detētio. q aūt detiere alienū sit pctm̄
habem⁹ textū: ⁊ rōnez text⁹ habet Lu. xix.
Dixit Zache⁹. Ecce dimidiuz bonoꝝ meoꝝ
dñe do paupib⁹. Et si qd aliquē defraudaui
reddo quadruplum. Ille habet. xiiij. q. vi. ca.
Si res [⁊ sūt verba Aug.] ppter quā pec-
catū est cuz possit redi ⁊ nō reddit: peniten
tia nō agit sed simulat. Rationē quare oz
restituere alienū tāgit Scot⁹ in. iiij. di. xiiij.
q̄ talis est. Nullus ē capax gratie q̄ in mor-
tali ɔtinuat: sed q̄ detinet aliena cōtra volū
tatē illi⁹ cuius ē cōtinue est in pctō. patet
q2 facit cōtra pceptuz negatiuū qd̄ obligat
spr ad semp: ergo ⁊c. ¶ Leuate capita. Sūt
hic sacerdotes tenētes cōcubias a pain ⁊ a
por: certe nō debetis retinere sed eijcere de
domib⁹ vestris: ⁊ melius ē hodie q̄3 cras. dñi
⁊ aīe deuote vultis cognoscere si retinere i-
iuste rez alteri⁹ sit pctm̄ mortale. Ratio ē in
ɔ̄ptu: q2 oē qd̄ est cōtra charitatē notabi-
liter ledēs ɔ̄mū ē pctm̄ mortale. Nā Am
bro. i lib. de padiso dicit: q pctm̄ ē puarica
tio legis diuine ⁊ celestiū inobediētia mā-
datoꝝ. Oīs ergo trāsgrediēs legem peccat
mortaliter: hoc ē iniuste alienum detinēs.
Estis hic domicelle q̄ portatis colores sup vos
ad fuscādū vos ipsas. Istud ē alienū qd̄ de-
betis deponere. Querūt doctores vtrū vsu-
rari⁹ q̄ hz de quo pōt restituere in ɔ̄ptu i-
ponēs heredib⁹ q restituāt post mortez sit
ɔtinue i pctō mortali: ⁊ dicūt q sic. Insup
dico q q̄ retinuistis alienū debetis recō-
pensare tps p qd̄ illud retinuistis: aliter nō
mūdaretis sufficiēter cōsciās vrās. iuxta be
ati Jaco. documentū. Abijcientes oēm ⁊c.

¶ Feria. iij. tertie dñice aduēt⁹. Ser. xxxi.

bijcientes
oēs īmundiciā; ꝛc. Couer-
timini ꝛ agite penitētiā3
ab oib' iniq̄tatib' vr̄is: ꝛ
nō erit vobis i ruinā iniq̄
tas. Ezechi.xviij. Dn̄i ꝛ aie deuote: spūssctūs p os Ezechi. dicebat heri ꝙ cogitare debe-mus de pctis nr̄is ad hn̄dū detestatōe3. Qn̄ ei pctōr videt ꝛ cognoscit miseriā i q̄ fuit nisi sit cec' ꝛ idurat': d3 dolē: ideo ptēndo miā3 Dicit adhuc Ezechiel. Couertimini ꝛ agite pe nitētiā ꝛc. vbi duo tāgunt. Prio salubris ex hortatio. ɔuertimi ab oib' iniq̄tatib' vr̄is. Scđo obita iformatō ꝛ n̄ erit vobis i ruinā.
¶ De prio habet Eccl'i.xvij. De' creauit de terra hoīe3 ꝛ bm imaginē suā fecit illū: ꝛ b3 seuestiuit illū vtute. Uidem' expiētiā ꝙ qn̄ imago aliqua frāgit opt3 illā restaurare ad ymaginē. ꝛ silitudinē ymaginati. Et q2 pec cādo difformat ymago dei in nobis: si eā re-staurare volum' o3 couerti ad dn̄3 iesu3 xp̄3 Mod' aūt couertēdi ad dn̄3 nr̄m est p pe-nitētiā pctōꝝ nostroꝝ. qn̄ peccam' mortali ter vertim' dorsu3 deo. Ideo habet de peni. di.iij.c. Sūt plures. ꝙ de oib' pctis faciēda est penitētia: alioqn̄ de' nō dabit veniā de vno sine altero. Joh.vij. Totū hoīem sanu3 feci in sabbato: ꝛ si fecerim' qđ in nobis est: nō erit iniq̄tas nobis i ruinā. Ideo dicebat Paulus.i.Coꝝ.xi. Si nosmetipsos dijudica remur nō vtiq3 iudicaremur: qm̄ vt dr̄ Naū i. nō punit de' bis in idipm̄. Arguat argu-mēto a ɔtrario sēsu qđ ē validissimū i iure. si nō recognoscam' pctā nr̄a p penitētiā dn̄s improperabit nobis in die iudicij. Uolo igr̄ suadere vt studeat fugere diuinā irā ꝛ con uertimi ad dn̄3 p penitētiā ɔponēdo macu las ɔsciētiaꝝ vr̄aꝝ. iuxta thema pass̄ūptū. Abijciētes omnem immundiciam ꝛc.

Abijcientes oēm imūdiciā ꝛc. More solito mouet q̄stio theologalis termiāta i doctria theologoꝝ ꝛ ɔsertī3 a bonauētura distin.v. tertij sentētiaꝝ. Utrū psona diuina assūpse rit naturā hūanā vel psonā. Respōdet pre-fat' doctor Bonauē. dicēs ꝙ psonā diuina3 assumere naturā humanā trib' modis itel-ligi pōt Prio modo ꝙ fuisset an̄ assūptionē psone: ꝛ h̄ repugnat vitati ɔceptōis ꝙ vgo esset mater puri hois. Scđo ꝙ natura assū pta in xp̄o assumēte esset psona: ꝛ hoc repu gnat rōni assumptōis. Tertio ꝙ post assū-ptionē remāsit in illa natura assūpta p sub stantiā: ꝛ hoc ē verū. Et hoc tenet eccl'ia cō-tra nestoriū hereticū. ¶ Leuate capita vr̄a. Dn̄i. Estis in statu in q̄ vellet mori. vnū est certe qđ d3 nos multū mouere ad disponē-dū nos ad habendū grā3: q2 de mille nō est vn' q̄ sit in illo statu in quo vellet mori. Di xi heri ꝙ p legē ciuilē ꝛ canonicam nullus d3 expectare articulū mortis. Est aūt ali' ca sus in quo q̄s nō pōt testari: ꝛ habet i lege ciuili. C. q̄ testamētū facere nō possunt. l. di scretis. ꝛ ē text' ꝙ mut' ꝛ surdus a natiui-tate testamētū cōdere nō possūt. habet in decreto dist.xciij.c. dyaconi. Miseratio dei ac pietas solū reditū req̄rit ac nos cupit lō ga bonitate sua saluari. Si nō couertimur si duri colli sum': si in pctis vsq3 ad morte3 illicite ɔduram' assidue peccantiū nō mise retur de'. Rogo deū ne sim' muti in articu lo mortis. Audite Isa.xlij. Quis cecus nisi seru' me' ꝛ surdus nisi ad quē nūcios meos misi. nunq̄ fuit mutus aut surdus q̄ nō ap peteret loq̄ aut audire. Et q̄ sunt illi surdi: certe illi q̄ claudūt aures voci dulcissimi ie-su. Tales sunt peccatores indurati nolētes obedire ɔceptis diuinis. de q̄bus dicit decre talis allegata ꝙ cōtinue peccātib' deus nō miseret. Uolo dicere ꝙ vos pctōres dispōa-tis ɔsciētias vr̄as. ꝛ apiatis aures ad diui na precepta audiēdū vt sitis bn̄dictissime i carnationis xp̄i ɔticipes. iuxta bti Jacobi documentū. Abijcientes oēs imundiciā ꝛc.

¶ In isto sermone erūt due partes: sc3
Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.
Secūda erit de anime peccatricis virtuosa purgatione.

¶ Quātū ad ɔmā partē. Locuti sum' a die dn̄ica. de altitudie filij venūtis ad nos. Ha buim' ɔmo de dignitate. regali ꝛ magistra li: hodie io3 videō d dignitate sacerdotali. istō misteriū apte dclarat nob Zacharias.iij.c. di. Ostēdit mihi dn̄s sacerdotē magnū iesū stantē corā angelo dn̄i: ꝛ sathā stabat a de-xtris ei' vt aduersaret ei: ꝛ iesus erat indu-tus vestibus sordidis: ꝛ ait illis qui stabāt coram se. Auferte ab eo vestimēta sordida.

¶Dicatis mihi dñi quis est ille magnus sa
cerdos de quo Zacharias loqtur. Certe ille
est de quo ps. scripsit. Tu es sacerdos i eter
nuz ꝺm ordinē. Melchisedech. Auctoritas
aūt ⁊ necessitas isti⁹ magni sacerdotis col
ligitur ex tribus.

Primo ex sacerdotū legaliū indignitate.

Scdo ex oblatōis figuraliū inutilitate.

Tertio ex ministrātiū in tēplo istabilitate.

¶De primo ad Hebre.v.ca. Omnis ponti⸗
fex ex hoīb⁹ assūpt⁹ ꝯstituit in his q̄ sūt ad
deū: vt offerat dona ⁊ sacrificia ꝓ pctīs qui
ꝯdolere possit his qui ignorāt ⁊ errāt: qm̄ ⁊
ipse circūdatus est infirmate. De scdo Isa.
i. Quo mihi multitudinē victimaꝝ vestraꝝ
dicit dñs plenus suz. Holocausta arietuz ⁊
adipe pinguiū ⁊ cetera nolui. ⁊ ps. Holocau
stū ⁊ ꝓ pctō nō postulasti: tūc dixi ecce ve⸗
nio: q: nulluz holocaustū erat sufficiēs pro
peccato. De tertio Pau. ad Hebre. vij. capi.
dicit. Plures facti sūt sacerdotes idcirco ꝙ
morte ꝓhiberentur ꝑmanere. hic aūt eo ꝙ
maneat ieternū sempiternū hꝫ sacerdotiū.

¶Leuate spūs vestros. Dñi vaditis ad mis
sas ⁊ ad eccl'iaz: ad capiendū aquā benedi⸗
ctā: nunqd ꝯsideratis aliqñ quātus sit puer
iesus: nō ei ē rex solū neqꝫ doctor: sꝫ etiā sa⸗
cerdos ꝺm ordinē melchisedech. Et nō solū
est sacerdos sꝫ magn⁹ q̄ venit ad offerendū
sacrificiū: ⁊ ad dicēdū missaz. Et ad hoc in⸗
telligēdū est sciēdū ꝙ in antiquo testamē⸗
to erāt tres hoīes q̄ vocabant iesus. de vno
illoꝝ loquit Zacharias qui vocabat Iose⸗
dech. Ali⁹ fuit q̄ cōduxit filios Israel ꝑ de⸗
sertū ⁊ vocabat Iosue. Ali⁹ fuit ihs syrach.
Prim⁹ iesus de quo loqtur Zacharias rep⸗
sentat xp̄m qui habuit aduersariū dyabolū
Iste iesus erat indut⁹ veste nostre mortali⸗
tatis ꝑ oīa assimilat⁹ nobis fratrib⁹ absqꝫ
pctō: tñ in similitudinē hoīm fact⁹: habitu
inuētus vt homo. Ad phi. ij. Qui quondaz
fuit nat⁹ si nō fuisset letat⁹ fuisset mortu⁹:
⁊ duz frigus vigebat sentiebat frigora: duz
extēdebat ad ignē patiebat: passus fuit in
circuncisione: passus in passiōe. sed post re⸗
surrectōez suaz deposuit tunicā leprosam ⁊
accepit tunicā glorificataz. Illa fuit vestis
quā vestiuit vt ascēderet in celū ad interpel
landū pro nobis. Scdo vt offerret hostiam
deo placētem: q: vt inqt Grego. iij. q. vij. In
grauiorib⁹. cū his qui displicet ad intercedē
dū mittit irati anim⁹ ad deteriora ꝓuocat.
Ideo in figura habebat Leuitici. xxi. ꝙ nul
lus de filijs Aaron q̄ haberet maculā offer⸗
ret panes deo. Ubi Anselm⁹. Heu vitaz no
stroruz sacerdotū q̄ turpiores lōge habent
maculas qꝫ sacerdotes legales. illi affere⸗
bant agnuz ⁊ bestias ⁊ sine macula esse de⸗
bebāt: qͣnto magis nos debem⁹ esse mūdi q̄
agnū sine macula filiū dei in altari tracta⸗
mus ⁊ offerim⁹ ⁊ comedimus. ⁊ q: nos era
mus indigni dicit Pau. ꝙ necessariū fuit
suscitare aliū sacerdotē ꝺm ordinē melchi⸗
sedech q̄ interpellaret ꝓ nobis etiā vt exau
diremur. Qui vt inqt idē Pau. ad Hebre. v.
Cuz lachrymis ⁊ clamore valido clamauit
⁊ exaudit⁹ est pro sua reuerētia. Erāt etiaz
oblatōes inutiles: q: nō cōferebāt grām de
cōdigno. Ideo dicebat Isa. ꝓpheta i ꝑsona
dei. Quid mihi multitudine victimaꝝ vra
rū plen⁹ suz. q. d. nolo. Tertio erat necessari
um sacerdotū xp̄i ꝓpter ministrātiuz in tē⸗
plo instabilitatē. Oēs eñ sacerdotes moriē
bant: ⁊ iō oportebat hr̄e vnū immortalem.
Heu dñi si regi si pape si sacerdoti si duci si
prelato si hoī docto debem⁹ honorē: certe de
bemus prestātiorē xp̄o qui viuit ineternū.
De quo oēs ꝓphete Iere. Isaias. Aggeus ⁊
oēs alij dixerūt. si moraz fecerit expecta eū:
quia veniēs veniet. Et Aggeus. i. cap. dicit.
Adhuc modicū ⁊ mouebo celū ⁊ terrā ⁊ ve⸗
niet desideratus cūctis gentib⁹: ⁊ replebit
gloria domus dñi. Ubi dicit de lyra ꝙ glo⸗
ria domus dñi fuit oblatio maxima q̄ potu
it repiri qñ predicabat in tēplo doctrinā su
am curādo leprosos infirmos ⁊c. Heu pctō⸗
res si isti patres antiq̄ letabant de aduētu
futuro xp̄i ⁊ gaudebāt: qꝫto magis gaudere
debem⁹ q̄tidie inter manus sacerdotis. qñ
igitur videbitis eū i ecclesia dicite illi. Dñe
iesu da mihi gratiaz digne mundandi con
scientiā meā vt digne possim beneficiū in⸗
carnatōis gustare. Hoc suadet Jacobi docu
mentū. Abijciētes oēm īmundiciam ⁊c.

¶Quantū ad secundā partē dicetis frater
iste filius de quo tam sepe loqmini est ma⸗
gne dignitatis. vellemus scire a vobis quō
preparare debem⁹ nos ad eū recipiendum.
Certe dico abijcientes oēm immundiciaz:
qm̄ nihil vilius pctō; ex quo quis incurrit

dei indignatiões efficit ciuis inferni. Dixi mus de pctis volũtatis oris τ de aliqb⁹ ope ris. Dixim⁹ heri de iniusta detẽtiõe: nũc oȝ dicere de indebita sublatiõe: τ ẽ sextũ in or dine pctĩ.f.opis: τ istõ pcẽ fit mlt' mõis.
Primo per rapinã.
Scõo per furtum.
Tertio p fraudẽ.
¶ Aduertẽdũ ẽ q in cõfessione opȝ exprime re oẽs circũstãtias pcti. Dicit pagan⁹ Ari sto. viij. metha. q in naturalibus spẽs sũt sicut numeri: qȝ sicut vnitas addita nume ro variat speciẽ numeri: ita circũstãtia pec cati peccato addita variat ipm tã i genere nature q̃ȝ in gñe moris. Beat⁹ Tho.ij.ij.q. lxvi.ar.ix. ponit differentiã iter furtũ et ra pinã: τ dicit q rapina ẽ maius pctm̃ q̃ fur tum: lȝ hoies magis verecũdant de furto. rõ aũt qre rapina ẽ maius pctm̃ ẽ: qȝ aufer re alienũ ẽ ipso ignorãte. Talis ignorans nõ hȝ nolitionẽ actualeȝ: sed bñ in rapina. De ista rapina loqtur ps. Nolite sperare i iniqtate: τ rapinas nolite cõcupiscere: diui tie si affluãt nolite cor apponere. τ Eccl.v. diuitie cõseruate in malũ dñi sui pereunt eñ in afflictione pessima: qȝ tot mala inde sequũtur: vt vix mala illa qs enarrare pos set. ideo Pau. ad Thi.vi. Qui volũt diuites fieri incidũt in laqueũ diaboli. Radix eñ oĩm maloꝝ est cupiditas. Est aũt sciendũȝ q duplex est rapina. qdã ẽ rapina rerum: alia est rapina personarũ. Rapina rerũ p prie dr̃ rapina. Rapina personaꝝ dr̃ rapt⁹ siue vendere τ rapere virginẽ siue hoĩeȝ: est graue pctm̃. Nã in lege Moysi si qs vendi disset hoĩem morte moriebaẽ. Exo.xxi. fm leges ciuiles rapiens virginem venit trun cand⁹. Sȝ loquẽdo de rapina spãlr sciẽduȝ q differentia ẽ inter rapinã τ furtũ: qȝ fur tum fit in secreto: τ rapina i publico. Si qs capiat aliqd vobis ignorante in camera ve stra hoc vocaẽ furtũ. Si vo aliqs potẽs au fert a vobis pratũ vel agrũ τc. vobis inuitꝭ: hoc vocaẽ rapina. Sed dicetis: pr̃ in ista ci uitate nõ committim⁹ rapinã: nõ est opus aliqd dicere aut loq. Dñi credo q gẽtes ar moꝝ scient aliquid dicere: qȝ materia ista tangit eos. Hostieñ. in lectura sup ca. gra uis extra de restitutione spoliatoꝝ dicit: q si aliqs vocaẽ a rege τ dubitat vtrũ bellũ sit iustũ aut iniustũ: tunc si aliqd capiat tene tur ad restitutionẽ. Sec⁹ ẽ si princeps mã daret iustã esse cãm: tũc nõ esset pctm̃ cape re sup inimicos. Ubi ẽt ita eẽt q bellũ nõ esset iustũ: qȝ postq̃ȝ rex se dicit hre iustum bellũ dȝ credere: cũ nõ sit de cõsilio familia ri regis. Alio mõ cõmittiẽ rapina inter re ges τ nobiles qñ vi opprimũt τ capiũt bo na subditoꝝ. De ista eñ dicebat Ysaias.i.c. q sunt fures τ socij latronũ. Alio mõ com mittiẽ rapina q̃ ꝓprie dȝ dici cõcussio: quã do dñs retinet salariũ famuli sui: τ dña an cille: vel qñ fili⁹ vẽdit scutellas vel alia bo na: tũc qñ ancilla vult recedere imponitꝭ ei furtũ retinẽdo salariũ suũ. Audite beatuȝ Ja.ca.v. dicẽtẽ. Ecce merces operatoꝝ vr̃oꝝ rum q̃ messuerũt regiões vr̃as: q̃ fraudata est a vobis clamat: τ clamor eoꝝ ad aures dñi sabaoth introiuit. ¶ Et si dicatis: paẽ ancilla nõ seruiuit mihi nisi p media par tem ius anni. Dico q dȝ solui p rata si nõ vult manere vobiscũ. τ si vos fuistis i cau sa peccastis. Dñi iusticiarij et vos ẽt rapto res: si ita sit: ego vos cõmẽdo ad oẽs diabo los. Uolo ergo dicere q vos oẽs mũdetis cõsciasvestras vt possitis eẽ pticipes icar nationis dñi iesu xpi. Iuxta thema beati ia cobi assumptũ. Abijcientes τc.

¶ Fe.iiij. tertie dñice aduẽtus. Ser.xxxij.

Abijcientes omnem immũdiciaȝ τc. Expectat dñs vt misere atur vestri: τ iõ exaltabi tur parcens vobis: beati oẽs qui expectant eũ. Isa.xxx. ¶ Dñi et aie deuote spũssanctus dicebat heri p os Eze chielis prophete: q conaremur pniam age re de peccatis nr̃is vt deus nobis indulge at: ne peccatũ sit cã dãnatiõis nostre. Mo do ad cognoscendum q de⁹ nõ punit nos fm peccata nostra: ipse spũssanctus osten dit nobis per Isaiam prophetã dicẽtem q expectat nos dñs: nec punit fm demerita. Ubi duo singulariter ostẽdunẽ.
Primum est diuine dignationis cõdescen tio: ibi. Expectat dñs.
Scõm totalis τ firma in deũ repositio: ibi Beati qui expectant.

¶ De primo Sap.xi.dicit. Misereris oium
dñe ꝛ nihil odisti eoꝝ q̃ fecisti: dissimulans
peccata hoim ꝑpter pniam. O paupes pec-
catores nõ sine causa xp̃s ligat⁹ ẽ pedibus ꝛ
clauatus i cruce. hõ eñi ligatus currere non
põt. dr Isa.i. Nisi dñs exercituũ reliq̃sset no-
bis semẽ quasi sodoma fuissem⁹. Si eñi nõ
fuisset sua ĩfinita mia vl' saltẽ vteref sua iu-
sticia: annihilaremur subito post peccatuz.
¶ Sed dicet aliquis: pater ip̃e nõ videt pec
cata nostra. Audite beatũ Pau. dicẽtem ad
Hebreoꝝ.iiij. Omnia nuda ꝛ aperta sunt o-
culis eius. Dicetis ꝙ lz videat pctã: non tñ
displicẽt sibi. Dico ꝙ si non displicuissent si-
bi nõ tanta fecisset pp deletionẽ pcti. Expe
ctat ergo nos de⁹; vt misereaf nñi dissimu-
lans peccata. Sola igit̃ mia nos expectat:
q̃d ergo restat? ¶ O dñi bti q̃ expectãt agẽ-
do pniam. vñ p̃s. Expecta dñm ꝛc. Scti pa-
tres in limbo expectauerũt: lz non despera-
bant: tñ tediabãtur. Propt̃ea dicebat Aba-
cuch.ij. Si morã fecerit expecta euz: q2 veni
ens veniet ꝛ nõ tardabit. Hodie eccl'ia rep-
sentat euãgeliũ Missus. in quo modus in-
carnationis ex parte dei ꝛ angeli: ꝛ ex parte
marie exprimit̃ ꝛ declaratur: ꝛ noua facta
sunt in terra. Utinã de⁹ det nobis gratiam
ista meditandi. vt eã habere possim⁹ recur-
remus ad beatam virginẽ dicẽdo. Aue.
¶ Abijcientes oẽm ꝛc. More solito mouef
questio theologalis terminata in doctrina
magistroꝝ nr̃oꝝ theologorũ: ꝛ presertim a
Bonauen. in tertio di.vi. tertij. Utrũ psona
xp̃i debeat dici cõposita: et vr̃ ꝙ sit vniuoce
cõposita: q2 dr in simbolo Athanasij: q2 sicut
aia rationalis ꝛ caro vnus ẽ hõ ꝛc. sed aia ꝛ
corpus formant vnũ cõpositũ: igit̃ filr natu
ra diuina ꝛ humana cõcurrẽtes i eodẽ sup-
posito. Pro solutione qõnis dicit Bonauen.
Cõpositio dr dupliciter. Uno modo ꝑpe cõ
positio dr vnio aliquoꝝ duoꝝ habentiũ mu
tuam inclinationẽ ad cõstitutionem tertij.
et hoc modo psona xp̃i nõ põt esse cõposita
Alio modo dr cõpositio alicuius cũ aliq̃bus
vnio: et hoc modo persona xp̃i ẽ cõposita: q2
bi sũt due nature adunate: ſ ẽ vnũ suppo-
situm. s. suppositũ verbi. Est ergo dicendum
ad symbolũ: ꝙ in aliquo ẽ sile ꝛ in aliq̃ dissi
mile. Est eñi in hoc dissimile: q2 caro ẽ i po-
tentia; vt informetur p aiam: nõ aũt natu-
ra hũana vt informef p verbũ. Et ẽ sile in h
ꝙ sicut in vno hoie non ẽ nisi vnũ suppositũ
ita verbũ nõ ẽ nisi vnũ suppositũ: q̃uis ha-
beat naturã hũanã sibi vnitã. ¶ Leuate ca-
pita vestra: timetis ne dãnari? Dicetis ꝙ li-
cet nõ velitis mori in statu in quo estis: ta-
men speratis miam dei cõsequi in articulo
mortis. Dixi heri de muto ꝛ surdo: q2 nõ pñt
condere testamẽtũ. Est alius casus ꝛ habet
C. qui testa. facere pñt vel non. l. Nemo. ꝙ fi
liusfam: lias nõ põt facere testamentũ: nisi
de peculio castrensi vel quasi. Et extra d̃ se-
pul. lib. vi. ¶ Dñi habetis filium q̃ sit in ex-
tremis diebus: ꝛ nõ hz stipendia a rege nec
officiũ in quo possit aliquid lucrari. Dicunt
leges ꝛ canones ꝙ non põt facere testamẽ
tum. Utinã peccatores nõ sic fiat de aia uo
stra in morte. Iste filius ẽ pctõr de q̃ Johã.
viij. Uos ex patre diabolo estis. cũ in pecca-
to estis: nõ hz aliquid a rege: q2 oĩa bõa sua
perdidit p peccatuz. Dñi hortor vos: ꝙ respi
ciatis cui⁹ filij estis: ꝛ si sitis filij diaboli: po-
natis penam vt sitis filij dei. Respiciat̃ oro
vnusquisq3 patrẽ suũ deponendo immũdi-
cias. Iuxta verba thematis p̃assũpti, Abij
ciẽtes omnẽ immũdiciã ꝛc.

¶ In isto s̃mone erũt due pates.

Prima erit de incarnationis sacratissime
profunda dignitate

Secunda erit de peccatricis anime virtuo-
sa purgatione.

¶ Quantũ ad p̃mã partẽ. Retinuistis ea q̃
dixi de incarnatione. Dixi eñ quinq3.

Primo quomodo fuit in consistorio trinita
tis ordinata.

Secundo quomodo fuit p patriarchas de-
siderata.

Tertio quõ fuit p iudices figurata.

Quarto quõ fuit p ꝑphas declarata.

¶ De istis quattuor habuim⁹ p ordinẽ. ha-
buim⁹ de loco: d̃ mr̃e: ꝛ d̃ filio p prophetias
expressa s. Restat nũc videre q̃ntũ. s. quõ fuit
per q̃rtũ exhibita. Et dicem⁹ q̃nq3.

Primo euãgelicã nũciationẽ.

Scdo amicabilẽ visitationẽ.

Tertio fructuosam p̃dicationẽ.

Quarto rõnabilẽ dubitationẽ.

Quĩto gaudiosam pturitionẽ.

¶ Richardus de sctõ victore dicit. Dñe si er-
ror est in fide nostra a te decepti sum⁹. Tot

em̄ miraculis vallata est fides nr̄a vt nō ab alio q̄z a te fieri possint. Diximꝰ de incarnatione q̄ facta sūt ꝑ q̄nq̄z milia ānoꝝ āteq̄z xp̄s nasceret̄. Idō quitū misteriū nūc est declarādū. Et p̄mo loquar ꝺ missiōe angelica q̄uis multa dixerim die sabbati post prandiū sꝑ ad honorē ꝟginis. Est āt triplex missio ſm doctores exponētes euāgeliū hoꝺ.
Quedā ē missio angelica.
Alia ē missio spūssancti.
Tertia ē missio filij altissimi.
¶ De prima loq̄tur p̄cipiū euāgelij. de secūda ⁊ de tertia crastina die dicemꝰ. Et icipit prima ibi. Missus ē angelus. scd̄a ibi. spūssctūs ⁊c. tertia ibi. qꝺ ex te nascet̄. Dicit ergo lucas. Missus ē angelꝰ gabriel a deo i ciuitatē galilee: cui nomē Nazareth: ⁊ salutauit eā dicēs. Aue. q. d. ego saluto vos mariā plenā gr̄a. Que cū audisset turbata ē i ſmone eius. Erat āt ipsa honesta sicut domicella: ⁊ color eius mutabat̄ ⁊ nihil dicebat pre admiratione salutatiōis. Tūc angelꝰ dixit ei. Ne timeas maria: inuenisti grām apud dn̄m. Ecce cōcipies in vtero ⁊ paries filiū ⁊ vocabis nomē eiꝰ iesuz. Circa istud possetis mihi querere tria.
Primū quare angelus venit.
Scd̄m qualiter venit.
Tertiū quid virgo faciebat.
¶ O pctōres ecce materiā altā ⁊ dulcē. Si em̄ ē dulce existibꝰ i carcere q̄n vidēt aliquez amicū q̄ dicit eis. Cōfortamīi: q2 venit hodie ille qui liberabit vos de carceribus. q̄ztomagis virgo fuit leta audiēs ꝙ ille veniebat q̄ debebat liberare naturā hūanā q̄ māserat per q̄nq̄z mille annos in inferno. De isto loquebat̄ dauid dicēs. Oñde nobis dn̄e miaz tuā. Et alibi. Memēto nr̄i dn̄e i bn̄placito populi tui ⁊c. Et ysa. lxiiij. clamabat. Utinā dirūperes celos ⁊ descēderes. Et vos domīe habetis i horis vr̄is. Rorate celi desuper. Et sūt ꝟba ysa. ꝑ q̄nq̄z mille annos an̄ icarnatinē xp̄i. erāt aliq̄ i libo clamātes h̄ mō. Mitte quē missurꝰ es. Exo. iiij. et tūc. xxv. martij trinitas manifestat̄: ꝙ dies iā venerat in q̄ volebat miaz facere aiabꝰ nr̄is. Et ꝺ ista habemꝰ figurā. Geñ. xxiiij. ꝙ abrahā misit ſuū suū heliezer ad querēdū vxorē filio suo Isaac. Per Abrahā intelligimꝰ deū patrē q̄ misit ſuū suū gabrielē ad q̄rēdū vxorē filio suo id ē ꝟbo: q̄ erat ꝓpe fontē. i. ꝓpe scripturaz sctāz patā dare ad bibēdū āgelo et camelis id ē oībꝰ patribꝰ. Btūs Tho. in. iij. pte. q. xxx. ar. ij. dicit ꝙ āgelꝰ missus ē triplici rōne.
Primo rōne ordīs diuine.
Scd̄o rōne hūane repatiōis.
Tertio rōne cōfirmatōis virgīs.
¶ Prīo dionysius. iiij. ꝺ celesti ierarchia dic̄ ꝙ est sic ordinata: ꝙ sup̄ma reuelētur iferioribꝰ ꝑ media. Sic deꝰ pr̄ nūciauit ꝑ angelū ꝟgini marie vt seruaret̄ ordo ierarchicꝰ. Secūda rō vt angeli assumerent̄ ad locū vn̄ descenderūt. Tertia rō q̄ notat̄ a hiero. ad paulam ⁊ eustochiū: q2 ꝟgitas ē angelis cognata. Unūq̄dq̄z aūt cōuertit̄ ad sibi sil̄e. Sed q̄retis: pr̄ quō apparuit angelꝰ: Rn̄det Augu. in q̄dā sermone ꝺ ānūciatiōe. Uenit angelꝰ ad mariā paranimphꝰ ille magnꝰ spē iuuenis: facie rutilās: veste choruscās. Sz q̄retis q̄re i specie iuuenis: Rn̄dit. b. Tho. i. iij. pte. q. xxx. ar. iij. ꝙ propter tria.
Prīo q2 filiū dei icarnatū nūciauit.
Scd̄o vt virgo nedū in mēte: s̄ in corꝑe essz perfecta.
Tertio vt certitudinaliter esset sine hesitatione informata.
¶ Restat videre tertiū. s. vbi erat virgo q̄n venit āgelus ad eā. Legi i q̄dā hystoria romanoꝝ [lz non autentica] ꝙ cuz xp̄us eēt. xx. annoꝝ: adhuc viuebat beata anna: ⁊ cū ipsa moreret̄ xp̄us incepit flere. qꝺ vidēs btā anna dixit. fili mi: cur fles cuz sim itura ad bonū locū ad sinū. s. abrahe: Rn̄dit ip̄e ꝓpt̄ miseriā pcti pp qꝺ cōuenit oīs morte crudeli mori. Ad ꝓpositū. Nunq̄d vos burgēses facitis filias vr̄as meretrices ornādo ⁊ pigendo eas ac si essent ydola: Btīssima virgo cū āgelus venit ad eā nō erat i fenestra: nec in vico nec beata anna docuerat eā sic viuere. Unde Bern̄. sup Missus. Puto ꝙ in occulto cubiculo orabat patrem suū. Et istud satis itelligitur cū dicit euāgelista: ꝙ intrauit angelus. Bonauētura dicit ꝙ ipsa legebat illud ysa. vij. Ecce virgo ꝯcipiet. ⁊ hoc legendo plorabat ⁊ plorando suspirabat ⁊ dicebat. Utinam possem esse ancilla illius domine tam nobilis que erit tam digna portare Messiam in vtero suo. Et beatꝰ Bernardus in libro de euangelio eterno dicit ꝙ erat taz simplex ⁊ humilis ꝙ nō putabat se dignaz por

tare quousqꝫ angelus dixit ei. Spūſſctūs ſuperueniet in te ꝛc. Uultis dn̄i cōſiderare iſtam materiā: faciatis iuxta thema paſſū ptū. Abijcientes ꝛc.

¶ Quantū ad ſecūdam partē. opꝫ mūdare cōſcias noſtras ab oib⁹ pctis oris cordis et operis. Dixim⁹ aliq̄ peccata opis. ꝛ vltimuꝫ fuit rapina. Uidim⁹ tunc ꝺ rapina armige rorū qn̄ eſt pctm̄ ꝛ qn̄ nō: ſꝫ qꝛ ꝓxim⁹ nō ſo lū ledit̄ ꝑ rapinā: ſꝫ ꝑ furtū aliena. ſ. furti ue capiēdo. iō de furto dicem⁹ tria.

Pmo quotuplex ē furtū.
Scđo quid ſit ꝓpꝛie furtū.
Tertio q̄ꝫ graue peccatū.

¶ Eſt aūt furtū capere vel retinere rē alte ri⁹ inuito dn̄o. Eſt aūt triplex furtū: videlꝫ.
Preſidentie.
Doctrine.
Aliene ſubſtātie.

De pmo Joh. x. Qui nō itrat ꝑ oſtiū i ouile ouiū: ſed aſcēdit aliūde: ille fur ē ꝛ latro. De ſcđo ad Ro. ij. Qui p̄dicas nō furādū fura ris ꝛc. De tertio Jo. xij. Hoc aūt dicebat iu das: nō qꝛ ad eū ꝑtinebat de egenis: ſed qꝛ fur erat: ꝛ loculos hn̄s ea q̄ mittebātur poꝛ tabat. vbi dicit hyſtoria ſcholaſtica ꝙ ea q̄ furabatur portabat ad vxorē. ¶ Dn̄i eccl'ia ſtici q̄ hētis bn̄ficia per ablatiuū vel dati uū ꝛ nōvocatiuū: vos eſtis fures. Fur eniꝫ egredit̄ per feneſtrā ꝛ capit alienā ſubſtan tiā. ita q̄ capit bn̄ficiū alteri⁹ ꝑ vim ꝺꝛ eſſe fur. Scđm furtū ē doctrine. Eſtis h̄ p̄dica tores q̄ p̄dicatis ꝑꝑ bonū tpale: vel ꝑꝑ va naꝫ gl'iaꝫ. Paul⁹ ꝯ tales dicebat. ij. Coꝝ. ij. Nō ſum⁹ ſicut plurimi adulterātes verbuꝫ dei. ille q̄ adulterat̄ ſuſcipit ꝓlē de alio vte ro. ſic q̄ p̄dicat ꝓ pecunijs capit fructū ꝺ il lo de quo nō dꝫ capere. Tertiuꝫ furtuꝫ de q̄ volum⁹ loq̄ ſpāl'r ē qn̄ auffert̄ ſubſtātia al teri⁹ q̄ ē alicui⁹ valoris vel vtilitatis: ꝛ talē ſubam oꝫ reſtituere vel dānari. Contra ta les inuehit dauid dicēs. Proieciſti ſermo nes meos retroꝛſum. Si videbas furē cur rebas cū eo: ꝛ cū adulteris poꝛtionē tuā ca piebas. Eſtis hic ācille notate. Iſtō furtuꝫ multis modis cōmittit̄. Pmo i reb⁹ iuētis Scđo in pignoꝛib⁹. Tertio i reb⁹ cōmodat̄. Quarto i cōmodato. Quito i locat̄. Sexto ab intraneis. Septimo ab extneis. Octauo a domeſticis. Nono a filijs. Uide iſta ad lō gū i Roberto de pctis in ſermone ꝺ furto. Dn̄i ſi aliq̄d repiſtis ſi nō ē ivſu aliquoꝝ eſt illi⁹ q̄ inuenit: ſꝫ ſi i fundo alteri⁹ media pars ē inuētoꝛis: altera ē cui⁹ ē fundū. Dn̄i mercatores nunq̄d ꝯmittitis aliqn̄ furtū: hētis vos ſocietates: Caueat vnuſq̄ſqꝫ ne defraudet ꝓximū ſuū: ꝛ ſi fecerit reſtituat ſub pena dānatiōis eterne. Uolo dicere ꝙ vnuſq̄ſqꝫ diſponat cōſciam ſuā. iux thema Abijcientes oēm immūdi. ꝛc.

¶ Fe. v. tertie dn̄ice aduēt⁹. Ser. xxxiij.

Bijcientes omnē immundiciaꝫ ꝛc. Jacuerūt in terra foꝛis puer et ſenex. Vgies mee et iuuenes mei ceciderūt in gladio. Trenoꝝ. ij. ca.

¶ Dn̄i ꝛ aīe deuote ſpūſſctūs ad inducēdū nos vt p̄parem⁹ corda nr̄a ad feſtū vēturū ſuſcipiēdū: declarat quō nos ꝛ corda noſtra expectat omp̄s de⁹: ꝛ bn̄dicti erūt hodie q̄ cōſiderabūt eū. Hiere. ꝓpha i lamētatōib⁹ ſuis loq̄tur hodie dicēs. Jacuerūt i terra ꝛc. In ſenſu l'rali. Hieremias ploꝛās ꝛ lamen tans faciebat memoriā de hītātib⁹ hierl'm interfectis ꝛ occiſis dicēs. Jacuerūt in ter ra foꝛis. Rogo ne illud accidat nobis. Dn̄e dicite mihi q̄d ē hoc dictu: ꝙ iuuenes ꝛ vir gines ſūt in terra iacētes. Grego. rn̄det. xij moraliū dicēs. Quis in ſup̄ma celoꝝ gau dia mētis affectu eleuat̄: In figura h⁹ fu it ꝓhibitū filijs iſrael ne comederēt piſces nō hn̄tes ſcamas. Et q̄ ſunt illi piſces non hn̄tes ſcamas: niſi mētes illoꝝ q̄ pro nullo deſiderio ad celeſtia eleuant̄. Et q̄ ſunt pi ſces terreni: Certe ſūt pctōres q̄ nō querūt niſi terrā. Iſti ſūt illi de q̄b⁹ loq̄tur p̄s. Ocu los ſuos ſtatuerūt declinare in terraꝫ. Per oppoſitū piſces ſcamas hn̄tes ſūt q̄ ſuꝑ a quam p̄nt natare: ꝛ ſignāt hoīes bone vo lūtatis ad bn̄faciendū. De quib⁹ Paul⁹ ad Collocē. iij. Si cōſurrexiſtis cū xp̄o: que ſur ſum ſūt q̄rite: nō q̄ ſūt ſuꝑ terrā. Sꝫ q̄d vl't dicere Hieremias: ꝙ virgines hirl'ꝫ poſite ſunt ad mortē gladio. Heu ſi ad ſenſuꝫ l'ra lem attēdam⁹ videbim⁹ mortē ꝛc. vn̄ Pau. Coꝝ. vij. de virginib⁹ dn̄i p̄ceptū nō habeo cōſiliū aūt do. Geñ. vi. ſcribit̄. Ois caro coꝛ

ruperat viã suã. Dicebat Hiere. φ virgines
posite sũt ad morte. Ille virgĩes b3 allegoriã
sũt pctõꝝ aĩe q̃ mortue sũt ꝑ pctm̃. Iste ṽgi
nes dñt seruare fidẽ saluatori. Saluastis ti
bi ꝓmissaz fidẽ ĩ baptismo? Restituatis ali
ena rapta ⁊ furta. rogo vt aspiciatis si iacea
tis ĩ terra. h. Aug. q̃ nõ mẽtit̃ ĩ li. d vita xp̃ia
na dic̃. Quid tibi ꝓdest o xp̃iane nomẽ xp̃ia
ni si opa xp̃iani nõ habeas? Quid tibi nom̃
sctitatis arrogas q̃ ĩ teip̃o nec vnã virtutem
nec vnũ meritũ possides. dicatis m̃ iũa ꝯscia
quid ꝓdest si ĩ pctis iacem⁹. Hortor igit̃ vos
reuertimini. Aue ma. ⁊c.

¶ Abijciẽtes ⁊c. More solito mouet̃ qõ the
ologalis terminata ĩ doctrina magistrorũ
nr̃oꝝ theologoꝝ: ⁊ p̃sertim a Bonauẽ. di. vi.
tertij. Utꝝ vnitas nature hũane ĩ xp̃o sit sũ
ma. Bernard⁹ de cõsideratõe ad eugeniũ po
nit nouẽ modos vnitatũ q̃ꝝ potior ẽ trium
ꝑsonaꝝ ĩ vna eẽntia: ⁊ ista ẽ sũma vnitas φ
tres ꝑsone sũt vnũ ĩ eẽntia. Boñ. tñ dicit φ ĩ
xp̃o consideratur vnitas duplici mõ. Uno mõ
q̃tũ ad vnitatẽ nature. alio mõ q̃tũ ad vni
tatẽ eẽntie. Si loq̃mur de p̃ma sic nõ ẽ sum
ma vnitas nec aliq̃: s̃ sũt plures ⁊ diuerse na
ture. Si loq̃mur d vnitate ꝑsonaꝝ: ip̃a ẽ sũ
ma in xp̃o ꝑꝑ ꝑsone simplicitatẽ. scd̃o ꝑꝑ as
sumpti dignitatẽ. tertio ꝑꝑ vnionis figura
litatẽ. ¶ Leuate capita vr̃a. estis h dñe iohã
nes: expedistis ne adhuc paupes mulieres ĩ
cõfessiõe? q̃n videt̃ paupes ⁊ diuites ad vos
venire: nũquid capitis diuites? dicat̃ mihi:
estis ĩ illo statu ĩ q̃ velletis mori? credo φ nõ
Heri dixi φ sũt tres casus ĩ q̃b⁹ q̃s nõ põt te
stari ĩ morte: ita ẽt sũt plures casus ĩ q̃b⁹ de⁹
nõ indulget pctõri ĩ morte: et vn⁹ ẽ q̃n q̃s ar
ticulate nõ põt loq̃: ita φ disticte nõ põt exp̃
mere nomẽ heredis. Habetis aliũ casũ. C. de
testamẽtis. l. iubem⁹. Silr̃ hr̃ ex d officio iu
dicis ordinarij. c. ex p̃te tua. φ si aliq̃s nõ de
tegat spãlr̃ casũ ꝑꝑ quez fuit excõicat⁹ abso
lutio sup h ĩpetrata nõ valet. Rogo deũ q̃ ẽ
imperator ⁊ papa sup̃m⁹ φ nõ sit ita nob ri
gorosus. Excõicat⁹ q̃ vult ĩpetrare absolutio
nẽ: cũ hõ ĩ pctõ si nõ dicat veritatez sui pcti
impetratio absolutõis nõ valet. O paupes
pctõres cõsideretis ĩ quo statu estis nũc: ⁊ si
velletis nũc mori. Recurrite ad cõfessores et
mũdate cõscias vr̃as: ⁊ sic dñs de⁹ nr̃ misere
bitur vr̃i. iux. h. Ja. do. Abijcientes ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima erit de incarnatiõis sacratissime ꝓ
funda dignitate.
Secunda erit de peccatricis anime virtuo
sa purgatione.

¶ Quantum ad primã partez. Uidim⁹ heri
φ sic ĩcarnatio btã fuit figurata: ita fuit ṽa
citer expleta. Euãgeliũ hod. fecit mẽtionẽ d
triplici missiõe. Prio d missiõe angelica. se
cũdo d missiõe spũsscti ad sanctificãdũ. t̃tio
de filio q̃ missus ẽ ad vniẽdũ sibi naturã hu
manã. De istis duab⁹ vltimis hr̃ ibi. Spũsã
ctus supueniet ⁊c. ⁊ ṽtus. i. fili⁹ eterni p̃ris
obũbrabit tibi. i. sibi adaptabit corp⁹ h: q̃ ĩui
sibilis ab eterno vmbrã nr̃e carnis sumet vt
visibil̃. Albert⁹ ĩ tractatu de laude ṽgĩs dic̃.
Uirgo totũ auscultauit ⁊ cogitabat q̃lis essz
ista salutatio ⁊ nihil dicebat. Et frãciscus d
maronis dic̃ φ angel⁹ mãsit cũ ea sex horis.
dicit φ vidẽs ãgel⁹ φ ip̃a tacebat r̃plicabat
verba dicẽs. Ne timeas maria. q̃ audito r̃n
dit dicẽs. Quõ fiet istud? Et ẽ argumẽtũ vt
dicũt doctores: q̃ tũc emiserat votũ castitat̃.
Et ip̃a fuit p̃ma q̃ vouit castitatẽ. q. d. ange
lus. Uos hẽtis spm̃sctm̃: s̃ pleni⁹ veniet vo
biscũ: ⁊ ṽt⁹ altissimi obũbrabit tibi sic lumen
clarissimũ sine aliq̃ vmbraculo videri nõ põt
ita ṽbũ ⁊ natura hũana. Et seq̃tur. qd nasce
tur ⁊c. Et ecce elizabeth ⁊c. q. d. ẽ signũ φ tu
potes ꝯcip̃e q̃si elizabeth cognata tua ãtiq̃.
Nõ ei ĩpossibile ẽ apud deũ. Si g̃ ꝑ potẽtiã
diuinã vetula põt ꝯcipere: q̃to mag̃ iuuẽis
Habem⁹ de hoc hysto. d abrahã q̃ erat senex
et vxori ei⁹ d̃ficiebãt muliebria. Et seq̃tur cõ
sensus ṽgis. Btã ei⁹ ṽgo genib⁹ flexis [vt dic̃
Albert⁹] cũ magna eleuatiõe mẽtis d̃dit cõ
sensũ cũ meruit merito digni vt dei fili⁹ ĩcar
naret̃. Uñ Bona. di. iiij. tertij dicit: φ pl⁹ me
ruit ṽgo ĩ illo ꝯsensu q̃ si tota eccl̃ia ea dem
pta ⁊ merita sctõꝝ ⁊ sctãꝝ oĩm fuissent con
gregata ĩ vnũ. Tũc igit̃ sic stãs submisit se o
bediẽtie ⁊ volũtati sui creatoris: dedit ange
lo cõsensũ dicẽs. Ecce ãcilla dñi ⁊c. vbi Aug.
in quodaz sermone dicit. Nec mora reuertit̃
angelus ⁊ ṽginalẽ thalamũ ingredit̃ deus
Sed q̃ret̃ a me: p̃r qui erãt ĩ societate ṽgis?
dixi die sabbati d duab⁹ domicellis. Et si pe
tatis a me: vtꝝ p̃r fuerit missus cũ opa tri
nitatis sint indiuisa ad extra? Dico φ nõ: q̃
mitti dicit emanationẽ ab aliq̃. Et q̃ pater

a nullo emanat:iõ nõ dr missus:s; bñ fili⁹ et
spũsſctũs.s.a patre. De filio dr. Misit suum
verbũ ⁊ sanauit eos. Et spũsſctũs fuit miss⁹
ad sanctificãdũ virginẽ. Scd'z em̃ damasce⸗
nũ i quarto suiaꝝ:v'tutẽ cõceptiuã gñatiuã
cõtulit virgini. Jõ dr mitti p nouã opatio⸗
nẽ sicut p nouũ effectũ. Et sic venit:et spũs
sctũs i mẽtes hoĩm pducẽdo ibi grãm:lz sit
vbiq; p essentiã pñtiã ⁊ potẽtiã. Habem⁹ ex
emplũ d hoc de rege.si sit pditor ⁊ venit ad re
gẽ ⁊ rex dicat nolo eũ videre: postmodũ obti
net rex dedit sibi remissionẽ ⁊ det sibi aliqd
iocale vt domũ vel aurũ: tũc de illo dr q ob⸗
uiauit regi. Spũsſctũs venit ad v'ginẽ mari
am:nõ pctã sibi remouẽdo:s; nouã opatiões
⁊ nouũ effectũ influẽdo. Nõ igit solũ dedit
grãm v'gi:s; vestiuit:siue vniuit in instãti ex
purissimis sanguib⁹ btẽ v'gis ipsi v'bo natu⸗
rã hũanã. Jõ dr i euãgelio supueniet:⁊ non
solũ venit. Spũsſctũs venit ad oẽs pctõres
p grãm dimittẽdo pctã:s; supuenit virgini.
¶ Audistis oĩa ista. O paupes pctõres gra⸗
tis ipsi puero i psepio exñti. dic m̃ bone iesu
cur voluistis ista natura humana vestiri:cur
etiã tot dolores assumere voluistis: Certe r̃n
debit si sibi placeat loq:vt vos eriperet a fau
cib⁹ diaboli. Quis igr erit tã duri ⁊ obstina⸗
ti animi q si ista cõsideret nõ iclinet ad gra
tias deo agẽdũ d bñficio icarnatiõis. ad qd
sepe meditãdũ.b. Jacob⁹ dat docu. Abijciẽ⸗
tes omnem immũdiciã ⁊c.
¶ Quãtũ ad secũdã partẽ. Dñi mũdastis ne
adhuc ↄsciãs v'ras: Credo q ẽ de consciẽtijs
aliqꝝ sicut d pannis imũdis q frãgũtur dũ
debito mõ mũdant. Dixi heri q opz tergere
cõscias nr̃as q frãgũtur de pctis operis. Di⸗
xi de furto et rapina. restat dicere de illicita
negociatiõe. Et istd pctm̃ cõmittit sub vm
bra boni ⁊ iusti mercatoris. In q negociatio
ne sũt tot mala q btũs ẽ q custodit se ⁊ q ẽ
immunis a tot malis. Et ad istud pctm̃ fa⸗
cili⁹ intelligẽdũ sunt aliqua notãda.
Primo q multiplex ẽ negociatio.
Scd'o qb⁹ interdicitur.
Tertio qle aut q g'ue sit pcc'z negociatiõis.
¶ De pmo dr Lu.xix. Negociami duz venio.
Et sm hoc aduertẽdũ ẽ q mltiplex ẽ nego⸗
ciatio. Quedã ẽ spũalis ⁊ meritoria. Alia est
mũdialis ⁊ scelerata. Alia ẽ mũdialis ⁊ ne
cessaria. Prima aũt fit ex talẽto nr̃o ⁊ repor
tat cõmodũ nature:sic hr i euãge. Mat.xxv.
de illo cui peregre pficiscẽs dedit vni quiq;
talenta:⁊ suplucratus ẽ alia quiq;. Et isto
modo negociant doctores legẽtes sacrã scri
pturã ad erudiendũ pdicatores q pdicãt: et
non abscõdũt talentũ in terra. Scd'a merca
tio rportat ex negociatõe tpali pcc'z. Tertia
reportat ex negociatiõe cõmodũ. De prima.
¶ Estis hic dñe iohannes q habetis curã i
cãpis:⁊ domicelle intrãt ⁊ audiẽdo de cõfes
sione tu expedis pauperẽ vt habeas diuitẽ:
Ista negociatio nihil valet. De secũda. Estis
ne hic dñi mercatores q negociami cũ dece⸗
ptiomb⁹ ⁊ fallacijs infinitis: Audiuistis vn
q dicere illud qd dicit Criso.sup Math.
et ponit di.lxxxviij.c. Ejciẽs. Qui rẽ cõpat
vt integrã ⁊ imutatã vẽdendo lucret ille est
mercator q de tẽplo dei eijcit. ¶ Estis h dñi
mercatores nunquid vẽditis blada vina mi
scẽdo sophisticãdo:⁊ sufficit vobis q possitis
lucrari:⁊ nõ est vobis cura qlit aut quomo⸗
do habeatis lucrũ:vtrũ sm cõsciaz vel ↄtra.
si sic de vobis dicit xpus. Joh.ij. Auferte ista
hinc. Tales em̃ expellũtur ex domũ dei. Ter
tia negociatio ẽ mũdialis ⁊ necessaria:⁊ fit
qñ aliquis pbus vir vel mercator aut aliqs
alius p vtilitate reipublice ex dies festiuos
vacat negociationi ⁊ lucrat:s; nõ vltra rõnẽ
nec intendit aliquẽ decipere in vẽdendo: s;
intendit deo in sua mercãtia placere ⁊ serui
re reipublice:talis põt licite lucrari. Sz q̃ri
tis a me qbus modis põt aliqs peccare ne⸗
gociãdo: dico q põt eẽ negociãdo illicitꝰ tri
pliciter sm Tho.ij.ij.q.lxxvij.ar.iiij.
Primo rõne persone.
Scd'o ratione tẽporis.
Tertio rõne modi.
Et hoc dicit Gelasi⁹ papa.lxxxviij.di. conse
quens oi tpe nõ lz negociari aliqñ sic: aliqñ
nõ. Si cleric⁹ es ⁊ in sortẽ dñi vocat⁹:negoci
atio est tibi interdicta ⁊ phibita: qr ipossibi
le ẽ duob⁹ dñis seruire. Ad hoc ẽ decretalis i
antiqs ⁊ in rubeo ⁊ in nigro. ex ne clerici vl
monachi secularib⁹ negocijs se immisceant.
Si igit phibeat clericis mercantia: qd dice
mus de religiosis facientib⁹ tabernã.⁊ si pre
cipiat saterdotib⁹ q nõ semellãt sotulares:
q nõ vendãt pannos:q nõ suãt tunicas li
ceat dare sex albos pro vna missa ⁊ ipsis lice
at dare tres albos ad dicendũ illã certissime

non. Ad oēs diabolos modus faciēdi. Estis hic apotecarij: mercātia est illicita rōne modi. Habetis zymziber: nūquid permutatis cū canella ad faciendū spēs: nunquid ponitis oleū in croco ad dandū sibi colorē et pōdus: et sic de alijs. Dñi mercatores vultis audire oēs deceptiōes ⁊ oēs fraudes: certe difficillimū esset omēs narrare. Scitis qd dicit ps. Qm̄ nō cognoui litteraturā introibo in potentias dñi. Glo. negociationē. Et hoc ē: q2 non fui negociator vel fraudator: ideo spero saluari. Sed pater quid de illis qui miscent vtrū peccent: Non opz facere viam paradisi strictiorē q̄ꝫ sit. Pater quid de illis: De istis pro nunc nihil dicā. Illud tamē sciendū ꝙ Cassiodorus di. lxxxviij. ca. quid est. dicit negociatores illi abhominabiles existimant: qui iusticiā dei minime cōsiderātes: ꝑ imoderatū pecunie ambitū polluuntur merces suas plus periurijs onerando q̄ꝫ ꝑcijs. et dicunt doctores ꝙ si ista iuramenta fiant aīo deliberato sūt peccata mortalia. Si aūt ex cōsuetudine: dolendū ē de mala consuetudine. O pctōres: corrigite linguā ⁊ eā domate: ne vos ducat ad oēs diabolos. Illo mō peccatur in mercantijs mortalr̄ ꝑpter monopolia: ⁊ tales ꝭm legē ciuilē debēt ꝑpetuo relegari in exiliū. ⁊ cōmittitur qn̄ sūt duo mercatores habētes vnā mercātiā ⁊ statuūt apd̄ se non dare nisi pro tali precio: quodquidem preciū nō est cōpetēs. Dic de illis qui emūt blada tēꝑe caristie vel vina vel libros in vniuersitatibus: tales ei sūt ꝑniciosissimi. Tertiū peccatū qd̄ cōmittitur in mercātia est ꝑ fraudes q̄ cōmittunt: ⁊ cras dicemus d̄ isto fauente deo. Uolo dicere ꝙ vnusquisq3 studeat placere deo in vocatione sua: ꝙ mercatores nō faciant alijs quod sibi fieri nolunt vt sint participes meriti incarnationis xp̄i. Iuxta thema ꝑassūptū. Abijciētes oēm ⁊c.

¶ Feria sexta si sit festū sancti Thome p⁹ tertiam dñicam. Sermo. xxxiiij.

Abijcientes omnem immūdiciam ⁊c. Infer digitū tuū huc et vide man⁹ meas: et affer manū tuā ⁊ mitte in lat⁹ meū ⁊ noli eē incredul⁹: ꝭ fidelis. Ioh. xx. Dñi ⁊ aīe deuote mr̄ nr̄a ecclesia p̄ntat nobis festū sancti thome in honorem cui⁹ loq̄tur euāgeliū hod. ex q̄ captū est verbum ꝓthematis. Cū em̄ xp̄s surrexit a mortuis ⁊ apparuit in die pasche oib⁹ apostolis simul cōgregatis thomas erat absēs: et postq̄ꝫ apl'i dixerūt. frater vidimus dñm. Dixit thomas. Nisi videro fixurā clauorum in manib⁹ nō credā. Post dies octo erant sil' discipuli cōgregati ⁊ thomas cū eis. Tūc venit iesus ⁊ stās in medio ipoꝝ dixit. Pax vobis. q. d. dñs sit vobiscum. ⁊ postq̄ꝫ oēs salutauit vocauit thomā dicēs. Mitte digitū tuū in locū clauoꝝ ⁊c. Tūc genib⁹ flexis respōdit tho. dicēs. Deus me⁹ ⁊ dñs me⁹. ⁊ dixit xp̄us Thoma q2 vidisti hūanitatē credidisti diuinitatē: bti q̄ crediderunt ⁊ nō viderūt. Sed quid ē dictu dñi: ꝙ nō credidit resurrectōē ita cito sicut alij: Dicit Grego. ꝙ thomas nō cito credendo magis nobis ꝓfecit. pl⁹ n. iquit dubitatio thome prestitit q̄ꝫ magdal'. fides que cito credidit. Dñi xp̄s voluit ꝙ mr̄ ei⁹ esset desponsata Ioseph vt ferret testimoniū de eius virginitate. ⁊ thomas dubitauit de eius resurrectione vt xp̄s se probaret resurrexisse: ⁊ thomas ferret testimoniū sue r̄surrectionis ⁊ certificaret ꝙ vere surrexit. ¶ Leuate capita vestra. Dixi vobis per totū aduētum: ꝙ mundetis ꝯsciās vr̄as ad hoc faciendum. Moraliter opz inferre manū vt videamus man⁹ plasmatrices q̄bus nos creauit: man⁹ redēptrices q̄bus nos redemit: man⁹ punientes quib⁹ nos puniet. Prīas vult ad honorandū. secūdas ad diligendū. tertias ad timendū. Iob cognouit p̄mas cū dixit x. Manus tue fecerunt me ⁊c. Isaias cognoscebat secūdas cū dicebat. In manib⁹ meis descripsi te. ysa. xlix. ⁊ iob tertias cū dicebat. Misereminī mei: q2 man⁹ ⁊c. Iob. xix. c. Ergo humiliamini sub manu potēti dei. i. Petri. v. Uolo dicere dñi ⁊ anime peccatrices si volum⁹ bñ disponere cōsciās nostras ꝙ respiciamus man⁹ dñi nr̄i iesu xp̄i. p̄mo man⁹ quibus nos fecit. Casus em̄ dñi est patens. Si perdidistis nasum aut pedē ⁊ veniat medicus qui sanat: nōne debetis agere sibi grās Quid ergo dare debem⁹ illi a quo totū habemus. Cogitemus etiam secūdā manū de qua loq̄tur ysaias. Si em̄ pōt mater obliuisci pueri sui: tamen de⁹ non potest obliuisci,

Nos nō sum⁹ scripti scriptura: sed stilo ferreo in christo qui fuit pro nobis affixus i capite ꝛ oib⁹ mēbris ꝑ durā passionē suā nos ascripsit i nūero btōꝝ:ꝛ ita debem⁹ frequenter meditari passionē nobis expositā. In rei ꝟitate nos sum⁹ bn̄ igrati si ista nō meditemur. Debem⁹ ēt respicere man⁹ punitrices iusticie diuine.qꝛ vt ait Pau.ad Hebr.x. Horrēdū ē incidere i manu diuiuētis. Nō ē aliquis i ista citate q̄ nō timeret icidere in man⁹ regꝭ:pricipis vl' tortoris. Dn̄i ille multū timeret. Heu qn̄ veniet mors timēdū erit incidere in man⁹ dei potētis punietis. Volo dicere ꝙ disponatis vos iux.b.iacobi documē Abijciētes.vt h' aūt facili⁹ ꝛc.

¶ Abijcientes oēm ꝛc. More solito mouet qō termiata i doctrina magistroꝝ nostrorū theologoꝝ:ꝛ ꝑserti a Bona.di.vij.tertij sen. Utrū ꝑ vnionē ypostaticā hō dicat deus ꝛ de⁹ hō. Bernard⁹ de cōsideratiōe ad eugeniū dic̄ ꝙ tāta ē vnio nature hūane ad ꝟbum vt hoiem deū:affirmare nō sit erroneū nec ecōtra deū hoiem. Bona.tn̄ dic̄ ꝙ non ē ꝑdicatio exposita ꝑ scias hūanit⁹ adiuētas:qꝛ natura hūana nō ē i diuina ꝑ essentiā nec causalitatē. vide eū ibi. ¶ Leuetis capita domine burgēses:eritis bone theologiane: timetis ne dānari:qt sūt de vobis q̄ ꝑsto sunt mori: Si de⁹ vocaret vos dicat͛ veritatē ego nō vellē iudicare ɔscias vr̄as nec meipm̄ iudico. Credo tn̄ ꝙ de mille non ē vn⁹.qd igit expectatis:nūqd scitis vos morituros: Declaraui vobis ꝑ multos casus ꝙ exn̄s i morte nō pōt testari. Adhuc restat vn⁹ q̄ hr̄ i lege ciuili.ff.de penis.l. q̄ vltimo supplicio. vbi hr̄ ꝙ cōdēnata ad mortē tpalē vl' ciuilē vel deportand⁹ vel relegād⁹ in exiliū testm̄ cōdere nequit: ꝛ si tētet illud ē irritū.ꝛ extra de regul' iuris in antiqs.hr̄ ꝙ q̄ timore cōpulsus fac̄ nō bene facit. Et sil'e hr̄ ex̄ de regularibus ꝛ trāseūtib⁹ ad religionē.c.ad nr̄am.ꝛ de iure patronat⁹.c.qō aūt factū aliqō nō legitime ꝑpetratū nō factuꝫ reputat. Dn̄i retineatis istud verbū.hoies q̄b⁹ auferūtur capita ꝑ dictū curie nō pn̄t cōdere testm̄. ꝛ illud qō fit per timorē nō valet. Rogo ꝙ de⁹ nō sit nobis tā rigorosus. Eccl'.xli.c.dicit. Ue vob viri impij q̄ dereliqstis legē dn̄i altissimi.ꝛ si nati fueritis in maledictione nascimi: et si mortui fueritis i maledictiōe erit pars vr̄a. Et ps. Nō mortui laudabūt te ꝛc. Heu pctōres si iudicat⁹ ad mortē testari nō pōt qd faciēt peccatores: Uiuēs viuēs ipse cōfitebit tibi. Qn̄ igitur sani sum⁹ ꝛ possum⁹ reperire miaꝫ:faciam⁹ testm̄:qꝛ vt dicit Ambr.de pnia dist.i. dicit. Nouit deus mutare sn̄iam si tu noueris emendare delictū. Quid ergo facietis: omni tpe laboretis mūdare cōscias vestras ꝛ ꝑsertim nūc qn̄ venit xp̄ianitas.iuxta ia.sententiam. Abijcientes oēm immūdiciā ꝛc.

¶ In isto sermone erunt due partes:scꝫ

Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.

Secunda erit de aime peccatricis virtuosa purgatione.

¶ Quātū ad primā ꝑtē sumus in quito misterio quō .s.incarnatio xp̄i fuit sensibil'r cōsūmata:ꝛ i ista ɔsūmatiōe fuerūt quiqꝫ.s.

Primo angelica nūciatio.

Scd̄o amicabilis visitatio.

¶ De secūdo opꝫ nūc videre ꝛ de isto loquitur euangeliū Luc.ij. Exurgens maria abijt in mōtana cū festinatōe ꝛ salutauit elizabeth et ait elizabeth. vnde hoc mihi vt veniat mr̄ dn̄i mei ad me: ¶ Leuate capita vr̄a.dr i patria mea: ꝙ de vno sacco nō erit nisi qō itra est.ad istud ꝑpositū dicit Mat. Bon⁹ hō de bono thesauro profert bona:ꝛ malus homo de malo thesauro ꝑfert mala. Sic qn̄ qs ē i gratia dei nō pōt nisi bonū agere. Et ambr. dicit de beata virgine. Nescit tarda molimina spūsscti gr̄a: iō i mōtana ascēdit. postq̄ꝫ ei angel⁹ dixit btē marie. Spūssctūs superueniet eā ꝛc.ꝛ nō ē impossibile apud deū omē verbū.ꝛ ecce Elizabeth cognata ꝛc. Tūc btā virgo dedit cōsensū ꝛ in instāti cōcepit:ꝛ angelus accepit licētiā ab ea: ꝛ tūc ipa voluit visitare elizabeth ꝛ ascēdit in ꝛc. Omia ista notanda sūt. A nazareth vsqꝫ hirl'ꝫ sunt qndecim leuce. beata igitur virgo nō solū prior venit sed prior salutauit elizabeth. Si q̄rat͛ a me qd dixit ꝛ q̄ salutatione salutauit eaꝫ. Landulphus respōdet in vita xp̄i ꝙ salutauit eā ea salutatione qua xp̄us salutauit discipulos suos quando dixit. pax vobis. quasi dicat dn̄s sit vobiscū. Mox infans qui erat i vtero Elizabeth fecit vnū tripudiū: ꝛ credit ꝙ posuit se genib⁹ flexis ad salutandū saluatorem.ꝛ q̄uis elizabeth ꝑor vocē audiuit:tn̄ iohannes prior gratiā sensit:qꝛ vt dicūt docto

res tria miracula facta fuerunt circa bea-
tum iohannem:scz
Primo vsus rõnis fuit sibi acceleratus.
Secundo pctm̃ originale fuit sibi ablatum
Tertio grãa fuit sibi collata.
Et ista fuerũt promissa patri iohãnis p an
gelũ q̃ dixerat ei ꝙ esset sctũs ex vtero ma-
tris sue.Ideo dicũt doctores ꝙ illa grãa q̃ fu
it collata beato paulo in raptu fuit.collata
beato iohãni in vtero mr̃is. qꝛ sicut Paulꝰ
vidit essentiã diuinãvt dicit Augu.libro de
vidẽdo deũ.ita Johãnes in vtero cognouit
eũ sicut beata virgo.de qua dꝛ.Beata q̃ cre-
didisti qm̃ pficient ea.q̃ dicta sũt tibi a dño
Tũc virgo dedit grãs deo dicẽdo.Magnifi
cat aĩa mea ꝛc.ac si diceret.O elizabeth nõ
mihi ille honor.i.aĩa mea dat magnalia et
magnificẽtias deo ꝛ ñ mihiipsi attribuo ꝛc.
Et ibi doctor deuotꝰ Bona.dicit loq̃ndo de
cognitõe quã habuit elisabeth qñ dixit Bñ
dicta ꝛc.O elizabeth q̃s te edocuit ꝛ informa
uit in tãta viaꝝ distantia vt misteriũ cogno
sceres ꝛ collatõez angeli ad virginẽ scires.
Nesciebat ista misteria ioseph. Nesciebãt
alij:quõ ergo tu nouisti? Respõdit p reuela
tionẽ spũssctĩ cognouit ꝙ maria dãdo con-
sensum cõcepit virgo.¶Leuate corda vr̃a.
Quid vult dicere ꝙ beata virgo iuit in mõ
tẽ ꝛ surrexit.Qui sũt isti mõtes? mõstrat̃ in
sacra scriptura.sunt tres montes:scz
Primus est mons innocentiũ.
Scđs est mons peccatoꝝ.
Tertiꝰ est mons penitentiuz.
De prĩo.Quis ascẽdet in montẽ dñi ꝛc.In
nocẽs manibꝰ. De scđo loquit̃ Paul. dicẽs
Eph.v. Surge qui dormis ꝛ exurge a mor
tuis ꝛ illuminabit te christꝰ.De tertio dicit
psalmista.Surgite postꝙ sederiť q̃ mãdu-
catis panẽ doloris.De prĩo loquit̃ deꝰ aĩe de
uote Cãti.ij.Surge ꝑpera amica mea ꝛ ve
ni.dñi sũt aliq̃ q̃ custodierũt se a pctĩs in iu
uentute sua ꝛ nihil desiderãt nisi deo serui-
re ꝛ placere:ꝛ his dꝛ a deo. Surge ꝑpera a-
mica mea ꝛ veni:ꝛ hoc mõ surrexit ꝛ ascẽdit
ĩ mõtana virgo.Mõtana ĩ q̃ ascẽdit sunt.
Mons humilitatis.
Mons charitatis.
Mons contẽplationis.
De prĩo Geñ.xix.In mõte saluũ te fac quo-
niã nemo põt saluꝰ eẽ sine hũilitate.đ scđo
p̃s.Mons in quo bñplacitũ ꝛc.qꝛ deus ha
bitat in nobis p charitatem.de tertio ysaie.
xxv.Faciet dñs ĩ mõte hoc cõuiuiũ pinguiũ
in mõte ꝯtemplatõis.dñe burgẽses leuate
capita vr̃a. Tunc regina celi venit in mõte
humilitatis qñ venit visitare illã que erat
inferioris cõditionis ꝛ venit ei seruire.dice
tis pater dixistis ꝙ nõ debemꝰ ire ad muli
eres in puerperio:ꝛ tñ virgo iuit ad Eliza-
beth.verũ est sed vtinã caperetis istud sicut
Ambrosiꝰ in homelia p̃ntis euãgelij dicẽs.
Discite o virgines nõ demorari ĩ plateis sz
ĩ domo.nõ cursitare p domos aliẽas. Que
ratis rogo virgini si visitauit Elizabeth ad
faciẽdũ bãqueta.certe nõ. Non discurrebat
p aliẽas domos causa vãitatis:s causa hu-
militatis.Ascẽdit scđo causa charitatis scz
ad sanctificãdũ iohãnẽ qui erat adhuc ĩ vte
ro ꝛ in pctõ originali. Tertio ascẽdit causa
cõtẽplatõis:ꝛ hoc faciliter capere possumꝰ:
quia qñ fuit in mõte incepit canticũ dicẽs.
Magnificat ꝛc.Uolo dicere ꝙ sumꝰ nimi
um pigri nec laboramꝰ ad nos saluandũ ꝛ
disponendũ viso ꝙ p illã visitationẽ cogni
tũ est misteriũ incarnatõis.iuxta beati Ja
cobi:documentũ. Abijcientes oẽm ꝛc.
¶Quãtũ ad scđaz partẽ.Dñi incepistis vos
preparare ꝛ disponere cõsciẽtias vestras.
ista est mẽs mea ꝙ sitis oẽs boni.ꝛ sicut ser
uiuistis immũdicie ꝛ iniquitati: ista stude
atis seruire deo in sanctificatiõe. Diximus
de peccatis cordis decẽ pctã.de peccatis lin
gue.xx.ꝛ octo operis:et vltimate scz heri di
xi de negociatõe. ẽ aliud peccatũ operis qđ
vocatur dolosa fraudatio:ꝛ de isto loquitur
Regius ꝑpheta dicẽs. Tota die iniusticiã
cogitauit lingua tua sicut nouacula acuta
fecisti doluz. Habet̃ extra de emptõe ꝛ vẽdi
tione.c.Ad nostrã.ꝛ extra.de dolo.ꝛ ꝯtu.ca.
ex litteris.fraus ꝛ dolus nemini patrocina
ri debẽt. Et idẽ habet̃.de immuni.eccl̃esi.c.
Aduersus.vbi dicit ꝑprie glosa ꝙ fraus est
in opere ꝛ dolus in verbis. ꝛ idez dicit bea.
Tho.ij.ij.q.lv.vnuz tñ sepe ponitur pro alio
sicut p̃s. sicut nouacula acuta fecisti dolũ.
Utrũ fraus sit peccatũ:ꝛ quõ sit pctm̃ ostẽ-
dit Scotus in.iiij.distinc.xv. ꝙ fraus põt
attẽdi aut in substãtia aut in q̃ntitate. De
prĩo si vẽdat̃ vnũ pro alio:vt si dar& cattus
pro agno ꝛ ecõtra. De scđo si nõ seruet̃ q̃nti-

tas ponderis: vel continētia: vel qualitas discreta. Quantitas continēs: vt in mēsuris vini et olei et cet. de alijs. vel q̄titas discreta vt in numeris. De tertio q̄n venditur impurū pro puro: aīal ifirmū pro sano. Antonius florentin⁹ addit: q̄ cōmittit fraus i tarditate solutionis et mutabilitate precij. ¶ De primo scribit ysa. i. Argentum tuum versū3 ē in scoriā. vinū tuū mixtū est aqua. De scdo habet in lege moysi. Deutero. xxv. Nō habebis in sacculo diuersa pōdera. De tertio vasa fraudulenti vasa pessima sunt. ysa. xxxij. De quarto sc3 de retardatōe solutionis. Leuiti. xix. Non morabit opus mercēnarij tui apud te vsq3 mane. De p̄cij mutabilitate. Jac. v. Ecce merces mercēnariorū vestro2 que messuerūt segetes vestras. et Apoca. xiij. bestia faciet ne quis possit emere vel vendere nisi habeat caracterē bestie. ¶ Leuate capita vestra. domini mercatores apothecarij istud tangit vos. de centū non inuenietis vnū iustū. et vos dn̄i portitores de ribendellis religiosi sacerdotes. Et vos domini sacerdotes: qui habetis plusq3 mille missas suspēsas au croc. fraus cōmittitur i substantia q̄n apothecarius dat qui p̄ quo vnū pro alio. vinus mercator dat panū vni⁹ loci pro pāno alterius. Querit a vobis mercatoribus si habeatis caracteres diaboli. Jlle caracter est fraus gallice barad ou deceptiō. Nō est aliqs q̄ nō se īterponat de istis. nō est villa neq3 villagiū vbi nō sint iste deceptōes. Uolo dicere q̄ quilibet mercator d3 respicere q̄d emit: aut q̄d vēdit. si fraus eueniat: debet satisfacere vel dānabitur et c. Dicatis in veritate vos mercatores vini: nū quid datis intelligere q̄ vinū vestrū ē aurelianēse vel andegauēse et c. et ē de patria. q̄ etiā pannus vester ē de rothomago et ē beluacēse et c. Cōmittitur etiā fraus ī q̄titate. Dn̄i cāpsores estis. hic q̄ rōgnes les escus. et vos mulieres q̄ emitis in magna mēsura et vēditis in p̄ua: et q̄n pōderatis aliq̄d: datis de digito sup staterā vt descēdat. Tertio cōmittit fraus in q̄titate. Nunq̄d dn̄i vēdit̄ pānū madefactū p̄ nō madefacto: et post emptor credit habere duas vlnas et nō h3 nisi vnam. Et vos apothecarij q̄ ponitis oleū in croco vt plus pōderet et c. et spēs i celario vel i cauea vt magis pōderēt. Et tu carnifex q̄ sufflas in carnē: et aliq̄n habes anhelitū fetidū et infectū et corrūpis carnes: creditis q̄ de⁹ nō videat vos. op3 oia ista reparare vel dānari. Alia est fraus in dilatiōe solutiōis cū seruitor seruiuit. Dn̄e burgen. vos nōvultis soluere p̄pter auariciā nec argentū pōt exire digitos vr̄os p̄pter tenacitatē vram ad soluēdu3 laboratores vestros. Certe op3 satisfacere vel dānari: et istud pctm̄ est qd̄ specialiter clamat vindictā ad deū. ¶ Quinta fraus cōmittit in precij mutabilitate: et ista fraus cōmittit ab illis q̄ prestāt et acquirūt terras. Uerbigratia. ē vn⁹ paup hō veniēs ad vnū magnū diuitē dicēs. dn̄e cōcedatis mihi decē scuta sup vineā meā et domū. Dicet ali⁹. nō faciā: sed vēde et emā vnā ptem dādo pecuniā et aliā partē dādo mercātias q̄ nō ascēdūt ad mediā ptē sūme p̄ncipalis Jsta fraus cōmittitur si vn⁹ pauper vadat ad mercatorē q̄ h3 bonā bursa3 et dicet. dn̄e p̄cedatis mihi decē scuta. dicet ali⁹ nō faciā Cōcedā tibi mercātiā ad sūmā quā tu petis et dabit sibi vne balle de saffrā ou de poiure p̄ decē scut̄ qd̄ nō valet octo. Jstud ē graue pctm̄ clamās vidictā ad deū. volo dicere. O pctōres paupes q̄ studeatis reparare fraudes: alit erit̄ dānati ad oēs diabolos. Suadeo igit iuxta b. Ja. documētū. Abijciētes et c.

¶ Sabbato post tertiā dn̄icā aduentus. Sermo. xxxv.

Abijcientes oēm imundiciā et c. Terra sepe veniētes sup se bibēs ymbrē et generās herbam opportunā illis a quib⁹ colitur accipit bn̄dictionē a deo. proferēs aūt spinas ac tribulos reproba ē et maledictio p̄xima: cui⁹ cōsummatio in cōbustionē. ad Heb. vi. Dn̄i et aie deuote audiuistis heri quō Thomas manū xp̄i asperit et cognouit eu3 et vidit lat⁹ aptū: et cognouit amorē xp̄i erga nos. Audiuist̄ etiā quō visitauit Elizabeth vt puer iohānes sanctificaret in vtero. sed paucū est istud audire: nisi ponam⁹ manu3 ad op⁹. Jdeo dicit btūs Pau. Terra sepe et c. ¶ Casus ē patēs. Dn̄i q̄n habetis ortū sepe disponit̄ eū et le cercles: si dat bonas herbas nō p̄dit̄ penā vr̄a3. S3 q̄n habet̄ ortū et di

ſponitis eū ꝛ nō affert bonas herbas: tunc
ponitis ignē ꝛ ꝑditis penā; q: terra repro-
ba eſt ꝛ nihil valet ad comedendum. Rogo
vos dñi mei ꝙ non ſitis iſta terra. ſed queri
tis a me dñi mei que eſt iſta terra dans bo-
nā herbā. Dico ꝙ eſt illa de qua loquitᷣ xp̄s
Marci. iiij. Terra ſanctificat primū herbā
deinde ſpicam deinde plenū fructū. Terra
vero ſterilis eſt illa de qua Salomō. xxiiij.
ꝓuerb. Per agrū hoīs pigri tranſiui: et per
vineā ſtulti viri: ꝛ ecce totū repleuerūt vrti
ce. De bona terra dicit p̄s. Dominus dabit
benignitatē ꝛ terra nr̄a dabit fructū ſuum.
alibi. Deſcendit ſicut pluuia i vellus ꝛ ſicut
ſtillicidia ſtillantia ſup terrā. In terra ē vir
go vt dicit de lyra. q: ſicut terra dat ꝛ reddit
granū ꝑ rorē ꝛ ymbrē: ſic virgo ſaluatorem
reddit. Aliomō iſta terra pōt eſſe ꝯſcientia
bona ymber vero ſanctificans ē. de quo yſa.
lv. dicit. Quomō ymber ꝛ nix deſcēdit i ter-
ra ꝛ germinare eā facit. Illa pluuia q̄ facit
creſcere fructū ē p̄dicatio fructuoſa. Audi-
uiſtis ſermōes ꝑ totū aduētū. videatꝭ nūc
vtrū habeatis fructū: vel herbā ſolū. xp̄s di
cit ꝙ terra p̄mo dat herbā. ſecūdo ſpicam. ꝛ
tertio granū. Sic etiā bona ꝯſciētia primo
dat bonā voluntatem bene operādi. ſecūdo
opus bonū. ꝛ tertio ꝯtinuationē boni opis
ꝛ tūc illa terra. i. bona ꝯſcientia dꝫ multum
gaudere: q: qui ꝑſeuerauerit vſqꝫ in finem
ſaluus erit. Math. xxiiij. Alia eſt terra de q̄
loquitᷣ. Hiere. xxij. Terra t̄ra terra. audi ſer-
monē dñi. ꝛ dr̄ ter. p̄mo ꝓpter malū cōſen-
ſum: ꝑꝑ opus malū: ꝑꝑ malā cōſuetudinē.
Iſta terra eſt dānatus hō vel ꝯſcientia ſcri
ptus in libris dānatoꝝ ad quē dicit Hiere.
Audi ſermonē dñi: ſcꝫ trāſgreſſionē prece-
ptoꝝ que te ducit ad inferos: audi immun-
diciā conſcie ꝛ ſtude lauare. Sed quid pro-
deſt frater audire verbū dñi ꝛ non operari
ſecundum voluntatē eius. Certe paucum.
Uos domicelle q̄ oñditis guttur veſtrū: et
erigitis caput veſtrū ſicut equus bardatus
audite vocē dñi: ꝛ mūdate ꝯſcias veſtras: ꝛ
q̄uis illud ſemper facere debemꝰ maxime
nūc faciatis. iuxta btī Jacobi documentū.
Abyciētes oēm ꝛc. di. Aue.

¶ Abyciētes omnē imundiciā ꝛc. More ſo
lito mouetᷣ q̄ſtio termiata in doctrina ma-
giſtroꝝ noſtroꝝ theologoꝝ ꝛ ꝑſerti a Bōa.
in. iij. diſt. viij. Utrū ſcꝫ in xp̄o ſint due nati
uitates. ꝛ vtrū xp̄s dicatᷣ bis natus. Reſpō
det dictꝰ doctor dicēs: ꝙ actus pōt noiari a
tribꝰ. Prio mō a ſubiecto. Scd̄o mō a prin
cipio. Tertio mō a tp̄e. Cū igitᷣ in xp̄o ſit di
uinitas corpꝰ ꝛ aīa: nō cōgrue ꝛ recte ꝛ ſine er
rore in xp̄o ſūt cōcedende due natiuitates.
Prima vocatᷣ diuina eterna ſm ꝙ eſt vnū
ſuppoſitū a p̄re emanās ꝓpᷣ eternā genera
tionē. ſecūda eſt humana naturaliter ꝓdu
cta a matre q̄ fuit principiū iſtius natiuita
tis quo ad eſſe humāitatis. Leuate capita
vr̄a. Eſtis i bono ſtatu dñi: velletis nūc mo
ri in ſtatu i quo eſtis. Certe credo ꝙ de mil-
le nō eſt vnus q̄ dicat ita. Eſtis hic gaudiſ-
ſeri q̄ dicitis ꝙ ſufficit vnū bonū ſuſpiriū ꝛ
illud ponet vos in gloria. Certe vellemꝰ ſcire
de aliquibꝰ q̄ tali nō intrauerūt gloriā. Cre
do ꝙ nō intrauit niſi vnꝰ: ſcꝫ bonꝰ latro. et
dicit Bernardus ꝙ hoc factū ē cū maximo
miſterio ad dandū intelligere: ꝙ redēptio
generis humani facta fuit ꝑ xp̄ꝫ ex mīa ſo
la ꝛ nō ſaluauit hominē ſuis meritꝭ. Rogo
vos ꝙ nullus expectet mortē ad mūdandū
ꝯſcias. Dedi vobis multos caſus in q̄bus
quis nō poteſt cōdere teſtamētū. dixi heri
de illo q̄ eſt condēnatꝰ ad mortē. Habetᷣ aliꝰ
caſus in lege ciuili. ff. de ioffi. teſta. l. is cui.
Interdicitᷣ bonoꝝ adminiſtratō. a teſtamē
condendo repellitᷣ ſicut eſt de prodigo: q: ſic
prodigus poſſet facere teſtamentū cū alte-
rius iactura qd̄ nō dꝫ fieri. Uñ de reg. iu. li.
vi. dr̄. Locupletari nō dꝫ aliq̄s cū alteriꝰ in-
iuria vel iattura. Rogo deū ꝙ nō ſit nobis
tā rigoroſus. Paganꝰ Ariſt. in ethicis. iiij.
lib. ponit duo extrema liberalitatis ſcꝫ aua
riciā ꝛ ꝓdigalitatē. Caſus eſt patēs. ē vnꝰ
vir prodigus qui oīa exponit faciēdo bonū
vultū: ꝛ hꝫ nepotem vidēntē eiꝰ ꝓdigalita-
tē: vadit ad iudicē ꝛ facit ſibi claudere ma-
nū. ille vt dicūt leges nō pōt ꝯdere teſtamē-
tū. Iſte ꝓdigꝰ ē ille de quo loquitᷣ xp̄s Lu-
ce. xvi. homo q̄dā habebat vilicū ꝛc. vidēs
ꝙ abuteretur bonis ſuis dixit. redde rōnē
vilicationis tue ꝛc. vel ille filius prodigus
de quo loquitᷣ Lu. xv. ꝙ cōſumpſit oīa bona
ſua luxurioſe viuendo. iſte eſt hō pctōr cui
deus dederat multa bona: videlicet pedes
oculos ꝛc. iſte oīa cōſumit ꝛ dat ad ſeruien
dum dyabolo. Tunc ſicut ille dñs vocat re-

ceptorē suū ⁊ facit ei reddere cōputum: ita xps qn̄ erim⁹ in morte⁊ dicem⁹. heu heu ⁊c. ⁊ habebim⁹ mortē iter dētes ⁊ dyabolos cir cūquaqꝫ dicet redde rōnem villicatōis tue. O pctōres q̄d tūc dicetis xpo? q̄d dicetis re ligiosi q̄ male custodiuistis regulā vr̄a? q̄d dicent viles meretrices ⁊ alij pctōres? Volo dicere ꝙ q̄libet habeat pietatē de aīa sua ⁊ studeat disponere cōscientiaꝫ suā ad digne recipiendū verbuꝫ incarnatū. iuxta thema preassumptū. Abijciētes oēm imūdiciā ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.

Secunda erit de peccatricis aīe virtuosa purgatione.

¶ Quātum ad primā partē. Ostenditur in carnationē xpi visibiliter nobis factam. Et de hoc habemus textum Luce. iij. anno. xv. Tyberij cesaris. ꝓcurante pōtio pylato iude am ⁊c. factū est verbū dn̄i super Joh. filium Zacharie in deserto ⁊c. erat Johā. predicās. Istud est tertiū signū ostendēs incarnatio nē xpi scꝫ fructuosa p̄dicatio. et de isto cras dicemus in expositōe euāgelij: sed hodie so lū dicemus de regno Tyberij imperatoris. Tpe eīn illius erāt quattuor presides in iu dea: et duo sacerdotes symoniaci qui tene bāt sedeꝫ sacerdotalē annuatiꝫ: ⁊ spūssctūs venit sup̄ Johan. et venit in desertū ⁊ ieiu nauit: nec vinū bibit: ⁊ erat indutus cilicio facto de pilis cameloꝝ. Postmodū venit ex tra desertū prope iordanem ⁊ predicauit ba ptismū penitētie. Tūc pharisei miserūt ad eū vnā. ambassadā de leuitis ⁊ sacerdotib⁹ qui interrogauerūt eū q̄s esset: an messias an ꝓpheta? R̄ndit ꝙ nō. Tūc dixerūt sacer dotes ⁊ leuite. Quid ergo dicem⁹ illis q̄ nos miserūt? Respōdit. dicite eis ꝙ ego suꝫ vox clamantis ⁊c. ¶ Leuate capita vestra. dn̄i quid oīa ista significāt. q̄d est desertū. q̄s est ille qui clamat in deserto. In ꝯscia ē spūs sanctus q̄ stat ad ostiū ⁊ pulsat. Apoca. iij. ⁊ dicit oīs caro fenū ⁊c. Desertū ē iste mun dus. Sꝫ aūt desertū de d̄sero deseris: q: ab oī bus relinq̄tur: ⁊ ibi sūt serpētes emittētes venenū p̄ os. Mūdus iste emittit venenū per os qn̄ demulcet aures mūdialiū oñden do delectatōes mūdanas. Ille q̄ clamat est xps. de q̄ habet̄ Hebꝛ. v. Cū lachrymis ⁊ cla more valido clamauit ad patrē: ⁊ exaudit⁹ est pro sua reuerētia. ¶ Sꝫ q̄retis a me: pa ter baptista vocauit se vocē ⁊ nō verbū. Di cit Scot⁹ dist. xvij. primi: ꝙ verbū est actus ꝓductus ab intra: sed vox est expressio act⁹ mentis. Fuit igitur Johā. vox sanctitatis ⁊ nō verbū: q: predicauit baptismū penitē tie. verbū vero est actus intelligendi: ⁊ na tum est representare verbū diuinū: quod a patre procedit. vox vero est expressio. ¶ Do mine burgenses estis ne theologiane: scitis quid vocamus in theologia verbuꝫ? dico q̄ cest nostre pēsee gallice. que est perfecta en nr̄e esperit. Et ad declaranduꝫ illud pō ha beo in mēte vox vadit ad aīaꝫ vestrā: ⁊ intel ligitis q̄d habeo in mente. Sic pater eter nus ꝓduxit verbū eternū. De quo ps. Eru ctauit cor meū ⁊c. Ut aūt deus declaret ver bum suuꝫ misit Johānneꝫ qui fuit.

Vox sanctitatis ⁊ mūdicie.

Quia predicauit baptismū pnie.

Vox amenitatis ⁊ mie dignissime ⁊ deside ratissime.

Quia p̄dicauit aduentū ꝑsone.

Vox veritatis ⁊ iusticie.

Quia p̄dicauit seueritatē diuine. iusticie.

Vox exultationis ⁊ leticie.

Quia p̄dicauit regnū glorie.

¶ De p̄io ps. dicit. Vox dn̄i sup aquas de⁹ maiestastis itonuit p̄dicās baptismū pnie sup aquas multas. De scd̄o. Canticoꝝ. viij. Que habitas in hortis fac me audire vocē tuā. de tertio. Vox dn̄i intercidētis flāmaꝫ ignis. Et Lu. iij. Cui⁹ vētilabrū in manu ei⁹ ⁊ purgabit areā suā ⁊ ꝯgregabit triticū suū in horreū suū: paleas aūt cōburet igni inex tinguibili: triticū ī horreo paleas aūt igni cōsumet. De quarto Cāticoꝝ. ij. Sonet vox tua in aurib⁹ meis. predicatio Joh. ⁊ xpi fu it. Mathei. iiij. Agite penitētiā. Appropin quauit eīn regnū celoꝛuꝫ. ⁊ fuit exultatiōis ⁊ leticie. ¶ Dn̄e burgēses vaditis ne ad vi sitandū mulieres in puerperio? Audiuistis vnq̄ꝫ talem cantilenā. Johā. fuit vox sancti tatis puritatis: q: vt dicit euāgeliū: p̄dica bat euangeliū in remissionē pctōꝝ. ⁊ q: p̄ dicabat baptismuꝫ vt populus reciperet a dn̄o gratiā istam. vox fuit dulcis: q: significabat aduentū xpi quē tota terra deside ra bat. De quo dicebat Joh. medius vestrū ste

tit quē vos nescitis. Ipse aūt Joh. fuit vox seueritatis iusticie dicēs. Ecce securis ad radicē posita est. Utinā nobiles illi⁹ tēporis habuissent tot pdicatōes sicut hñt nūc: qr si sic: credo ꝙ fecissent penitētiā lōge maiorē ꝙ̄ nūc faciūt. Fuit etiā btūs Johā. vox exultationis et leticie. Ipse eñ solus pdicauit explicite regnū celoꝝ debere dari his q̄ faciūt penitētiā dicēs. Agite penitentiaȝ appropinquat eñ regnū celoꝝ. ¶ O pauperes pctōres hortor vos vt audiatis vocē istā: scȝ vt purgetis cōsciētis vestras. iuxta beati Jacobi documentū. Abijciētes oēm ꝛc.

¶ Quātū ad scdāȝ ptē. dñi trāseam⁹ vltra. habetis bonā memoriā illoꝝ q̄ dixim⁹ heri. Dixim⁹ eñ de fraude q̄ cōmittit̄ emendo ꝛ vendendo in substātia q̄ttitat ꝛ q̄litate nō soluēdo debita ꝛ dare mercātias loco pecunie. Ad facili⁹ recipēdū. Restat decimū peccatū opis ꝛ ē dānabilis falsificatio. Credo ꝙ dauid habuit cognitōeȝ ō isto dicēs. Uani filij hoīm mēdaces filij hoīȝ i stateris vt decipiāt. Et Prouer. xi. Statera dolosa abhoīatio ē apud deū: ꝛ pōdus equū volūtas ei⁹. Et Hiero. xxiiij. q. i. c. Nō auferam⁹ stateras dolosas vt appēdam⁹ qd volum⁹ p arbitrio nr̄o. Est aūt multiplex falsificatio: qdā ē i stateris: qdaȝ in pōderib⁹: qdā i monetis qdā in bullis: qdaȝ i scripturis: quedā in instrumētis. ꝛ sic de alijs. De primo dñi habetis magnā mēsurā ad emēdū ꝛ paruā ad vēdēduȝ. Et vos dñi cāpsores. ꝛ vos q̄ vēditis cādelas: nūqd scitis facere mixtiōes de succo mutonis ꝛ porci. Oportet reddere rōem vel dānari. Uos dñi notarij fecistis ne deceptiōes in litteris. Uñ dr̄ cōiter in cōi puer. De trois choses dieu nous garde de cetera de notaires de qui pro quo de apothicaires ꝛ de bouchon de lōbart friscaires. Dñi notarij vos scitis qd significāt ista. Est vn⁹ vir q̄ vult vēdere domū suā ꝛ mulier nō vult: et marit⁹ iurat ꝙ si nō ɔsētiat ipse occidet eā Tūc mulier semimortua venit ad notariū: ꝛ dicit sibi casū. dico nūc ꝙ si notari⁹ capiat instrumētū male facit ꝛ ɔtract⁹ ē nullus. Est etiā falsificatio in istrumētis ꝛ scripturis qñ recipiūt̄ falsi testes. etiā ē falsificatio i liberis qñ vir nutrit plē alteri⁹: vl̄ mulier dedit itelligere ei ꝙ sit fili⁹ ei⁹: ꝛ t n̄ nō ē. Oȝ eniȝ pctōres satisfacere de istis vel dānari. Suadeo igit̄ vobis vt dispōatis vos ad suscipiēdū digne mysteriū icarnatiōis. iuxta b. Ja. documētū. Abijciētes oēm ꝛc.

¶ Eadem die post prandiū. Ser. xxxvi.

Inuenisti graȝ apud dñȝ. Lu. i. Inclinās se dorsuȝ ꝛ digito scribebat in terra. Johā. viij. capi. ¶ Dñi ꝛ aīe deuote si bene tenuistis ea q̄ dicebā sunt octo dies: debetis agere grās virgini q̄ inuenit graȝ apud dñȝ. Sed q̄red a me quō iuenit graȝ: dico ꝙ mod⁹ oñdit̄ i v̄bis allegat̄ ꝙ iclinauit se adeo basse ꝙ nō poterat plus iclinari. Uñ Pau. ad Hebr. ij. Debebat p oīa frīb⁹ assimilari absq̄ pctō p silītudine. scripsit ergo i terra. i. i virgine de⁹ pr̄ tres lr̄as de sua potētia: fili⁹ tres de sua sapia: spūsscūs tres de sua clemētia. dixim⁹ ō scriptura pr̄is ꝛ filij: restat ō scriptura spūsscti. Scripsit ei tres de sua clemētia.
Prio qñ sūme imēsus fuit sūme depressus.
Scdo qñ summe beatus fuit sūme afflict⁹
Tertio quando summe gloriosus fuit summe vilificatus.
Et sunt tres tractat⁹ cuiuslibet littere.
Primo longitudo fuit abbreuiata.
Scdo altitudo fuit depressa.
Tertio latitudo fuit angustata.

¶ De primo Isa. Uidit abbreuiatōeȝ lōgitudis di. Uerbū abbreuiatū faciet dñs sup terrā. De scdo altitudis depssiōnē declarauit Lucas. ij. di. descēdit ꝛ veniet cū illis i nazareth. ꝛ erat subdit⁹ illis. de tertio angustiā latitudis. declarat Grego. di. q: quē celi capere nō poterāt tuo gremio cōtulisti. In terra. g̃ bñdicta vteri virginis scpsit spūsscūs tres lr̄as. Pria fuit taliter scā: q: fuit sil' breuis ꝛ lōga. Scda fuit depssa altitudo. Mirabile ei erat [vt refert Lu.] ꝙ de⁹ rex āgeloꝝ vellet subijci vni carpētario. s. Joseph. Et iō oñdit quō q̄libȝ dȝ subijci parentibus suis. Tertio fuit lat⁹ ꝛ āgustiat⁹. Ipe ēt fuit sūme glosus ꝛ sūme afflict⁹. In illo instāti in q̄ aīa fuit corpi vnita hūit tm̄ dolorē sicut hūit qñ fuit i cruce. Hoc di. Huber. de casali. ꝛ Bernar. de euāgelio eṫno expōnēs illud ego dormio ꝛ cor meū vigilat. Ad istō ppo

stū di. Isa. ix. Paruulus nat⁹ est nobis ꝛc. Sed q̄lis erit pricipat⁹ ille Isa. dic nobis: nū q̄d erit amaritudis ꝛ doloris? Certe sic. Heu q̄lis p̄ncipat⁹ erat q̄n erat iter duo aia lia frigescēs. certe erat afflict⁹ ꝛ dolorē hūit in aia a creatōe ei⁹. Jō ps. in psona ei⁹ dice bat. Ego sū vermis ꝛ nō hō ꝛc. In magna dulcedine iacuit sup terrā quo ad portionē supiorē: s̄ quo ad iferiorē fuit sp i dolore ꝛ tristitia. Volo dicere ꝙ ingram⁹ graz dei: vt velit nobis dare graz remittēdo pctā p suā sapiaz vt dici possit d nob iux thema. Inuenisti ꝛc. Quā nobis dōare velit dn̄s dicēdo. Aue. ¶ Inuenisti graz ꝛc. Ab ore solito mouetur q̄stio theologal' t̄miata i doctria mgro rū nroꝝ theologoꝝ: ꝛ p̄serti a Bo. Utrū āgelus debuit citi⁹ vēire ad v̄giēz q̄ venit. dicit Bo. ꝙ icarnatio ē op⁹ p̄mi p̄ncipij reparāꝺ.
Primo libertatē arbitrij.
Scdo. sublimitatē beneficij.
Tertio integritatē vniuersi.
¶ Quo ad p̄mū exigebat ipa libertas vt homo nō iuite: s; volūtarie ad deū cōuerteret. Scdo sublimitas exigebat vt tn̄ beneficiū diligeret ꝛ desideraret: ꝛ ideo vana nō fuit p̄missio ꝛ vane p̄nūciata. Tertio itegritas vniuersi req̄rebat vt oīa fierent cōgruo tpe marie op⁹ excellētissimū: ꝛ q̄r hō creat⁹ fuit i sexta die: ideo angelus i sexta die mitti debuit ad v̄ginē: ꝛ xp̄s pati debuit i sexta die. ¶ Leuate capit vr̄a deuote filie ꝛ sorores. timetis dānari? Habetis decretalē vnā. extra de spōsalib⁹ ca. Iuuenis vbi dicit: ꝙ in dubijs tutior pars est eligēda. Nos habuim⁹ heri festū Thome: ꝛ p̄dic Lu. si respiciam⁹ eoꝝ vitas inueniem⁹ ꝙ ipsi nō habuerunt paradisū ducēdo vitaz quā nos ducim⁹: s; aliā. Nō eñ ludebāt au glic gallice. nec fucabāt corpora sua: sed in laborib⁹ plurimis ducebāt vitā suā ꝛ finaliter extincti sūt vt sp sequerent xp̄z. O pauperes pctores nō ē remediū de vita vestra nisi agatis penitentiā. Sed si sic feceritis dicet de vobis. iuxta thema pāssūptū. Inuenisti graz apud dn̄z.
¶ In isto sermone erūt due partes.
Prima erit de annūciatione angelica.
Scda erit de inuemēda gra.
¶ Quātū ad primā partē. Diximus in precedētibus quō angelus descēdit ad virginē ꝛ eā salutauit. Dixim⁹ etiā quis erat cū ea. Erat eñ cū ea vna ancilla que vocabat pudor: que tāgit ibi. q̄ cū audisset turbata ē in sermone ei⁹. Et erāt cum ea due domicelle. Una vocabat sapiētia: q̄ significat ibi. quō fiet. Scda vocabat integritas: q̄ tāgit ibi. q̄m virū ꝛc. Dicit beat⁹ Bernar. sup missus est. O virgo iaz nō est vtēdū verecūdia: da cōsensū ꝛ accipe dn̄z virtutū. tūc virgo genibus flexis in terrā. Fiat mihi ꝛc. q. d. non peto verbū p p̄phetas predicatū: nō verbū in figuris inuolutū: nō verbū in ymagine ostensū: sed verbū incarnatū. fiat mihi [in quit] s̄m verbū tuū. Ecce ancilla dn̄i. O felix humanitas. Quia respexit humilitatē ancille sue: ex hoc beatā me dicēt ꝛc. Uirginitas placuit sed magis hūilitas. Nō ei virginitas placuisset sine humilitate. Quādo aūt stās genib⁹ flexis ꝛ iunctis manib⁹ aperuit hostiū virgo: hostiū inq̄ȝ sui cordis ꝛ cōsensus. Tūc xp̄s in illo instāti dixit patri. p̄mi mitte me in mare. p̄pter me enim tēpestas orta est. Jone. i. Et tūc virgo simul ꝛ in eodē instāti fuit mater dei ꝛ hoīs. Hoc facto exiuit vt visitaret Helisabeth. et helisabeth sine aliquo doctore: s; solū p inspiratiōnē sp̄ūsācti cognouit eā matrē dei dicēs. Unde hoc mihi vt veniat mater dn̄i mei ad me? Et subiūxit v̄go. Magnificat aia mea dn̄m. Et d̄r in vesperis: ad recordationē misterij. ꝛ mia eius ꝛc. in p̄genies hoīm: vel a progenie iudeoꝝ: in p̄gēies paganoꝝ. Dicamus ergo oēs hos psalmos vt possim⁹ q̄nq̄ sensus corpales mortificare ꝛ reputare i laudē dei recognoscēdo graz quā fecit nobis xp̄s assumendo naturā humanā. Et sic inueniemus grām spiritussancti. iuxta thema preassumptū. Inuenisti ꝛc.
¶ Quantū ad secūdā partē. Dn̄i ꝛ vos sorores in xp̄o quale remediū vt habeam⁹ istaz graz. dico ꝙ nō sufficit venire ad ecclesiā ad sermonē: sed seruare oīa p̄cepta legis infallibiliter aut dānari. Dixi vobis de Abrahā q̄ lauit pedes ꝛ dedit refectionē angelis. et de Loth q̄ fugit a sodomia ꝛ saluat⁹ ē i mōte. Isti inueniūt grām apud dn̄m. Oportet etiā videre de alijs q̄ inueniunt grām: sicut Moyses Josue Dauid: ꝛ loq̄mur pro nunc de dauid. de quo actuū. vij. scribit. Expulit gētes de⁹ a facie patrū vestroꝝ vsq̄ i dieb⁹ Dauid q̄ inuenit gratiā apud deum: ꝛ petijt

vt inueniret tabernaculū deo Jacob. Quis est dauid dn̄i q̄ inuenit grā; ꝛc. Hiero. in interpretatōibus nominū hebraicoꝝ dicit: ꝙ Dauid interpretat̄ manu fortis vel aspectu delectabilis ꝑ exēplarē honestatē. Luc.xij. Sint lūbi vestri pcincti ꝛ lucerne ardentes in manib᷒ vestris. Estis hic meretrices que delectamini in aspectu ribaldoꝝ vestroꝝ? Scitis q̄d habet̄.xij.q.i. duo sūt. ꝛ sūt verba beati Aug. Duo sūt inq̄t christianorū genera. Et ca. nolo. duo sūt hoi necessaria: sc; fama ꝛ ꝯscia. ꝯscia ꝓpter seipsu;: ꝛ fama ꝓpter primū. Creditis vos dn̄i ꝙ habeatis grām: q2 aliq̄s laudat vos vel laudādo corpus vestrū exteri? Dico ꝙ nō. Audiatis q̄d dicit Paul. Titū.ij. Apparuit grā saluatoris: nō solū religiosis: sed etiā oībus hoībus Sed q̄d sequitur. Erudiēs nos abnegātes oēm impietatē sobrie ꝛ iuste ꝛ pie viuam᷒. quo ad seipm̄. ꝛ iuste quo ad ꝓximu;. ꝛ pie quo ad deū. O pctōres respiciatis illū qui erat speciosus pre filijs hoim. In die natiuitatis erat super fenū plorās corā matre sua Plorate igit̄ ꝛ vos sup ꝯscias vr̄as. Abijciētes oēs gulositates ꝛ ebrietates ꝛ oīs corporis delectatōes. q2 vt dicit Grego. breue ē q̄ꝺ delectat: eternū q̄ꝺ cruciat. Et sic iuxta thema preassumptū. Inuenietis grā; apud dominu;. Rogo deum ꝙ ꝛc.

¶ Dominica quarta aduentus de mane Sermo.xxxvij.

Abijcientes omnē immūdiciam ꝛc. Uidebit oīs caro salutare dei nr̄i. Luc.iij. ¶ Dn̄i ꝛ aīe deuote nos attēdimus ad celebrādū natiuitatē iesu xp̄i. S; cā quare eā celebrare debem᷒ ē: q2 celebrādo expectam᷒ ꝑuenire ad clarā visionē que est facie ad faciē. Hec est eīn vita eterna vt cognoscāt te solū deū verū ꝛ quē misisti iesu; xp̄m. Johā.xvij. Jdeo ꝓ pncipio isti᷒ sermonis cepi ista verba q̄ sunt originaliter. Jsa. prophe.lij.ca. Uidebit oīs caro salutare dei nostri. S; si q̄ratis quot modis possumus respicere deū. Dico ꝙ quattuor modis.
Primo in mūdi creatura.
Scd̄o in natura assumpta.
Tertio in pura ꝯsciā.
Quarto in finali gloria.

¶ De primo ad Ro.i. Inuisibilia dei per ea que facta sunt intellecta ꝯspiciunt̄. De scd̄o Exo.iij. dixit Moyses. Uadam ꝛ videbo quare nō cōburat̄ rub᷒. De tertio. Lu.x. Beati oculi q̄ vidēt q̄ vos videtis. ꝛ Mathei. v. Bt̄i mūdo corde. De.iiij. ꝑme Jo.iij. Uidebim᷒ eū sicuti ē. ¶ Leuate capita vr̄a: dn̄i affectatis videre xp̄m: si sic nos inuenim᷒ q̄ttuor modis in scriptura ip; vidēdi. Primo in mūdi creatura. magister sn̄iaꝝ.iii.di. primi dicit: ꝙ in qualibet creatura ē vestigiu; trinitatis. iō possum᷒ venire ad noticiā trinitatis ꝑ creaturas ꝛ sic videre deū i creaturis. Scd̄o possum᷒ eum videre in humanitate assūpta: ꝛ sic apl̄i viderūt eū in natura hūana. Tertio in bona ꝯscia: q2 aīa q̄ ē i bono statu in ipa pōt repiri xp̄s. Jō xp̄s dicebat Lu.xvij. Regnū dei itra vos ē ꝛc. ꝛ bt̄i mūdo corde: q2 ipi deū vi debūt. Et ps. Gustate ꝛ videte: q2 suauis ē dn̄s. Quarto videbim᷒ eū in glīa eterna. Ad hoc eīn celebram᷒ festa ꝛ solēnitates: ꝛ venim᷒ ad sermōes vt appaream᷒ sicuti ē ꝛ videam᷒ eū i glīa sua. Uolo suadere vt mundetis ꝯscias vr̄as: ꝛ tandē veniatis ad visionē beatificā. ¶ Abijcientes oēm immundicia; ꝛc. More solito mouet̄ q̄stio teriata a magrīs theologis: ꝛ ꝓsertim a Bona.i.iij. Utrū ſm quālibet natiuitatē xp̄s dei fili᷒ debeat dici marie fili᷒ naturalis. R̄ndet Bona. ꝙ l; ad filiationē naturalē ꝯcurrat effectiue btā virgo: nō tū ad ꝓductionē supnaturalē. ¶ Leuate capita vr̄a pctōres: deliberastis ne adhuc disponere ꝯscias vr̄as? q̄d erit d̄ vobis si decedatis in pctō mortali? Sed dicet̄ forte: p̄r cras ꝯfitebimur q2 erit vigilia natiuitatis dn̄i: ꝛ dn̄s dabit nobis suā miam. Bene dicitis sed nō totū. Dixi heri ꝙ ꝓdig᷒ facere testamentū nō pōt. Habem᷒ aliu; ca su; in.l.ci. C. q̄ testamētū facere nō possūt. Lex incipit fili᷒: ꝙ seruus testamētu; facere nō pōt: q̄ꝺ si fecerit testamētū nō valet. Jdē hr̄ in canone.xiij.q.ij.ca. illud. Et i hoc sunt papa ꝛ impator ꝙ ille q̄ nō est dn̄s bonoꝝ suoꝝ nō pōt ꝯdere testamētu;. Rogo deū pctōres ꝙ nō faciat sic de nobis i morte. Legistis ne illud Johan.viij. Qui facit

petm̄ seru⁹ē pcti.i.Petri.ij.A quo q̄s supatus ē ei⁹ seru⁹ est.O peccatrices aie:audeo dicere ꝙ incarcerat⁹ nūq̄ȝ fuit in tāta pena sicut ē aia pctōris i corpe. Heu igr̄ q̄d faciet miser pctōr q̄n videbit iudicē terribilē ⁊ dyabolū in eū seuiētē. Qui em̄ erit i pctō erit seru⁹ dyaboli. Si aūt xp̄s nos liberauit vere nos liberi erimus. Quale remediū dn̄i? Certe necesse est vt abijciam⁹ oēm immūdiciā:q̄m xp̄s fact⁹ est sub lege vt nos qui sub lege pcti eram⁹ redimeret.hoc insinuat thema ꝑpositū.Abijcientes oēm ⁊c.

¶ In isto sermone erūt due partes:sc̄ȝ Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.

Scđa erit de aie peccaric̄ ṽtuosa purgatōe

¶ Quātū ad pmā partē. Nos sum⁹ in q̄nto misterio ⁊ vltio quō sc̄ȝ icarnatio xp̄i est visibiliter manifestata. Nos hubuim⁹ aliq̄ signa.primū fuit missio angelica.scđȝ fuit visitatio gratiosa. ⁊ de isto signo dixim⁹ heri ⁊ die veneris. Tertiū qđ debem⁹ nūc dicere ē pdicatio fructuosa. Et de isto tertio signo loquit̄ euāgeliū presens. Miserūt iudei ad Johānē vt interrogarēt eū:tu q̄s es. Johannes r̄ndit ꝙ n̄ erat Helias neq̄ȝ ꝑpha. Tūc dixerūt. Quis ergo es tu:vt respōsuȝ dem⁹ his q̄ miserūt nos:cur ergo baptisas:¶ Dn̄i leuate sp̄us v̄ros. s̄m ꝙ dicit richardus de scto victore in lib.de trinitate. Fides n̄ra ē taȝ secura ⁊ tot ⁊ tantis valata argumētis ꝙ nemo sane mētis pōt de illa dubitare: sicut historia p̄ntis euāgelij ondit. Joh. ei baptista pdicabat in deserto:⁊ oēs iudei putabāt ipm̄ eē saluatorē mūdi vidētes austeritatē quā ipse ducebat. Nō ei comedebat carnes neq̄ȝ aliq̄d coctū: nec bibebat vinū nec cicerā. Quapropter doctores iudeoꝝ existētes in ihrl'm vidētes tp̄s ꝑphetiaꝝ eē ꝯpletuȝ miserūt Johānī vnā ambassiatā vt iterrogarēt eū ⁊ dixerūt illi. Dn̄e nos sum⁹ missi a hierusalē ad sciēdū q̄s vos estis. Et tunc Johā.ꝯfessus est ⁊ nō negauit:⁊ dicebat eis. sicut ꝑphetisauit vob Moyses Deut̄.xviij. ꝑphaȝ suscitauit vobs dn̄s de medio:vnde quē debetis audire:quicūq̄ȝ nō audierit eū punief. Tūc iudei iterrogauerūt si idse eēt. Dixit ille nō. Et dixerȳt ei.dic.ergo nobis q̄s es tu? R̄ndit.ego suȝ vox clamātis i deserto parate viā dn̄i,ego baptiso vos i aq̄. In medio autēȝ v̄rm ē q̄ baptisabit vos i sp̄ūscto: et vos nō cognoscitis eū. ⁊ ille ante me factus est:cui⁹ nō suȝ dign⁹ corrigiā calciamēti soluere. Ubi dicit magister sn̄iaꝝ ꝙ soluere corrigā ē declarare ligamē qđ ē iter naturam humanā ⁊ naturā diuinā. Ad intelligendū aūt ꝙ xp̄s p pdicationē ondit se mediatorem: est sciendum ꝙ septuplex est medium:vt pōt clare ostendi.

Primū est medium essentie.
Et hoc declarat metaphisicus.
Scđm est medium nature,
Et hoc declarat phisicus.
Tertiū est mediū equiparātie.
Et hoc declarat mathematicus,
Quartū est mediū scientie,
Et hoc declarat logicus.
Quintū est mediū modestie.
Et hoc declarat ethicus.
Sextum est mediū iusticie.
Et hoc declarat legisperitus.
Septimū est mediū concordie.
Et hoc declarat theologus.

¶ Leuate capita dn̄i: oībus his modis xp̄s fuit mediū siue medi⁹:vt de eo possim⁹ dicere. Eccl'.xv. In medio eccl'ie apuit os ei⁹. De p̄io scribit̄. Gen̄.ij. Produxit de⁹ de humo oē lignū pulchrū visu ⁊ ad vescēdū suaue:lignū ēt vite i medio padisi. De scđo. Deut̄.v. suȝ medi⁹ iter deū ⁊ vos. De tertio Joh.xix. Crucifixerūt duos latrōes hic ⁊ hic:mediū aūt ihȝ. De q̄rto actuū.i.p.xl.dies apparēs eis ⁊ loq̄ns de regno dei. Joh.xx. Stetit iesus in medio eoꝝ. Uide ibi glosā Grego. De sexto. Apoc.vij. Nō esuriēt neq̄ȝ sitiēt: q̄ agn⁹ dei q̄ ē i medio thrōi reget eos. ¶ Leuate capita v̄ra dn̄i:itelligitis ea q̄ dixi vobis. Joh.baptista dixit iudeis ꝙ xp̄s erat inter eos ⁊ ego dico vobis ꝙ ē i medio v̄ri ⁊ vos n̄ cognoscit̄ eū. P̄io ē i medio trinitat̄:q̄ est scđa ꝑsona. Scđo ē int̄ nos p assūptionem eiusdē nat̄e. Tertio fuit mediator i arbore cruc̄:q̄ voluit mori iter duos latrōes ad dādū nobis exēplū ꝙ aliq̄b⁹ dabit padisuȝ et alijs ifernū. Quarto i resurrectōe. Quito in ascēsiōe fuit iter angl'os ⁊ aias btās. Sexto erit i medio i gn̄ali iudicio: q̄ boni erūt ad dextrā:⁊ mali ad sinistrā Et septio erit i medio sctōꝝ i gl'ia paradisi. O miserrimi pctōres estis ne sicut iudei:ē ne i medio v̄ri xp̄s?

quē vos nō cognoscitis. Dic mihi moyses veritatē de isto pplo. qd videt tibi Deut. xxxij. Heccine reddis dño pple stulte ⁊ isipiēs: generatio praua ⁊ peruersa. Et sequitur. deū q te genuit dereliquisti: ⁊ oblit⁹es dñi creatoris tui. O pctōres xps plāgebat se ō iudeis: eo ꝙ iudei dederūt eū obliuioni: ⁊ bona que ipse xpus faciebat eis. Nunqd dñi xps fecit vobis plura bona ꝙ̄ iudeis? nunqd xps expēdit totū sanguinē p vobis. Vos dñi dicite qui estis hic cū tunicis foderatis qd dicetis? quid facietis ī natiuitate xpi: nunqd laudetis? Heu peccatores ista ē recōpēsatio quā datis xpo. nūqd debetis tūc tpis ymaginari dolores ⁊ labores xpi: quō recescebat sup fenū: lachrymabat ⁊ flebat. Nūꝙ̄ ei fuit tā frigidū tps ꝙ̄ fuit illō quādo xps natus ē. Volo dicere ꝙ disponatis vos ad meditādū bñficia xpi vobis data. iuxᵗ. b. ia. do. Abijciē.

¶ Quātū ad secūdā ptē. Dñi leuate corda vestra si placet: maxime vos q nō purgastis cōsciās vrās: volui vobis suadere ꝙ deponeretis oia pctā opis de falsitatib⁹ q̄s facitis emendo vel vēdendo. Estis hic notarij: nunqd scitis vos falsitates q̄s facit? ¶ Restat ḡvndecimū pctm̄ opis iusticie psequutio. Fiūt em̄ multa mala sub vmbra iusticie. Credo ꝙ regi⁹ pphā habuit ō illo noticiā dicēs. Vsqꝫ q̄ iudicatis iniqtatē ⁊ facies pctōꝝ sumitis: iudicate egeno ⁊ pupillo ⁊c. Rō ē: qm̄ nō ē de psonaꝝ acceptor: nec iudicabit ī iniqtate ⁊c. O pctōres illō ē pctm̄ opis: pp qd oꝫ purgari aut dānari. Et dico ꝙ ē illud qd ꝯmittit ī curia plameti vel castelleto ⁊ ī alijs. Et illō sciendū ē ꝙ in iudicio sunt quinqꝫ persone.

Persona iudicis.
Persona actoris.
Persona rei seu defensoris.
Persona aduocati.
Persona testis.

¶ De pma hr̄. xi. q. iij. c. qttuoꝛ mōis. Et sunt vba Greg. qttuoꝛ mōis hūanū iudiciū peruertitur. s. amore: cupiditate: timore: ⁊ odio. Et nota do. Antho. floretinū in sūma di. ꝙ qn̄ per ignorātiā iudicis pcedit ad iniquā sniā: tenet ad restitutionē. Credo ꝙ multoplēs iniqtates ⁊ plurima mala fiūt sub palliato amore vel fauore qn̄ his de cāis infert malā sniam. Scdo p rācorē vel odiū. Tertio p cupiditatē p timorē. de istis ēt ex. li. vi. de snia et re iudi. c. cū eterni. Vos dñi canoniste qn̄ pricipiū nō ē bonū: non ē mirū si residuū nihil valeat. si iudex sit auar⁹: facile puertit iudiciū. Ideo ietro q erat soci⁹ Moysi bon⁹ vir vt legit Exo. xviij. Prouide de oī plebe viros potentes ⁊ timētes deū ī qbus sit veritas et qui oderūt auariciā. ¶ Notetis ista vba dñi: non dicit ꝙ vēderet officiū q vellet emere: s dicit ista vba elige. nō dicit ēt ꝙ eligeret indifferent q̄scūqꝫ: s viros sapiētes q oderunt auariciā ⁊ amāt vitatē. nō ei ad officiū iudicature dñt assumi cupidi: luxuriosi ⁊ īfames persone. Vos prēs ⁊ mrēs nunqd emistis filijs vris officia iudicature? Certe meli⁹ essꝫ vobis ponere eos ad custodiēdū porcos vel boues: ꝙ̄ fieri iudices: si nō bñ se regāt in iudicio. Etiā ē psona actoris. Vos domicelle: nōne placitatis ꝯtra sorores vl'ꝯ prēs ⁊ matres: ⁊ scitis vos hr̄e malā cām? nunqd hētis legē naturalē dicētē. Nō facias alijs ⁊c. Si nō essꝫ nisi illa lex sufficeret ad nos ducēdū ad btitudinē. Oꝫ satisfacere vel dānari. Pōt etiā actoꝛ peccare ꝓponēdo falsa testimōia. vide Tho. in. ij. ij. q. lxx. In ista materia volo dicere ꝙ si nō vultis dānari oꝫ ista corrigere vt sitis participes meriti īcarnatiōis. iuxta thema dictū. Abijcientes oēm immūdi. ⁊c.

¶ Eadē die post prādiū. Ser. xxxviij.

Bijcientes omnē immundiciā ⁊c. Habētes fiduciā ī sāguīe xpi q īiciauit nobis viam nouā: accedam⁹ cū corde vo aspsi corda a cōscia mala. Heb. x. ¶ Dñi ⁊ aie deuote nos hūim⁹ hodie s Lu. quō ysa. ꝓphisauerat xpo nato oēs cognosceret eū. Ad cōiūgēdū istā materiā cū pcedēte quā mane tractauim⁹. Accepi dictū Pau. di. Hñtes fiduciā ⁊c. q. d. postꝙ̄ qlibet pōt cognoscere xpm̄ di. Pau. Accipiam⁹ fiduciā ⁊ spē vt possim⁹ hr̄e paradisū. Heu pau. quō hēbim⁹ spē? Rñdet pau. p sanguinē ei⁹ q iciauit nouā viā nos hēbim⁹ spē bonā ⁊ fiduciā. De mltis legim⁹ ī sacra scriptura q habuerūt spē seu fiduciā: s non bonā. Est aūt qdā fiducia maledicta ⁊c. qdā vo ꝓsūptuosa: qdā vana. De pma Prouer. xx. Sicut rugit⁹ leonis ita et terroꝛ regis q puocat eū peccat ī aiā suā.

De scd'a Ber.i s'mone. Maledict⁹ q̄ peccat i spe. Eccl'.viij.q: non pfert cito ꝯ malos sen¦tētia absq3 vllo tiore filij hoīs ppetrāt mala. De tertia ysa.xxxvi. Cōfidis sup baculū ha¦rūdineū. O pctōres:si velitis saluari o3 hr̄e spē:s nō maledictā. Istā hn̄t multi pctōres dormiētes in pctīs suis:credētes q̄ de⁹ dor¦miat:q: nō punit pctā eoꝝ. Dicatis mihi do micelle q̄ hētis lenones vr̄os:τ vos blasphe matores iniq̄ssimi q̄ro a vobis in ꝯscia vr̄a si de⁹ punissz vos qn̄ p̄mo icepistis peccare: q̄t essent nūc viuētes i ista citate: Si ergo de⁹ vos expectat: magnā gr̄am ac miam vobis facit.ideo mag' ac magis deberetis aiari ad xp̄m diligēdū. Hētis legē ciuilē. C.de actiōi bus τ obligatōib⁹.l.i.q̄ rex cōferēs p̄uilegi¦um suis subditis d3 amari τ honorari a suis subditis. Iste rex q̄ dat p̄uilegiū ē xp̄us q̄ ex pectat nos ad miā3. Alia ē fiducia p̄sūptuo sa. Dn̄i sūt hic illi p̄sūptuosi qb⁹ videt̄ q̄ de¦beant hr̄e paradisū eq̄ bn̄ ac si nunq̄ offen¦dissent deū mortal'r. Si bn̄ examinarent cō scias suas reperirēt q̄ nūq̄ fecerīt bonū.pro pterea digni nō sūt gl'ia paradisi. vn̄ Paul⁹ ad Gal'.vi.dicit. Que semiauerit hō h̄ τ me¦tet. Qui seminat i carne sua de carne et me¦tet corruptionē.q̄ āt seminat i spū ꝺ spū me tet vitā eternā. Vos dn̄i religiosi dicite mihi v'itatez:τ vos eccl'iastici creditis saluari: q: portatis vestimēta sctitatis: O p̄sūptio ne quissima. Si ei cartusiēses q̄ ita bn̄ viuūt et alij religiosi reformati timēt:q̄d d3 eē de vob pctōrib⁹: p̄sūptio ē dicere q̄ saluabimi. cer¦te ē fiducia vana et inutilis ꝯfidere i rebus apparētib⁹ de qb⁹ loquit̄ ysa. cōfiditis super baculū arūdineū. bacul⁹ arūdine⁹ non h3 vi et nullā h3 iteri⁹ fortitudinē sicut sūt cōplu res. Estis hic dn̄e iacobe q̄ hētis plures mis sas au croc: nunq̄d hētis istā fiduciā: τ vos religiosi q̄ cōfiditis sup baculū arūdineum: Volo dicere q̄ q̄lib3 studeat mūdare ꝯscia3 suā τ viuere s'3 vocationē suā τ p̄oat se i tali statu i q̄ vellet mori: τ h̄ mō ꝯfidet i dn̄o qui dabit sibi s'm spē suā: τ h̄ p̄ncipal'r debemus in hoc sacro tp̄e facere. iuxta ia.docu. Abijci entes omnem immundiciam τc. Dicemus pulchrum Aue.

¶ Abijciētes τc. More solito monet̄ q̄ō the ologal'r termiata i doctrina magistroꝝ nr̄oꝝ theologoꝝ: τ p̄serti a scoto di.viij.tertij snia¦rū. Vtꝝ.s.in xp̄o sint due filiatiōes. Rn̄det Scot⁹.sicut i xp̄o pōitur duplex natitas: sic est duplex filiatio. Est ei natitas eterna ꝺ q̄ ysa.liij. Gn̄ationē ei⁹ q̄s enarrabit. τ natitas tp̄alis ꝺ q̄ Lu.ij.nat⁹ ē hodie saluator mūdi Ita ēt duplex ē filiatio: eterna τ tp̄alis. nec seq̄tur: sūt due filiatiōes: g̊ duo filij: vel duo supposita sicut nō seq̄tur: sortes ē sciēs duas scias: g̊ sortes ē duo sciētes. Leuate capita vr̄a. fuistis hodie mane i indulgētijs: q̄d di xerūt cōfessores vr̄i: nunq̄d q̄ faceretis dice re missas τ q̄ expedirēt vos: certe ē maxima pietas: nō est aliꝺ i eccl'ia q̄3 auaricia. Gersō dicit q̄ si eēt curat⁹ poti⁹ vellet q̄ p̄rochian⁹ expectaret capere corp⁹ xp̄i de capite anniv's q̄3 ad aliud τ q̄ fuisset bn̄ cōfessus: q̄3 sic ex¦pedire. Leuate capita vr̄a. q̄ sūt q̄ vellēt mo ri in statu in q̄ sūt. Estis hic meretrices q̄ te nuistis lupanaria p totā vitā vr̄a3 τ fecistis filias vestras meretrices sic vos: τ filios ve¦stros lenones maq̄reaulx gallice. Nunq̄d di citis q̄ sufficit hēre vnū bonū suspiriu3: ad oēs diabolos tale suspiriū. Dixi multos ca¦sus in q̄bus null⁹ pōt cōdere testm̄. Restat ali⁹ casus qui scribit̄ ad legē iuliā maiestatꝭ l.quisq̄s.et i decreto.vi.q.i.capi. Si q̄s cum militib⁹. q̄ cōmisit crimē lese maiestatis nō pōt cōdere testm̄: τ si cōdiderit ip̄o iure ani¦hilabit̄. Rogo deū peccatores q̄ xp̄us nō fa ciat nobis ita. Legistis heu pctōres q̄d dicit amic⁹ dei Moyses. Deute.xxxij. Gn̄atio pra ua atq3 p̄uersa: heccine reddis dn̄o pp'le stul te τ insipiens. Sequitur. gn̄atio p̄uersa τ in fideles filij ipsi me p̄uocauerīt i eo q̄ nō erat deus τ irritauerūt i vanitatib⁹ suis: τ ego p̄¦uocabo eos in eo q̄ nō ē pp'ls: τ i gēte stulta irritabo illos. Intelligatꝭ pctōres. de⁹ plan¦git se de vobis q̄ estis a p̄te an̄ τ retro: τ dic̄ Gn̄atio p̄ua τ infidelis τc. ipsi me p̄uocaue¦rūt. q.d. mihi displicet q̄re op3 eos ad mortē cōdēnare: s pp̄ pctā o3 facere iusticiā. O dn̄i qui hētis tunicas foderatas τ scuta ad ludē dū in ista nocte sctā: τ domicelle q̄ ostēditis mamillas vr̄as: credo q̄ hoc sit veritas que vult exire: nūquid hētis spitera ad ludēdu3 in istis festiuitatibus. Volo dicere pctōres: q̄ leuetis corda vr̄a τ ꝯsideretis q̄ tali die si cut erit crastina btā virgo venit i bethleem. Claudatis oratoria vr̄a: disponatꝭ ꝯscia3 ve strā per cōfessionē: veniatis ad eccl'a3: videa

tis in fide xp̄m flentē ⁊ dicite ei. Dn̄e ih̄u q̄
hodie fleuisti pro me da mihi oīm pctōꝝ
meoꝝ veniā: suscipe me in seruū tuū. ⁊ si hoc
feceritis pmitto vobis ꝙ pcet vobis, iuxͣ Ia.
documentum. Abijcientes ⁊c.
¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima erit de incarnatiōis sacratissime p-
funda dignitate.
Secunda erit de peccatricis anime virtuo-
sa purgatione.
¶ Quantum ad primā partem dn̄i recordami
bene ꝺ sermonib⁹ pteritis. Nos habem⁹ tria
signa per que cognoscere possumus ꝙ incar
natio xp̄i fuit pn̄tialr̄ exhibita.
Primū fuit de angelica annūciatōe,
Scd̄m de visitatiōe elizabeth.
Tertiū de p̄dicatione iohānis.
Restat dicere q̄rtū ⁊ ē rōnalis desponsatio.
Et istō tāgit i euāgelio vbi ꝺr. Cū eēt ꝺspōsa
ta mr̄ iesu ioseph ātequā ꝯuenirēt iuēta ē in
vtero hn̄s de spū sctō. Ioseph aūt vir ei⁹ cū eēt
iustus noluit eā traducere: voluit occulte di
mittere eā: tūc āgel⁹ apparuit ei dicēs. Noli ti
mere accipe mariā ꝯiugē tuā: qꝺ ei in ea na
tū ē de spū sctō ē. ¶ Leuate capita vr̄a. Estis
h vxorate mulieres pn̄tes si sic, pbe i matri-
monio vestro de⁹ inhebit vestri: q xp̄s volu
it nasci sub vmbra: nō ē res sine magno mi-
sterio. Per h ei xp̄us matrimoniū approba-
uit. In euāgelio ponūtur tria verba q̄ꝝ qꝺli
bet valet vnū pond⁹ auri. Sūt āt ista tria Je
sus Maria Joseph. Sz q̄retis a me: p̄ ꝺr i
euāgelio ꝙ antequā v̄go maria ⁊ ioseph ꝯue-
nirēt: v̄go maria fuit inuēta p̄gnās. Videt
btūs Luc. velle dicere: ꝙ ioseph carnalr̄ co-
gnouit virginē qꝺ ē erroneū: q v̄go fuit i p-
tu an̄ partū ⁊ post ptū. Dico dn̄i ꝙ iste dictō
nes donec ⁊ antequā aliqn̄ dicūt ordinē: aliqn̄
purā ꝑuatiōnē. sicut hr̄ i p̄s. Donec ponā ini
micos tuos scabellū pedū tuoꝝ ⁊c. Et i euā
gelio. donec peperit filiū. Ly. donec ibi nō di
cit ordinē tpis: s negationē act⁹: sic ꝺr ꝺ ali-
quo hoīe. Iste fuit mortu⁹ antequā ⁊c. Estis h
viri vxorati: Joseph videns mulierē suā p̄gnā
tē cū esset cert⁹ ꝙ eā nō cognouerat fuit zelo
tipus de ea cū tn̄ eēt iust⁹: q ignorabat mo
dū: noluit eā accusare: s voluit eā solā dimit
tere ⁊ recedere. Dicūt ibi doctores ⁊ assignāt
rōnē quare angel⁹ apparuit de nocte ioseph
et nō marie. Thomas reddit aliq̄s cās i ter

tia parte. q. xxix. ar. i. vide ibi. In antiq̄ testō
qn̄ filia despōsabat stabāt in spōsalib⁹ suis
nō fiebāt ibi multe truffe q̄ fiunt hodiernis
dieb⁹. Dicite mihi i veritate vos iuuenes mu
lieres en voz fianssailles gallice: sponsus ve-
ster nunq̄d visitauit vos aliqn̄: nūquid dedi
stis oscula: nūquid fecistis tact⁹ ipudicos: ⁊
vtinā nō fuerit cōsecuta copula carnis. Ne-
scio: forte cū alio ꝙ cū spōso. Istos actus ne
phādos exercuistis dicētibus vobismetipis
oīa iputabūtur marito. Heu heu de⁹ q̄t ma-
la fiūt in spōsalib⁹. Utinā haberem⁹ aures
aptas ⁊ audirem⁹ pueros ⁊ voces pueroꝝ in
latrinis piectoꝝ ⁊ i fluminib⁹ ⁊c. Sūt ne ibi
mulieres ⁊ sacerdotes q̄ dicunt ꝙ mulieres
comedētes venenū ad expellēdū materiā ꝺ
matrice sua ne fet⁹ veniat ad portā anq̄ aīa
rationalis introducat: nō peccāt mortalr̄.
Heu heu q̄ graue peccatū istud: ⁊ ꝙ istō sit
verū ostēdā vobis exēplo ⁊ actoritatib⁹ mlt̄.
Ponatis ꝙ habeatis vnā pomū in orto vr̄o
cū florib⁹ ⁊ veniat truffator q̄ deponat omēs
flores: nūquid tn̄ malū facit sic si remoueret
fructū: dico ꝙ sic. Eodē mō ē ꝺ muliere pcu
rāte aborsū. Et si mulier moreret i tali statu
diabol⁹ eā iportaret. Habetis ad hoc textum
extra ꝺ homicidio casuali vel volūtario i an
tiq̄s i ca. si aliq̄s. ꝙ homicida ē q̄ facit sorti-
legia cā sterilitatis vl' ministrat sibi venena.
Uos iuuenes mulieres recordabimi illoꝝ q̄
dixi vobis. Qn̄ spōsi an̄ nuptias veniunt ad
vos: nolite pmittere ꝙ faciāt illas truffas
quas cōiter faciūt: qm̄ post nuptias iprope-
rabūt vobis ⁊ dicūt ꝙ silr̄ potestis facere cū
vno alio: ⁊ vocabunt vos pallardas: meretri
ces ⁊c. Heu pctōres ista nō fiebāt tpe v̄gis: ⁊
tn̄ bm̄. b. Criso. q primū filia erat despōsata
cū marito suo ducebat ad domum mariti: et
viuebāt ibi honestissime nec dormiebant sil'
vsq ad diē nuptiaꝝ. Btūs ēt Criso. dicit ꝙ
postquā angelus nunciauit marie ꝙ concipe
ret xp̄um ⁊ ꝙ elizabeth erat pregnans et ꝙ
infra tres mēses debebat parere. Tunc bea
tissima virgo venit ad Joseph et dixit ei. Jo
seph sponse mi: ego intelligo ꝙ consobrina
mea debet parere et non habet qui sibi ser-
uiat: rogo vos ꝙ detis mihi licentiam eundi
ad visitandum illam: tunc consensit ⁊ iuit in
montana ⁊ mansit cum elizabeth tribus mē
sibus: et post tres menses rediit ad Joseph.

tunc Joseph vidēs eā p̄guātē timuit. Nō ei credebat ꝙ virgo parere posset ꝛc. Jō voluit occulte ꝛc. Sȝ angelus venit nocte dicēs ꝛc. Est tñ aduertendū ꝙ btā virgo significauit sibi ꝙ illud qđ erat ī ea de spūsctō erat: ꝛ cū nō posset rñdere ioseph voluit eā occulte dimittere. Querūt ibi doctores vtꝝ fuerit verꝫ matrimoniū inter mariā ꝛ ioseph? dicit thomas.iij.parte.q.xxix.ar.ij.ꝙ sic: ꝙuis ỽgo fecisset votū ỽginitatis: tñ totū negociū ꝯmittebat deo. Fuerat tñ assecurata ꝑ angelū ꝙ nunq̄ꝫ esset sollicitata ab ip̄o ioseph: ꝛ ideo emiserat votū qđ tenebat cōplere. Filia eñ que ī duodecimo āno emittit votū ỽginitatis: et fili⁹ ī.xiiij.āno dn̄t adiplere votū ꝛ nō p̄nt cōtrahere matrimoniū nisi ꝑ dispēsationeȝ pape. Querūt adhuc doctores quare ꝗ virgo cōtraxit matrimoniū? Dico ſm.b.Tho.iij.parte.q.xxix.ar.i.ꝓpter quinq̄ꝫ causas.

Prima ex ꝑte ꝓlis.
Secūda ex ꝑte matris.
Tertia ex ꝑte hostis.
Quarta ex ꝑte xp̄ianitatis.
Quita ex ꝑte matrimonij cōiugalis.

¶ Prima ergo cā fuit ex ꝑte ꝓlis: q̄ iudei habuissent occasionē obijciēdi sibi? ꝙ fuissȝ spurius ꝛ nō messias ī lege ꝓmissus. Scđa causa ꝑꝑ honorē mr̄is: ꝛ hoc dicit.b.Ambrosi⁹ sup̱ lucā. Si eñ nō habuisset maritū potuissent sibi īproperare meretriciū. Tertia ꝓpt̄ demonē: vt.s.misteriū incarnatōis demoni celaret̄: ꝛ istud mirabile ē. Quō demon non potuit cognoscere ei⁹ integritatē ꝑꝑ intellectus ꝑspicacitatē; ꝛ nulli dubiū q̄n diabol⁹ cognouisset si deus voluisset cooperari: ſ₃ q̄ deus noluit cōcurrere: iō fuit insci⁹ misterij sacratissimi. Quarta rō ex ꝑte xp̄ianitatis: vt scȝ marit⁹ btē ỽginis eēt testis de ītegritate ipsi⁹ virgīs: ꝛ ip̄e ioseph fieret certus ꝑ reuelatiōnē angeli. Quita cā fuit ſm Aug. ad honorādū sacꝝ matrimonij. Vos paupperes mulieres vtinā essetis tales ī matrimonio sicut virgo fuit ꝛ seruaretis matrimoniū tam sanctū ꝛ tā sacrū sicut maria ꝛ ioseph. Aliqui supaddūt sextā cām ꝛ dicūt ꝙ ad honorādū ioseph. Decebat eñ vt ip̄e ioseph q̄ erat virgo nuberet virgini ꝓpter excellētiaȝ virginitatis. Vos mulieres ad quē sanctuȝ habetis deuotionē? ꝛ dn̄i vxorati estis zelotipi? cōmēdetis vos btō ioseph; credo ꝙ p⁹ virginē inter oēs sctōs ioseph ē ꝓxim⁹ deo. Si eñ iohānes euāgelista reputat̄ sctūs ꝛ amicus dei: q̄ xp̄s cōmendauit sibi matrē ī cruce: q̄nto magis ioseph ē dignior cui nō soluȝ de⁹ cōmēdauit matrē: ſ₃ eā sibi dedit ī spōsā. Si eñ aliq̄s presidens vellet nubere filiam suā nō daret nisi nobili viro. Si r̄putam⁹ Johannē baptistā amicum dei q̄ ōndit digito xp̄m ꝛ eū baptisauit: tāto magis de ioseph q̄ brachijs portauit xp̄um ꝛ nutriuit. Possunt igit̄ q̄ttuor rōnes ostēdi propter quas excellit alios sanctos.

Primo ratione coniugationis: quia vir marie. Math.i.
Scđo rōne subiectionis: q̄ xp̄s erat illi subditus. Luce.ij.
Tertio ratione familiaritatis: ego ꝛ pr̄ tu⁹ dolentes.
Quarto rōne diuturnitatis: q̄ vsq̄ꝫ ad ānuȝ xxxiij. xp̄s fuit cū eo cōuersat⁹ vt dicūt cōmuniter doctores. Volo dicere o pctōres: ꝙ honoretis ioseph vt suis meritis habeat̄ grāȝ bene operādi ꝛ mūdādi ꝯscias vr̄as: iux̄ beati iacobi docu. Abijcientes ꝛc.

¶ Quātum ad secūdā partē paupes leuate capita. vultis saluari? vultis digne recipere xp̄m post cras? vēditis vnū ꝓ alio? ꝓstat̄ ad vsuram? facitis mixtiōes malas. Cauete q̄ deus videt vos. ad Hebr.iiij. Oīa nuda ꝛ apta sūt oculis eius. Dixi vobis heri ꝙ sub vmbra iusticie cōmittūtur multa mala. Dixi đ persona iudicis ꝛ actoris. Et vos domicelle nunq̄d hētis maritos đ curia: nunq̄d inf̄ponitis vos de fctō eoꝝ? inf̄ponat̄ vos đ vostre quenoille. Vos dn̄i q̄ vaditis ad cōmissiōes quid lucramini in die? quot leucas facitis? quid comeditis in die? quot testes auditis dū estis supra locū? Dicā vobis dn̄i Paulus ad Roma.xi. dicit ꝙ de⁹ scripsit vnā legē in cordib⁹ nr̄is et vbi n̄ essȝ lex scp̄ta nisi illa adhuc sufficeret ad cognoscēdū si facim⁹ bonū aut malū. Quero igit̄ a vobis si debeatis facere expēsas vni p̄sidenti vel cōsiliario velletis ꝙ faceret tā magnas expēsas ꝛ ꝙ tā lēte ꝓcederet ī facto? certe diceret̄: credo ꝙ nō. Sȝ diceretis mihi: pr̄ iste mod⁹ faciendi ē stilus curie: ꝛ ista faciūt oēs. Dico ꝙ hoc non ꝓhibet quin sit graue peccatū: q̄ leges hūane non ꝓhibēt oīa neq̄ꝫ oīa pctā. Heu pctōres: de⁹ an videt vr̄m coꝝ: ꝛ iniq̄s cogitationes ve

strας. Audiuistis quid dixi heri q̄ dn̄i eligi ad officiū iudiciale. allegabā vob heri illud Exo. xviij. de Setro q̄ ꝯsuluit moysi ꝙ eligeret viros probos nō sectantes auariciaꝫ ꝛc. Aliud ē peccatū operis qd̄ vocat̄ falsa aduocatio. de peni. di. v. c. negociū. ꝛ sūt vba Gregorij homel'. xxiiij. dicit̄ ꝙ sunt multa negocia q̄ vix pn̄t exerceri sine pctō. Et hostien. etiā Thomas in. iiij. ibi enumerat q̄ncꝫ int̄ que ponit officiū aduocationis qd̄ ē periculosissimū. ¶ Leuate capita vr̄a. Ego nolo dicere dn̄i quin aduocat⁹ si faciat qd̄ dꝫ possit saluari: sed dico cū difficultate. Sūt em̄ aliqui boni aduocati. s. xp̄s. i. Ioh. ij. Aduocatū habem⁹ apud patrē. filr̄ virgo de qua dic̄ ecclesia. Eya ergo aduocata ꝛc. Sed sunt aliqui mali aduocati q̄ sūt filij diaboli. sic̄ eniꝫ dr̄ tortor qui pendet hoīes: ꝛ sutor q̄ facit tunicas vel vestes: sic ille qui opera diaboli facit est diabolus vel fili⁹ diaboli. Dicite dn̄i i consciavestra: nunq̄d est officiū diaboli mētiri ad decipiendū aliquē? nūquid hoc faciunt multi aduocati falsi? Vos dn̄i aduocati: nunquid allegatis leges ad ꝑuertenduꝫ iudiciū? nūquid corrūpitis testū ꝗtū potestis? nūquid formatis appellationes ꝯ deū cōtra cōsciaꝫ ad destruēdū partē aduersā? nunq̄d requiritis iudicē dare sn̄iam iīquā? nūquid capitis pecunias ab vtraqꝫ parte? Respicite legem ciuileꝫ. C. de iudicijs. C. de aduocatis. vbi dicunt doctores ꝙ aduocat⁹ dꝫ habere tres cōditiōes: ꝛ hoc de necessitate salutis. Prima est scientia. Secūda est fidelitas. Tertia est diligentia.

¶ Vide ista in roberto de peccatis ad lōguꝫ et multa alia que sunt necessaria ad presentem materiam. Heu domicelle habetis maritos aduocatos: portatis zonas aureas de deceptionib⁹ diaboli mariti vestri: et cathenas argenteas et les rubans cum pater noster d̄ auro vel de gaet: melius essꝫ vobis habere bubulcum maritum ꝗ illum. Suadeo vobis si vultis saluari iuxta beati iacobi documentum thema preassumptum. Abijciētes omnē immundiciā.

¶ In vigilia natiuitatis dn̄i. Sermo. xxxix.

Abijcientes omnē immundiciam ꝛc. Dn̄s dabit benignitateꝫ et terra nr̄a dabit fructū suū. ps. lxxxiiij. ¶ Domini et aīe deuote gloriosus dei amic⁹ btūs pau. dicebat nobis heri ꝙ haberem⁹ spem ꝛ fiduciā ꝛ ꝙ irem⁹ paradisū ꝑ merituꝫ passionis xp̄i ꝛ sanguis ei⁹ totaliter in terra effusi. bona corda ꝛ boni sp̄us possent nūc q̄rere vbi possem⁹ reperire xp̄m ꝛ vn̄ venit ꝛ quō venit. Ad istā q̄ōnē rn̄det ꝓpheta regi⁹ dicēs. Domin⁹ dabit benignatē ex sūma ꝛ diuina cōdescētiōe. ꝛ terra nostra. i. beata virgo dabit fructū suū oībus gētibus desideratissimuꝫ. De isto habem⁹ figurā Geneb. xv. Ubi dixit dn̄s abrahe. in gn̄atōe q̄rta reuertētur huc. filij abrahe fuerūt in egyptū ꝛ moyses reduxit eos in terrā ꝓmissionis. Ego libent̄ quererē moysi quid rep̄ntat nobis illa q̄rta generatio sp̄ual'r ꝛ allegorice. dico rep̄ntat nobis q̄druplicē modū ꝓducēdi hoīem.

Prim⁹ ē sine viro ꝛ muliere vt adam.

Secūd⁹ ē de viro sine muliere vt eua.

Terti⁹ ē de viro ꝛ muliere vt hoīes omēs ꝛ mulieres. Quart⁹ ē d̄ muliere sine viro vt saluator de ventre virginali. Et tunc terra nostra dedit fructū suū. Terra siḡt beatā virginem. hꝫ terra tres cōditiōes. Prima q: oīm elemētoꝝ est infima. Secūda ē soliditate subtilissima. Tertia ē arida nisi sit roꝛe irrigata. Sic beatissima virgo maria fuit p̄mo infima ꝑ humilitatē ꝛ profunditatē. fuit solidissima per cōstātiā ꝛ virginitatē. fuit arida per carentiā desiderij mūdani: ꝫ fuit irrigata per sp̄usancti roꝛeꝫ seu gr̄am. De p̄mo Eccl'. xvi. Deus i terrā respexit ꝛ ipleuit illā bonis suis. i. gratijs in sua cōceptōe: in sua natiuitate: ꝛ in filij sui incarnatōe. De secūdo p̄s. Fundasti terrā sup stabilitatē suaꝫ non inclinat̄ in seculū seculi. Et hoc marie patuit in passione xp̄i: q: in ea sola remāsit fides ap̄lis titubātibus. De tertio Gene. i. Terra aūt erat ianis ꝛ vacua. ꝛ post. germinet terra herbā virentē ꝛ faciētē fructū. Sꝫ queretis a mē: p̄r quē fructū portauit? dico ꝙ ille fructus habuit tres qualitates p̄ciosissimas ꝛ dignissimas.

Prima q: fuit speciosus in natiuitate et cõuersatione: q: sicut sol exiuit.
Scḋa. ꝙ fuit ꝓciosus ĩ doctrina ⁊ ꝑdicatõe
Tertia ꝙ fuit copiosissimus in passiõe et redemptione.
¶ De primo Eccľ. xxiiij. Ego q̄ñ vitis fructificaui suauitatē odoris. De scḋo Cãticoꝝ. ij. Sub vmbra illi⁹ quē ꝺsiderabã sedi ⁊ fruct⁹ ei⁹ dulcis gutturi meo. De tertio Cãtico. vij. Ascēdã in palmaꝫ ⁊ apprehēdã fruct⁹ eius. et ꝑs. Apud dñm mĩa ⁊ copiosa ⁊c. ¶ Leuate capita vr̄a. dñi nũquid comeditis libēter de bono fructu ꝑferti q̄ñ est dulcis gutturi et est boni odoris. Audeo dicere ꝙ nũq̄ȝ fuit fruct⁹ tã bonus sicut fruct⁹ vteri virginis marie. Ideo ecclĩa instituit festũ natiuitatꝭ vt disponam⁹ ad gustãdũ ⁊ comedēdũ illuꝫ fructũ. de⁹ det nobis gr̄aꝫ. Ad hoc est ad qḋ hortatᷣ iacobi documētũ. Abijcientes ⁊c. vt aũt hoc facili⁹ ⁊ digni⁹ possim⁹ adipisci implorabim⁹ gr̄am spũssctĩ per intercessionem virginis marie cui dicem⁹. Aue.
¶ Abijcientes oēm ⁊c. More solito mouetᷣ qḋ termiata ĩ doctrina magistroꝝ nostrorũ theologoꝝ: ⁊ ꝑferti a btõ Tho. iij. pte. q. xxv. et Bona. di. ix. iij: q. iij. Utrũ honor xp̄o debitus sit honor latrie seu seruitutis: ⁊ hoc ꝺm naturã hũanã. Et ista qḋ mouetᷣ ꝓ eo ꝙ pastores venerũt adorare puerũ. Ad intelligēdũ p̄ntem q̄õnē tria opꝫ intelligere. Primo quid ē latria. Scḋo quot mõis ꝑt cõsiderari hũanitas xp̄i. Tertio opꝫ r̄ndere ad q̄õnē
De primo aduertēdũ ē ꝙ istud nomē latria est nomē grecũ: ⁊ in latino significat seruitutē siue cultũ. Est aũt latria actus iusticie qui vocatur religio seruitus: vľ pietas in latino. De ista scribitᷣ Deute. iiij. ⁊ Math. iiij. Dñm deũ tuũ adorabis ⁊ illi soli ꝺuies seruitute. s. q̄ ē latria. Scḋo est aduertendũ ꝙ xp̄i hũanitas ꝑt duob⁹ modis considerari. Uno mõ vt sepata a diuitate. Alio mõ vt cõiuncta diuinitati. Dicũt ꝑmo doctores sic ꝙ in eodē honore honoretᷣ rex ⁊ tunica ⁊ vestimētũ: sic hũanitas xp̄i ꝺm ꝙ cõiungitᷣ diuinitati est adorãda adoratõe latrie. etiã dicit Scot⁹ ꝙ si nõ tanq̄ȝ qḋ sȝ tanq̄ȝ quo. Sicut eñ genu flectio exhibetᷣ tunice regi q̄ñ actu eã hȝ sup corp⁹ suũ. Sȝ si tunica regis eēt in camera regꝭ ipso stãte in ecclĩa nõ deberetᷣ sibi talis honor: sic etiã hũanitati separate a diuinitate nõ debetᷣ honor latrie.
Leuetꝭ capita dñi gaudissent iudeꝭ isto sero habetꝭ ne q̄drĩngētas petias auri ad ludendũ: cogitastis ne ad vos disponēdũ? O peccatores si mors veniret sup caput vr̄m: q̄d esset de vobis. Dixim⁹ heri ꝑ legē ciuilē ꝙ criminosus nõ ꝑt cõdere testamētũ. Sic nec ille q̄ est in pctõ mortali. Dicetꝭ forte pr̄ ego nõ suꝫ traditor neq̄ȝ ꝓditor: iõ spo saluari. Habetis. ff. de inoffi. testa. l. de statu: ꝙ dubius de statu suo nõ põtꝭ testari: nec etiaꝫ in carcerati. Ad ꝺ est regula iuris lib. vi. ꝙ nemo põt plus iuris in aliũ transferre q̄ȝ sibi cõpetere dignoscatᷣ. Casus ē patēs: flamingi ceperũt atrabatũ: ceperũt multos q̄ erãt de extraneis ꝑtib⁹ ⁊ sũt in carcerib⁹. Unus est q̄ nescit an sit seruilis conditionis vel liber. tñ ille hȝ pauca bona ⁊ vult condere testamentũ. dicit lex ciuilis ꝙ nõ põt. Simile ē religioso q̄ post annũ approbatiõis recedit ⁊ apostatat a mõasterio q̄ fecerat professionē tacitam nõ exp̄ssam talis si cõgregat bona nõ põt cõdere testamentuꝫ. Sic estis vos peccatores expectantes facere bonum vsq̄ȝ ad mortē: estis scripti ĩ libris diaboloꝝ per totã vitã vestraꝫ. Eccľ. ix. Sũt iusti atq̄ȝ sapiētes ⁊ opa eoꝝ in manu dei sunt. seq̄t: ⁊ tñ nescit homo an amore vel odio dignus sit. ⁊ seq̄tur. ꝺ oĩa in futurũ seruantur incerta. Uos dñi qui vaditis ad lupanar multi sunt sapientes ⁊ sunt opera eoꝝ ante deũ ⁊ nescit aliquis vtrũ erit saluatus vľ damnatus. ¶ Inclinate frõtes vr̄as: q: nullus põt dicere saluabor: ꝺ solũ sciem⁹ quãdo erim⁹ in morte cũ sententia erit data super nos ⁊ cũ sciem⁹ nõ erit pl⁹ remediũ. heu pctõres postq̄ȝ status noster ē sic periculosus. Emēdetis vos ⁊ de⁹ dabit vobis suã mĩaꝫ. Ad illã habēdam oportet facere iuxta beati Jacobi documentum. Abijcientes omnem immundiciam ⁊c.
¶ In isto sermone erũt due ptes ꝑncipales.
Prima erit de incarnatiõis sacratissime ꝓfunda dignitate.
Secunda erit de peccatricis anime virtuosa purgatione.
¶ Quantũ ad primã vidim⁹ quattuor signa per que cognoscim⁹ ꝙ xp̄i icarnatio ē mirabiliter exhibita. Restat declarare q̄ntũ qḋ ē gaudiosa virgis ꝑturitio. Refert btissimus

Lucas in euangelio qd in media nocte celebrat. Exijt edictū a cesare augusto vt describeret vniuersus orbis. Tūc ioseph ascendit a galilea cū maria pregnāte vt profiterent in ciuitatem suā bethleē. et factū ē dum ibi essent. Impleti sunt dies vt pareret et pepit filiū suū primogenitū et pānis inuoluit et reclinauit in presepio: qz nō erat ei locus in diuersorio. ¶ Ad sacrū misteriū intelligēdū tria circa natiuitatē xpi insinuātur.

Tempus.

Locus.

Et modus.

¶ De primo Mat.xxv.ca. Media nocte clamor factus est: ecce sponsus venit. Xps igitur in media nocte. De secundo Michee.v. Tu bethleez terra iuda nequaqz minima es in principibus iuda. De tertio.iij. Reg. vltimo Rex mutauit habitū suū et intrauit bellū Dixim⁹ i supiorib⁹ qp incarnatio qnqz signis sensibilib⁹ fuit ostensa. Restat quitū.s. gaudiosa parturitio quo ad tps: quo ad locū: quo ad modū. Dñi vadatis ad matutinas audietis a diacono in missa medie noctis qp imperator octouianus mādauit qp describeret vniuersus orbis: ad sciendū quot habebat villas et castella et subditos: et ponerent oia in scriptis. Tūc ioseph dixit virgini qp oportebat obedire precepto impatoris: et ire in bethleē de q ioseph erat natus. Erat bethleem parua villa sita p duo miliaria a hirlm sicut distat villa sancti dionysij a villa parisij. Qñ venerūt bethleē nō potuerūt inuenire hospitiū vbi ioseph et maria possent hospitari. Ideo venerūt ad fallā ciuitatis que erat locus cōis vndiqz apertus. super q beatissimus Bernardus de natiuitate xpi dic. Expergiscimini o peccatores et letamini vos q in sordibus vris et pauptatib⁹ nutrimi: gaudete et cōteplamini regē celi et terre. nō in regali solio et mundi pōpa: s in vili stadio et iumentoꝝ presepio collocatū. Vos paupes religiosi mēdicātes q elegistis statū pauptatis propter deū et cōtēpsistis oia: gaudete inquit Bernard⁹ et videte in spū cōteplatōis regē vestrū xpm nō elegisse palacia grādia: s stabulū iumentoꝝ. Tūc ergo ioseph et maria q erat iuuenis etatis.xiiij. vl.xv. annoꝝ venerunt ad forū: et tunc impleti sūt dies vt pareret: et peperit dū oēs dormirēt.s. in media nocte. ¶ Sed queretis mihi vtrū virgo habuerit dolorē vel vtrū mutauerit colorē qp facta fuerit pallida: Dico qp non. dicūt doctores contēplatiui: qp in instanti parturitōis quidā fulgor redundabat ad faciem virgīs adeo magnus: qp ioseph eam videre non poterat: et illo fulgore durante sine dolore et sine reddendo aliquā materiā supfluā: etiā sine frangendo claustra virgitatis edidit saluatorē. Sicut em radi⁹ solis transit p vitrū non frangendo vitrū: sic etiam beata virgo maria genuit xpm sine fractione. De q natiuitate cantat ecclesia in officio crastine diei Descendit de celis de⁹ ver⁹ a patre genitus introiuit in vterū virginis nobis vt appareret visibilis idutus carne humana: et exiuit per clausā portā de⁹ et homo: lux et vita conditor mūdi. Et in vna alia antiphona dicit Genuit puerpera regē: cui nomē eternū et gaudiū matris habēs cum virginitatis honore: nec primā similē visa est: nec habere sequentē. Filie hirlm quid me admiramini: diuinū est misteriū hoc qd cernitis. Sz queretis a me. Pater quid fecit xpo virgo maria: Dico qp postqz ipsum recepit in man⁹ suas sine adiutorio cuiuscūqz obstetricis ipsa puerū portantē et similē vocem alijs emittentē reclinauit in presepio. Et quē genuit adorauit: vt cātat eccl'ia. ¶ Ex isto possum⁹ elicere: qp circa puerū maria qttuor fecit.

Primo puerū proprijs manibus suscepit.

Scdo eū deosculata fuit.

Tertio pannis inuolutum in presepio reclinauit.

Quarto quē reclinauerat adorauit.

¶ Sed queretis a me: pater cur dicit euāgelista Lucas. et non erat locus ei in diuersorio honestior qz super fenū: Dicit glosa. Ido reclinauit in presepio: quia non erat locus i diuersorio. Ideo ad excusandum beatā virginem hoc dicit beatus Lucas. q.d. Anime deuote nō sitis male contente de btā virgie qz posuit deū redēptorē vrm super fenum: qz nō erat locus ei in diuersorio. Hoc dic ecclesia. Feno iacere ptulit: presepe non abhoruit et c. Non erat domus christi tapetis ornata: non habebat cortinas: nec grossa puluinaria: nihil erat nisi modicum de feno super quo iacuit xps. Sed quid plus ysa.i. Cognouit bos possessorem suū et c. Secūdū Eri

sostomū. Nutu dei bos et asinus genua fle-
xerūt. Heu pauperes pctōres: quāz vitā du-
citis hodie: nunquid auditis ꝙ bos cogno-
uit et etiā asinus dn̄z suū: ꝛ suo anhelitu ca
lefaciebāt carnē pueri: ꝛ vos iterū crucifigitꝭ
eū cū blasphemijs ꝛ cōtumelijs: ꝛ sic de fili-
bus. Et seqtur: ꝙ pastores erāt vigilantes
sup gregē suū: ꝛ facta ē lux magna i natiui
tate xp̄i vt putaret nox dies. Et tūc vēit an-
gelus ad pastores dicēs. Annūcio vob gau-
diū magnū: qꝛ nat᷒ ē saluator mūdi. Et tūc
dixerūt. Trāseam᷒ vsqꝫ bethleē ꝛ videamus
verbū qd factū ē. Grego. facit qōnē i home-
lia hodierna. Cur nascēte dn̄o mūd᷒ descri-
bit: Rn̄det ꝙ nato dn̄o mund᷒ describit ad
ostēdēdū: ꝙ iste q̄ debebat scribere electos in
eternitate ē i mūdo nat᷒. ad Eph. vi. Ip̄e ē
pax nr̄a q̄ fecit vtraqꝫ vnū. Libri āt i qb᷒ ele
cti scribūtur ē mens diuina approbās facta
bonoꝝ. de q̄ libro Apoca. xx. Liber aptus est
qui ē liber vite. Sciēdū ꝙ christ᷒ nocte na-
tus ē trib᷒ de causis.

Primo ad denotādū expulsionē culpe.

Scdo ad rep̄ntandū assūptionē miserie,

Tertio ad insinuādū collationē gr̄e.

¶ De p̄mo ysa. ix. Populus q̄ ambulabat in
tenebris vidit lucē magnā. De scdo Job. xiij
Hō natus de muliere ꝛc. De tertio Johan. i.
De plenitudine ei᷒ accepim᷒. Natus ē etiāz
xp̄s i bethleē: ꝛ interp̄taf dom᷒ panis. Xp̄s
est panis. Joh. vi. Ego sū panis viu᷒ ꝛc. Sed
quid ē illud diuersoriū: diuersoriuz dr̄ de di-
uerto tis. Nos religiosi sum᷒ i diuersorio qn̄
diuertimus a mūdo ꝛ venim᷒ in religionez.
Istud diuersoriū erat ab vtraqꝫ parte aptū:
qꝛ religio xp̄iana nulli claudit gremiū suū.
Canticoꝝ. vi. c. Una ē columba mea p̄fecta
mea. ꝛ sic xp̄s intrauit habitū sicut rex isra-
el intrando bellū: qꝛ ip̄e q̄ erat rex regum ꝛ
dn̄s dn̄antiū paucissimis pānis inuolutus
fuit. Heu paup̄es pctōres: nunq̄d considera
bitis ista nocte: ibitis ad comedendū trip-
pas post missam medie noctis: nūquid au-
dietis tres missas. Tres misse rep̄ntāt tres
status. Prima rep̄ntat statū añ legē. Scda
sub lege. Tertia statū legis gr̄e. Uel b̄m ali-
quos. Prima significat statū v̄ginuz. Scda
statū coniugatoꝝ. Tertia statū cōtinētium,
Uolo dicere ꝙ agatis gr̄as deo ꝛ gratis si-
bi miam; vt sitis p̄ticipes sue sacratissime ꝛ
benedicte natitatis. Juxta. b. iacobi docu.
Abijcientes omnem ꝛc.

¶ Quātuz ad secūdā partez. Dn̄i nos possu
mus oia dicere tp̄e paruo. dixim᷒ de multis
peccatis op̄is ꝛ vsqꝫ nūc dixim᷒. xij. ꝛ de ma
licijs q̄ sūt sub vmbra iusticie. Et heri dixi-
mus de cautelis aduocatoꝝ: de malicia et
duplicitate eoꝝ. Nūc vero de. xiij. pctō op̄is
dicendū ē. Detestanda ludoꝝ abusione. s. vi
so ꝙ fiūt multe dissolutōes: multe blasphe
mie: multe deceptiones an sit licitū ludere:
Aristo. v. ethicoꝝ dicit: ꝙ ex recreatōe natu
re humane ꝯstitute ex diuersis p̄tib᷒ neces-
saria ē recreatio aliq̄ [q̄zuis parua] queād-
modū ad cibū ꝯdiendū reqrit modicū salis
Ideo pagan᷒ Aristoteles ponebat vnā v̄tutē
moralē q̄ vocabaf eutrapelia ꝛ h̄ns eaz pōt
eutrapelus vocari. Et de ista virtute loquit
moralis catho dicēs. Interpone tuis inter-
dū gaudia curis. Queratis a me: p̄r an lice-
at ludere oib᷒ ludis qb᷒ nobis placet: Uos
dn̄i eccl'iastici q̄ habetis tot ꝛ tāta bona p̄p
illū hoiem pēdētē in cruce nō debetis lude
re. Aaristoteles paganus qui nunq̄ȝ cogno
uit incarnationē xp̄i expisse diceret ꝙ non:
q̄ꝫtomagis dare bona crucifixi meretricib᷒
est malū. Audite paulū ad Ephe. v. Fornica
tio ꝛ ois imūdicia aut auaricia nō nōief in
vobis sic̄ decz sctōs. Aut turpitudo aut stul
tiloquiū: aut scurrilitas q̄ ad rē nō p̄tinet:
sed magis gratiaꝝ actio. q. d. ꝙ illa nō decz
hoiem eccl'iasticū i qbus de᷒ pōt offendi. Tn̄
btūs Tho. in. ij. ij. q. clxviij. dicit. licitū est lu-
dere tribus cōditiōib᷒ obseruatis.

Prima ē ꝙ de᷒ nō offendaf.

Scda ē ꝙ proxim᷒ nō dānificef.

Tertia ē ꝙ tp̄s deo dedicatū ex p̄cepto i lu
do non exponaf.

¶ Oēs g̊ ludi q̄ sūt ꝯ dn̄m ꝛ p̄ceptū ei᷒ ꝛ tē-
dūt ad luxuriā sunt pctā mortalia. Uos do-
micelle nūquid libēter p̄stätis aures garsi
onib᷒. Et vos gaudisseri q̄ chorisatis coram
domicellis et cātilenas inhonestas dicitis.
Heu paup̄es peccatores: miror ꝙ terra non
absorbet vos. Nunq̄d capitis camerā i ifer-
no traditores miseri dānati: Audite dictuz
oim doctoꝝ: ꝙ ois sors vel lud᷒ vbi de᷒ deho
nestaf ē dānabilis. Scda qn̄ dānificaf p̄xi-
m᷒. Posito casu ꝙ sit aliqs iuuenis q̄ hēat
duo scuta de matre sua ꝛ tu lucraris sibi: di

co ꝙ teneris sub pena dānationis ad restituendū. quādo trahitis aliquē ad ludēdū dicendo per deū nos ludem⁹ vnū ludū: ꝛ tu tenes eum vsq͂ ad mediā noctē tu teneris restituere vel dānari. Similiter qn̄ sunt duo pipeurs gallice: ꝛ vnus facit signū alteri ad decipiendū: tenent̄ ad restitutionē. Tertio est peccatū ludere quādo debemus deo seruire ꝛ audire missā vesperas ꝛc. ꝛ breuiter oīs ludus de hasart sicut au glic aux dez: ꝛ sic de aliis est ꝓhibitus ꝛ presertī ecclesiasticis: vt habet. xxxv. distin. episcopus ꝛ diacon⁹ ebrietati deseruiēs deponat̄. Ad hoc facit lex ciuilis. ff. d̄ allegatorib⁹ ꝑ totū. Quis ei diceret blasphemias verbera odia que per ludū eueniunt nō esse pctm̄: Credo ꝙ nullus. dico tn̄ ꝙ si aliquis ludat ꝓ recreatione pro pinta vini vel cena sine iuramēto nō est pctm̄ mortale licet sit veniale. Volo ergo dicere ꝙ omnes disponāt se ad recipiēdū gratiā spiritussancti. Iuxta thema preassumptū. Abiiciētes oēm imūdiciā ꝛc.

¶ In die natiuitat̄ dn̄i de mane, Ser. xl.

Abiicientes oēm imūdiciā ꝛc. Fluui⁹ egrediebat̄ de loco voluptatis ad irrigādū ꝑadisum. Gen̄. ii. Dn̄i ꝛ aie deuote nos habem⁹ hodie natiuitatē sacrā illius quē tam diu expectauerūt patres antiqui. Sꝫ queretis mihi dn̄i de quo seruit illa natiuitas. Moyses qui scripturā ordinauit respōdet dicens. Fluuius egrediebat̄ de loco voluptatis. Et sic ibi tria tanguntur.

Primo dignitas ꝓcedentis: q: fluui⁹.

Secundo sublimitas parentis: q: egrediebatur de loco voluptatis scꝫ de virgine maria ꝑ natiuitatē temporalē: vel a deo patre per eternā generationē.

Tertio vtilitas recipiētis miam: q: ad irrigandū paradisum.

¶ Fluui⁹ egrediebat̄ de loco. ¶ Leuate capita vr̄a dn̄i. Jesus est fluuius q̄ exiuit de loco voluptat̄. Cōparat̄ fluuio ꝓpter tres fluuii ꝓprietates ꝛ similitudines. Est ei xp̄s fluui⁹.

Primo gratie ad mūdandū pctm̄.

Scd̄o sapientie ad tenebras depellendum.

Tertio glorie ad appetitū totaliter satiādū

¶ De primo p̄s. Flumis impet⁹ letificat ciuitatē dei. De scd̄o. Apoca. xxii. Ostēdit mihi fluuiū aque viue splēdidū tanq͂ cristallū. De tertio danielis. vii. Fluui⁹ igne⁹ rapidusq͂ ꝑ charitatē ꝛ amorē egrediebat̄ a facie eius. ¶ Leuate capita dn̄i respicite xp̄m quē i tali nocte sicut hodie virgo peꝑit ꝛ posuit i presepio. Ille puulus ē fluui⁹ grē ad mūdādū pctm̄. Sapiētie ad illuminādum. Glie ad satiādū. Sꝫ q̄retis a me. Vn̄ venit ille fluui⁹: dico ꝙ egrediebat̄ de loco voluptatis ꝛ de plaisāce gallice. Ille ē hort⁹ de quo Cāti. iiii. Hort⁹ ꝯclusus fons signat⁹. Ber. in quodā ser. Beatissima virgo hort⁹ deliciaꝝ tu es ad quē deflorādū manus pctoꝝ nō accessit. Fluui⁹ venit de horto deliciaꝝ ꝛ ē virgo: q: sicut in horto sūt diuersi flores herbe ꝛ arbores: sic in beatissima virgine oīa grē dona: oēs perfectiones ꝛ gratie fuerūt ꝓducte in ea emineter sub xp̄o. Sed quare iste fluui⁹ venit ad irrigādū paradisū id est hominē in quo habitat de⁹: dico ꝙ delicie sue sunt esse cū filiis hoīꝫ. Ideo p̄s. dicebat. Expādi man⁹ meas ad te aīa mea sicut terra sine aqua tibi. Qn̄ em̄ pctor postulat grām dei sine qua nō est possibile portare fructus eleuat man⁹ ad eū: tūc riuus. i. xp̄s descendit ad mūdādū pctm̄. Ideo dicit btūs Bernardus i sermone tractādo illud verbū. Cū natus esset i bethleē iude: dicit ꝙ iesus nō venit sine grā ꝛ salute xp̄s sine vnctōe: ꝛ filius dei nō venit sine gloria ꝛ ꝑpetua saluatione. Primo enī venit si sint pctores ad mūdādū: si sint ceci ad illuminādū: ꝛ si timem⁹ dānationē ad gloriā cōdonādū. ¶ Heu peccatores vtamur isto fluuio ad vtilitatē nostrā: q: puulus datus est nobis ꝛ fili⁹ natus ē nobis. Nūquid dn̄i faceret vobis magnā gratiā rex si vos essetis in ꝯsuriaria ꝛ deberetis mille frācos si mitteret vobis vnā bagā ad soluēdū debita vr̄a: Certe rex q̄ mittit vobis bagā est de⁹ pr̄ q̄ mittit nobis suū filiū. Populus q̄ erat icarcerat⁹ erat natura hūana q̄ erat incarcerata ꝛ obligata plusq͂ eēt ad mille frācos. Quaprop̄ nolite despicere bagā istā sꝫ vtamini ad vtilitatē vestrā Vos videt̄ ꝙ qn̄ i aliq̄ domo fit magnū festū: paupes expectāt i porta credētes habē bonā refectōeꝫ. Hodie fit magnū festū i padiso, Nos sum⁹ paupes si petam⁹ hodie ele

mosynaꝫ cuꝫ bona deuotōe: credo ꝙ habebimus bonū prādiū deponēdo pctā nr̄a. iuxta b. Ja. do. Abijciētes oēꝫ ⁊c. recurramꝰ ad virginē mariā pn̄tādo āgelicā salutatōeꝫ. aue.

¶ Abijcientes oēm imundiciā ⁊c. More solito mouet̄ questio terminata a magistris nr̄is theologis ⁊ p̄sertiꝫ a be. Tho. i. iij. pte. q. xxv. ⁊. xxij. q. lxxxi. ar. iij. Bonauē. distin. ix. tertij. Utr̄ ymagini xp̄i debeat̄ cultꝰ latrie

¶ Respōdet Bonauē. post damascenū: ꝙ cū ymagini xp̄i debeatur eadem reuerētia: sicut honorat̄ deꝰ ⁊ eiꝰ ymago nō p se sed per accidēs. Sꝫ q̄retis a me: pr̄ vnde habuerūt ortū ymagines: Dico ꝙ ritus ymaginū introductꝰ est in ecclesia triplici de causa.

Primo ꝑpter simpliciū ruditatē: vt simplices videant illud qd̄ credunt ante se. vnde dicūtur libri simplicium.

Scd̄o propter affectuuꝫ tarditateꝫ: vt visis ymaginibꝰ possint cogitare que credūt ⁊ eleuare mentem.

Tertio ꝑpter memorie labilitateꝫ: quia ea que habemꝰ i memoria faciliter labuntur. fiunt ergo ymagines ⁊c.

¶ Leuate capita vr̄a: habetis desideriū vos saluādi: credo ꝙ si haberetis bonū cor faceretis qd̄ nō facitis. Uos habetis. extra q̄ filij sunt legitimi. c. tāta. ⁊ autētica collatiōe vij. circa p̄ncipiuꝫ. ꝙ si vir habeat vnā mulierē nō p matrimoniuꝫ: ⁊ habeat ex ea ꝑlē: si postea vir capiat eā in vxorē eoꝝ proles erit legitima ⁊ hereditarie successiōis capax. Casus est patēs. est vnus vir de ista parrochia q̄ nunq̄ fuit vxoratꝰ tenuit tñ vnā mulierē in camera p decē ānos ⁊ habuit tres vel q̄tuor pueros de ipsa. Tūc iste hō vidēs ꝙ dānat seip̄ꝫ ductꝰ pn̄ia accipit eā i vxorē. Papa ⁊ ip̄ator dicūt: ꝙ filij eoꝝ priꝰ geniti sūt liberi: ⁊ poterūt habere hereditatē paternā Moralit̄ habemꝰ Paulū ad Gala. iiij. Nō sumus ancille filij sꝫ libere: q̄ libertate nos liberauit xp̄s. Certe dn̄i āte icarnatōeꝫ mūdus durauit p q̄nq̄ mille annos: ⁊ anq̄ filius marie eēt natꝰ nō erāt filij capaces hereditatis: q̄ pr̄ ⁊ mr̄ nō fecerāt matrimoniū qd̄ est hodie factū p totū mūduꝫ: vel manifestū. Et de isto loq̄t̄ Math. xxij. c. Simile est regnuꝫ celoꝝ hoī regi q̄ fecit nuptias filio suo. Ubi Greg. Iste rex deꝰ pr̄ ē q̄ misit filiū suū i vtero btē marie ṽgis qñ xp̄s sūpsit humanitatē: ⁊ tūc oēs infantes nature humane facti sūt legitimi. Ergo pctōres i mā suetudine suscipite insitū ṽbuꝫ regratiādo sibi ꝙ dignatꝰ ē sumere naturā hūanā cuiꝰ rōne sumꝰ capaces eterne hereditat̄: nec amplius sumꝰ bastardi. Hoc vult p̄suadere thema. Juxta be. Ja. documētū. Abijciētes ⁊c.

¶ In isto sermone erūt due partes: scꝫ

Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.

Scd̄a erit de deuotione circa verbuꝫ icarnatum aīe purificate.

¶ Quātū ad p̄mā partē. Dn̄i si vultis intelligere misteriuꝫ incarnatōis: debetis notare illd̄ qd̄ dixi heri. Qñ xp̄s fuit natꝰ: pastores qui vigilabāt sup gregē venerunt ad visitandū beataꝫ virginē: ⁊ nox erat ita clara sicut dies. Et dicūt alique hystorie ꝙ tres soles in oriente apparuerūt. ⁊ de vultu beate marie virginis exibat quidā fulgor rōne cuius nemo poterat illā intueri. ⁊ ipsa peperit sine dolore: ⁊ adorauit eū genibꝰ flexis: ⁊ deosculabat̄ pedes ⁊ os eiꝰ. Christꝰ vero flebat sicut alij pueri. Beata virgo euꝫ pānis iuoluit: ⁊ q̄ nō habebat aliuꝫ locuꝫ: posuit eum in presepio. Tunc bos ⁊ asinus adorauerūt eū genibꝰ flexis. Sed q̄retis: pater dicite nobis quid dixit angelus pastoribꝰ. Primo annūciauit eis pacē factā inter deū ⁊ hominē dicēs. Gloria in excelsis deo: ⁊ in terra pax hoībꝰ bone volūtatis. Scd̄o dixit eis ꝙ irēt ad visitanduꝫ pueꝝ natuꝫ: qd̄ ipsi fecerunt. Et venerūt festināter per totā noctē ⁊ venerūt bethleē in crepusculo diei. Et videntes pueꝝ ⁊ mariā cognouerūt de verbo qd̄ fuit eis dictuꝫ per angeluꝫ. Dixerūt marie. Nos eramus in tali loco custodiētes gregē: ⁊ venit vnꝰ angelus cuꝫ maximo lumine ⁊ precepit nobis ꝙ veniremꝰ ad adorāduꝫ natū. Heu peccatores ⁊ domicelle si sciretis ꝙ hodie esseꝫ natus saluator mundi in bethleeꝫ: nunquid libēter iretis ad vidēduꝫ eū: credo ꝙ sic. Beati qui nō viderunt ⁊ crediderunt. Sitis securi ꝙ habetis maius meritū ad credēdum illum qui in sacramento altaris est: q̄ꝫ si fuissetis cū pastoribꝰ [ceteris paribus] Sed queretis a me: pater quid faciemus vt simꝰ participes sue incarnatōis: dico ꝙ oportet ire in bethleē p meditatiōeꝫ ⁊ desideriū; meditatio est memoratio: Quid

fecit xps pro nobis in ciuitate bethleez. Et
ibi tria videbimus.
Primo singularitatē ex parte parētis ꝛ plis.
Scđo humilitatē vtriusqꝫ.
Tertio veritatē rōne manifestationis.
¶ De primo. ysaie. vij. Ecce virgo ꝯcipiens in
vtero ꝛc. De scđo. Ezechiel. xliij. Porta hec
clausa erit ꝛ nō aperief ꝛ vir nō trāsiet p eā
quoniā dn̄s de' israel ingressus est p eā erit
qꝫ clausa pricipi. De tertio Aug. Eua luxit:
maria exultauit: eua lachrymas: ipsa gau-
diū dedit. ¶ Leuetis capita vr̄a dn̄i vadatis
in bethleē ꝛ videbitis singula. Primo v̄go
cōcepit ꝛ pepit sine dolore puerū emisit. qs
vnqꝫ talia vidit? Similiter ex parte prolis
videbitis singularia.
Eternitas capit nouitatē,
Immensitas breuitatē.
Claritas obscuritatem.
Sapientia infantiam.
Opulentia indulgētiam.
De primo Pau. ad Gal. iiij. Ubi venit pleni
tudo tēporis misit deus filiū suū natuꝫ ex
muliere factū sub lege ꝛc. De scđo loquitur
Pau. Ro. ix. ꝛ Isa. x. Uerbū abbreuiatū fa-
ciet dn̄s sup terraꝫ. De tertio Isa. liij. Uidi-
mus eū ꝛ nō erat in eo aspectus neqꝫ decor.
De quarto. Uagit infans inter arta positus
presepia. De. v. ij. Cor. viij. ppꝛ nos egenus
fact' est cum esset diues. Dn̄e burgenses ro
go vadatis in bethleem spiritualiter: ꝛ clau
datis ostia supra vos: nec dicatis pater no
ster nec aue maria: sed cōsiderate cū maria
ꝙ eternitas. i. de' etern' capit nouitatē: q2
nascef hodie de muliere. Ille q̄ est immen-
sus capit mensurā in presepio. Ille qui erat
pulchrior omnib' angelis capit vnius sacci
vel leprosi colorez. Ille q̄ hꝫ oēs diuitias: fit
hodie pauperrim' ꝛ ponif sup fenū. O pau
peres pctōres ꝛ mirabiles creature: q̄re nō
cōsideratis humilitatē magistri vestri. sper
nit pōpas ꝛ delicias ꝛ alias supfluitates. q.
d. Quid ꝓsūt luxurie: qđ pōpe: qđ auaricie?
quasi diceret nihil. vidistis ergo singularita
tē ꝛ humilitatē ex pte matris ꝛ ex pte plis.
Tertio opꝫ videre veritatē rōne manifesta-
tiōis. ¶ Dn̄i vadatis iterꝝ vadatis in bethle
em ꝛ videbitis aliud nouū: scꝫ modū mani
festādi. Fuit aūt natiuitas xpi dn̄i nr̄i decla
rata in celis: q2 tres soles apparuerūt in ele
mētis. q2 claritas fuit i aere sicut de die. Et
rome tēpluꝫ pacis cecidit. in plantis vinee
engadi floruerūt ꝛ dederūt florē ꝛ fructū. In
brutis bos ꝛ asin' adorauerūt. In hoībus
pastores adorauerūt. In angelis angeli an
nunciauerūt natiuitatē. O pauperes pctō
res cōsiderate ista mirabilia ꝛ agatis grās
xpo qui voluit oīa ista pro nobis facere. Et
sic suscipietis insitū verbū. Iuxta thema. b.
Jacobi assumptū. Abiiciētes oēm ꝛc.
¶ Quātū ad scđaꝫ partē. Dn̄e domicelle di-
catis mihi q̄ est illa inter vos q̄ vellet eē nu
trix illi' pulcherrimi filij. nūqđ nutritis fili
os vr̄os? Sed dicetis forte: pr̄ certe nos su-
mus nimis debiles. Iō opꝫ habere nutrices
Retineatis istud verbū si placet. Si vos es-
setis bone nutrires illos: nisi essetis multū
debiles. Iō expediēs eēt: ꝙ nulla nutrix da
ret eis lac nisi vos. Quia dicit pagan' aristo
teles: ꝙ nos ex eisdē sum' ꝛ nutrimur. Sic
tū secure ꝙ pueri tenēt semp ꝯditōes nutri
cis. Si ei nutriant de lacte capre tenēt cō-
ditōes capre. si vero mulieris meretricis te
nēt ꝯditōes ꝛc. Uirgo maria nutriuit filiū
suū: ꝛ si vult habere nutrices vult ꝙ sint vir
gines. Iuxta illō ps. Adducēf regi v̄gines:
post eā ꝓxie ei' afferētur tibi. Est aūt aduer
tēdū: ꝙ ad bene nutriendū pueros sex cōdi
tiones requirūtur. Et dicemus tres nunc.
Prima: puer est inuoluendus.
Scđa: puer est lauandus.
Tertia: puer est custodiendus.
¶ Leuate capita vr̄a domicelle credis vos ꝙ
ego fueriꝫ nutrix puerorꝫ? Audite. btā virgo
vult habere nutrices ad bn̄ nutriēdū filiuꝫ
suū. Primo ad inoluēdū vult habere duas: et
oꝫ ꝙ sint v̄gines: ꝛ certe ille virgies erūt feli
cissime. Pria leuat puerū ꝛ vocaf cordis me
ditatio. scđa cingit eū ꝛ vocaf charitatis affe
ctio. De pria ait ps. Meditatio cordis mei i
ꝯspectu tuo sp. De scđa. Cāti. i. Fasciculꝰ mir
rhe dilect' me' mihi iter vbera mea ꝯmora
bif. Pria excitat puerꝝ. Qn̄ aīa deuota quoti
die surgit meditādo p deuotōeꝫ ꝛ post cogi
tat bn̄ficia data a xpo quō scꝫ ē fact' hō pro
nobis tūc inoluif puer ihs a nutrice. Alia
virgo nutrix ē charitas q̄ amplexaf eū ꝛ ci-
git eū ꝛ tenet eū in sinu suo. Et istud ē verꝝ
de aīa deuota cogitat ꝙ sic de' dilexit eū ꝙ
ꝓpter illū scꝫ amorē dꝫ ipm seruare nec eū.

quoquo pacto offēdere. Scđo oꝫ lauare ipꝫ
puerū ꝛ ad ipm, lauandū oꝫ duas nutrices.
Prima vocatur cōfessio,
Secūda contritio.
¶ Confessio lauat lachrymis. cōtritio vero
cū lintheamīe tergit ꝛ luy met vng beguin
sur la teste gallice. vñ Prouerb. viij. Delitie
mee eē cū filijs hoim. Tertio opꝫ hr̃e duas
nutrices ad custodiēdum pueꝝ ne cadat in
ignez vel in aquā: oportet ꝙ sint virgines,
Prima seruabit intus,
Secunda exterius.
¶ Pria vocatᷣ cordis trāquillitas. Scđa ope
ris religiositas. p̃mi Regū. xxvi. filij mortis
estis vos q̄ nō custoditis dñz vr̃m xp̄m dñi.
Ad seruādū ergo xp̄z regē oꝫ hr̃e nutrices.
vnā stantē i domo: ꝛ aliā in porta. trāquil-
litas cordis seruat intus: q2 nō vult tenere
xp̄z cū pctō. Nō dꝫ aliq̄d relinq̄re in ꝯsciā: ꝛ
sic seruabit i pace xp̄z. Et ꝓ oppositū d2 Isa.
lvij. Cor ipij q̄si mare feruēs. Ille ei q̄ gau-
det i pctis ē sicut mare i ꝯtinuo tormēto et
motu. Operis v̄o religiositas stat i porta ꝛ
tꝫ ostiū clausuz ne aliq̄s itert. Tūc xp̄s ma-
net intus. Bon⁹ ei religiosus dꝫ eē emula-
tor scti ꝓpis. ſm Pau. q̄ nō dꝫ nec ꝓ estu nec
ꝓ frigore velle ꝙ pctm̄ intret aiaꝫ suā. Dñe
domicelle opꝫ ꝙ sitis tales nutrices: vel ali
ter eritis dānate. Post prādiuꝫ dicem⁹ resi-
duū. Nos orabimus deuꝫ: ꝙ ipse det nobis
grām in p̄nti ꝛ gl'iam in futuro. Amen,

¶ Eadē die post prandiū, Ser, xli.

Abijcientes oēꝫ imūdiciā ꝛc. Egredimini
ꝛ videte filie syō regē salo
monē i dyademate q̄ coro-
nauit eū mr̄ sua i die dspō
satōis illi⁹ ꝛ i die leticie cordis ei⁹. Cāticoꝝ
iij. ¶ Dñi ꝛ aie duote: hodie mane gloriosus
amic⁹ dei Lucas dixit: ꝙ pastores dicebāt.
Trāseam⁹ vsq3 ad bethleē ad vidēdū h̄ ver
bū qđ factū ē. q. d. Vadam⁹ in bethleē ad vi
dēdū puerū iesuꝫ. Ad cōiungēdū illā mate
riā isti dicit Salomō aiab⁹ deuot̄. Egredi-
mini filie syō: ꝛ videte regē salomonez. q. d.
Filie syō exeat̄ extra ꝛ veniat̄ visuꝫ regē sa
lomonē cū corona: q̄ sibi fuit data in die de
spōsatōis, Ego libēter quererē Salomoni

q̄d est dicere ꝙ debem⁹ exire ꝛ ꝙ vadam⁹ vi
suꝫ regē salomōez. Ille rex vocatᷣ salomō rex
pacificus: ipse ē xp̄s q̄ fecit vtraq3 vnū. Iste
rex pacific⁹ quē debem⁹ respicere ē xp̄s q̄ ta
li die nasci voluit ꝓpter nos ad pacē faciē-
dū inter deū ꝛ nos. ¶ Sꝫ q̄retis a me: pater
q̄re debem⁹ ire ad vidēdū eū: Dico ꝙ aliq̄s
exit ad. videnduꝫ reꝫ aliquā propter tria.
Primo ꝓpter nouitatem.
Scđo ꝓpter iocunditatem.
Tertio propter vtilitatē.
¶ Egredimini filie syon: ꝛ videte nouitatē.
Iere. xxxi. Creauit dñs nouū sup terrā. mu
lier circūdabit virū. Egredimini ꝛ videte io
cūditatē. ps. Lux orta est iusto: ꝛ rectis cor-
de leticia. Egredimini ꝛ videte vtilitatez.
Isa. lv. Oēs sitiētes venite ad aquas: ꝛ q̄ nō
habetis argentū ꝓperate emite comedite:
emite absq3 argēto absq3 vlla cōmutatiōe
viuū ꝛ lac. ¶ Dñe domicelle nūquid vaditis
visum mulieres in puerperio: ꝛ philocapti
vestri nunq̄d vadūt ad vidēdū vos: Verbū
istud est satis rusticuꝫ ꝓ materia hodierne
diei. Sꝫ hoc vnū incidēs ē. veniam⁹ ad ma
teriā. si nos essem⁹ boni ꝛ tales q̄les debem⁹
eē nūq̄ libētius iremus ad vidēdū aliq̄d q̄3
ad vidēduꝫ saluatorē nostrū. Nos aūt vadi
mus ad vidēdū rē aliquā propter nouitatē:
ꝛ iocūditatē: ꝛ vtilitatē. Nouū fuit certe: ꝙ
vna mulier portaret virū perfectū. nō fuissꝫ
aūt nouū si ipsa portasset vnū filiuꝫ. ꝓpter
hoc aūt ille puulus d2 esse vir: q2 ille puul⁹
in presepio erat plen⁹ sapiētia ꝛ virtute si-
cut nūc ē i celo. Et ad hoc isinuādū dicit Ie
re. Nouū fecit deus ꝛc. q2 muler circūdabit
virū. Scđo debemus exire ad vidēdū iocū-
ditatez. nihil iocūdius q̄3 audire deū eē na
tum. Angelus eñ nō fuit mentitus dicēs.
Annuncio vobis gaudiū magnū q2 nat⁹ est
hodie saluator. Magna iocunditas dꝫ esse
pctōribus q̄ cogitāt ꝙ deus descēdit vt det
eis miam. sicut iocunduꝫ est hoi incarcera-
to videre iudicē venientē ad eū liberanduꝫ.
Tertio debem⁹ egredi ad videndū vtilita-
tem. Magna ei fuit vtilitas incarnatiōis
xp̄i: qm̄ pauperes pctōres q̄ nō erant digni
mia dei ipse fecit eos dignos. Iō dicit Isa.
Venite ꝛ emite absq3 auro ꝛ argento. Abs-
q3 argēto grē ꝛ auro gl'ie: Venite inq̄3 ꝛ red
dite vos filio ꝛ matri eius, Dñi vaditis ad

videndū in puerperio matronas seu mulieres sine muneribꝰ: certe nō. Precepit ei dn̄s in lege Moysi Exo.xxxiiij. Nō apparebis i ɔspectu meo vacuꝰ. Iste filiꝰ natus de nouo nō q̄rit aliq̄d: cū ipse sit diues. Dn̄i ē terra ꝛ plenitudo eiꝰ orbis terraꝝ ꝛc. Et tñ ipe dicit. pauper sū ꝛ in labore a iuuētute mea. qui igit̄ egenꝰ factꝰ est pro nobis nō q̄rit aliq̄d tpale. Uos domicelle habetis aliq̄d ad danduꝫ regi nato: ꝛ vos officiarij si veniretꝭ ad aliquā mulierē nunq̄d daretis sibi vnā bagā. Iste paruulus q̄ vocat̄ iesus q̄ iacet super fenuꝫ nō q̄rit res tpales a vobis. Quid ergo portabimꝰ sibi ꝛ matri eiꝰ: habetis ne aliq̄d pauperes pctōres ad dāduꝫ sibi. Communiter mulieribꝰ parturiētibus portātur fructꝰ noui ꝛ des gateaulx gallice ꝛ aues. Nunq̄d ille q̄ paruo lacte pastꝰ ē vellet ista: certe nō. quid igr̄ offeremꝰ: Uadatꝭ ad Isa. q̄ dicit Isa.liij. ꝙ posuit deꝰ in eo iniq̄tates oīꝫ nr̄oꝝ. ꝛ Michee.vij. Deponet iniq̄tates nr̄as: ꝛ ꝓiciet i ꝓfūdo maris oīa pctā nr̄a. Dn̄i ibitis ne ad vespas: si sic respiciatꝭ v̾ginē genibꝰ flexis añ paruulū ꝛ q̄ratꝭ puulo ꝛ matri eiꝰ: quid vobis placet: q̄d dabimꝰ vobis hodie: Sūt mille q̄drigēti nōagita q̄tuor āni si fuissetꝭ q̄d dedissetꝭ filio: Ipse xp̄s respōdit ꝛ dicit: ꝙ nō vult vr̄a bōa tpalia: ſ; pater misit me huc ꝓpter vos ꝛ p̄cepit mihi ꝙ portē oēs iniq̄tates vr̄as. ꝛ poterat dicere xp̄s. Ecce spatulas meas v̾ginales date mihi pctā vr̄a. S; q̄retis a me q̄d hoc est dictu portare pctā nr̄a. dico ꝙ ē in cōtēplatiōe ꝛ recordatōe doloꝝ quos xp̄s portauit ꝓ nobis. relinquere malā vitā. Habetis hystoriā d̄ vna muliere dissoluta q̄ discurrerat ꝑ vniuersuꝫ mūdū sicut canis: ꝛ imūda erat: q̄ incepit cogitare suā vitā vilē ꝛ volebat se despare. Tūc subito incepit cogitare īfantiam xp̄i ꝛ dicere intra se. Dn̄e vos fuistis paruus filiꝰ: sed filij stati pacificant̄ ꝛ ɔtētant̄ ꝓ causa parua vt ꝓ pomo. dn̄e vos fuistis ꝛ fleuistis inter bestias: ego suꝫ vilior illis nō audeo recurrere ad passionē vestrā: ſ; recurro ad natiuitatē vr̄am. ꝛ sic fuit certificata ꝙ pctm̄ erat sibi deletū ꝛ gr̄a ei data ꝓpter spem positā in natiuitate. Uolo dicere ꝛ ꝑsuadere vobis vt veniatis ad regē Salomonē ꝛ portetis pctā vr̄a ꝛ petatis veniā ꝛ eritꝭ participes sue īcarnatōis iuxta thema preassumptū. Abijciētes oēm ꝛc. Ut hoc facilius possimus adipisci implorabimus gr̄am spūssancti dicendo. Aue maria.

¶ Abijcientes oēm imundiciā ꝛc. More solito mouet̄ q̄stio terminata in thema. ꝛ p̄sertim a be. Tho.iij.pte ꝛ in.iij.a sctō Bonauē. di.ix.tertij. Utrū latria debeat honorari virgo maria. R̄ndet ꝙ cū virgo sit pura creatura ꝛ latria debeat̄ soli deo: nō sibi debet̄ latria: q: tñ beata v̾go obtinet dignitatē sup oīes creaturas sub deo: q: est mater dei et hoīs. ꝛ istud donū est tāte dignitatis ꝛ excellentie ꝙ sub deo nō pōt maiꝰ donū cōmunicari creature. ideo ipsa dꝫ honorari maiori honore post deū sup oēs creaturas: ꝛ hic vocat̄ iperdulia. ¶ Leuate capita. Dn̄i habetis voluntatē habendi ꝑadisuꝫ: habetis bonū animū vos saluādi. Heu bene vellemꝰ ſ; expectamꝰ vsq; ad mortē: certe ponitis vos i magno ꝑiculo. Dn̄i cū tunica rubea velletis ne mori in tali statu in quo estis nūc: Lusistis ista nocte au glic. Et vos domicelle q̄ ostēditis pectora vr̄a: ꝛ tu q̄ rides respicis ne meretricē tuā: Dicetis pater credo ꝙ nullꝰ est q̄ velit mori sicut viuit. O pctōres q̄d cogitatis: ꝛ rerū q̄d expectatis. capite bonū cor ꝛ animū: ꝛ dn̄s iuuabit vos. habetꝭ extra de imunitate eccl'a.c. iter alia. ꝛ huic cōformat̄ lex ci. C. de his q̄ ad eccl'iaꝫ cōfugūt. l. p̄senti. ꝙ cōfugiētes ad eccl'iaꝫ cā libertatis petende ab eccl'ia saluant̄ taliter ꝙ cā supplicij nō liceat extrahi sub pena crimis lese maiestatis. De isto tēplo ad q̄d recurrere debemus habet̄ Joh.ij. Soluite tēplū hoc ꝛ in tribꝰ diebꝰ edificabo illud. Hoc aūt dicebat de tēplo corporis sui. dicit etiā Greg. ꝙ beatissima dei virgo est tēplū dei sacrariū spiritussancti. Dn̄i tēpla dei ꝛ eccl'ie custodiūt ad se fugiētes. Sic etiaꝫ xp̄s qui est tēpluꝫ ꝛ beatissima virgo etiā saluat ad se cōfugiētes. Nunq̄ȝ eccl'ia sic fuit cōsecrata sicut natiuitatis xp̄i: nec eodē modo dedicata sicut virgo. Ideo dicit Bernar. Quis sileat miaꝫ tuā o beata virgo. quicunq; inuocauerit te nūq̄ȝ sētiet se r̄pulsū. Iō pctōres dicat vnusquisq; in corde suo. Cōmisi grauissimū peccatū ꝓpter q̄d me oportet cōfugere ad templū xp̄i ꝛ ad btām virginē detestādo pctā ꝛ sic eritis ꝑticipes īcarnatōis xp̄i. iuxta thema preassumptū. Abijcientes oēm ꝛc.

¶In isto sermone erunt due partes.
Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.
Scḋa erit de aie peccaric̄ ꝟtuosa purgatõe

¶Quãtu3 ad primã partẽ. Dñi ꝛ aie deuote hodie mane diximꝰ ꝙ postq̃ btã virgo venit in bethleẽ nõ repperit q̃ eã vocaret: ideo declinauit ad phallã ꝛ ibi pepit ĩfantẽ ꝛ posuit eũ sup fenũ. diximꝰ eñ quõ pastores venerũt adorare puerũ natũ. Restat dicere ꝙ videamꝰ de illo qḋ dr̃ i euãgelio magne misse. Dicit ergo Lucas trãseamꝰ vsus bethleẽ ꝛ videamꝰ hoc verbũ qḋ factũ ẽ. Uideamꝰ inq̃3 hoc verbũ. pmo i eterna emanatõe: q2 i pncipio erat ꝟbũ. Scḋo i pductiua rerꝝ creatiõe: q2 oia p ipsu3 facta sunt. Tertio i hũanitatis assumptione: q2 verbũ caro factũ est ꝛ habitauit in nobis. In prima pte tãgunt quattuor cõditões. Pria tãgit emanatiões eternales ibi. In pncipio erat verbũ. Scḋa psonalẽ distinctõem ibi: ꝛ verbũ erat apud deũ. Tertio cditões essentialẽ ibi: ꝛ deꝰ erat verbũ. Quarta eṫnitã eternalẽ ibi: hoc erat in pncipio apud deũ. ¶Leuate capita vr̃a. dñi hodie diximus tres missas: rogo deũ ꝙ sint ad saluationẽ qui audiuerũt ꝛ dixerũt, ꝛ significãt tres natiuitates xp̃i: sc3
Primo eternalem.
Scḋo temporalem.
Tertio spiritualem.

¶Natiuitas eternalis ẽ tam alta ꝙ nemo eam capere põt. Jõ Isa. liij. dicebat. Generationẽ eiꝰ q̃s enarrabit. Et in signũ huiꝰ natiuitatis diximꝰ missã in nocte: q2 sicut nox est obscura: ita intellectꝰ nõ põt capere istã generatõe3 diuinã. Alio mõ põt exponi de prĩbus antiq̃s existibꝰ in limbo: ꝛ ꝓpter hoc habuimꝰ missa3 i aurora q̃ est parũ clara ꝛ parũ obscura. ꝛ ita ẽ ꝯscia disposita ad deũ. ꝛ de ista põt expõi illḋ xp̃i. Quicũq3 fecerit volũtatẽ patris mei q̃ in celis est: ipse meꝰ frater ꝛ soror ꝛ mater ẽ. Math. xi. Et illa natiuitas est semi obscura ꝛ semi clara. Natiuitas vero tpalis ẽ qñ xp̃s exiuit de vtero virginis ꝛ qñ dies illuxit in mũdo: tũc viderũt oẽs fines terre salutare dei nr̃i. Dico ergo de istis natiuitatibꝰ ꝓ declaratõe euãgelij magne misse: tũc dicendũ est de natiuitate eterna ꝛ diuina: ꝛ in toto euangelio Joh. qḋ cantat in missis maiori sunt quattuor cõditiones. Prima tãgit cũ dr̃. In principio erat verbũ. Primã generationẽ cõcedũt omnes pagani. Concedũt eni3 oẽs ꝙ deꝰ est intelligens ꝛ pducit in se intellectionẽ. ꝛ sic deꝰ pducit verbũ ĩfinitũ. Sicut eñ homo hñs intellectõe3 in eo est itellectio: sic in deo p̃re est filius p circũincessiõem. Scḋa ꝓpositio in trinitate ẽ psonalis distinctio ꝛ notatur cũ dr̃. ꝛ verbũ erat apud deũ. ꝛ ibi capit deũ i. apud patre3: ꝛ apud ẽ dictio trãsitiua. Tertia ꝓpositio ꝙ pater ꝛ filiꝰ sunt participantes in eẽntia: ꝛ istud notat cũ dr̃. Et deus erat verbũ. Et ibi deũ capit essentialiter vt est cõmunis tribus psonis. Et deꝰ erat verbu3. hoc est filiꝰ est deꝰ sicut p̃r ꝛ spũs sctũs. Quarta propositio notat cũ dr̃. hoc erat in principio apud deũ. i. eternaliter ꝛ ꝑpetualiter et sine mutatione fuit. Unde mutatio ẽ impossibilis apud deũ. ideo i principio erat verbũ: ꝛ verbũ erat apud deũ. Et cũ dr̃ filiꝰ est posterior: falsu3 est ẜm diuinitatẽ sed nõ ẜm humanitatẽ. ideo filiꝰ triplici vocabulo noiatur sc3 filij: verbi: ꝛ splendoris. In filio notat nature cõformitas. In verbo geniture spiritualitas. in splendore ꝓcedẽtis coeternitas. De pmo in ps. Dñs dixit ad me: filius meꝰ es tu ego hodie genui te. De scḋo ps. Eructauit cor meũ verbũ bonũ. De tertio ad Hebr. i. Qui cũ sit splẽdor glorie ꝛ figura substãtie ꝛc. Dñi materia est difficilis multũ: ẜ vt simplices illã possint itelligere scriptura vocat scḋa3 psonã trinitatꝭ triplici noie. Primo filiũ vt oñdat eiusdẽ nature cũ p̃re. ꝛ vocat ꝟbũ vt oñdat ꝙ spũalitꝰ eternaliter a p̃re ꝓcedit. Uocat etiã splẽdor ad oñdẽdũ ꝙ ẽ coeternꝰ p̃ri. Dñi grãmatici estꝭ hic audite me. scitis q̃re filiꝰ dei vocat ꝟbũ. Nũq̃d dicitis in grãmatica vr̃a. Sũa ꝟborꝝ quot sũt. ꝛ dicitis ꝙ sunt q̃nq3. Sic etiã verbũ in diuinis l3 sit vnũ: tñ dr̃ q̃nq3 ꝓpter diuersos effectꝰ q̃s exercet circa nos. dr̃ ei sc3
Primo verbũ actiuũ: q2 oia creauit.
Scḋo ꝟbũ passiuũ: q2 dolores nr̃os portauit
Tertio verbũ neutrũ: q2 nec deus nec homo tm̃modo sed deus ꝛ hõ simul.
Quarto verbũ deponẽs: quia deposuit oẽs iniquitates nostras.
Quinto verbũ cõe: q2 nõ est psonarũ acceptor: sed oẽs saluat qui volunt.

¶Leuate capita. Dñi fuistis i scholis: alias

cū ego essez ꝑuus magister me⁹ docuit me
qnqꝫ genera vboꝝ: scꝫ actiuū ꝛc. Uerbū acti
uū dr̄ fili⁹ dei: qꝛ ꝑ ipm oīa fcā sūt. Dr̄ passi-
uū: qꝛ oīs nostros dolores ipse portauit et
vulnerat⁹ est ꝓpter iniqtates nr̄as Jsa. liij.
Et dr̄ neutrū: qꝛ solū de⁹: sed de⁹ ꝛ hō. dr̄ etiā
deponēs: qꝛ oēs iniqtates nr̄as deposuit. dr̄
cōe: qꝛ nō tātū vni ppl'o: ſ oib⁹ indifferēter
regnū celoꝝ aperuit. O verbū bonū o vbuz
suaue. O pctōres si dānemini poteritis ne
dicere malū de isto vbo. Credo certe ꝙ nō.
nunqꝫ aliqs pr̄ fecit ꝓ filio qꝫtum ipse pro
pctōrib⁹: iō istud verbuz etiā vocat̄ fili⁹ dei
Uerbū increatū originali emanatione.
Uerbū incarnatū tpali assumptione.
Uerbū crucifixū corꝑali passione.
Uerbū beatificū eterna refectione.
O pctōres vultis comedere de isto verbo in
eterna refectiōe: opꝫ ꝙ trāseatis vsqꝫ beth-
leem ꝛ est glīa ꝑadisi vbi est filius ꝛ fons to
ti⁹ boni quē sepe meditari debem⁹ ꝛ ad euz
suspirare per depositionē pctōꝝ. iuxta beati
Jacobi documētū. Abijciētes oēm ꝛc.
¶ Quātū ad scdāz partē. Dn̄i si placꝫ loqua
mur de filio nato. Si vos burgēses habere
tis istum filiū ad nutriendū et non habere
tis nutricē: vos dareꝫ elemosynā illi vt nu-
triret̄. Estis hic tunice descarlate: nunquid
datis pueros vr̄os ad nutriēdū: lꝫ habeatis
posse nutrire. credo ꝙ faciꝫ ꝓ voluptatibus
vr̄is. Et vos domicelle q̄ habeꝫ tūicas ap-
tas: nūqd mariti vr̄i sūt cornuti ꝛ ducūt vos
ad bācqta qꝫuis nō sit hodie dies loqndi de
ista materia nec carpēdū vicia tm̄: qꝛ pctā
vr̄a ascēderūt vsqꝫ ad deū. Dn̄i oꝫ loq de cō
silio regꝫ āglie. Sicut ego ītelligo fuit semel
habitū ꝯsiliū si deberēt bellare ꝯtra vos: et
maior ꝑs dixit ꝙ ipsi debebāt esse flagelluz
ad puniēdū pctā vr̄a. Et cū nunqꝫ fuerint
maiores luxurie iniusticia ꝛ rapine qꝫ nūc.
Jdeo decretū fuit vt venirent. Habetis dn̄i
litterā ꝙ eritis viuētes anno seqnti: nun-
qd sūt multi mortui ab āno citra: forte vos
eritis en basse terre vna dieꝝ. Quid igit̄ fa-
ciem⁹ pr̄. Certe oꝫ habere vnā nutricē vt par
uulus hodie nat⁹ bene nutriat̄. Dixi hodie
mane sex nutrices. Diximꝰ duas pro inuol-
uēdo pueꝝ: duas ꝓ lauādo: duas ꝓ custodi
endo. O pꝫ nūc dicere de alijs nutricib⁹. opꝫ
enim habere duas ad nutriendum.

Prima est misericordia in opere.
Scd̄a est mansuetudo in ore.
¶ De prima Mathei. xxv. Esuriui ꝛ dedi-
stis mihi māducare. Jsta prima nutrix dat
lac ꝛ polētā. de scd̄o Eccl'. xviij. Ardorē refri
gerabit ros sic ꝛ verbū meli⁹ qꝫ datū. Jlli er
go dn̄i q̄ dāt elemosynā pauꝑib⁹ amore isti⁹
paruuli isti nutriūt hūc paruulū. Sūt etiā
alie due quaꝝ vna eū portat: alia sustentat
euz ne cadat. Prima vocat̄ obedientia: scd̄a
assidua circūspectio. De prīa prime ad Coꝝ.
vi. Glorificate ꝛ portate deuz in corꝑe vr̄o.
De scd̄a. i. ad Coꝝ. x. q̄ se existimat stare vi-
deat ne cadat. ꝛ p̄s. Jn manib⁹ portabūt te.
Dn̄i due nutrices reqrunt̄ ad portādū chri-
stum. Obediētia tenet eū in brachijs suis.
Jlle q̄ facit qd̄ de⁹ p̄cepit dr̄ portare filium
dei. Sed circūspectio assidua siue discretio
cōducit: ꝛ est qn̄ aliqs fugit occasionē peccā
di: ꝛ sic hēm⁹ qttuor nutrices. duas ad nu-
triēdū: duas ad eū deducēdū. vltimo restat
illi puero assignare nutrices q̄ dormiāt cuꝫ
eo: ꝛ sibi assignabimus duas.
Prima vocat̄ sancta deuotio.
Scd̄a gratiarum actio.
¶ De prīa scribit̄ in p̄s. Jn pace in idipꝫ ꝛc.
De scd̄a p̄s. Miseratōes ei⁹ suꝑ oīa opa ei⁹
ꝛ Jsa. lxiij. Miserationū dn̄i recordabor lau
dē dn̄i suꝑ oībus q̄ reddit nobis. Dn̄i quis
vult ducere ad cubandū xp̄m: vel qui vult
cubare in lecto suo: oꝫ ꝙ habeat deuotiōeꝫ
i. cū gaudio iocūde ꝛ lete seruire creatori suo
Sꝫ petetis a me q̄ d vocat̄ gratiaꝝ actio. Di
co ꝙ est regratiari dn̄o deo de beneficijs col
latis nobis. Dn̄i ꝛ pauperes pctōres si sal-
uator mūdi essꝫ nūc hic sicut fuit in bethle
em. Nūc sūt mille quadrigēti nonagitaqt-
tuor: vtrū reperiret aliquē in hac villa q̄ vel
let eū nutrire. Quid dicitis dn̄i qui estis de
ista ꝑte: si iste filius ꝑuulus plorādo quere
ret a vobis elemosynā nunqd faceretis euꝫ
nutrire: dicatis veritatē in ꝯsciā vr̄a vos vsu
rarij īdurati raptores mercatores dolosi lu-
sores pipeurs gallice. certe puer iesus nō nu
tritur de talibus cibis nec ī tali vita. Uos
dn̄i sacerdotes qui expoliatis eū et exponi-
tis bona eius inutiliter ludendo: q̄ depre-
damini eū qꝫtum ī vobis est: quō daretis ei
cū aufertis. ꝛ vos sacerdotes q̄ relinquitis
curas vr̄as: vos religiosi ꝓprietarij: vos pre

dicatores bullaꝝ nutrit̄ eū certe nō: Ubi er
go nutrit̄ puer iesus: nō ī hierl'm ī magnis
pōpis: ſ in bethleē. i. in hūilitate. O pecca⸗
trices aīe vultis audire quō viuebat xp̄s: ī⸗
terrogate eū rogo ī ſpū ꝯtēplatōis ⁊ dicat̄.
O bōe ⁊dulciſſime ieſu quō viuit̄ ⁊ de q̄ nu
trimī. Et ip̄e dulciſſimꝰ ieſus ſi placeat ſibi
loq̄ r̄ndebit Lu. ix. Uulpes foueas hn̄t ⁊ vo
lucres celi nidos filiꝰ āt hoīs n̄ hꝫ vbi caput
ſuū recliet. q. d. Heu pctōres nō habeo domū
neq̄ puluiar vbi caput recliēꝫ. vos domicel
le credit̄ nutrire xp̄ꝫ ī pōpa ⁊ ī appatu veſti
uꝫ vr̄aꝝ ⁊ ī ſtatu amoris diſſolluti cū ruphi
anis ⁊ ribaldiſ v̄ris. roget̄ eū hortor ⁊ mōeo
q̄tū poſſuꝫ vt det vob̄ gr̄aꝫ ī p̄nti bn̄faciēdi
⁊ ī futuro gaudere cū ſctis ſuis ī gl'ia. amē.
¶ In die ſcti Stephani de mane. Ser. xlij.

Bijcientes
oēꝫ imūdiciā ⁊c. Hierl'm
hirl'm q̄ occidis ꝓphetas
⁊ lapidaſ eoſ q̄ ad te miſſi
ſūt Math. xxiij. Dn̄i ⁊ aīe
deuote ſpūſſctūs ꝑ os ſapiē. heri nos admo
nebat ꝙ irem̄ viſuꝫ puerū regeꝫ xp̄ꝫ in tu⸗
nica ſeu corona nr̄e humanitatis: ⁊ dicimꝰ
ꝙ nos vadimꝰ viſuꝫ aliq̄d ꝓpter tria: ſcꝫ
Primo propter nouitatē.
Sc̄do propter iocunditatem.
Tertio propter vtilitatem.
¶ Ideo bono iure debemꝰ diſponere ꝯſcias
nr̄as ad vidēdū ieſuꝫ ꝓpter nouitatē iocū⸗
ditatē ⁊ vtilitatē nr̄aꝫ. hodie eccl'a ponit an̄
oculos paſſionē ſcti ſtephāi vt ponamꝰ nos
ī bono ſtatu ⁊ ſimꝰ ꝑticipes huiꝰ feſti nata⸗
lis dn̄i: ⁊ ad honorē btiſſimi Stephāi legit̄
euāgeliū in q̄ ponit̄ ꝓ themā. Hirl'm hirl'm
⁊c. ⁊ icipit euāgeliū. Ecce ego mitto ad vos.
Rogo dn̄i vt verbū p̄dictū nō verificet̄ de
vobis ⁊ de ciuitate iſta. Glorioſus dei amicꝰ
btūs Stephanꝰ martyr an̄ mortē ſuā dice⸗
bat. hirl'm hirl'm ⁊c. ⁊ xp̄s an̄ eū dixerat. q̄ro
a vobis dn̄i dicat̄ an ſi xp̄s eēt ſup terrā poſ
ſet dicere de ciuitate iſta illō qō ſcribit̄ Ma
thei. xi. Ue tibi corozaiꝫ: ve tibi bethſaida:
q2 ī thiro ⁊ ſydone facte eēnt v̄tutes q̄ facte
ſūt ī vobis olī ī cilicio ⁊ cinere p̄niaꝫ egiſſēt
Dn̄i credo ꝙ multe ciuitates ſūt in regno ī
q̄bꝰ ſi haberēt tāta media ad ſaluādū aīas
ſuas ſicut vos facerēt lōge maiorē p̄niam
q̄ vos facitis. Ciuitas hirl'm noluit bn̄ age
re ꝑ predicatōeꝫ xp̄i neq̄ aploꝝ: ſ ꝑſeq̄ban
tur eos q̄ mittebant̄ ad eis predicādū diui⸗
na v̄ba. Ideo tandē Stephanus fuit lapi⸗
datꝰ. Sꝫ q̄retis a me q̄d fecerat btūs Ste⸗
phanꝰ. R̄ndet Lu. in epl'a dicēs. Stephanꝰ
plenꝰ gr̄a ꝯtra pctm̄. Ste. plenꝰ fortitudīe
ꝯtra puſillanimitatē. Erat em̄ cor eius cō⸗
fidēs in dn̄o ⁊ faciebat ſigna ⁊ ꝓdigia ma⸗
gna in ppl'o. ¶ Sꝫ q̄d p̄dicabat btūs Ste.
Dico ꝙ ꝑdicabat legē Moyſi fuiſſe adim⸗
pletā ī xp̄o. Sc̄do xp̄ꝫ a mortuis reſurrexiſſe
Tertio ieſū ī celū aſcēdiſſe: ꝓpt̄ qō fuit lapi
datꝰ iō d̄r ꝓthomartyr. Licꝫ ei ſctūs Jo. ba
ptiſta fuerit martyriſatꝰ tn̄ martyriū Johā
nis fuit q2 repħēdebat pctm̄: ⁊ illud nō tā⸗
gebat fidē. Quiſ etiā īnocētes ſubierit mar
tyriū ī odiū xp̄i: tn̄ n̄ ꝯfeſſi ſūt fidē v̄baliter.
btūs aūt Ste. vocat̄ ꝓthomartyr: q2 primꝰ
ꝓ ꝯfeſſiōe fidei mortuꝰ ē. Ideo de ip̄o dicit
eccl'ia. Mortē quā xp̄s dignatꝰ ē ꝓ nobis
pati: hāc primꝰ reddidit ſaluatori. xp̄s mor⸗
tuꝰ ē ī mēſe martij: ⁊ Ste. tertia die augu⸗
ſti. Chriſtꝰ exut̄ veſtibꝰ ī cruce orabat ꝓ cru
cifigētibꝰ eū. Btūs ſtepha. vt lucas memīt
poſit̄ genibꝰ veſtibꝰ nudus recipiēdo ictꝰ la
pidū dicebat. O dn̄e ieſu ne ſtatuas illis h̄
pctm̄ ⁊c. Et ſicut oratio xp̄i ꝓfuit latroni ⁊
q̄buſdā q̄ ꝯuerſi ſūt. Ita orō Stephāi ꝓfuit
Pau. de q̄ Aug. Si orō ſtephani nō iterue⸗
niſſet eccl'ia Pau. nō habuiſſet. btūs Pau.
erat in paſſiōe Ste. ſicut p̄poſitꝰ des mare⸗
chaux gallice: ⁊ dicebat ꝑcutite fortit̄: et tn̄
orō ſtephani fuit ſic v̄tuoſa ꝙ Pau. nō fuiſ
ſet xp̄ianꝰ niſi exhibita fuiſſꝫ: de q̄ admirās
eccl'a cātat. Scte dei p̄cioſe ꝓthomartyr ſte
phane. O pctōres dicamꝰ dn̄o ieſu cū eccl'ia
Da nobis dn̄e imitari qō colimꝰ vt diſcamꝰ
⁊ inimicos diligere ⁊c. ⁊ ſic debemꝰ deū ora
re ꝓ īimicis nr̄is ſicut Ste. ꝓ ſuis. Credo ei
ꝙ ſicut fuit charitatiuꝰ ī terris nūc magis
ē in celis. Iō q̄ramꝰ ſibi elemoſynā. ſi ei ro⸗
gauit ꝓ ꝑſecutoribꝰ ſuis: q̄to magis orabit
ꝓ nobis vt poſſimꝰ eē ꝑticipes ſolēnitatis
et'ne. n̄ ei h̄ poſſumꝰ niſi ſimꝰ purgati ⁊ hēa
mus miaꝫ dei. Et iō rogemꝰ eū vt ip̄e iterce⸗
dat ꝓ nobis. Hoc iaūt aſſeq̄ poterimꝰ ꝑ iter
ceſſionē virginis marie dicēdo. Aue ⁊c.
Abijciētes oēꝫ ⁊c. More ſolito mouet̄ q̄ſtio

terminata in doctrina magistroꝝ nroꝝ theologoꝝ ⁊ pſertim a btō Thoma in.iij.ſcrip. diſti.ix.⁊.iij.pte.q.xxv. Dixim⁹ heri ꝙ talem honorē debem⁹ hūanitati xp̄i cōiūcte diuinitati: qualē nō debem⁹ alicui creature pure; ⁊ ille honor vocaṫ latria: ⁊ ꝙ mr̄i ei⁹ debetur maior honor ꝙ̄ cuicūqꝫ alteri creature pure: ⁊ ille honor vocaṫ ipdulia. Quero nūc vtrū xp̄s ſm hūanitatē poſſit dici fili⁹ adoptiuus patris: Beat⁹ tho.di.ꝙ adoptio tria requirit: ⁊ hoc di. magr̄ allegādo Ambroſiū ſup eplam ad Roma. inqt. Legi relegi: ⁊ filium dei adoptiuū nō inueni. q: adoptio pſupponit extraneitatē: ſ₃ xp̄s nō fuit extraneus: ſ₃ gr̄a ei ſp̄ debebaṫ. Sed ipe replicat pmo ponēdo ꝙ angeli ſint in gratia creati: et virgo fuerit pſeruata a pctō: nō fuerūt extranei: ideo nō ſūt filij dei adoptiui. Dič igr̄ Scot⁹ ꝙ hoc pſuppoſito. ſ. ꝙ fuerint in gratia creati: tn̄ fuerūt extranei negatiue: q: eē āgelicū ⁊ eſſe ꝟginis glioſe pus natura pceſſit grām: ⁊ in illo priori fuerūt extranei negatiue. S₃ hic ē vnū dubiū. videṫ em̄ ꝙ etiā humanitas xp̄i q̄tū ad eē nature pceſſit gratiā: ⁊ iō hūanitas fuit extranea. ſed illō eſt verū quo ad eē cognitū: nō tn̄ quo ad eē ſubſiſtentie ⁊ ypoſtaticū. q: illud eē ypoſtaticum fuit i ſuppoſito diuino: ⁊ iō pceſſit grā₃ quo ad eē ſubſiſtētie. ¶ Leuate capita. Dn̄i vultis habere paradiſū: Dixi heri ꝙ o₃ ꝙ veniatis ad tēplū ad hn̄du₃ libertatē. Dixi vobis ꝙ hūanitas xp̄i ē tēplū dei ⁊ etia₃ beatiſſima virgo. Dicitis forte i animis vr̄is: ꝙ venietis ad tēplū iſtud. bn̄ dicitis: ſ₃ nō totum habetis em̄ legē ciuilē. ff. p ſocio. l. ſi nō fuerit. ꝙ iniqſſimū ſocietatis gen⁹ ē velle pticipare in lucro ⁊ nolle ſubijci in dāno. Hētis etiā ex̄ de reg. iu. li. vi. Rōni cōgruit vt ſuccedat in onere q̄ ſubſtituiṫ in honore. Et habetis vnū gloſatorē. ſ. Joh. monachi: ⁊ allegat duos text⁹. Prim⁹ hr̄ de ſolutiōib⁹ i antiquis ca. i. Scd̄s hr̄. C. de fideiuſ. l. i. Paulus ij. Cor. i. Sicut ſocij paſſionū eſtis: ſic eritis et conſolatiōis. et Bern̄. ſup cātica dicit. O bone ieſu q̄t ſūt ſup terrā q̄ tecū vellēt habitare in celo: ſ₃ pauci ſūt q̄ vellēt tecū ſociari in pena ⁊ labore. Jdeo dr̄ Math. xxvi. Oēs eo relicto fugerūt. Dn̄i quid vobis videṫ vultis ſaluari: videtis infantē nouiter natum lachrymātē: lachryme ei⁹ nō dāt nobis materiā ridendi neqꝫ iocādi: neqꝫ ludendi. pauptas eius i pāniculis nobis familiariter oſtenſa nō dat nobis materiā pōpādi ⁊ frigandi nec corpus ornādi: frigus ⁊ amaritudo quō ſuſtinet in corpore: nō dat nobis exēplum viuēdi laute his dieb⁹: neqꝫ i luxurijs pmanendi. Quale remediū: Dico ꝙ debeṫ permanere in bono ſtatu: ⁊ ſic poteſtis facere bona opera ardua ⁊ excellentiſſima vtuṫ ſicut Stephan⁹ ſaltim cuſtodire vos a peccatis: quo facto eritis participes icarnationis xp̄i. Juxta beati Ja. docu. Abijciētes ⁊c.

¶ Jn iſto ſmōe erūt due partes pncipales.

Prima erit de ſacratiſſimo verbi incarnati nomine.

Secunda erit de purgatione atqꝫ mūdicia peccatricis anime.

¶ Quantū ad pmā partē ſi recordamur eorum q̄ dixi a pricipio iſtius aduēt⁹: poteſtis clare itelligere miſteriū incarnatiōis. Dixi vobis ꝙ totū miſteriū incarnationis i quīqꝫ partes diuidebaṫ. Finaliter vidim⁹ quō fuit ſenſibiliter icarnatio xp̄i nobis exhibita. Vidimus quō virgo venit in bethlee₃ et non inuenit aliquē qui hoſpitareṫ eā ⁊ māſit prope beſtias ⁊ paſtores viſitauerūt ea₃: nunc videndū ē de noīe pueri. Videmus ꝙ quando puer natus eſt: tūc pater querit patrinos ad imponēdū ei nomē. Jdeo i iſto ſexto miſterio videbim⁹ nouē p ordinē: ſc₃.

Primo ꝙ nomen ſaluatoris fuit chriſto impoſitum.

Secūdo qualiter fuit a patre eternaľr pnominatum.

Tertio quomodo fuit illud nomen prefiguratum.

Quarto q̄liter nomē fuit approbatu₃.

Quīto quō ab angelo fuit pdictū.

Sexto qualiter fuit ꝟgini glioſe nūciatum

Septimo apud omnes criſticolas fuit veneratum.

Octauo qualiter eſt ſuper omne nomen exaltatum.

Nono qualiter duodecim ſplēdorib⁹ fuit illuſtratum.

¶ Dn̄i leuate ſpiritus veſtros pro itellectu preſentis materie op₃ intelligere qō habeṫ Prouer. xxx. Qualiter a Salomone quinqꝫ queſtiones quas nunqꝫ potuit aliquis pbs intelligere facte ſunt.

Prima qs in celū ascendit ⁊ descendit:⁊ qs ptinuit spm̄.i.ventū in manib⁹ suis.
Secūda qs aquas colligauit.
Tertia qs terminū terre scit.
Quarta quō terra eminet sup terrā.
Quita si nosti qd nomē dei ē ⁊ nomē filij.
¶ Quid dicitis dn̄i:qs ascendit in celum:qs tenet ventū in manu sua:quis ponit aquā in vno loco:qs est ille q eleuauit mōtes super terrā:⁊ si ē aliqs q scit eū dicat nomē ei⁹ et nomē filij sui.q.d.q: istud est mirabil'r difficile. Aristo.in metaphisica sua in qrto dicit:ꝙ rō quā significat nom ē diffinitio ei⁹. Et ideo Isidorus i libro ethimologiaꝝ dic. ꝙ nomē dr quasi notamē: q: nom dicit i rei noticiam. Non ē aūt aliqd nomen qd possit xpm notificare perfecte ⁊ distincte. Illd autem nomē de quo loqtur Lucas secundo capitulo. Ducit nos aliquo modo in cognitionem eius. Dicit enim Lucas. postq̄ ɔsummati sunt dies octo vt circūcideret puer vocatū est nomē ei⁹ iesus. Et si queratis a prē suo:pater sancte qualiter vocabit filius vester nouiter natus: Rn̄det per os luce. Vocatum ē nomē ei⁹ ihs. Quare pr̄ sancte fuit sibi impositū istud nomē ihs: Dicit phs.iiij metaph.ꝙ nomē dz iponi a proprietate rerum.sicut sol dr quasi solus lucēs vel super oīa lucēs.vide Tho.iij.pte.q.xxxvij. Imponūtur g̃ noīa.pmo a proprietate rerū:sicut sol. scdo ab effectu aliquo: sicut Jacob:q: vidit dn̄m vocat⁹ fuit israel. Et q: supplātauit bn̄dictionē fratris fuit vocatus Jacob. Tertio mō ab officio:sicut Grego.dicit ꝙ noīa āgeloꝝ sūt noīa officij nō nature.qm̄ vt dic beatus Tho.in pma pte.q.l. Angeli sūt a miliers gallice: ⁊ excedunt oēm multitudinem corporalē: ⁊ ideo noīa imponūtur eis ab officio. O dn̄i ⁊ aīe deuote si xpus pn̄taret oībus angelis: nō possent nomē ꝓpriū ⁊ adequatū imponere.⁊ si clamaretur istud nom iesus:oēs venerarent ⁊ adorarent. Dicit ergo ysido.ꝙ nomē aliqd vel a ꝓprietate rei: vel euentu vel officio. sic etiā istud nomē iesus fuit impositū xpo ꝓpter istas tres ꝓpetates vel cōditiones. prio a proprietate rei: q: bm remigiū Jesus hz quadruplicē interpretatiōnē.dicit em̄
Saluator:q: a pctis mūdat.
Salus:q: ab īimicis liberat.
Saluta ris:q: grām donat.
Salutare:q: gloriā pparat eternā.
¶ De primo Math.i. Ipse em̄ saluū faciet populū suum a peccatis eoꝝ. De secūdo Luce.i. Salutem ex īimicis nr̄is. De tertio ps. Redde mihi leticiā salutaris tui ⁊c. De qrto Gene.xlix. Salutare tuū expectabo dn̄e: id ē gloriā a te mihi pparatā. Estis hic mulieres q habetis filias:⁊ qn̄ estis irate dicit diabolus te importet. Vos horretis nomiare nomē dn̄i nr̄i iesu xpi. Cōiter dr ꝙ i ydiomate cognoscitur hō de qua patria sit. si sit vnus picard⁹ q audiat vnū picardū loq:tūc dicet sibi.vos estis d no pays p me foy. Vos dn̄i sitis securi ꝙ si loquamini de inferno ⁊ de demonibus vos estis d son pays: ⁊ sic eritis damnati. Nūc aūt veniam⁹ ad propositū nostrū. Puero iesu datū est istud nomē ihs Primo ꝓpter ꝓprietatē:q: ꝓprietas sua est parcere peccatis. Ideo angel⁹ in sōnis apparuit Joseph dicens ei. Noli timere accipere mariā in vxorē siue in cōiugē. Et sequit. vocabitur nomē eius iesus. Ipse em̄ saluū faciet pplm sui a peccatis eoꝝ. Scdo vocat iesus puer iste:q: dat nobis salutē liberādo nos ab inimicis nostris.ideo dicebat Zacharias pater Joh.baptiste. Vos filii mi estis q debetis pparare viam dn̄i qui dabit salutē nobis ⁊ liberabit nos ab īimicis. Tertio nominat iesus ex officio:⁊ est salutare nostrū et est gloria cōsummata. Ipse em̄ dat nobis grām gratificantē in presenti ⁊ gl'iaꝫ in futuro. O bn̄dictissimū nomē. o bn̄dictissim⁹ xps qui insignit⁹ē tali noīe. Doctor moneo: ꝙ istud cōteplemini: vt sitis participes meriti sue incarnationis. Juxta beati Jacobi documētum. Abijcientes oēm ⁊c.
¶ Quantum ad secūdā partē. Vos dn̄i mūdastis ne cōscias vr̄as:estis adhuc in bono statu: Utinā mūdi essetis oēs. Forte dicetis: pater quid deponemus: Vobis dixi ꝙ debetis deponere peccata operis. Et dixi trideci et vltimū fuit abstinere a ludis dissolutis. Certe si iusticia esset talis qualis dz esse in ista ciuitate ⁊ ēt i alijs ciuitatibus: lud⁹ de hasart du glic des cartes ⁊ de deꝫ:nō regnarent tam cōiter sicut iaꝫ faciūt. Ego nō habeo nisi linguā:dn̄i vos habetis manuꝫ:ego me plango xpo dn̄o meo pendenti in cruce de vobis si nō faciatis iusticiā. ¶ Restat di-

cere de alio peccato.s. de vsura dānata. Cre
do ꝙ Dauid habebat noticiam de grauita=
te istius peccati quando dicebat. Dn̄e q̄s ha
bitabit in tabernaculo tuo. Et sequit̄. Qui
iurat proximo suo ⁊ nō decipit: q̄ pecuniam
suā nō dedit ad vsurā: ⁊ munera sup inno=
centē nō accepit. Puer iesus volebat ꝙ fuga
retis vos ab isto peccato qn̄ dicebat Lu.vi.
Mutuū date nihil inde sperantes. Quere=
tis a me: pr̄ quid est vsura? Respondet̄ i ca=
none.xiiij.q.iij.ca.plericq̄.⁊ ca. vsura.⁊ i ca.
se. Usura ē quicq̄d sorti accidit siue sit vestis
siue pecunia ⁊ oē illud q̄dcūq̄ fuerit. Uulti
dn̄i vos mūdare? oportet transire p istā por
tam vel dānari finaliter: opʒ restituere habi
ta per vsuram si habeatis quid vel de quo.
Uos paupes mūdani ista noua videnť vo=
bis difficilia. heu aīabus vestris. habetis in
hac villa lōbardos qui publice dant ad vsu
ram: dicetis ꝙ nō vtimini vsura patēti sed
palliata. verbigratia. Est aliquis hō paup
indigens pecunia: ipse q̄rit a mercatore vl'
ab aliquo alio vt ei concedat. Tunc merca=
tor querit ab eo si habeat terrā vel possessio=
nem: ⁊ si nō habeat emit sup domū decē li=
bras reddituū singulis ānis. Hoc ē vsura: ni
si emeret totaliter domum. ideo dicit Ray=
mūdus ꝙ quando emit ⁊ dat gr̄az redimē
di ⁊ iuste emit ⁊ soluit: si nō habeat intētio
nem sinistrā vel prauā: tunc nō esset vsura.
Sed posito casu ꝙ homo nō sit liber q̄dī=
geat: tu vides necessitatē ei⁹ q̄uis cōtract⁹
non sit vsurari⁹ de se: q2 tn̄ tu es mercator pi
guis ⁊ habes bona abūdanter ⁊ supflue vl=
tra q̄ʒ deceat personā ⁊ statū tuū ⁊ nihil fa=
cis de pecunijs tuis. Iste pauper hō q̄rit ꝙ
tu cōmodes: ⁊ tu vides necessitatez ⁊ nō vis
facere: tu peccas mortaliter q̄uis nō cōmit
tas vsurā. i. Joh. iij. Qui viderit fratrē suuʒ
necessitatem hn̄tem ⁊ clauserit viscera sua:
quō charitas dei manet in illo. q.d. non ma
net. Eodē modo dicendū est de aliquo debi=
tore cui cōcessistis pecunias ⁊ nō potest tibi
satisfacere ⁊ tu habes vnde potes tibi pui=
dere sine illo: si ipse vendat bona sua propť
hoc tu damnas teipʒ. ¶ Uos domini sacer
dotes: nunq̄d concessistis ad vsuram bladū
quod habetis de beneficijs vestris? Et vos
domini campsores sub nomine impignora
tionis: nunq̄d conceditis sub aliquo pigno
re et sub prato vel agro decem scuta vt inde
habeatis fructus. Et vos domini mercato=
tores qui conceditis centum scuta in auro
et residuū in mercantijs: ⁊ facitis tantuʒ ꝙ
detur vobis instrumentum de centū scutis
a vobis concessis: vbi tamen fortassis mercā
tia non valebat vigintiquinq̄ vel vigintise
ptem. ¶ Estis hic clerici des finances galli
ce: ⁊ vos thesaurarij: nunquid armigeri dāt
vobis decem scuta vt anticipetis solutiōes
eorum? Certe hoc est vsura. Uos dicitis ꝙ
officium parum valet: sed tamē practice sūt
bone. ad oēs diabolos tales practice. Uos
etiam dicitis ꝙ officiuʒ vestrum constat vo
bis multum: ⁊ sic il fault se recompenser et
rembourser gallice. Omnia ista nihil valēt
et talis modus faciendi est valde periculo=
sus. ¶ Et vos mulieres: nunquid portatis
tunicas foderatas et ʒonas aureas de ista
pecunia: oportet restituere vel damnari. Si
igitur vultis esse participes incarnationis
domini nostri iesu christi: facite illud quod
suadet thema Beati iacobi assumptū, Abij
cientes omnem ⁊c.

¶ Eadem die post prādiū,
Sermo.xliij.

ABijcientes omnem inmūdiciā ⁊c.
Lapidabant Stepha=
num inuocantem et di=
centem. Ne statuas illis
hoc peccatum. Actuum
vij. capitulo. ¶ Domini ⁊ anime deuote qui
estis hic congregati ad audienduʒ aliquid
pro salute animarum vestrarum. Ecclesia
proponit vobis Stephanuʒ ad honoreʒ cu=
ius multe ecclesie et quasi omnes. prime in
regno francie sunt dedicate et consecrate.
Ego enim per totum aduentum laboraui
q̄ʒtum potui ad ponendum vos in bono sta
tu: taliter ꝙ essemus participes icarnatio=
nis christi. Modus huius status et disposi
tionis est vnitas volūtaria: vt dicit beatus
Bernardus: per quam vnitatem vel volun=
tatem quis adheret deo et vnus spirit⁹ effi=
citur cum eo. Habetis sermonem quem re=
fert Johannes in cena queʒ predicauit chri
stus dicens. Joh. quitodecimo capitu. Qui

manet in me & ego i eo hic fert fructū multū. Ad istā vnitatē desiderabat venire btūs stephan⁹ qn̄ dicebat. Domine ne statuas illis hoc peccatum. Modus veniendi est gratia gratificās q̄ reddit aīam tēplū spūssctī. Ista aūt grā (vt dicit Bonauētu.) pcedit.
Primo ab abūdātia charitatis.
Scdo a promptitudine volūtatis.
Tertio ab ordinatiōe operis.
¶ Beatissim⁹ stephan⁹ habuit istas tres conditiones: q2 ipe lapidat⁹ inuocauit dn̄m dicens. Ne statuas &c. Primū reqrebat ps. qn̄ dicebat. Sicut adipe & piguedine &c. Scdm ondit Pau. ij. Cor. ix. Nō ex tristicia aut necessitate. Hilarē ei datorē diligit de⁹. Ad tertiū admonebat nos xp̄s dicēs. Joh. xiiij. Si quis nō diligit me sermones meos non seruat. Si q̄ratis a me: frater quō poterimus istā grām hr̄e p quā poterim⁹ vnū effici cum deo: Dico q̄ si habueritis ista. s. abūdantiam charitatis: promptitudinē volūtatis: & arduitatē operis: eritis vnū cū deo. Nam btūs stephanus habuit ista in triplici prelio.
Primo in bello disputatiuo.
Scdo in bello accusatiuo.
Tertio in bello cōminatiuo.
¶ De pmo dicebat xp̄s. Lu. xxi. Trahētvos ante reges & psides. ponite i cordib⁹ vr̄is nō pmeditari queadmodū respondeatis. Ego em̄ dabo vobis os & sapiam cui nō poterūt resistere omēs aduersarij vestri. Et de hoc i epl'a hodierna dr̄ q̄ surrexerūt qdā de synagoga ↄ̄ stephanū: & nō poterāt resistere sapientie & spiritui qui loqbat. Scdo ipe habuit istas tres cōditiones in bello accusatiuo. Oēs em̄ qui erāt in ↄ̄silio intuebātur vultū eius tanq̄ vultū angeli stātis int illos. Tertio habuit etiā in bello cōminatiuo: qm̄ (vt ibidem scribit) cōtinuerūt aures suas: & eijcientes extra ciuitatē lapidabant. Iste aūt cōditiones probātur in btō Stephano fuisse. Prima Johan. xv. Maiorē charitatē nemo hz vt &c. Secūda pz per paganū Aristotelem in lib. ethicorum: q̄ oīm terribiliū terribilissimū ē mors. Tertia difficultas operis pbatur fuisse in illo. s. propter gen⁹ mortis quod sustinuit.
Primo pter diuturnitatē pene.
Scdo pp angustiā amaritudinis.
Tertio ex circūstātia illorum p quib⁹ orabat.

¶ Non em̄ orabat p amicis: sed p inimicis positis genibus in terrā dicēs. Dn̄e iesu &c. Ecce dn̄i & aīe deuote quō beat⁹ Stephan⁹ fuit coniūct⁹ & vnit⁹ deo. queratis ergo illi si sit particeps incarnationis xp̄i nouiter nati: vel si habuit paradisū ducendo talem vitā qualē vos ducitis nutriendo corp⁹ delicate viuendo in luxurijs & banqtis donando bona eccl'ie et crucifixi meretricib⁹ & hystrionibus: nutriendo canes de bonis pauperū: et aues rapaces. Dn̄i eccl'iastici: vos habetꝭ regulā iuris in li. vi. Si quis in ius succedat alterius eodē iure quo & ipse vti dz. Et Aristo. paganus. v. ethicorum di. q̄ minus malum eligibili⁹ e st maiori malo. Melius esset vobis fuisse mortuos in vteris matrū vestrarum: q̄ ducere vitā quam ducitis. Heu pauperrimi peccatores: Stephan⁹ erat plenus grā & spūsancto: boni testimonij et plen⁹ fortitudine. Volo dicere q̄ si nos non volum⁹ subire martyriū pro xp̄o sicut stephan⁹: q̄ saltem laboremus ad mūdādū cōscias nr̄as: vt simus participes incarnationis. Iuxta beati Jacobi documentū. Abijcientes &c.
¶ Abijcientes oēm &c. More solito mouet questio terminata a magistris nr̄is theologis & presertim a Bonauentu. in. iij. disti. x. Utrum scz nos simus filij adoptione ipsius xp̄i vel per adoptionē patris vel pncipij. Dicit ipse q̄ principiū i diuinis aliqn̄ capit essentialiter respectu creature: & aliqn̄ nocionaliter dr̄ respectu persone. Et q2 eadem est sapientia: virtus essentia: et bonitas i trib⁹ personis per q̄s filij adoptiui dicunt. ideo dic q̄ non solum sumus filij adoptiui patris: sed etiam filij & spūssancti. Et ideo in figura h⁹ dicitur in euāgelio sepe: q̄ quando xp̄s aliquem sanabat dicebat: remittūtur tibi peccata tua: et non dicebat remitto. vade fides tua &c. Modo si diceremur solūmodo filij adoptiui patris diceret sic. remittit vel remitto & non remittūtur &c.
¶ Leuate capita vestra dn̄i. Audiuistis cōbinationē de qua locuti sum⁹ heri tractādo illud Johā. pmo. Uerbum caro factum est. Ista combinatio nō ē solū de passibili: sed de facto. Opz cōsiderare de alia cōbinatione q̄ est aie vestre cum deo suo creatore. Ista aūt cōbinatio impedit per peccatū mortale per quod anima efficit filia diboli: et istud est

peius qd̄ potest ipsi aīe rōnali cōtigere. Ha-
betis ad h̄ legē ciuilē. C. nemi licere signuz
saluatoris in terra vel ī marmore ponere. et
incipit lex. Cum sit nobis cura sūmi numi
nis religionē tueri ⁊c. Idē ferme hr̄ extra d̄
officio iudicis ordinarij lib. vi. ca. Si canoni
ci. §. Ceterū detestabilē abusū. Credo dn̄i ꝙ
nemo ē vestrū qui vellet ponere pedez super
ymaginē crucifixi. ꝙ si in cōtēptū dei face-
ret [dicūt leges] ꝙ talis dȝ puniri pēa capi
tis. Sed quero a vobis qd̄ est peius: vl' pone
re peccatū mortale in aīa: vel ponere pedez
super crucē. Clarū est ꝙ aīa p̄ciosior ē cruce
nulla em̄ ē cōparatio. Solū ē cōparatio ƀm
phm̄ in septimo phisicoꝝ inter ea que sunt
eiusdem speciei. Rogo ergo vos ꝙ nō ponatis
aīas vestras sub pedib⁹ vr̄is ⁊ sub ptāte de-
monū. i. Chorꝝ. vi. An nescitis [inquit pau-
lus] q: mēbra vestra tēplum sūt spūssancti.
¶ Estis hic dn̄i qui tenetis lupanaria: Ubi
sunt ordinatiōes sancti ludouici regis: ipse
em̄ ordinauit ꝙ lupanaria nō essent prope
collegia: ⁊ nūc ꝗȝ primū exeūt collegiū: ipis
scholarib⁹ occurrit lupanar. Sȝ quale reme
diū: si defecerim⁹ [si pro q:] Dn̄i mundemus
cōsciās nostras ⁊ erimus participes īcarna
tionis dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Iuxta bea. Iac. docu.
Abijcientes ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due ptes.
Prima erit de incarnationis sacratissime ꝑ
funda dignitate.
Scd̄a erit de aīe peccatricis virtuosa pur-
gatione.

¶ Quantū ad primā ptē. Leuate capita vr̄a
dn̄i recordamini eoꝝ q dixi vobis hodie ma
ne. Diximus em̄ ꝙ noīa quandoqȝ imponū
tur a proprietate: aliquādo ab euentu: aliqn̄
ab officio. Uidimus quō illas tres proprie-
tates istud nomē iesus fuit appropriatum
puero nato. Scd̄o videndū ē qualiter istud
nomē fuit ab eterno patre prenominatū si-
ue institutum. De isto loquit̄ Isayas. lxij. c.
Propter syon nō tacebo ⁊ pp hirlm nō quie
scam donec ingrediatur vt splēdor iust⁹ ei⁹:
et saluator eius vt lampas accēdatur et vo-
cabitur nomen nouum quod os domini no-
minauit. Quis poterit ponere nomen filio
eterno: nisi pater eternus: Certe null⁹. Sed
queretis a me: frater cuȝ deus pluribus no-
minibus nominet̄ [hoc dicit Isidorus in li.
ethimologiaꝝ] ⁊ ponit decē nomīa. s. hely:
ya: emanuel: ⁊ sic de alijs. Quare vocat̄ h̄ no
mine iesus: Isayas em̄ dicit. viij. Voca nom̄
eius accelera festina predari spolia detrahe
Et. vij. vocabit̄ nomen eius. admirabilis cō
siliari⁹. Bea. Tho. in. iij. parte. q. xxxvij. arti. ij.
dicit ꝙ ꝗuis deus habeat multa noīa in sa
cris scripturis: q: tamen denoīatio a digni
ori dȝ esse: ideo debuit imponi istud nomen
iesus: qd̄ importat oīa alia nomina. Nomia
em̄ imposita diuinitus spectant ad salutez
generis humani: vt emanuel: qd̄ interp̄tat̄
nobiscū deus, rep̄ntat vnitatē duaꝝ natura
rum: ⁊ sic xp̄s vocatur emanuel. Scd̄o vocat̄
saluator: q: medium fuit in passione. Tertio
vocatur predator seu spoliator: quia ī die re-
surrectionis spoliauit infernum ⁊ saluauit
genus humanum. Q: vero hoc nomē Iesus
omnia ista includit. Ideo cōueniētius puer
iste nouiter natus vocat̄ iesus: ꝗȝ aliquo a-
lio nomine. Utinam patres ⁊ matres addi
sceretis pueris vestris nomē istud quo de⁹
filiuȝ suum nominauit ⁊ non noīare diabo
lum. Istud est nomen iesus de quo p̄s. A so
lis ortu vsqȝ ad occasum ⁊c. ⁊ alibi. Propt̄
nomen tuum dn̄e propiciaberis ⁊c. Iō deuo
tissimus anselmus in quadam orōne dicit.
O bone iesu esto mihi iesus saluator. Sal-
ua igitur me a peccatis multis ⁊ maximis
expositum atqȝ horrendissimo pelago infer
ni detrudendū: ergo per nomē tuū qd̄ admi
rabile salua me domine. De isto loquit̄ bea
tus Pau. ad Philip. ij. In noīe iesu oē genu
flectatur celestiū terrestriū ⁊ infernoꝝ: ⁊ om
nis lingua cōfiteat̄: q: dn̄s iesus xp̄s in glo
ria est dei patris. Heu peccatrices aīe recur
rite ad puerū iesum in spū cōtēplatōis ⁊ di
cite ei. O bone iesu ob reuerentiam tui pa-
tris qui hodie dedit nomen quod est sup oē
nomē: da mihi oīm peccatoꝝ meoꝝ veniam:
et sic eritis p̄ticipes incarnatōis. Iuxta be.
Ia. docu. Abijcientes ⁊c.

¶ Quantum ad secūdam partem. Quero vo
bis secularibus: vtrum disposueritis vos ꝑ
festo natiuitatis xp̄i: posuistis ne vos in bo
no statu: preuidistis ne mundationem con-
scientie vestre: Et vos dn̄i regentes estis ne
obligati gerere curam de scholaribus vr̄is:
Quid habetis. iij. Reg. xx. Custodi virū istuȝ
quasi lapsus fuerit; erit aīa tua ꝑ aīa eius.

Istud intelligit̃ ꝛ de scholarib⁹ ꝛ regẽtibus p̃latis ꝛc. qui nõ debent maleviuere nec male agere ne p̃beant scãdalũ suis subditꝭ: sed debent eos corrigere. Habet̃ em̃ lxxxiij. dist. Error cui ñ resistit̃ approbat̃. Negligere cuꝫ possis pturbare peruersos nihil aliud ẽ q̃ꝫ fouere: nec caret scrupulo societatis occulte q̃ manifesto facinori desinit obuiare. Habem⁹ xi. q. iij. c. Priuilegiũ. et ẽ translatũ pro reg̃la iuris li. vi. ꝙ priuilegiũ meret̃ amittere: q̃ sibi cõcessa abutitur potestate. Uos dñi magistri artiũ qñ eligitis rectorẽ percutitꝭ socios ṽros in eccl'ia ꝛ postmodũ dicitis ꝙ non recordamini: vos estis excõicati: ꝛ si suscipitꝭ corpus xp̃i estis irregulares: suspẽsi ꝛ priuati executione officiꝭ: ꝛ nullus potest vobiscũ dispẽsare nisi roman⁹ pontifex. Licet abbas cuꝫ religiosis suis possit dispensare intuitu ordinis vel religionis ne det̃ religioso occasio vagandi. extra de sentẽ. excõ. ca. cum illorum in antiquis. Dixi hodie mane de usura detestanda. Restat dicere de abhominabili sacrilegio. Est aũt triplex sacrilegiũ,

Primo sacrilegiũ ẽ i sacramẽtis.
Scd'o i locis sacris vl' p̃sonis sacrat̃.
Tertio in tpalib⁹ bonis.

¶ De istis tribus loq̃tur dauid satis aperte dicẽs. Deus venerũt gẽtes ꝛc. gentes seu pagantice viuẽtes. polluerũt templũ sanctum materiale vel sp̃uale. Ecce primũ. posuerunt hi'rl'm in pomoꝝ custodiam. Ecce secũdum. posuert̃ morticina seruoꝝ tuoꝝ ꝛc. Ecce tertium. Quid habetis vos dñi canoniste i maiori volumine capi. nulli. xij. q. ij. Nulli liceat ignorare omne qd' dño cõsecratur siue fuerit hõ vel aial siue ager vel quicq̃d semel fuerit ꝯsecratũ sanctũ sanctoꝝ erit dño: ꝓpter qd' inexcusabilis erit ois q̃ dño vel eccl'ie cui cõpetit vastat aufert impedit vel eripit ꝛ sacrilegus iudicet̃. Estis hic dñi sacerdotes: ꝓuenduntur ne in ista ciuitate sacramẽta vt confessiones ꝛ alia? Et vos lenones: nunq̃d cõmittitis sacrilegiũ quando facitis mercata in ecclesia cum meretricib⁹ vestris? Heu de⁹ meus miror ꝙ oẽs sancti qui requiescũt in eccl'ia non surgunt ad eruendũ vobis oc'los. Et vos dñi sacerdotes estis ne sacrilegi luxuriando cuꝫ meretricib⁹? nunq̃d fecistis et sacerdotes dyaconi ꝛ subdiaconi votũ solẽne: vt hr̃ ca. vnico d' voto ꝛ voti redemptiõe, libro sexto. Et vos meretrices qui sunt illi q̃ dederunt vobis tunicas ꝛ iocalia? nunq̃d illa venerũt d' bonis crucifixi? Et vos dñi tẽporales qui opprimitis ecclesias ꝛ aufertis eis bona. Certe sic. volo dicere. oĩbus ꝙ satisfaciatis de sacrilegio vt deus det vobis gratiaꝫ bene agendi ꝛ continuandi i bonis operib⁹ vt sitis participes meriti incarnatiõis dñi nostri iesu xp̃i. Juxta the. bea. Jaco, assũptũ Abijcientes oẽm immũdiciã ꝛc.

¶ In die sancti Johannis euãgeliste de mane. Sermo. xliiij.

Bijcientes omnem immũdiciam ꝛc. Exaltabit illum apd' proximos suos: ꝛ noĩe eterno hereditabit illũ. Eccl'. xv. ca. Et in ep̃la hodierna. ¶ Dñi ꝛ aĩe deuote mater eccl'a iugiter infra octauas natiuitatis christi celebrat festa sãctoꝝ ꝑ que possumus prouocari ad seruiendũ deo et diligendũ eum. Heri habuim⁹ de martyrio bti Stephani qualiter mortẽ ꝑp xp̃m passus ẽ. Hodie habemus festũ sancti Johãnis euãgeliste: de quo dicit hodiernum euãgeliũ. Uidit illum discipulum quem diligebat iesus. nã xp̃us dominus ostendit beato iohanni suũ amorem tripliciter.

Primo in secretoꝝ cõicatiõe.
Scd'o i matris recõmẽdatione.
Tertio in donoꝝ multiplicatiõe.

¶ Dico ꝙ beat⁹ iohãnes fuit a xp̃o dilectus pre alijs. Et hoc patet tripl'r. P'rio in cõicatione secretoꝝ. cõicauit em̃ ei xp̃us familiariter sua secreta. Et de isto habetur Mathei xvij. qualiter ostendit ei suam transfigurationem. Assumpsit iesus petrũ ꝛ iohannem et iacobum fratrẽ eius ꝛc. Itẽ in suscitatione puelle Math. ix. Et sic quando xp̃s volebat tribus facere aliquã gratiam: Johãnes erat vnus de illis: vt patet. Item si duobus iohannes erat vnus. Solum em̃ matheũ ꝛ iohannẽ fecit euangelistã ꝛ apostolum. Itẽ si volebat facere vni: ipse erat ille solus: vt pꝫ cum in sinu suo in cena recubuit. Secundo ostendit xp̃us suum amorem in sue matris recommendatione. Rem enim chariorem si

bi in mundo commendauit iohanni. Christus enim in hac vita possedit quinq3: scilicet corpus: aiam: modicam temporalez substantiam: ecclesiam: et matrem propriam. Corpus commendauit nichodemo: animā commendauit patri: temporalem substantiam relinquit iudeis: ecclesiam commendauit petro: et matrem beato Johanni euangeliste. quod indicium fuit magni amoris. s. ratione rei commendate: q. s. tantum thesaurum sibi cōmisit: et ratione recommādantis: q. s. suorum vulnerum oblitus matris non obliuiscebatur et dilecti discipuli recordabatur. et ratione modi recommandandi: q. non dixit ecce seruus tuus vel nepos tuus: nec dixit: ecce domina tua: sed dixit ecce mater tua. Tertio ostendit ei xp̄us suum amorem in donorum multiplicatione in donis prerogatiuis et gratijs que dedit ei. Unde Paulus ad Ephe. iiij. capitu. Dedit quosdam apostolos quosdam autem prophetas: alios euangelistas: et doctores in edificationē corporis xp̄i donec occurramus omnes etc. quasi dicat ad contemplādum numerum saluandorū placuit christo domino nostro iesu christo ponere diuersos status. Fecit enim magnaz gratiam ysaie cum ipse fecit eum suum prophetam. Et etiam fecit beato Jacobo magnam gratiam quando fecit eum appostolum suū. Luce quando fecit eum euangelistam suū. Augustino autem quando fecit eum cōfessorem suum et doctorem. Agneti quando fecit eam virginem. beate Barbare etiam fecit magnam gratiam dominus noster quādo fecit eam virginem et martyrem. Et sic de multis alijs sanctis. Sed beatus iohannes euāgelista fuit electus ad omnes istos status. Fuit enim apostolus. fuit propheta scribendo apocalipsiz. Quia [vt ait Hieronymus] omnia verba apocalipsis sunt plena mysterijs. Fuit euangelista: quia nullus aliorum euangelistarum ita alte locutus est de diuinitate. Fuit doctor: quia scripsit tres epistolas canonicas. Fuit pastor in asia. Fuit virgo: quia virgo electus a domino: et inter ceteros magis dilectus etc. Et vt dicit Beda. virgo in euum permansit. Christus enim fuit in nuptijs vbi conuertit aquam in vinum: et tunc post prandium vocauit euz et ad se traxit. ¶ Exaltauit ergo illum apud proximos suos inter omnes sanctos noui testamenti Quid ergo nobis restat agendum vel faciēdum vt simus serui eius: et paradisum ascēdamus et simus cum eo in gloria: Certe parum est audire loqui nisi laboremus. O pauperes peccatores mirabile est: q bene volumus ire ad paradisum: sed nolumus facere opera. Unde Augustinus ait. Nos volumus gaudere cum sanctis et tribulationes mundi nolumus sustinere cum illis. Quod remedium: Uolo dicere q ponamus penam et laborem ad acquirendum virtutes et ad mūdandum conscientias nostras vt simus participes sue incarnatōis. Juxta bea. ia co. documentū. Abijciētes etc.

¶ Abijcientes omnem immundiciā etc. More solito mouetur questio: terminata a magistris nostris theologis et presertim a beato Bonauentura in. iij. distincti. x. tangendo bona que ex incarnatione verbi procedunt: est vnum bonum: q dominus noster iesus christus qui pro nobis de virgine natus est: est pater noster non solum per creationē: sz etiam per adoptionem: q nos sumus filij dei adoptiui. Et ratio est sm illum doctorem: q filiatio adoptiua datur per potentiam: sapientiam et clementiam dei. Modo sic ē q in persona filij est potentia sapientia et clemētia sicut in persona patris: et per consequēs sumus filij eius adoptiui: non solum ipsius sed etiam patris et totius sanctissime trinitatis. Restat nunc questio in forma. Utruz predestinatio xp̄i hominis sit causa nostre p̄destinationis: Pro solutione dicit bonauentura q de predestinatione possumus loqui dupliciciter. Uno modo q̄tum ad formale significatum. Alio modo q̄tum ed cōnotatum. Si primo modo cum dicat diuinaz volitionez nullā penitus habet causaz. Si vero loquamur secūdo modo cum dicat collationem gratie et preparationem glorie hoc ē dupliciter. Uno mō effectiue. Alio modo dispositiue et incitatiue. Si effectiue sola trinitas est cā nostre predestinatiōis. Si vero incitatiue et dispositiue p̄destinatio christi est causa nostre predestinationis. Et ratio ē: q̄niam ipse deus redemptor in humanitate assumpta meruit nobis grām et gloriaz etc. ¶ Leuate capita vestra. Peccatores timetis ne damnari: dimisistis ludos in hoc festo:

Quid dicitis frater ꝙ xp̄us est frater noster
in humanitate:nos cōmedam⁹nos ei: faci⸗
et nobis miam.Vn̄ dicitis:s̄ non totū. Dixi
in sermone precedenti ꝙ essetis cōtenti ha⸗
bere paradisuꝫ dūmodo nō cōstaret multū:
vt dicit Ber.Multi sunt o xp̄e q̄ tuū volunt
habere paradisū:s̄ pauci sequi te volūt.vos
mercatores habetis ne aliq̄n societateꝫ vn⁹
cum alio ī vestris mercātijs: Audiuistis ali
quando ī quot, casibus societas frangi pōt.
Si nō audiuistis inuenitis in legib⁹ ī duo⸗
bus locis. Primo in lege ciuili q̄ scribit̄.ff.ꝓ
socio.l.incipit societatē.Ali⁹ text⁹ h̄r institu
ta de societate.Dicit̄ ei ꝙ societas aliq̄n dis⸗
soluitur ex alterius partis dissolutione seu
renunciatiōe:vt si vna pars renūciet socium
de reliquo disrūpitur ⁊ soluit̄ societas.Et in
iure canonico de reg.iur.libr.vi. Frustra si⸗
bi fideꝫ quis postulat ab eo seruari cui fidē
a se prestitam seruare recusat.Dn̄i mercato⸗
res nō ē tam magna societas qui aliq̄n pos
sit dissolui.si vn⁹ dimittat societatē: oꝫ ꝙ ali
us trāseat se de illo q̄ dimisit eum.Sꝫ nōne
ꝓmiseratis tenere societatē xp̄o: sed q̄d mo
do: audite quid ait Hiere.ij.Dereliquer̄t me
fontē aque viue:⁊ foderūt cisternas dissipa⸗
tas que cōtinere nō valent aq̄s. et Job.xxi.
Dixerunt deo recede a nobis: sciētiā viaruꝫ
tuaꝝ nolumus.Estis hic vxorati: in cōscia
dicatis verū.dimiserūt ne vos vxores vestre:
dic verū:si vxor tua dimisisset te ⁊ iuisset cuꝫ
leprosis quero tibi es tu obligatus ire eam
q̄sitū ⁊ ducere ad domū tuā. Estis duo mer⸗
catores ⁊ estis associati in mercātia lucri et
dāno facitis fidē simul:est vn⁹ q̄ frāgit fidē
et dimittit te:dicas in cōscia tua es tu obli
gatus ire post eū: certe dicit lex totiens quo
tiens hō dimittit societatē quā promisit ser
uare ille qui eum in societate receperat non
tenet̄ ire post eum. O dn̄i rogo ne ille q̄ nos
secum associauit,⁊ q̄ venit nobiscū in carne
nostra:q̄ voluit partem dāni laboꝝ nostrorū
assumere faciat nobis sic. Heu dicit xp̄s de⸗
reliquerunt me fontē aque viue.Certe nūq̄ꝫ
mulier que dimisit virū suū ⁊ fuit cum lepro
sis fecit sponso suo maius dedecus q̄ꝫ hō vel
mulier passione seclusa facit xp̄o. ꝓmisit ei
peccator deo ꝙ viuet s̄m fidem ꝓmissam et
debet eum associare in bonis opib⁹ et sequi⸗
tur diabolum fidē frangendo, q̄d remediū:
dicit beatus Jaco, Abijcientes omnem im⸗
mundiciam ⁊c.

¶ In isto sermone erūt due partes.
Prima erit de sacrosancto verbi incarnati
nomine.
Scd̄a erit de purgamēto atq̄ꝫ mūdicia pec
catricis aīe.
¶ Pro expeditione prime partis dictū ē he⸗
ri qualiter hoc venerabile nomen iesu impo
situm ē a deo patre:⁊ etiam qualiter sūptū
est ab officio:q: officiuꝫ ei⁹ erat saluare nos.
Sūptum ē ēt a proprietate rei. Nunc dicen
dū est qualiter hoc venerabile nomē per an
tiquos fuit prefiguratū. In scriptura ei ha⸗
bemus tres q̄ fuerūt hoc dignissimo ac bn̄⸗
dictissimo noīe vocati.s.
Primus ē iesus naue.
Scd̄s ē iesus filius syrach.
Tertius ē iesus iosedech.
¶ De primo scribit̄ Eccl'i.xlvi.Fortis in bel⸗
lo iesus naue successor moysi.Iste em̄ debel⸗
lauit chananeos:⁊ filios israel in terraꝫ pro
missionis introduxit.De scd̄o Eccl'.l.Doctri
nam sapientie ⁊ discipline scripsit in codice
isto.iesus filius syrach. De tertio Zacha.iij.
Ostendit mihi dominus hirl'm sacerdotem
magnum stantem coraꝫ angelo dn̄i ⁊ sathā
stabat a dextris eius vt ei aduersaret̄. Age
secūdo.Confortare iesu filij Josedech cōfor⸗
tare omnis populus quoniam ego vobiscuꝫ
sum.Sequitur.meum est aurum ⁊ meū est
argentum.Adhuc vnum modicum et veni⸗
et desideratus cunctis gentibus ⁊ replebit̄
gloria domus domini.Dn̄i intelligatis: Nō
sine causa puer nouiter natus de quo loqui⸗
mur vocatus est iesus. In veteri lege fuerūt
tres viri vocati hoc nomine.s.iesus naue.i.io
sue:⁊ iste occidit. xxxi. reges paganos et de⸗
dit terram promissionis filijs israel:⁊ distri
buit terram vnicuiq̄ꝫ generationi et eorum
ordinauit habitationes. Hec autem omnia
figuratiue dicta sunt. Iste iosue qui supera
uit.xxxi.reges et etiā promisit dare terraꝫ ē
puer nouiter natus iesus filius virgis ma⸗
rie.Illi inimici sunt illi quos cognouit pau
lus cum ait.Ephe.vi.ca. Non est nobis col⸗
luctatio aduersus carnem ⁊ sanguineꝫ: sed
aduersus mundi rectores ⁊ ptātes tenebra
rū harū.Iste xp̄s iesus bellauit cōtra inimi⸗
cos.i.demones atq̄ꝫ eoꝝ potētiaꝫ destruxit,

O pauperes aīe vultis saluari vultis intrare terrā ꝓmissionis: opȝ ꝙ iesus ducat vos. Ipse enīȝ nobis ꝓmisit cū ait Joh.xiiij. Vado parare vobis locū. i domo em̄ patris mei mansiones multe sunt. ⁊ Johā.xij. Si exaltatus fuero a terra oīa traham ad meipm̄. Agamꝰ ergo. taliter ꝙ iste puer ducat nos ad regnū celoꝝ. ¶ Scd̄s ē iesus filiꝰ syrach ⁊ dicit scriptura ꝙ iste fecit doctrinā ⁊ sapientiaȝ. Sapientiā de eternis ⁊ doctrinā de moribꝰ ⁊ vniuersis creaturis. fuit ille q̄ dedit cōtēplationē reruȝ eternaꝝ ⁊ doctrinā operū virtuosoꝝ. ⁊ est ille de quo legit̄ ysa. xlviij. Ego deꝰ tuus docēs te vtilia. dn̄i iste iesus representat xp̄m nouiter natū q̄ fuit predicās in tēplo quē cū audissent ministri euȝ docenteȝ reuersi sunt ad principes synagoge dicētes. nunq̄ȝ sic locutꝰ est hō. Joh. vij. Iste enīȝ docuit nos qd̄ spectat ad fidē ad saluanduȝ nos: ⁊ cōuersatꝰ est in mūdo apud nos.xxxiij. ānis ⁊c. ¶ Tertiꝰ iesus fuit in lege moysi: ⁊ iste vocatꝰ est iesus iosedech. Iste fuit magnus sacerdos legis. habuit officiū iterū reedificādi tēplū hierl'm qd̄ destruxerat rex babylonie. In figura significabat istū puerū q̄ nūc vocatꝰ est iesus qui fuit magnus sacerdos. sacrificiū sui corporis deo patri in cruce pro nobis offerēdo edificauit tēplū fidei catholice qd̄ rex babylonie id est diabolus destruxerat. Iste iesus edificauit tēplū id est fidē catholicā in qua habitat sicut in tēplo. O dn̄i ⁊ aīe deuote leuemꝰ spiritū nr̄m. Per istos tres hoīes dat̄ nobis sciētia q̄d de trinitate credere debemus. Per primū ostēdit̄ nobis potētia q̄ ē in patre ex eo ꝙ superauit illos.xxxi. reges. Per scd̄ȝ q̄ doctrinā dedit ostēdit̄ nobis sapiētia filij. Per tertiū q̄ obtulit sacrificiū ostēdit̄ nobis clemētia q̄ est in spū sctō q̄ est ꝑsona tertia. Nouissime vero cū venit plenitudo tēporis apparuit iesus puer natꝰ ⁊ est gratia saluatoris nr̄i oībus hoībus q̄ venit ad saluandū oēs ꝑ suaȝ potentiā sciētiā et clemētiā. Ecce quomodo est nomē nouū neq̄ȝ est aliud ī quo oporteat nos saluos fieri. Actuū.iiij. Vadamꝰ ergo ad hūc puerū qui est tam dulcis ⁊ misericors clamādo veniā de pctīs nostris ⁊ spero sine difficultate ꝙ miserebit̄ nr̄i. iuxta beati Jac. documētū. Abijciētes omnem immundiciaȝ.

¶ Quantū ad secundaȝ partē videndus est modus quo purgāde sūt aīe ad hoc vt sint participes tāti beneficij. Dictū fuit heri de quintodecimo pctō operis qd̄ est sacrilegiū ⁊ dictū fuit in generali ꝙ cōmittit̄ tripliciter: scȝ in sacramētis: i locis ⁊ personis deo sacratis: ⁊ tertio in tēporalibꝰ bonis. iuxta illud capitulū. Nulli ⁊c. Et etiā dictū ē quō ad sensuȝ moralē dauid flēdo dicebat. Polluerūt tēplum sanctū ⁊c. Dn̄i intelligatis. ɔmittunt̄ ne multa sacrilegia in hac villa: vēdunt̄ ne sacramēta: quid dicitis dn̄i ecclesiastici: Si pauperrima filia velit nubere in aliā parrochiā nonne opȝ eaȝ soluere sūmā certaȝ pecuniaꝝ. Et de sepulchris q̄d dicenduȝ est. Non em̄ sepeliet̄ q̄s in ecclesia nisi soluat vnū francū. Sūt etiā ne sacrilegia i personis ecclesiasticis: ¶ Leuate capita vr̄a vos ribalde ⁊ meretrices. Si pilaria eccl'iarum haberēt oculos ⁊ viderēt q̄. sūt in ecclesijs ⁊ haberēt aures vt possent audire ⁊ loq̄ quid dicerēt: Certe nescio q̄d dicerēt. dn̄i sacerdotes q̄d dicitis sumꝰne deo sacrati: oēs eccl'ie ministri a subdiacono vsq̄ȝ ad sūmū pōtificē promiserūt ne vota: certe sic. Dyaconus ⁊ subdyaconꝰ nōne fecerūt vota solēniter ꝙ seruabūt castitatē q̄diu in hoc mūdo viuent ita ꝙ sub pena dānatōis eterne nūq̄ȝ cognoscēt mulierez. Si aūt cōtingat oppositū est ne sacrilegiū dare corpus suū sacratū meretricio: O dn̄e deus. vn̄. i. Coꝝ.vi. Tollēs mēbra xp̄i faciā mēbra meretricis. Absit. an nescitis q̄m qui adheret meretrici vnū corpꝰ efficit̄. Et post. An nescitis q̄m mēbra vestra tēpluȝ sunt spūs sancti: ⁊.iij. ca. Si q̄s tēpluȝ dn̄i violauerit disꝑdet illū deus. Tertio sacrilegiū vt dixi cōmittitur i bonis. vos oēs ecclesiastici qui tenetis i manu vr̄a beneficia sancte ecclesie q̄ro vbi exponunt̄ bona crucifixi: q̄ratis dn̄abꝰ. Nōne habēt tunicas rubeas ⁊ vario colore coloratas duplicatas veluto ⁊ foderatas de martres ⁊ d' pean de lōbardie: nōne hn̄t digitos plenos anulis aureis: est ne sacrilegiū: credo ꝙ sic. Nōne oȝ oīa ista reparare: profecto nulli dubiuȝ est si possit vel dānari. Restat xvi. peccatum operis quod est turpe lucruȝ. de quo Paulus prime ad Thimo. iij. Non turpe lucrum sectantes. Sic etiam voluit quod mūdaremus nos. cū ait. i. Thessa. v.

In die sancti Jo. euangeliste.

Ab omni specie mala abstinete vos. Simi
liter hoc voluit lex ciuilis. ff. de contrahēda
emptione. et incipit. Sepe. flagitiose neqꝫ
mendaciuꝫ neqꝫ emptio neqꝫ societas aut
quicũqꝫ alius contract⁹ turpis generaliter
valere potest. Scitis quid sit dñi. Si volue
ritis mũdare conscientias vestras oportet
fugere omne turpe lucrum: hoc est omne lu
crum inhonestum. Frater in illis nihil itel
ligimus. Certe bene credo: sed vix in oī sta-
tu reperitur aliquis in quo nō sit defectus
in iusticia: in ecclesia: in beneficiis: in mulie
ribus que frangũt matrimoniũ suũ: i mer
cantia etc. Sed frater quid est illud peccatũ
Dicit imperator custodiatis vos a re flagi-
tiosa per emptionē per societatem vel quo
cũqꝫ modo nũquã debetis interponere de
negocio illicito. Frater dicatis si placet i ꝑ
ticulari quia nihil intelligimus. Dñi iusti
cie scitis quid sit turpe lucrum. Vos estis
in officio constitutus: puta consiliarius in
parlamento: iudex: procurator: aduocatus:
graffarius etc. Si habetis aliquod officiuꝫ
ratione cuius habeatis stipendia suscipitis
dona exigitis iuste vel iniuste: directe vel in
directe: est ne turpe lucrum? certe sic. Cum
aliquid facitis vel ad fauorem vel ne perda
tis amorē alicuius: et oportet restituere sub
pena eterne dãnatiōis non illi qui tradidit
quia non est dignus: sed amore xpi debetis
dare etiam vsqꝫ ad vltimũ denariuꝫ: vt ha
betur. xiiij. q. v. c. Non sane. sed dicetis. Pater
non accepi aliquod donũ vt corrũperem iu
sticiã: sed feci vt ille qui habet agere de me
qui sum aduocatus vel procurator det mihi
aliquid anteqꝫ pro eo aliquid facere velim.
Est istud turpe lucrũ: certe ita debetis resti
tuere illi qui dedit. Hoc tangit mulieres
receptorꝫ argentariorꝫ et hmōi. Cum datur
pēsio alicui nobili vel alteri anteqꝫ recipiat
denarios oportet ꝙ dña habeat vnã bonaꝫ
tunicã vel zonã vel anulũ aureũ. Certe si tu
moraris in illo statu dãnaberis cũ diabolis
Lex tñ ciuilis excusat de esculento et pocu-
lento infra breue spaciũ: vt si quis acciperet
vnũ par pullorꝫ vel vnũ caseuꝫ aut butyruꝫ
dicit lex ꝙ illud nō est pctm̃. Sed Bernar-
dus de ꝯsideratōe ad Eugeniũ dicit aliter.
Est aliud turpe lucrũ. Vos dñi eccl'iastici le
uate capita vr̃a, nō patiemini vnũ paupē sa-
cerdotem in parrochia vestra nisi habeatis
partē i lucro suo. Vos habetis quotidie sex
vel septē missas: habetis tres aut quattuor
sacerdotes pauperes in manu vestra: dicitis
eis. Dñe iohãnes dicatis hodie vnã talem
missaꝫ vos habebitis vnũ duodenũ. Est ne
turpe lucrũ? certe ita et defraudatis aīas de
functorũ. Est aliḋ turpe lucrũ circa pascha.
Vos dicetis. dñe iohãnes vultis audire cō
fessiones in parrochia mea: per deũ nō faci
etis nisi habeã partē meã i lucro: ego habe-
bo tertiã partē aliter recedatis. ¶ Veniam⁹
ad laicos habetis ne inter vos turpe lucrũ.
nōne habetis gagoges in ciuitate? qd pla-
cet. sũt ne les bouticles de paillardise? Tu
mulier q̄ aliq̄d habes ḋ turpi lucro an opor
teat ꝙ reddas? Tu tenes ribaldas in domo
tua veniet filius mercatoris: furat̃ bona de
domo patris sui: dabit tibi mediũ scutũ. nō
ne oportet te reddere? certe ita vel dãnari.
Pater quō potero restituere. Facias qḋ ec-
clesia ꝯsulit des amore dei. Si aũt nō habe
as reuertere ad deũ. Est aliud turpe lucrũ et
istud tãgit mechanicos maxime q̄ vendunt
merchantias quib⁹ hō nō pōt vti nisi male
ad offendendũ deũ. Sicut vos q̄ vēditis le
fard ad decipiendũ aīas. similiter cartas et
taxillos. istis non pōt quis bene vti. Et isti
moraliter peccãt: qꝛ aliter possunt sibi vitã
acq̄rere. O pauperes pctōres certe opꝫ oīa
ista reparare. Aliter nō eritis participes bo
norũ que proueniũt ex natiuitate saluato
ris. Quod remediũ? certe oꝫ facere iuxta cō
siliuꝫ apostoli premissuꝫ. Abiicientes omne
immundiciam etc.

¶ Finis adest fructuosoruꝫ sermonũ de ad-
uentu. ꝑ celeberrimũ diuini verbi preconem
fratrē Oliueriũ maillardi ordīs minorꝫ pa
risius declamatorꝫ. opera Johãnis de Vin-
gle Lugduni terse impssorꝫ. Necnō diligen-
ti examie castigatorꝫ. Anno xpiane salutis.
M. cccc. xcviij. die. v. mensis Nouēbris.

¶ Tabula alphabetica ĩ sermones de aduentu fratris Oliuerij Maillardi.

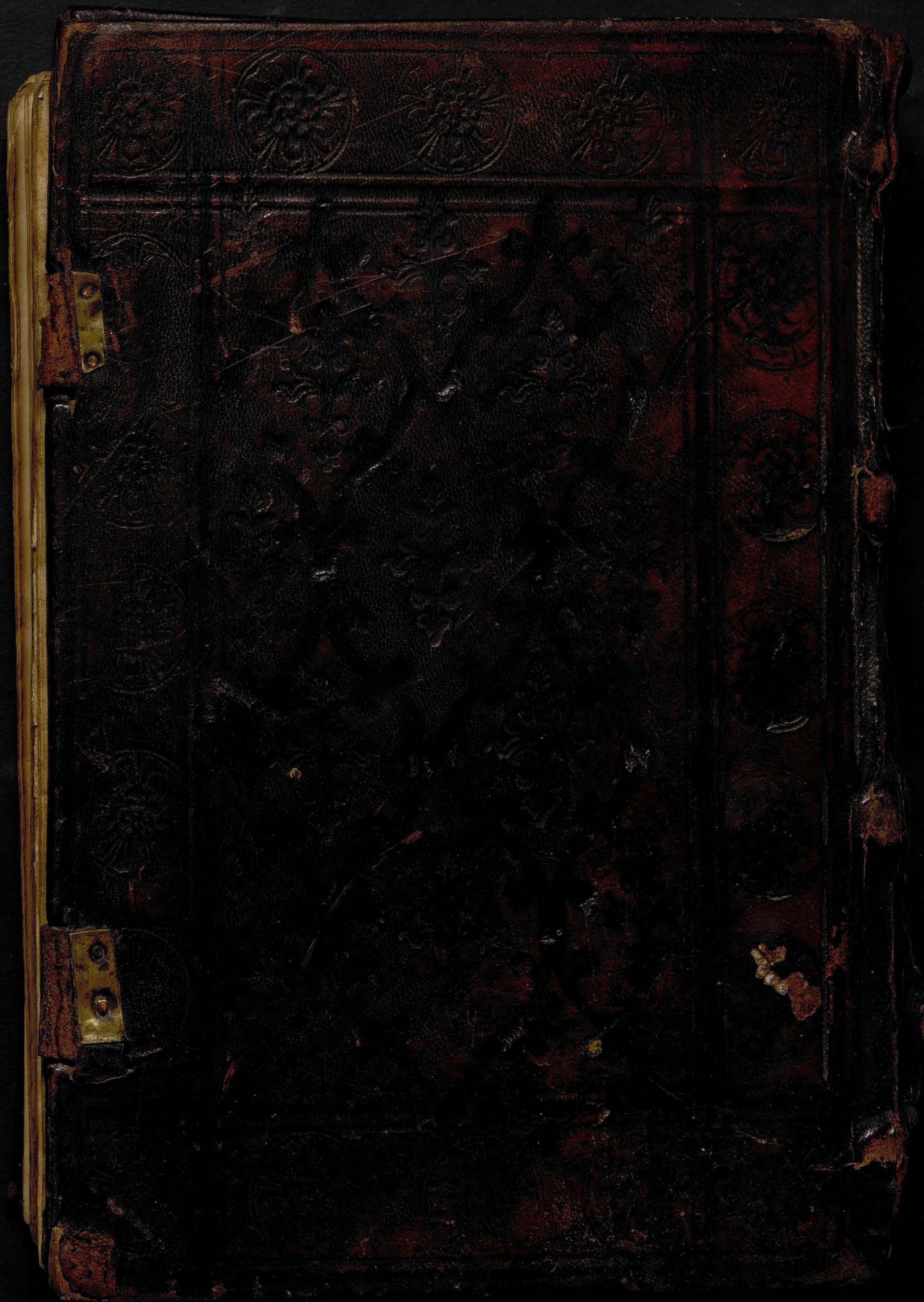
Tabula

Finis tabule.

aillard

ermones

